6
39-a
19
M

6
17 K
3

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

23-a-48
23
2
45
6-39.a 17
23'.1.20.

EPISTOLÆ SELECTIORES.

BIBLIOTECA NAZ. VITT. EMANUELE

EORG RICHTER, IC. REIPUBL. NORIBERG.
liis q3 Imperii Ordinibus à Conſiliis, et Academ. Altorphin.
ro-Cancellarius, Natus A. C. MDXCII. IV May, Denatus MDCLI. IX Dec.

G. Strauch delin. J. Sandrart sculp.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

GEORGII RICHTERI JC.

Ejusque Familiarium,

EPISTOLÆ SELECTIORES,

AD

Viros Nobiliſſimos Clariſſimosq́;

datæ, ac redditæ.

Accedunt

I. RICHTERI VITA. II. ORATIONES DUÆ,

De Arcanis aulæ Juſtinianeæ: De Poëtarum raritate, ejusq́; cauſſa.

III. MANTISSÆ SEX,

Quarum *prima* Epiſtolas continet Caſp. Hofmanni ad Varios; *ſecunda* Variorum ad Hofmannum; *tertia* Andr. Dinneri JC. ad Varios; *quarta* Variorum ad Dinnerum; *quinta* Variorum ad Varios; *ſexta* deniq; Judicia ſeptem.

IV. SPICILEGIUM.

Epiſtolarum Illuſtrium.

Opus, quæſitis ac reſponſis Theologicis, Juridicis, Politicis, Medicis, Philoſophicis, Hiſtoricis, Geographicis, Philologicis, Criticis refertiſſimum:

In quo eminent & elucent eæ, quæ *à Græcis, Italis, Gallis, Anglis, Belgis, aliisq́;* miſſæ fuerunt.

Cum indicibus *auctorum, rerum, verborum,* copioſiſſimis.

***

NORIMBERGÆ,

Typis & Sumtibus MICHAELIS ENDTERI,

ANNO M.DC.LXII.

Muretus lib. I. Epiſt. 1.

Literatorum, ac ſtudiis doctrinæq; deditorum Virorum, inter ipſos, per literas conſuetudo quidpiam egregium atq; excellens ſemper habuit; perpetuoq; habitura eſt.

Phil. Melanchthon

Epiſt. ad Camerarium, An. 1532. quæ extat in Conſil. Latin. ejusd. Part. I. fol. 142.

Si ſcribimus ita ferè ad Amicos, quemadmodum cum illis colloqui conſuevimus; fieri nequit, ut, quaſi à juratis teſtimonium diceretur, ita omnia exquiſitè & circumſpectè proferantur.

VIRIS

Magnificis, Prænobilibus, Perſtrenuis,
Ampliſſimis & Prudentiſſimis,

DN. BURCHARDO Löffelholtz/ à Kolberg/ Prætori, Caſtriq; Imperialis Præfecto, & Eminentiſſimi Electoris Moguntini Conſiliario.

DN. CHRISTOPHORO Derrern/ ab Unternbürg/ Duumviris.

DN. LEONHARDO Grundherrn/ Triumviro, Eccleſiarum & Scholarum Ephoro.

DN. GEORGIO CHRISTOPHORO Behaim.

DN. JODOCO CHRISTOPHORO Kreſſen à Kreſſenſtein/ Retzelsdorff/ & Dürrenmungenau.

DN. PAULO Harsdörffern.

Fulgentiſſimæ in Inclyta & Imperiali Republ. Noribergenſi SEPTEMVIRORUM Coronæ,

Dominis meis, ea, qua par eſt, obſervantia demiſſè colendis

FELICITATEM!

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

DE SCIPIONE memoriæ proditum eſt, eum, cum ſine ambitione ulla res ſuas, in ſepulchris ſuis, alii prætereuntibus legendas darent, nihil præter *Ennii Poëtæ ſtatuam* in ſuo poſuiſſe: Quod exiſtimaret, magna quidem eſſe, quæ geſſiſſet; ſed quæ ſine alterius fama, ingenio, & arte nunquam ad poſteritatem eſſent perventura. Patiamini & Vos, *Patriæ noſtræ Patres ſemper-merentisſimi*, ut, dùm GEORGII RICHTERI, Conſiliarii quondam Veſtri, Parentis piè defuncti, *Epiſtolas Selectiores* in lucem prodire ſuſtineo; eoq; tàm memoriæ Ejusdem, quàm ultimæ voluntatis rationem habeo, ad Magnifici Ampliſſimiq; Nominis Veſtri, ſummorumq; in Rempubl. hanc meritorum, nunquam intermoritura monumenta in præſentiarum confugiam. Unde enim magis commendari hic conatus, unde (præſertim ſæculo hoc dentato, quo nemo ferè Apollinem

pollinem ſic habet faventem, quin ei nubes obtendat Livor) honorem ac pretium magis luculentum mutuare poteſt, quàm à Vobis, quos Generis Nobilisſimi ſplendor, merita non tantùm Majorum, ſed & propria, &, quod omnibus his majus, Vobis autem eſt gentile, ſingularis, ac veluti hæreditaria prudentia, publicis inſignibus ac teſtimoniis ad rerum optimè gerendarum faſtigium evectos, ipſa jam in ſinu ſuo FAMA ac ÆTERNITAS oſtendit. Proinde ſive ad Illuſtrem hanc Rempubl. Noricam, quæ RICHTERUM Veſtrum *per annos triginta Conſiliarium* habuit; ſive ad filiam Academiam Altorphinam, cujus, Veſtro judicio, *per vicennium Pro-Cancellarius* fuit; ſive deniq́; ad Viros, in omni doctrinarum genere Clarisſimos Præſtantisſimosq́;, quos præſens Epiſtolarum catalogus loquitur, jam reſpiciam, cauſæ ſe offerunt non indignæ, cur opellam hanc Amplisſimo & Magnifico Nomini Veſtro inſcribere præſumam. Siquidem quàm diu ille in hac Republ. vixit, egregiam non ſolùm ejusdem Regiminis formam cum

antiqua Legum & Statutorum auctoritate, ſed & ordinem in continenda Civium, rerumq; Civilium ſalute, & conſonantia, inſignem ac propè ſingularem impenſè admiratus eſt; verisſimum ſimul animadvertens, quod ab Alcibiade & Auguſto dictum ante annos complures notavit Vir ſummus & Incomparabilis, H. GROTIUS: *Boni quidem eſſe Civis, præſentem Reipublicæ ſtatum tueri, eumq; mutatum nolle; interim tamen affectu longè majori eam Rempubl. proſequendam, quam & ipſi habemus, & videmus, Majoribus noſtris placuiſſe aut ut optimam, aut ut ipſis convenientisſimam.* Cujusmodi Respubl. cum à Majoribus in ſpem Immortalitatis inſtituta ſit, non poteſt non ab ipſa ætate vires accipere, & ſeneſcendo invaleſcere; adeò, ut deinceps quoque aliam magis ob cauſam durare non videatur, quàm quia duravit. Et ſi quis, velut in compendio, Vobis ſiſtere deſideret Clarisſimorum Virorum, quos Volumen hoc Epiſtolicum continet, judicia, in laudem Reipubl. Veſtræ ſine diſſenſu conſpirantia; paucis hiſce multa abſolvet: Nimirùm

Majo-

Majoribus Veſtris, quàm diu Reipubl. præfuerunt, non minus quàm Vobiſmet etiamnum ipſis curæ ſemper fuiſſe, *totum Reipubl. corpus curare, atq; omnes eadem Æquitate continere, commoda Civium nunquàm divellere; nec, dùm pars aliqua conſervatur, reliquas deſerere, & abjicere; aut ad excidium deſtinare.* Profectò quibus illud curæ cordiq; eſt, Solem imitari videntur; qui non uni aut alteri, ſed omnibus in commune profertur.

Univerſitatem Veſtram Altorphinam quod attinet, offerunt ſe hîc omnium ferè Facultatum Profeſſores longè Celeberrimi; qui ex parte olim docendo Cathedram ibidem exornârunt, ex parte etiamnum exornant: E quorum Literis, velut ex indice quodam locupletisſimo, cernere licet, quantum hodieq; debeatur Heroibus illis, Viris Amplisſimis & Prudentisſimis, qui non incelebrem hanc Sapientiæ ædem primi excitârunt; quantum Vobis, qui non ſolùm in perturbatisſimo Germaniæ ſtatu, tanquàm Atlantes, ſtructuram hanc Academicam humeris Veſtris hucusq; geſtaſtis; ſed & Ærario per

longas calamitatum publicarum difficultates non parum attrito, & penitùs exhauſto, ſumptus nihilominus neceſſarios, ultra ſpem & expectationem omnium, ſuppeditare non dedignati eſtis. In vos itaq; meritò redundat tanti honoris perennis recordatio, quod in hac Academia tot eximii, tot ſummi hactenus vixerunt Viri; ad quam, non ſine laudabili ſucceſſu, è variis etiam disſitis locis, tanquàm ad individuam poſſesſionem Sapientiæ, Nobilis ac Studioſa Juventus undiq; confluere, & volupe & maximo ſuo cum commodo conjunctum habuit. Et, ne hoc ſingulare præteream, multi ex Amplisſimo Ordine Veſtro membra quondam Academiæ fuerunt, qui poſteà proceſſu temporum Patres Reipubl. de ſe Matri ſuæ ac Nutrici reddiderunt: Adeò, ut vel in primis hîc quoq; DEUS Opt. Maximus providentiæ ſuæ ſedem poſuiſſe, ac fixiſſe cenſendus ſit; dùm non ſolùm florentisſimæ huic Reipubl. ſæpè numero ex Academia proſpexit, ſed & præſentisſimum propè emorientium pasſim per Germaniam Studiorum conatum, quo non raró, velut urgente

gente

gente quadam fatali periodo, totis viribus ad Septentriones converti videbantur, manifeſtè refrænavit, cohibuitq́;.

Hæ, & aliæ cauſæ complures niſi fuiſſent, nunquàm fortaſſe ad præſens inſtitutum animum applicare ſuſtinuiſſem; utpote cui nulla neque ab Authore, neque ab argumento fiducia eſſe poteſt; præſertim inter tot diverſos, eosq́; non parùm faſtidioſos ſcripturientium animos; quibus hodiè niſi valdè dubia cœna nulla placet. Sed erigunt me, bonoq́; eſſe animo jubent multi Viri doctisſimi, tâm in Germanis, quàm Gallis, & Belgis, qui partim ſuperiore ſæculo, partim hoc noſtro idem non infeliciter, nec infructuoſè tentârunt; quos inter ille, qui Epiſtolas Selectiores Illuſtrium & Clarorum Virorum ſuperiore ſæculo, vel à Belgis vel ad Belgas ſcriptas, Lugduni Batavorum edidit, pro inſtituti ſui ratione proferre non dubitavit: *Quis non Romanam Rempubl. ex Ciceronis ad Atticum & ad Familiares Epiſtolis, quàm ex Hiſtoriarum voluminibus malit diſcere? Quis non Seneca ad Lucilium Literas operoſo phi-*

loſophantium labori anteferat? Quem non delectet Plinianus in argumentorum varietate tractanda nitor? Videmus ſtudioſè evolvi, qui hoc ſcribendi genus patrum memoria, aut nuper etiam ſunt imitati; ſive illi divinæ Legis tractant quæſtiones, ſive, quid publicè expediat, quærunt, ſive res geſtas fideliter narrant. Imò tàm grata eſt Epiſtolica ſcriptio, ut etiam ſine argumento, ſæpè ſolo ſermonis lenocinio nos delectet: *Quid ni? cum & congerronibus horas largiamur?* Quod idem olim ad Belgas ſuos, & in primis ad Nobilisſimum Virum, Cornelium vander Myle, publicè profeſſus eſt DAN. HEINSIUS, ὁ πάνυ, quo Viro neminem pauciora ignoraſſe, multi eruditorum conſtanter tenuerunt. Ita verò ad Eundem Ille: *Semper in ea verſatus ſum opinione, nihil eſſe, quod poſteritatem magis inſtruat, quàm familiaris ſermo, qualis eſt Epiſtolaris: Si à maximis præſertim Viris ad interioris notæ, ut ſolet fieri, amicos, apud quos nec fuco nec fallaciis eſt locus, liberè inſtituatur. Judicabam enim,*

fore,

fore, ut utilius hæc legerentur, quàm quiſquiliæ & ineptiæ nonnullæ; quæ cum maxima Authorum moleſtia, nullo Lectorum fructu, infelicibus, ac vel idcircò perituris chartis quotidiè illinuntur. Et paullò pòſt, ibidem non minori authoritate inter eruditos præfulgens, & unà cum HEINSIO olim ſuo inter Selectiores haſce à Nobis relatus, P. BERTIUS Lectorem ita inſtruit: *Emicat,* inquit, *è Literis iſtiusmodi maximorum Virorum ingenium, multò etiam quàm in pictura aut ſtatua manifeſtius: licetq́ferè ex ipſo literarum ductu & lineamentis de moribus Authorum facere conjecturam; quum fluentes periodi expeditas facilesq́ſcribentium meditationes; interruptæ autem, & intercurſantibus lituris fractæ, indicant arcanas cogitationes deliberantium, & priores inventiones ſeveriore ſtyli cenſura caſtigantium.* Quum verò animum ſubit cogitatio, illas ipſas chartas, quas manibus contrectas, hujus aut illius Viri fuiſſe, cujus tàm multa exſtant, & tàm præclara in Rempubl.

publ. merita, non poteſt non veneratio quædam ſubnaſci, ex admiratione tot præſtantium Virtutum. *Nam quemadmodum numum aliquem* CATONIS, *aut* BRUTI, *aut* AUGUSTI, *magis æſtimamus ex effigie, quàm ex metallo; ita ſcripta iſta non ex vili chartæ aut membranæ pretio, ſed ex iis cenſemus, quorum ſpirantem adhuc Virtutem inter illa literarum lineamenta contuemur.* Hæc, inquam, Viri modò laudati ſummi, & non modò in hoc, ſed in omni literarum genere ad miraculum usque exercitatisſimi conſummatisſimiq;.

Rationibus modò adductis accedit ſummus favor, & inæſtimabilis propenſio, qua Parentem piè defunctum, quoad vixit, indeſinenter proſequi dignati eſtis; cujus nomine quantum ègo, omnesq; mei, Vobis hodieq; obſtricti ſint, lubens meritoq; profiterer in hoc limine, ſi tanto favori ac benevolentiæ Veſtræ paria reperire verba poſſem. Interim, quanquam omnia illa ornamenta ac præſidia

benè

benè merendi de Parente meo, quibus redundavit ſemper affectus in eundem Veſter, nulla oratione aſſequi liceat; tamen inter omnes bonos, hoc eſt, Magnificum Nomen Veſtrum devotè ac ſincerè ſuſpicientes, læta non minus quàm memori prædicatione circumferam. Accipite ergò, Viri *Magnifici, Perſtrenui, Ampliſſimi*, & *Prudentiſſimi*, poſtremum hoc, quod Parenti à filio perſolvi poteſt, officium; accipite, inquam, munus per ſe exiguum, ſed quod Immortali Nominis Veſtri Famæ inſcriptum, & ipſum erit immortale. Nos, qui & Parentis nomine obſtricti Vobis ſumus, & noſtro, utriusq; in præſentiarum hoc ultimum Vobis perſolvimus: In quo ut non tàm illius laudes, quàm poſt funera etiam animum, teſtandæ gratitudini devotum ac ſuperſtitem; ita noſtram ſimul, ut ſpero, pietatem probabitis. Quodreliquum eſt, DEUM Opt. Maximum ſupplex veneror, ut quam Divus olim Auguſtus in reddenda Republ. voluntatem præ ſe tulit, ſalvam nimirùm eam ac ſoſpitem in ſua ſede ſiſtere, & in ipſo mortis articulo ferre ſecum

 ſpem,

ſpem, manſura in veſtigio ſuo fundamenta, quæ jecerat; eam in conſervanda Republ. Veſtra divinitùs Vobis concedat. Ita Majorum, ita Veſtram porrò ſuſtinebitis gloriam; ita publica Salus poſthæc in humeris Veſtris conquieſcet. Cumprimis verò hanc gaudii intimioris, imò publicæ felicitatis uſuram ex animo Vobis precor, ut Divina Providentia canitiem Veſtram venerabilem in ea tempora benignè proroget, quibus tandem aliquando ſolvatur nodus ille Gordius tot in Germania noſtra non modò reſtantium, ſed in dies ſingulos ferè ſubnaſcentium difficultatum, *& ſub Imperatoria Majeſtate Divi LEOPOLDI ſemper Auguſti, velut magni Æſculapii,* membra, ſi quæ ſunt diſperſa Imperii, indiſſolubili concordiæ vinculo coadunentur; hocq; ſolum agatur, ut pace, quam Divina nobis conceſſit Benignitas, continuata, & omni non modò bello, ſed & belli metu excuſſo, aurei ſæculi bona cœlitùs refloreſcant. Ita vivite, Civitatis Veſtræ Lumina & Columina;

& tùm

& tùm Reipubl. tùm Vobis, Veſtrisq; omnibus quàm diutiſſimè incolumes ſupervivite! Scripſi Noribergæ, a. d. XV. Febr. A. C. cIↄ Iↄc LXII.

Magnif. Prænob. & Perſtren.
Amplitud. VV.

Devotiſſimus

Joannes Georgius Richterus JC. Reipubl. patriæ, aliisq; Imperii Ordinibus à Conſ.

Laudatiſſimæ memoriæ
Viri Excellentiſſimi,
DN. GEORGII RICHTERI,
JCti celebratiſſimi &c.
Amici incomparabilis.

SI Sophien ſacram Themidi quis junxit, & æqui
immotus Cuſtos perpetuusq; fuit;
RICHTERUS fuit, augendis digniſſimus annis.
Sic meruit Patriæ, ſic Pietatis amor.
Summus at HUNC vitæ pertæſum JOVA fugacis,
ad vitæ requiem tranſtulit ætheriæ.
Integra fama tamen conſtanter in orbe ſuperſtat,
viventq; æternùm facta decora Viri.
Quid? quod & in Nato Virtus Patris æmula vivit:
cui ſit viva diu fauſtaq; Poſteritas.

MF.
Joh. Michaël Dilherrus.

GEORGIUS RICHTERUS JCtus, Reip. Norib.
multisq; Imperii Ordinib. à Conſiliis, & Acad.
Altorph. Pro-Cancellarius.

COnſiliis Patriæ prodeſſe ſalubribus; inde
Literulas ſcriptis poſſe juvare bonas,
Usque Tibi, RICHTERE, fuit, Clariſſime, curæ.
Compos & es Voti factus utrinq; Tui.

* * * * * *

Vixiſti, RICHTERE, diu quam, Academia Tecum
Vixit (vera loquor) floruit in-que-ſimul:
Sed Tuo ab exceſſu jam deflorere videtur:
Cultore orbata ſcilicet illa ſuo.

Honoris, Officii, Obſervantiæ, & Cultûs
quo Nob. Virum,
Fautorem & Amicum Veterem, & X. penè luſtrorum
amandum-colendum-ſuſpiciendum,
ante & poſt fata,
proſecutus eſt, & æternum proſequetur, exiguum
quidem, ſed candidum
M. H. L. M. Q. P.

Joh. Georgius Stürtzel/ Auguſta-Vind. apud
Rotenburgo-Tuberanos Conſularis.

JOH.

JOH. GEORGIUS Richter/ Noriberg. U. J. D. &
in Patria Republ. Conſiliarius & Advocatus
inter primos &c.

Vir Clariſſ. Conſultiſſ. Doctiſſ. &c.

Ingentis, RICHTERE, premens veſtigia Patris,
Fers Academiæ hinc, hinc Patriæq; decus.
Aſt monumenta Patris profers dum lucis in auras,
Vitam illi reddis, Teq; moriq; vetas.

* * * *
* *

Legibus humanas inter - RICHTERE, ſeveris
- ſtinxti artes benè quod, clarior inde eluis.
Creſcit ita pretium Gemmarum, fulgor ab auro, &
Doctior accedat ſi manus Artificis.

Honoris, Officii & Affectûs, in CL. Conſultiſſimumq; Virum,
Magni quondam
Fautoris, Amici, & Patroni Filium Unicum
conteſtandi
L. M. Q. P.

IDEM.

Siſyphias inter curas, Ætnéaq; molis
Pondera Noriaca, queis circumagentia Fata
Fortunam Imperii & vario radiantia caſu
Proſpera, RICHTERI ſupponere colla jubebant
(RICHTERI eloquiis & dexteritate valentis
Conſilii, qualem Patroclũ aut Neſtora quondam
Græcia mirata eſt:) Non dulces ille Camœnas
Ex animo miſit, queis ſe ſacrarat ephebus
Fœdere conſtanti, miſſâ acceptâq; datatim
Nixus amicitia eſt flammas animare ſalute.
Inde Virûm flos atq; decus, quotcunq; Lycéum
Vel noſtrum excierat, vel quos æquaverat aſtris
Belgica luxuries doctos, ambire diſertum
Certatim ſoliti RICHTERUM, ultroq; citroq;
Mercurios mutare graves, lenire dolores
Carnificis podagræ, & quæ tunc incumbere terris
Decrevit Nemeſis myrmecia mille malorum.
Felix ille animi, qui tempeſtatibus actus
Naviſragis fati non exorabilis, altâ
Mente ſedens lapide in quadrato, deſpicit extra
Seſe miſcentem, & prorſum vorſumq; tumultu
Omnia complentem Sortem! Vultu ille ſereno
Cum Syracuſano circlos in pulvere ſignat
Artifice, aut veterum faſtos ſcrutatus, eâdem
In ſcenâ varias exire, intrare viciſſim
Perſonas larvis tectas advertit, honorum
Exanimis cinctas umbris: tùm quando Choragus
Juſſerit, ipſe exit, convaſatiſq; cadentis
Corporis exubiis, meritis gravis atq; coronis
Nobilis, ob cives ſervatos, *vivit in ore*
Cum RICHTERO *hominum, ſuperûm plaudente Theatro.*

B. Dn. Soceri ſui non minùs de elegantiore, quàm de quavis aliâ eruditione præclariſſimè quondam meriti honori litare hæc lmq; voluit

Joh. Conradus Dürr/ SS. Theol. & Philoſ. Mor.
in Acad. Altdorff, Prof. Publ.

IN

LIBRI HUJUS FRONTISPICIUM
EPIGRAPHE.

In fœdera quidem
coëunte dextra, ſæpè non coit fides:
At hic FIDES ipſa, unicum amicitiæ coagulum,
(quam qui perdit, ultrà nil poteſt perdere)
& FIDEI ſoror gemella, CHARITAS,
Germana ſimplicitate, & *inaffectato capillitio* ſplendidæ;
non manicata, ſed ultra manicam fideles,
non corporis cultu, ſed animi, inſignes
(nam benè conveniens, & ſine labe toga)
non animum, non pallium rugant;
vel *unico* anguſti cinguli *nodo* benè contentæ.
EN, DEXTRA, FIDESQUE!
Ecquid homo, ſine homine? Siniſtra ſine dextra eſt.
Utraq; *aperto* & *brachio*, & pectore, & *pede nudo*
(neq; enim pes laxa pelle follet, aut in purpureis ſoleis natat;
aut lintea ruſticiùs togula illis defluit)
ſtans ad ipſam *haud excordis Amicitiæ aram*,
concordiſſimè, fidiſſimè, amiciſſimeq;
amorem inter ſe conciliant, firmant, corroborant.
Sollicitum animal, *Canis*,
Sacræ hujus rei ſpectator & cuſtos eſt;
ſat fidelis fidelibus.

Muſtela & Felis, quando faciunt nuptias,
augetur infortunium:
Sed illæ ſic fortunam augent.
Amor, ut *laurus in manibus virens*, viret;
atq; inter mortales immortalis eſt.
Amor, ut *annulus*, *non deſinit*, ſed in ſe redit:
Oculatus eſt, & cui fidat, videt.
Utraq; *pyramides* firmiter *tenet*, per quas *hedera*,
ardore Solis, *uſtulata*, furore Venti *lacerata*,
ab imo
(nam, quicquid futurum eſt ſummum, ab imo naſcitur)
in orbem aſſurgunt, & usq; reſurgunt:

Quidni

Quidni *amicis ſtantibus*, virens *per orbem* amicitiæ hedera
ſurgat, nitatur, hæreat;
nec æſtu, nec aſtu metuens ſolvi?
Amplæ mentes, ceu baſes, VENTUM inter, & SOLEM,
inter adverſa & proſpera, ſtant inconcuſſa.
Amor, ut *Luna creſcens, ſurſum* tendit:
Longo parata tempore *amicorum gloria*,
quam una peſſum non dabit totam dies,
ceu *ſtella lucet*, prælucet, fulget, eminet.
Lyra concordabiles, in *chordis*, affectus notat;
cùm amicorum vita,
muſici inſtrumenti inſtar, remiſſione & intentione
temperata, reddatur ſuavior.
Πεπαιδευμένου δὲ ἀνδρὸς, τῇ πάσῃ ψυχῇ συμφωνῆσαι!
Delphinus,
amator, geſtator, colluſorq; hominum,
in æſtuario fluminis,
ad *lyram pendentem* quaſi exilit, mergitur,
varioſq; orbes implicitat, expeditq;;
ut homines accedant, alludant, appellent, tangant, pertrectent,
Nec *decuſſatas* reformidat *anchoras*;
nexuum ſpiris, tempeſtates inter, *indiſſolubiles*,
Olores oberrant *tres*, in undis nigricantibus;
quorum *candor illæſus* eſt.
Flumen quidem eſt amor;
Pluribus diverte rivis flumen, & vadabitur;
Aſt amor in plures licet exeat rivulos,
non fit lacus, aut vadum; ſed mare.
Poſtremò,
fluit palma folium; aliquando & amicus ruit:
Sic *fides*, ut *folium*, unde abiit, eò nunquam redit.
At verò
nunquam fuit amicus, qui amicus eſſe deſiit!

Nec deſiit, nec deſinet unquam, amicus
RICHTERORUM eſſe

C. ARNOLD, V D. M. Eloq.
Poëſ. & Gr. Ling. P.P.

Conſul-

Conſultiſſimo & Nobiliſſimo Viro, maximo ſtudiorum Fautori,

DN. JO. GEORGIO RICHTERO,

Samuel Tennulius S. P. D.

AD tuam curam, *Vir Clariſſime*, ut Dominus Arnoldus bis certiorem fecit, me pertinere, incredibile quantum gaudeo; quòd meas aliquid eſſe putaveris nugas; imò tanti, ut denuò juſſeris (mandari enim eſt, quod à tanto Viro petitur) ſcribi in μακαρίτου patris Epiſtolas epigramma. En, habes compoſitum magno magnitudinis detrimento, & majore voluntatis meæ damno; ſed nullo veritatis diſpendio.

In Nobiliſſimi & Ampliſſimi Domini, Univerſitatis Altdorfinæ Procancellarii,

GEORGII RICHTERI, JC.

Selectiores Epiſtolas.

Gentibus inviſum, ac humana per ora volantem,
Quo modo florebat, Richterum *ſæpè putavit*
Noris Franca *ſibi ſoli periiſſe: ſed errat.*
Nam Batavi, mundusq; ſibi. Sed fallimur omnes.
Redditus hic gnato, nobis poſt fata ſuperſtes
Parte ſui vivit meliore, nec occidet omnis.
Hic probat ipſa Viri, fuerit qui, imago libellus;
Hic feret ætatem, hunc ventura ſæcula quærent.
Te terræ ſuperent alia licet ubere gentes;
Sed felix utero, & multo facunda virorum
Norica *proventu ſic vincas* Belga, *tuiq;*
Cæſaris æternum ſint arma faventia muris.

Malui, ut vides, *Doctiſſime Richtere*, citò aliquid, quàm diu meditando nihil dare. Tertio enim die, ex quo tua mandata accepi, peracta mitto; quod quidem dicere ſupervacaneum reor, cum feſtinationem probet ipſum carmen. Titulum patris mutuavi ab exordio *Juris Originum*, in quibus *CL. Rupertus* celebrem habet illius mentionem. Selectiores vos vocaſtis; Selectiſſimas vocabunt alii, ad quos datæ ſunt: Habebunt enim utilia, & non communia. Nam

- - - *Quid loqueretur Achilles?*
Aut quid apud magnum potius loquerentur Achillem!

Quicquid ſum, quicquid poſſum, utere, fruere, tanquam tuo. Iterum vale, & me ama.
Daventriæ cIↃ IↃc LXII. 12. Cal. Febr.

O Curæ inanes, vota ſuperbaq;!
Quid, quæſo, homulli, pectora cogitis
Spirare ſumma, ac ad ſuperos vehi?
Infauſta proles ó Clymenëia!
Fulmen Tonantis quàm citò ſenſeras?
Cadmæa virgo! nunc gere ſpiritus
Altos Tonantis, par fore Conjugi
Petens: videbas ſupplicium horridum.
Artes ſacratæ Palladis innubæ
Miſcent Diis, & Cynthio Apollini;
Junguntq; Nymphis, Theſpiadum choro.
Muſis ut adſtat Thrax Thamyras ſacris,
Phœbum canendo Marſya provocat.
Dulces Camœnæ hîhc ardua culmina
Parnaſſi amant, ac undæ Aganippidos
Fontes tuentur doctæ Heliconides,
Quas tunc adorant, hisq; tenentibus
Saxoſa cliva, & prata comantia,
Præſtant honores, tergeminis ferunt
Adusque cœli ſidera laudibus
Hi, quorum amœnas lambit imagines
Laurus, ſequaces ac hederæ caput,
Qui labra docto flumine proluunt.
Iſtos amicos Theſpia deligit
Cohors, ſibi illos fœdere & intimo
Jungit, doloſis, qui nec ut Atrëus,
Nec ut Thyeſtes perfidus invicem
Vinclis ligantur; pectora ſed ſua
Phocæi amoris nexu adamantino
Jungunt, fideles Herculis æmuli.
Quales *Avus*, qui nunc Superos habet,
Fidos amicos tempus in ultimum
Ducens, perennes enumeraverat.
Teſtantur id cimelia ſplendida,
Breves Tabellæ, haud marmore Synnados
Factæ, politæ pumice nec levi,
Nec cedrum olentes hæ Libanitida;
Æternitatem cuncta ſed appetunt,
Fortunæ iniquas exſuperant vices,
RICHTERE! quæ Tu Magne reliqueras,
Relicta nobis, usq; habiturus es.

Georgius Sigismundus Richter,
Jo. Georg. F. Georg. N.

GEORGI

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

GEORGI RICHTERI, JC. VITA.

PROOEMIUM.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. EMANUELE

Magni ſemper interfuiſſe, ac etiamnum intereſſe ad decus & laudem tum Literarum, tum ipſorummet Literatorum, Memoriam Clarorum Virorum conſervari, ut oſtendantur poſteritati, conſtans ſemper inter æquos Virtutis & Honorum arbitros fuit ſententia. Quod probè intelligens eximium illud eruditæ Bataviæ ornamentum, JANUS DOUSA, *in Epiſtola quadam ad* PAULUM SCOVARTIUM BUSANVALIUM, *Chriſtianiſſimi Francorum Regis apud Illuſtres Provinciarum Confœderatarum Belgii Ordines Legatum, vel in primis ſeculi pudorem periclitari exiſtimavit, ſi illi, qui multis vigiliis non tam ſibi quam Patriæ proſpexerunt, eoq; de Repub. potiſſimum bene meriti eſſent, eorum incuriâ vel ignaviâ quaſi intercidant, quibus ipſi in vita ſingularis induſtriæ exempla fuerunt.*

Et quidem, utut hæc præſens Ætas noſtra ſuſpicienda ſit ob fœcunditatem, quæ tam multos hodie Excellentes Viros, & verâ ingenii ſui gloriâ ſplendidiſſimos protulit, tamen vel ob ſolam incuriam Virtutum deflenda videtur, quâ multi hodiè diu ignorarentur, & ingrato penitus ſilentio obruerentur, niſi eos nonnunquam ab indebita oblivione vindicarit [illegible] & religioſa quorundam induſtria. Ne longè abeamus, decennium ferè nunc eſt, quod non ſine publico luctu vivere deſiit GEORGIUS RICHTERUS, *JCtus, Inclytæ hujus Reipub. Norbergenſis, & aliorum Imperii per Germaniam Ordinum Conſiliarius dexterrimus, Univerſitatis Altorphinæ Pro-Cancellarius quondam laudatiſſimus; cujus Viri præclara in Patriam merita ne Famæ diutius ſubtraherentur,*

non pauci hactenus fuerunt, qui VITAM ejusdem, quam DEO pro captu imbecillitatis humanæ acceptam, Patriæ frugiferam, ſibi denique ac ſuis vixit honorificam, Poſteritati publicè commendandam ſeriò ſuaſerunt, conſilio certè non minùs benevolo & æquo, quàm pro temporis ratione tuto; quippe quòd laudes Hominum mortem inchoare, quia cum corpore moritur Invidia, quæ cum corpore, velut certa & indiscreta Honorum pediſequa, vivit, ipſa loquatur Experientia. Quò reſpiciens acuti ingenii magniq; judicii Vir, FRANCISCUS PETRARCHA, THOMÆ MESSANENSI, *Amico familiari, author fuit, ne Famam ante Mortem appeteret, quum à Morte demum hominis vivere incipiat humanus favor, & vitæ finis principium ſit gloriæ, quæ ſi ante cœperit, pro re quadam ſingulari & intempeſtiva habendam. Quâ ſententiâ ut eò meliùs animum Amici imbueret, cujus Famæ ſimul conſulere ſtuduit,* Redde Tu, mihi, *inquit,* PYTHAGORAM, reddam Tibi illius ingenii contemptores. Redeat in Græciam PLATO, renaſcatur HOMERUS, reviviſcat ARISTOTELES, revertatur in Italiam VARRO, reſurgat LIVIUS, refloreſcat CICERO; non modò ſegnes laudatores invenient, ſed mordaces etiam & lividos detractores, quod quisque ſuis temporibus expertus eſt.

Ut itaq; in eo, quod Viris Claris, & qui in ſpem Reipubl. curarumq; ingentium ſepoſiti fuerunt, debetur, pergamus, & id agamus, quod inſtituimus, ſpes nos habet, amice Lector, gratam Tibi acceptamq; futuram commemorationem eorum, quæ de RICHTERI *Patriâ, Parentibus, Educatione, Vita, Moribus, Morte, partim ipſi nos præſentes cognovimus, partim exploravimus, & certo veroq; judicio comperimus. Inprimis verò hîc præfari liceat, quæ* JOACHIMUS CAMERARIUS, *non incelebre inter Literatos Nomen, accuratæ ſuæ ac diligenti Narrationi de* PHIL. MELANCHTHONIS *Vita cautelæ loco præmiſit, eâdem, quâ ille, ſpe freti, ſi quædam Narrationi huic aſpergentur cùm negotiorum, tum perſonarum mentiones huc pertinentes, vel non abhorrentes certè ab inſtituto, neq; hoc reprehenſum, ſed potiùs ſententiâ bonorum & non inhumanorum omnium iri probatum.*

Natus

Natus eſt GEORGIUS RICHTERUS *Anno reparatæ per* CHRISTUM *ſalutis M D XCII. d. IV. Maji, quæ dies Patriam eum habere voluit Civitatum Imperialium Metropolin*, NORIBERGAM. *De hujus Civitatis Amplitudine, Statu Reipubl. Ariſtocratico, quo inter omnes Germaniæ Civitates cum paucis propè hæc ſola Optimatum Imperio regitur, quum reliquæ ferè populari ſive Democratico regantur atq; adminiſtrentur Conſilio, & in primis de Senatorum Nobiliſſimorum inſigni Prudentia, quâ Rempubl. hactenus gubernârunt & gubernant etiamnum, aliquid impræſentiarum commemorare tantò erit difficilius, quanto copioſius non minùs quàm elegantiùs hac de re edita reperiuntur in* MELCHIORIS GOLDASTI *doctiſſima Præfatione ad opera Viri & genere & doctrinâ Illuſtris*, BILIBALDI PIRCKHEIMERI, *Conſiliarii quondam* DD. MAXIMILIANI & CAROLI V. IMPP. *Equitis Aurati, Senatoris & Patricii* NORIMBERGENSIS. *Quibus ſi adjungas* CONRADI RITTERSHUSII, JCti, *ſeculi ſui* PAPINIANI, *eruditiſſimum Commentarium de Ejusdem* PIRCKHEIMERI *Vita, unà cum* FRANCISCI IRENICI *Germaniæ Exegeſeos lib. 3. cap. 105. De Nobilitate Præſtantia ac Politia Noribergenſium; ut &* SCIPIONIS GENTILIS, JC*ti Celeberrimi, Laudationem Funebrem in obitum Summi Viri*, Dn. HIERONYMI PAUMGARTNERI, *modò laudatæ Reipubl. Noribergenſis Duum-Viri primarii, & Præturæ Imperialis Adminiſtratoris; & denique intimiori eruditione refertiſſimam Orationem Nobiliſſimi Viri*, CONRADI HESSE, *quam Anno* clↄ Ↄc *LIII. Altorphi Utriusq́; Juris Doctor creatus habuit, merito ſuo ſtatim publico donatam illicò reperies, poſt Famam publicam, quâ Orbis applauſum Respubl. hæc pace belloq́; meruit, plura impræſentiarum dicere velle, nihil aliud eſſe, quàm Soli meridiano radios ſuperaddere.*

Patrem habuit Virum Honeſtum & Integerrimum CONRADUM RICHTERUM, *Civem Noribergenſem, qui florentiſſimo tunc temporis opificio, quo pannis Anglicanis poliendis præ cæteris operam dedit, victum ſibi ſuisq; neceſſarium quæſivit.*

Matrem Conſtantiam, CONSTANTINI BONNECROY,

Civis Anverpienſis Filiam, cujus infantiam Parentum præſidiis præmaturè orbatam, inſuper & Hiſpanicâ Inquiſitione divexatam, ut & reliquam ætatem Noribergæ velut in portu exactam voluit Divina PROVIDENTIA; *Cui multùm ſe debere præcipuè in paullò adultiori ætate ſæpè profeſſus eſt, quod licèt exilem & ignobilem, honeſtum tamen ortum Parentum & Avorum ſuorum memorare liceret. non neſcius optimo Iure, & inprimis* Sapientum Calculo *inſuper haberi, qui fortunæ beneficio divites, animum habent omnium bonarum rerum inopem, & qui Natalium ſtemmatis ſeſe venditant, quum alioqui nihil habeant Nobilitatis, præter Imagines. Hujus veritatis intuitu bina illa Orbis Europæi Sydera,* THOMAS MORUS & ERASMUS ROTERODAMUS, *olim ſibi invicem non ſemel gratulati ſunt, quorum ille ſatius eſſe duxit, poſteris ſuis Pietatis Amorem, quam inſignium Honorem relinquere; hic verò Magnificentius eſſe Nobilitatem promeruiſſe, quàm à Majoribus accepiſſe intrepidè aſſeverârit; quippe quòd nunquam deſit illi ſanguinis prærogativa, cui in ſuo ſibi pectore calet & ad laudem fertur.*

Eminuit autem ſtatim in RICHTERO *noſtro adhuc Puero ſeptem annorum mira ingenii præſtantia, quòd & celeriter perciperet atq; comprehenderet, & quæcunq; tradebantur, fideliter meminiſſet. Quo ipſo anno, nimirum 1599. Præceptoris dexterrimi & fideliſſimi,* VITI BURGERI *informationi publicæ quotidianæ, Parentum & Amicorum ſuaſu commendatus, brevi tantos ſtudiorum progreſſus fecit, ut decimo ætatis anno, in Examine publico conſueto, præſentibus Nobiliſſimis Reipubl. Noribergenſis Senatoribus & Scholarchis,* DN. ANTONIO GEUDERO & DN. GEORGIO VOLCKAMERO, *de Utilitate & Neceſſitate Grammatices cum laude peroraverit. Quamobrem, præcipuè ob mores ſimul optimos & ſuaviſſimos, certatim amabatur, & in multorum oculis & complexu tenebatur. Quinquennio inſuper inter amuſſitatæ Indolis dotes & Præceptorum domeſticorum curas feliciter exacto, ad ſtudia Academica adſpirare cœpit. Tantum nimirum poteſt mens ſub fauſtis enutrita penetralibus: eoq; Parentum Diſciplina ac Severitas pertinet, ut verecundiâ quadam & ſanctitate temperata liberorum*

literarum natura, ingenti ardore, modò non immaturo, ſtatim præclaræ capiendæ artis altiorumq; Diſciplinarum famam quærat. Id quod apprimè etiam ceſſit RICHTERO, *quippe qui, Diſciplinâ domeſticâ rectitudine innatæ Indolis cum fructu ſuperata, bonam mentem inter ſtudiorum elementa perdere noluit, ſed in ſpem altiorum præclarâ animi divinatione totus ingreſſus eſt, alieniſſimus ſimul ab Icaris illis Academicis, quorum rudes animos & imparatos ſæpe mirum in modum vexat, tandemq; perdit ſpei impatientia ac cæca feſtinatio, quaſi laudi ipſis & non vituperio ſit, Ætatis & annorum legitima ſpatia virium fiduciâ antevertere. Et ſane perquam difficile eſt hac Ætatis ſimul & ingenii luxuriantis intemperie in medio ſe continere, hoc eſt, neque eorum premere veſtigia, quos ad veterum imitationem ſe componere degeneris animi humilitas & virium deſperatio non ſinit; neque eos ſequi, qui Pueri & Adoleſcentes in Juvenum, Juvenes in Virorum ſtudia cogitationes ſuas propellunt, &, ut* CUNÆUS, *JCtus & Orator longè celeberrimus, alicubi verbo rem complectitur,* præcipitant curas.

Tametſi igitur RICHTERUS *noſter Anno* cIↃ IↃc VII. *menſe Januarii, anno ætatis decimo quinto, Illuſtrem illam Sapientiæ arcem* ALTORPHIUM *Noricorum adiiſſet, à Lectionibus publicis tamen tantiſper abſtinuit, donec Claſſium ibidem Magiſtri (quos Academia illa tunc temporis magno diſcentium fructu habuit) inprimis* MAURITIUS *&* WALDUNGUS, *ſtudia Adoleſcentis ſtudiorum amore flagrantiſſimi ad majorem maturitatem proveherent. Quod & ipſum Numinis Divini faventiâ perquam feliciter ceſſit. Quippe qui brevi tempore, & non integro biennio pòſt, cum laude acceſſit ad Lectiones publicas, tempusq; non pœnitendum Philoſophiæ Ariſtotelicæ impendit, ſimulq; inter maxima beneficia DEI Opt. Max. quæ in ſe contulit, latâ gratulatione habuit, quod tanti Nominis Profeſſores eo ipſo tempore, nimirum in Oratoria Facultate* MICHAEL VIRDUNGUS, *in Logicis & Politicis* MICHAEL PICCARTUS, *in Ethicis* GEORGIUS QUECCIUS, *in Phyſicis & Metaphyſicis* ERNESTUS SONERUS, *ipſi contigiſſent, quorum curâ etiam tantum profecit, ut primum Philoſophiæ gradum, Baccalaurei nimirum, merito*

merito ſuo publicè adeptus ſit. Ad quem honoris gradum ſtudioſi noſtri hodiè ne ſemel quidem reſpiciunt, niſi cùm fortè aliud agere non poſſunt, aut cum, ut ille ait, aliquis pluvius intervenerit dies: multisq́; hac tempeſtate in tanto omnis Doctrinæ apparatu evenit, quod iis, qui dubiis epulis interſunt ſtomacho faſtidioſo.

Quantos verò Noſter, poſt collatos Baccalaurei honores, in Philoſophia porrò fecerit profectus, non tantùm variæ Diſputationes ejusdem Philoſophicæ publicè cum admiratione habitæ, ſed & tredecim Volumina Manuſcripta Philoſophica, in præcipuos Libros ARISTOTELIS, *quæ ſuâ manu, ac privatâ diligentiâ, ſummoq́; ſtudio collecta reliquit, abundè teſtantur.*

Hac neceſſariâ Philoſophiæ purioris ſupellectile inſtructus, Anno ↄIↄ Iↄ CXI. *ætatis decimo nono, ad Jurisprudentiæ ſtudium, gradu haut deſultorio, animum eò feliciùs applicuit, quò Excellentiores Juris privati Doctores & Profeſſores, incredibili ſua cum voluptate in eodem Athenæo Altorphino adire licuit; ſiquidem publicè docentes ſedulò audivit, præſertim in Inſtitutionibus Juſtinianeis* D. ANDREAM DINNERUM; *in Pandectis* D. CONRADUM RITTERSHUSIUM, *in Codice* D. SCIPIONEM GENTILEM, &c. *Trigam certè JCtorum Celeberrimorum, & qui ſi Scævolæ, Ulpiani & Papiniani temporibus vixiſſent, vel tantis Viris paria facere, eorundemq́; gloriam adæquare facilè potuiſſent. Medicis olim ad Commendationem Artis ſuffeciſſe publicè creditum eſt, ſi dicerent, ſe Alexandriæ vixiſſe. Longè certè meliori titulo ac jure potiori tunc temporis variarum Nationum diverſarumq́; facultatum ſtudioſis de Celebri iſthoc Sacrario Altorphino judicare, idq́; pronunciare licuiſſet in quo non Medicina duntaxat, ſed omnes omninò Diſciplinæ ſummâ fide, ſummâq́; dexteritate colebantur. Hinc nemo Studioſorum itineris pretium ſe tuliſſe exiſtimabat, niſi hinc, ex hac Sapientiæ Sede Exemplum petiiſſet melioris cujusdam cultiorisq́; doctrinæ.*

Etſi igitur non neſciebat RICHTERUS *noſter, in cauſarum controverſiis judicandis, variisq́; caſibus decidendis, quem finem præ ceteris ſibi propoſitum habent Legum Studioſi, vim Orationis, nihil admodum*

modum vel parùm valere, quemadmodum in Medicina Celſus elegantiæ & ſententiarum Luminibus morbos non curari cenſebat, ac proinde in Jure, quod JUSTINIANUS *Medicinæ ſimile facit, decidendis Litibus, inutilem eſſe dicendi apparatum; Oratoriam tamen Facultatem, ejusq; nutricem* PHILOLOGIAM, *cum* BUDÆO *velut alteram conjugem ſuam impenſe adamabat, fructus ac dotes hujus ſuavitèr eximias, licet Fori litigiis inconvenientes, Reipubl. tamen in plurimis, cui ſtudia ſua potiſſimum adoleſcens jam dicaverat, vel in primis conſpicuas atque decoras fore ſibi perſuadens. Intelligebat quidem pro mira ingenii [illegible], Philologum, quicquid eſt omninò liberalium artium, haurire [illegible], Grammaticos, Poëtas, Oratores, Hiſtoricos, Philoſophos quà Græcos, quà Latinos evolvere, neque in his tantùm, ſed & in Medicorum Aphoriſmis, JCtorum Rubricis, & Adyti Theologiæ, non ut transfugam, ſed ut exploratorem deprehendi. Interim tamen tempus per omnia Grammaticorum, Poëtarum, Oratorum, &c. pulpita trahere, nunquam animo ſedit, neque permittebat hoc principali ejus ſtudium tunc temporis* JURISPRUDENTIA, *nec Præceptorum dexterrimorum excoctum conſilium. Itaque alterum tantum oculum Literis humanioribus ſe debere exiſtimavit, alterum Jurisprudentiæ, & huic ſæpe utrumq;. In quibusdam Literis conſilium ſecutus eſt, quo Architecto ſuo præivit Vitruvius:* Non ejusdem debet, *inquit ille,* nec poteſt Architectus eſſe Grammaticus, ut Ariſtarchus, ſed volo eum non eſſe ἀγράμματον, nec Muſicus, ut Ariſtoxenus, ſed volo eum non eſſe ἄμουσον, nec Pictor, ut Apelles, ſed volo eum eſſe γραφικὸς non imperitum, nec Medicus, ut HIPPOCRATES, ſed non ἀνιατρολόγητος; nec in cæteris Diſciplinis ſingulariter excellens, nec verò parum peritus.

Linguæ Græcæ præ cæteris aſſiduam operam navavit, inq; ea tantos fecit progreſſus, ut Orationem Græcam ſcribere, &, ſi opus fuiſſet, non ineleganter Græce loqui potuerit, quam ob rem ſupra laudato ANDREÆ DINNERO, *JCto, qui Linguam hanc cum admiratione calluit, longè fuit chariſſimus. Ex eo ſiquidem ſæpe audiverat,*

ac ſuopte etiam ingenio perſpectum habebat, neminem quà veterum, quà recentiorum, ad ſolidæ Doctrinæ famam perveniſſe, niſi Græcarum Literarum auxilio. Sive enim Eloquentiam ſpectes, fatendum erit, CICERONEM *& alios venuſtatem, gravitatem & acrimoniam, etiam cum Romanè ſcriberent, inde petiiſſe. Quos imitati Poëtæ, ita, ut* VIRGILIUS *ex* HOMERO, THEOCRITO, HESIODO; HORATIUS *ex* ALCÆO, PINDARO, *&c. multa ad verbum tranſtulerint, quod inter eruditos notiſſimum eſt, & juſto libro demonſtrat* F. URSINUS. *Sive etiam controverſias circa explicationes locutionum* [illegible] *n, &c. ſpectes, & verſiones Interpretum, & emendationes* [illegible] *habitorum; profectò altero pede ambulabis, niſi Græca didiceris, imo, ſine linguæ hujus adminiculo & ornamento, eris alienæ ignorantiæ, fatuitatis, ſtuporis ac delirii mancipium. Ita judicabat* RICHTERUS *noſter, ita cum eo omnis Literatorum cohors.*

Anno cIↃ IↃ CXII. *Athenæo Altorphino Peſtis imcumbere cœpit; neque tum Literatorum Ordini pepercit, ſed XXX. Septemb. ejuſdem anni prærraturâ non quoad annos, ſed Literarum merita morte eripuit ſummum & incomparabilem Philoſophum* D. ERNESTUM SONERUM, *quod ipſi Univerſitati, ad cujus decus pertinere publicè exiſtimabatur, ſi tam grande Nomen inter Philoſophos Altorphinos fulgeret, magnæ fuit dividiæ. Intelligens itaque* RICHTERUS *noſter, quàm luculenta & glorioſa reputetur Profeſſorii Ordinis vita, quum occupata ſit in iis ſtudiis artibusq́., quibus ſine ambitione, ſine præſentationibus ſumma Nominis claritudo paratur, quæ memoriam magnorum hominum in Secula transmittit, & poſteritati eos, quæ ſemper ipſos intuetur, repræſentat; Parentationem, ut vocant, ſive Orationem funebrem in obitum tanti Viri, utpote Hoſpitis ſui quondam ac Præceptoris fideliſſimi dexterrimiq́., Anno* cIↃ IↃ CXIII. *a. d. 18. Maji publicè habuit, & quidem non ſine ſpeciali conſenſu Ampliſſimorum Academiæ Curatorum, qui tanto magis tum temporis requirebatur, quò acerbius linguæ Tribunitiæ, quibus non rarò indignè innocentiſſimi quique flagellantur, in Exiſtimationem piè Defuncti ſævire cœpiſſent. Parenta-*

renta-

renunciationi huic unà cum Civibus Academicis aliisq́ Hoſpitibus, qui Norimbergâ advenerant, interfuerunt Ampliſſimæ Dignitatis Senatoriæ Viri Prudentiſſimi, CHRISTOPHORUS *&* JOHAN. SIGISMUNDUS FÜRERI *ab Haimendorff, fratres germani, cujus illuſtris familiæ gloriâ ac meritis Nobilis Reſpubl. Noribergenſis Senatus ultra Seculi memoriam reſplenduit, gaudetq́, DEI beneficio, etiamnum, qui faxit, ut perpetuò.*

Septennio, & quod ad menſium octo ſpatium excedit, Altorphi inter ſtudia Philoſophica, Hiſtorico-Philologica & Juridica feliciter & egregio ſuo cum fructu exacto, quemadmodum jam pueritiam Doctrinis liberalioribus imbuiſſet, ita adoleſcentiam in literata Peregrinatione apud Exteros conſumere animo ſedit, compertum ſiquidem ex concordi & conſentiente multorum opinione, veluti Naturæ quadam voce habebat, extremæ infelicitatis eſſe, gloriam ſtudiorum, multa aſſiduitate longaq́. vigiliis partam, oſcitantia quadam & ignobili rerum præclariſſimarum faſtidio intra parietes perdere.

Antequam vero Altorphio diſceſſit, publicum Teſtimonium à ſuprà laudato SCIPIONE GENTILI, *JCto, nomine Facultatis Juridicæ, de vita, moribus & ſtudiis elegantiſſimum obtinuit, quod ita ſe habebat:*

DECANUS

& cæteri Doctores Facultatis Juridicæ in Academia Noribergenſi, quæ eſt Altorphi,

Lecturis S.

SI quantum in bello Virtus præſtat, tantum innocentia, modeſtia atque artes bonæ in pace atque otio valerent, nulli bono modeſtoq́; metuendi eſſent calumniæ aut invidiæ ictus. Sed accidit longè aliter, quam oportebat. Quò quisque probior eſt, vitamq́, ad certam rationis normam exactiùs componit, eò pluribus inſidiis expoſitus eſt, pluri-

buſq; ac vehementioribus circumflatur invidiæ ventis. Neque ſimpliciter verum eſt, quod Poëta ait: *innocentiam murum aheneum eſſe.* Bonorum potiùs atque excellentium virtute hominum benevolentia ex judicio teſtimoniisq; ſepta eſt cujusq; vita ac ratio. Quam ob rem prudenter à majoribus inſtitutum fuit, ut in Academiis qui modeſtam vitam egerit, induſtriamq; ſuam ac diligentiam in perdiſcendo, aliis, præſertim Præceptoribus ſuis approbaverit, is earum rerum atteſtationem publicam laudationemque conſequatur. Talis eſt hic Ornatiſſimus Juvenis GEORGIUS RICHTERUS, Norimbergenſis, Philoſophiæ ac Juris Studioſus, de quo veriſſimè affirmare poſſumus, eum ſingulari nobiſcum modeſtiá per annos ſeptem vixiſſe, eamq; in ſtudiis diligentiam perpetuò adhibuiſſe, ut non ſolùm optimæ indolis præſtantisq; ingenii certa nobis argumenta dederit, ſed etiam condiſcipulis ſuis præire exemplo honeſtiſſimo potuerit, pulcherrimaq; & generi humano utili æmulatione ad Virtutem atq; ad decus inflammare. Studia primùm Philoſophiæ ſequutus eſt, tantosq; in ea profectus brevi fecit, ut ipſis etiam Præceptoribus ſuis, Viris Clariſſimis & acutiſſimis, admiratione fuerit; inde ad Juris Civilis diſciplinam ſe cum contuliſſet, non minori cum laude diligentiæ atque acuminis in ea verſatus eſt, palamq; omnibus declaravit, nihil eſſe, quod induſtria cupiditasq; diſcendi, cum bonitate judicii naturæq; excellentia conjuncta, conſequi & efficere non poſſit. His cauſis impulſi, libenter meritoq; fecimus, ut ei hoc veriſſimum Teſtimonium impertiremur: eoq; omnes, ad quos venturus aliquando eſt, cum debito cuique honore rogamus, ut hunc diſcipulum noſtrum omnibus rebus, quibus poterant, omniq; favore ornandum ſibi atque adjuvandum putent, paria à nobis officia, ſicubi uſus poſcet, expectaturi & relaturi. Ut autem hæc teſtificatio noſtra majoris ponderis ſit, eam Facultatis noſtræ ſigillo muniendam confirmandamq; curavimus. Actum Altorphii XXV. Auguſti, Anno 1614.

Quod

Quod ipſum Teſtimonium verbotenus huc transferre placuit, partim quòd non ſecundum morem & ſtylum conſuetum, partim quòd à tanto Viro elaboratum, qui, ob ſingularem eruditionem Juriſq; Civilis cognitionem, Academiæ quam docendo ac de Jure reſpondendo diu exornaverat, Nominis perennitatem cum Fama immortali velut ex aſſe reliquit. Labaſcurientis animum MICHAEL PICCARTUS, *quo Præceptore in Logicis & Metaphyſicis aliquandiu uſus eſt, ad Virtutis exempla firmiter retinenda & cuſtodienda ſedulò confirmavit, ne forſan offenderetur, ſi Virtuti pariter ac bonis Literis pro ſeculi perverſitate debita ſua præmia ſubtrahi animadverteret. Proinde elegans illud Horatianum*

— — — meâ deinceps
Virtute involvam, piamq;
Pauperiem ſine dote quæram;

ſequenti Carmine Elegiaco paullò liberiùs expreſſit:

Nullus honos Muſis, nec ſunt ſua præmia doctis,
Regnaq; jam repetit priſtina barbaries.
Utq; odio Virtus hodiè ſpectatior Orbi,
Sic fraudi eſt doctos inter habere locum.
O ſeclum! O mores! Et quis Cato vellicet aurem,
Aut quod Sal tandem defricet hanc ſcabiem.
Sed nec proficimus querulis his vocibus hilum,
Narrantur ſurdis auribus iſta diu.
Ergò igitur mens ægra tuos tibi quære receſſus,
Et medio in mundo mundum etiam usque fuge.
Virtute involve tuæ, gratiſq; libellis,
Pauperiem quæras & ſine dote piam.
Corporis exſuvias donec te ponere mandet,
Et vitæ & mortis quem penes arbitrium eſt.
Tunc tibi erit meliùs, tunc juſtâ exacta libella
Et pleno modio præmia vera fluent.

Cæterùm, quum iis, qui Altorphi inter Alumnos Noricos vixerunt, (quorum duodecim quotannis ſumptibus Reipubl. Noribergenſis ad ſublevandas ſtudiorum impenſas aluntur, interq; eos RICHTERUS *quoque locum habuit) ſine ſpeciali conſenſu Ampliſſimorum Academiæ*

Curatorum peregrinari non liceat, *itaque veniam pro innata Modeſtia ſua ſequenti libello ſupplici petiit :*

Cùm duæ ſint hominis partes, altera terrenâ mole gravis & iners, altera cœleſtis originis memoriam motus perennitate ſervans, quarum hanc animum, iſtam corpus dicimus: tantò quisq; ſupra alios mortales evaſiſſe ſemper eſt habitus, quantò liberior à tarditate corporis exiret, ſimilitudinemq; cœli gentilis, unde animos noſtros Philoſophi delibatos eſſe ajunt, celeritate & perennitate motus affectaret. Quo factum eſt, ut maximi quiq; Viri, quorum nomen poſterorum admiratio conſecravit, peregrinationibus delectati fuerint: nec eſt ut annalium memoriam fatigem, & ab antiquitate nebulas colligam ad cogendam eorum nubem, qui vel Sapientiæ vel Prudentiæ Civilis cauſſâ remotiſſimas terras emenſi ſunt, cùm vos ipſi, *Viri Mecœnates, Patres Ampliſſ. Nobiliſſ. Prudentiſſ.* inſtar omnium eſſe poſſitis, qui cùm florentiſſimam Rempubl. à majoribus Vobis tanquam Lampada in manus traditam non tantùm conſervandam, ſed & illuſtrandam accepiſſetis, longiſſimis ſuſceptis peregrinationibus variarum gentium ritus & mores, inſtar Ulyſſis illius Homerici, ad Spartam Veſtram exornandam contuliſtis.

Ita nimirum Principum exemplis ſubditorum ſtudia ad imitationem excitari ſolent, nec nullam eſſe cauſſam facilè ſuſpicor, quæ tot Excellentiſſimos Viros ad inſtitutum ejusmodi permoverit; proinde & aliorum præviâ virtute & privato naturæ inſtinctu exſtimulatus, nimium quantum animum meum peregrinationis amore accendi, & ſi me quoque poſſim tollere humo, ad perfectionem aliquam eo ipſo motu eniti me poſſe ac debere animadverti. Cùm igitur octo ferè annos in Academia Veſtra, quod ſummum ac Divinum Veſtrum in me eſt beneficium, Philoſophiæ ac Jurisprudentiæ, Veſtrâ voluntate Veſtrisq; ſumptibus liberaliſſimis operam dederim: Cœperunt me magni quidam Viri, quorum auctoritatem nequaquam ſpernere debeo, adhor-

tari, ut mutatis caſtris, tali præſertim occaſione, quæ modò præter ſpem eſt oblata, alibi pauliſper eandem militiam ſectarer, & ita variis expeditionibus edoctus, ſub Reipubl. Veſtræ ſigna, cui Sacramentum dixi, tantò fortior redirem. Neque enim ipſas Amplitudines Veſtras latet, Studioſo, Juris præſertim, inſtar impigri mercatoris, cujus merces una regio non includit, varias Academias, tanquam panegyricas nundinas, adeundas eſſe, unde theſauros quosq; rariſſimos ad Rempubl. ſuam comportet. Quamobrem Vos, *Viri Ampliſſ. Nobiliſſ. Prudentiſſ.* quia ſine Veſtro conſenſu nec debeo quicquam, nec poſſum aggredi, ac ne cupiò quidem, ſupplex oro atque obteſtor, ut proficiſcendi veniam pro conſueta erga omnes humanitate ac benevolentia Veſtra, concedere velitis, meq; clientem Veſtrum, quem paterno ſinu fovendum ſemel benigniſſimè ſuſcepiſtis, porrò benignitatis Veſtræ calore non deſtituere, ſpemq; ſegetis herbeſcentis ad maturitatem provehere dignemini. Spondeo ego & promitto, me omni animi contentione operam daturum, ut nunquam Vos illorum, quæ in me contuliſtis, beneficiorum pœnitere poſſit: Vos abſentes in oculis ſemper feram, quid à me fieri velitis, aſſiduâ cogitatione ruminabor, & quo jure ac vinculo Vobis obſtrictus tenear, nunquam non publicè profitebor. Valete, *Mecœnates* omni obſervantiâ & obſequio honorandi, mihiq; & in primis toti Reipubl. diu felices vivite!

Quâ licentiâ ex voto ſuo à prædictis Academiæ Curatoribus impetratâ, Anno cIↃ IↃ CXIV. XXVI. Septembr. invocato prius Numinis Divini auxilio, pro feliciſſimis itineris auſpiciis, progreſſu & fine, Noribergâ diſceſſit, celebrem illam Academiam Juliam, quæ eſt Helmſtadi, aditurus; quam propitiis Vialibus XI. Octobr. ejusd. anni primum vidit, & ob Coronam Studioſorum Doctiſſimorum, quos inter CALIXTUS, HORNEIUS *&* NIHUSIUS *in primis eminebant, impenſe amavit; præcipue quòd cum his ſe convictoribus apud* CORNELIUM MARTINI *commorari, & inter doctas, jucundas & utiles converſationes pran-*

prandia & cœnulas peragere licuerit. Quò ſæpius & jucundiùs poſtmodum feliciſſimi hujus convictus memoriam repetiit, nunquam minus otioſum ſe fuiſſe exiſtimans, quàm ſi contingeret, cum tam eruditis commenſalibus otia tam officioſa, tam jucunda dividere. Utar ego hîc liberâ, ſed verâ voce, doctas ejusmodi & frequentes juvenum collocutiones plus emolumenti ad Virtutem Literarumq́ſtudia conferre, quam ſerias & viriles curas eorum, qui domi ſemper latitant, omniumq́ſalubrium converſationum pertæſi, ſe & ſtudia ſua velut in perpetui Legem ſilentii indurare ſolent.

Poſt integrum propè annum HelmſtadI conſumptum, Anno cIↃ IↃ CXV. *Lugdunum Batavorum ſeſe contulit, tum ob communem famam, quâ illuſtre illud Muſarum Domicilium reliquis Hollandiæ Academiis antecellere credebatur, tum ob exoptatam opportunitatem, quâ, cum Jurisprudentia, ſtudium inprimis Politicum & Hiſtoricum ope & ſubſidiis Bibliothecæ publicæ ibidem, ſub manuductione* DAN. HEINSII, *continuare perquam feliciter contigit. Inprimis verò admirari ſimul ac venerari ſatis non potuit celebritatem Profeſſorum, qui tum temporis Academiam hanc Leydenſem ad invidiam usque illuſtrârunt: prædicti nostrorum* HEINSII, CUNÆI, BERTII, MEURSII, SCHWANENBURGII, EPISCOPII, SCRIVERII, VOSSII, *aliorumq́, qui liberiori acceſſu ob dotes ingenii & doctrinæ* RICHTERUM *dignati ſunt, quæ occaſio ipſius animum diſcendi ardore flagrantiſſimum ita commovit, ut integrum biennium auguſto huic Literarum Sacrario deſtinaverit. Quam diligenter vero, imo avare felicitate iſthac uſus fuerit, vel exinde apparet, quod ibidem non tantum integrum Corpus Juris Civilis, ſed & Opera* CICERONIS *ab initio ad calcem usque legendo abſolverit, non dicam jam de variis Diſputationibus tam privatis, quam publicis, quibus ſummâ aſſiduitate Studium inprimis Juris mirificè excoluit. E multis vel ſola Diſputatio Juridica ad difficillimam* l. 57 Heredes mei ff. ad SC. Trebellian. *ſub Præſidio* D. CORNELII à SCHWANENBURG, *Codicis Profeſſoris Primarii, 2. Julii Anno 1616. publicè habita, teſtis ſit, quam cum, ad ſuporem & admirationem omnium Auditorum, ſolidè & ex fundamen-*

domeſtico defendiſſet, multorum ſtatim encomia inſignêsq́; commendationes promeruerat, quarum ſingularem illam P. BERTII *literis ad Ampliſſimum Reipubl. Noribergenſis Senatum perſcriptam, quibus ſimul* GERMANIAM *ſuam obtulit, & de Succeſſore in locum* SCIPIONIS GENTILIS *Altorphium evocando rogatus ſententiam ſuam tulit, in forma hic adjicere viſum eſt, ita autem ille:*

Nobiles, Ampliſſimi, Magnifici Domini.

EX quo mihi Germaniam pleramq;, & in ea laudatiſſimam Rempubl. Veſtram videre Divinitus obtigit, cepit me generoſus quidam impetus, Regionem Ampliſſimam Nobiliſſimamq́; deſcribendi. Et effeci id tandem non ſine ingenii labore & ſumptu; editis nuper rerum Germanicarum Commentariis, in quibus ſi non ex dignitate Inclytæ Nationis, ſaltem pro modulo ingenii mei ſumma attigi præcipuarum rerum faſtigia: nam omnia dixiſſe me non profiteor. Ejus autem laboris noſtri monumentum ſi offerri N. & A. Veſtræ à me nunc dicam, non expreſſero id, quod res eſt. Verè enim & ex animo ſentio, deberi hoc Vobis, qui me ante hos annos XXIV. Urbe Veſtrâ & Academiâ peregrinum comiter excepiſtis. Quæ me res impulit, ut cùm alias ſemper Civibus Veſtris apud nos degentibus fores meas officiaq; omnia patere voluerim, tum etiam nunc GEORGIUM RICHTERUM, Deus bone, quem Juvenem! quantâ eruditione & modeſtiâ! aliosq; Veſtræ Reipubl. Cives, qui adhuc in Urbe noſtra & Schola vivunt pro meis facultatibus comiter producam, & ad ea ſtudia excitem, quibus aliquando Patriæ ſuæ inſervire poſſint. Rogo eâ, quâ par eſt, obſervantiâ animiq́; demiſſione, ut munuſculum hocce meum, & officium in Cives Veſtros æqui boniq; facere dignemini. Et quia exceſſu Cl. Viri, D. SCIPIONIS GENTILIS, Amici, dum vixit, noſtri, va-

cua facta eſt Altorphi Cathedra JCti, ignoſcite mihi, ſi, in hac Virorum Eruditorum penuria, de RICHTERO Veſtro in ejus locum aliquando ſurrogando, conſilium Vobis ſuggerere audeam. Ego & SCIPIONEM & RITTERSHUSIUM penitùs novi; ſed, ſi me non fallunt auguria, ſunt in RICHTERO Virtutes, quibus & hunc & illum cum tempore æquare, imò verò etiam ſuperare poſſit. Veſter eſt, cur alibi quæratis operoſè, quod expoſitum habetis domi. A Græcis & Latinis Literis inſigniter inſtructus eſt. Philoſophiam exactè didicit, ſine qua Juris omnis Scientia exſucca eſt atque exſanguis. Memoriam habet Divinam & dicendi expeditam facundiam. His ille præſidiis inſtructus ſe ad Jurisprudentiæ ſtudium contulit, in eaq; ita profecit, ut nuper cum ſtupore Academiæ noſtræ de Jure exactè reſponderit, nullâ adjutus Præſidis operâ. Non erit mihi, ſpero, pudori, ſi hunc talem Nob. & Ampl. Veſtræ commendem, præſertim cùm ipſe, in ſpem Patriæ educatus, eò ſemper ſua contulerit ſtudia, ne falleret expectationem Veſtram. Multum ego mihi conſecutus videbor, ſi Commentarios meos & Juvenem iſtum ad magna natum, & mediocria tantùm, quâ eſt modeſtiâ, ſpirantem, Veſtræ Nob. atque Magnif. probavero. Nobiles, Ampliſſimi, Magnifici Domini, CHRISTUS JESUS, æterna Patris Sapientia, Vos Vobis & Reipubl. diu incolumes conſervet! Dat. Lugd. Batav. IV. Id. Sept. Anno cIɔ Iɔc XVI.

P. BERTIUS.

Non pigebit porrò huc transſcribere Carmen doctiſſimum, quod idem BERTIUS *Lugduni Batavorum, in honorem* RICHTERI, *& teſtandi in illum affectus teſſeram eſſe voluit, hiſce formalibus:*

RICHTERE, cujus artibus Deæ novem
Tinxêre pectus, labra Phœbus polluit,
Frontemq; Dia Palladis ſtruxit manus;
Cur me tuorum, quos legis, ſodalium

Nobili

Nobili ac venuſto poſtulas jungi choro
Rudem, inficetum, Gratiarum neſcium?
An ratio ſuaſit, iſtud ut committeres?
Haud Hercle ſuaſit. Illa connectit pares.
Ratio Minervæ ſociam non jungit ſuem,
Phœbovè Marſyam, aut Deum infimum JOVI.
Quid ergò me inter Olores Anſerem jubes
Conſiſtere? Cæcus imperavit hoc Tibi
Amoris ignis. Amor aut invenit pares,
Aut, ſi impares deprendit, mox pares facit.
Hic magna parvis æquat, ima maximis,
Ut isq; media, cuncta nectens invicem.
Amor potenti vel potentior DEO eſt,
Amor Minervæ noctuam jungi jubet,
Veneremq; Adonidi, atque mortales JOVI:
Amoris hujus iſtud inventum fuit,
Quòd BERTIUM inter Amicos adcenſes tuos.
Cur ergò Te, RICHTERE, conſequerer gemens?
Faciam, quod optas, ultro & ne pugnem Tibi.
Parebo Amori, ratio dum me ſubmovet,
Jungarq;, Te jubente, GENTILI meo.

Cui non minus elegans adjunxit ipſis Calend. Julii Anno CIↃ IↃC XVI.
PETRUS SCRIVERIUS *hunc in modum:*

SCipio, Virdungus, Piccartus, claraq; Vatum
Nomina, quos albo fert liber iſte ſinu.
Sideraq; Aſtreæ, Sophiæq; perennia templa,
Norica quæ prohibent nocte Lycea tegi.
Et candor, RICHTERE, tuus laudataq; Virtus
Præſtringunt oculos impediuntque meos.
Quare Tireſiam, aut forſan ſi Phineas optes
Oedipodasve; iſtis me citò junge choris.
Fas mihi ſit claris nebulam interſpergere ſtellis,
Et liceat doctos inter habere locum.
Quod mihi ne fraudi ſit, Muſas deprecor omnes,
Barbariæ tantum nec licuiſſe velim.

Ingenio cedam, non conceſſurus amori.
Qui volet ingenio cedere, rarus erit.
Glorior hîc meritò: nulliq; hac laude ſecundus,
Qui velit & poſſit ſemper amare ſuos.

Statum Reipubl. Batavicæ tum ex doctis Virorum magnorum ſcriptis, potiſſimùm DOUSÆ, HUGONIS GROTII, BAUDII, *aliorumq́, tum in primis ex crebris & utiliſſimis colloquiis cum* CORNELIO VANDERMYLEN, *Scholarchæ Academiæ Leydenſis, cum* JANO RUTGERSIO, *Regis Sueciæ Conſiliario, ſuprà dicto* HUGONE GROTIO, *tum temporis Syndico Civitatis Roterdamenſis, &* LYCLAMA *à Nicholt, cui locus erat inter Ordines Generales Confœderati Belgii, incredibili ſua cum voluptate hauſit, quem colloquendi acceſſum cum tantis Viris in primis* HEINSIUS *&* BERTIUS *conciliaverant; quorum ille prolixam non minùs quàm eruditam Epiſtolam ad* RICHTERUM *ſcripſit de ſervitute naturali, quam JCti negant, Ariſtotelici contra affirmant, quosdam nimirum ſervos eſſe naturâ, & quidem neceſſariò. Occaſionem huic rei dederat Corollarium I. ſuprà dictæ Diſputationis Juridicæ publicè Lugd. Batavor. habitæ, quo* RICHTERUS *utrumq́, verum eſſe ſtatuit. Edita reperitur hæc Epiſtola in Rutgerſii Variis Lectionibus, ut & in* HEINSII *Orationibus, & noviſſimè denuò inſerta ejusdem variis Epiſtolis ad* RICHTERUM *ſcriptis, quas cum aliis hic ipſe Tomus Epiſtolarum continet.*

Biennio, quod, ut ſuprà innui, florentiſſimo Athenæo huic Lugdunenſi, non ſine ſpe præclariſſimi fructus, deſtinaverat, jam præterlapſo & quidem eventu exoptatiſſimo, diſceſſum inde meditari, iterq́, per Brabantiam, Flandriam, Angliam, in Galliam adornare cœpit. Virum, quum ſine publico Teſtimonio illum diſcedere Proceres Academici nefas judicâſſent, tantò faciliùs petenti annuerunt; quos inter DAN. HEINSIUS *Teſtimonium proprio Marte & manu, quod rarum erat, conſcripſit, ita ſe habens:*

RE-

RECTOR ET SENATUS
Academiæ Lugdunenſis apud Batavos Lectoribus
S. D.

CUm ea ſit Virtutis ratio, ut eam nemo, quamvis animo ſublimi & excelſo, ita gratis amet, ut non ejus cauſsâ ſe probari Viris magnis ſollicitè appetat, cujus rei illuſtria in omni antiqua memoria habemus exempla, minimè mirandum eſt, ſi qui tales noſtrâ quoque tempeſtate ſunt, qui præmium in omni vita ſibi ac præclaris ſuis actionibus propoſitum deberi exiſtiment. Quare cùm hoc idem Juvenis eximius ac rari exempli GEORGIUS RICHTERUS à nobis petiiſſet, qui quanquam intelligeret Virtutem ſibi eſſe finem Sapientiæ pariter & votum, eamq; ſolam per ſe ad felicitatem ſufficere, voluit tamen, aliorum cauſsâ, judicium ſuis de Virtutibus extare noſtrum. Id nos & lubenti animo & ex officio fecimus. Teſtamur itaque eundem, cujus jam meminimus, præclarum Virum, ita toto tempore, quo hîc verſatus eſt, vixiſſe, ut cum Regina rerum, Juriſprudentia, artes omnes conjungeret ac diſciplinas, utque corruptos ſeculi aſpernaretur mores, quo plerique meliores artes, eaque ſtudia, quæ meritò humanitatis nomine cenſentur, rejiciunt ac negligunt: linguas nihil ad Sapientiam & Eruditionem conferre arbitrantur: antiquitates & hiſtoriam, Civilis prudentiæ magiſtram, inſuper habent, ſtudium Philoſophiæ, ſine quo in cæteris fruſtra deſudatur, ne attingunt quidem: quæ ille ita excoluit, ut hujus ſive judicii ſive induſtriæ fructum nuper retulerit maximum: cùm luculentas non ex Jure modò, ſed ex omnibus fere diſciplinis, ſumma cum omnium admiratione, Theſes defendit. Quibus omnibus hoc conſecutus eſt, ut maximam de ſe in hac Academia expectationem concitârit, neque quiſ-

quam dubitet, quin eximium Patriæ ſuæ ornamentum aliquando ſit futurus & exemplum omnibus, quantum conjuncta cum excellenti ingenio poſſit induſtria. Lugd. Batavor. 28. Auguſt. Anno 1616.

(L. S.) DAN. HEINSIUS.

Antequam verò Lugduno Batavorum diſceſſit, commendatitias ab HEINSIO *ad* ANDREAM, *Epiſcopum Elienſem, qui Londinitum agebat; & ad* JACOBUM AUGUSTUM THUANUM, LUTETIAM *Pariſiorum; à* PETRO BERTIO *verò ad* JOHAN. BAPTISTAM GRYMAIUM, *Bruxellis in Brabantia commorantem, nec non ad Nob. Dn. ab* ASPEREN *Ordinum Hollandiæ ad Galliarum Regem Legatum, impetravit, ſæpe mirum in modum prædicans, Literas haſce magno adjumento, in primis vero familiaris acceſſus ac licentiæ delicias ſibi fuiſſe.*

Itaque 1. Junii Anno cIↃ IↃ CXVII. *Lugduno Batavorum valedixit, iterq́, in Brabantiam & Flandriam inſtituit. Brabantiam videndi deſiderium præ cæteris concitavit Lovanium, non ſolùm propter mirandam tot Scholarum & Collegiorum, quæ ibidem egregiè conſtructa reperiuntur, frequentiam, ſed quòd magnum illum* ERYCIUM PUTEANUM, JUSTI LIPSII *Succeſſorem, publicè docentem audire ſæpe optaverat. Cujus voti ſui etiam compos factus, eloquentiſſimum Virum ſumma cum voluptate & admiratione in celebri Auditorio Lovanienſi trium Linguarum audivit, cùm publicè eo ipſo tempore ex Flori Hiſtoriis explicâſſet ſecundam ſeditionem Reipubl. Romanæ, quam excitavit libido* APPII CLAUDII *erga filiam* VIRGINII *Poſt finitam Lectionem publicam* PUTEANUS *pro ſummo affectu & humanitate in omnes Literatos, præcipuè Germanos,* RICHTERUM *familiari colloquio dignatus eſt. Inter varios diſcurſus ſermo incidebat de libello quodam, cui titulus, Corona Regia contra Regem Angliæ, cujus Au-*

ctor

ctor PUTEANUS dicebatur. Cujus rei verò famam ille enixè declinans, velut Apologiæ loco ſcriptum quoddam exhibuit, cui nomen, Perjurium RUFFI & GIBBOSI præfatus: quo delatorum ſuorum virulentiæ ac ſiniſteritati ſatis fuiſſe conſultum & obviatum exiſtimabat.

In Flandria, quam poſt Brabantiam adiit, potiſſimùm admiratus eſt Urbem primariam, nulliq; in tota Europa ſecundam, GANDAVUM, cujus ambitum intra muros 45640. pedibus Romanis ſive ſeptem milliaribus Italicis conſiſtere, ex BERTIO Lugduni Batavorum didicerat, locum hunc viſu tanto digniorem arbitratus, quod CAROLUM V. Imperatorem Orbi dediſſet, ſimulq; non paucos Viros Literatos & hos inter JODOCUM BADIUM, LEVINUM TORRENTIUM, BALDUINUM RONSSÆUM, UTENHOVIUM & DAN. HEINSIUM, cujus memoriam tum ob recentia adhuc favoris beneficia tum alias ſemper magno honore habuit, inſigni ſeculi felicitate protuliſſet.

Flandria diſceſſurus conſilium primò cœpit in Galliam ſe conferre relicta Anglia, partim quòd ſtatum illius Regni ex libris æquè addiſcere poſſet, prout ſpecimina non pœnitenda ex THOMA SCHMIDIO, CAMDENO, Rege Platonico, METTERANO, EUPHORMIONE aliisq; hauſerat; partim quòd Linguæ Anglicæ non idem, qui linguæ Gallicæ in Republ. uſus; partim etiam, quòd varia tum prodiiſſent omnia, quæ Regno huic diuturnam ſerenitatem, & in primis à motibus inteſtinis omnimodam ſecuritatem, vix ac ne vix quidem promittere videbantur, cùm eo tempore longè alia apparebat facies ab illa priſtina, quâ ſub HENRICO VIII. tanquam cœlitus emiſſo Principe, ſic omni genere virtutum effloruiſſe Britannia credebatur, ut videri poſſit renata, ſic moribus incorrupta, ut ab hac vel ipſa MASSILIA, optimarum olim diſciplinarum ſtudiis florentiſſima legibusq; ſanctiſſimis optimè conſtituta, civilis diſciplinæ exemplum petiiſſet; ſic pietate pollens, ut vel ipſi ROMÆ eſſe potuiſſet magiſtra pietatis. * Cæterùm, quum Angliam quoque Viris in omni doctrinæ genere abundantem

* Vide Eraſm. Roterodam. Lib. 6. Epiſt. fol. 356. Epiſt. XII per tot.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

tem adiiſſet RICHTERUS, *ita, ut huic etiam* ITALIA *invidere poſſet, niſi ſtudiorum æmulatio neſciret invidiam; præterea etiam Lugduni Batavorum ex doctiſſimis* P. BERTII *converſationibus memoriæ adhuc ſupereſſet, in Anglia Philoſophos quosdam nihil non conari adversùs* PLATONEM *&* ARISTOTELEM: *nihil non in Mathematicis adversùs* EUCLIDEM; *Cœlum nimirum ſtare, terram raptari in Orbem; Solem ipſum non inhærere ſuo Orbi, ſed vagari, aut inſtar globi per vaſtum illud inane diſcurrere, & id genus alia; mutavit illicò conſilium, & Comites itineris ſequutus, qui vel ſolâ commemoratione Urbium per univerſam Angliam præcipuarum, quas inter floruerunt Londinum, Eboracum, Cantuaria, Briſtolia, Glocceſtria, Cantabrigia, Oxonia, &c. ſalivam eidem moventes, facili negotio in ſuam pertraxerunt ſententiam, ut unà cum iisdem Londinum ſe conferret, quam Urbem velut totius Angliæ Epitomen ſæpè deinceps admiratus eſt. Et quamvis multa ibidem digna viſu, de quibus Itinerariorum Scriptores aliiq; jam indigitârunt, avaro oculo perluſtráſſet, non tanti tamen æſtimavit, quam quòd Londini cum* MARCO ANTONIO *de* DOMINIS, *Epiſcopo Spalatenſi, Viro Doctiſſimo, quem Religioni Pontificiæ renunciantem ex Italia ſedem ibidem fixiſſe acceperat, colloqui licuit. Jucundè non minùs quàm honorificè ab eodem exceptus, multa pariter non pœnitenda per diſcurſum audivit, in primis de Hierarchia, quæ tunc ſub manibus erat; nec non ſtatu Hollandiæ, quem cognoſcere enixè deſiderabat, tandem etiam de Theologorum Batavorum controverſiis. Multi de admiſſione, quâ* RICHTERUM *præ cæteris dignatus eſt, ideo mirati ſunt, quòd Vir ille ſemper fuerit paucorum hominum, tantoq; difficilioris acceſſus. Cum Rege Angliæ tunc ſimul in Scotia commoratus Epiſcopus Elienſis, ſpem illam, quam commendatitiæ ad eundem à* DAN. HEINSIO *impetratæ primùm fecerant, excluſit. Jacturam itaque hanc ſupplevit deinde celebritas & fama Univerſitatis Oxonienſis, quam videre cum Nobiliſſimis Juvenibus & Patriciis Norbergenſibus*, DN. ALBERRTO POEMERO *&* DN. JODOCO CHRISTOPHORO KRESSIO *à Kreſſenſtein, tanto fœliciùs contigit, quanto jucundius erat* RICHTERO,

amici-

amicitiæ jura, antehac Lugduni Batavorum cum Nobiliſſimis hiſce commenſalibus feliciter contracta, in Angliæ Academia non minùs celebri redintegrare, qui uti haud indecorum arbitrabantur in Exteris Academiis innotuiſſe RICHTERO, *ita poſtmodum magno eundem affectu proſecuti ſunt in Ampliſſimi Senatus Reipubl. Norimbergenſis Ordinem adſciti Viri Nobilitatis Doctrinæ & Summarum Dignitatum Ornamentis ſplendidiſſimi, deq; Patria in primis præclariſſimè meriti: ſæpe affirmantes cum de laude aliqua, Studioſo Adoleſcenti docto & induſtrio congrua, cogitarent, os* RICHTERI *ante oculos ſibi verſari ſolitum.*

Poſt Oxoniam placuit porrò etiam videre alteram Angliæ Academiam, Cantabrigiam; diverſatus ibidem aliquantiſper Candidatum Theologiæ pro Gradu, ſed non ſine Præſide diſputantem audivit de Prædeſtinatione, ſimulq; morem diſputandi diligenter notavit, quo primò omnium concluſionem conceptis verbis pronunciant: Ergò falleris, &c. deinde demum propoſitiones probare incipiunt, qui mos etiam in aliis Angliæ locis ſervatur.

Ineunte æſtate Anni cIↃ IↃ CXVII. *non multo labore à Parentibus obtinuit, ut liceret ſibi inviſere Galliam.* Appulſus *itaque felici ſidere in Comitatum Bononienſem XI. Julii ejuſdem anni Rothomagum venit, locumq; illum non tantùm ſitu peramœnum, utraq; parte clauſum Sequana: ſed & Archiepiſcopatu & Parlamento celebrem, adde & mercatu ſatis divitem, magna jucunditate perluſtravit.* *Cæterùm, quum jam fama Lutetiæ Pariſiorum, quâ omnium penè totius Europæ Urbium & maxima, & cultiſſima & populoſiſſima jure ſuo audiit, videndi deſiderium magis magisq; accendiſſet, poſt aliquot dies Rothomago diſceſſit, & $\frac{11}{21}$. ejuſdem menſis Julii modò dictam Lutetiam attigit, ſæpe poſtea, cùm potiſſimam Galliæ partem magnâ curâ & ſtudio indefeſſo peragraſſet, confeſſus, Lutetiam hanc verè totius Galliæ compendium eſſe, ſicut Europam Orbis. Et cum plerìq;, qui locum illum petunt, ad arma, aliaq; ſtudia & exercitia ſoleant divertere,* RICHTERUS *perrexit requirere res memorabiles, & in primis magnos & eruditos Viros, quibus Gallia ſemper abundat.* FRANCISCI BALDUINI, *Jurisperiti celeberrimi, monumentum in æde Maturini vidit, ſimulq; errare eos deprehendit,*

qui illud apud Auguſtinianos inter ROBERTI GAGUINI *&* JOHANNIS *a Sacrobuſto monumenta quærunt. Inter Convictores Pariſienſes Virum Doctiſſimum habuit*, JOHANNEM BAPTISTAM CROSILLEM, *Profeſſione Theologum, cum quo ſingulis ferè diebus de controverſiis nonnullis Religionis diſputans, alter alteri hanc ſimul legem dixit, ut, ſi ex Novo Teſtamento ſententia aliqua probanda veniret, Græcus ſemper textus peteretur. Commendatitias ad* THUANUM *quas Lugduni Batavorum ab* HEINSIO *impetraverat, mors inopina antevertit; extinctum enim eſt Galliæ Lumen hoc incomparabile, cum* RICHTERUS *adhuc in Anglia ageret. Literas nihilominus liberorum defuncti* TUTORI, PETRO PUTEANO, *reddidit, qui author fuit, ut non ſolùm ædes, ſed in primis Bibliothecam* THUANI *inſtructiſſimam & per totam Galliam celebrem videre licuerit. Vidit itaque aliquoties, & quidem oculo minimè transeunte, ſed maximopere intento, non parùm inſuper delectatus tum raritate Authorum, in primis Manuſcriptorum, tum quòd in tres claſſes locis ſeparatis tota Bibliotheca ordine congruo ac decenti diſtincta conſpiciebatur, quarum prima libros Juridicos cum Manuſcriptis; altera Philoſophicos & Hiſtoricos; tertia Theologicos, eosq; inter varios libros Manuſcriptos continebat, interſperſis ubiq; nonnullis magnorum Virorum Iconibus, Scaligerorum nimirum,* MURETI, CASAUBONI, CUJACII, FABRORUM, BRISSONII, BUDÆI, ALCIATI, SAVONAROLÆ, PETRARCHÆ, CASSANDRI, LIPSII; *nonnullorum etiam Imperatorum ac Regum. Hujus felicitatis authori ut multùm ſe debere ingenuè confeſſus eſt* RICHTERUS, *ita non ſemel incuſavit inexſuperabilem illam Fatorum vim, quæ, rerum tot præclariſſimarum curſum invidioſè dicam ac præmaturè abrumpendo, Virum hunc ad ſumma natum, & bono in primis publico quotidie magis magisq; invigilantem, infelici hac in parte* GALLIÆ *ſupereſſe diutiùs haud ſinebant. Sed hæc eſt mortalium, imò cogitationum noſtrarum periodus. Res ſæpe magnas parvo tempore molimur, & ingentes animos in anguſto pectore verſamus; dumq; jam ferrum noſtrum calere exiſtimamus, ecce præter expectationem adeſt decretoria illa hora,*

quæ,

quæ, multis præclaris cœptis, auctoritate voluntatis Divinæ imponit finem: Melioris ſucceſſus erant literæ P. BERTII *ad ſupra nominatum Dn. ab* ASPEREN, *Ordinum Generalium ad Regem Galliæ Legatum. Quoties enim ille per Audientiarium, carrucarum ſatis magno numero & comitatu, ad Colloquium cum Rege ſive ad Audientiam, ut vocant, admiſſus eſt, toties* RICHTERO *eâdem carrucâ copiam fecit videndi Aulam Regiam ejusq; Proceres; cum quo tunc temporis ſimul erat* GUILIELMUS GROTIUS, HUGONIS GROTII *frater, qui, cum* RICHTERO *eâ occaſione per aliquot menſes familiariùs vivere, honori ſibi duxit.*

In ipſo Galliarum Rege LUDOVICO XIII. *internas animi verè Regii dotes longè majores deprehendit quàm externum cultum & habitum: qui, licèt facundiâ Regiæ quidem Majeſtati haud inconvenienti usq; adeò non inclaruerit, nomen tamen Regis* CHRISTIANISSIMI *à majoribus acceptum ita omnibus numeris implevit, ut, quantis votorum omnimodæ felicitatis cumulis omnes boni vivum proſequerentur, tantâ veneratione memoria ejusdem etiamnum, non ſolùm propter eximiam prudentiam tam Civilem quàm militarem, ſed & potiſſimùm ob Regiæ lenitudinis laudem, publicè colatur, veriſſimum ſæpe expertus aureum illud* AMMIANI MARCELLINI *effatum:* Afflicti ſolatia ſtatus ſemper eſſe lenitudinem Principum.

In Collegiis, quibus abundat Lutetia, Viros præ cæteris doctos convenire inter potiſſima vota erat. Proinde gratiſſimum accidit, quòd primò omnium, in Collegio Sorboniſtarum, Monachum eruditum pro Gradu Baccalaurei in Theologia diſputantem audire licuit, quem diſputandi morem à SLEIDANO *Lib. 3. Hiſtor. fol. 60. deſcriptum antea cognoverat.*

In Collegio Lyſiæ Profeſſorem Artium Humaniorum Virum Doctiſſimum, JOHAN. BRISSÆUM, *qui nuper è Gaſconia Lutetiam ſe contulerat, memoriter perorantem, ſumma cum admiratione, audivit de miraculis Seculi XVII^mi^. quod 1. in Religione, 2. in Rebuspubl. 3 in Eruditione, 4 in rebus mirandis, typographia potiſſimùm & navigatione, prioribus Seculis partim comparavit, partim prætulit. Qui*

ut eloquentiâ (quâ non rarò Viros Principes ex Aula Regia in attentionem Lectionum publicarum provocavit) vix quempiam habebat parem: ita æmulum ſuum paſſus eſt JOHAN. VALENTEM, *Præceptorem primæ Claſſis in Collegio, quod vocant, Boncour. Hic, quia famam* BRISSÆI *multorumq́; diſcentium concurſum frequentem ferre non poterat, ideo in diſcurſus & judicia planè perverſa, cæco æmulandi ſtudio vel potiùs ardore prolapſus, ſe, iratum dicebat, intra triduum Oratorem effecturum, ut* CICERO *JCtum. Si quosdam Jurisperitorum titulo gaudere cognovit, eos vocavit Jurisperditos, & qui* CICERONI *præ cæteris operam dederunt, Ciceronaſinos. Multos ſe fruſtrà exercere in definitione Juris Naturalis, quod Natura omnia animalia docuit: poſſe equum creari Doctorem, quemadmodum* CALIGULA *equum creavit Conſulem: Compendia Hiſtoricorum, velut* TROGI *ex* JUSTINO, FLORI *ex* LIVIO, XIPHILINI *ex* DIONE, *&c. ſtudioſæ juventuti plus detrimenti quàm veri commodi proferre, conſtans ejus erat opinio, quam tamen minimè recti ac ſinceri judicii tenor, ſed edax illa & inimica ſemper alienis proceſſibus expreſſit invidia. Cæterùm quantò quis invidentior, tantò plerunq́; maledicentior, eo ipſo verò tantò etiam ſtultior eſt, cùm,* ERASMI ROTERODAMI *judicio, nullum gravius ſupplicii genus excogitari poſſit invidentiâ, utpote quæ ipſa ſui carnifex eſt, &, ut Poëta dixit, ſupplicium ſuum. Hinc veteres Epigrammatici invidentiſſimo cuiq́; extremum malorum, ipſam nimirum invidiam, paucis hiſce imprecati ſunt:*

Omnibus invideas, invide, nemo tibi.

Non procul Pariſiis, cùm porrò notatu digna obſervare jam deſideráſſet RICHTERUS, *ad pontem illum celebrem Charentonium appulit, ubi Echo reperitur, qui non ſolùm decies & ter vocem editam refert, ſed & dictionem quadriſyllabam ter quaterq́; diſtinctè ingeminat. Verum vix tantopere raritatem hanc æſtimavit, quam quòd eâ ipsâ occaſione, inter Reformatos Viros Doctiſſimos, N.* DURANDUM, *&* PETRUM MOLINÆUM *concionantes audire, paucisq́; diebus pòſt, cum* FRONTONE DUCÆO, *Viro,* CASAUBONI *judicio, eruditiſſimo, colloqui licuit; cujus ad eundem, in Tomo Epiſtolarum à*

GRO-

GRONOVIO *edito, Epiſtola extat ſatis prolixa CLXX. Cujus Anno* cIɔ Iɔ CXI. *Londini ſeorſim editæ copiam habuerat* RICHTERUS.

Non deſtitit porrò bonas horas ſuccidere in adeundis & perluſtrandis Bibliothecis aliis, quas inter poſt Regiam, quæ multis Manuſcriptis ſingularibus celebris eſt, animum in primis delectârunt Bibliotheca ad S. VICTOREM, *& quæ in Cœnobio Benedictin. conſpicitur, in qua librum vidit notis refertum non literis, ſed quarum ſingulæ notæ verbum denotarunt, cujusmodi modum ſcribendi* CICERO *olim operâ* TIRONIS, *liberti ſui, uſurpâſſe dicitur.*

Lutetiâ Pariſiorum XIX. Novembris Anno cIɔ Iɔ CXVII. *cum comitibus ſuis, fratribus germanis Landſchadiis, diſceſſit, & Aureliam adiit, quæ præ cæteris Galliæ Academiis animum ipſius adeò affecit, ut linguam Gallicam unà cum Statu Regni, cujus ſtudioſiſſimus fuit, ibidem addiſcere ſecum conſtituerit. Cujus fiduciæ ſuæ poſtea egregios fecit progreſſus ex Manuſcripto doctiſſimo, ab Amico quodam impetrato, cujus familiaritatem & favorem ſingularem colloquiis quotidianis ſibi conciliaverat. Quinquennium eo ipſo tempore erat, quòd* JOHANNES HORDAL, *Sereniſſimi Lotharingiæ Ducis Conſiliarius & in Academia* Ponti Muſſana *Profeſſor Publicus, Hiſtoriam ſuam edidit de prodigioſæ & Mavortiæ illius Virginis, quam vulgò Puellam Aurelianenſem dicebant, rebus contra Anglos inclytè geſtis publicè edidit, quæ ipſa Hiſtoria, contra* LIPSIUM *argumentis non ſpernendis egregiè defenſa, anſam* RICHTERO *ſuggeſſit, ut de ea poſtmodum in Diſputatione ſua inaugurali,* BASILEÆ *pro Gradu habita,* πάρεργον *publicum propoſuerit.*

Inter Viros Eruditos, quos Aurelia tunc habuit, in primis admiratus eſt Theologum diſertiſſimum Patrem HARDY, *quem tempore paſſionis aliquoties, ipſo verò die* SALVATORI *noſtro Opt. Maximo exequiali, integrum trihorium cum omnium admiratione concionantem audivit. Quæ inſignis perorandi dexteritas animum* RICHTERI *Virorum Literatorum conſortio flagrantiſſimum impenſiùs ſubinde exſtimula-*

mulavit, ut colloquium quò frequentius & familiarius, eò jucundius cum tanto Viro ambire non deſierit.

Cujus tandem Voti compos factus, ſermones de rebus potiſſimùm Theologicis cum ipſo miſcuit.

Poſtquam octo menſes Academiæ huic Aurelianenſi indulſit, Lugdunum petiit, ibiq; JODOCUM SINCERUM, *Virum Doctiſſimum, qui illo ipſo tempore Galliæ Itinerarium perfecerat, compellavit, placuit verò paullò antè Biturigibus aliquandiu ſubſiſtere, quia, ut ex* SINCERO *cognoverat, genius illius loci traxit nonnihil à popularibus noſtris, qui in hac Academia ab aliquot Seculis ſub privilegiis liliatis magno ſæpenumero vivere conſuêrunt, ut minùs quàm alibi offendantur incolæ, ſi quis fortè magis & Patriæ ſuæ quàm hujus loci vivat inſtitutis. Lugduni perquam jucundum accidit, quòd celebri tum temporis* Jeſuitæ Patri Cotton *innotuit, cujus humanitate fretus Bibliothecam & Collegium Jeſuitarum, ſimulq; hortum amœniſſimum ejusdem Jeſuitæ ſæpe perluſtravit, varios cum ipſo ſermones miſcens de* PLOTIO, M. TULL. CICERONIS, *Præceptore, quem Lugduno oriundum primùm Romæ Rhetoricam Latinè docuiſſe recenſebat, veriſſimum ſimul compertus, quod de Nobiliſſima hac Urbe* SCALIGER *ſcripſit.*

- - - antiquo novus orbis in orbe
Lugdunumq; vetus orbis, in orbe novo.
Quod nolis, alibi quæras: hîc quære, quod optas.
Aut hîc aut nusquam vincere vota potes.

Cùm hîc inter gratiſſima temporis ſpiramenta nonnihil interquieſcere accidit, conſilium tandem cœpit, peregrinationem in Gallia ulteriùs protendere, ſed animo revertendi Lugdunum. Itaq; perrexit Valentiam, *quem locum* SINCERUS *eidem à Sedis Epiſcopalis, Curiæ & Academiæ celebritate non minùs quàm* JULII PACII, *JCti celeberrimi, famâ, qui ſub id tempus publicè ibidem docuit, ſummopere commendaverat. Et quemadmodum nec* SINCERUM *conſilii hujus; ita* RICHTERUM *nunquam poſtea pœnituit obſequii, quippe qui, magno & egregio ſuo cum fructu, feriis canicularibus* PACIUM Authenticas Codicis Juſtinian. privatim explicantem *audivit.*

Non

Non multis hic ſubjicio, ut interim cum JCto hoc, quoties occaſio tulit, privatim porro egerit de Pragmaticis lucro inhiantibus, & ad Studium Juris ſine cognitione Philoſophiæ Artiumq́; Humaniorum accedentibus, item de vocatione ſua in Hollandiam, & nonnunquam de Senectute, quâ Vir ille ad admirationem multorum usq; ſemper firmâ ac validâ, ſummosq; ſimul labores & vigilias ferre conſuetâ utebatur.

Cauſa tandem tam vegetæ Senectutis, ipſo fatente JULIO PACIO, *reperiebatur in ſaluberrimis non minùs quàm prudentiſſimis rationibus, quas olim ſuprà laudatus* CONRADUS RITTERSHUSIUS *ad* PHILIPPUM CAMERARIUM, *Reipubl. Norib. Conſiliarium dexterrimum, elegantiſſimis hiſce Phaleucis perſcripſit:*

Mitem quid faciat, rogas, Senectam,
Morbos quid faciatq; rariores,
Conſtantem faciatq; Sanitatem?
Dicam, quàm potero, brevi Phaleuco.
Si transacta Juventa temperanter,
Plerunq; eſt etiam Senecta firma,
Et vires retinetq; Sanitatem,
Aut ævi minuit ſibi ipſa damna,
Atque incommoda leniora reddit.
Mitem quid faciat, rogas, Senectam?
Si quis mente revolvat anteactæ
Vitæ curriculum bene atque honeſtè,
Præſumat quoque ſpe futurâ deinceps
Semper cum ſuperis agenda Vitæ,
Nullo gaudia terminanda fine.
Hæc ſunt, quæ & faciunt Tibi Senectam
Juxtà cum tolerabilem Juventa.

Varia inſuper Galliæ loca pro ratione temporis ac ſumptuum perluſtrans, Monſpelium *primò, deinde* Marſiliam *adiit, inde Aquas Sextias, ut &* Vallem Clauſam, *vulgò* Vaucluſe, *quem locum in Gallia* FR. PETRARCHÆ *Meditationes Philoſophicæ, quibus ibidem vacare ſolitus, celebrem reddiderunt, & tandem* Avenionem *ſe contulit,*

lit, ut eò promptior eſſet occaſio redeundi Lugdunum, *quò mox feliciter cum duobus Belgis, qui familiaritatem tam docti & facundi comitis diu exoptârunt, reverſus eſt. In itinere iſthoc inopinatò quidem, ſed exoptatò incidit in Virum eximiæ eruditionis & dignitatis,* ANTONIUM THOLO *Conſiliarium Regium & Senatorem* Aquiſextienſem, *qui non tantùm variis honorum ac prolixiſſimi favoris officiis* RICHTERUM *ſibi devincire ſtuduit, ſed ſimul mentione* ANTONII GOVEANI *&* ANTONII FABRI, *quos inter præclara Jurisprudentiæ Lumina & Ornamenta ætas illa meritò habuit, noſtra verò & ſecutura non minori laude venerabuntur, cauſa fuit, ut* RICHTERUS Sabaudiam *videndi, inprimis verò Celeberrimum illum modo nominatum* ANTON. FABRUM *ſalutandi, firmiter animum induxerit, compertum quippe habebat, Juris-Conſultum hunc multæ doctrinæ & potiſſimùm ſinceræ Jurisprudentiæ ſplendore multis Antiquis nihilo eſſe inferiorem.* Camberinum *itaque, metropolin Sabaudiæ, omnibus itineris ac viarum difficultatibus & periculis, quæ peregrinantibus ibidem ſe offerunt, poſthabitis, lætis fauſtisq; omnibus adit, & Præſidem illum Parlamenti omnibus Exteris humaniſſimum tantò majori voluptate compellavit, quò intimiorem cognitionem ex ſcriptis JCti hujus eruditiſſimis tum Lugduni Batavorum, tum in nonnullis Galliæ Academiis ſibi comparaverat.*

Animum RICHTERI *jam vellicabant Parentis & Amicorum vota, ut peregrinatione, cui quadriennium magna ſua cum laude & fructu impenderat, propemodum defunctus, exſurgentem Virtutis omnibus, qui Virtutem amant, imitandæ indolem dotesq; ingenii ampliſſimas, cum ſtudiis feliciter non minùs cœptis quàm continuatis, Patriæ tandem oſtenderet & comprobaret. Quod ipſum tantò conſultiùs ſibi exiſtimavit, quò laudabiliùs ſcopum peregrinationis veræ ac fructuoſæ tum aſſecutus erat, quem non tantùm in nobilioribus Regnis, Provinciis, Ducatibus & Rebuspublicis perluſtrandis, ſed vel in primis in ſolida rerum & ſtatus publici cognitione haurienda ſitum eſſe noverat, compertum ſimul habens; quòd ſi paullò diutiùs & ultra debitum Peregrinationis modum trahatur ſtudioſi hominis vita velut deſultoria, vaga & incerta, per-*

quam

quam facilè fieri poſſe, ut tandem inter vana oblectamenta bonam mentem eripiant mores peregrini, qui iis potiſſimùm, quibus peregrinationes temerè magis quàm maturo ſuſcipiuntur conſilio, operoſam potiùs voluptatem quàm inſignem adferunt fructum; & ſi omnia ad lubitum vel ſatietatem usque feceris, illò denique redeundum erit, ubi Animi tranquillitatem fortunarumq́; ſedem quærere & invenire commodum ſit. Ante oculos præterea erat graviſſimum MICHAELIS VIRDUNGI *judicium, quod de multorum peregrinantium abuſu & errore ſæpe cum jactura & pœnitentia errato Epiſtolæ Dedicatoriæ in* Taciti Agricolam *Anno* cIɔ Iɔc XVII. *publice inſeruit, addito, quod in eandem opinionem olim* J. LIPSIUS *in Præfatione libelli de Amphitheatris eruditè ac prudenter ſcripſit, quem locum hîc verbotenus transſcribere eò minùs neceſſarium, quò frequentius in plurium manibus ac Bibliothecis reperire eſt ſcriptum iſthoc, ut ſunt omnia* VIRDUNGICA, *politiſſimum juxta ac doctiſſimum, ad cujus Lectionem nunquam ſine ſingulari jucunditate & admiratione licet recurrere. Quocirca quum, præter jam dicta argumenta non exigui ponderis ac momenti, illud inſuper perſuaſum haberet, unicuiq́; homini ad certum genus publicæ Vitæ, ſeu pro naſcendi conditione, ſeu ex electione propria deſtinato, in id præcipuè incumbendum, quod inſtitutum poſtulat, quumq́; jam unà cum ſtudiis liberalioribus Jurisprudentiam, utpote Reginam rerum, ita excoluiſſet, ut ex ipſis fontibus Juris potius, quam ex Doctorum ſive Interpretum rivulis, Legum notorum conſpicuum fieri animadverteret, quam laudem Illuſtri quondam Viro,* NICOLAO CLAUDIO, FABRICIO de Peireſc, *Senatori Aquiſextienſi, non Galliæ tantùm, ſed totius Reipubl. Literariæ Ornamento ſine pari, ex merito tribuit Vir celeberrimus,* PETRUS GASSENDUS *in ejus Vita. Iter tandem ex Sabaudia* Genevam, *inde* Bafileam *inſtituit, & quidem eum potiſſimùm in finem, ut ſupremum ibidem in Utroq́; Jure Gradum adipiſceretur, quo etiam, ex merito ſuo, d. 26. Novemb. Anno* cIɔ Iɔc XIIII. *publicè inſignitus eſt, unà cum quatuor Competitoribus, qui primum ipſi locum, cùm ſors prius quartum contuliſſet, ultro ceſſerunt, ob merita nimirum, quæ tam in examine & tentamine conſueto, quam Diſputatione pro Gradu ſine Præſide habita præſti-*

tit ſufficientiſſimè, imò ultra ſpem & expectationem eorum, penes quos honores ejusmodi ſupremos conferre fuit arbitrium. Tanta fuit in Competitoribus iſtis integerrimus meritorum conſcientia, ut eam iniquo, prout ingenue confitebantur, cæcutientis ſortis judicio præferre non dubitaverint. Diſputationem, quam pro Gradu Doctorali habuit, elegantiſſimam, de Quæſtionibus difficilioribus, ad Veterem Judiciorum formam & hodiernam pertinentibus, continet Tomus IV. Diſputationum Baſilienſium cum aliis nonnullis publicè editus; quam ſubſecuta deinceps eſt Oratio ab ipſo habita in Actu Promotionis, de cauſis calamitatum, quibus Europa hoc Seculo premitur, digna, quæ cum aliis ejusdem Exercitiis Academicis doctiſſimis lucem adſpiciat, & Cenſuræ eruditorum publicæ commendetur.

Peractis itaque non ſine laude & elogio publico inſigni, quæ peragenda Actus ille promotionis in Doctorem Juris ſolennis requirebat, Baſileâ *diſceſſit, &, jam reditum in Patriam meditans, non deſtitit prius adire* Spiram Nemetum, *quam ob Sanctiſſimum illud & Auguſtiſſimum Cameræ Imperialis Tribunal, quod ibidem etiamnum nunquam intermoriturâ incorruptiſſimi Nominis famâ floret, (floreat,* O DEUS, *porro inconcuſſum quam diutiſſimè!) præ cæteris Civitatibus Imperialibus videre, ſimulq; quæ ad proceſſum Juris cognoſcendum faciunt, curioſius explorare impenſe deſideravit. Hinc pergens* Heidelbergam, *in notitiam ibidem venit Summorum Virorum,* DIONYSII GOTHOFREDI & JANI GRUTERI, *quorum illum Juris Civilis, hunc Antiquitatis Conſultiſſimum, utrumq; non tantum in vita, ſed & poſt funera meritiſſimæ famæ ſuperſtitem præſens quamvis nonnunquam incurioſa ſuorum ſuſpexit Ætas, & ſuſpiciet Literatorum forte intelligentior dicam an obſervantior ſecutura Poſteritas.*

Poſthæc promeritorum honorum, civilium morum, omnigenæ denique eruditionis acceſſione auctus, ornatus, commendatus RICHTERUS, Heidelbergæ *atque inſuper inſtitutæ peregrinationi valedicens,* Noribergam, *Patriam ſuam ſuaviſſimam, educatricem exoptatiſſimam, XVI. Decembr. Anno cIↄ Iↄc XVIII. Numinis Divini benignâ providentiâ feliciter repetiit, interq; Parentis & Amicorum exultantium congratulationes, DEO ter Opt. Maximo gratias ante omnia pro*

tutela

tutelæ ſingulari perſolvit devotiſſimas, vias ſuas eidem deinceps etiam atq; etiam commendans.

*Inter curas vero tum potiſſimas erat Theoriæ Praxin Juris, & in primis cognitionem Juris Patrii ſive Statutarii Norici feliciter conjungere, quæ conjunctio tanto magis judicanda neceſſaria, quantò minùs ſine uſu & exercitatione, quæ ſecundum CICERONEM omnium Magiſtrorum præcepta ſuperat, ad veram cognitionem pervenire licet. Nec quiſquam unquam, inquit eximii Nominis JCtus, JOHANN. CASSELIUS in πολιτευομένῳ, Cauſæ Patronus factus eſt, ex commentario, vel in poſſeſſione caſuum, quos in Jure notavit, τὸ ὅλον καὶ τὸ πᾶν eruditionis ſuæ unquam poſuit. Ut gladiator in arena, ſic ex re præſenti ſæpe capiendum eſt conſilium, quid ſit judicandum in cauſa Titii vel alterius, quæ neq; ſcribi, neq; dici, neq; pingi, neq; fingi poteſt. Acceſſit autem ad Praxin Juris Civilis RICHTERUS eò inſtructior, eò aptior, eò felicior, quò diligentius antehac, dum adhuc in celebrioribus Galliæ, Angliæ, Belgii & Germaniæ Academiis verſabatur, prima tractavit, hoc eſt, ea, à quibus ad ſecunda ac deinceps ad altiora aſcenditur, ſicut fabricanti ſcalam & fundamenti ratio ante omnia habenda eſt, & primus, quanquam imus, gradus formandus quam validè fieri poteſt. Sed quam (proh dolor!) à moribus hiſce, & a ratione iſthac perveniendi ad altiora hodiè receſſimus! Quam vota ſua miſeri nonnulli Parentes præcipitant! quàm Pueros vix dentientes protrudunt ad ſublimem & arcanam Juris ſcientiam! quoniam nimirum omnibus Artibus antiſtat ſpes lucri: & formoſior eſt nummus auri, quàm quicquid Græci Latiniq; delirantes ſcripſerunt. Hoc vero quàm minime ferendum ſit, ſapiens olim quam fideliſſimè monuit vetuſtas, cui ut multa alia, ita hoc in primis inter recondita ſapientiæ inſtituta plane Divinum erat, ne quis à gregibus vel armentis veniret ad interpretandum, ſed ſtudiorum gradus fierent, neq; ſeveriora induebantur pueris adhuc naſcentibus, vel matrum judiciis evehebantur dominaſtri ad facultates, ſed ſeverâ primùm lege proficiebant in convenientibus ætati ſuæ, neq; ad turpiſſima animalia coronas titulosq; corrupta gratia deferebat, ſed SOLA VIRTUS GLORIAM PARABAT, prout hæc pluribus eleganter perſecutus eſt in doctiſſimis Animadverſio-

nibus ad ENCHIRIDIUM POMPONII *JCti, ejusq; Interpretes de Origine Juris, cap. 6. §. 5.* CHRIST. ADAMUS RUPERTUS, *Profeſſor quondam Hiſtoriarum in Athenæo Altorphino non quidem multorum annorum, ſed multæ eruditionis rarioris q; ingenii, cujus ſpes nondum totas, famamq; ſub auras venturam, intercepit Fati prematuri iniqua & feſtinata diſpenſatio.*

Sed redimus ad praxin Juris, cujus initium RICHTERO *Noribergæ capiendum erat à munere Advocati, ad quod nemo niſi prævia peculiari licentiâ Ampliſſimi Senatus ibidem admittitur. Cujus magnifacienda Authoritas, quia ex ſpeciali Decreto hîc interceſſit, tanto ſecurius ille varios ac difficiles obtrectationum, invidiæ & malevolentiæ ſcopulos, quibus vitæ hoc genus præ cæteris, malo propè fatali, obnoxium eſt, prӕternavigavit; quanquam, ut verum fatear, non leves aut ſpernendæ ſeſe obtulerunt rationes, quæ nullo negotio inſtitutum poterant evertere, vel ſaltem nonnihil ſuffulminare. Modò enim animo obverſabatur illud* Taciti: *Nihil publicæ mercis tam venale eſſe, quam Advocatorum perfidiam; modò argumenta illa ruminabatur, quibus* PLINIUS* POMPEIO FALCONI *ſuo cauſis agendis abſtinendum perſuaſit: partim etiam ante oculos erant Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ Authores, qui* JOHANNEM CHRYSOSTOMUM *Eloquentiæ natum, & dicendis cauſſis aptiſſimum extitiſſe, ac primam hanc ei mentem fuiſſe narrant, ut ſe foro dederet, & Advocati munus profiteretur. Sed cùm ei difficile videretur, probitatem ſimul, & forenſes ac Civiles Actiones præſtare, ſtatuit tandem Sacrarum literarum ſtudia excolere, & Eccleſiaſticæ Vitæ ſanctitatem ſequi, prout refert* ANNÆUS ROBERTUS *lib. 2. Rer. Judicatar. cap. XIX. fol. 531. Jamq; aures animumq; vellicabant* M. TULLIUS & AMMIANUS MARCELLINUS, *qui hoc Vitæ genere facile ad illam artium ſervitatem deflecti poſſe exiſtimabant, quâ pauci nefas eſſe credunt Religionem decipere Judicantis. Quorum ille intelligere non poterat, cur pœnâ dignus eſſe debeat, qui pecuniæ judicem corruperit, & qui eloquentiâ laudem etiam ferat: cum tamen nihil tam incorruptum eſſe debeat in Republica, quam ſuffragium, quam ſententia, ita ut plus mali facere videri*

* lib. 1. Epiſt. 23.

poſſit,

potius, qui oratione, quàm qui pretio judicem corrumpit: quòd pecuniâ corrumpere prudentem nemo poteſt, dicendo poteſt. Denique non latebant RICHTERUM perverſa & malè ſana judicia quorundam, qui nec JUSTINIANO ob compoſitos Juris, quo utimur, libros, neque LOTHRIO Imp. ob reductos eosdem in lucem uſumque Hominum, multum deberi gratiam arbitrantur.

Verùm hiſce & aliis rationibus, quæ ad Rabulas forenſes potiùs quàm ad veros JCtos Cauſarumque Patronos ſpectant, nihil ille commotus, neque ob pravos hoſce ſeculi mores & deplorandum Jurisprudentiæ abuſum, vadimonium tam præcipitanter deſerendum ſtatuit, quin potiùs uti finem ſtudii Juris, quamdiu ei vacare contigit, non quæſtum vel ambitionem, ſed DEUM ipſum ſive Sapientiam & Juſtitiam congruentem cum mente Divina conſtituit: Ita intelligere, probare ac defendere unicè ſtuduit, quæ in Judiciis forenſibus, in Contractibus, & aliis quibuscunque rerum privatarum vel publicarum Litibus juſta, vera & recta fuerunt, & quemadmodum Divus CYPRIANUS de veris Philoſophis judicavit, ita ille de JCtis, qui non verbis, ſed factis tales ſunt, qui non veſtitu Sapientiam, ſed veritate præ ſe ferunt, qui virtutum magis conſcientiam quàm jactantiam noverunt.

Eo ipſo itaque anno, nimirùm cIↄ Iↄc XIX. quo licentiam Advocandi ab Ampliſſimo Senatu Norico impetravit 30. Martii, matrimonium iniit cum Vidua honeſtiſſima, Morumque & Virtutum ſplendore commendatiſſima, MATTHIÆ SCHYRERI, qui Anno cIↄ Iↄc XVIII. eandem cum ſex liberis, ita ferente Voluntate Divinâ, reliquerat. Pro ſuſtinendis, quæ Marito non tam ex Legum quàm ipſius Naturæ diſpoſitione incumbunt, Matrimonii oneribus, ſpem ac fiduciam defixam habuit in ſolius Numinis Divini providentiam, quæ in re familiari, quàm tenuis & anguſta ea etiam ſit, utramque facit paginam, non, ut plerisque hodie ſolenne eſt, innumerorum Clientum hoc enim more, morum omnium maximè moleſto, teſte COMICO, in Menæchm. vivebatur jam olim, & vivitur etiamnum, Clientes ſibi omnes volunt eſſe multos, boni an mali ſint, id haut quæritant: res quæritur magis, quam Clientum fides. Refert ex DIONYSIO HALICARNASSEO & CORASIO BARTHO-

THOLOMÆUS AGRICOLA *in Tract. de offic. boni Advocati, Clientes quaſi Colentes appellatos: & Patronos Cauſarum dictos quaſi Patres; Additq́; ex* BALDUINO. *Jus & Leges Clientelarum fuiſſe, ut Patroni ſuis Clientibus non ſecùs atq; Parentes filiis conſulerint, in Judiciis adeſſent, & deniq; proſpicerent; Clientes verò Patronos ſuos, ut filiifamilias Parentes colerent. &c. Utrumq; in foro maximè, cauſiſq; atque controverſiis forenſibus ſuo exemplo conſpicuum reddidit* RICHTERUS, *qui incorruptâ fide, induſtriâ ac inſigni dexteritate multorum Clientum, quibus non raro Parentis loco fuit, oculos, ſpem ac fiduciam in ſe convertit, ut fructum inde uberrimum ad conſcientiam ſuam referre licuerit. Adverſarios ſi quos habuit mordaces ac rixoſos; hoc enim genus hominum tali functione effugere non datur, vicit eos modeſtiâ, ſicq́; nunquam opus habuit Satyri cerâ, quâ, ut eſt apud* ARISTOTELEM, *amici illius, cùm litem habuerunt, aures illi obturare ſolebant, ne cùm ab adverſariis conviciis afficeretur, propter iram cauſæ cognitio turbaretur.* * *Tantum verò abeſt, ut Controverſiis Practicis ſive Forenſibus unicè ac ſine intermiſſione inſudaverit, ut potius bonam Horarum partem ſtudii Politici & Hiſtorici amœnitates ſibi vindicaverint. Perquam ſanè prudenter. Qui enim morbo hoc inſanabiliter laborant, vel potiùs inſaniunt, ut ſe quibuslibet de cauſis forenſibus valdè diſcrucient, vigilando, peregrinando, ſurſum ac deorſum curſitando, qui nihil utile aut bonum agere queant, niſi inanes qualiſcunq; victoriæ ſpes & gloriolas aucupando perveniant ad ipſa cubilia cauſarum, per fora omnia volitando, ſubſidendo divites domos, &, ut Spartani canes, veſtigia ſagacius colligendo; in hos (ni fallor) maximè quadrat illud, quod dixit* DEMOCRITUS: *Si Corpus animum in Jus vocaret, non futurum, ut ille malæ tractationis crimen effugeret. Longe alia, imo longè melior mens* RICHTERO, *qui tempora ſua cum otio liberaliori ita dividere ſcivit, ut inter meditationes forenſes alterum oculum ad ſtudia jucundiora reflectere non deſierit. Si quis laborum ejusmodi ſucceſſivorum documenta deſiderat, inſpiciat tractatum elegantiſſimum* ANTONII FABRI, *de variis Nummariorum Debitorum ſolutionibus, quem Anno* cIↃ IↃc XXII. *ex veteri Editione quaſi reſtitutum, Indice &*

* Eraſm. Roterodam. Tom. 4. fol. 62. ſub med.

ſumma-

[illegible], cum docta præfatione Noribergæ, ſumptibus Typographi SIMONIS HALBMAYERI *de novo edidit. Addam [illegible] Nobiliſſimæ Familiæ Furerianæ*, Itinerarium Ægypti, Arabiæ, Palæſtinæ, Syriæ, aliarumq; Regionum Orientalium, DN. CHRISTOPHORI FURERI ab Haimendorff. Equitis Aurati, Reipubl. Noribergenſis quondam Duumviri Primarii, & Franconici Ordinis Conſiliarii bellici, quod RICHTERUS Anno cIɔ Iɔc XIX. juſſu & authoritate prædictæ familiæ ex linguæ vernacula in Latinam transtulit, *non ſine commendationis publicæ gloria, quæ Authori inprimis ex peregrinationibus tantis tamq; laudabiliter ſuſceptis merito ſurrexit, & per ora non tantùm Virorum, ſed ipſius Famæ ſine fine ac termino nova ſubinde peregrinabitur ſimili certè, vel citra invidiam, majori elogio, quo olim* JULIUS CÆSAR SCALIGER BELLONII *Itinerarium carmine ad* PETRUM NATALEM *ſcripto hunc in modum prædicavit:*

I[illegible] quum diſſipârit Natura omnia
Longè lateq;, & multis diſſecat modis:
Eſt multò dignus commendatione, qui
D[illegible] labore perfunctus modum
Noſtræ expectationi ſtatuit, ac ſpei,
Con[illegible] commentariis, puro ſtylo,
Compendioſa mole, ſincerâ fide,
V[illegible] fecit BELLONIUS: qui dum ſuæ
Vitæ, ſuisq; commodis tua commoda
Meaq; anteponit, Genium defraudans ſuum,
Haud parcens ſumptui, haud metuens periculi,
Everrit maria, effodit radices Syras,
Arabiæ monſtra pinxit, & rerum novas
Effigies nobis, veteres quæ fuerant, facit.
Dignus, cui magnam debeamus gratiam.
Ut ille dignus, tanta qui Nobis dedit:
Ita dignus es Natalis: cui bonâ fide
Tantundem debeatur apponi. mihi
Qui percupienti, nec reperienti uspiam
Feciſti, ut nunc poſſem. Quare quicquid eſt,

Quod

Quod ex præſenti Lectione redierit
Tum commoditatis, tum voluptatis, Tibi
Acceptum refero: ſed ita, uti palàm profitear.
Tuo beneficio ac liberalitate me
Adjutum atque auctum, nec minùs memorem tui
In hoc theatro rerum Naturæ fore. &c.

Cùm itaque per quadriennium, quo vice Advocati & ſimul Conſiliarii extraordinarii functus RICHTERUS, *Ingenii ſui præſtantiam, Doctrinæ varietatem, Juris peritiam, Eloquentiæ donum, Morum gravitatem, & in primis Pietatis amorem, Inclyto Reipubl. Noribergenſis Senatui egregiè commendâſſet, dignus tandem habitus, qui ab eodem Anno* cIↃ IↃcXXIII. *in numerum Conſiliariorum Ordinariorum, & ſimul Aſſeſſorum Dicaſterii ſuperioris cooptaretur, quorum officium eſt, ſtatum cujusq; cauſæ, quæ ad Judicium illud defertur, cum omnibus circumſtantiis diligenter ponderare, & ex fontibus Juris, quod rectum & æquum in medium adferre, eâdem ex Actis Judicialibus referendi & correferendi methodo, quæ hodièq; in Camera Imperiali ſervatur. Poterat certè non immeritò ad ejusmodi honorum primum ingreſſum exhorreſcere* RICHTERUS, *&, quaſi Dæmonio Socratico revocante, retro pedem referre, partim cùm ad ſpinoſiſſimi hujus officii difficultates, laboresq; conſtantes, partim ad Anteceſſorum, qui ante ipſum Illuſtri huic Reipubl. a Conſiliis fuerunt, famam, ipſis etiam Iconibus & Cineribus eorundem hucusq; ſervatam, oculos animumq; convertit: Ejusmodi enim veteranorum cum inter præcipuè* GUGELII, HERELII, HELDII, SCHEURELII, CAMERARII, REMI, ÖLHAFII *eminebant, gloriam qui intuebatur, quibus non Jurisprudentiæ tantùm, ſed ipſis etiam Muſarum fontes ſimul patebant, facilè animadvertere poterat, quantum iis, quibus in primo Reipubl. aditu pene etiam rivuli ſunt occluſi, in ... comparationis ſit erubeſcendum. Nonne igitur artus ſuos artesq; omnibus librare debuiſſet* RICHTERUS, *in tantam Reipubl. deſcendens palæſtram, in qua non raro Exiſtimationis damno deſudaſcitur? Virum revocare pedem fas non fuit amplius, neque etiam integrum; jacta erat alea, & jacta non cæco quodam impetu, ſed addente animum in præ-*

mis

mo Ampliſſimo Reipubl. Senatu, cujus Authoritas ſumma, & in eligendis Conſiliariis Judicium planè inuſitatum, uti præmium laborum & induſtriæ uniuscujusq; eſt ampliſſimum, ita contra quæcunq; obſtacula præſidium ſimul præbet certiſſimum. Nonnunquam enim in ſucceſſoribus locum habet illud Poetæ:

- - - Primo avulſo non deficit alter
Aureus, & ſimili floreſcit virga metallo:

Et ut in magnis ſæpe etiam voluiſſe ſat eſt, ita ſedula imitatio eorum, quæ Vitæ ac Doctrinæ conſummatione ſtatim exprimere non licet, pro generoſo laudisq; digno conatu habetur. Non pœnitebit hîc imitari DIONYSIUM HALICARNASSEUM, *qui, ut refert Doctiſſimus* RUTGERSIUS *in Variis Lectionibus, in Arte Rhetorica cap.* περὶ λόγων ἐξετάσεως *cum docere vellet, quâ potiſſimùm ratione in legendis Veterum ſcriptis conſequi poſſimus, ut illis in dicendo quàm ſimillimi evadamus, eleganti ſimilitudine uſus eſt*, Faciendum, *inquit*, nobis id, quod ruſtico cuidam contigiſſe ferunt. Is, cùm vultu admodum turpi ac deformi eſſet, vereri cœpit, ne & liberos ſui ſimiles, hoc eſt, turpes ac deformes procrearet, quæ formido, *inquit*, eum pulchros ac formoſos procreandi artem docuit. Effictis enim ſimulacris quibusdam venuſtis ac decoris, ut ea perpetuò intueretur, mulierem aſſuefecit, ac deinde cum illa congreſſus, ut liberos ea ſpecioſos pareret, imaginationis vis effecit. Similiter, *inquit*, in oratione facienda, cujus ſimilitudo tum demum paritur, ſi quis illud imitari ſtuduerit, quod in unoquoq; præſtantiſſimum eſſe videatur.

Spemitaq; tam præclarè de ſe conceptam minimè falli, neq; facem ab Anteceſſoribus ſuis in officio accenſam extingui paſſus RICHTERUS, *poſt triennium, quod in prædicto Dicaſterio Noribergenſi velut optimus Conſultor, non ad privatum odium aut gratiam, ſed ad Juſtitiam Cauſæ publicamq; Utilitatem Conſilia ſua attemperans peregit, Anno* cIↃ IↃcXXVI. *ab Ampliſſimo Senatu inde avocatus, gravioribus magisq; arduis Reipubl. Negotiis admoveri cœpit. Habet Reſpubl. hæc inter multa præclara & hoc, ut, ſi quid gravioris momenti incidat, ad Senatum, à Senatu*

ad JCtos, quorum non ſemper certus eſt numerus, referatur. Non injucundum eſt judicium FRANCISCI ALCIATI, *in Epiſtola nuncupatoria ad* ANTONIUM PERRENOTUM GRANVELLIUM, *quâ Conſiliariorum multitudini prudenter ſe oppoſuiſſe ait* CAROLUM V. *Imperatorem, quòd hujus* GRANVELLII PARENTEM, NICOLAUM PERRENOTUM GRANVELLIUM, *ſolum rebus omnibus Pace & Bello conſultandis pertractandisq́; præpoſuit. Multitudinem enim Conſiliariorum ſæpenumero negotia perdere aut præcipitare, quòd, quò plures ſint homines, eò faciliùs inter ſe diſſentiant. Cæterùm ab hac opinione, quoquo etiam alii eidem ſuffragari velint, tanto magis diſſentire fas eſt, partim quòd hic ipſe* ALCIATUS, *initio prædictæ Nuncupatoriæ ſibi planè contrarius, ingenuè confitetur, nihil æquè Principibus vel cuicunque Regali faſtigio convenire, quam viros prudentiâ, probitate, juſtitiâ inſignes ſibi aſciſcere, quos ſemper arduis de rebus oportunè conſulere, cum quibus imperii arcana tutò communicare, quorum maturo judicio, labore aſſiduo, diligenti operâ tantam Regnorum molem rectè diſponere, feliciter regere & gubernare queant; partim quòd omnium temporum Hiſtoriæ, & magnorum Principum res geſtæ teſtatum faciant, longè tutiora & prudentiora fuiſſe ea Conſilia, quæ à pluribus tractata, quam quæ unius mente agitata ſunt, prout exemplis luculentiſſimis latiùs demonſtrat* JOHANNES ZANGERUS JCtus, *Præfat. in Tractatum utiliſſimum de Exceptionibus.*

Sed ne forte hæc quis ad ſolos Imperatores, Reges ac Principes referat, in primis de Republ. hac Noribergenſi graviſſimè diſſerentem audiat ſupra laudatum JCtum, SCIPIONEM GENTILEM, *in Laudatione funebri* HIERONYMI BAUMGARTNERI, *ubi hoc ipſum vel magnificentiſſimum in ea laudat & mirificè extollit, quòd plurimos præſtantiſſimosq́; Juris Conſultos à Conſiliis habeat, quorum operâ non ſolum in rebus privatorum controverſiisq́; civilibus, ſed in maximis etiam Reipublicæ negotiis utatur.*

Publicis, ut paulo antè innui, multisq́; negotiis graviſſimis jam deſtinatus RICHTERUS, *Numinis Divini auxilio ardenter implorato, eò deinceps, quoad vixit, curas ſuas convertit, imò breve etiam*

[illegible]

efficit, ut non magis ſibi Patria quàm ipſe Patriæ ornamento foret, [illegible] uſui, Reipubl. in primis ſaluti. Quàm dextrè hæc ſingula [illegible] domi Conſiliis ſaluberrimis, ſed & multifariis Reipublicæ nomine ſuſceptis Legationibus præſtiterit; Inclytum prædictæ Reipubl. Senatum, quem & ipſam Patriam ſuam, NORIBERGAM, teſtes habet, fidem ipſam exſuperantes, omnisq; penitùs exceptione majores! Sed tam præſentiarum Legationes omnes ac ſingulas partim ad multos præcipuos Imperii Conventus, partim ad Auguſtiſſimum Imperatorem FERDINANDUM II. glorioſiſſimæ memoriæ, partim ad Sereniſs. Electores, cæterosq; Imperii Principes ac Status memorare vellem; verendum haud eſſet, ne recenſio iſthæc oſtentationi quàm cohoneſtandæ memoriæ deſerviſſe, qui inanes omnes jactationum ampullas earumq; cauſas procul ſemper habuit propior accederet. Cæterùm unius ſaltem Legationis hic meminiſſe ſufficiat, quam præſente Nobiliſſimo DN. SIGISMUNDO GABR. HOLTZSHUHERO, Reipubl. Norib. Septemviro Prudentiſſimo, Anno cIↄ Iↄc XXXVI. menſe Octobri, unà cum Civitatis Francofurtenſis & Ulmenſis Legatis, pro earundem, ut & reliquarum ſeſſionis ordine poſteriorum Civitatum ex tribus Circulis, Franconico, Suevico & Rhenenſi ſuperiori, communi cauſa, ad S. CÆS. MAJESTATIS & Eminentiſſimi Collegii Electoralis Conventum Ratisbonenſem ſubiit, ubi Directorium ad Civitatem Norbergenſem delatum, communi nomine tantâ dexteritate in ſe ſuſcepit, tantaq; coram Imperatoria Majeſtate fæcundiâ verba fecit, ut poſt Audientiam per Miniſtros ſciſcitari cœperit Imperator de RICHTERI Nomine, de ejusdem Patria & Parentibus. Indicium hæc erat, prout eventus docuit, ſummæ gratiæ, quam Suada perorantis apud Imperatorem conciliaverat, qui eam [illegible] aliis documentis, Comitis nimirum Palatini, vel Conſiliarii dignitate ac titulis fecisſet, ſed nihil tale ambiit modeſtia ejus, cui ſummi honoris loco jam fuerat, placuiſſe ſupremo in terris Moderatori. [illegible] potest vera Animi Virtus, ſuaq; ipſa ex ſtirpe nata atque [illegible], non aliunde & adventitiis ex rebus adſimulata, & [illegible] Dignitas, ut veriſſimè judicavit ſuprà laudatum illud generis

Humani Oraculum, quem nihil fugit eorum, aut quæ fuerunt, aut quæ ſciri poterant, SCIPIO GENTILIS.

Porrò ſi quid à gravioribus Reipubl. negotiis, quod tamen rarò contigit, temporis ſuperfuit, id libentiſſimè ſeduloq; impendit curis & ſtudiis amœnioribus, in primis in commodum Academiæ Altorphinæ, quam, quia ibidem prima ſtudiorum alimenta, velut lac ex almæ Parentis uberibus, hauſerat, ſemper amore ſincero & conſtanti proſecutus eſt. Anno erat cIↃ IↃC XXXI. quo a Magnifico Reipubl. Senatu modò dictæ Academiæ Pro-Cancellarius nominatus, mirâ alacritate ſummaq; cum voluptate munus illud per vicennium obiit, variis usq; doctiſſimis Orationibus in Renunciatione Doctorum Juris, Medicinæ vel Philoſophiæ publicè habitis, quarum adhuc in vivis tres Decades publici Juris fecit, *non tam proprio motu, quam ſuaſu & impulſu eorum, qui nonnullas ex iis deſcribendas ſibi petierunt. His acceſſerunt duæ poſtremæ,* trigeſima *earum* prima & ſecunda, *quarum illa* de Arcanis Aulæ Julianæ, *hæc* de Raritate Poëtarum, ejusq; cauſa, *Anno cIↃ IↃC LI. Altorphii habita, quas Epiſtolis ejusdem ſelectioribus præmittere, ſimulq; hic una publico donare placuit.*

Incredibile dictu eſt, quàm recreârit RICHTERUM, *denſiſſimorum negotiorum mole ſæpe fatigatum, liberalior quandoq; & annua intercalaris in Viretum Academicum ſeceſſio. Sed inevitabilis illa rerum humanarum viciſſitudo, omnis propè felicitati pediſequa, quæ noſtræ dulcedini acorem & amaritiem ſuam plerumq; affricat, etiam* RICHTERO *noſtro felicitatem illam non ſinebat totam. Eodem enim anno, quo Univerſitatis Altorphinæ Procancellarius eligitur, obrepit illum inopinantem, inveteratum illud multisq; hodie in primis fatale, & ipsâ appellatione, multis quidem in riſum, iis verò, quos tangit, in horrorem deſinens malum, Podagra, quam paucis deinde annis poſt, ne quid ægritudini per ſe ſatis calamitoſæ deeſſet, ſecutus eſt dirus ille, &, experientiâ teſte, multò immitior tot eruditarum Animarum Carnifex Calculus, qui duo ac propè individui comites, valetudinem* RICHTERI *magis magisq; reddebant vacillantem. Ita nimirum Homines ſumus, quos, cum in conſummationem Dignitatis per mille indignitates*

aſcen-

[illegible] ſubit cogitatio, nos laborâſſe in titulum ſepulchri? Credo nunc verum, quorum, ut ait Romanus ſapiens, ultima ſenectus, dum incertas ſpes ut juventa diſponitur, inter conatus magnos, ſæpe [illegible]. O felices nos, ſi quid in tanta rerum humanarum [illegible], quid ſequi debeamus, in promptu ſit. Cumq́; in [illegible] expectatione & in votis quædam vis ſit, mortales immortalitatem in his terris quaſi præludere diſcamus, hoc eſt, omnino & dicere & facere, quæ digna DEO, digna Cœlo ſunt. Hanc viam, imò hanc vitam ubi a teneris jam in undam ſibi propoſuit RICHTERUS, [illegible] ingraveſcentibus, ut fit, quotidie morbis, ſecutus eſt. Quoties per curas Reipubl. quotidianas licuit, ad Sacrorum Bibliorum [illegible], ſique dicitur, & ultra, ab initio ad calcem usq́; legendo [illegible]; ſed & variorum Theologiæ Doctorum ac Patrum in primis Lectionem [illegible] divertit. Cui bono ſacras ejusmodi meditationes impenderit, ſequuntur hodieq́; partim ejusdem DIGESTA PIETATIS, [illegible] de Cultu Orationis Collectanea Theorico Practica Anno [illegible] Norimbergæ edita; partim nonnulla opuſcula magni illius DANIELIS SENNERTI, & incomparabilis ERASMI ROTERODAMI, quorum hujus de Præparatione ad Mortem & de Miſericordia Divina; Illius vero de bene vivendi beateq́; moriendi Ratione, [illegible] Latina, in uſum eorum, qui linguam hanc non callent, in [illegible] tranſtulit typisq́; imprimi curavit. Sunt he-[illegible] adhuc multa e ſcriptis Theologicis ERASMI hujus ROTERODAMI Germanice tranſlata, ſed quæ lucem for-[illegible]ient, cùm melius convenerit Mercurio cum bona Minerva, [illegible], niſi cum ad meliores meritum redierint illi, qui Lucro & Libero ſimul operam dare æque difficile putant ac ſorbere & flare.

[illegible] SS Bibliorum & Patrum, impenſe amavit, & ad-[illegible], Scripta B. LUTHERI, PHILIPPI MELANCHTHONIS, modo nominati ERASMI ROTERODAMI, & HUGONIS GROTII, quòd in iis non ſolùm ubiq́; vera Pieta-[illegible] Theologica veſtigia, ſed & animum & Conſilia in cauſis Religionis moderata, frugifera & pacifica, hoc eſt, ad concordiam Eccleſiaſti-

cam in primis ſalutaria & verè neceſſaria deprehendere licuit. Cum
CASSANDRO *enim, Viro moderatiſſimo, intrepidè ſtatuit, Mo-*
derationem & Æquitatem multò plus ad Eccleſiæ pacificationem condu-
cere, quàm nonnullorum rigorem atq; ſeveritatem, qui odium potius pa-
rentum quam Concordiæ ſtudium præ ſe ferunt. Elegantiſſimè huc [illegible]
ſerit de la Noüe in Præfat. Diſcurſ. Politicorum: Il faut *inquit*, eſperer,
que ceſt exemple enreſveillera pluſieurs autres, leſquels voyans
Combien une voix moderée par raiſon eſt agreable, aux prix
des crieries & invectiues pleines d'aigreur (leſquelles comme
clochettes de Corybantes, ne ſervent qu'à troubler les ſens des
plus raſſis) ils ſ'efforceront d'engrauer pluſtoſt en leurs eſcrits
ce que Dieu leur aura donné pour l'Inſtruction de la poſteri-
te, que la vehemence des deſordonnees affections dont nostre
aage ne reçoit que trop de blaſme & de dommage, &c. *Et quæ*
ibidem plura ſequuntur. Inter præclara ejuſmodi piæ moderationis ex-
empla, modò laudato CASSANDRO *Artic. VII. de Eccleſia, & Ar-*
tic. II. de Peccato Originis, in primis commendantur CYPRIANUS
& JOHANNES HOFFMEISTERUS, *quod ille, in tanto*
circa locum illum ſententiarum diſſidio, Pacis & Unitatis Vinculum
conſtantiſſimè retinuerit, cauſamq; ſuam non cum acerba inſectatione a-
liter ſentientium, ſed ſumma animi modeſtiâ defenderit; cum tamen [illegible]
per Africam & Orientem Epiſcopos idem ſecum ſentientes & ſequentes
habuit; hic verò in excutiendis & explicandis Articulis Auguſtanæ Con-
feſſionis, præter eximiam eruditionem, ſummum quoq; Candorem & Mo-
derationem adhibuerit. Sed quantum, (heu!) quantum receſſit à mori-
bus & exemplis hiſce præſens hæc Ætas noſtra, diſſidiis & contentionibus
Chriſtiano homine indignis feraciſſima; quam ſi intuebitur forte ali-
quando Poſteritas, felicem ſe agnoſcet, quod in eam non inciderit, [illegible]
illam, tanquam ea vixerit, pudebit. Nos certe, fruſtra noſtris freti con-
ſiliis, malorum ac diſſidiarum ejuſmodi finem nobis haut poſſe [illegible]
ſi implacato DEO JEHOVA *noſtro, qui, ſi pejora prioribus [illegible]*
tandem deſeremus, precibus noſtris unanimi Concordiæ ſtudio [illegible]
exorabilis, littoris hujus Sarpedonii *fluctus ſolus mitigare poteſt.*

At [illegible] *numeratos Theologiæ Doctores*, LUTHERUM, MELANCHTHONEM, ERASMUM, *aliosq́ ut redea-* *mus,* [illegible] *multis: hic aſſerere, quot & quanta ſinguli ſcripſ*[illegible] [illegible] *dictam obiter nonnunquam conſulta aut pro re nata evo-* [illegible] RICHTERO, *injuriam facerem ſtupendæ ac propè* [illegible] *Viri induſtriæ, qui ſingula hæc volumina unà cum* HUGONIS GROTII *ſcriptis Theologicis, quæ tam in vetus quàm* [illegible] *Teſtamentum extant doctiſſima, ne pagellâ quidem exceptâ, legen-* *do* [illegible]*, quod ex ipſis Exemplaribus, quæ notas marginales propriâ* [illegible] *ſingulis propè foliis continent, doceri poſſet. Rarum cer-* [illegible] *rarius in Viro Politico, quotidianis Reipubl. negotiis circum-* [illegible] *in eo, qui cum morbis ſæpe conflictatur, & nihilomi-* *nus* [illegible] *oneri & tantæ lectioni ſupereſt. Nimirum hoc ſolenne* *eſt* [illegible] *quæ perpetuum laboribus indicere bellum, & ſibi-* [illegible] *invidere ſolent, nec unquam torpenti otio cum dehone-* [illegible] *cre. Accedit, quòd nunquam graves ipſi, ſive noctu* [illegible] *interrumpentium amicorum acciderint moleſtiæ; quin* [illegible] *erat laborum, ita in hoc eò magis gaudere ſibi viſus eſt,* [illegible] *etiam invidi ejus ope & operâ promptiſſimâ maximè* [illegible]. *De* ISAACO CASAUBONO, *incom-* [illegible] *Eruditionis Heroë, memorant, & admirantur ho-* [illegible] *legunt, vel audiunt, illum valetudinarium, inter* [illegible] *ſuſpiria, ſtillicidia, aliaq́ mortis ſatellitia, ſolo a-* [illegible] *& conſtantiâ incredibili fretum, plura elaboraſſe, quàm a-* [illegible] *ætatis & valetudinis faſtigio excelluit. Quin & longo* [illegible] *laboribus & morbis conflictu fractum non animo, ſed mem-* [illegible]*, ſed organis, ad ultimum usq; ſpiritum in demandato* [illegible] *cum laude perſtitiſſe.*

[illegible]*, abſit invidia verbo, de* RICHTERO *lubentisſi-* *mè* [illegible]*, qui in annos illos potisſimùm inquiret, quos in declinan-* [illegible] *ſtatu propè viginti vixit ſi vivere eſt, tanto temporis ſpa-* [illegible] *geſtare apertæ mortis inſtrumenta.*

Ergò, inquies, nulla omnino recreationis aut licitæ voluptatis in-

terca-

*tercapedine, continuis haſce laborum, dolorum curarumq́ miſeriis, qui-
bus confragoſum hoc iter emenſus eſt, ſedare contigit? Quantò [illegible]
[illegible]m conatio, qui ſub denſa latitantes umbra, tenerrimisq́ c[illegible]
bus, quas tranquillitatem vocant, animi marcentis oblectantes [illegible]
corpora ignavia pallentia, ut eſt apud* SENECAM, *cibis ac p[illegible]
bus intra hortorum latebras ſaginare conſueverunt? Sed quid? Incuſa-
bimusne hic miſeram* RICHTERI *plusquam nimia, imò prope in-
humanâ diligentiâ adeoq́ propriâ culpâ ſibi accerſitam ſortem? [illegible]
iniquitatem reprehendemus? Vereor certè, ne hoc non liceat; [illegible]
verò in noſtrum recidat dedecus! Quanquam, ut verum fateamur, il-
lum adhuc nobis haberemus ſuperſtitem, ſi parciùs uſus fuiſſet laboribus,
& parciùs etiam aquis acidulis; ſedentaria enim vita aquis [illegible]
inimica, & nimia, quam dixi, diligentia valetudinem peſſun[illegible],
morbosq́ accelerârunt, quibus tandem extinctus eſt. Septennium verò
ex omni vita ejus memorare licet, quòd inter ſummas amœnitates & lu-
bentias ante obitum tranſegit, cùm Anno CIↃ IↃC XLIV. filium unicum,* JO-
HANNEM GEORGIUM, *ſalvum non modò ex itinere redu-
cem, ſed & eodem anno Utriusq́ Juris Doctorem, Maritum & denique,
biennio poſt, Reipubl. Patriæ Conſiliarium, adeoq́ pari ſecum in Honoris
ac Dignitatis gradu conſtitutum vidit, eiq́ ad annum usque CIↃ IↃC LI.
cum quinque nepotibus ſumma voti in pectore piè cuſtoditi felicitate ſu-
perfuit. Hanc uti ſemper, ut apud graviſſimum Poëtam graviſſimè fi-
lium,* Parens Aſcanium, *monuit, ut* virtutem ex ſe, verumq; labo-
rem puer diſceret, fortunam ex aliis, *quo verſu nullum d[illegible]-
to illo poëmate* QUINTILIANUS *aſſerere non dubitavit. In
Republica vitaq́ hominum communi vel quàm maximè prodeſſe, ſi inde
à ſuccreſcente ætate, veluti ad morum cynoſuram, virtutum [illegible] fa-
ma honorumq́ exempla petantur, cum ſolertiſſimis Moralis Philoſophiæ
Doctoribus rectè ſemper cenſuit. Acceſſit lætitiarum, quas nemo niſi
Parens intelligit, cumulo, quòd in quem ſe totum tranſtulerat Pater, in
ejus cura & amore conquieſcere potuiſſet ætas Parentis ingraveſcens, quod
dulce ſolatium ſibi ſpondere ſolet in liberis benè natis, benè educatis. Ve-
rùm, in tam brevi felicitatis momento, ſpes inchoare ulteriores non per-
mittebat.*

mittebat RICHTERO *quaſi ſupra caput adſtans, decretoria Fati neceſſitas. Idcirco voluntati Divinæ ſine murmuratione obtemperandum duxit, præcipuè cùm jam mali aſthmatici aliorumq́ſymptomatum feſtinata vehementia nil niſi mortis imminentis indicia repræſentaret. Sæpe in memoriam ſibi revocavit illud* SENECÆ: Nunquam magnis ingeniis caram eſſe in corpore moram, ægrè potiùs has anguſtias ferre & velut ex alto aſſueta deſpicere humana. *Quid? quòd ſapienti potius ſit toto animo in mortem prominere, hoc velle, hoc meditari, hac ſemper ferri cupidine, ad cœleſtia & ſublimiora ut tendat. Hiſce & aliis meditationibus animum piè præparando eos, quos ſuperſtites lege naſcendi optavit, & quos præcedere inter juſtiſſima ſemper vota habuit, ſic amare ſe debere agnovit, tanquam nihil ſibi de eorum perpetuitate, imò nihil de felicitatis illius, quâ nati ſui unici natos vidit, diuturnitate promiſſum fuerit.*

Magnam & diu diſcendam rem olim ſapientiſſimi Philoſophi exiſtimàrunt, cùm adventat hora illa inevitabilis, æquo animo obire. Tantum certè abeſt, ut noſter mortem quantumvis ſibi jam proximam pro iniqua aut terribili unquam habuerit, ut potiùs paucis, antequam eam oppeteret, horis vocem Chriſtianæ conſtantiæ ac fiduciæ pleniſſimam omnibus aſtantibus notatu dignam viſam ediderit, nimirum tanto ſe gaudio beatum vitæ ſuæ finem anhelare & expectare, quanto præſtolari ſolent pueri anniverſaria illa ac Natalitia dona, quibus religioſâ quadam ſimplicitate venerari ac recolere ſolent memoriam recens nati SERVATORIS noſtri. *Sæpe in vita optavit, ut in ipſo mortis articulo, & ante ultimum vitæ ſpiritum, præſentiâ Viri ſummi, plurimum Reverendi & Theologiæ Conſultiſſimi* DN. JOHANN. MICHAELIS DILHERRI, *Concionatoris in hac Urbe primarii, & Gymnaſii ibidem Directoris prudentiſſimi vigilantiſſimiq́ frui liceret, partim ob ſinceræ & exploratæ amicitiæ fidem, partim ob præclara in rem Eccleſiaſticam merita, tum verò & vel in primis ob rara & eximia dona, quibus Vir ille in erigendis ex verbo Divino morituris & jamjam agonizantibus cum admiratione excellit. Quid fit? Sanè peropportunè, & quaſi ſingulari DEI Opt. Maximi juſſu & providentiâ accidit, ut* DILHER-

HERRUS, *qui* RICHTERUM *nihil de morte ejus vel præſumens inter cæteros amicos inviſere deſtinarat, eo ipſo tempore domum ægrotantis intraverit, quo voti ille ſui ex aſſe particeps fieri poterat. Lecto itaq; appropinquantem cognoſcit, & prædicti voti ſui memor amicè excipit, ſalvere & aſſidere jubet, variosq; cum ipſo tum de ſtatu vitæ æternæ, tum de iis, qui, verbis* JOHANNIS *in Apocalypſi, vicerint, albisq; veſtientur veſtimentis, non ex merito, ſed imputatione ac vi gratuitæ promiſſionis Divinæ, ſermones miſcet; tandem edoctus per multas ac varias tribulationes ingredi nos oportere Regnum Cælorum, annuit conſolanti, & lumen, quod jam aderat, accendi petit, ut* DILHERRI *faciem meliùs cognoſcere poſſet. Ille hoc ſermone indicium deficientium, imo pene fractorum oculorum capiens, precationibus ſacris & inprimis Oratione Dominicâ ac repetitione & uberiori Symboli Apoſtolici explanatione inſtat, maximeq; hæc verba:* Et vitam æternam Amen; *attentiſſimo* CHRISTI *athletæ inculcat, quæ inter ſolatia efficaciſſima* RICHTERUS *nulla vel minimi doloris aut cruciatus ſigna edens, ſed dextram ſuam* DILHERRI *dextrâ oculos poſtea placidisſime obdormiſcentis claudente complicans, die 9. Decembr. circa ſextam veſpertinam Anno* ↄIↃ IↃC LI. *nec dum completo anno ætatis ſexageſimo, animam, nemine adſtantium propè advertente, in manus* REDEMPTORIS *ſui, pie, beate ac feliciter exhalavit, atq; ita vitæ pro Reipubl. ſalute per triginta annos laudabiliter peractæ memoriam, ſummo illo, & ultra, quod nullum eſt,* QUI BENE VIVIT, BENE MORITUR, *faſtigio, felicisſimè coronavit, dignus omnium bonorum, hoc eſt, eorum applauſu, qui virtutum & in Patriam meritorum rationem etiam poſt funera habendam non ſolùm fatentur, ſed & reipſa præſtant. Multis, quod verum ſcio, Reipubl. Noribergenſis Civibus* RICHTERUS *noſter flebilis occidit, nulli vero flebilior, quam relicto filio & filiæ unicis, ut &, quos inter charitates ſuas præcipuas ſemper habuit, nepotibus, qui eodem luctu & eâdem voce Parentis & Avi piè defuncti manibus parentare geſtiunt, quâ* JULIUS CÆSAR SCALIGER *quondam filio* Audecto Cæſari *parentavit:* Profectò lachrymæ tollantur, gemitus, lamentationes, ſive hoc temporis Imperio, ſive alterius fortunæ juſſu, lugendi tamen nobis erit perpetua cauſſa atq; ſempiterna.

GEOR-

GEORGI RICHTERI, JC.

ORATIO XXXI.

DE ARCANIS AULAE JUSTINIANEÆ.

Habita d. XI. Martii cIↄ Iↄc LI. cùm duo Doctores Juris renunciarentur.

I. N. D. N. J. C.

AUditores omnium Ordinum ſplendidiſſimi, Domini & Amici honoratiſſimi acceptiſſimiq́;

Memoratu dignum eſt, quod Plinius junior, Latinæ eloquentiæ princeps, à Cicerone ſecundus, ad Sextilium Lateranum ſcripſit, cùm aliquando liber recitaretur de ſceleribus cujusdam, & pars in alium diem reſervaretur, obſecrâſſe amicos, ne recitarentur reliqua. Nimirum, erubeſcebant audire, quæ nullus pudor perpetrare prohibuerat. Horum ſiniſtram perverſitatem rectè convincit atque eludit ſcriptio Hiſtoriarum accuratior; cujus ſtudii, eodem teſte, tanta eſt poteſtas, tanta majeſtas, tantumq́; numen, ut etiam ad arcana usq; penetrare, & quæ clàm fiunt, palàm proferre cum tempore queat. Eſt enim, quod cordatè cenſuit Tacitus, *præcipuum annalium munus, ne Virtutes ſileantur, utq́; pravis dictis factisq́; ex poſteritate & infamia metus ſit.* Atenim etſi arcana Reipublicæ, quæ ſaluti publicæ adminiculantur, temerè vulganda

lib. 9. Epiſt. 27.

3. annal. 65.

non

non ſunt: Dominationis tamen flagitia, quibus fundamenta Reipublicæ, virtutis ſimulatione, labefactantur, Hiſtoriarum Scriptores incorrupti in tantum celare non debent,ut niſi liberæ iſto Veritatis ſtudio & amore antecellant, adulatoris, non Hiſtorici nomen, publico rectè judicantium conſenſu, mereantur. Equidem non accepti ſunt Principibus, qui occulta aulæ perſcrutantur, ut proferant in publicum;quemadmodum ventorum hi ſunt moleſtiſſimi, qui nobis revellunt Pallia, quod Ariſton apud Plutarchum ait. Quia verò intereſt Reipublicæ, ut moderatores ejus nigram iſtam & condenſantem ſe nubem vitiorum fugiant, Hiſtoricorum fide faciendum eſt omnino, ut ſentiant illi, tonare ac fulgurare, ſimul atq; erupe-rit, quod latere cupiebant: Præſertim, ubi nullam emendationis ſpem relinquunt. Atque hac virtute liberæ veritatis ſplendeſcit, ſi quiſquam alius Hiſtoricorum inter Græcos, Procopius Cæſarienſis, vir illuſtris, ſcriptor ſeverâ gravitate inclytus; qui, cùm libris octo, ſummâ fide juxta atq; accuratâ diligentiâ, omnia commemorâſſet, quæ Juſtiniani Imperatoris tempore geſta ſunt; tandem librum quoq; nonum, hoc eſt, hiſtoriam arcanam, de Juſtiniano Imperatore, ejuſq; uxore Theodora,

de curioſit.

magnâ libertate ſcripſit, & quicquid uterq; conjunx publicæ rei damno & in ſubditorum perniciem peccârunt, accuratiore ſtylo notavit: Cùm priùs ad ſummum Romani Senatus locum, id eſt, Urbanam præfecturam, evectus eſſet. Quia verò hanc dignitatem, immò nec vitam ſibi ſalvam fore videbat, niſi librum iſtum arcanum, ſoli poſteritati deſtinatum, poſt mortem usq; ſuam ſuppreſſum iviſſet, periculum non neceſſarium ſedulò & cum ratione vitavit. Ita enim ipſe: *Hujusce, inquit, conſilii, eam habeo cauſſam quòd illa ſcribere, quâ maximâ ratione oportuiſſet, nequaquam expedire tum mihi videbatur, cùm etiamnum ſuperſtites forent, qui ea perpetrâſſent. Certè latere ipſe diutiùs non potuiſſem, neque ſupplicio crudeliſſimo non interire, iſthæc ſi palàm & in lucem veniſſent.* Verùm, ut optimus Autor, quàm diu vixit, librum reconditum feliciter occultavit; ita etiam, multis ſeculis pòſt, pauci fuere, qui de Juſtiniano Imperatore, ejusq; dominatione flagitioſa, hiſtoriam veram cognoverunt. Adeò quidem, ut octo libri priores Hiſtorici illuſtris, aliquoties in publicum prodierint, arcana verò illa hiſtoria, quam libro nono deſcripſit, poſt tot ſecula, ante annos demum viginti octo, ab eruditiſſimo viro, Nicolao Alemanno, è Biblio-

pag. 1. & 9.

(anno cIↄ Iↄc XXIII.)

Bibliotheca Vaticana, cum privilegiis ſacræ Cæſareæ Majeſtatis, Regiſq; Chriſtianiſſimi, Lugduni primùm in lucem prolata, Latinè reddita, notisq́; illuſtrata fuerit. Ubi etiam Procopii fidem, ne quis eam, ob execranda domus Juſtinianeæ flagitia, quæ narravit, ſuſpectam habeat, egregiè vindicavit. Inter alia, hoc argumento, quòd Autorem hunc inſignem ipſe Juſtinianus, in Africana & Italica expeditione, nunquam à Beliſarii, ſummi exercituum ducis, latere divelli paſſus eſt; cujus fide atq; conſilio, non minùs quàm armis ac virtute Beliſarii, Romanos fines prolatari atq; ſtabiliri ſentiebat. Ex illa hiſtoria arcana prolixiore, non adeò multis cognita, pauca nunc, non tam meis quàm Hiſtorici verbis, proferre conſtitui; non ut famæ Imperatoris, alioquin tantopere laudati, intempeſtivè derogetur; ſed ut poſteri meliora docti ſibi caveant, ne ita ad flagitia proclives, cum æterna ignominia & jactura, ſe alioſq; peſſundent. Quem ſcopum, omnium præclariſſimum, etiam Hiſtoricus excellens præfixum ſibi habuit, hanc inſignem rationem reddens: *Quotus enim quisq;*, pag. 4.
inquit, *hominum, qui deinde vixerunt, perditam Semiramidis vitam, vel Sardanapali, vel Neronis dementiam execraretur, niſi hæc hiſtoriis commenda-*

ta fu-

ta fuiſſent. Æquè autem execrandam fuiſſe Juſtiniani dominationem, omnium primò hinc videre
Procop. eſt, quòd Theodoram, mulierem ſcenicam, Acacii
pag. 40. cujusdam, beſtiis ad amphitheatrales venationes
& ſeqq. præfecti, quem Urſarium vocârunt, filiam, ridicularum quarundam fabularum actricem, uxorem ſibi aſcivit. Scenæ autem adſuetam qui audit, quicquid flagitii, quicquid obſcœnitatis de ea dicetur, facilè credet, nihilq; nimium putabit. Meretrix enim fuit & proſtibulum omnium famoſiſſimum Theodora, cuicunq; obvio copiam pulchritudinis ſuæ faciens toto corpore; eamq; artem ubiq; exercens, quam ne nominet quidem, Deum habere qui ſibi propitium velit. Eam publicè occurrentem, quàm diu ſcenica fuit, omnes ſanioris vitæ homines, vitabundi, ut avem infauſtam, fugiebant, ne veſtium contactu, tantum ſcelus in ſe derivatum putaretur. Cùm verò tantâ formæ ve-
Aleman. nuſtate præſtaret, ut eam nullum artificium huma-
in not.
pag. 46. num vel ſermone declarare vel picturâ exprimere potuerit, amore ejus ita exarſit Juſtinianus, ut hac
Procop. vitæ ſociâ perdendis populis uſus ſit, non modò Bi-
pag. 45.
47. 49. zantii, ubi tunc ſedes Imperii erat, ſed ubiq; loco-
60. 68. & rum Romanæ Reipublicæ. Hac verò turpitu-
84. dinis notâ ille non contentus, quia priſcâ lege cautum

tum erat, ne viris Senatoriis uxorem ducere meretricem, aut mulierem ſcenicam liceret; Juſtinum avunculum, ſenectute confectum, cum quo Romanorum Cæſar conſalutabatur, prodigioſâ Pietatis ſimulatione adegit, ut legem antiquam novâ conſtitutione everteret, aditu reliquis ad meretricia connubia patefacto: quam conſtitutionem piacularem, ſub Juſtiniani nomine, ut & alias plures in favorem Theodoræ latas, hodieq; in Codice noſtro, non ſine dedecore habemus; de quo plures JCti conqueruntur magni nominis, quicquid alii, vel ignorantiâ, vel obſtinatione, contrà diſputare præſumant. Quin & in verba uxoris, non minùs ac in ſua, jurare Magiſtratus coëgit Juſtinianus poſt Juſtinum ſolus Imperio potitus: cujus perverſæ dominationis inſana veſtigia etiam in Novellis extant. Quod tamen eò minùs mirandum, cùm cæteroquin nullum tam inauditum, tam execrandum piaculum fingi animo poſſit, quin graviora molita ſit impudentiſſima fœmina, & mariti conſenſu, quem faſcinaverat, reipsâ perpetrârit, in Rempublicam, in Senatum, in Magiſtratus, in plebem, immò in DEUM ipſum; cujus opprobrio, poſt alias impietates, Eutychianorum quoq; hæreſin amplexa eſt. Cum hac enim conjuge, quam ille venerabilem reverendiſſimamq; appellare non erubuit, à commi-

Aleman. in not. pag. 37. ſeqq.

l. 23. C. de Nupt.

Novell. 8. tit. 3.

H nilcen-

niſcendis occaſionibus perpetrandi flagitia plurima maximaq́; nunquam deſiſtebat. Nam ut erat maxima utriusq́; ſimilitudo cupiditatum, ſic etiam morum & improbitatis; licèt palàm diſcordiam ſimularent, ut ſubjectos impellerent in exitium. Cùm enim in re gerenda nihil non in communi actitarent, diu multumq́; omnibus opinionem fecerant, quaſi in diverſas irent ſententias & contraria ſtudia: erant enim, inquit noſter, ambo mendaciorum artifices ingenioſiſſimi; usq; dum deprehenſum eſt demum, eos ex induſtria hanc ſpeciem ſimulationis induiſſe; ne ſubditi, communicatis conſiliis, ſeditionem agitarent, quandiu de illis opinio eſſet in ambiguo; quâ quidem arte tyrannidem ſibi firmiùs aſſeruerunt. Miſcebat porrò Juſtinianus, ad clavum Reipublicæ ſolus defuncto Juſtino ſedens, extemplo omnia, & quæ priſcis legibus prohibita erant, introducebat; contrà, quæ conſuetudine obtinuerant, hæc interdicebat; quaſi Imperatorium paludamentum induiſſet, ut aliam rebus faciem induceret. Verſabantur ſub ejus & uxoris iugo intolerabili omnes cives ſubditiq́;, nobiles & plebeii, publicè privatimq́;, in ſqualore, vacua iucunditatis vita, quaſi cælitus ingruente malo: ſub lare quisq́; ſuo, in foro, in templis, nil niſi ærumnas, calamitates, vel portentoſos recentis fortunæ

tunicæ caſſis commemorabant : quæ omnia multis exemplis fuſius deſcribit Procopius, citra horrorem ſanè neque legenda neque audienda. Ut verò nos ſarpius pergimus, ſit ita, & demus hoc Jureconſultis nonnullis, qui juris à Juſtiniano compilati ſtudio nimis perciti, antiqua literarum monumenta minùs pertractârunt, temperâſſe eum Imperium Romanum legibus, ſtudiumq; Juris promotum juviſſe haud parum ; certo tamen certius eſt, quòd, præter illas conſtitutiones, quas in gratiam Theodoræ, fœminæ perditiſſimæ latas novimus, Tribonianum quoq;, compilatoris atq; adulatoris athei, deteſtanda avaritia, ſcientiam Juris artemq; æqui & boni ſinceram plurimùm vitiavit ; quodq; eo autore leges figere & refigere Juſtinianus veritus non eſt ; dummodò turpi lucro eſſent, & pecunias luculentiores vel conferrent vel promitterent. Ita nihil certum & fixum erat, inquit Hiſtoricus, ſub hoc Imperatore, ſed Jus volubile atque erroneum ; & æquitatis lances eò propendebant, quò auri graviore pondere deprimerentur. Quo minus verò iſthoc, quod de Triboniano refert Procopius, in dubium quis vocare queat, ex Cuſpiniano quoque, altero ſeculi ſuperioris Suetonio, fidem faciam, qui, Procopii libros omnibus hiſtoriarum ſtudioſis etiam atq; etiam commen-

Procop. pag. 61.

pag. 64.

dans, hoc ipſum, quod de Triboniano diximus, ex Suida confirmat, his verbis: *erat Tribonianus adulator, fraudulentiſſimus ſimul & avariſſimus, omnis religionis, præſertim Chriſtianæ, contemptor; avaritiæ usq; eò deditus, ut jus & fas venale haberet. Nam ſingulis diebus & leges ferebat, & latas revocabat, uti indigentium uſus, à quibus pecuniam acceperat, poſtulare videbatur; tantâ inconſtantiâ levitateq; leges tot contrarias ponens, quas poſteri, licèt anxiè inter ſe digladientur, nunquam tamen concordare poſſunt.* Ubi & hoc neſcire ſe ſcribit, majoremne laudem, an detrectationem commeruerit Tribonianus. Nam *quot egregia*, inquit, *Pauli, Modeſtini, Scævolæ, aliorumq; infinitorum docta volumina interiiſſe credis? qui profectò ſingularum rerum materiam ad amuſſim interpretati ſunt, adeò, ut neq; Bartoli, neq; Baldi, neq; Porci, neq; Saliceti commentationibus opus fuiſſet*, & quæ ſequuntur. Sed ut ad Juſtinianum redeamus, mancipaverat ſe ille non tantùm omni vitiorum generi, ſed & de CHRISTO, Servatore noſtro, perverſam ſententiam tuebatur, carnem eius aſſumtam incorruptibilem, paſſionis mortisq; expertem, tanta pervicaciâ aſſerens, ut omnes Principes idem ſentire voluerit. Ad hæc, pietatis ſpeciem ita ſimulare noverat, ut ſcelera ſua pallio devotionis contegere, & quæ hominibus rapuerat

Cuſpin. in vit. Juſtiniani pag. 141.

Procop. pag. 60. & ibi Aleman. in not. Cuſpin. in vit. Juſtiniani pag. 142.

Procop. pag. 60.

pueratt truculentiùs, DEO vel ſacerdotibus dicare non dubitârit. Nulla, ſub hoc Romanorum Principe, firma de DEO ſententia, nulla fides, nulla pactio vel res conſtans. Præterea peccavit Juſtinianus teſtante eadem Procopii hiſtoriâ, non modò, pag. 16. ſeq. 46.
quòd afflictorum querelas minimè admitteret, ſed 49. 63. 59.
ſeqq. 97.
etiam, quòd, in ore atq; oculis omnium, ſua ſtudia 102. 119.
factioſæ juventuti, & quidem volenti animo, pro- 123.
fiteretur; id omni ſtudio, nullâ dignitate agens, ut publicum ærarium exhauriret. Nam Hunnos, qui ſæpius adventabant, præter impenſas, magnis etiam largitionibus auxit. Unde Romanorum provinciæ frequentibus Barbarorum expoſitæ ſunt incurſionibus, qui ad Romanas opes, quas ſemel delibâſſent, ſæpius redibant, ab iisq; divelli ſe non patiebantur, quibus ille totum denique Imperium tributarium fecit. Creditum fuit, tunc temporis Romanorum ſupra ducentena millia, ſingulis irruptionibus, quà fuſa, quà in ſervitutem abacta, & in iſtis provinciis penè Scythicas ſolitudines viſas: In aliis verò regionibus, quas eodem modo devaſtavit, à ſtirpe periiſſe hominum ducenties decies centena millia; exceptis iis, qui in Africa perierunt. Veri inſuper adeò erat diſſimulator Juſtinianus, ut fraudum tegendarum, & obſcurè ferendæ indignationis, verſuteq; agendi, & occultandæ

animi ſententiæ eſſet abſolutiſſimus artifex, inconſtans amicis, inimicis inexorabilis. Aurum ardentiſſimè ſitiebat & ſanguinem: Unde tot innocentium cædes & confiſcationes bonorum; quibus ita inhiare conſueverat, ut neq; illi neq; aliis eſſent pecuniæ; quas non avaritiâ ſolùm, ſed etiam poſſeſſorum invidiâ appetens, Romanorum ditione divitiis exhauſtâ, egeſtatis omnibus autor fuit. Vel ipſi multorum cædibus pollutus, pluribus jam aliis parabat inſidias, contentionum rerumq; novarum ſtudioſiſſimus. Ad ſcelera perfacilè, ad optima nullis ſuaſionibus commoveri poterat. Acer in comminiſcendis perpetrandisq; facinoribus, honeſti verò vel nomen illi inſuave. Cùm Romani, cum exteris gentibus pacem haberent tranquillam, hic ſanguinario furore, ſtandi loco impatiens, Barbarorum populationi fines Imperii expoſuit, bellum ex bello trahens, ita ut Reſpublica ſub eo eſſet quaſi laſcivientium puerorum regina. His addebat exactiones annuas, nullo humanitatis modo impcratas; cujus vigiliæ, labores, conatus in eo vertebantur omnes, ut atrocior indies fieret ſubditorum calamitas. Mercedem quoq; cujusq, dignitatis miniſteriorum vel ipſe vel præfecti intercipiebant.

Cuſp. in vit. Juſtiniani pag. 142.

Quin & Profeſſorum liberalium diſciplinarum cōſtituta in urbibus ſalaria adeò ſubtrahebat, ut quædam

dum inſcitia & ruſticitas urbes invaderet. Si quis
autem ejus implorare clementiam ſupplex nitere-
tur, miſereq; afflictis patrocinari, animo turbaba-
tur ille, itáq; tumeſcebat in caput civium. Aſſenta-
toribus cùm primis patefaciebat aures, qui facilè
fore dicebant, ut ſublimis aliquando raptus aëra
penetraret. Quodam tempore Tribonianus illi aſ-
ſidens, vereri ſe vehementer affirmabat, ne, ob ſin-
gularem Pietatem, in cœlum improviſò ſurripere-
tur: Quam laudem, vel potiùs cavillum, apud ani-
mum ille ſuum conſtanter habebat. Cæterùm,
quòd non homo, ſed ſub humana ſpecie, furia vi-
ſus ſit Juſtinianus, documento quoq; eſſe ſcribit
Procopius, ingentia, quibus affecit homines, mala,
quorum atrocitatem autoris immanitas palàm fe-
cerat. Breviter, tot Juſtiniani flagitia fuiſſe affirmat
Scriptor integritate eximius, teſtiſq; oculatus, ut
ad ea numeranda nullum tempus ſatisfuturum ſit:
Quæ, quia ille integro libro comemorare non po-
tuit, multò minùs oratiunculâ nos aſſequemur:
Cujus Imperatoris ingenio declarando, vel unicum
Theodoræ, ſcenicæ meretricis, conjugium ſatis eſ-
ſe poſſit. *Nam qui malè factis admittere dedecus non
veretur, neq; gravatè fert aliorum ob id execratio-
nem, hic demum nullam interclusam ſibi viam putat
ad ſcelera; quin vultum induens audacem, facilè jam
in te-*

in teterrima quæq; ruit flagitia; quo Hiſtorici effato nihil verius, nihil præclarius dici poteſt. De morte igitur Juſtiniani, quam ſine dubio ſcire deſideratis, Procopius verò, quia poſt abſolutam hiſtoriam arcanam, vivente adhuc Juſtiniano, deceſſit, memorare non potuit, ex Evagrio audite, qui ita ſcripſit: *Juſtinianus cùm omnia omnino turba ac tumultu complevißet, mercedemq; his rebus debitam, in extremo vitæ ſuæ tempore, reportâſſet, ad ſupplicia, juſto DEI judicio, apud inferos luenda profectus eſt.* Ante verò, quàm finem dicendi faciam, de uxore ejus, Theodora, ex plurimis, hæc pauca, ſed horribilia ſuperioribus attexenda, ex eadem hiſtoria arcana percipite. Commaculata illa erat non tantùm libidinibus nefandis, ſed etiam execrandis veneficiis atq; parricidiis, infantium ultrò abortibus egeſtorum; cujus furibundâ crudelitate nec templorum aſyla, nec legum Imperium, nec univerſæ urbis imploratio, nec quicquam rerum omnium eripere poterat, quem ipſa perditum iret. Hac imperitante, cæterarum quoq; mulierum mores adeò erant corrupti, ut adulteria non tantùm planè multa eſſent; ſed etiam mariti accuſantes vapularent, in carcere ſqualentes; & calamiſtratas adulteras, liberè à corruptoribus conſtuprari inſpectantes, nonnunquam dignitates, mercedem ſceleris, conſeque-

Aleman in not. pag. 116.

Procop. pag. 46. 73. 77. 99.

ſequerentur. Erant Imperatrici huic reconditæ, abſtruſæ, nulliſq; finitimæ habitationibus cuſtodiæ, uſq; adeò tetræ, ut inde nullum diei vel noctis indicium diſcernere potuiſſes. Habebat præterea in regia carcerem ſubterraneum, ad quem ibatur per longos anfractus, Tartaro, inquit Hiſtoria arcana, ſimilem diceres, in quo vinciebantur, qui illi offenſioni fuiſſent; quos inter ne viris quidem Conſularibus parcebat: Immò ne propriæ quidem ſoboli; quod exemplum inauditum ita habet: Cùm ea adhuc in ſcena verſaretur, & ex amico gravida facta ſerò id ſenſiſſet, omnia fruſtrà tentans, ut partum (ſicut illi mos erat) immaturum enectumq; abigeret, parere tandem coacta eſt. Ut verò amico ſuboluit, indignari eam, quòd fœta, interim meretricio corporis quæſtu prohiberetur, proli à matre timens, quam marem ſuſcepit, & Johannem vocavit, in Arabiam ſecum abduxit. Ibi moriturus, filio jam adulto, de matre, imperium moderante, rem totam aperit. Ille juſtis paterno funeri perſolutis, certo pòſt tempore Bizantium venit, & famulis, qui aditum ad Auguſtam matrem darent, rem narrat. Hi rati, nihil inhumani matrem molituram, adeſſe Johannem filium nunciant. Illa in conſpectum ingredi filium jubet; ſed coràm exceptum, ex domeſticis cuidam, talium negocio-

Procop. pag. 13. ſeqq. 27. 76.

rum præfecto, in manus ita tradit, ut miſerum filium nemo poſtea, etiam matre extinctâ, ampliùs viderit. Sed ne juſto Vos diutiùs teneam, Auditores, plura de Imperatricis libidine, impietate, avaritia, crudelitate, rapinis, homicidiis, tyrannide, aliisq; flagitiis, quot & quanta audita non ſunt ex omni ſuperiorum ætatum memoria, nunc non addo, ſed de vitæ ejus clauſula, quam haud dubiè, ut antea Juſtiniani, audire quoq; cupitis, hoc tantum, ex Victore Tunenſi, illorum temporum æquali, adjicio, qui ita ſcriptum reliquit: *Theodora Auguſta, Calchedonenſis Synodi inimica, canceris plagâ toto corpore perfuſa, vitam prodigioſè finivit.* Ex his veluti veſtigiis uberrimæ hiſtoriæ arcanæ ſuccinctè collectis, manifeſtum, puto, cuiq; erit, veriſſimum eſſe, quod Hiſtoricus non ſemel ingenuè faſſus eſt, regnantibus Juſtiniano & Theodorâ, univerſum Imperium Romanum convulſum fuiſſe ſuis ſedibus, aliasq; gentes, in Africa præſertim & Italia, unum in exitium deturbatas; partim levitate Tyranni, qua nihil firmum erat; partim difficili uxoris ſcenicæ proterviâ, quæ peragendis rebus honeſtis nunquam non officiebat. Cui miſeriæ illud accedebat æquè miſerum, quòd Senatus, ut inane quoddam ſimulacrum, in ſervilem adulationem degeneraverat, & licèt omnes tantam Reipublicæ labem

Aleman. in not. pag. 12.

Procop. fol. 29. ſeqq. 46. 65. 68. &c.

labem inferri viderent, nullus tamen rem deteſtabilem prohibere audebat; ita quidem, ut neque ſententiæ dicendæ, neque tuendi honeſti arbitrium ampliùs illis eſſet; qui Theodoram quaſi Deam venerantes, cujus ſpectatores pridem fuerant in theatro, ejus ſe tanquam mancipia ſupinis manibus, per dedecus profitebantur. Hæc verò omnia tandem prudentiſſimus ſcriptor, non caſu, ſed divinâ providentiâ contigiſſe cenſet; eò quòd iratum mortalibus Numen, Romanumq; exoſum Imperium, pernicioſis furiis poteſtatem tantorum malorum feciſſet: In quo judicio, pietati Chriſtianæ congruo, monitos nos acquieſcere, & non temnere DEUM, fas eſt. *Procop. pag. 21. 84.*

Nunc ad alteram officii mei partem progredior; & quandoquidem par iſtud Candidatorum Juris eximium, DN. HENRICUS WESTORP & DN. THEOPHILUS SCHREIBER, Mindani, ob virtutem & eruditionem, quà privatim quà publicè probatam, digni deprehenſi ſunt, qui ſummis Doctorum honoribus condecorentur; de qua felicitate illis publicè gratulamur; Tibi, Excellentiſſime & Conſultiſſime DN. D. WILHELME LUDWEL, Profeſſor Jurium primarie, Illuſtriſſimi Principis Palatini, inclytæq; Reipublicæ noſtræ

Conſiliarie, Decane & Brabeuta ſpectatiſſime, Compater & Affinis pl. honorande, officii ratione, quo Ampliſſimi Senatus juſſu & autoritate Nobiliſſimorum Dnn. Scholarcharum fungor, facultatem, quam petis, lubens meritoq; tribuo, utq; dictos iſtos Candidatos Præſtantiſſimos, utriusq; JurisDoctores conſuetâ ſolennitate renuncies, omniaq; privilegia in Auguſtiſſimi Imperatoris, Domini noſtri clementiſſimi, Diplomate uberiùs comprehenſa, interpoſito per Notarium Univerſitatis jurejurando, illis impertias, concedo; cui laborum Academicorum brabeo aura Divinæ clementiæ adſpiret benigniſ-
ſimè.

DIXI.

Geor-

GEORGI RICHTERI, JC.

ORATIO XXXII.

DE POËTA-RUM RARITA-TE, ejusq; CAUSSA.

Habita in panegyri Petro-Paulina XXIX. Junii
cIↄ Iↄc LI. cùm HIERONYMUS von Cöllen/Do-
ctor Utriusq; Juris, & quinq; Magiſtri Philoſo-
phiæ, & tres Poëtæ Laureati
renunciarentur.

I. N. D. N. J. C.

SErenisſimi Principis ac Domini, Domini AUGUSTI, Ducis Brunſvicenſium ac Lunæburgenſium, Conſiliarie & Legate Excellentisſime, Vir Nobilisſime, Amplisſime, Conſultisſime, Polycarpe Heyland, Hoſpes honoratisſime acceptisſimeq́, Vosq́ cæteri Auditores & Hoſpites omnium Ordinum ſplendidisſimi.

Annus hodie eſt vigeſimus, cùm, Ampliſſimi Senatus Reipublicæ Noribergenſis juſſu, ad hoc officium Academicum, Procancellarii quod vocant, primùm in lucem publicam hoc loco ſum protractus, quicquid etiam ad mei excuſationem, tunc temporis, aliorum Collegarum meorum exemplo, allegaveram timidiùs. Sed qui me huic muneri præfectum voluit pro voluntate ſua incomprehenſibili, DEUS Opt. Max. rerum humanarum arbiter ſupremus, ſolus ſapiens, ſolus potens, ſolus bonus, is vires quoq; conceſſit immerenti, ut quod debui voluiq;, in bonum Univerſitatis præ-

præſtare eò usque potuerim, ſi non ad cujuscunq; applauſum, certè bonâ fide ſtudioq; boni publici, & non citra bonorum atque eruditorum approbationem, ſive Rempublicam ſpectem, ſive Academiam, filiam ejus perdilectam. Pro quo beneficio ſingulari & Divino, ut Numinis benignitati gratiam, ex intimo pectore, devotâ humilitate debeo, habeo, ago: Ita etiam opem iſtam cæleſtem, porrò ad finem usque, quàm diu DEI providentiæ viſum fuerit, à Divina clementia, ſupplici mente etiam atque etiam expeto. Ut verò DEI bonitatem hodie gratus agnoſco prædicoq;, ita mirari mihi contigit non ſemel, quei factum hactenus, quòd, cùm tempore illo viginti annorum muneris mei Academici, quadraginta ſex Doctores Juris, duodecim Doctores Medicinæ, ſexaginta ſeptem Magiſtri Philoſophiæ, publicè renunciati ſint, omnes poſtea vel Conſiliarii, vel Medici ordinarii, vel Profeſſores, vel Paſtores Eccleſiarum, vel Scholarum Moderatores, per Germaniam ſparſi (de qua felicitatis parte rariore, Academiæ noſtræ Altorfinæ multi magniq; Viri cum primis gratulantur) tamen ne unus quidem Poëta laureatus viſus ſit, vel laurum Poëticam apud nos promeruerit. Tantum abeſt, ut Poëtæ, ſalſugine vulgatiores apud nos

dici

dici queant; quod ſalſè quidam, de dignitatum titulis, jocando, an ſeriò? pronunciavit. In hujus defectus cauſſam hodie, ubi poſt Jurisprudentiæ Candidatum iſtum eximium, quem heic cernitis, etiam Philoſophiæ Candidatos quinque, & tres Poëſeos, in publicum productos ſuo loco mox conſpicietis, ita inquirere conſtitui, ut ex ejus raritatis cauſſa, præſtantia ſimul Poëſeos eluceſcat, & unà Jurisprudentiæ noſtræ, ut & Philoſophiæ, honor atque dignitas, quam à Poëtis & accipiunt, & eis viciſſim concedunt, quibus hodierna ſolennitas noſtra conjunctim aſſurgit, magis magisq; extollatur. Ubi nemo mirabitur, ſi Poëſin vel ſæpius vel abundantiùs, vel avidiùs prædicari hodie audiverit, raritatis nimirum impulſu; quem ſtimulum amoris eſſe omnes intelligimus. Mihi certè nemo indignabitur, nec invidebit, puto, quòd, gravioribus ſtudiis nunc omiſſis, ad Muſarum amœnitates parumper diverto, animiq; mitigationem quovis ſupercilio potiorem habeo; præſertim, cùm ex Poëtices contemplatione ſuaviore, aliarum quoq; artium & ſcientiarum, easq; inter Jurisprudentiæ & Philoſophiæ ſplendor illuſtrior reddatur, oculisq; conſpiciatur amabilioribus. Atenim ita eſt, Auditores, ut verſus habent trochaici:

Conſu-

Conſules fiunt quotannis, & novi Proconſules :
Solus aut Rex, aut Poëta, non quotannis naſcitur.

Ex quo Tullius, Oratorum rex ſine pari, verum eſſe ait, ex omnibus iis, qui in artium ſtudiis liberaliſſimis doctrinæq; ſunt verſati, minimam copiam Poëtarum egregiorum extitiſſe. (1. de Orator. 201.) Erronum verò & vulgarium, ne dicam malorum, genus tam eſt frequens, quàm ſunt denſæ muſcæ, cùm caletur maxime. Ego verò, etſi Poëta nunquam fui,

Nec fonte labra prolui caballino,
Nec in bicipiti ſomniâſſe Parnaſſo

Memini; utpote, ad quam divinitatem non niſi paucis, quos æquus amavit Jupiter, adſpirare datum eſt: Verè tamen & animitus cum Tullio affirmo, (Orat. pro Sext. 45.) me Poëtarum ingenia ſemper dilexiſſe: Unde etiam eum eoſdem verſus Orationi libenter admiſceo, (2. Tuſcul. 237.) Poëmiſq; ſtudioſè utor. Poëtas verò, cum viros eruditè doctos, appello illos, qui quaſi Divino quodam ſpiritu afflati, non quomodocunq; claudere verſum pedibus, ſed cogitationum ſublimitatem, orationem, quæ ſermoni dignitatem, gravitatem, jucunditatem, & quaſi Divinitatem quandam ſive [illegible] adjungit, concinnè aptare nôrunt; quos Ennius, approbante Cicerone, ſanctos dixit, cùm quaſi Deorum aliquo dono commen-

dari nobis eſſe videantur; id quod Poëta ipſe ita expreſſit:

Horat. 1. Serm. 4. fol. 215

- - - neq; enim concludere verſum
Dixeris eſſe ſatis; neq; ſi quis ſcribat, uti nos,
Sermoni propriora, putes hunc eſſe Poëtam:
Ingenium cui ſit, cui mens divinior, atq; os
Magna ſonaturum, des nominis hujus honorem.

lib. 10. Epiſt. 32. Hinc Plinius ſecundus Poëticum ingenium dixit lætiſſimum altiſſimumq;, hoc eſt, eruditiſſimo Cataneo interprete, divinum. *Tanti* enim *Poëſis eſt,* inquit Marſilius Ficinus, *ut absq; ſummi Dei favore comparari nequeat.* *in Phædro fol. 443.* De quo Plato Jovem ſuum, ſive libellum de furore Poëtico ſcripſit; quem ita definit, quòd ſit occupatio quædam à Muſis, quæ, ſortita levem & inſuperabilem animam, exſuſcitat eam atq; exagitat per cantilenas aliamq; Poëſin, ad genus hominum inſtruendum. Deinde cumprimis Palingenii illud, Poëtæ caſtiſſimi, miráq; facundiâ nil niſi roſas & lilia loquentis, urgeo, qui ita canit:

Aries in fin. ſeq.

Quin ego devoveo verſus, pariterq; Poëtas,
Cùm video pueros, obſcœna docente magiſtro
Carmina, primores fieri, primumq; pudorem
Linquere paulatim, & ſceleratos diſcere mores,
Unde magis poſſit nativa augerier illis
Nequitia, & citiùs ſub tartara delabantur.

Hos

Hos enim meritò cum Platone è Republica ſubmovemus, illos, inquam, qui Diis ac Deorum filiis adulteria, puerorum amores, furta, mendacia, impoſturas, iras, diſſidia, aliaq; vitia attribuunt; quæ nemo bonus Reipublicæ gubernator ferret in ſuis civibus; ut nec vice verſa ſanctos illos & Divinos, qui, cygnorum inſtar, candidi ſunt, Phœboq; ſacri & canori, nemo niſi demens & tyrannus ejiceret. Hanc & non aliam mentem fuiſſe Platonis, ingenio & doctrinâ principis, cùm Poëtas in Republ. non ferendos cenſuit, ex eò patet, quòd non tantum Homeri laudes in cœlum extollit, divinisſimum ſapientiſſimumq; Poëtam eum appellat, & in rebus graviſſimis teſtem crebriùs producit; ſed etiam, in libro de immortalitate animarum, Pindarum laudat eximiè, cui alii Spiritum quendam cœleſtem tribuunt: Quin & in genere Poëtas vel patres ſapientiæ, vel Deorum filios, vel eorū interpretes, indigitat Plato divinus, Poëſin verò τὸ ὅλον vocat; non aliam ob cauſſam, quàm quòd reliquæ diſciplinæ liberales ad eam ſe habeant, ut ſingula ad omnia & partes ad totum. Id quod manifeſtum Vobis erit, Auditores, ubi per exempla ibimus, ſed paucis. Et quidem de Philoſophia primùm, magiſtra ſcientiarum nobiliſſima, res clarior

Vid. Plat. dial. 3. & 10. de Repub. & dial. 2. de leg.

A[illegible] iad. 2. fol. 134.

rior eſt, quàm ut multis probare neceſſe ſit; cum vel ſolus Ariſtoteles, à Platone ſecundus, in nonnullis etiam primus, libro ſuo, quem de re Poëtica ſcripſit, illud ipſum ſatis evincat: Ubi ut Philoſophis & Poëtis diſcere æquè jucundiſſimum eſſe ait, ita Poëſin rem magis Philoſophicam quàm Hiſtoricam aſſerit, quia magis circa univerſalia verſetur, hiſtoria circa ſingularia. Platonici verò Poëſin & Philoſophiam ita diſtinguunt, quod illa ſit antiquior, hæc recentior, illa numeroſior, hæc planior. Ut nihil dicam de Philoſophis, qui Philoſophiam verſibus tradiderunt; qualis fuit Lucretius in Phyſicis: De quo illud tacendum non eſt, quod de Empedocle, Philoſopho & Poëta, eximiè cecinit:

cap. 4. f. 9. B. & cap. 9. fol. 798. A.

Lucret. lib. 1. pag. 24.

Nihil hoc habuiſſe viro præclarius in ſe,
Nec ſanctum magis, & mirum carumq; videtur,
Carmina quin etiam divini pectoris ejus
Vociferantur, & exponunt præclara reperta,
Ut vix humanâ videatur ſtirpe creatus.

Ut nihil dicam quoq; vel de Theognidis Ethica, quam verſibus comprehendit inter Græcos: vel inter Latinos de Palingenio, quo judice,

Aries fol. 12

Non melior, non virginibus magis apta Camœnis
Materies, quam quæ tractat de moribus, ulla eſt;

Id quod ille cum majeſtate præſtitit. Atque hæc

cauſſa

cauſſa eſt, quod homines, à vera Philoſophia alieni vitiiſque dediti, Poëtas, ſatyrarum libertate mortalium flagitia notantes, tantopere averſantur. Nam, quod rectè teſtatur Flaccus,

Omnes hi metuunt verſus, oderunt Poëtas, Horat. 1. Serm. 4 213.
Fœnum habet in cornu, longè fuge.

Unde Platonis illa admonitio in Minoe: *Si ſapitis,* fol. 114. *diligenter cavere debetis, ne Poëticum hominem infenſum aliquem habeatis. Poëtæ quippe vim maximam in utramq; partem, & ad laudandum & ad vituperandum, habent.* Ob quam cauſſam Alciatus Poëtas cum Regibus & Imperatoribus triumphali lauro coronari ait, quòd tantâ libertate in ſcribendo utantur, quantâ Reges in regnando. Exemplum habemus nobile in Pindaro, qui primum librum Pythiorum Hieroni, Siculorum Regi, ita inſcripſit, ut eum ad virtutem quavis tubâ vehementius impelleret. Idem illud, quod de Philoſophia minui, de hiſtoriæ ſtudio multis adſtruere velle, quid aliud, quæſo, eſſet, quàm ſtellarum numerum inire? Inter Græcos vel ſolus Homerus, inter Latinos Virgilius, ambo Hiſtorici Poëtæ ſummi, ambo perdocti, ambo divini, fidem faciunt, de quorum excellentia alius Poëtarum:

Nil erit odoratas & Smyrna & Mantua laurus:

Ne Lucanum, Statium, Claudianum, Silium Italicum, alios ſexcentos, in conſortium adſciſcamus. De Medicina porrò ſi quæris, veneranda antiquitas, hoc eſt, judex incorruptus, abundè reſpondebit, & utriusq;, Poëſeos ac Medicinæ, unum inventorem, unum anteſignanum, Apollinem monſtrabit; quem Melampus, Aratus, Alcæus, Demetrius, Petronius, Æmilius, Auſonius, pluresq; alii ſecuti, utramq; Apollinis artem, Medicinamq; & Poëſin, ita tractârunt, ut eis etiam templa erecta & feſta ſolennia ſtatuta legamus. Jurisprudentia verò noſtra, regina rerum, quanti Poëſin faciat, ex eo videre eſt, quòd non tantùm magni JCti, Muſas colendo, carmina fuderunt ipſi; id quod Modeſtinum in ipſa curia, pro roſtris, feciſſe ſcribunt; ſed etiam, quòd, in decidendis cauſſis controverſis, Poëtarum autoritate uſi ſunt frequenter: Ut

l.1. §.1. ff de contrah. empt. Paulus Homeri, in controverſia iſta nobili Sabini & Caſſii, Nervæ & Proculi, cùm de contractu emptionis & permutationis quæſtio eſſet. Quam

§. item pretium, 3. Inſt. de empt. & vend. ſententiam ſequutus eſt Imperator Juſtinianus, aliiq; divini Principes anteriores, eodem teſte. Sic Marcianus quæſtionem de loco religioſo cenotaphii, Virgilii autoritate deciſam, dedit. Sic cùm

l. in tantū 6. in fin. ff. de divis. rer. in Lege Cornelia de Sicariis, de tali appellatione diſpu-

[illegible] Imperator noſter Græca epigrammata Buneſthenis (ut ibi legendum rectè monet Antonius Auguſtinus) produxit, & ex iis litem finivit. Quid? annon Ulpianus noſter, regulas Juris ſcribendo, verſus ſcripſit? quod, cùm etiam illis, qui Jurisprudentiæ operam non dederunt, notum ſit, pluribus oſtendere nihil attinet.

§. ult. lex Cornel. 6. Inſt. de publ. jud.
lib. 4. emendat. cap. 5.
l. 9. ff. de R. J.

Siſto igitur heic, cùm ad JCtos noſtros venit Oratio, gradum aliquandiu, & illa, quæ de Poëſi, tanquam [illegible], dicenda ſuperſunt, ad actum mox ſequentem, Magiſtrorum & Poëtarum, differo; illud actui huic Juridico non parùm honorificum cenſens, quòd non tantùm Philoſophi, Hiſtorici & Medici, ſed etiam JCti Poëſin amant, colunt, ſequuntur, & ea artem ſuam nobiliſſimam corroborare atq; illuſtriorem reddere laudi ſibi ducunt; quin & in auxilium juxta atq; ornamentum eam ſibi aſſumere nihil dubitant.

Tibi igitur, Excellentiſſ. & Conſultiſſ. Dn. D. Wilhelme Ludwel, Decane & Brabeuta Spectatiſſime, Codicis & Feudorum Profeſſor Primarie, Illuſtriſſimi Principis Palatini Reiquepublicæ Norinbergenſis Conſiliarie meritiſſime, Amice & Affinis pl. honorande, ratione officii poteſtatem facio, ut, Nobiliſſimorum Dominorum Scholarcha-

larchatum aſſenſu, Candidatum hunc Præſtantiſſimum & Eruditiſſimum, Dn. Hieronymum von Cöllen/ Norbergenſem, Reipubl. Patriæ Advocatum, qui ſe dignum tantis honoribus probavit, mediante jurisjurandi formulâ conſuetâ, ad verba Notarii Academici jam præſtandâ, Utriusq; Juris Doctorem publicâ ſolennitate renuncies, ipſiq; omnia privilegia Cæſarea, quibus Doctores, per Imperium Romanum publicè recepti, felices gaudent, modo, quo fieri poteſt ac debet, optimo, concedas, DEI faventiam implorans, noſtra ut ſucceſſu vota ſecundet!

Sequitur altera pars Orationis, in promotione Magiſtrorum & Poetarum recitata.

NUnc quaſi de novis eſt mittenda carceribus Oratio, & quæ de Poëtarum vanitate & præſtantia, tanquam τῷ ὅλῳ, paulò antè cœpi dicere, pertexenda; ſed ſtrictius, & non ut ſpatium panditur latum. Ad Theologiam igitur, dominam ſcientiarum, venio, ubi tonor libros ſacroſanctæ Scripturæ carmine ſcriptos conſtat; quales ſunt Pſalmorum, Hiobi, Eſaiæ, Threnorum

norum Jeremiæ, Cantici Canticorum, aliorumq́;, virorum juxta ac fœminarum ſanctiſſimarum hymni, Spiritus Sancti afflatu pronunciati. Uſu enim apud Hebræos receptum erat, ut ad movendos affectus, aut lætos aut lugubres, carminibus uterentur creberrimè. Immò, quòd Poëtarum excellentium cum primis ſplendeſcere facit, & admirationem omnem ſuperat, ipſe Paulus Tarſenſis, Divinâ & humanâ eruditione Apoſtolorum ſummus, cum rem omnium maximam, veritatem unius DEI, & unitatem veri DEI, eruditiſſimis Atheniensibus probare vellet, in idololatriam eorum excandeſcens vehementiùs, Arati, Poëtæ Cilicis, verſum illis inculcavit, cujus paraphraſin Latinam Feſtus Avienus ita expreſſit: *Hug. Grot. Act. 17. 28. fol. 100.*

Flos & flamma animæ, qui diſcurrente meatu
Mentes primigenæ penetralia dia reſolvens
Implevit largo venas operatus amore:

Quæ eadem ſententia quoque eſt apud Callimachum, Homerum, Heſiodum. Eodem modo cum Corinthiis ſuis teſtatum iret Evangelii Præco divinus periculoſa maximè eſſe colloquia eorum, qui ſpem tollunt vitæ alterius, ſenarium adhibuit e Thaide Menandri; quem Tertullianus, Trimetro liberiore, ita tranſtulit: *1. Cor. 15. v. 33. & ibi Grot. 444.*

Erasm. Eccl. tom. 5. fol. 888.

Bonos corrumpunt mores congreſſus mali.

Philip. 3. v. 19. Beuſt. 1. Poſt. 641. in feſt. converſ. Paul.

Sic Philippenſes de hoſtibus crucis CHRISTI fugiendis providè monens, Euripidis verſum illis accommodat, qui, dum carnis voluptatibus indulgent, ventrem pro DEO ſuo habent, & tamen Chriſtiani audiri volunt. Sic Cretenſium vitia,

ad Tit. 1. v. 12. & ibi Grot. 767.

multis ſcriptoribus paſſim notata, Tito ſuo, Epiſcopo eorum indicaturus, ut vitarent ſeriò, Epimenidis verſum allegavit; & quidem non ſimpliciter, ſed Prophetam eum appellans, qui tamen Poëta erat Ethnicus: Quem Plato, Dio Pruſienſis, Diodorus Siculus, Strabo, Plutarchus, Maximus Tyrius aliiq; Theologum vaticinantem dixerunt. Ecquid nos igitur Poëtis honorem deferre dubitabimus, quos Apoſtolus ſanctiſſimus, profanos licèt, tamen Prophetarum nomine dignatus eſt.

1. Tim. 2. v. 12.

Sic, cùm Timotheo ſuo mandaret, ne mulieres publicè docere permitteret, ad Philemonis verſus Græcos reſpexiſſe videtur viris doctis: Quemadmodum etiam ad alios ejusdem verſus cùm eum

1. Tim. 5. v. 23.

modico vino uti jubet. Philemonem enim Comicum Græcum, Pauli familiarem, cui Oneſimum tanto affectu commendavit & reſtituit, verſus ejusmodi ſcripſiſſe, Scipio noſter Gentilis, nunquam ſine honore nominandus, in eruditiſſimo commen-

mentario Epiſtolæ ad Philemonem obſervavit. *ſeq. 6.* Quanta Spiritus Divini efficacia πανοπλίαν illam ſpiritualem, idem Apoſtolorum Smaragdus, Epheſiis ſuis, & poſt eos, nobis omnibus, ſcriptam *Epheſ. 6. v. 13. ſeqq.* reliquerit, nemo Chriſtianorum eſt, qui ignoret. Sed hoc forſan multi, quod in ejus deſcriptione elegantiſſima, autor Divinus ad armaturam illam reſpexit Paridis & Menelai, apud Homerum, ubi *Lib. 3. Iliad. 126.* ocreas, thoracem, gladium, ſcutum, galeam, bellatoribus ſuis Poëta profanus induit; quem Apoſtolus imitatus, iiſdem armis Chriſtianum, cum Dæmonibus ſub cœlo pugnantem, armaturâ Spiritus omnium fortisſimè præmunivit. Sed quid tam operoſè Pauli epiſtolas, omnigenæ eruditionis ſplendore illuſtres, excutimus, cùm & in Prophetis & in Paulinis ſcriptis, flores ejusmodi Poëtici, non ſalubres minùs quàm ſuavisſimi, mirâ ſapientiâ ſparſi reperiantur? quos Auguſtinus, magnum *Eraſm. rat. veræ Theol. tom. 5. fol. 69.* Eccleſiæ Decus, in his libris, quos de doctrina Chriſtiana inſcripſit, diligentiùs conquirere volupe habuit. Quid? quòd ipſe filius DEI, Servator noſter, omnia pene parabolis conveſtivit; quod Poëtis peculiare eſſe, nemo neſcit, nemo non amat. Eſt enim, quod Plato ait, univerſa Poëſis ipſâ natura ænigmatum plena, quam non quivis digno- *Plat. Alcibid. 2. fol. 135.*

ſcit. Non mirandum igitur, quod Gregorius Nazianzenus, Damaſus, Prudentius, Paulinus, Juvencus, aliique Viri immortalitate digni, CHRISTI myſteria Poëticis carminibus tractârunt, ſed imitandum hoc potiùs cunctis, qui pietatem & religionem Chriſtianam diligentiùs colunt. Poſſem de Chryſoſtomo, aureæ, hoc eſt, omnium dulciſſimæ eloquentiæ principe, narrare, ut Ariſtophanem, Poëtam tanto meliorem, quanto à Poetarum ineptiis magis alienum, pulvillo ſuppoſitum habuerit. Poſſem de Hieronymo, ſanctiſſimo juxta ac erudítiſſimo Eccleſiæ Doctore, allegare, qui ejusdem Poëtæ carmina melliflua puerorum manibus tradidit. Poſſem de Auguſtino jam ſuprà laudato dicere, ut Virgilii Poëmata non ſine admiratione receperit. Sed nolo abuti attentione Veſtrâ: neque tempus protrahendo Candidatorum noſtrorum expectationem morabor diutiùs; cùm vel ex hactenus dictis manifeſtum cunctis eſſe queat, cur tam rari ſint Poëtæ, Viri nempe divinitus afflati; verèq; & præclarè dixiſſe Platonem, Poëſin τὸ ὅλον eſſe, eamq; ad omnes diſciplinas liberales ſeſe extendere, & in iis haud tralatitiè verſari; neque ullam vel artem, vel ſcientiam dari, quæ non ex Poëſi vel inſignem utilitatem, vel eximium

nium ornamentum capiat. Atq; hanc cauſſam eſſe arbitramur, quòd etiam ſummi Imperatores ipſi manibus ſuis Poetas, h. e. omnium ſcientiarum peritos, homines rariſſimos, laureâ coronâ exornârunt: Quam felicitatem ſummam, in Germania omnium primò, Cunrado Celtæ, à Friderico III. laudatisſimæ memoriæ Imperatore, ante duo ſecula contigiſſe novimus, anno à nato CHRISTO, ſupra milleſimum quadringenteſimum octogeſimo ſeptimo, d. XVIII. Aprilis; & quidem in arce Norimbergenſi; quam honoris prærogativam Patria noſtra, multis Cæſarum privilegiis inclytisſima, literarum amore non ultimam ducit: Laurea verò ejus hodieq; Viennæ, ubi Celtes docuit, aſſervari dicitur: De quo honore ipſe de ſe ſcribit:

Melch. Adam. in vit. German. Philoſ. fol. 30. Et Pirckheim. Ep. fol. 116. Et Myl. Hort. Philoſ. verb. Laurus fol. 210.

Primus ego titulum geſſi, nomenq́; Poëtæ,
Cæſareis manibus laurea nexa mihi.

Quin & Colophonis loco, hoc peculiare addimus, quòd, cùm in aliis ſcientiis, non niſi bona & eximia placeant atq; grata ſint, in Poëſi etiam verſus quales quales in pretio habentur: quemadmodum de Alexandro Magno Hiſtoriæ referunt, cum à Cherylo, Poeta non admodum ſanè bono, ſingulos verſiculos tolerabiles, ſingulis Philippicis ex pacto re-

Eraſm. lib. 29. Epiſt. 27.

ꝺto redemiſſe. Ita nimirum artis excellentia etiam artificem non excellentem charum reddit acceptumq́;. Quanti verò Poëſin veram, hoc eſt, Divinam idem Monarcha mundi æſtimârit, duo hæc ipſius facta egregiè docent: Alterum, quòd, cùm tot regna eorumq́; divitias expugnaſſet, nihil precioſius Homero, quo Præceptor Ariſtoteles eum donaverat, habere ſe profeſſus eſt: Alterum, quòd, cùm Thebarum urbem funditus deleri mandâſſet, unicam Pindari domum relinquere juſſit, tanti Poëtæ famâ ad hoc iracundiæ temperamentum permotus. Sed vela contraho, & cum Palingenio, Aries 16. Poëta ſæpiùs, ſed nunquam ſatis laudato:

Vos moneo, quorum eſt fidei commiſſa juventus,
Et quorum eſt teneras puerorum fingere mentes,
Ceu molles digito ceras: Hæc ſcripta peroſi
Deteriora, aliis incumbite, & illa docete,
Arida quæ non ſint, & non indigna referri.

Nunc ad Te me converto, Decane & Promotor Spectatisſime, Clarisſime & Eruditisſime DN. M. TYDÆE, Poëta Laureate dignisſime, Eloquentiæ & Poëſeos Profeſſor publice, Amice honorando, Tibiq; in præſentia Nobilisſimorum Dominorum Scholarcharum, quâ favorem & conſenſum ſuum atteſtantur, duplicem facultatem, quam petiiſti,

officii

officii ratione lubens meritoq; concedo; primum, ut quinque iſtos Candidatos Ornatiſſimos & Doctiſſimos, JOHANNEM MARTINUM BRENDELIUM, Noribergenſem, JACOBUM SCHWENTERUM, Altorphinum, ANTONIUM REISERUM, Auguſtâ Vindelicum, GOTTHILPHUM TREWERUM, Beſecoviâ-Luſatum, CHRISTIANUM SCHRÖTELIUM, Norimbergenſem, poſt jusjurandum ſolenne, quod per Notarium nunc præſtabunt, Philoſophiæ Magiſtros: Deinde tres ex illis Muſarum aſſeclas in Helicone peculiariter excultos, nempe, JOHANNEM MARTINUM BRENDELIUM, Norimbergenſem, GOTTHILPHUM TREWERUM, Beſecoviâ-Luſatum, JACOBUM SCHWENTERUM, Altdorphinum, Poëtas Laureatos crees atque renuncies, illisq; Immunitates & prærogativas Magiſtrorum & Poëtarum legitime renunciatorum, in Auguſtisſimi Imperatoris noſtri Diplomate uberiùs comprehenſas, largâ manu publicè impertias; eò feliciùs, quò rariùs.

DIXI.

GEOR-

GEORGIUS RICHTER, JC.

Nobiliſsimis & ad omnem gloriæ & Virtutis laudem excitatiſsimis Juvenibus,

Dn. LEONHARTO GRUNDHERRN, Dn. ALBERTO POEMERO, & Dn. GEORGIO SCHEURL,

Patriciis Noricis, Dominis & Amicis ſuis plurimùm honorandis, S. & optatum itineris ſucceſſum à DEO precatur ex animo.

IUvenes Nobiliſſimi, iter Vos in exteras regiones in-ſtituere audio: Mente, ſi ſapientes audimus, non niſi op[illegible] cuiq; indoli agnatâ, & quæ ſupra humanam ſortem nos ex[illegible] Ut enim Divina, quod Panegyriſtes ad Theodoſium Imp[illegible]rem dixit, motu gaudent perpetuo, & jugi agitatione ſe ve[illegible] æternitas: Ita altiores illæ mortalium animæ, quas de meliori luto cœl[illegible] le Spiritus eſtormavit, non domi reſidere volunt, aut ſuæ tantùm adhærere [illegible] ſed motu gaudent, & cœlum, hoc eſt, originem ſuam unicè imitari ſt[illegible] Hoc inſtitutum Veſtrum præclarum, ut cum omnibus cordatè judic[illegible] ſumma laude dignum eſſe cenſeo: Ita felix fauſtumq; ad eum quem d[illegible] nem, eruditionis & prudentiæ, Veſtro cum honore & utilitate patriæ [illegible] ex animo voveo. Et quandoquidem illis, quibus vos curæ eſtis, ita v[illegible] ut quia ego non ita pridem eadem, quæ Vos nunc cogitatis, loca vidi atq[illegible] de iis, quæ homini peregrino vel cavenda vel notanda arbitrarer, Vos qu[illegible]monerem, non debui petitioni deeſſe illorum, quibus poſt DEUM [illegible] omnia debeo, quorumq; nutus pro imperio mihi eſſe, debet. Præſe[illegible] quia, ut eſt apud Julium, hoc natura adfert, ut eis favere debeamus, qui [illegible] pericula ingrediuntur, quibus nos perfuncti ſumus. Hoc autem dum [illegible],

acto[illegible]

[illegible] hæc eſt, ea quæ jam pridem alii eruditione & prudentia longè
[illegible] peregrinantium edidêre, huc exſcri-
[illegible] Eſſet enim [illegible] aliud, quàm crambem bis coctam apponere, quod ho-
[illegible] Viri boni non eſt, aliorum laudes ſibi rapere. Quin po-
[illegible] Vos remitto; inter quos, ſi quid mei eſt Judicii,
[illegible] Lipſius [illegible] evicit, in aureâ illa epiſtola, quam ad Philippum
[illegible] exaravit. Ex ea enim non tantum omnium optimè
[illegible] ſcopum peregrinatio veſtra collimare debeat; ad pruden-
[illegible] & mores, & quæ media ad finem iſtum ducant: Sed
[illegible] notatu digniſſima. Inter quæ illud non poſtremum eſt,
[illegible] apertam, linguam parcam, & mentem clauſam ha-
[illegible] & ſimilia hic repetere nolo. Ut nec illud, quod
[illegible] vel maximè intereſt, qui ſingularum gentium ſint qua-
[illegible] hos vel illos mores adigant, quidq; in his vel bonum
[illegible] m & vitandum. De quibus omnibus Euphormio
[illegible] parte 4. [illegible], cui titulus eſt, Icon animorum, ad Regem Gallia-
[illegible] prudentiſſimè ſcripſit: Quem Libellum cum epi-
[illegible] circumferre atque lectitare velim. Illud autem fa-
[illegible] Germania, rectâ in Bataviam ſive Germaniam inferiorem,
[illegible] abire, & primùm in ejus Provincia nobiliſſima, Hol-
[illegible] conſtituiſtis, quid Vobis peregrinis primùm in itine-
[illegible] faciendum vel obſervandum putem, ſciatis. Ubi pri-
[illegible] ſive Hollandorum, ad quam itis, illud Vos neſci-
[illegible] Vir [illegible], verè ſcripſit, ſi mores ſpectemus, qui
[illegible] gentem non eſſe, quæ vel ad hu-
[illegible] ſit propenſior, cui minus adſit vel feritatis vel
[illegible] habeat adeò ſimplex, & ab inſidiis omniq; fuco
[illegible] in ulla Orbis parte Doctorum Virorum numerus ſit
[illegible] terræ angulo. Quibus laudibus etiam illa addi poteſt,
[illegible] grata eſt, quod in vaſorum nitore, menſarum lau-
[illegible] candore, mundiciâ denique rerum omnium,
[illegible] vel ad invidiam ſuperet. Quarum laudum ideò
[illegible] dicam an ignorantiâ? vel quasvis alias regiones,
[illegible] Germanis commendant: De qua tamen Chryſoſto-
[illegible] ſcriptum reliquit, ſe ex eo, quòd Hollandiæ oram
[illegible] ſapientiorem multarumq; rerum peritiorem factum eſſe.
[illegible] obſcura, ut teſtimonium, aut ita dubia, ut laudatio-

nem deſideret; quam ita [illegible], ſe habere, Vos ipſi, Amici honoratiſſimi, cum illuc, propitio DEO, veneritis, experiemini. In ipſo autem itinere, quod cum mercatoribus Hollandis, via conſuetâ, Francofurto primùm Coloniam Agrippinam, deinde Amſtelrodamum usque facturi eſtis, quid non [illegible], [illegible] neri debeatis, nil ut ad mercatorum comitatum non nimium Vos [illegible] quippe qui illa, quæ hîc vel ibi viſenda occurrunt, plerumque [illegible] & hoc tantum agunt, ut, quæſtui ſervientes, quam [illegible] domum [illegible] redeant. Quin potius, ubi Coloniam perluſtraveritis, ad [illegible] rite. (ſi modo nunc per militem vagantem licet) ut ſunt Dusſeldorp, [illegible] Rees, Emerick, fortalitium Schenckianum, Clivia, Juliacum &c. [illegible] viam Ambſtelrodamum verſus redibitis.

Per Hollandiam verò iter facientes, [illegible]arios, ſive vec[illegible]rios [illegible] ſervabitis, qui currulem vectationem ex una Urbe in aliam, certo precio, quod Magiſtratus conſtituit, exercent, quod hominum genus ſubdolum eſt & [illegible] dulentum, in advenas præſertim, qui, morum & rituum ignaros, [illegible] pre[illegible] cio circumvenire ſolet, quos tamen facilè eludere poteritis ſi vel hoſpites vel comites Veſtros in conſilium adhibueritis, &, non niſi pacto [illegible] facto, cum illis contraxeritis. Deinde & illam conditionem ſemper [illegible] Vos in Urbem ipſam ad hoſpitium usque deferant: Sæpè enim ante portam Urbis deſcendendum Vobis erit, & bajulus aliquis novo precio [illegible] ſarcinulas Veſtras in Urbem transportet, aut diverſorium [illegible]. Id [illegible] non tantùm in adeunda jam Hollandia, ſed etiam poſt, cùm inde per [illegible] & Flandriam, vel in Angliam, vel in Galliam trans[illegible], [illegible] Vobis erit. Porrò ubi Amſtelrodami unum atque alterum diem [illegible] ritis (ſæpius enim poſtea Leydâ illuc redeundum Vobis erit) non[illegible] Leydam commendetis: Ubi Harlemum Urbem, quæ inter jacet, [illegible] Tandem verò, ubi in ipſam Academiam Leydenſem, emporium [illegible] biliſſimum, perventum fuerit, primùm in hoſpitio diverſabis, ad [illegible] Academiæ ſive pedellus, pro more [illegible] non nimiùm, feſtinare Vos velim, ſed prius diligenter explorare, qui [illegible] ſint Commenſales, quò Vos [illegible] copulet; ut [illegible] atque altero, illud poſtea eligatis, ubi Germani ſunt pauciores. Quò [illegible] ſuetis commentationibus [illegible]. Et addderem ego, ut de [illegible] inquiratis, qui natione Gallus, Illuſtriſſimo Principi Mauritio, [illegible] concionibus eſt. Is enim Vobis non [illegible] in perdiſcenda lingua Gallica, ſed etiam in [illegible] rebus [illegible] & Politicis, quarum gnariſſimus eſt, [illegible] erit; cum quo, meo tempore, egregiè aliquot Juvenes, bene & commodè [illegible]

Fuit

[illegible] poris Vir in primis honeſtus & probus, Johann. Conradus [illegible], in cujus ædibus Norimbergenſes ut plurimum ha-[illegible] hoſpitem habui, optimum ſanè atque acce-[illegible] us antè, quam diſceſſi, diem ſuum obiit, relictâ [illegible] quæ num hodieq; convictores habeat, ignoro. De [illegible] s [illegible] noſter, qui in eadem Academia mo-[illegible], vel etiam pedeneus Academicus: Cum quo tamen, [illegible] prius per unum atq; alterum diem [illegible] omnia cognoſcere poſſi-[illegible] pro voto nacti eritis, Viris doctis familiares Vos [illegible] hodie inter Profeſſores Juris familiam ducit Corne-[illegible] Hiſtoricos vero & Politicos Daniel Heinſius, (cui ad-[illegible] officioſa ſalute reddetis) & Petrus Cunæus, [illegible] mi, cum iis converſari, & ab ore eorum [illegible] juxta atq; jucunditatem afferet. Et affirmo [illegible] majorem ne in eis eruditionem an humanitatem admirari [illegible] certè ſtultiſſimum, aliorum conterraneo-[illegible], qui in exteris locis Viros doctos audire, & familia-[illegible] vel turpe putant, vel etiam neſcio quo ruſtico pudore [illegible] verecundiæ ſuæ non laudandæ, imò vituperandæ omni-[illegible] ferunt, quod domum redeuntes, de moribus, ſta-[illegible] exteros peculiaria ſunt, certius quid referre non poſſunt; [illegible] florentiſſimi, nequaquam præſumitur. Præter illo-[illegible], converſationem familiarem, domi quoq; Magiſtros mu-[illegible] adhibere, operæ pretium erit. Et quia nunc in eo potiſſi-[illegible] cujuslibet regionis, in qua eritis, naturam, mores, hi-[illegible] &c. addiſcatis, auctor Vobis ſum, ut ad generalem cog-[illegible] m, ſive Germaniæ, ſive Angliæ, ſive Galliæ, ſive [illegible] Tabulas Geographicas Petri Bertii, Ambſtelrodami impreſſas, adhi-[illegible] in omni itinere ad manus eſſe velim. In Hollandia [illegible] Urbium cognitionem, Guicciardini deſcriptio-[illegible] cum Urbium pictutis editam. Ad ſtatum Acad. [illegible] Academiæ Leydenſis, quæ diverſis vicibus, cum Iconibus [illegible] m, prodiit. Ad hiſtoriam verò totius Bataviæ, ho-[illegible] enim, ſi lubet, Corn. Tacitum lib. 2. Annal. Item [illegible] Germ. ut & c. Cæſarem lib. 1. & 2. de bell. Gall. [illegible] Antiquitates inferioris Germaniæ, à Petro Scriverio

M 2 editas;

editæ: Libri item Emanuelis Meterani, & Hiſtoria de vita & rebus geſtis Prin- pis Mauritii, vulgò Lorbeerkrantz. De bello inter Hiſpanum & Belgas [illegible] ſuccinctè ſcripſit Joh. Meurſius, in libro, cui titulus eſt: Joh. Meurſii [illegible] carum lib. IV. De induciis verò Belgicis omnium optimè Dominicus Baudius. Quod vero ad ſtatum Reip. attinet, nemo meliùs Vos docebit, quàm Hugo Gro- tius in libello, cui tit. eſt: De antiquitate Reip. Batavicæ. Quos duos poſtremos, Grotium, inquam & Baudium, ob ſingularem eruditionem & prudentiam [illegible] eximiam, diligentiùs Vos lectitare ſuadeo. Sunt præterea & alii libri [illegible] d[illegible] Acad. iſta impreſſi, illis, qui ad Remp. [illegible] Cunæi de Repub. Hebræorum, Centuriæ duæ illuſtrium [illegible] ſeculo à Belgis & ad Belgas ſcriptarum; Eraſmi vita & Epiſtolæ [illegible] vero editæ. In quibus multa præclara ad Wilibaldum Pirckheimerum, [illegible] olim Reip. noſtræ prudentiſſimum: item Cluveri Germania. De quibus [illegible] & de Scriverio ἐν παρόδῳ ſciatis, eos quidem in numero Profeſſorum non eſſe, [illegible] alias functiones Literarias ſcribendo obire, In quorum familiaritatem, [illegible] pra dictos, ob exquiſitam eruditionem & virtutem præclaram, [illegible] fa- cilè poteritis. In perluſtranda autem Hollandia, ad Hagam Comitis, [illegible] dis inſtar eſt, aliquoties divertetis, ubi Ordines fœderati, cum [illegible] Mau- ritio, ſedem atq; curiam habent. Vivit in ea Philibertus quidam du Bois, [illegible] genſis, aliquot Germaniæ Principum Agens, ut vocant; cujus ope [illegible] riora Vobis patebunt. Inter Urbes verò cæteras, Enchuſam non [illegible], quæ in Hollandia Boreali ſita eſt, in qua admiranda illa Paludani [illegible] quem Mercatoris Lamberti von Twedenhuyſen / qui ei amicus eſt, [illegible] multum proderit. Verum de his aliisq; rarioribus Guicciardinus [illegible] Atq; hæc de itinere Veſtro in Bataviam. Eundem verò morem in [illegible] ſervabitis, ubi ſi Oxonii morari animus eſt. Clariſſ. Heinſius, [illegible] rus, qui uxorem habet Anglam, amico cuidam Vos commendabit, [illegible] præter tabulas Bertii, quas ſupra laudavi, cum fructu adhibebitis [illegible] neri Itinerarium, deinde Cambdeni (qui hodie Vir ſummus eſt in Anglia, [illegible] cum eo Epiſcopus Elienſis Heinſio familiariſſimus, & M. Antonius de Domi- nis, Epiſcop. olim Spalatenſis, qui Viri ſunt omnino [illegible] Britanniam, in epitomen contractam. Item Thomæ Smidii, qui Eliſabethæ Re- ginæ a Conſiliis fuit, libellum de Republica Anglorum, & Thomæ [illegible] ratoris Oxonienſis, [illegible] Itinerarium; qui tamen auctores, [illegible] neritis, comparandi demum erunt.

In Galliam verò aliquando abeuntes, omnium optimè Vos [illegible] doci Sinceri (alias Julii Zinzerlingi) Itinerarium Galliæ, [illegible]

[illegible]

[illegible] alio tempore plura, ſi Vobis ita videbitur, lubentiſ-
[illegible] communicabo.

Hæc [illegible] alia, quæ uſus docebit, ſi in Batavia non negli-
[illegible] regionibus continuabitis, absque dubio ſpem Patriæ
[illegible] adimplebitis. Sic igitur ite pede fauſto,

Quò Vos parentum vota, quò
[illegible] favens, Geniiq; flagrans
[illegible] ſpes vivida vocant:

[illegible] cum ardenti in primis invocatione Numinis Divini, DEI
ter Opt. Max. [illegible]

- - Ut mens Cœleſtis abundet
D[illegible]us, & tacito illapſu ſapientia creſcat.
[illegible] hunc Vobis, Juvenes proponite finem,
Quos [illegible]mat honor:

[illegible]; quæm ut JEHOVA clementiſſimus gratiâ ac beni-
[illegible] qui Jacobo Patriarchæ inter exteros peregrinanti benedi-
[illegible] voveo. Valete & feliciter redite. Dabam Noribergæ ad
d. XXIV. [illegible] A. C. clↄ Iↄc XX.

Veſter
Georg. Richter, D.

Reverendo Clariſſimoq; Viro,

GEORGIO KÖNIG, SS. Theologiæ Do-
ctori [illegible], & Inclytæ Univerſitatis Altor-
phinæ Profeſſori primario, Amico
ſuo pl. honorando,

GEORGIUS RICHTER, JC.
S. D.

Reverende & Clariſſime Vir,

I[illegible] calamitates, quibus Germania, Patria dulciſſima, proh
[illegible] ſive viciſſitudinem rerum fatalem, ſive pœnas cœlitus immiſ-
[illegible], haud poſtremam putare fas eſt, quòd, poſt alia damna
[illegible] easq; inter Altorphinæ noſtræ facies, diuturnis
[illegible] ſqualidior apparet, in cujus mali medelam omnes bonos in-
[illegible]. Quantum enim interſit Reipublicæ, docentium & diſcentium

 cœtus

cœtus non diſſipari, Virtutum præmia merentibus tribui, & ſemper [illegible] ter bellorum motus eſſe, qui pacis ſtudia honeſtaq; diſciplinas [illegible] & ab [illegible] vindicare nituntur, παχύδερμος ſit oportet, & [illegible] ctus corio, qui non agnoſcat. Quin & meliore hominis parte [illegible] mala iſta, quæ literarum vel neglectum, vel ſtatum infeliciorem [illegible] gerrimè non ferat. Nos certè hac illarum ſorte deplorandâ [illegible] vemur, qui non neſcimus, quòd Academia, in qua diſciplinæ illæ liber[illegible] rent, nihil aliud ſit, quam, ut magni cujusdam Viri habet [illegible] templum veritatis, ſcientiarum theſaurus, omnium liberalium artium [illegible] modeſtiæ & humanitatis palæſtra, civilium inſtrumentorum armam[illegible] micitiæ & humanarum virtutum officina, mirabilium animi voluptatum [illegible] ſus, fons univerſæ in hac terra vitæ beatæ, & aurora quædam c[illegible] um ſalutis prænuncia. Ex quo invidendo encomio, quod pa[illegible] nemo eſt, qui, præter alias luctus publici cauſſas, etiam illam, quam [illegible] telligat. Ut enim matris viſcera acutiſſimè discruciantur, cum [illegible] mam malè habere videt: Itaq; navis periclitatur ipſa, cùm C[illegible] tempeſtatis, laborat: Ita Reſpublica noſtra Academiæ ſuæ [illegible] non poteſt non ferre moleſtiſſimè, neq; in vado eſſe ſe putare [illegible] perculſam cernit, quam non minùs, atq; ancoram, in tanta nav[illegible] tudine, neceſſariam ſibi judicat, & cujus ſalutem, à ſalute propria, [illegible] culoſiſſimè ſe jungi poſſe nôrit. Mearum quid ſit partium hac in re, [illegible] ligo, & utinam vires voluntati pares eſſent. Non committerem [illegible] quod in me deſiderari, qui Academiæ bono ſtudere, nunquam [illegible] ſtio. Atque hinc eſt, quòd ab actu iſto promotionis Magiſtrorum, quem die XVIII. Decembr. Academia, officii ſui memor, &, inter [illegible] vota [illegible] ſtudens, DEO dante, celebrabit, tempori[illegible] cogor: Cum tamen eò libentiùs Candidatis illis Philoſophiæ Ornam[illegible] ficarer, quò diutiùs in ære illorum hactenus fui, utpote quibus, [illegible] Virtutum præmia tributa decebat. Verùm cùm, tunc temporis, [illegible] ram injecerit, & Minervæ noſtræ filii Martis nepotibus t[illegible]per c[illegible] fuerint; nunc quoq; aliæ adhuc remoræ impedimento ſint, quò [illegible] quod optabam ego illique [illegible] ctui cum honoribus [illegible] pertire poſſim, excuſatum [illegible] habeat Univerſitas Inclyta [illegible] τῷ σώματι, [illegible], & ut animi indicem [illegible] literas eſſe [illegible] corporis abſentiam præſentia Tui ſupple[illegible] actu iſto publico [illegible] agas, & ad Epiſtolam hanc, [illegible] blicè legendam, quam conſuetæ Orationis loco exarare [illegible]

T [illegible]

[illegible], amanter rogo. Tantum autem abeſt, ut [illegible] Philoſophicos vel parùm à nobis æſtimari [illegible] dubitent Candidati noſtri, ſive, qui [illegible] Præſtantiſſimi, ut potius, ſi per alia Reipublicæ [illegible] demonſtrare cogitaverim, non minùs [illegible] ſentire illos, qui, cultu humaniorum literarum dili- [illegible] Philoſophiæ vix extremis ac ne vix quidem ſa- [illegible], quas vocant, crimina præcipites anhelant, & lite- [illegible] niores elegantioresq; [illegible]o ſupercilio aſpernan- [illegible] tantum non dedecori ſibi ducunt; errore in- [illegible] more? Quorum ſiniſtra opinio quantùm noceat pu- [illegible] cogitare. Verùm hac de re, & quàm [illegible] omnibus, & hic Juri quoque operam daturis, probè arti- [illegible] s imbui, & contra, ſcopuli inſtar, eorum con- [illegible], qui acerba ſtudia ac immatura in Rempublicam, in [illegible], alio tempore, favente DEO, dicam copioſius. [illegible] movendum [illegible] nubem quaſi coge- [illegible] Duces, [illegible] Viros, genere & Virtute Nobiliſſimos, [illegible] Philoſophiæ [illegible]a, eorumq; honores publicos magni æ- [illegible] nihil attinet. Vel unum hac vice, ad excitandos [illegible] it, quod de Sigismundo illo ab Herberſtein [illegible] Is Vir, literis & armis præclariſſimus, cùm [illegible], Maximiliano I. Carolo V. & [illegible] multis [illegible] atque honorificis Legationibus, per [illegible] t, non paucis [illegible] honorum titulis cla- [illegible] s, primusq; familiæ ſuæ Baro declaratus, eò tamen [illegible] extollere voluit, quòd, Juvenis XVI. annorum, in [illegible] laureâ ornatus fuerit. Cumq; ſenex jam [illegible] in tabula, firmioris memoriæ ergo, [illegible] picturam aliquando hoſpiti amico exhibuiſſet, illum for- [illegible] repræſentabat, præ reliquis omnibus plurimâ le- [illegible] conciliata eſſet, cùm reliquæ vel generis [illegible] debitæ illi veluti baſi inniterentur. Quid, quæſo [illegible] c, ſi ſupremam quoq; Philoſophiæ lauream & [illegible] conjecturam ex eo facere licet, quòd, non- [illegible] cum quibusdam, ita loquutus fertur: *[illegible] gnitas, ex ſtudiis parta, quam imperiti & inſipidi quidam,*

dam, Doctoris nomine, mihi exprobrârunt, quo ego nunquam [illegible] *eſſem, ſæpe optarim.* Hoc effatum Viri Summi, de ſtudiis humanioribus & [illegible]rum Philoſophicorum titulis magnifaciendis, meritò plurimorum [illegible] mantium inepto judicio anteferri, tantiq; apud omnium [illegible] eſſe debet, ut ſive ſacroſanctæ Theologiæ induſtriam ſuam devoveant, ſive [illegible] Jurisprudentiam animum applicent, ſive artem ſectentur Medicam, [illegible] tamen ſcientiarum iſtarum ſublimiorum illotis, quod dicitur, manibus [illegible] ſed animum Philoſophia literisq; humanioribus bene præparatum [illegible] Quæ & progrediendo aſſiduè excolere non ceſſent, certoq; ſibi perſuadeant [illegible] aut, ſecus honores iſtos ſuperiores nec adiri dextrè, nec uſurpari [illegible] glorioſe retineri poſſe. Et quia de Medicina, quod dixi, utpote [illegible] gnatiſſima, pauciores ſunt, qui dubitant, de perſuadendi rationibus [illegible] borandum erit. Idem verò de Legum quoq; ſcientia, omnino [illegible] ſuo tempore, ſpero, quod interim credi mihi volo, evincere licebit [illegible] Theologia autem, omnium ſcientiarum Domina, cum Tu ipſe, Vir [illegible] dignitate Clariſſime, proprio exemplo illud ipſum aſſeras, firmiſſim[illegible] auditoribus teſtamentum facias, eò minùs de aſſenſu aliorum dubitare [illegible] clarè enim, ut nôſti, Magnus ille Eraſmus: *Sit ſane*, inquit, *R*[illegible] *Sed nulla Regina tam potens, quæ pedisſequarum recuſet officium. A*[illegible] *ſe patitur, ab aliis comi, & ad ſuam gloriam pertinere credit* [illegible] *neſtiſſimas. Ita tamen*, admonet idem paulo pòſt, *adh*[illegible] *non ut depra*[illegible] *na, qua, cum maximo generis hum*[illegible] *bo*[illegible] *Academi*[illegible] *ſed u*[illegible] *a*[illegible]*res ſint, magisq; ſobria: Neque enim D*[illegible] *præferre* [illegible]. De Scipione quoq; noſtro Gentili, piæ memoriæ, [illegible] meo Jnris Excellentiſſimo, non ignoras, quàm piè & eruditè in [illegible] lo, in D. Pauli Apoſtoli ad Philemonem Epiſtolam, commentario, [illegible] & [illegible] pariter eſſe & impios, qui Paulinas Epiſtolas, quaſi ab [illegible] artificioq; nullas, faſtidiunt, quorum ſtultitiæ refellendæ (verba [illegible] formula) judicium maximi [illegible]us, & harum in primis literarum, quæ ab [illegible] tate nomen habent, intelligentiſſimi accerrimiq; cenſoris, D[illegible] (quem jam antè laudavi, quamvis omni unde ſit ſuperior) [illegible] Quin & hoc quoq; apud cordatiores liquet, vel potiùs, re ſe [illegible] omnes conſtat, artium liberalium & linguarum intelligentiam non ſolùm ad [illegible] næ ſcientiæ cognitionem eſſe neceſſariam, verùm etiam ad Chriſtianæ [illegible] pomœria vel propaganda vel [illegible] plurimum conducere: [illegible] quam regnum aut co[illegible] fuerit abſq; diſciplinarum [illegible] guarumq; [illegible]. Atq; hoc eſt, quod Nicephorus & Sozomenus de [illegible]

Eccleſia

Eccleſiæ Præfecti [illegible], ex [illegible] Viros pietate & doctrinâ maximè Con[illegible] liberales artes cæteraſq; Philoſophorum ſcientias multum ad Theologiæ ſtudia conferre. Quæ cauſa etiam fuit, quòd, Euſebio teſte, Anatholius, Epiſcopus Conſtantinopolitanus, Scholæ quoq; Ariſtotelicæ, omnium Philoſophicarum perfectiſſimæ, præfectus fuerit. Et de Carthagine, Urbis Romæ æmula, Salvianus, Epiſcopus Maſſilienſis (quem Rittershuſius noſter, beatæ memoriæ [illegible] venerandus & literarum grande decus, immortali nomini ſuo [illegible], in lucem redire fecit) illud inter alia potiſſimùm commendat, quòd artium liberalium Scholis, Philoſophorum officinas & linguarum Gymnaſia optimè conſtituta habuerit, ita, ut eam quaſi Romam in Africano Orbe nominare non dubitaverit. Quid Chryſoſtomus, Suada illa ac medulla ſacræ eloquentiæ, non tantùm aureo ſuo dicendi flumine, ſed etiam acumine ingenii Philoſophiæ ſtudiis probè ſubacto; quid Hieronymus, ejus Diſcipulus, Romanæ linguæ eloquentiſſimus, magnum & Cœleſte Eccleſiæ columen, inuſitatâ diligentiâ linguarum ſtudiis adhærendo, præſtiterit, notius eſt, quàm ut inculcari debeat. Opera Baſilii, Nazianzeni, Athanaſii, Cyrilli, Ambroſii, Hilarii, Auguſtini, Tertulliani, Lactantii, aliorumq́; id genus tam Græcæ quàm Latinæ Eccleſiæ Doctorum [illegible]les, quas ex Philoſophiæ quoq; & elegantiorum literarum exacta ſcientia [illegible]quuti ſunt, ut nonnulli ex Philoſophis & Oratoribus, Epiſcopi & Eccleſiæ Antiſtites facti fuerint, vix Volumen, nedum Epiſtola caperet: De [illegible] ex Grammaticorum, Rhetorum, Poëtarum ac Philoſophorum libris [illegible] operam dediſſe, ut quàm ſolam laudem Eccleſiæ hoſtes eâ tempeſtate [illegible]abant, eam ipſis, ex propriis eorum ſcriptis, non minore Utilitate [illegible]o, præripuerint atq; extorſerint. Quid? quòd ipſe DEI Filius, [illegible] ſapientiæ atq; cognitionis theſauros in ſe ipſo reconditos ha[illegible] Homo aſcendiſſet, ubi cum Patre DEUS erat ab æterno, [illegible] Evangelii ſui præcones; Apoſtolos Divinos, Verbum fidei Orbi terrarum [illegible] voluit, quam à Spiritu Sancto, omnium ſcientiarum atq; artium [illegible], neceſſariâ linguarum cognitione cœlitus, inſtructi eſſent: Nimi[illegible], quia omni humanâ eruditione ante Divinam erant deſtituti, adeò ut [illegible] Hieroſolymis ſummus Pontifex, Annas, cum Caipha, Joanne & Alexandro, (at quantis apud Judæos Viris?) totoq́; eruditorum Senatu, hominum [illegible] illiteratorum repentinam ſimul atq; profundam ſcientiam, & dicendi [illegible] ad ſtuporem usq; admirati fuerint. Sic inſtrumentum illud DEO peculiariter electum, Paulus Apoſtolorum Phœnix, quæ ex Poëtis & Philoſophis didicerat, Divinis ſcriptis ſuis inſerere non dubitavit: Qui etiam, ut nullâ re præcipuis Apoſtolorum inferior, ita non tantùm ſupra cæteros

omnes, linguarum gnarus fuit, ſed etiam Philoſophis acutiſſimis, quales in primis erant Athenienſes, doctrinam Evangelii Divinam inſtillare laborans, [illegible] Philoſophiæ gladio eos jugulare, neq; intempeſtivum neq; profeſſione [illegible] dignum judicavit. Verùm inſtituti mei non eſt, in campum tam patentem [illegible] nunc excurrere. Neq; illo, Juliani, Chriſtianæ veritatis deſertoris & oppugnatoris infenſiſſimi, exemplo, fidem dictis aſtruere volo: De quo novimus, eum aſtutâ impietate prohibuiſſe, ne Chriſtiani ampliùs ingenuas diſciplinas ſtudia Philoſophiæ aut diſcerent, aut docerent, cùm bonas literas tam ad interpretationem ſacrarum ſcripturarum, quàm ad refellendos impiorum & hæreticorum errores, in primis conducere, compertum haberet. Sed illud ſaltem Studioſorum animis dictum eſſe cupio, non eſſe, quod Gratiani palea imponi ſibi [illegible] tur, qui Can. 7. diſtinct. 37 ſcriptitare non erubuit, Divum Hieronymum (cujus ut eruditionem ſuprà laudatam in ſcriptis, ita pietatem in vita nemo vel admirari vel prædicare ſatis poteſt, ut qui gemitibus ac lachrymis frequentiùs quàm verbis de peccatis ſuis DEUM compellavit) cùm libros legeret Ciceronis, ab Angelo correptum fuiſſe, quòd Vir Chriſtianus paganorum figmentis intenderet. Quæ fabula tantum apud nonnullos valuit, ut ad aliud figmentum prolapſi, quod Bartholomæus Scala ad Angelum Politianum ſcripſit, aliquando in corona colloquio, beatiſſimum illum Virum, quod Ciceronianus fuiſſet, ante Æterni Judicis tribunal vapulare dixerint, non impiè minùs, quàm imperitè. Quin potius illum canonem audiant, qui, eodem, quem dixi, Gratiano referente, ita habet; De quibusdam locis ad nos refertur, neq; Magiſtros, neq; curam inveniri pro ſtudio literarum. Idcirco in Univerſis Epiſcopis, ſubjectisq; plebibus & aliis locis, in quibus neceſſitas occurrerit, omnino cura & diligentia adhibeatur, ut Magiſtri & Doctores conſtituantur, qui ſtudia literarum liberaliumq; artium dogmata aſſiduè doceant, quia in his maximè Divina manifeſtantur atq; declarantur mandata. Can. 12. ibid. Sed nolo coram Roſcio Comœdiam agere, aut facem luci meridianæ accendere, in qua Academiæ noſtræ Studioſis verſari licet, dum audire illis datum eſt eos, qui ab Ampliſſimo Senatu ad docendum publicè ſunt conſtituti, Viri omnium artium, ſcientiarum atq; linguarum peritiſſimi, re ipsâ exprimunt, quod ego ſcriptione hac aſſertum eo. Itaq; manum de tabula, præſertim cùm videam, me jam dudum, longiore Epiſtola in leges Grammaticorum (quanquam ſine populi ſuffragio latas) peccâſſe: Reprehenſione tamen eò minore, quò majore amore erga Academiam, alteram matrem meam, id factum: In cujus gremio, dum hæc ſcribo, cum Viris illis doctiſſimis, quorum eruditione Reſpublicæ felicitatem diſcunt, verſari mihi videor: Neq; vero dubito, quin Juvenes quoq; iſti, Virtute atq; eruditione Ornatiſſimi, ab inclyta

Philo-

Philoſophorum Ordine in publicum prodire juſſi, exemplo ſuo, quod dixi, comprobaturi ſunt, & ſive Theologiæ ſive arti Juris, ſive Medicinæ, poſt impetratos illos honores Philoſophicos, litare cogitent, ſtudia humaniora & Philoſophiæ ſemel adamata, conſtanter amare perſeveraturi; cujus conſilii, me ſponſore, nunquam eos pœnitebit.

Ad illud igitur, quod initio volebam, & res atq; tempus poſtulant, redeo, & Te, Vir doctrinâ & dignitate Reverende, amicè rogo, ut, quandoquidem Præſtantiſſimus & Doctiſſimus Vir, Dn. M. Jacobus Bruno, Ethices & Græcæ Linguæ Profeſſor Publicus, nunc temporis Decanus Philoſophiæ ſpectabilis, Amicus noſter honorandus, unà cum Collegis ſuis Clariſſimis, Philoſophis eximiis Juvenes illos XIII. privato publicoq; examine dignos deprehendit, quibus ſupremi Philoſophiæ honores conferantur, meo nomine & ratione officii, à Republica nobis demandati, ipſius petitioni annuas, licentiam ei dando, jam dictos Juvenes, omnes & ſingulos, nimirum,

Johan. Paulum Felbingerum, Eliam Pilgram, { Noribergenſes.
Johan. Danielem Schwenterum, Altorphinum.
Georgium Honium, Noribergenſem.
Johan. Chriſt. Widerum, Grieskircha-Auſtriacum.
Jacobum Petrum Schechſium, Poppenreutenſem Noricum.
Petrum Seuffertum, Noribergenſem.
Heinric. Conrad. Bruckhauſen, Gelhuſanum.
Wolfgangum Bröſtel, Michaelem Schölnbergerum, Fridericum Welhamerum, Wolfgang. Jacobum Dumlerum, & Johannem Beckium, { Noribergenſes.

Publico ſolenniq; more, in noſtra aliisq; Germaniæ Academiis hactenus conſueto, Magiſtros Philoſophiæ creandi atq; renunciandi, omnesq; immunitates ac privilegia iis concedendi, quibus, Philoſophiæ Magiſtri legitimè promoti, denique locorum frui atq; gaudere ſolent. Ita rem nobis feceris gratiſſimam, & honorato officio obligabis plures: Quod ut DEUS, qui ſolus omnia poteſt, pro clementia ſua infinita, per Filium JESUM CHRISTUM, Dominum ac Servatorem noſtrum unicum, (qui ineffabili pietatis myſterio, omnium confeſſione maximo, DEUS manifeſtus factus eſt in carne) bene vertat, & languentem Academiæ floſculum brevi reviréſcere faciat, gregem, ut audio, Bellonæ furoribus diſſipatum & puſillum, indies magis magisq; augeat & reducat, totumq;

Univerſitatis corpus priſtino nitori reſtituat, vehementer etiam atq; etiam à Di-vina ipſius Bonitate contendo, inq; hoc felici omine deſino. Vale. Dab. Nor-rib. XV. Decembr. Anno cIↄ Iↄc XXXII.

Ad Magnificum, Nobiliſſimum, Ampliſſimæ Digni-gnitatis & Prudentiæ Virum,

DN. CHRISTOPHORUM FÜRERUM, ab Haymendorff & Wolckersdorff, Inclytæ Reipub. Noriberg. Senatorem, tandem & Duumvirum primarium, Prætorem & Caſtellanum eminentiſſimum, A. C. cIↄ IↄcXVIII. d. V. Decembr. Obitum Uxoris, Nobiliſſimæ MAGDALENÆ GEUDERINÆ, ab Heroltzberga; Et A. C. cIↄ IↄcXXXIX. Obitum Filii, DN. CHRISTOPHORI FÜRERI, in ipſo Ætatis & Honoris flore extincti, lugentem,

Bina Conſolatoria

GEORGI RICHTERI, JCti.

ETſi, pro ſingulari animi Tui magnitudine & prudentia, ita Te in luctu Tuo geris intellino, ut omnes Virtuti Tuæ gratulari potiùs debeant, quam dolorem Tuum conſolari: Neque, ut Marcus ille Tullius in morte Tulliolæ ſuæ, deſideras, ut Philoſophi ad Te conſolandum undique concurrant: Quia tamen amiſſi boni præſtantia Summorum etiam Virorum magnanimitatem interdum obnubilare ſolet; & à multis jam ſeculis in luctu viventes conſolari, ad communis penè loci legem redactum eſt: Facere non potui, quin aliorum exemplum, qui pietatis iſtud officium abundè Tibi præſtiterunt, imitarer. Non quod quicquam me allaturum ſperem, quod vel Prudentia Tua ſingularis ignoret, vel magnanima non præſtet Virtus: Sed ut animum & cultum meum Tibi probarem, nulliq; in Te colendo cederem. Quem pietatis affectum quin piè, pro more Tuo, accepturus ſis, injurius ſim in Virtutem Tuam, ſi dubitare velim. Optâſſem autem, ut à reditu paucos ante dies in Patriam, à qua procul ultra quadriennium peregrinando vixi, alia ſe mihi obtuliſſet occaſio, quâ primitias, ut ita dicam, grati animi mei, pro meritis non vulgaribus, Virtuti Tuæ afferre potuiſſem. Sed quia parêre nos decet Imperatori DEO,

Cui militat gens omnis hæc mortalium,

[illegible] a nobis ſunt, quæ licet, non quæ optamus. Tantum autem abeſt, ut quisquam Chriſtianorum hodie cum plumbeis Stoicis inſanire velit, & ne quis occaſu amicorum doleat, prohibere, ut potiùs officii atq; pietatis gloriam illis tribuamus, quos piè, ut decet, ſuorum mortem lugere videmus. Et certè juſtiſſimam Tibi lugendi cauſam eſſe, omnes nôrunt, qui, quantum bonum amiſeris, non ignorant: Uxorem dico optimam, vitæ toriq; conſortem fideliſſimam, caſtitatis exemplar ſingulare: Uno verbo,

Matronale decus, ſpecimen venerabile morum,

tantum Tibi amatam, quantum nulla amabitur Viro: Cujus laudes eximias & Virtutes plus quàm fœmineas, verbis adæquare velle, nihil aliud eſſet, quàm cum ratione deſipere. Hanc amiſſam quòd graviter doles, omnes boni non tantùm Tibi condolent, ſed etiam pietatem Tuam & amorem ſingularem ſummis laudibus deprædicant. Neq; ullius livor ſeculo hoc, alioquin maximè invido, eò usque progredietur, ut voluptatem iſtam invidere Tibi velit, quam, dum frena laxas gemitibus & dolorem dolendo vincis, ex ipſa percipis miſeria.

Verùm etſi luctus Tuus tantus videri poteſt, ut quod in alio nimium eſt, in Tuo parùm eſſe exiſtimare poſſis, unusq; modus haberi ille, nullum lachrymis noviſſe modum: Attamen deſiſtendum tandem à dolore eſſe, & animum tam gravi vulnere ſaucium conſolationis remedio ſolidandum, illa, quæ rectiſſimè à Sapientiſſimis Viris tradita memoriâ tenes, ambigere Te non ſinunt. Equidem multa ſunt, quæ vulgò in conſolationibus adferri ſolent: Nimirum, legem eſſe communem, quâ mortales natos denaſci neceſſe ſit, limite aut termino nullo [illegible], niſi quem DEUS in tabulis providentiæ ſuæ ſcripſit. Item, parcendum eſſe dolori irrito, qui nos mortuis adjicere factum debere, quod futurum non [illegible]rimus. Hocq; omnibus æris illum funeſti ſonum denunciare, quod Naturæ [illegible] Neceſſitatis ſuæ gratiam faciat. Et, cum eôdem nos ire oporteat omnes, quò totus hic orbis & rerum natura eunt; in qua nihil eſt æternum, ſed cuncta ad hanc conditionem facta, ut, quod cœpit, deſinat, adeò ut etiam clariſſimas Urbes (quarum tamen vita humanam longiſſimè excedit) periiſſe videamus, non rectè illos facere, qui communi mortalitati luctum ſubmittunt, aut privatim ſibi dolorem vindicant, cujus cauſa ſit publica. Hæc, inquam, & ſi quæ alia ſimilia, quæ ab Ethnicis, ut plurimum hominibus, hanc in rem ſplendidè diſſeruntur, omnia Tibi & notiſſima ſunt, & re ipsâ talia, ut nihil inde puræ & in[illegible]æ conſolationis hauriri poſſit:

Mulcere mentes iſta plebeias ſolent,
Quorum ſepulta ſpes jacet cum corpore.

Nihilq́, præter funeris curam brevem
Tangit propinquos, & nepotibus manet.

Sed

Non ita, quas ratio doctrinaq́, conſcia recti
Formavit gentes, & cultu pectora finxit.

Ultra imus Chriſtiani &, ex Pauli præſcripto, non eo modo amicos noſtros l[illegible] gemus, in CHRISTO dormientes, quo illi, qui, ſpe reſurrectionis d[illegible], ſuos ſolent verè mortuos: Sed, ſpe immortalitatis animorum confirm[illegible], c[illegible] fiduciâ credimus, quemadmodum Filius DEI, Mediator generis h[illegible], CHRISTUS JESUS, è mortuis reſurrexit, ita & nos è ſomno iſto mortis [illegible] gi laturos tandem eſſe, & in eam vitam tranſituros, quæ nec temporum [illegible] nec beatitudinis modo circumſcribi poteſt. Ad hanc ſempiternam f[illegible] ex lugenti campo præmiſiſti alteram cordis Tui partem; hoc eſt, Uxor[illegible] ctiſſimam, quæ non obiit, ſed ad CHRISTUM abiit; Tibi non erepta [illegible], à DEO recepta; non amiſſa, ſed præmiſſa, & è miſera ſervitute pecc[illegible] juſtis vindiciis in libertatem filiorum DEI. Quapropter nequaqua[illegible] dum amplius eſt, ſed

- - *Gratulandum ſoſpita tot è malis,*
Rituq́, Thracum funus exequi decet
Non leſſo inani, ſed ſecundis plauſibus:
Ceu preſſa cum carina jam portu ſubit,
Puppim coronat læta navalis manus,
Solvitq́, vota littoralibus DEIS.

Vulgati illius Te admonere, quod commodato illa Tibi à DEO data fu[illegible] mancipio: Neq; ad ſatietatem Tuam cōceſſa, ſed ad ſupremi Imperato[illegible] nihil aliud eſſet, quàm γλαῦκ' εἰς 'Αθήνας, aut Soli facem accendere. Qua[illegible] omnia hæc noveris, re ipsâ teſtaris, omnesq́; in admirationem Tui rapi[illegible], [illegible] fers malum hoc domeſticum, ut curis Reipubl. non anteponas, neq; dolore [illegible] to à negotiis publicis avocari Te patiaris. Qua in re ſummorum in Roma[illegible] eſt, optima Republ. Virorum, Marci dico Catonis, Q. Fabii Maximi, L[illegible] milii Paulorum, Horatii Pulvilli, Julii Agricolæ, maximorum item Impera[illegible], Julii, Auguſti, Tiberii, aliorumq́; ſimilium præclariſſima imitaris exempla; [illegible] hiſtoriarū habent monumenta, domeſtico vulnere icti ſicut per [illegible] corum nō ambitioſè: Ita neq; per lamenta & mœrorem muliebriter ſe ge[illegible] ita privatum tulere malum, ut publicum bonum longè habuerint anti[illegible]. H[illegible] virtute verè ſingulari & Heroicâ macte, Vir Nobiliſſime; in qua, ut & [illegible] quibus à DEO donatus, Reipublicæ noſtræ ornamento es, ut te DEUS [illegible]

[illegible]

[illegible] omnium, cum prole, quàm diutiſſimè ſalvum atq; incolumen conſervet, omni[illegible] felicitatis genere beet, ex animo precor atq; voveo. Dabam Noribergæ, ex ædibus paternis d. XX. Decembr. Anno Chriſti cIↄ Iↄc XVIII.

Conſolatoria altera.

ACerbiſſimè perculit me nuncius de obitu Filii Tui, longioris vitæ uſu, omnium judicio, digniſſimi. Quod vulnus eò altiùs animo inſedit quò minus pietatis officium, in funere ipſius proſequendo, per invaletudinem nunc perſolvere mihi licuit: Quod ut omnino debeam, ita volebam maximè. Certè enim non parùm doloribus meis arthriticis, qui illo ipſo tempore lecto me affixerant, acceſſit, quòd & mortem illius immaturam audivi æger; cujus vitam Neſtoream publica vota expetebant, & luctum cum aliis communem teſtari ob cauſam, quam dixi, ſonticam, nequivi. Scriptione igitur nunc ſupplere viſum eſt, quod coram tunc perficere negatum fuit. Neq; id, poſt lapſum aliquot dierum, minus commodè; cùm, ut corporis dolores animi condolentis ſenſum explicare tunc prohibuerunt: Ita remedio maturo nimis, recèns pectoris Tui vulnus tangere, fuiſſet intempeſtivum, ne dicam periculoſum. Quin & impium planè foret, ob jacturam tam chari capitis, dolori non aliquantiſper indulgere. Nam, quod ad Brutum, (qui amiſerat, cui ſimile in terris non habebat) prudenter ſcripſit Cicero: *Dolendum eſt omnino in tam gravi vulnere, ne id ipſum carere omni ſenſu doloris ſit miſerius quàm dolere.* Et rectè Jul. Cæſ. Scaliger, in luctu filii ad amicos conſolantes: *Sinite me*, inquit, *patrem eſſe.* Acceptum itaq; habebis pro tua in me benevolentia, quicquid vel officii hac ratione exſolvo, vel excuſationis affero: Quod ita me ſperare jubet exemplum illud alterum, quo ante annos novem & XX. in caſu domeſtico ſimili, Uxoris tuæ dilectiſſimæ, quam primam tunc elatam, magno cum mœrore vidiſti, idem affectus documentum viduitati Tuæ obſervantiæ mea exhibuit. Non expectabis autem doloris ſolamina nova. Nam

Quid Tibi dicemus, Vir noſtro celſior avo?
Quam Tibi nos humilis turba feremus opem?
Nil Tibi ſuccurat niſi Tu:

Qui conſolationum genera, à variis variè conquiſita, non modò ipſe cognita habes probè, ſed ita etiam exerces uſu, ut conſtantiam Tuam, cum pietate conjunctam, (quæ non ſinit Te non velle, quæ DEUS voluit) mirari potiùs liceat, quàm imitari. Sapientis eſſe nôſti tempus ipſum, quod plebejorum ingeniorum remedium eſſe ſolet, antevenire, & dolori ipſi naſcenti occurrere: Cùm efficere lacrymis noſtris non poſſimus, ut infecta fiant, quæ DEI conſilio, incogni-

incognito licèt nobis, ſemper tamen æquiſſimo atq; optimo, quomodocunq; acciderunt. Neq; ignoras, quæ Eraſmus olim, Pietatis Doctor ſine pari, ad Patrem, obitum filii lugentem, inimitabili dexteritate conſcripſit. Poſt quem idem vel amplius quid tentare, nihil aliud eſſet, quàm poſt Homerum canere Iliada. Quæ virtuti Tuæ inculcare tantum abeſt, ut neceſſe habeas, ut potiùs ea in DIGESTIS PIETATIS (Tuis, ut audio, deliciis) lecta, ad aliorum depellendam ægritudinem, uſurpare ſoleas. Id quod etiam Filius Tuus, cœlo nunc receptus, virtutum Tuarum, quamdiu vixit, ſectator ſtrenuus, cordi habere pulchrum duxit. Ejus laudes, quas meruit præclariſſimas, deprædicare nec velim, ſi poſſim; ne audiendum mihi ſit, quod Antalcidas Spartanus dixiſſe fertur ad Sophiſtam illum, qui Herculem laudavit: Non opus eſſe laudare eum, quem nemo unquam vituperâſſet: Neq; poſſim, ſi velim; cùm vitæ ipſius integritas non fucata, pietatis ſtudium ſingulare, prudentia ſupra annos, eruditio Viro nobili digna, modeſtia præcellens, humanitas ſuſpicienda (ut taceam virtutum ipſius cumulum reliquarum) omnem laudem ampliſſimam licèt, longè tamen excedant. Quanquam non deſunt etiam Viri laudatiſſimi, quorum Muſa filium, immortalitate dignum, illaudatum mori vetat. Eorum amicitiam, post obitum quoq; conſpicuam, ut ego omnium bonorum applauſu dignam cenſeo: Ita illud unicè ambigo, majorinè admiratione proſequendum ſit, quòd ſilius defunctus tam brevi vitæ ſpatio, tot tantasq; laudes, ob quas etiam viro ſeni conſideri poſſit, promeruerit? an, quòd virtus Patris caſum tam acerbum, tanta animi magnitudine, ferre novit? Tam acerbum dico; dum eum, turbato mortalitatis ordine, priùs è vita egredi vidiſti, qui poſteriùs erat ingreſſus. Et quod longè eſt acerbius, dum non tantùm primogenitum; ſed etiam inter ſeptem, quos genuiſti, hunc unicum habuiſti (habuiſti verò, proh dolor!) ſuperſtitem. Et quod omnium eſt acerbiſſimum, dum eundem Dicaſterii dignitate jam conſpicuum, inq; ampliorem ſpem Patriæ ſuccreſcentem; deinde lectiſſimæ Uxoris maritum; dulciſſimorum item filiolorum patrem; deniq; Virtutum Tuarum æmulum; ſcipionem ſenectutis, ſolatium calamitatum, fulcrum domus, familiæ decus, vitæ robur, alterum oculum, cordis partem dimidiam; quid multis? nomine & re Te ipſum alterum, incredibili magnanimitate ad ſepulchrum præmiſiſti, funerisq; præmaturi mœſtiſſimus Ductor, heros iviſti adverſus omnes fortunæ impetus inſuperabilis. Atq; hæc omnia, gloria nominis eò majore, quò rariore: Ideoq; ſimul prædicanda magis, quàm Reguli illius, de quo Plinius ſecundus cum indignatione: *Placuit ei*, inquit, *lugere filium*, *luget ut nemo. Placuit ſtatuas ei & imagines quam plurimas facere; hoc omnibus officinis agit. Illum coloribus, illum cera, illum ære, illum argento, illum auro, ebore, marmore effingit. &c.*

Tales

Tales enim vanitatum oſtentationes virtus Tua, omnis ambitionis expers, qualem etiam in filium felici naturæ ductu derivâſti, planè inſuper habet: Imò contemnit, odit, damnat. Si tamen de laudibus defuncti proferre quid vel juſſu deberem, vel aptus poſſem; ſanè non quæ à majoribus accepit, nec quæ in vita ipſe fecit, exornarem: Sed quæ moriendo præſtitit, quamq; moriendi p[illegible]ibi comparavit eximiam, (bene enim mori eſt, libenter mori) omnium [illegible] commendare mihi ſumerem. Etenim Pietatem, Prudentiam, Forti[illegible]; aliasq; Virtutum nomina, quæ Reipublicæ, quà pacis quà belli tempore, honorem afferunt atq; utilitatem, cum multis majorum ille habuit commu[illegible]. Quis enim eſt, qui in Familia Veſtra nobiliſſima (ut de viventibus nunc ſi[illegible]) inter defunctos ignoret Chriſtophoros pios, Sigismundos prudentes, M[illegible]os fortes, aliosq; aliis virtutum titulis inſignes. Moriendi verò arte, hoc eſt, omnium difficillimâ, tam inclytum Proſapia Veſtra fortaſſe habuit nullum. Quamvis enim & illi felici morte exſpirarint: Pleriq; tamen jam vitæ hujus p[illegible]ſi, & poſtquam Patriæ jam ſatis vixerant, è vita tandem diſceſſerunt, tanquam feſſus viator è ſemita; & mortem, ceu requiem laborum, optârunt magis, quàm horruerunt. Hic verò ætatem virilem vix auſpicatus, & officia Reipub. vix ingreſſus, dotesq; ingenii, ſtudiis atq; peregrinationibus haud vulgariter locupletas, in uſum publicum explicare vix incipiens; ecce, quaſi flos in primo vere, vix o[illegible] uſus, mox flacceſcit, decidit, evaneſcit. Neq; ob id ille fata incuſavit, aut vicem ſuam doluit, aut querelas fudit: Quòd tam paucorum annorum vel maritus, vel pater, vel tribunalis aſſeſſor; tam citò uxorem, filiolos, curiam relinquenda ſibi videret, &, in flore ætatis, vitam cum morte commutandam ſi[illegible]eret: Sed in DEI voluntate ſolùm acquieſcens, magno animo piè placideq;, mortem præproperam excepit, Spiritumq; Creatori ſuo, citra horrorem pariter atq; tergiverſationem, memorabili obſequio reddidit; anno ætatis XXXIII nondum exacto. Nimirum, melius longè artem moriendi callens, animo æquiore multò deceſſit, quàm Germanicus ille apud Tacitum, vir cætera laudatiſſimus: *Qui, ſi fato*, inquit, *concederem, juſtus mihi dolor etiam adverſus Diis eſſet, quod me Parentibus, liberis, patriæ, intra juventam præmaturo exitu raperet*. Non ita filius Tuus, DEI juſſui obtemperare eximiè doctus. Neq; h[illegible] citra[illegible]tionem: Cum mortem non tam claudere vitæ januam, quàm aperire probè cognitum haberet. Felicius longè (ob ſpem æternæ vitæ certiorem) quàm vel Epaminondas ille Lacedæmonius; qui, ſpiritu deficiens, ad amicos [illegible]es: *Non eſt*, inquit, *ô chariſſimi, finis vitæ meæ, ſed melius & altius initium. Nunc enim veſter Epaminondas naſcitur, cum ſic moritur.* Etenim ut ſatis vixerimus, inquit Romanus Sapiens, nec anni nec dies faciunt, ſed animus.

Et ſi Tullium audimus, nemo parùm diu vixit, qui virtutis perfectæ perfecto functus eſt munere,

Non bene de vitæ queritur brevitate caducæ,
Qui bene confecit, patriæ quos debuit annos,
Vita ſuas metas actu, non tempore finit.

Neque cujusquam mors eſt immatura, qui totam vim bene vivendi, in animi magnitudine, & omnium rerum humanarum contemptione ac deſpicientia [illegible], omni Virtute poſitam habet: Quod de filio Tuo verè prædicari, ipsâ [illegible] cogitur fateri invidiâ. Cum primis verò Chriſtianorum illud pectori ſuo infixum habuit profundiùs, quod Chryſoſtomi tempore legimus uſitatum; cum in CHRISTO obdormientes non mortuos, ſed conſummatos dicere ſolebant. Rectè igitur, qui citò ita eſt defunctus, citò habetur conſummatus. Omnium autem maximi fecit illud Principis Apoſtolorum, (nam ſacras literas, patrio exemplo, diurnâ nocturnaq; verſavit manu) quòd, quam diu ſumus in hoc corporis non domicilio, ſed tabernaculo, à DOMINO JESU peregrinamur [illegible]; propiùs verò cum eo jungendi poſt exitum, quem Fidei obedientia ob[illegible]rit. Sed quò me rapit præclaræ mortis illius conſideratio? συμπάθειαν teſtari volebam, &, quòd præſens exequias ejus celebrare non potui, excuſatum. Ne igitur de laudibus illius dicere inſtituiſſe videar; aut delibare aliquid ex voluptate illa ſuaviter aſpera, (ut cum Attalo ſuo loqui amavit Seneca) quam Achates defuncti, amicus noſter honorandus, in Oratione, quam habuerit, panegyrica, percipere non fecit, heic finio: Præſertim, cum & fines Epiſtolæ transgreſſum me eſſe ſentiam; niſi legibus Grammaticorum, quas ſine populi tulerunt ſuffragio, ſolutos nos eſſe velimus. Vale, Vir Nobiliſſime, & eò diutiùs Reipublicæ vive, quò citiùs in filio ſpes noſtra decollavit. E Muſeo, ad d. XII. Kal. Novemb. A. C. M. DC. XXXIX.

Johann. à Blansdorf, Georg. Richtero.

Sal. & Officia.

NOn me cohibeo à ſcribendo, V. Cl. tametſi locus, ubi jam es, & res, in quibus verſaris, leviora hæc non facilè admittant Publicæ enim curæ Te habent, & vereor, calamo aut verbis obſtrepere in hoc, ut ſic dicam, negotiorum pelago laboranti. Non indecorè tamen heic immodeſtiam hanc mihi deprecari viſum, quòd in ipſo itineris procinctu, à domeſticarum quoque rerum diſpoſitione avocatus, hoc oneris à me receperis, idque per alienam manum, quod fortaſſis à propria æquiore, ſi non magis benevolo animo, recepiſſes. Pudor

dor obſtabat qui dubium hærentemq; retrò egiſſet, niſi amicus in partem rubore ſuccedere juſſus, de affectu tuo in commodum meum inſperatò promtiora reddidiſſet. Quomodocunq; igitur negotium hoc confectum dederis, me plurimum Tibi debere fatebor, ut qui beneficia non à ſucceſſu, ſed ab animo metiri ſolitus, ad impoſſibilia amicos non adſtringo, ſed hæc de privatis. Publica noſtra haud læta ſunt, ut nôſti, & eò minus, quòd à pace longinqui ſumus, & ab ea paululum abeſſe videmur. Adeò ampliùs de ea actio non eſt, ut vix ſpes, immò ſummo. A noſtratibus tamen heſternis literis monitus, ſpem aliquam iterum affulgere, immane quantum ô utinam ſeriò, fideliter & ſincerè hoc fiat, & Sol ille priſtinos radios ſuos exſerat, bis iterato voto exclamavi! Nam quid ſi miſertus noſtri DEUS inopinatam lucem, & quietem poſt tenebras & inſanos hos tumultus tandem donet? quis noſtrûm ad pacis illud amabile nomen tot annos pulſæ & exulantis non excitetur & exſultet? aliàs magni & decumani fluctus ſurgent, quibus mulcendis componendisque in diſtractione iſta animorum, quis tam peritus Oceani hujus Neptunus par fuerit? Omitto igitur V. Cl. ſed non illud, ut cum Dominis Collegis, quibus ſalutem & officium à me deferre non gravaberis, optimè valeas, & animo & operâ tuum cenſeas Tui ſtudioſiſſimum.

Richterus, Blansdorfio.

S. P.

Mirè me affeciſti Literis tuis mellitiſſimis, Blansdorfi Nobiliſſime. Ita enim cum ſtyli elegantia accuratâ, ſingularem humanitatem & de ſtatu rerum hodierno judicium tuum defecatum ſpirant, ut incertus ſim, quam virtutem in Te potiſſimum admirari debeam. Certè omnes ita exoſculor, ut ceu pignora tum amoris in me tui ſinceri, tum etiam affectus præclari erga ſtatum publicum certiſſima habeam. Macte hac virtutis laude, Vir literis & prudentiâ eminentiſſime, & dona DEI tam largâ manu Tibi conceſſa publico impendere perſevera. Literas Tuas ad N.N. in tranſitu per miniſtrum ipſi reddidi, &, ſi fieri poterit, de cauſſa Tua ipſe illum compellabo. Commodiùs autem & majori cum fructu, ſi quid mei eſt judicii, fieret, ſi literas ad eum dares; quas ipſi redderem, pluribus coram cauſſam Tuam commendando. Neque dubito, quin acceptas eas habiturus ſit, præſertim ubi Latinas viderit, quarum eſt amantiſſimus. Nudius tertius à Nobili & Rever. Dn. D. Hoë Literas accepi, in quibus omnem pacis ſpem in ſolo DEO ponendam cenſet, Teque plurimum ſalvere jubet. Vale, Vir Nobiliſſime, & me, quod facis, ama. Dabam raptim Francofurti ad Mœnum d. 27. Julii A. C. 1633.

Blansdorfius, Richtero.

JUre Tibi quodammodo ſuccenſeo, Vir Clariſſime, quòd in hoc publico [illegible] negotiorum faſtigio animum ad communia & privata hæc accuratiſſimo reſponſo demittere voluiſti. Tantum enim abeſt, ut in hoc genere Te paria mecum facere voluerim, ut potiùs mihi jam venia petenda ſit, quòd Tibi Viro occupatiſſimo negotium faceſſere & meditationum hæc ſublimia ad leviora illa flectere non dubitârim. Mihi tamen reſponſum illud cum tanto benevolentiæ & officii adfectu conjunctum vel hac de cauſſa gratiſſimum fuiſſe, ſcias, velim, quòd inde reſpondendi occaſionem nactus, Te de deſperato N.N. reditu, eaque de cauſſa jam nobis rectà ad magnum illum rerum noſtrarum Atlantem, N.N. properandum eſſe, monendum duxi. Scripſiſſem equidem eo, quo voluiſti, tenore ad Heroem illum, niſi heſternâ nuptiarum moleſtiâ (amicis enim ut noſti, interdum indulgendum eſt) in multam noctem producta, accuratiori, ut oportebat, ſcriptioni importunè interceſſiſſet. Adde, quod hæ literæ cum ſuperioribus, & iis, quæ memoriæ ſublevandæ cauſsâ à me habes, in illius locum, ſi Tibi videtur, ſubſtitui poſſent. Pluribus, patientiâ tuâ, Vir Clariſſime, non abutar, ideoq; Te Salvere & valere, neve ad literas haſce tantillum reſponſi parare auſus, ex lege mandatoque amicitiæ noſtræ ſeveriore voce edicit, jubetq;

Norimbergæ, 30. Julii, Anni 1633. Tui amantiſſimus,

de Blansdorf.

P. Scr. Et jam ſcribendi finem feceram Vir Clariſſime, cùm me præpoſteræ tergiverſationis pœnitere cepit, quòd nimirum, poſthabitis æquiſſimis monſtis tuis, ad Illuſtriſſimum Virum illum aliquid literarum dare noluerim. Emendationis notam hoc epiſtolio vides, quod tuo arbitrio, aut datâ occaſione reddendum, aut vindicibus flammis abolendum vindicandumque omnino [illegible]to. Illud enim tanti non æſtimo, ut velut intra manum natum, auguſtiſſimus Herois illius vultus offendat, immò me præbitâ ad denegandum anſâ cum veteri illo ſublimi animo dicere potiùs quàm queri diſcat:

Felicem ſcivi, non qui, quod poſſet, haberet,
Sed qui per fatum non data non cuperet:

In hac æquiſſima petitione tamen ſui rationem haberi mallet.

Tui amantiſſimus
de Blansdorf.

Idem A. O.

HÆrentem me fluctuantemque, an ad Te ſcriberem, Vir Illuſtriſſime, ea-que, quæ à Te, N. precibus impetrare vellem, animo diutius; volventem,

tem, Magnanimitas Beneficentiaque Tua, quas in Te cum ſingulari humanitate conjunctas video, propemodum voti certum reddidit. His fretus ſtylum avidè arripui, neve ſpes tantæ fiduciæ in primo ſuo flore decidat, Reipublicæ hujus graviſſimo Conſiliario, Dn. Georgio Richtero, in ea alenda & ad maturitatem ſuam, ut ſic dicam, promovenda, omnem culturam permiſi. Ut igitur benigniſſimæ admiſſionis venia Tibi, Vir Illuſtriſſime, de gratitudine, cultuque in Te meo quidvis prolixius polliceri queat, per jam dictam Magnanimitatem, aliasque, quæ omnia præclariſſima in Te videmus, &

- - quæ nec ventura ſilebunt
Luſtra, nec ignota rapiet ſub nube vetuſtas,

magnopere Te rogat. Illuſtriſſ. Dominationis Tuæ humillimus Cliens
Johan. de Blansdorf.

Blansdorfius, Richtero.

Hoc te ſcire tantum velim, V. Cl. per Illuſtrem Dn. à N. certum mihi ad mutuum colloquium locum Herbipolim conſtituiſſe. Sed propter non condictum inter nos ſtatum diem utriusque deſiderium irritum cecidiſſe. De negligentia quadam mea Vir Perilluſtris ille non immeritò mecum expoſtulare poſſet, niſi [illegible]am, ut vos JCti loquimini, culpam F. literis, quibus de obitu [illegible] o moneri poteram, imputari cogerer. Inde enim factum eſt, ut nobis [illegible] propè de reditu Francofurtum conſtiterit, quàm ut de abitu Auguſti [illegible] habere potuerim. De hoc ideò Te certiorem reddo, ne forſitan [illegible] mei curam omnino deponens uberiorem de eo tractationem in [illegible] differas, aut differri permittas. Quò minùs enim vel ad pro[illegible], (quem ſenſum fortè meis, quas hac occaſione ad illum dedi, literis [illegible] are poſſet) illi morem geram, præter itinerum pericula occupationes quædam, eædemque, ut ſic dicam, catenatæ, volenti quodammodo manus injiciunt, detinentq;. Pluribus Te, Vir Cl. alioquin in publicis maximo Reipubl. [illegible] commodo occupato, immorari deſinit

Norimbergæ 20. Auguſti, Anno 1633. Tui Studioſiſſimus
de Blansdorf.

Richterus, Blansdorfio.

Nobiliſſime Domine Blansdorfi, &c. Niſi prudentia & æquanimitas tua tam probè cognita mihi eſſet, ſolicitè laborarem, quibus excuſationibus negligentiæ culpam apud Te deprecarer. Verùm, cùm de animi mei promptitu-

dine nihil dubites, neq; ignores, quantâ occupationum moles in hoc Conventu, qui præter ſpem protrahitur, me teneat, non eſt, quòd diuturni ſilentii meæ rationes anxiè conquiram. Literas tuas ad N. altero ſtatim die pòſt, quàm excepi, Secretario reddidi. Ipſi enim N. in manus tradere non licuit, & quamquam aliquoties ſedulò monendo efflagitârim, ut Secretarius, quem dixi, literas tuas præfato Domino afferret, nihil minus tamen hactenus obtinere potui, idque ideo, quia multæ aliæ adhuc reſtant literæ, quæ magni licèt momenti, tamen per aliquot jam menſes ob infinitam occupationum graviſſimarum [illegible] ipſi offerri nondum potuêre. Non intermittam autem pro virili, omnem (quod dicitur) lapidem movere, quò literæ tuæ tandem certè afferantur, id quod [illegible] xilio forſan Perilluſtris Dn. N. qui ante quatriduum huc rediit, fieri poterit, cui literas & cauſam tuam prima occaſione quàm diligentiſſimè commendabo. Atq; hoc ad literas tuas, quas Perilluſtris Dn. N. nudius tertius mihi reddidit, Te neſcire nolui. Vale, Vir Nobiliſſime, & me amare perſevera, 24. Aug. 1633.

Idem, Eidem.

Sal. Pl. Nobiliſſime Dn. à Blansdorf, &c.

EX nuperis meis, cùm ad illas Tuas, quas Perilluſtris Dn. N. mihi reddidit, reſpondi, non dubito, quin intellexeris, ut literæ Tuæ ad N. N. tunc temporis per Secretarium, cui eas etiam atque etiam commendavi, traditæ [illegible] fuerint. Interea vero à Secretario, quem dixi, repetii, & nudius tertius illi occaſione, cùm de cauſſa Reipublicæ, in audientiâ, quam vocant, cum Ipſo co[illegible]tenus conferrem, ipſe tandem in manus N. tradidi, & ut cauſſam Tuam [illegible]mam commendatam habere velit, Tuo nomine rogavi. Idque in præſentia Perilluſtris N. cum quo aliàs de cauſſa Tua agere hactenus mihi non contigit. Quid reſponſi daturus ſit N. expecto, qui ſe lecturum literas Tuas recepit. Neque intermittam ulteriùs per occaſionem ſollicitare, & cauſſam Tuam etiam [illegible] Dn. N. Romano more, hoc eſt, optimo commendare. Id quod hac occaſione, cùm Dn. N. domum redire cogitat, ſignificandum Tibi duxi, ad cujus [illegible] omni ſtudio ſemper ſum Parat[illegible]

d. 29. Auguſt. 1633.

P. S. Stateram hiſce adjunctam, & paucos ante dies heic impreſſam, quam gratam habiturus ſis, nullus dubito. Lege, & judica.

Blansdorfius, Richtero.

NE occupationes tuas, quibus, V. Cl. ob publicas curas adhuc diſtineris, iterum interpellarem, hactenus ſecundas Tuas, (do Tibi Pomerum

noſtrum

noſtrum teſtem) ſilentio prætermiſi. Nunc quoniam hac iteratâ ſcriptione officii quodammodo admoneor : Stylo protinus arrepto in beneficiorum acceptorum tabulas amiciſſimi Richteri mei nomen retuli. Maximoperè [illegible] a Te peto, ne tanquam perpetuum debitorem totius ſummæ, ſed [illegible] tantum obſtrictum teneas, id quod eâ potiſſimùm ratione ob- [illegible] videbor, quando promtiſſimum, quod in me resq; meas habes, impe- [illegible], animum potiùs, quàm conatum in his ſpectabis. Plura his adde- [illegible], omnem gratiarum actionem in præſentiam noſtram (ad Vos enim, Deo [illegible], cum N. Veſtro brevi excurrere conſtitui) datâ operâ differo. Interea, Vir Cl. [illegible] Dnn. Collegis dictoq; Pômero noſtro animitus valere & ſalvere Te jubeo

Tui ſtudioſiſſimus

Norimbergæ 3. Septembr. Anni 1633.

de Blansdorf.

P. S. Pro Statera transmiſſa gratias ago. Eam eò avidiùs perlegi, quòd cum Autore quondam Mediolani familiariſſimè vixi. In ea autem omnia æquo examine [illegible], ut Libramentum in neutram partem propendere videatur.

Idem, Eidem.

S. V. CL.

Diu eſt, [illegible] ad Te ſcripturio, V. Cl. verùm nè planè vacuus rerum & inanis ad Te properem, ſuſtinui hactenus manum pronam ſcribere, dum ni- [illegible] ſcriptiorem ſcribendi materiam expecto. Longius tamen ſi- [illegible] Reip. Veſtræ detrimento conjunctum, è re Veſtra non eſſe pu- [illegible] quodammodo calamo memoriam tuam de præcipuis ſer- [illegible], quos Illuſtribus II. Viris Veſtris paulò ante diſceſſum meum in ædi- [illegible] Te præſente mecum conſerere placuit, heic ſaltem requiro &c. Pu- [illegible] In Conventibus tamen noſtris, dum alter alterum ſine fructu [illegible], immò alter in alterum annui curriculi more, quo verno tem- pori [illegible] huic autumnus ſuccedit, alterno tenore definit, & rurſus, incipit, haud [illegible] mihi ſpes eſt. Adde, quod omnia, acribus initiis, incurioſo fine peragi videmus:

Deſinit in piſcem mulier formoſa supernè.

25. Febr. 1634.

Rich-

Richterus, Blansdorfio.

S. P. Nobiliſſime Dn. à Blansdorf, &c.

LIteras Tuas Spartanâ brevitate ſuccinctas, ſed rebus exuberantes, Nobiliſſimis Dominis Duumviris legendas dedi, qui affectum Tuum erga Rempublicam noſtram gratiſſimum habet. De Fridlandii metamorphoſi ſtupenda, jam, credo, inaudiviſti, quæ ficta fabula non eſt, ſed hiſtoria certiſſima, [illegible] oculatis fideq; digniſſimis confirmata, ita ut in dubium ampliùs vocare non liceat. Agnoſcis providentem DEUM neque exemplum Ælii Sejani ignoras, eandem fortunam experti aliorumq; quos antiqua & recentia Hiſtoriarum monumenta loquuntur. Mutationes haut vulgares exemplum hoc magnum portendere videtur. DEUS Opt. Max. omnia in bonum noſtrum & pacem communis Patriæ dirigat! De Conventibus noſtrorum ita eſt, ut ſcribis: alius [illegible], ut dies diem, trudit. Ego vix ac ne vix quidem obtinui, ne hac vice N. denuò ablegarer. Animo pacis negotium cogitanti Salviani illud obverſatur: [illegible], *ut pax contra non ſit, quia ſic agitur à Nobis, ne expediat rem accipere, quâ [illegible] ſumus.* DEUS tandem per filium mediatorem clementer nobis adſit, cujus tutelæ Te commendo. Vale Dab. V. Non. Martii, A. C. 1634.

P. S. Amicus noſter haud è multis, Nobiliſſ. Dn. Pomerus, ſalutem & officia adſcribere juſſit, qui nunc occupationum mole diſtractus ad Tuas reſpondere non potuit. Dn. V[illegible]ngus pro dedicatione, quam nôſti, co[illegible] accepit. Si quid amplius impetrandum cenſes, ne, quæſo, cela.

Blansdorfius, Richtero.

ET ipſæ literæ tuæ, Vir Clariſſ. mihi gratæ, & cauſſa, quæ Te impulit ad ſcribendum: Nobiliſſimorum enim Duumvirum hac in me fiducia [illegible], inhumanus ſim, immò expers omnis adfectus. Igitur tam [illegible] eodem animi motu, quo hactenus adverſa Reip. Veſtræ me tuliſſe [illegible], jam proſpera & commoda illius optimi, ut ſic dicam, affectus [illegible] amplexurum credas, velim. De publicis an propter itinerum pericula hæc paucula committam, hæreo quodammodo. Sed quid in hanc animi [illegible] apud amicum deponam? Incendio inteſtino paullatim conſumimur, o[illegible] ad alendum hunc ignem ſuggeritur paſſim. Sic nobis ardentibus [illegible] vicinorum rident, alii ſpectant, alii miſerantur, ſed miſerantur tantùm. Numen illud ſupremum eſt, qui punitum it noſtram noxam. Feramus igitur neceſſe eſt, aut ne ſit, ſeriò emendemus. Privata ſi noſtra introſpiciamus, itidem miſeriæ, confuſio, labor & languor. Exploramur nimirum per has afflictionum flammas, immò

immò à ſummo illo aurifice exploramur. Ne autem fractis & labentibus utrisq; tam publicis quàm privatis extremum malorum (ita minatur) accedat, orandum eſt. Quod ſi fit, conclamatum eſt, & exſequias Germaniæ noſtræ, quibus commodum erit, ire licebit. Vale & Salve, Vir Clariſſ. & Literarum hoc pelagus (cum Poëta loquor) ſi quando animi cauſsâ ſulcare placuerit, plenis velis in officii & fidi amoris curſu Te nunquam non pro virili ſequi conabitur

Tui ſtudioſiſſimus, q. n.

P. S. Nobiliſſimos Dnn. Duumviros, da veniam, ut per Te ſalutem. Dn. Pômerum autem, ne de reſponſione admodum laboret, moneas, velim, amiciſſimamque ſalutem nuncies, & Dn. Virdungo per occaſionem eandem transmittas. Mirari autem ſatis nequeo ab Heroe illo, Parnaſſii hujus alumni non eam, quam expectabam, rationem habitam. Miniſtrorum avaritiæ hoc, quicquid eſt, imputandum cenſeo. Ut tamen optimus & eruditiſſimus Vir ille commendationem meam aliquid ponderis habuiſſe videat, poſt unam atque alteram de præpoſtera hac parſimonia apud conſcios habitam querimoniam, Noribergam reverſus, pœnas alienæ avaritiæ ipſemet luere non defugiam.

Richterus Blansdorfio.

Sal. & obſervantiam, Nobil. Dn. à Blansdorf.

LOngùm ſileo, fateor, & in ære Tuo ſum. Nam ad binas Tibi reſponſum debeo: Sed quia invitus pecco, facilè veniam ſpero, præſertim apud Te æſtimatorem æquiſſimum. Quòd enim hucusq; conticui, voluntati meæ adſcribi non debet, quandoquidem ſtudium noſtrum, quod Reipublicæ laboribus deditum nôſti, multa impedimenta fortuita frænârunt. Accedit, quòd nihil ſuppetebat, quod ſcriberem: Simulq; occupato Tibi graviſſimarum publicarum rerum curâ obſtrepere verebar. Cumprimis verò me Tibi probabit Symmachi illud ad Helpidium: *Non ex officii raritate amicorum religio & cura pendenda eſt, quia plerumq; ſcribendi cupidis deſit occaſio, nec tamen amicitia memoria temporali ſilentio conſeneſcit.* Ita nimirum etiam alieno patrocinio negligentiæ macula eluenda mihi eſt. Ampliſſimi Dnn. Duumviri cum Pômero noſtro honorificentiam ſalutationis adjungere juſſerunt. Quid de reditu tuo ſpei nobis eſſe debeat, ni grave eſt, quæſo, ſcribe. Negotium remunerationis, de quo ſcripſiſti, lentè vel potiùs omnino nihil procedit: Quâ fati ſiniſteritate, neſcio. Vale Dn. & Amice plurimùm honorande, & nos, quod facis, ama. Dab. Norib. XII. April. A. C. 1634.

Blansdorfius Richtero.

Sal. & Offic.

IN hoc ipſo epiſtola tua peccat, V. C. quòd ob prolatum hactenus reſponſum peccati quid agnoſcit. Nam præter tuas occupationes aliâ excuſatione non opus erat. Si Tu tamen Juris & Æqui ſacerdos, (& cur de tali Judice non optimè judicem?) ſic æquum bonum cenſes, ut in talibus amici nunquam non habenda ratio ſit, non longas à Te epiſtolas exigo, tria verba ſufficiunt, quibus in ſcribendo quidem, at non in amando, amici poſthabitâ memoriâ, ceſſatum conſtet. Nam deſiderare & meminiſſe amicitiæ quoq; cujus eſt. Adfectu igitur & cogitatione ſæpe inter nos loquamur, &, ſi ſtylo interdum, eâ lege tantùm, ut non niſi neceſſariò ſcribas, cùm nimirum valdè vacabis, aut, ſi id rarum, cùm valdè voles. Ego quidem eam mihi duriorem dico, & non niſi valetudinis cauſsâ excuſari volo, ſed non æquè propter argumenti inopiam, quam purum putum ſalutationis deſiderium ſublevaverit. Quid quòd de ea jam non immeritò conquererer, niſi de reditu meo certior reddi velles, de quo tamen nihil adhuc certi promittere auſim? Præterquam enim quòd Reipubl. hujus commodis, quorum cauſsâ nunc quinque menſes heic hærere cogor, hoc tempore deeſſe nollem, viæ præterea adeò intutæ ſunt, ut ſine aliquo magno præſidio iter jam impunè non tentaverim, ſcilicet hæ temporum turbæ immani homicidiorum & rapinarum conſuetudine in habitum verſa inter plurima mala hanc quoq; labem morum induxerunt, ut homines neſcio quomodo feroces & pravos, immò incurioſos Deorum hominumq; reddant. Equidem iis, qui eum imperio præſunt, nihil imputo, unde tamen hæc belli flagitia, eorumq; cauſæ, ipſorummet indagini permitto. Sanè qui futura proſpiciunt, evacuationem peccantium ejusmodi humorum non niſi in celeri medicina ponunt. Sed quod remedium inveterato quodammodo malo par videbimus, niſi pax aliqua ſalutaris ægro ſubveniat? Aliquis quidem de ea heic ſermo, aliqua ſpes, cauſſam ſpei tamen, aut certi aliquid, niſi quia utrinq; expedit, nondum video. Adde quòd illa mihi ſemper ambigua erit. Interea hoſtis ſupra ſpem progreſſus faciens, immane quantum invaleſcit, ubi nos è contrario propemodum ſimiles illis, qui Mandragoram biberunt, torpentes jacemus, immò per pacis hæc vana ſimulacra nobis blandientes, tandem (ſed faxit DEUS, ut vaticinando errem) in hoc veterno obruemur, niſi fortaſſis annonæ flagella, quæ indies acriùs ferire incipiunt, utroſq; ad eum finem ducat, & hac correctione ad beatam illam Irenen compellat. Sed deſino ejusmodi querelarum, cùm pleraq; in privatis quoq; expectationem noſtram fruſtrentur. Nam quòd lentorem remunerationum Veſtrarum obiter perſtrin-

perſtringis, eadem Vobis cum multis aliis communia eſſe ipſemet exemplo ſim. Ipſemet dico, qui prædæ certus, (& quo alio nomine appellem) & quam meis caſſibus tenere videbar, jam æſtu ſpei tamen & metus, qui duo adfectus vitam noſtram ſemper exagitant, & ut venti mentis hoc mare, aliàs rarò per ſe quietum, turbant, rapiuntq; ita jactor, ut de obtinendo placido portu omnem altiorem cogitationem penè depoſuerim, nedum navigio huic firmam anchoram aptârim. Tamen perſeverantia tandem hæc cunctationum monſtra domari & vinci poſſe, quorundam patientiâ edoceor. A. V. ultimâ Aprilis Anni 1634.

P. S. Ne nihil in hoc otio agere videar, ad ineptias usq; dilabor, cujus ſpecimen his adjunctum vides. Pauci verſiculi ſunt, quos inſolito furore amici cauſsâ nuper effudi. An Muſis & Apolline propitiis, Tu videris. His melioris notæ ſcriptum addidi, quod Tibi tam cum Dn. Virdungo noſtro, (quæſo optimum Virorum nomine meo ſalvere & valere, & ad proximam Academiæ Veſtræ ſolennitatem tuendæ rei familiaris ſubſidii quid ab Amico præſente, dummodò per prædones illos tutò ire & redire dabitur, expectare jube) commune vellem. Sed tamen pompoſa & inania hæc titulorum, quos pagina prima præfert, non agnoſco, ne quis neſcius erret.

Capreolus ſylveſtris Dn. Philippo Heinhofero, Senatori & Ædili Auguſtano, die natali dono miſſus.

CAprina de gente fera eſt, quæ munere parvo,
HEINHOFERE, tuas ſupplex feſtinat ad aras.
Hoc tam faſtorum quàm feſtorum annuus ordo,
Hoc ſuadent reducis cognomina ſacra PHILIPPI.
Sed malles auro, potiori munere dives,
Expreſſa ora feræ ſolertis acumine dextra,
Si Tibi nota minùs belli damna, horrida damna,
Damna, quibus cenſu divesq; & pauper eodem
Jam bene conveniunt, & in æqua ſede morantur.
Hinc voto, hinc precibus magis eſt, hoc muneris aptum
Currere queis vitæ tot adhuc Tibi ſuaviter annos
Adprecor, atq; auri tot habere informis acervos,
Arte magiſtrâq; edocti numerare tot orbes,
Quot ſetis feræ terga rigent, quot pectora villis,
Annue, quæſo, meis, quæſo, DEUS annue votis
Solertis acumine dextra!

 Dn. Hein-

Dn. Heinhoferus enim emblemmatibus cuivis metallo artificioſè inciſis ad admirationem usq; delectatur.

Richterus Blansdorfio.

SAlutem & obſervantiam. Nobiliſſime Dn. à Blansdorf, Amice honoratiſſime. Arthritidis dolores, qui me aliquandiu lecto affixerunt, impedimento hactenus fuere, quò minùs ad acceptiſſimas tuas literas ſingulari humanitate & ſuaviſſimâ ſtyli elegantiâ exoſculandas, ut debui voluique, reſcribere mihi licuerit. Nunc divinâ opitulatione dolorum cruciatu liberatus, invalidus quidem adhuc, ſed præfatâ DEI veniâ convaleſcendi ſecurus, officii mei deſideratiſſimi rationes diutiùs protelare nolui, & vel hanc valetudinis meæ ſpem conceptam ſignificandam Tibi duxi. Ad publica enim cùm ſanitas nondum planè in concordiam mecum redierit excurrere nequaquam lubet, quæ etiam aliunde Te in publicis quotidie occupatiſſimum latere non poſſunt. Illud potiùs ſcribo, quòd Virdungus noſter, cui proximas tuas legendas dedi, Liberalitatis tuæ novâ promiſſione mirum in modum recreatus fuit, id quod ex illis, quas ipſe ad Te his incluſas dedit, uberiùs cognoſces. Amicæ ſalutationes, quas Nobiliſſimor. Dnn. Duumvirorum honori impertis, illis ſunt acceptiſſimæ, quas non tantùm Tuo nomine dico, ſed etiam ex ipſismet literis tuis mellitiſſimis legendas offero. De Magno illo N. quo Ehingeri crudita pietas virtutem tuam condecoravit, gratiam habeo, pro quo munere acceptiſſimo viciſſim Tibi offerrem, quæ nuper in Academia noſtra, cùm tres Doctores renunciarentur, fortunæ Fridlandiæ memor, de caſibus nov-antiquis ſimilibus diſſerui, niſi rationes mihi conſtarent, quæ ejusmodi ſcripta hoc tempore non publicanda ſuadent. Manuſcriptum ſi aliquando ad nos reverſus legere volueris, lubentiſſimè communicabo. Vale, Vir Magne, & quod facis, amare me perſevera. Dab. Norib. prid. Kalend. Junii, A. C. 1634.

Idem Eidem.

Salutem & obſervantiam. Nobiliſſime Dn. Blansdorfi, &c.

UT ante ſeptimanas aliquot Virdungi noſtri literas, quibus Liberalitatis tuæ fores pulſavit, Tibi transmiſi, ita nunc ejusdem ipſius has grati animi teſtes ſereno, ut ſoles, vultu accipies. Singularem Te mereri laudem fatebuntur omnes, quotquot Virtutem tuam nôrunt, idq; tam diu, quamdiu inter homines æſtimabitur Virtutis honos. Quin & in cœleſti illa domo, æterna Te edes manet. De rebus noſtris bellicis (ô utinam aliquando pacis) multa hic

ſparguntur, mala, bona, mixta. Sed quia rumores ſunt, ſine certitudine veritatis, nolo quicquam de iis ſcribere. Quid credere & ſtatuere debeamus, tempus nos docebit. Conventus Francofurtenſis etiam nunc protrahitur deliberando, incertum, quo fine aut exitu. Vereor, ne interim capiatur Saguntum. Multa ſunt, quæ deſiderari in conſiliis & actionibus noſtris poſſunt, ſed corripienda magis quàm corrigenda. DEUS pacis ex machina nos reſpiciat, & quæ ſanctiſſimo nomini ſuo honorifica, Eccleſiæ ſalutaria, & nobis ſunt utilia, pro infinita ſua miſericordia nobis benignè concedat, cujus patrocinio Te etiam atq; etiam commendo. Vale Dab. 19. Jul. Anno 1634.

Blansdorfius Richtero.

NOn dubito, Vir Clariſſ. quin memoriâ teneas, quæ nuperrimè expoſitore ſive, ut ſic dicam, interprete mearum neceſſitatum Dn. N. inter nos acta. Propter moras igitur, quas ærarii Præfectos trahere video, Nobiliſſimos Dnn. Duumviros rectà adeundos, eorundemq; auctoritatem implorandam cenſeo. Injunxi itaque jam dicto Dn. N. ut ad juſſa paratus Tibi in hoc negotio ad eum, quem ex pacto convento mihi perſuadeo finem perducendo craſtino die deeſſe nolit. Subactus neceſſitate fatali quadam voluntati Nobiliſſimorum Virorum, quibus, ut inaudivi, tertiam ſummæ partem in proximum menſem differre placuit, morem hoc tempore gerere nequeo, alioquin, toties monitus, tam diu ab incepto deſtitiſſem. Sed ne V. Cl. otio tuo abuti videar, paucis, & quidem ſummoperè à Te peto, ut præviâ mei officiorumq; meorum ſtudioſiſſimâ commendatione ſummos hoſce Patronos meos, eâ, quâ polles, dicendi Suadâ, ad conſenſum totius ſummæ, (quæ tamen præſentibus neceſſitatibus meis adeò non ſufficit, ut etiam anni tam præteriti reliquator ſim futurus) ita ut de ea nihil omnino decedat, lubens permoveas.

10. Januar. 1635. Tui amantiſſimus

de Blansdorf.

Idem Eidem.

Salve Cl. Vir, & ignoſce.

COnfido, me DEUM iratum non habiturum, quòd Vobiſcum (ſontica cauſſa eſt) hodie ſacris operari non licet. Præterquam enim, quòd propter frigus hoc acriori aëri non impunè me committerem, heſternâ præter omnem opinionem latâ repulsâ totum corpus ex occulta quadam ad nuncium illud commotione adfectam brachii partem hacce nocte, quam non tam inter variarum

 cogita-

cogitationum monſtra, quàm ob data ad reſtinguendum incendium inopinata ſigna ad flammamq; accurrentium & rhedarum ſtrepitum inſomnem egi, novo tremore ita percuſſit, ut fomentorũ ſubitaneo auxilio de avertendo majori periculo non immeritò ſollicitus ſim. De mea igitur ſalute jam ſecundò admonitus, neſcio, an præſagii loco, præſertim cùm petiti hujus fruſtratio etiam acceſſerit, tam ſubita earumq; cauſſas habere debeam, aut in quam partem Dnn. tam obſtinatam in denegando conſtantiam interpretari poſſim. Sed deſino harum querelarum, nunquam autem Te colere, amare & æſtimare, id quod à me expecta, donec ero, etiam cùm hic non ampliùs ero. Jam enim de alio & ultimo quidem receptaculo corpuſculo huic comparando, ubi tandem naturæ debitum ſuum ex compacto ſolvere queam, & velim, Vobis, quàm primùm nos cum DEO pax alma reviſet, valedictis, (ſic enim cogor) feriò cogito, immò ut propediem, ſi lubet, audio, omnino concluſum habet Tui amantiſſimus.

E muſeo 11. Januar. 1635.

Richterus Blansdorfio.

Salut. & obſervant. Nobiliſſime Dn. Blansdorf.

Eâ, ſcio, polles animi magnanimitate & conſtantiâ, ut nullus caſus, qui humanitus contingere poteſt, generoſam mentem tuam è ſolio poſſeſſionis ſuæ deturbare poſſit. Unde nihil dubito, quin, ubi primos motus, quos heſterna relatio, primâ auditione Tibi peperit, ſtrenuè ſedaveris, &, quæ Virtus tua eſt, Te ipſum recolligendo impetum fervoris ſuperatum iveris, facilè de Te ipſo quaſi victoriam reportaturus ſis. Præſertim quum repulſa non ſit, quam Tu interpretaris, ſed amicæ dilationis amica petitio, quam N. N. neceſſitate Reipublicæ coacti hoc tempore nolentes ſignificari Tibi mandârunt. Atq; ita quidem, ut de mediis ſatisfaciendi admodum ſint ſolliciti, quibus ego ſuccenturiare porrò quoq; pro virili non deſinam. Et ut heri initium, juſſu illorum, haut omnino fruſtrà feci, ita cras, volente DEO, continuabo, propediem, quid effecerim, Tibi ſignificaturus. Interim tuum erit, cum animo tuo ita in gratiam redire, ne quid valetudo tua, nondum uſquequaque confirmata de novo, vel ex recidiva, ut Medicorum filii loquuntur, detrimenti quid accipiat. Incendium nocturnum ſine dubio multorum animos conſternavit. DEUS avertat pericula peccando promerita, & miſericordiæ ſuæ Divinæ, hoc eſt, infinitæ ſcuto protegere nos dignetur, cujus gratiæ Te etiam atque etiam animitus commendo.

Blans-

Blansdorfius Richtero.

SAlve, Vir Clariſſime, & pro bono hujus diei auſpicio præteritæ noctis pervigilii deliria mecum ride.

MICHAEL VIRDUNGUS.

Per anagramma, omiſsâ aſpiratione & I literâ pro Y Græco, permiſſione Poëticâ, poſitâ, quam tamen non niſi nocturno furore ſive pervigilii delirio correptis indultam puto.

LIRICUS AD UNGUEM.

Non meruit nomen tantum generale per artes,
Quotquot habet Latium, Græcia quotquot habet.
Aſt etiam LIRICUS noſter Virdungus ad UNGUEM eſt,
Novit enim, quicquid tota Poëſis habet.

Ut autem tui riſus quoq; particeps fiam, puero nomine meo horâ undecimâ ad prandium promittas, peto. Sobrium illud erit, nec Te tamen cum fame dimiſſurum. Convivas habebis illuſtres fœminas duas è tuis Collegis unum, Profeſſorem Altorphinum itidem unum, & Dn. N. Herbipoli nuper reverſum. Ut igitur auriga tuo commodo paratus ſe ſiſtat, eundem puerum tribus verbis monebis. Vale.

Georg. Richterus Georg. Calixto.

S. P. Reverende & Clariſſime Dn. D. Calixte. Decennium eſt, cùm in Academia Julia ejusdem convictus apud Cornelium Martini p. m. uſus familiari amicitiâ nos conjunxit, quæ, tantum abeſt, ut locorum intercapedine vel ſilentio longiori ceſſaverit, ut potiùs apud me, dum nunquam non memoriam Tui recolui, indies magis magisque confirmata ſit. Et ſanè in virtutem peccarem tuam, ſi aliud de Te perſuadere mihi vellem, & vel tantillum de mutua conſtantia & humanitate tua erga me dubitare. Fecit autem amor iſte, ut dum ſæpius de pietate atque eruditione tua ſingulari cum aliis collocutus ſum, laudes tuæ meritiſſimæ Nobiliſſimis Dnn. Scholarchis Reipubl. noſtræ innotuerint, vel potiùs jam antea notarum à me facta repetitio deſiderium apud illos auxerit, dotibus iſtis tuis in Academia, quam habent, Altorfina utendi fruendi. Quandoquidem igitur Cathedra Doctoris Theologiæ in dicta Academia, quam non ita pridem Sacra Cæſ. Majeſt. uberioribus privilegiis motu proprio exornavit, jam vacat, dictæ huic functioni primariæ Te præficere vellent, ſi & animum apud nos cum Tuis vivendi haberes, & dimiſſio ab Illuſtriſſimo Principe bona cum gratia obtineri

obtineri poſſet: Qua de re, ut & de ſalario, quanto tibi opus eſſe putes, per præſentium latorem in hunc finem peculiariter ad Te ablegatum, certiorem me facias, rogo. Vocationi huic Divinæ ſi parueris, de quo Religio tua dubitare me non ſinit, in id Nobiliſſ. Senatus Reipubl. noſtræ incumbet, quò minùs mutationis iſtius unquam Te pœnitere poſſit. Commoditatem aliaque ad dignitatem tuam cum frugalitate tuendam neceſſaria malo reipsâ experiaris, quàm pluribus verbis commendare. Si quæ alia etiam ſcire deſideras, ubi animi ſententiam declaraveris, omnia minima, maxima, medioxuma ſignificabo. Sin verò, præter ſpem & votum, ipſe forſan locum mutare non potes, alium Theol. Doctorem Tui ſimilem, Auguſtanæ Confeſſioni addictum, pium, pacis amantem, docendo diſputandoque exercitatum, & magni illius Melanchthonis ſtudioſum, haud gravatim denomines, rogo. Vale, & me amare perſevera. Dab. Noribergæ, 12. Julii, Ann. 1624.

Calixtus Richtero.

S. P. Clariſſime & Conſultiſſime Dn. D. Richtere, Domine & Amice plurimùm honorande. Quò ſæpius veteris noſtræ familiaritatis recordatus ſum, eò gratiores fuerunt tuæ ex tanto temporum & locorum intervallo litteræ. Quas quum legerem, haut ſine magna animi voluptate intellexi, Te non modò priſtinæ amicitiæ memorem hactenus eſſe, ſed omnes veri & ſinceri amici numeros explere. Neq; enim leve eſſe duco, quòd Nobiliſſimis Viris Scholarchis per Te commendatus ad Theologicam Profeſſionem in Academia Altorfina obeundam expetor. Equidem, ne quid diſſimulem, inclutam Rempubl. Veſtram, non niſi ex fama mihi cognitam, tacito quodam adfectu ſemper ſum proſequutus. Nam de pietate, prudentia, virtute, eruditione & humanitate Veſtratium, in primis eorum, qui ad clavum Reipubl. ſedent, ea ſive rumore publico ſive Amicorum relatu accepi, ut non potuerim non amare & venerari. Quin hoc quoq; dudum mihi perſuaſi, quàm Veſtri in rebus civilibus ſunt moderati & publicæ tranquillitatis ſtudioſi, tam cupidos quoque eſſe concordiæ Eccleſiaſticæ, & odiſſe inutiles rixas & ſuperfluas contentiones, per quas non mitigantur mala publica, ſed exaſperantur. Malo igitur à Theologo ſcripturarum ſenſus perſpicuè explicari, hiſtoriam & antiquitates Eccleſiæ illuſtrari, doctrinæ capita ſolidè probari, quàm diſſentientes quoscunq; conviciis proſcindi, aut inferis devoveri. Per decennium equidem in hac Academia id egi, ut quantum eruditione tantundem quoq; moderatione juventus noſtra proficeret, & diſſentientes vi potiùs argumentorum, animiq; lenitate ad veritatis agnitionem adduceret, quàm abigeret contumeliis. Neq; verò per Dei gratiam fruſtrà fui. Non deſunt autem, quos

quos malè habet, juventutem noviſſe, quæ illi in ſe potiùs, quàm in aliis amarent, & quum maledicentiæ adſueverint, ægrè ferunt, altero quoque verbo non ingeminari hæreſes & vibrari anathemata. Nolo igitur inficias ire, dudum in ea me fuiſſe ſententia, haut temerè inveniri, qui Theologiam moderatam juxta & eruditam magis ament aut probent quàm Noribergenſes. Unde fit, ut ab ea, quam adeò benignè offers, vocatione alieno animo eſſe minimè poſſim. Sicut autem bene multa ſunt, quæ adliciant & invitent: Ita contra non deſunt, quæ retrahant, & morentur. Cum uxore, liberis & familia locum tanto intervallo mutare magni laboris & multarum difficultatum opus fore videtur. Supellex culinaria & reliqua domeſtica, quæ, præter librariam, DEI beneficio, ſatis copioſa mihi eſt, vix videtur transferri poſſe. Si nova comparanda, magnos fieri oportet ſumptus. Poſſideo ædes dotales ſatis amplas & elegantes, quas puto Te noviſſe, proximas portæ, quà Magdeburgum itur. In iis ædificavi haud modicis impenſis. & aptavi totas, quum ad exercendam mercaturam aliàs eſſent comparatæ, meis & ſtudioſorum uſibus. Illas & matrem ſororesque ſuas uxor ægrè videtur deſertura. Audio quoq; precia rerum multò majora eſſe, quàm apud nos ſunt. Quum autem plerasque Germaniæ Urbes & Academias viderim, neſcio quo factum fato, ut ad Veſtram nec Urbem nec Academiam unquam venerim. Neque multum abfuit, quin conſilium caperem ſecretò iter ingredi, & coràm locum ſtatumque Academiæ contemplari. Cæterùm benignè abs Te fit, quod minimorum, maximorum, quæ mea ſcire interſit, Te indicium facere velle promittis. Cupiam verò doceri, num habitaturus ſim ædes gratuitas, & quales? Num in iis menſæ, ſcamna, ſpondæ, vel meo ære iſta comparanda? Num ſcripta, quæ edere voluero, alicujus cenſuræ ſubjicienda? Num penes Academiam publica Bibliotheca? Num Profeſſorum viduæ & liberi poſt maritorum ſive Parentum obitum immunitatibus gaudeant, & quibus? De ſtipendio non admodum ſum ſollicitus. Scio enim Inclutum Senatum commiſſurum non eſſe, ut ſtipendium offeratur, quod vel ipſius Amplitudinem & Magnificentiam dedeceat, vel meæ operæ, tantæque mutationis & longinqui itineris æquum precium videri nequeat. Exiſtimo autem minùs Ͻc Thaleris oblatum non iri: Nec me, ut ibi rerum precia eſſe audio, minore familiam alere vel dignitatem tueri poſſe. Sed Vos, credo, florenis putatis, non Thaleris ſive Joachimicis, ut hîc facimus. Niſi fallor, accepi à non nemine, præter pecuniam non nihil frumenti, lignorum aliarumve rerum, quæ ad œconomiam faciant, Profeſſoribus apud Vos erogari. Oro, ne graveris perſcribere iſta, ut ſi quæ fuerint alia, horum ſimilia. Peccem verò in humanitatem & candorem tuum, ſi exiſtimem, Te minùs promtè præſtiturum, quàm benignè promiſiſti. Interea operam dabo, ut

uxori meæ perſuadeam. Perſuadebo autem eò faciliùs, quò meliores narrare potero conditiones. Litteras per ordinarios tabelliones Wolferbytum ſingulis ſeptimanis mitti poſſunt, & inde nullo negotio Helmſtadium. Per me ſanè non ſtabit, quò minùs deſiderio Veſtro ſatisfiat. Uxorem autem, ut invita migret, adigere neque nolo, neque debeo: Perſuadendo, ut in meam ſententiam pertraham, adnitar. Sin omnino fruſtrabitur eventus, quem meo loco Vobis nominem, vix nunc invenio; præter unum & alterum diſcipulum meum, qui per annos ſeptem octove auditores mei ad Profeſſionem obeundam, ut ſpero, idonei erunt. Quo majore facilitate loco ſe illi movere poſſunt, utpote juvenes ſine lare & familia, eo quoq; minore ſumtu & ſtipendio, ſi ita videbitur, invitari. Sed ego optime & amiciſſime mi Dn. D. Richtere, tuum reſponſum exſpectabo, DEUMq; orabo, ut Inclutam Veſtram Rempubl. Teq; in ea florentem conſervet, noſtriſq; his conſiliis ad Eccleſiæ emolumentum proſperos ſucceſſus largiatur! Vale, & meo nomine, ſi apud Vos vivit, officioſè ſaluta Dn. D. Planerum. Helmſtadi ex Academia Julia Eidibus ſextil. 1624.

Idem Eidem.

SAl. & Officia Clariſſime & Conſultiſſime Vir Dn. & Amice plurimum honorande, Spero jam redditas, quas ad Te dederam, ipſis Eidibus ſextilibus. Interea Norimbergâ venit peculiaris homo eadem de cauſſa à Veſtris ablegatus. Nollem factum. Plenè enim totam animi mei mentem Tibi expoſui. Et etiamſi maximè velim, hodie tamen calamitas domeſtica non ſinit me certius aut accuratius quicquam reſpondere. Oro litteras vel earum argumentum cum Reverendo Viro M. Johanne Fabricio & Clariſſimo D. Nœſslero communices. Nam iſthoc quoq; pacto illis Viris noſtri amantibus & perquam humaniter amicèque ſcribentibus reſponſum fuerit. Oro id etiam, ut quàm primum fieri poteſt, ipſe mihi reſpondeas, & quod benignè promiſiſti, quæ mea ſcire refert, exponas. Perſuaſum habeo, Te non minùs præſtando promtum, quàm promittendo, & ſi aliter exiſtimem, peccem equidem in humanitatem & Virtutem tuam. Nolo igitur pluribus rogare, ne tuam fidem videar vocare in dubium. Vale, & me, quod facis, ama, Helmſtadi in Academia Julia XIII. Kal. Septembr. 1624.

Richterus Calixto.

SAl. & Offic. Reverende & Clariſſime Vir, Dn. & Amice plurimùm honorande. Si vel nuper ſponte meâ de tua ad nos vocatione ſcripſiſſem, vel etiam haſce literas ſine juſſu Superiorum ad Te darem, ſollcitâ, fateor, oratione diutur-

ni ſi-

ni ſilentii culpa deprecanda mihi eſſet: Jam enim tertius ferè effluxit menſis, cùm ad binas literas tuas (quas præpoſterè & priores multis diebus poſt ſecundas accepi) reſponſum Tibi debeo. Verùm cùm omnia autoritate Ampliſſimi Senatus noſtri, cujus nutus pro imperio mihi eſſe debet, & tunc egerim, & etiam nunc agam, non opus erit, credo, ad conſueta excuſationum diverticula confugere, præſertim cùm pro Prudentia tua ignorare haud poſſis, eorum, quos dixi, moram, dum ad clavum Reipubl. ſedent, propter incredibiles curas publicas, hoc in primis tempore, non niſi juſtiſſimam eſſe. Ne autem diutiùs animi penderes, ſignificare tandem juſſus ſum, non eſſe, cur diutiùs de mutatione ſtationis tuæ cogites. Poſtquam enim Inclytus Senatus noſter ex literis tuis, quas non tantùm ad me, ſed etiam ad Clar. Dn. D. Remum, M. Fabricium & D. Nœſlerum dediſti, intellexit, quàm difficilis, imò impoſſibilis fermè diſceſſus tuus, chariſſimæ uxori tuæ cum liberis & familia, ex cauſis à Te allegatis, futurus ſit, quodq; pro ſtipendio apud nos conſueto priſtinam conditionem tuam relicturus non ſis, nec etiam, utut velis, citra plurima incommoda poſſis, noluit prædictus Senatus tantis difficultatibus Te involvi, aut uxorem, partem animæ dimidiam, vel perſuadendo cogi, ſatiusq; eſſe duxit, de vicino aliquo cogitare: id quod pro Virtute tua ægrè non feres, utpote cui non minùs quàm antea Respubl. noſtra, abs Te tantopere amata favere perſeverabit, quæ hôc ne neſcires voluit. De me porrò certus ſis, velim, quandoquidem coràm Vobis eſſe pro voto non licet, quæcunque officia ab amico abſente deſiderari ac præſtari poſſunt; me animo promptiſſimo effecturum eſſe, quod ipſum re præſtare malo, quàm ſermone proletario ambitioſè polliceri. Vale, Vir optime, & me, quod facis, ama. Dab. Norib. VI. Idus Novemb. An. 1624.

Calixtus Richtero.

S. P. Clariſſime & Conſultiſſime Vir, Domine & Amice plurimùm colende. Cùm ante bimeſtre Jenâ ad nos & in meas quidem ædes commigraret civis noſter Felix Schallerus, Theologiæ Studioſus, ex eo ſemel atq; iterum de Te tuisq; rebus ſciſcitatus ſum. Is verò quum referret, quæ cuperem audire, haut mediocriter lætatus fui. Inter calamitates enim, quas nunc integro triennio perpeſſi ſumus, ſolatio mihi magno fuit recordatio Amicorum, quos olim ſtudiorum ſocietate nobis conjunctos diverſis in locis quaſi ſepoſitos mihi habere videbar. Collegæ mei plerique Brunsvigam & ad alia loca tutiora ſe receperunt, ego ferè ſolus in ſtatione manſi, quam mihi deſerere religio fuit. Divinæ verò benignitati gratias maximas, & quibus perſolvendas nunquam ego par ero, debeo, quòd in media belli flamma me incolumem & indemnem præſtiterit, ita

ut nunquam ceſſaverim officio fungi, & uſibus Academicæ juventutis, quantulacunque adeſſet, inſervire. Collegæ, qui ſuperſunt, (ſunt enim interea alii fato ſuo functi, alii conditiones alibi adepti) ſuperiore auctumno, poſtquam triennium abfuerant, redierunt: Ex eo celebrata eſt promotio 4. Doctorum Juris & unius in Medicina, ut ita paulatim refloreſcere, & ad ſe redire incipiat Academia. Una eſt inſignis moleſtia, quòd tanto tempore ſtipendiis caremus, præſertim cùm in modum vaſtatis & exhauſtis Provinciis, ut perſolutionis nondum aliqua certa ſpes affulgeat. DEUS noſtro tandem miſereatur, & auream pacem univerſæ Germaniæ reſtituat! Te quoque, amiciſſime mi Richtere ſervet & ſoſpitet, quem quin hac occaſione ſalutarem intermittere non potui, quum Felix, cujus memini, litteras ſe curaturum promitteret. Salve & Vale. In Acad. Julia. V. Kalend. Januariis ineuntis anni *1629*. quem Tibi tuisque fauſtum & felicem apprecor.

Idem Eidem.

SAl. Ampliſſime, Clariſſime & Conſultiſſime Vir, Domine & Amice plurimùm colende. Quum durante hoc apud nos decennali bello ex occaſione aliquando ad Te ſcripſerim, num literas acceperis, equidem neſcio. Imò, quæ temporum eſt perverſitas, ſuſpicari licet, non accepiſſe: Nihil enim hodie frequentius, quàm literas in via perire. Ego ſanè in hac noſtra, quin communi totius Germaniæ calamitate Tui aliorumque, qui procul abſunt, Amicorum ſæpe recordatus ſum, & Deum, ut eos ſervaret, precatus. Vos è malis & præſertim bellica tempeſtate nunc emerſiſſe, lætus lubensq; accepi, atque eo nomine Vobis ex animo gratulor. Nos adhuc denſæ cingunt nebulæ & diræ circumſtrepunt procellæ. N. die ſuperioris menſis 24. totum Suedicum exercitus, qui in vicinis provinciis hactenus fuerat commoratus, & incumbenti Electorali Saxonico locum dabat, ad Urbem noſtram adduxit, & prope mœnia caſtra poſuit. Meas ædes 40. equis & totidem hominibus opplevit, quos integrum triduum alere coactus ſum, ferocientes interim & noctu non minùs quàm interdiu pergræcantes. Duxit etiam hàc exercitum Tillius, duxit Pappenheimius, neuter mihi moleſtus fuit. Primus in meas ædes ejusmodi homines immiſit N. Evangelicus ſcilicet mihi pro defenſo hactenus pro mea virili Evangelio mercedem rependens. Cæterùm uti ad eum modum primus vim mihi fecit N. ita ſpero gloriam eam, ſolum illum manere, nec temere repertum iri, qui iſtam comitatem cupiat imitari. Sed hiſce narrandis moleſtiam Tibi fortè creo: Delectationis ſanè nihil adfero. Quòd has autem ſcribam, in cauſſa eſt Reverendus & Præſtans Vir M. Juſtus Geſenius, Brunſvici ad S. Magnum Paſtor, auditor olim meus,

meus, & ex iis quidem unus, imò inter præcipuos, qui cum fructu audiverunt, & de quibus mihi, utpote diſcipulis minimè pœnitendis, gloriari liceat, ſi libeat. Quid illa petat, incluſa Te docebit epiſtola. Poſtquam enim me Tibi amicum eſſe audivit, plurimùm ſibi profuturum exiſtimavit, ſi cauſa, quæ ipſum & ſocrum concernit, à me Tibi commendaretur. Quæ ſpes & opinio ne eum fallat, ſeriis precibus à Te contendo. Eſt enim mihi propter eruditionem & eximias dotes cariſſimus: Nec aliter, quod ipſi præſtiteris, habebo, quàm ſi mihimetipſi præſtitiſſes. Pluribus verò non petam, ne de tua virtute & humanitate videar addubitare. Nam quum nihil petatur, niſi quod eſt æquiſſimum; etiam absque mea commendatione foret, quin Viro bono libenter gratificaturus ſis, nullus ambigo. Nunc autem, ſi hæc quoque aliquid momenti adjecerit, multum me Tibi cum meo, tum amici nomine debere nunquam diffitebor. Vale. Ex Academia Julia. Nonis Octobr. 1635.

Richterus Calixto.

S. P. Reverende & Clariſſime Dn. D. Calixte, Amice plurimùm honorande. Anni ſunt decem & unus, cùm ad ultimas meas nihil literarum abs Te accepi. Neque dubito, quin ſi quas ab eo tempore ad me dediſti, injuriâ belli inteſtini, quo nihil hactenus tutum fuit, perierint. Quanquam verò exinde de amore tuo erga me dubitare nunquam mihi contingit, tamen nova illius ſignificatio, quam proximis tuis literis in cauſſa Dn. Geſenii dediſti, non potuit mihi non eſſe acceptiſſima. Atque eò magis ad ἀντιφίλησιν obligatum me Tibi ſentiens vehementer doleo, quòd ita pridem ab illis, qui Religionis ac libertatis Germaniæ vindices haberi volunt, tam gravi injuriâ affectus es. Ita, proh dolor! nonnulli Pſeudo-Evangelici cauſſam bonam non citra impietatem malè agunt, ut eam planè perditum eant. Faxit DEUS, ut caſtigationem illam acerbiorem ſeriâ emendatione vitæ ceſſare faciamus. Quod verò attinet cauſſam Dn. Geſenii, quam dixi, & quæ nunc potiſſimùm ad ſcribendum Te impulit, nihil mihi ante literas tuas de ea innotuit. Sed poſtquam exhibitis literis tuis apud illos, qui ærario Reipublicæ præſunt, mentionem feci, rem ita ſe habere cognovi, ut ille ſcripſit, nempe pecuniam iſtam, quæ Dn. Geſenio vel Socrui ipſius ex hæreditate Kauffmanni, typographi olim noſtri, publico nomine debetur, ab Ampliſſimo Magiſtratu Brunsvicenſi exſolvendam eſſe, quandoquidem iſtud aliquot millia Reip. noſtræ bonâ fide teneatur: Quod genus aſſignationis ſive delegationis JCti brevi manu ſolvere dicunt. Et ſanè non fruſtrà confidunt, qui Rempublicam adminiſtrant, modum iſtum ſolvendi acceptum fore tam creditoribus quàm illis, qui debent hoc præſertim tempore, quo ob diuturnas belli calamitates, quas

cumprimis Reſpublica noſtra hactenus perpeſſa eſt graviſſimas, pecuniam paratam numerare prorſus eſt impoſſibile. E re itaque erit Dn. Geſenii, delegationem iſtam, prout nunc res ſunt, haut recuſare, & in loco potiùs, ubi degit, quàm in alieno ſolutionem urgere, cùm debitum illud Brunsvicenſe per confeſſionem ſit liquidum & bonæ fidei. Id quod juſſu Superiorum in cauſſa iſta pecuniaria reſpondere debui, etiam atq; etiam rogans, ne vel Dn. Geſenius vel ipſe, quod aliter hoc tempore non licet, ſiniſtrè accipiatis, quibus pro virili aliàs gratificari ſemper ero paratiſſimus. Vale. Dab. Noribergæ Non. Decembr. A. C. 1635.

Calixtus Richtero.

S. Ampliſſime, Conſultiſſime & Excell. Vir, Domine & Amice honorande. Equidem fateor, me officio literis veteres Amicos, quos inter præcipuos Te ſanè cum paucis aliis numero, inviſendi non admodum diligenter fungi. Quin hodie indiligentiam eam vel fovet, vel auget, quòd per iniquitatem temporum multæ literæ fruſtrà ſcribuntur & mittuntur, neq; in manus eorum, quibus deſtinatæ ſunt, perveniunt. Quum tamen nactus modò ſim, cujus operâ rectè redditum iri nullus dubitem, nempe eximium juvenem veſtratem Johannem Kreiſelmannum, nolui intermittere, quin hac occaſione, ſi nihil aliud, Te ſaltem ſalutarem, veteriſque amicitiæ memoriam refricarem. Quanquam aliàs nunquam eam intermorituram eſſe prorſus perſuaſum habeam. Gratulor autem Vobis ſtatum rerum haut paullò meliorem, ut ex veſtratibus intelligo, quàm fuit ante aliquot annos. Faxit DEUS, ut brevi Vobis integra felicitas redeat, & toti Germaniæ ſua tranquillitas! Nos quidem quiete modò fruimur: Quam tamen certam & diuturnam promittere nobis non poſſumus. Turbant ſubinde commeantes hinc inde Legiones: Turbabat in primis ſuperiore hieme ἀνάβασις exercitus Suedici: Sollicitos autem ſemper habent incerta eventuum. Extremæ miſeriæ linea eſt, poſt tot urbium & gentium excidia, & poſtquam nihil ferè ſupereſt, quod pereat, belli tamen exitum nondum ullum apparere. Sed nos DEI miſericordiâ confiſi rectè ejusdem providentiæ committimus, quam nec ratione adſequi nec conſilio mutare poſſumus. Kreiſelmannus veſter hic ſe geſſit, ut carus fuerit omnibus nobis, videamurq; in eo agnoviſſe indolem Patriæ ſuæ celebritate non indignam. Nolo dubitare, Tibi jam pridem commendatum & carum eſſe: Si quid tamen benevolentiæ vel eo nomine, quòd mihi quoque carus ſit, acceſſerit, erit, quod amicitiæ noſtræ imputem: Cujus ſi in eum fructus aliquis redundet, gaudebo, & occaſioni, ſi qua fuerit, paria referendi nunquam deero. Vale. Ex Academ. Julia Non. Quinctil. 1639.

Rich-

Richterus Calixto.

S. P. Reverende admodum & Excellentiſſime Vir, Amicorum honoratiſſime. Menſes nunc ſunt decem, quum literas tuas per Kreiſelmannum noſtrum accepi: Ad quas etſi ſeriùs, nunc in valetudine, nunc Reipublicæ occupationibus impeditus, reſpondeo, ejus tamen non uno nomine acceptiſſimas mihi fuiſſe ſcito. Tum quòd veteris amicitiæ noſtræ memoriam tam jucundè mihi refricabant, quam non in ultima felicitatis parte poſitam ſemper habui. Tum quòd civem noſtrum, quem dixi, LL. Candidatum doctiſſimum, tam diligenter mihi commendâſti, cujus ſtudiis & conatibus laude dignis, quamvis ipſe meâ ſponte faveam, tamen vel tuo etiam nomine pro virili nunquam deero. Equidem non parùm in promovendis ejusmodi ingeniis melioris luti publicæ calamitates, in quas infeliciſſimi belli inteſtini diuturnitas nos præcipitavit, pertinaciùs nos morantur, & fere ſpem omnem eluctandi magis magisque nobis adimere volunt. Sed Numinis auxilio operam dabimus, quantum licet, ut etiam hac in parte contra malorum lernam audaciùs eundo vel vincamus, vel ne vincamur prorſus, Divino præſidio fulti conſtanter laboremus. Faxit DEUS, ut ſeriò nobis curæ ſint, quæ ad pacem noſtram faciunt: Ne toties ad meliorem frugem temporariis pœnis provocati, Servatoris miſericordiâ abutamur, & tanquam deplorata mancipia collecto adverſus verbera collo, minùs quàm Phryges, ſapiamus. Quin potiùs tot tantisque plagis afflicti, ut etiam Ægyptii videri poſſimus, vel tandem ad manum Domini percutientem reſpiciamus pariter atq; reſipiſcamus. Ad hunc verò ſcopum feliciter attingendum utinam plures tui ſimiles miſera Germania noſtra antiſtites haberet, quorum ſale populi ſtultitia condiri poſſet! Sed hæc ἐν γόνασι τοῦ Θεοῦ. Nos, officii noſtri memores, DEI noſtri omnipotentiæ & miſericordiæ commendemus omnia: Ipſe faciet. Mitterem lubentiſſimè Digeſta Pietatis, h. e. de cultu orationis collectanea Theorico-practica ante triennium à nobis edita, ut & Orationum Decadem, quam ante annum publicè prodire paſſus ſum, ſi commodè & absque majori impendio, quam uterque libellus conſtant, fieri nunc liceret: Non quòd tanti ſint, aut judicium tuum accuratiſſimum ferre poſſint, ſed ut pignus aliquod habeas animi noſtri erga Te promptiſſimi. Dabimus tamen operam, quantum fas erit, ut ad Vos commodè perferantur. Quod ſi citiùs fieri nequit, Sereniſſimorum Principum Veſtrorum Legati, Viri Magnifici, nobisq; amiciſſimi, qui menſes quinq; nunc apud nos morantur, ubi domum redibunt, ſe hoc oneris in ſe recepturos promiſerunt. Nunc hoc potiſſimum Te rogatum volo, Vir Cl. ut Johannem Fabricium noſtratem, *Philoſophiæ* Magiſtrum Doctiſſimum & Theologiæ ſincerioris ſtudioſum non

è mul-

è multis, optimi quondam apud nos Theologi filium, qui ſolidioris doctrinæ cauſsâ in Veſtram Academiam non ita pridem ſe contulit, habeas commendatiſſimum: Cui ſi quid è penu doctrinæ tuæ rarioris ſimul atque inexhauſtæ impertieris, poteris autem plurimum, nobis factum imputabimus. Interim vale, & nos, quod facis, ama. Dabam non occupatus, ſed obrutus negotiis publicis, raptim. Noribergæ ad d. 18. Junii 1640.

Idem Eidem.

EN Reverende & Excellentiſſime Dn. D. Calixte, Amice plurimùm honorande. Præſto nunc, quod ante octiduum ad Te & Cl. Dn. D. Hornejum ſcribebam, & cum occaſione iſta, quâ Sereniſſimorum Principum Veſtrorum Legati hinc domum proficiſcuntur, (faxit DEUS, ut quàm fortunatiſſimè!) argumenta illa amoris in Vos mei mitto. Digeſta, inquam, Pietatis, & Orationum mearum Decadem: Quæ ut pro veſtra in me benevolentia boni conſulatis, rogo. Volo enim, ut altera duo exemplaria Viro, quem dixi, Reverendo & Excellentiſſimo D. Hornejo reddi cures, eumque, ni grave eſt, à me ſalutes. Salvere Vos jubet noſter Lampadius, Principum Legatus Ampliſſimus, qui Collegis ſuis domum euntibus ob cauſſas publicas gravisſimas, etiamnum hcic moratur, expectans, quid de Comitiis Ratisbonenſibus futurum ſit. Vale. Dab. calamo admodum feſtinante. Noribergæ ad d. 6. Kalend. Julii A. C. 1640.

Calixtus Richtero.

SAl. Amplisſime, Clarisſime & Conſultisſime Vir, Domine & Amice longè carisſime & plurimùm honorande. Si quid aliud hoc certè, quod ingenii & pietatis tuæ monumenta & quidem à Temetipſo transmiſſa, videre & legere licuit, gratisſimum fuit. Gratias ago relaturus, ſi qua fuerit referendi opportunitas. Utinam autem poſt tot tantasque ſtrages & calamitates Germaniæ ſua tandem redeat tranquillitas, per quam & ſtudia literarum rectè excoli & collapſum Pietatis exercitium reſtaurari posſit. Veſtras M. Johannes Fabricius, quem mihi commendâſti, ſi non alio, vel hoc ſolo nomine, quod à Te commendetur, mihi foret carisſimus: Cæterùm ea eſt illo in Juvene animi probitas, ea modeſtia, diſcendi cupiditas & induſtria, is denique in optimis ſacrisque literis profectus, ut nequeat amore & benevolentiâ indignus haberi. Agit apud nos alius quoque civis veſter, M Balthaſar Seuffertus, & ipſe etiam tantæ arboris neque degener, neque pœnitendus ſurculus. Gratulor equidem Urbi veſtræ tales alumnos, quos ei aliquando & ornamento fore & emolumento certò mihi videor poſſe promittere.

mittere. Neſcio autem unde hic emanavit rumor, eos à Vobis hinc evocatum iri. Quod ſanè ſi fiat, haut ſine detrimento ſtudiorum, quæ tractant hactenus, fiet, & ſpem fructus, quem exſpectamus, aliqua ex parte imminuet. Tu verò pro tua prudentia & in ipſos juvenes benevolentia id operam dabis, ne quid decernatur, quod ipſis vel eorum ſtudiis fraudi ſit. Bene feliciterque vale, & me, quod facis, amare perge. Ex Academ. Julia. Non. Septembr, 1640.

Richterus Calixto.

REverende admodum & Excellentiſſime Vir, Amice plurimùm honorande. Ex animo Tibi opto πᾶσαν εὐημερίας ἰδέαν, neque dubito, quin animi hanc ſignificationem gratam habiturus ſis, qui me olim amare non dedignatus es, tuamque benevolentiam neq; ſemel, neq; tralatitiè poſtea quoq; declarâſti, quod gratâ mente nunquam non profiteor. Qui has Tibi reddit, juvenis eſt honeſtus, M. Johannes Buggelius, SS. Theologiæ Studioſus, qui uberioris doctrinæ ergo ad Vos venit. Et quum ſciret commendationes meas apud Vos ante hac non parùm ponderis habuiſſe, id quod vel unus Fabricius noſter, Academiæ Altorphinæ Diaconus, nunc Gener meus percharus, grato animo teſtatur, noluit absque meis ad Vos abire. Ut igitur conſuetâ humanitate eum excipiatis ſtudiaque ipſius curæ habeatis, etiam atque etiam rogo: Te, inquam, Vir, venerande, & Hornejum noſtrum τὸν πάνυ: Cui has communes eſſe volo, eumq; unà Tecum hoc aliisque annis plurimis ex animi ſententia vivere & valere animitus opto & voveo. Plura de ſtatu noſtro harum lator, quem commendavi, coràm ſignificare poterit, cumprimis verò, ut Vos in oculis feramus, quanquam οἱ δοκοῦντες εἶναί τι neſcio quid ſiniſtri, certè lævâ mente de Vobis ſpargunt, τὰ ἑαυτῶν ζητοῦντες, οὐ τὰ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ: Quorum ἐριθείαν καὶ κενοδοξίαν merito magno animo inſuper habetis. Vivit nunc heic divinitus nobis datus Dilherrus noſter, Theologus & Philoſophus, ut nôſtis, eximius & apud nos ſine pari, quo utor familiariſſimè, cujus pietatem & doctrinam exoſculari ſatis nequeo. Mentionem Veſtri facimus ſæpiſſimè, ſed nunquam ſine honore Veſtriq; deſiderio. Dabit, ni fallor, & ipſe literas ad Te, ut & ad Cl. Hornejum: Quem iterum iterumque ſalvere jubeo, & ut ei alterum exemplum Orationis, quam heic adjunxi, reddas, rogo. Vale, & nugas noſtras boni conſule. Dab. Noribergæ ad d. 21. Januar. A. C. 1643.

Calixtus Richtero.

SAl. Ampliſſime, Clariſſime, Conſultiſſime & Excellentiſſime Vir, Domine & Amice multis nominibus amande & honorande. Si, quantum Te amo & æſtimo,

æſtimo, toties ſcriberem, vix unquam manus à meis literis vacuas haberes. Sed publicæ calamitates & raritas internunciorum facit, ut quando vel maximè ſcribendi acceſſerit lubido, deſint, per quos mittantur. Nos enim hîc perpetuis quodammodo motibus & tumultibus agitamur, incerti, quid tandem de nobis, imò totâ Germaniâ futurum ſit. DEUM tamen Opt. Max. ſuâ ſingulari gratiâ & potente dextrâ Oppidum & Academiam hanc tuetur, ut ſtudia noſtra disjicere & conculcare ferocibus Martis pullis nondum licuerit. Summorum belli Ducum erga nos comitatem & benevolentiam meritò prædicamus, quorum auctoritate compeſcuntur inferiores, quibus absque hoc eſſet, Muſas pellere & domicilium earum evertere nulla foret religio. Cæterùm, ut ad priora redeam, Tu eâ es virtute & prudentiâ, ut raritate aut frequentiâ literarum amicitiam non metiaris, quàm nôris altiores egiſſe radices, quam ut oblivione vel temporum lapſu evelli poſſit. Pro ſcriptis tuis accuratis & elimatis, quæ transmiſiſti, magnas ago gratias: Remitto Reſponſi mei Moguntinis oppoſiti partem priorem, quæ ſi judicio tuo probata fuerit, vel ſaltem non diſplicuerit, gaudebo. Acceſſiſſet pars altera, ſi per tempeſtates, quæ fundamenta totius Germanicæ Reipubl. quatiunt, tranquillo licuiſſet eſſe animo. Dn. M. Buggelium, qui hasce reddet, ut commendatum habeas, & porrò aliis commendes, oro. Nobis enim ita pietatem, modeſtiam & in ſtudiis aſſiduitatem probavit, ut bonorum omnium favore & patrocinio dignum judicemus. Vale feliciter. Ex Academia Julia Kalend. Febr. 1645.

Conr. Hornejus Georg. Richtero.

S. P. Magnifice, Ampliſſime & Conſultiſſime Vir, Domine & Amice plurimùm honorande. Anni plusquam XX. ſunt, ex quo inter nos primùm contracta eſt notitia, cùm unà hîc ad ſummum Virum Cornelium Martinum viveremus. Etſi autem ex eo tempore litterarum nihil alter ad alterum dedimus: Non dubito tamen veteris illius amicitiæ noſtræ memoriam etiamnum apud Te conſervari. Ego quidem Te, quem, ob inſignem doctrinam & virtutem, olim magnifecerim, poſtea ex animo elabi meo nunquam paſſus ſum, cujus rei teſtes habeo cives veſtros, quotquot interea hîc nobiscum vixerunt: Nam & quid ageres, diligenter ſciſcitatus fui, & cùm ea referrent, quæ optaveram, non levem inde voluptatem percepi. In primis autem Reipubl. Veſtræ gratulatus ſum, cùm eam tua operâ in maximis negotiis feliciter ſæpe uſum eſſe cognoſcerem. Nec ex alia quàm hac occaſione poſt tot annos mihi nata eſt hæc epiſtola: Nam cùm Johannes Kreiſelmannus ſæpe hæc eadem ex me audiviſſet, jamq; reditum in patriam

patriam meditaretur, nihil ſibi gratius futurum eſſe mihi oſtendit, quàm ſi aliquid litterarum ad Te ſecum ferret. Quanquam autem Te in tantis occupationibus non temerè interpellandum exiſtimarem: Facilè tamen ejus petitioni annui, tum quòd egregio juveni nihil denegandum arbitrarer, tum quòd Te pro tua humanitate veniam mihi haud gravatè daturum confiderem. Et ſanè ita hic civis tuus toto, quo apud nos vixit, tempore non ingenium tantùm & eruditionem ſuam, ſed & morum vitæque integritatem nobis omnibus probavit, ut cariſſimum eo nomine haberemus. Nec ipſe aliter judicabis, ſcio, ſi porrò Tibi innotuerit, quem ut non ſolùm benevolentiâ tuâ complectaris, ſed ornandum etiam ſuſcipias, vehementer Te rogo; nihil enim rectiùs fieri poteſt, quàm ſi tales præ aliis curæ cordique nobis ſint, quorum & doctrina & virtus in ſpem certam patriæ ſuccreſcit. Pluribus hoc à Te petam, & inſignem juvenem Tibi commendem, niſi id ſupervacaneum eſſe exiſtimem: Nam nec de tua in cives veſtros egregia voluntate dubitare poſſum, & Kreiſelmannus is eſt, qui alienâ prædicatione non eget. Gratum tamen erit, ſi is ſenſerit etiam has litteras aliquid apud Te ponderis habuiſſe, ut eò cupidiùs hominem complectereris meo rogatu, quem ultrò aliàs inter tuos recepiſſes. Vale. Helmæſtadi 3. Eid. Quinctil. 1639.

Richterus Hornejo.

SAl. & Off. Vir Reverende admodum & Excellentiſſime, Amice plurimùm honorande. Literæ tuæ perquam mihi fuerunt jucundæ, quas menſe Auguſto anni præteriti Kreiſelmannus noſter mihi reddidit. Sed cur tam ſerò, inquis, reſpondetur. Certè ingratus ſim, ſi amicitiæ noſtræ immemor, quam ante annos 26. in Academia Julia bono DEO contraximus, virtutem tuam rariorem inſuper habere velim. Hæc igitur excuſationis meæ ſumma eſt, quòd non voluntatè, ſed occupationes meas antevertiſti, cui porrò invaletudo quoq; acceſſit, quæ me ab eo tempore, quo tuas accepi, aliquoties lecto affixum tenuit. Dolores ſunt arthritici, qui me ante annos novem, cùm Lipſiæ Ordinum Evangelicorum Conventui Reipublicæ nomine intereſſem, primùm correptum, ſingulis poſtea annis magis magisq; afflixerunt & etiamnum affligere perſeverant, reliquiis articulorū robur debilitantibus maximopere. Sed ut DOMINO placuit, ita factum eſt, fiatq. etiam poſt hac: Sit nomen DOMINI benedictum; cujus favorem & clementiam ut Tu quoq;, Amicorum chariſſime, exorare mihi ne dedigneris, oro. Ἡ γὰρ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, nôſti verba Apoſtoli. De mea in Te animi promptitudine, quicquid pro virili licebit, & ab Amico expectari poteſt, nunquam non certò Tibi perſuadeas, velim. Et quidem eò magis, quò arctiore vinculo

interim me Vobis obſtrinxit Sereniſſimi Principis Veſtri, GEORGII, Domini mei Clementiſſimi, Celſitudo ſuſpicienda, utpote qui me nihil tale vel ambientem vel expectantem Superiore anno Conſiliarii titulo & ſtipendio dignatus eſt. Ut ego *Principibus placuiſſe Viris non ultima laus eſt* : Ita omni animi contentione gratiam illorum promereri decet, id quod mihi curæ erit, quamdiu animam in ſuo tabernaculo divertere ſupremus Imperator permiſerit. Hactenus cum Legatis Ampliſſimis Principum Veſtrorum Sereniſſimorum, qui hodieq; apud nos morantur, familiariter viximus, quos inter magnus eſt Lampadius, quem, ut nôſti, itidem Academia Veſtra olim Amicum mihi fecit, cujus amor erga me, ut video, cum annis crevit. Eum heri triſti nuncio de obitu filioli recèns nati graviter perculſum dolemus. Sed quæ ipſius pia eſt magnanimitas, non niſi quòd DEO viſum eſt, ſibi quoque bonum videri pectus verè Chriſtianum ſinit. Ita enim in Divina voluntate nunquam non acquieſcere præclarè didicit. Tui & Calixti noſtri, Doctorum Theologiæ, quos Germania hodie habet, ſummorum (patere, ut pro libertate mea ſincerè dicam, quod verè ſentio) mentionem facimus ſæpiſſimè, eamque non niſi, ut debemus, honorificam: Quibus colloquiis, crede mihi, nihil habeo jucundius, nihil acceptius, nihil optabilius. Miſiſſem Tibi dudum, quæ ſemel iterumque in lucem prodire permiſi potiùs quàm curavi, niſi Bellonæ tam diu occaſionem omnem commodè munuſcula ejusmodi mittendi ademiſſet. Speramus tamen fore,ut vel cum abitu Legatorum, quos dixi, Nobiliſſimorum, quod diu volui, efficere tandem poſſim. Nunc hoc Te rogatum eò diligenter, ut noſtratem M. Johannem Fabricium, quem in numerum convictorum tuorum, ut audio, non ita pridem recepiſti, favore tuo ita complectaris, ut olim à Cornelio noſtro, Viro incomparabili, erga nos factum meminiſti. Mereri hoc mihi videtur ardor juvenis ornatiſſimi, qui Patris, Theologi antehac apud nos ſine pari, filius haud degener. Theologiæ ſtudere cupit ſolidiùs, more, quo Tu & Calixtus docere magnâ nominis Veſtri gloriâ hactenus conſueviſtis. Neque beneficium conferes homini ingrato, quem Romano more, hoc eſt, optimo commendatum Tibi volo. Quin & ego me Tibi ob id debitorem fatebor lubens. Vale, Vir Clar. & nos ama. Dab. Noribergæ ad d. 18. Junii A. C. 1640.

Hornejus Richtero.

S. P. Ampliſſime, Conſultiſſime & Excellentiſſime Vir, Domine & Amice vetus, ac plurimùm honorande. Mirificè me delectârunt litteræ tuæ, tum quòd inſignem in nos ſpirabant amorem, tum quòd ea nunciabant, quæ magnæ voluptati erant: Nihil enim cognitu jucundius eſſe potuit, quam quod de tua & Excel-

Excellentiſſimi noſtri Lampadii familiaritate ſcribis, cum quo à tot annis mihi etiam non intima tantùm amicitia, ſed ſumma neceſſitudo intercedit. Nec privato tantùm nomine hac de re gaudeo, ſed publico præcipuè: Tanta enim eſt utriusque Veſtrum & tam eximia doctrina, virtus ac prudentia, ut nihil Reipublicæ utilius eſſe poſſit, quàm animis etiam conſpirare, quos tam præclaris ingenii dotibus Divina benignitas æquavit, præſertim cùm Illuſtriſſimus Princeps noſter Te quoq; inter Conſiliarios ſuos adlegerit, qua de cauſſa tam Tibi quàm patriæ noſtræ gratulor. Venit hîc in mentem ejus, quod apud Philoſophum tantopere prædicari ſcis: Οὐ χρυσὸς ἀγλαὸς οὐδ' ἀδάμας ἀστράπτει πρὸς ὄψεις, ὡς ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμοφραδμόνων νόμοις. Quapropter DEUM precor, ut non tantùm illa inter nos animorum conjunctio, id quod ſpero, perpetua ſit, ſed ſimiliter per totam Germaniam Viri prudentes & boni conſilia tandem denuo ad communem ſalutem conſocientur: Nec enim ullum aliud remedium tantis malis ſupereſt. Dicam etiam, non leviter me adfeciſſe præclarum tuum de Clariſſimo Calixto & me judicium, niſi, quod ad me quidem attinet, egregium tuum in me affectum hîc non parum Tibi impoſuiſſe videam: Sed utut hoc ſit, gratum tamen eſt, non tantùm, quòd laudari à laudatis Viris delectet, ſed cumprimis, quòd hic quaſi clypeus malevolorum ſycophantiis objici poſſit, quibus expoſiti omnes eſſe ſolent, qui ignorantiæ bellum indixerunt: Verùm hæc ſanè aliter non conſtant, nec tam bene cum rebus humanis agitur, ut meliora pluribus placeant. Quocirca ad alia venio. In primis gratias magnas de doctiſſimis & piiſſimis lucubrationibus tuis ago, quas non longo poſt litteras tuas intervallo ſubmiſiſti. Et utinam tales multos habeamus, quales illis deſcribuntur juventuti JCti, καὶ ἄνδρες πολιτικοί, non adeò, ut nunc fit, laboremus. Sed & devotionem animi tantam omnibus exoptem, qui ſacro Ordini adſcripti ſunt, quanta illis exprimitur: Ita enim futurum ſit, ut plus etiam pietatis apud eos exiſtat, quibus illi præſunt. M. Johannem Fabricium, doctum & inſignem prorſus juvenem, quem mihi commendas, ita amo, ut non poſſim magis: Id enim virtus ejus & animus optimorum ſtudiorum cupidiſſimus meretur. Tanto enim eſt ingenio, ut ſi pertexere, quod pulcrè inſtituit, queat, non dubitem, Virum aliquando eximium fore. Et ipſe ita hoc cupit, ut nihil ſuprà. Nec alio animo eſt alter civis veſter M. Balthaſar Seuffertus: Nam uterque mecum vivit, & in utroq; omnia ſic probo, ut paucos habeam, quos eis comparem. Eò magis autem nos tales complecti oportet, quòd tam rari aliàs ſunt, qui ſolidi aliquid diſcere cupiunt, vel tantam morum integritatem cum ſtudiis conjunxerunt, quanta in illis eſt: Nam cæterorum, qui vulgaria tantùm ſectantur, ἄλις paſſim ὡς δρυός, qui maximus Eccleſiæ noſtræ nunc morbus eſt. Ne itaq; dubites, velim, Vir Ampliſſime,

pliſſime, Cl. Calixtum & me in duos hos præſtantes juvenes omnia collaturos eſſe, quæ poſſumus, ut aliquando ad Vos tales redeant, quales & Vos cupitis eos eſſe, & ut hinc Eccleſiæ expedit. Tantum Tu auctoritate eos juves, quæſo, ut juſtum eis tempus nobiscum commorandi concedatur: Scis enim illo ad hanc rem opus omnino eſſe. Vale, & nos porrò ama. Helmæſtadii, Eid. Sept. 1640.

Juſt. Geſſenius Georg. Richtero.

MAgnifice, Conſultiſſime & Excellentiſſime Vir, Domine ac Fautor plurimùm obſervande. Et merita in me tua & ſingularis ſtudiorum Theologicorum ac pietatis amor non concedunt, ut quandoquidem facultas datur, Te Exercitationis meæ de Igne Purgatorio expertem eſſe patiar. Et quid magis optem in quæſtione tam nobili & tanti momenti, quàm ut accuratioris judicii tui hîc particeps reddar, ut cognoſcam, quid in iſta materia adhuc ulteriori disquiſitione indigere cenſeas. Sanè hac fini ad Te, quicquid eſt hujus induſtriæ meæ, mitto, etiam atque etiam rogans, ut niſi moleſtum eſt, quid adhuc requiras, & de Tota exercitatione cenſeas, certiorem me reddere ne graveris. Cæterùm de recuperata valetudine etiam atque etiam Tibi, Vir Excellentiſſime, gratulor, & ex animo voveo, ut clementiſſimus Pater cœleſtis Te patriæ ac familiæ tuæ diu ſoſpitare ac ſervare velit! Vale, Fautor venerande, & iterum atq; iterum ſalve, quin etiam, niſi grave eſt, Excellentiſſimum ac Celeberrimum Virum Dn. Dilherrum verbis meis quàm officioſiſſimè ſalvere jube. Hannoverâ proprid. Palmarum Anno 1643.

Georg. Richterus Juſto Geſſenio.

SAl. officioſiſſimam. Reverende admodum & Excellentiſſime Vir, Amice venerande. Cumprimis de ſupremis honoribus, quos in Facultate, quam vocant, Theologica non ita pridem es conſequutus, jam diu verò eſt, quum meritus es ante cœteros, etiam atq; etiam Tibi gratulor, & ut diu iſtis ſalvus, lætusque fruaris, ad gloriam Servatoris noſtri Jeſu Chriſti, inque Eccleſiæ ipſius, quam proprio ſanguine ſibi vindicavit, emolumentum, animitus opto, voveoq;. Pro diſſertatione etiam tua Inaugurali gratias, quas debeo, ago magnas, & affectum tuum in me toties jam antè mihi probatum, nunc verò tam luculenter demonſtratum denuò, unicè exoſculor. Quo vinculo Tibi viciſſim ſim obſtrictus, probè novi, operam daturus ſedulò, ne de grato hoc animo unquam Tibi dubitare liceat. Nequaquam verò is ſum, qui, quod putas & petis, de Diſſertatione illa tua Theologica, quam de Purgatorio accuratiſſimè ſcripſiſti, judicare

queam: Niſi ultra crepidam velim, & alieno choro inferre pedem, quòd à me eſt alienum. Quin verò palmam ſis meriturus apud omnes Ordinis tui piè & eruditè doctos, nemo ſanus, credo, dubitabit. Ita ſolidè, ita nervoſè, ita perſpicuè docuiſti, nec ſanctum DEI verbum, nec veteris Eccleſiæ, ſive Græcæ ſive Latinæ, antiſtites ſummos Purgatorium iſtud agnoſcere, neque etiam ſubſiſtere, quæ aſſertores illius ſeu antiqui ſeu recentiores proaſtruendo dogmate fictitio laborioſè afferunt, magno conatu hoc agentes, ut nihil agant. Quam eruditionem tuam præclaram maximopere commendat atque exornat modeſtia tua & manſuetudo erga adverſarios ſingularis, virtutum tuarum condimentum eximium, quum hoſtes tractas ut amicos, illisque bene dicis, qui nobis malè; in quo velim tui ſimiles haberemus plures: Certè feliciorem ſucceſſum in multis augurari & ſperare liceret. Neque dubium eſt, quin Julia Academia Illuſtris, quæ tales nobis Eccleſiæ Doctores producit, & ubi nunc Calixtus & Hornejus Theologorum par absq; pari, inuſitatâ pietate & doctrinâ ad invidiam fulgent, laudem præ cæteris mereatur ſingularem: Rumpantur ilia momis. Redhoſtimenti verò loco pro diſſertatione illa tua, quum aliud nunc non ſuppetat, Oratiunculam hanc Tibi mittere viſum eſt, quam affectus noſtri ſignificationem pro virtute tua boni conſules. Diomedis enim inſtar χρύσεα χαλκείων accepi. Vale, &, ni grave eſt, Ampliſſimum D. Lampadium quàm officioſiſſimè à me ſaluta. Dabam Noribergæ ad d. 4. Nonas Junii Anno τῦ σωτῆρ@ 1643.

Dan. Heinſius Georg. Richtero.

DE SERVITUTE NATURALI.

QUæſiviſti nuper ex me, Eruditiſſime Richtere, quomodo à Jurisconſultis contra naturam eſſe ſervitus dicatur: Cùm Philoſophus Politicorum primo, ſervos naſci & naturâ eſſe, dicat. Cujus rationibus (ut eſt naturæ quidam quaſi genius & idea rationis Ariſtoteles) ita commoveri Te memini, ut illi ſubſcribendum putares. Ad hanc ego quæſtionem, toties & voce & ſcriptis ab omnibus vexatam, ut reſpondeam, quemadmodum oportet, utriusq; priùs inſtitutum, tum Philoſophi tum Jurisconſultorum, erit expendendum, ut intelligatur, quomodo tam hic quàm illi ſervum conſiderent & ſervitutem. Quia multis eſt perſuaſum, ſimpliciter pugnare id, quod dicitur ab Ariſtotele, cum eo, quod veriſſimè eſt dictum à Conſultis Legum. Alii ita frigidè conciliant utrosq;, ut Neronis thermas celebrare videantur. Noſtro autem tempore ullum ægrè aut Poli-

Politicum reperias aut Juriſperitum, *Cui non dictus Hylas puer:* Hoc eſt, qui non quæſtionem iſtam attigerit, ſine ullo, quantum ego quidem judicare poſſum, ſucceſſu, quamvis non ſine animis & contentionibus. Quare quia difficultas potiſſima in mente eſt Philoſophi, eam primò oſtendemus, ac deinde cum Juſtiniano & reliquis conciliabimus. Ariſtoteles quemadmodum in libris Politicorum agit de Republica, ita libro omnium primo, quia methodo procedit ibi analyticâ de civitate tantùm deq; partibus illius agit. Partes civitatis, quoad materiam, (nam de forma, quæ eſt Reſpublica, libro primo non agit) ſunt hæ: Servus, Dominus, Maritus, Fœmina, Pater, Liberi. Ex quibus totidem imperia naſcuntur: Herile, Nuptiale, & Patrium; quæ primo ſtatim capite, adverſùs Platonem oſtendit, à Politico, Regio & aliis ſpecie differre. Hoc ut probet, id, quod fieri in Phyſicis conſuevit, (ubi niſi res ex naturæ initiis compoſitæ in partes dividantur minimas, eæq; partes conſiderentur, quam vim habeant, intelligi non poteſt) compoſita, ut ejus utar verbis, usq; ad ea, quæ jam ampliùs compoſita non ſunt, dividit ſecatq;. Et in primis ipſa elementa ſive partes illas, tum per ſe conſideratas, tum collatas inter ſe, à natura eſſe docet. Per ſe, exempli gratiâ, fœminam naturâ, ſervum naturâ eſſe: Collatas inter ſe, ut ſi ea jungas, quæ disjungi in familia non poſſunt; fœminam cum mare, ſervum cum domino. Nam ut à natura eſt fœmina, & qualitatibus à mare ſeparata eſt fœmina, ita & à natura eſt ſervus, & à Domino ſeparatus qualitatibus eſt ſervus. Collatas inter ſe, ut ſi ea jungas, quæ conjungi in familia oportet: Fœminam cum mare, ſervum cum Domino. Nam ut à natura eſt fœmina, ita à natura eſt, quòd fœmina conjungitur cum mare: Et ut à natura eſt ſervus, ex opinione Ariſtotelis, quam explicabimus, ita à natura, quæ nihil fruſtrà agit, hoc quoq; eſt, quòd ſervus conjungitur cum Domino. Rurſus quemadmodum à natura eſt, quòd, quæ propria ſunt fœminæ, mas appetat: Ita à natura eſt, quòd, quæ propria ſunt ſervi, qui ad ſerviendum à natura factus eſt, requirat Dominus. Talis autem ſervus eſt, de quo primo libro agit Ariſtoteles. Ad conjunctionem illam ſpectat illud axioma, *ὅτι δὴ ἀνάγκη πρῶτον συνδυάζεσθαι, τοὺς ἄνευ ἀλλήλων μὴ δυναμένους εἶναι.* Id eſt, *primò conjungendos eſſe, qui non poſſunt à ſe mutuò diſtingui.* Ad partes ergo ſingulas quod attinet, ipſumq; totũ, cujus cauſa partes ſunt & quod eſſe priùs dicitur quã partes, (quemadmodum civitas priùs eſſe dicitur quàm domus, domus quàm ſervus aut fœmina: Quia, toto ſublato, tolluntur partes, partibus quibusdam ſublatis, non tollitur totum) ſingula eorum eſſe à natura docet Ariſtoteles: Ac de civitate quidem: *Omnis*, inquit, *à natura eſt civitas.* De Servo aliquoties, in primis ſex capitibus, *aliquem naturâ eſſe ſervum.* Et hæc de ſingulis. Quæ cùm iterum conjungit, hanc conjunctionem eſſe probat à natura. Idq; in ſocietate prima, quæ à natura eſt;

familia

familia nimirum. Quæ ſocietas ad maximam ſocietatem hac conjunctione ſenſim nos deducit; quæ & ipſa à natura eſt; civitatem nempe. Dicit ergo, fœminæ & maris, procreationis ergo, Domini & ſervi, conſervationis ſive utilitatis cauſâ eſſe. Quare, ut cætera intelligamus, videamus, quid in primo vocet Ariſtoteles naturâ eſſe. Natura ab eo dicitur nonnunquam naturalis impetus & inclinatio, aut ὁρμή. Sicut Græci omnia feliciùs. Ita accipitur ſecundo capite, cùm dicitur, conjunctionem fœminæ & maris à natura eſſe. Huic prælectio opponitur ab ipſo. Negat ergo, hanc conjunctionem eſſe à prælectione, ſed à naturali impetu, qui non tantùm homini, ſed & reliquis communis eſt animalibus; imò & plantis. Ut nimirum mas & fœmina mutuò ſe appetant, ſuiq; ſimile deſiderent relinquere, ut ipſe ait. Ita ſervi quoq; & Domini eſſe à natura videtur conjunctio. Videmus enim, cætera quoque animalia, (præſertim quæ ἀγελαῖα ab Ariſtotele dicuntur & ſocietatem imitantur humanam, ſicut dicis cauſâ, apes,) & utilitatis ſuæ atq; conſervationis habere rationem. Ideoq;, ſi quæ valent corpore, infirmioribus ſuccurrere: Sollertiora ingenio, ſtupidioribus. Imò, quæ ſtupidiora ſunt, non poſſe conſervari, niſi alieno ingenio utantur. Videtur igitur & illud eſſe à natura, ut cùm alii ſint corpore robuſti, tardi ingenio, qui robuſtiori ſunt corpore, ab iis gubernari conſervariq; deſiderent, qui ingenio & ratione valent. Sicut iis ipſis, quod præclarè à Philoſopho notatur, ſervit corpus. Contrà, ex naturæ conſtitutione, qui ingenio & ratione valent, operam expetunt eorum, qui robuſto ſunt corpore, ad miniſteria videlicet: Manus ergo Domini eſt ſervus. Servus naturâ (hoc eſt, qui ad miniſteria eſt natus) Domino ſubjicitur. Quemadmodum & corpus à natura, quæ nil fruſtrà agit, rationi. Atq; hæc eſt cauſa, quare ſexto capite, ubi utitur hoc ſimili, ſervum partem eſſe dicat Domini. Servum item eſſe Domino, quod animæ eſt corpus; inſtrumentum nempe neceſſarium. Sicut inſtrumentum animatum, ſervus, ab eodem illo noſtro non minùs eleganter dicitur. Aliter ab Ariſtotele natura finis dicitur. Quemadmodum & finis rei alicujus, & perfectio natura. Ita accipi naturam capite ſecundo docet, ubi ait: Ἡ δὲ φύσις τέλος ἐστί. Quo axiomate demonſtrat, civitatem à natura eſſe, quia reliquæ ſocietates, quæ minores ſunt & hanc cõſtituunt, ſunt à natura. Cui germanum illud axioma, quod ibidem extat, ὅτι οὐδὲν μάτην ἡ φύσις ποιεῖ. Unde & probat, ſiquidem natura nihil agit fruſtrà, ſed & ſingulorum ſingulos vult eſſe fines, ſingula non multis uſibus & finibus, verum uni à natura deſtinari in familia. Quò & ſpectat illud eruditum: Οὐδὲν γὰρ ἡ φύσις ποιεῖ τοιοῦτον, οἷον χαλκοτύποι τὴν Δελφικὴν μάχαιραν πενιχρῶς· ἀλλ' ἓν πρὸς ἕν. Hoc eſt, *Nihil ſiquidem ſic efficit natura, quemadmodum ferrarii Delphicam conficiunt macheram parcè ac reſtrictè: Verum unum cauſa unius.* Fœminam & marem, pro-

creationis; dominum & ſervum, mutuæ utilitatis cauſâ. Sive ergo ſervum conſideres per ſe, talem eſſe apparet à natura. Nam ad miniſterium & operas corporis naſcuntur quidam. Quales totæ ſæpe nationes ſunt; ut Dai, Syri, alii: A quibus ſervis quoq; nomina indebant antiqui. Nam ſicut paterfamilias ſingula inſtrumenta ſingulis deſtinat uſibus, cùm ea curat fieri: Ita ſingulis natura in familia deſtinavit hominem. Hunc ad procreationem, illum ad utilitatem & naturæ uſum. Et utrumq; eſt à natura. Quod non tantum, in familia habere locum, ſed in multis quoq; aliis inductione longâ quinto capite probatur. Ita enim anima corpori, intellectus illi parti imperat, quæ paret perturbationibus: Ita animalia manſueta feris & agreſtibus: Ita vir fœminæ; reſpectu nempe ipſius rationis, quæ ubiq; ad imperandum ſuo quaſi jure conſtituta eſt. Quare? quia melioris in deterius imperium eſt naturale. Sicut ergo naturale eſt & utile, ut anima corpori, ratio imperet libidini: Ita naturale eſt & utile, ut qui ratione excellit, illi imperet, qui nullâ utitur, aut admodum puſillâ. Sicut iterum, ſi ſervum cum domino conjungas, diſcrimen utriusq; eſſe à natura videbis. Nam ut omnia inſtrumenta fiunt cauſâ domini, ita ſervus ejus cauſâ naſcitur tantùm. Et ut ſingula inſtrumenta ſingulis ſunt deſtinata uſibus, (culter enim eſt acutus, ut ſcindat, harpago incurvus, ut apprehendat) ita ſervus manibus & pedibus totoq; corpore à natùra ſic eſt factus, ut ſerviat: Tardo autem ingenio, ut alterius ingenio regatur. Jam ſi inſtrumenti eſſentia eſt uſus, & qui ſequitur hanc actio, & ſi uſus iſte eſt à natura, ſequitur & ſervum naſci ſervum, & hoc ipſum eſſe à natura. Neq; aliter loquimur: Dicimus enim, hunc ad ſervitutem naſci, illum ad imperium. Præterea: Servum hunc natum, ut coquat; illum ut currat; illum ut bajulet: Nemo autem dicet, talem natum eſſe, ut imperet. Hoc eſt iterum, quod quinto capite à Philoſopho dicitur: Corporibus naturam ſervos diſtinxiſſe & dominos. Et ibidem: Multò magis diſtinxiſſe ingenio, ſicut hominem & belluam: Nemo enim dicet, equum aut bovem eſſe natum, ut imperet homini, verùm ut ſerviat: Natura enim illis tale corpus dedit: Tale autem homini ingenium. Unde bos & equus, quia ratione deſtituti, corpore autem plus quàm homo poſſunt, ſervi loco ſunt hominibus, qui ſervo carent, ait Ariſtoteles. Quare & qui tantum cedunt reliquis ingenio, quantum bos aut equus homini, tantum corporis vi ſuperant, quantum iſta hominem, ſervos à natura factos eſſe dicit Ariſtoteles. Quare? Omnia definiuntur facultate (inquit idem Ariſtoteles) & actu, ſive, naturali potentiâ & actu. Ita avis à natura facultatem accipit volandi, piſcis natandi, homo ratione utendi. Et in domo, dominus imperandi, ſervus ſerviendi. Eodemq; modo in Republica. Talis erat ille Pelopidas Plutarchi, quem ad imperandum fuiſſe comparatum à natura, idem ait: Aut

potiùs,

potiùs, natum fuiſſe imperatorem, facultate ſcilicet, non actu. Apud eundem Themiſtocles hoc uno ferè argumento à ſuſpicione defectionis ad Perſas ſe purgat, quòd non ignoraret, ad imperandum eſſe ſe natum. Idem, Philopœmenem, non ſemel, natum fuiſſe ad imperandum, profitetur: Atq; hanc fuiſſe cauſam, cur Megalopolitani eum ſequerentur: *Quia ſcilicet ad imperandum iis natus videretur.* Quod profectò multum, imò plus, quàm dici poteſt, valet apud omnes. Nulla res tam violenter movet nos in ſcena, quam cùm Hecubas, Andromachas & omnes illas τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους, verba priſtinæ fortunæ loqui audimus. Nam quid aliud quàm naturæ vim fieri queruntur, idq; à fortuna: De cujus inſolentia, immanitate ac vi ad ſpectatores provocant. Talis erat, & ante omnes quidem, Jaſon ille, cujus libro tertio Philoſophus meminit, qui ſe eſurire ajebat, cùm non imperaret. Ex hac facultate naturali ſive forma, quam in ſervo eſſe ait Ariſtoteles, (unde & naturâ eſſe ſervum ait) formæ operatio, id eſt, actus ſerviendi aut imperandi, emergit. Ex hoc actu de forma judicamus. Et cùm operationem intuemur, hunc aut illum hujus aut illius dicimus habere facultatem: Hoc eſt, natum eſſe dominum aut ſervum. Ita Plato III. de Leg. aurum imperantium animis in prima generatione admixtum fuiſſe ait: Cùm cæteri aut æs tantùm aut ferrum acceperint. Ita Stoici dicebant, pro defectu rationis, omnes ſtultos eſſe ſervos: Ex Operatione enim judicabant de potentia & facultate. Tale nihil Imperator, titulo De jure Perſonarum: Tale nihil Juriſconſulti, titulo De ſtatu hominum, concludunt aut ſtatuunt. Rurſus Ariſtoteles, eum eſſe ſuum, ait, qui eſt ratione prædibus, ut imperare ſibi poſſit, & ſe ipſe conſervare: Alterius, qui ratione regitur & conſervatur; ejus nempe, cui paret. Eodem modo ſervum eſſe dicit, qui, licet homo naſcatur, non ſuus naſcitur, ſed ejus, cui paret; ſive non ſuus, ſed alterius: Sic enim propè ad verbum. Ita & cùm ait quinto capite, naturâ eſſe ſervum, qui alterius poteſt eſſe: Talis enim niſi ſervit, interit, aut ægrè conſervatur. Sicut aſinis & bobus, homini parere & ab eo regi, tam eſt ſalutare, quàm cum hominis utilitate eſt conjunctum, operâ illorum uti. Et hæc eſt communis illa utilitas, quam ponit Ariſtoteles. Nam duobus quidem hiſce fundamentis tota nititur Philoſophi ſententia. Primò, quod naturæ convenit cujusq;, naturale cuiq; dicitur. Secundò, quæ ad commodum naturæ, aut utilitatem pertinent cujusq;, cuiq; naturalia dicuntur. Etenim alterius natura ſunt, quæ ſua eſſe non poſſunt. Atque hoc ipſum à Platone quoque dicitur, à quo illud Stoici, ut reliqua, ſumpſerunt. Et nos vulgo ebrium aut furioſum dicimus non eſſe ſuum. Sicut hominem uxorium non ſuum, ſed uxoris eſſe dicimus. Ita quoq; ſervus, qui vel nihil vel puſillum à natura rationis impetravit, eſt alterius, non ſuus, & naturâ quidem, non lege. Atq; hæc quidem

dem capite ſecundo, tertio, quarto & quinto. Sexto, cum alia tractantur, tum Diviſio ſervorum ponitur: Alium naturâ eſſe, alium lege. Hinc jam quæſtio oritur: An qui lege ſervit, jure quoq; ſerviat; quod pleroſq; affirmare, neq; ab opinione iſta dimoveri poſſe, ait Ariſtoteles. Pro affirmante ponitur: Legem eſſe jus aliquod. Contrà: Nihil, quod eſt violentum, eſſe juſtum. Iterum pro affirmante: Licitam vim eſſe, quæ virtute conſtat: Talem autem eſſe bellicam. Ergo talem ſervitutem eſſe juſtam. Contrà opponuntur tum alia, tum illud: Qualis eſt cauſa, talis eſt effectus. Fieri autem poteſt, ut injuſta belli ſit cauſa. Talis ergo erit quoq; hæc ſervitus. Poteſt quoq; fieri, ut ſervitute ſit indignus, dignus libertate, qui in ſervitutem ſic redigitur; prudens nempe vir aut ſapiens. Talis autem erit indignus, qui ſerviat. Huic tandem argumento Ariſtoteles reſpondet & oſtendit, eos, qui hoc dicunt, nihil aliud adferre, niſi quod jam dictum à ſe eſſet: Alium naturâ naſci ſervum, alium verò naſci liberum. Ideoq; amicitiâ potius quàm vi dominum conjungi & ſervum. Atq; ita concluditur, hæc diſputatio. Quid autem tale dicitur in jure? ait Imperator: *Libertatem eſſe naturalem.* Inſtitut. De Jure Perſon. & Florent. ff. De Statu Hominum. Unde ea definitio, in qua hoc dicitur, deſumpta eſt. Idem ait Ariſtoteles. Hominem nimirum, quà eſt homo, eſſe liberum. Quia τὸ τί ἦν εἶναι hominis, quod nôrunt Philoſophi, in ratione eſt: In qua ratione, libertatis notam ponit Ariſtoteles. Imò ait ille: Hominem, quò magis eſt homo, eò magis eſſe liberum; & quò minùs, eò magis eſſe ſervum: Eſt autem homo eâ parte homo, in qua dominatur ratio. Sicut ea dominatur in homine, qui nimirum homo verus eſt & abſolutus. Nam qui talis non eſt, non ad ſervum abit tantùm, ſed ad belluam. Quis autem eas negat inſervire hominibus? Et idcirco à natura factas; imò tales naſci? idem ait, ſervos naſci. Et hoc ajunt pugnare cum eo, quod dicitur. l. Quod attinet. ff. De Reg. Jur. *Quia quod ad jus naturale attinet, omnes homines æquales ſunt.* Et à Juſtiniano Inſtitut. De jure naturali. *Et civili jure & naturali omnes homines initio liberi naſcebantur.* Quod omnino nuſquam, ut opinor, Ariſtoteles negavit. Nam quis neſcit, aliud naturæ jus eſſe, ut accipitur ab Ulpiano, aliud naturam, ut accipitur ab Ariſtotele? Jus naturale dicitur ab Ulpiano, Lex, quæ cum homine cœteris eſt animalibus communis, ut Plutarchus illud vocat. Quemadmodum non tantùm homines, ſed aves quoque & piſces libertate iſtâ naturali fruuntur; quaſi ex naturæ lege. At Ariſtoteli Natura eſt facultas naturalis; ex qua actus poſtea extunditur. Ex hac Ariſtoteles definit ſervitutem. Quid igitur in mentem venit Vaſquio, Juriſconſulto, cùm impietatis Ariſtotelem accuſat, qui naturâ, hoc eſt, facultate naturali inter ſe diſtinguit homines? Cùm præſertim mentem Ariſtotelis aut non inſpexerit, aut ſcopum ejus non expenderit.

penderit. Quod ſubindicat vel ipſe. l. 1. Contr. c. 10. n. 3. Ubi ſervitutem introductam ab Ariſtotele concedit; negat tamen ſervitutem eſſe, quia in invitos non cadit. Quaſi aut de jure, aut de vi, aut de invito agat Ariſtoteles. Equidem quòd avis apta ad volandum naſcitur, & hoc ei à natura eſt proprium, non eſt naturale jus, ſed naturalis potiùs facultas; idq́; ſane ſuâ ſponte non invita facit. Ariſtoteles non negat, homines æquales eſſe jure naturali, ſed æquales eſſe naturali facultate, ſive naturali potentiâ: Et idcirco actu in familia atq; operatione plurimùm differre. Ideo cùm dicit: Servum aliquem naturâ naſci; hoc vult: Aliquem naturâ magis aptum ad ſervitutem naſci. Id verò eſt, quòd Græci dicerent; δυλικώτερον φύσει ἱκανὸν γίνεσθαι ἢ εἶναι. Exemplo, mentem Ariſtotelis, ſi placet, illuſtremus. Ait alibi: Naturam voluiſſe, ut Barbari ſervirent Græcis, quia Græci à natura liberi naſcuntur, ſervi autem Barbari. Idq́; ex Euripide, qui dixerat: Βαρβάρων δ' Ἕλληνας ἄρχειν εἰκὸς, ἀλλ' ὐ βαρβάρυς: Μῆτερ Ἑλλήνων τὸ μὲν γὰρ δῦλον, οἱ δ' ἐλεύθεροι. Quod de Aſiaticis Ageſilaus, de Jonibus pronunciabat Callicratidas; de Syris Cicero & Julianus. Quis exiſtimabit ergo, eam eſſe mentem Ariſtotelis, ut neget, quod ab Ulpiano dicitur: *Jure naturali neminem ſervire?* Si quidem ipſe opponit id, quod vi fit, & quod jure, idq́; in hac quæſtione. Ut cum ait ſexto capite: Iis, qui in ſervitutem rediguntur, ſi præſertim nati ſint ad libertatem, vim inferri. Ex quo manifeſtum eſt, hoc eum velle: Græcos propter naturales facultates comparatos eſſe ad libertatem, Barbaros ad ſervitutem. Quia, quod Salluſtius præclarè, animi imperio, corporis ſervitio magis utimur. Qui ingenio excellit, ſicut Græci, naſcitur ad imperandum: Qui corpore, ut Barbari, idoneus ad ſervitutem. Quot naſcuntur bajuli, qui corpore ſtupenda faciunt: Quot illuſtres animæ, quarum omnis vis in parte præſtantiſſima conſiſtit? Utri ad imperium naſcuntur? Utri facultatem ſerviendi à natura habent? Tales erant ſervi Scytharum, de quibus Herodotus: Qui, cùm bellum dominis inferrent, flagro monebantur, cui rei eſſent nati. Sed illuſtrius exemplum libro decimo & octavo Juſtini habes, de Stratone: Qui, cùm ſolus inter ſervos viveret ingenuus, ſolus omnes, tanquàm Deus quidam inter homines, ſolertiâ excedebat. Quid quòd idem Ariſtoteles agnoſcit ſervum lege, ſive δῦλον νόμῳ, de quo agunt legum conſulti: Et ab eo ſeparat τὸν φύσει, hoc eſt, qui naturâ ſervus eſt, quem ſolum conſiderat Philoſophus? Statim enim IV. cap. initio: Διχῶς γὰρ λέγεται τὸ δυλεύειν, καὶ ὁ δῦλος· ἐστὶ γάρ τις κατὰ νόμον δῦλος καὶ δυλεύων: De altero autem agit paſſim. Novit ergo & Jus Gentium, quod ὁμολογίαν ibidem vocat. Novit & famulum, qui jure ſervus ſit, ſed alium conſiderat. Atqui dicat aliquis: Quid, an non diſertè ait imperator: *Libertatem eſſe facultatem naturalem;* ſicut in eadem definitione Florentinus? Ita ſane: Sed

non

non eo ſenſu, quo ab Ariſtotele facultas uſurpatur, à qua, ut à forma, omnis actus prodit; ſed pro libera potentia aut poteſtate. Sicut aliàs in legibus non ſemel. Sed in viam redeamus; hoc eſt, titulum de Jure Perſonarum videamus; de quo agitur potiſſimùm. Longè aliter perſonas in hoc titulo conſiderat Juſtinianus quàm Philoſophus. Perſonæ, de quibus libro primo agit Ariſtoteles, non ſunt pars Reipublicæ, de qua etiam primario, ut ſuprà dicebamus, ibi non agitur; ſed ſocietatis primæ, è qua conſtituitur Reſpublica, materies. Quæ non eſt pars quidditatis propriè, ut loquuntur vulgò barbarorum filii. Adde, quòd nec jus earum reſpicit, ſed opus; ſive operationem, cui quiſq; naſcitur idoneus. Idq; totúm nititur hoc axiomate: *Naturâ civitatem eſſe.* Quod ut probet, *ἀναλυτικῶς καὶ εἰσαγωγικῶς* ab homine incipit, quem naturâ eſſe ait animal politicũ: Hoc eſt, ſocietati natum. Jam, cùm in duobus, *τοῖς τε ἄρχουσι καὶ ἀρχομένοις*, ſocietas conſiſtat: Hoc quoque à natura eſſe probat. Idque primò in familia. In qua alii ſic à natura comparati ſunt, ut imperare poſſint: Alii ſic comparati ſunt, ut debeant ſervire, & velint. At Juſtinianus de perſonis inſtituti ſui cauſa agit. Sicut perſonarum cauſâ totum jus eſt conſtitutum: Siquidem & ff. De Statu Hominum, *Hominum cauſâ omne jus conſtitutum* eſſe dicitur. Et earum cauſâ etiam de Rebus agitur & Actionibus. Ideoq; ſervitutem non conſiderat, ut miniſterium; neq; dominium, ut imperium; quod ab Ariſtotele eſt factum. Sed conſiderat jus illud, quod in ſervitute & in libertate eſt. In quo jure rurſus non conſideratur ſervi qualitas, natura aut proprietas: Non conſideratur ſervi officium, ut in familia, actus aut operatio; ſed conditio & ſtatus. Hoc apparet ſatis ex V. lib. 1. Pandect. tit. è quo iſte, qui de jure perſonarum, quod, ad definitionem ſervitutis, etymologiam attinet & modum, eſt deſumptus, qui inſcribitur, De Stat. Hom. Agit ergo Ariſtoteles de qualitate Servi, quâ eſt ſervus: Florentinus, Cajus, Marcianus, Ulpianus, Imperator, de conditione ſervi, ſeu de ſtatu. Apparet hoc ex definitione ſervitutis, in qua *Conſtitutio* vocatur: *Servitus eſt conſtitutio.* Atqui qualitas, de qua jam agimus, & quo intendit Ariſtoteles, non conſtituitur: Sed contra innaſcitur. Quippe ut in oculo facultas naturalis ad videndum; ſic in famulo, ut eum Ariſtoteles conſiderat, facultas naturalis eſt ad ſerviendum. Eam conſtitutionem contra naturam eſſe dicunt. Item ſervum, qui naturâ liber eſt, conſtitutione iſta juris gentium, (quæ ſunt verba Florent. ff. De Statu Hominum) *alieno contra naturam ſubjici dominio.* Quod ex origine ipſa vocum, & quam vocant veritate, probat. *Servi ex eo appellati ſunt, quod imperatores &c.* Et: *Mancipia verò dicta, quòd ab hoſtibus manu capiantur*, qui à Græcis vulgò *δορύκτητοι* vocantur; neq; quicquam faciunt ad ſervum naturalem Ariſtotelis. Apparet ex diviſione ſervi & liberorum, Uterq; enim negat, ſervum dividi.

vidi. Et Juſtinianus quidem: *In ſervorum conditione nulla eſt differentia.* Marcianus: *Et ſervorum quidem una eſt conditio.* Negat uterq; ſervos dividi. Quomodo? quod nimirum ad conditionem quod ad ſtatum. Ex quo ſatis planum eſt, quod dicebamus. Nam quis neget, ſervos facultate dividi? Alius enim naſcitur, ut currat: Alius, ut bajulet; Alius, aliud ut agat. Neq; minùs actu differunt & opere: Alii enim coquunt; alii pinſunt; alii verrunt; alii aliud agunt. Et hoc eſt, quòd Ariſtoteles: Ἔστι γὰρ ἕτερα ἑτέρων, τὰ μὲν ἐντιμότερα ἔργα, τὰ δὲ ἀναγκαιότερα. Hoc eſt: *Alia aliorum ſervorum ſunt opera, nonnulla magis neceſſaria, nonnulla magis honeſta.* Quod & hoc vulgato probat verſiculo: Δοῦλος πρὸ δούλου, δεσπότης πρὸ δεσπότου. Et in Paradoxis Tullius: *Sed ut in familia, qui tergunt, qui pinſunt, qui verrunt qui ſpargunt, non honeſtiſſimum ſervitutis locum tenent: Sic in civitate, qui ſe iſtarum rerum cupiditatibus dederunt; ipſius civitatis locum penè infimum obtinent.* Et paulò antè: *Atq, ut in magna familia ſunt alii lautiores, ut ſibi videntur, ſed tamen ſervi; Atrienſes ac Topiarii, &c.* Ita Athenæus notat, quoſdam ex Romanis decem, alios viginti ſervorum habuiſſe millia. Alios nimirũ Balneatores, alios Nomenclatores, alios Offarios, alios Structores, alios Prægustatores, alios Oſtiarios, alios Curſores, alios Lecticarios, alios Arcarios, & ſimiles. Quid? an non Columella, in ſingulis villarum operis, ſingularem animi ac corporis requirit habitum. In magiſtris pecorum, ſedulitatem & frugalitatẽ: In bubulco, præter mentis indolem, vocis vaſtitatem pariter & corporis. Jam proceritatem in aratore cùm ob cauſas alias, tum, *ut arando,* inquit, *ſtivæ penè rectus innitatur.* Contrà verò in vinea, *non altos, verùm lacertoſos,* ſicut ipſe loquitur, *& latos,* exigit. Atq;, ut ſedulitatem in paſtore ac frugalitatem curâ aliquis fortaſſe efficaciat ac educatione: Ita vaſtitatem bubulci, aratoris altitudinem, vineatoris latitudinem, nemo efficit, ſed à natura accipit, & pro ſingulorum naturali aut potentia aut corporis habitu ſingulis admovet operibus, eodem omnes jure & conditione, non eodem modo à natura comparatos. Alius ergo eſt conditione ſervus, de quo Imperator: Hoc eſt, factus jure gentium, quem non minùs Ariſtoteles agnoſcit; alius naturâ, de quo Ariſtoteles. Qui nec jus in libertate ſpectat, nec in ſervitute, ſed in homine & familia (quæ prima eſt ſocietas) potentias ad imperandum, aut ad ſerviendum naturales. Sicut & eaſdem locum in Republ. habere oſtendit. In qua alii ad parendum, alii ad ſerviendum naſcuntur; hoc eſt, magis à natura ſunt idonei. Jam quod attinet ad ſervos, quas conſiderat Juſtinianus, ii ratione τῶν κατά τι opponuntur liberis, (quod ex titulis De Jure Perſonarum & de Statu Hominum apparet.) Ariſtotelis contrà opponuntur dominis. Nam quem vocat liberum Philpſophus; cùm propius ſe explicat, ἄρχοντα vocat: Sicut famulum ἀρχόμενον. Quod ubiq; in hac diſputatione apparet.

paret. Et hoc ſanè ratio familiæ requirit. In qua ſervus illi non opponitur, qui ſtatu liber eſt, verùm illi, qui imperat. Atque hoc ſenſu fœminas & liberos ſervire quodammodo, dicit Ariſtoteles. Ideoq; imperium in domo Regium appellat & Monarchicum. Quia penes unum ſumma eſt poteſtas. Jam cùm Ariſtoteles, ut antè diximus, ſexto capite ſervum dividat, in ſervum lege & naturâ: Quod ad ſervum lege, de hoc diſputant Juriſconſulti. At quem ſervum naturâ vocat, de hoc nihil tradunt Juriſconſulti. Quia totum hoc Philoſophi eſt, quærere nimirum, quis naturâ ſit ſervus; hoc eſt, propriè ad ſerviendum idoneus. Præterea, cùm quæſtionem tractat, quæ ex ipſa hac diviſione naſcitur; prudentiſſimè eam tractat: Nec, ſi rectè ejus mens intelligatur, quam jam ſuprà fuſè expoſui, cum Juriſconſultis pugnat. Quærit enim: An qui lege eſt ſervus, hoc eſt, qui in bello capitur, ſervus quoq; jure ſit & meritò: Non, an talis ſervitus ſit naturalis, quod Juſtinianus negat (qui naturâ ait omnes eſſe liberos) ut & Ulpinianus, qui æquales omnes ait eſſe jure naturali. Hoc autem ipſe negat Ariſtoteles, qui bis libro primo, eos, qui ſunt lege ſervi, βιασθέντας, hoc eſt, coactos, ait vivere. Tandem autem ſic concludit, ut ad primam illam ſuam dilabatur ὑπόθεσιν: Neminem magis naturaliter ſervire, quàm qui natus eſt ad ſerviendum: Hoc eſt, qualitates à natura ſervo proprias accepit. Quæ definiuntur à Philoſopho, negliguntur à Juriſconſulto. Qui de jure tantùm agit; primùm naturali, quo cenſentur omnes liberi: Tùm autem gentium, quo conſtituuntur quidam ſervi. Quibus Marcianus addit Jus civile, ff. De Stat. Hom. l. V. Jus autem illud Juriſconſultus accipit ἐξ ὑποθέσεως, ut juſtum: Neq; injuriâ ſervire quenquam putat, (niſi ſi quis à latronibus ſit captus, & hoc etiam impropriè loquendo: Quia nec de eo diſputatur) Ariſtoteles hoc jus ad ſuam exigit hypotheſin, quæ erat: *Aliquem ad ſervitutem, aliquem ad imperandum naſci*; ſive: *Naſci ſervum, naſci dominum*; vel: *Naturâ ſervum eſſe & dominum*. Ait enim iſtâ lege fieri interdum, ut, qui natus ſit ad imperandum, ſerviat. Exempli gratiâ: Cùm Cæſar Julius Dictator captus fuit à piratis; pone à Scythis fuiſſe captum: An quis dubitabit, niſi planè ſtolidus ac demens, Cæſarem ad libertatem, iſtos Barbaros ad ſervitutem potiùs fuiſſe natos: Atq; ita vim naturæ fieri, quæ nihil agit fruſtrà? Ut Platonem, ut Diogenem, ut Epictetum, alioſq; veterum omittam, quos injuſta atque violenta ſervitus oppreſſit, cùm ad libertatem eſſent nati, quot præclari hac ætate viri ad triremes & ſervitium à Turca ſunt damnati? Ut infelix Magius, vir magnus & excelſi animi, qui in ſervitutem ab eodem hoſte primùm eſt redactus; mox excoriatus. Quare non pauci quoque ex recentioribus, inter quos Bodinus, qui libenter bellum Ariſtoteli indicit, hoc concedunt. Concludamus! Omnes naturali jure eſſe liberos, vult Ulpinianus. Ariſtoteles hoc nusquam negat. Homines differre qualitati-

bus,

bus, & hoc à natura in ſocietate humana fieri, quæ nihil fruſtrà agit, ait Ariſtoteles. Nuſquam hoc Iuriſconſultus negat. Nam negaret, Paridem & Herculem, Alexandrum & Sardanapalum, qualitatibus differre: Aut, ut accedamus propiùs, ſervum ſtolidiſſimum & ſolertiſſimum dominum. Ait Imperator, Jure naturali omnes naſci liberos: cum hoc autem jure conſtitutionem juris gentium pugnare, quæ captivitates introduxit. Ariſtoteles de jure naturali hic non agit: Interim captivitatem, quæ conditionem mutat jure gentium, pugnare cum naturæ facultatibus oſtendit. Ut ſi Hercules ſerviat: Soſia & Davus imperent; aut hominem naturâ liberum captivitate premant. Servitutem propriè eſſe contra naturam, Juriſconſulti dicunt. Servitutem ſæpe eſſe contra naturam, hoc eſt, contra inſtitutũ naturæ & finem, ait Ariſtoteles. Ariſtoteles, ſervum ait naſci; hoc eſt, idoneum ad ſerviendum. Hoc ne quærit quidem Juriſconſultus. Qui oſtendit, jus, quod domino competit in ſervum, à natura non eſſe. Idq́; apparet ex titulo, De his, qui ſui vel alieni ſunt juris. Quæ inſcriptio excludit omnes facultates, quas Philoſophus conſiderat, negligit Juriſconſultus. Qui de jure, de conditionẽ ac de ſtatu cùm agat, omnes, qui non tali ratione ſervi ſunt, excludit. At Philoſophus eos quoque, qui conditione ſui ſunt, conſiderat. Quales ſunt, quos *ὑπηρέτας* vocat, qui nihil ultra operam obſtringunt. Sicut libro tertio Politicorum. Ubi eos quoque, quos *χερνήτας* dicit, hoc eſt, quos nunc operarios vocamus, inter ſervos ponit. Servum naſci etiam Juriſconſultus ait, Inſtit. De jure Perſonarum. Hoc non uno loco ait Ariſtoteles. Pro Juſtiniano reſpondet Marcianus. ff. De Statu Hominum; id naturali jure fieri. Pro Ariſtotele reſpondet ipſe Ariſtoteles: Qui ſe ait intelligere, *τὸν ἄξιον δουλεύειν*, hoc eſt, *eum, qui ſervire dignus ſit.* Ille autem eſt, qui corpore & animo ad ſervitutem eſt comparatus. Sicut pluribus oſtendit quinto capite. Imperator ait, nullam eſſe differentiam ſervorum. Verùm addit, in conditione; quod & Marcianus addit. Igitur excludit, cùm hoc dicit, facultates naturales, & officia ſervorum, quæ Oeconomus conſiderat; ipſi quoque Juriſconſulti, aliis in locis paſſim agnoſcunt. Ita habes in Digeſtis, *Atrienſes*, ſive, *Atriarios*, ut eos vocat Ulp. ff. Nautæ, Caupones, Stabularii. Ita *Diſpenſatores, Inſularios, Villicos*, & alios, apud Alphenum. l. in lege cenſoria ff. De Verb. Sig. Ita *Topiarios* & *Saltuarios* apud eundem. l. cùm quæreretur. ff. De Legat. & Fideic. tertio. Ubi & eoſdem, conditione, re, uſu ac miniſteriis diſtinguit. Ait enim, *Topiarium ornandi, Saltuarium autem tuendi & cuſtodiendi fundi magis quàm colendi, paratum eſſe.* Ita *Notarios*, apud Paulum. l. Lucius Titius ff. De milit. teſta. Ita *Diatarios*, non ſemel, ut & alios non paucos paſſim. Ut *Aquarios*, *Suppellectilicarios*, *Nomenclatores*, *Fornicatores*, *Muliones*, ſimilesq́; ſine modo. Quorum nemo

dicavi, tum de juventute, tum de aliis ſcientiis, quæ ſine aliqua cognitione hujus aut non addiſcuntur, aut non abſolvuntur, eſſe meritos, qui veſtigiis Philoſophi inſiſterent, mentem ejus explicarent, & quantum poſſet fieri, inutiles racemos, ut ſic dicam, illos quæſtionum amputarent. Quod cùm faciendum ſibi duxerit & accuratè præſtiterit præclarus vir *Erneſtus Sonerus*, Præceptor olim tuus, cujus commentationes mirè nobis placuerunt, ſicut olim, ita nunc è re communi eſſe judico, ut cum cura ac diligentia edantur. Illuſtrabit enim iſte labor eos, qui in Ariſtotele vagantur, revocabit eos, qui in vaſto illo quæſtionum fluctuant Oceano, ad portum eruditionis & concluſiones definitas; eos denique, qui compendium requirunt Philoſophi, brevitate illâ inſtruet, ac præclara illa diſciplina, quæ tot Profeſſores nunc, quot candidatos, habet, informabit. Quòd ſi, præter hoc judicium, noſtram inſuper requiris operam, quicquid poſſum vel conſilio vel re, libenter eò conferam, ut ſcriptum hoc typographorum arte & induſtriâ cum publica utilitate τῶν τῆς ἀληθείας ἔργων in lucem prodeat. Vale, præſtantiſſime juvenum, & nos ama. Anno 1616.

Idem Eidem.

NEque is ego ſum, Richtere præſtantiſſime, ut Amicorum cum illorum abſentia memoriam ex animo deponere ſoleam; neque eæ ſunt virtutes tuæ, ut vel negligentibus excidere poſſint: Ad has autem virtutes ſingularis quoque tua in ſcribendo acceſſit diligentia, ut mihi, quòd ad ſingulas non reſponderim hactenus, una tantum ſuperſit excuſatio; quæ, ſi quid judicio, multarum inſtar eſt. Quippe cùm ex Anglia primùm mox diſceſſurus, deinde autem ex Gallia, incertus, quam diu manſurus eadem in urbe, literas ad nos dediſſes, malui officio ſuperſedere ſcribendi, quàm ut meæ aut errarent, aut in aliorum manus pervenirent. Qua de re quidem, quanquam ne nunc quidem certi quicquam habui, malui quicquid ejus eſſet futurum, ſemel experiri, quàm amori meo, quo Te ſemper proſecutus ſum, inſigni atque in primis ſingulari, vim inferre. Hac lege, ut ſi alibi Te iſtæ deprehendant, certò ſcias, me, ubi de adventu in patriam tuo certi quid cognovero, neq; officio ſcribendi, neque omnino ulli, quod eximia à nobis tua expectare poſſit indoles, defuturum eſſe. Expectabo igitur, ut bonâ fide hoc è tuis intelligam; ne uterque ſæpius, ego fruſtrà ſcribendo, Tu nequicquam noſtras expectando, operam ludamus, hoc præſertim tempore, quo & multa ſunt, quæ ſcribam de hac ſubita mutatione noſtra, & omnino utriusque intereſt, ut quæ ab utroque ſcribantur, tutò ad utrumque perveniant. Mi ſuaviſſime atque eruditiſſime Richtere, iterum atque iterum vale, & nos ama. Lugd. Bat. 14. Octobr. Anno 1618.

Rich-

Richterus Heinſio.

EAm ſilentii tui cauſſam fuiſſe, Heinſi Excellentiſſime, quam ego ſemper ſuſpicatus ſum, videlicet non mei oblivionem, ſed quòd, ignorans ubi locorum degerem, errare tuas aliorumve in manus pervenire noluiſti, ex literis tuis, quas 21. Januarii Stylo Juliano in patria accepi, ſingulari cum lætitia intellexi; ignoſce, quæſo, ſi liberiùs paulò urgentiusq; tuas deſideravi; meoq; in Te amori imputa, cui excuſando, ſi quid tamen excuſationis opus habet Plinii illud ad Paulinum ſuum, uſurpare mihi liceat: *Iniquus eſt amor interdum, impatiens ſæpe, μικραίτιος ſemper.* Nunc verò, cùm ante bimeſtre in patriam reverſus fixam ſedem habeam in ædibus paternis, injurius ſim in conſtantiam amoris tui, ſi ut literarum colloquio amicitiam noſtram ab interitu vindices, pluribus te rogare velim: Quanti literas tuas faciam, neq; Tu ſermone adulatorio ex me cognoſcere cupis, neq; ego ſignificare ſincerè & re ipsâ animum hunc ut præſens olim, ita abſens quoq, teſtari Tibi malo. Porrò ſubitam iſtam Hollandiæ mutationem admirari ſatis nequeo, de qua quia tutò nunc ad me ſcribere potes, largiores literas à Te expecto, in primis verò de Hugone Grotio, admirandæ eruditionis & ſcientiæ Viro, certi quid ex Te cognoſcere cupio, cujus fortuna iniquior, incredibile eſt, quantum me afficiat. De Synodo etiam Dordracenſi omnium optimè tuæ me certiorem reddere poterunt. Apud nos nulla nova ſunt, niſi nonnullis præclaris Viris magnæq; in Republ. noſtra authoritatis Academia Veſtra præ aliis quàm optimè commendata eſt, qui unicè deſiderant, ut pax & concordia Bataviæ tandem reddatur, quò tutò pignora chariſſima Scholæ Veſtræ concredere poſſint. Ego, ne meum ſtatum neſcias, nunc hoc ago, ut patriæ advocando inſerviam. De Soneri Metaphyſica quid fiat, ſcribas, velim, & quid expectare debeamus paraphraſi tuâ, quam Ariſtotelis Politicæ debes ex promiſſo. Adjunxi hiſce exemplar Diſputationis meæ inauguralis, quam, quia à me venit, gratam habeas, & ſi bonas horas aliquando non bene collocare libuerit, perlegas, rogo. Suas etiam meis adjunxit D. Remus, mi chariſſime & obſervandiſſime Heinſi, iterum atq; iterum Vale, & me mutuo amore perſequi perſevera. Noribergæ 29. Januarii ſecundùm faſt. Julian. Anni novi 1619. quem Tibi totiq; Bataviæ fauſtum ac felicem ex animo opto, atq; voveo.

Idem Eidem.

DUm ad proximas meas, quas ante duos menſes ex patria ad Te miſi, reſponſum expecto, Burckardus Löffelholtz / à Kolberg, Adoleſcens genere, virtute & amore bonarum artium Nobiliſſimus, Patricius Noribergenſis, Amicus

meus ſingularis, qui Tibi has tradet, Heidelbergâ, ubi aliquandiu ſtuduit, ad me ſcribit, & ut ſibi, ad Batavos proficiſcenti, ad HEINSIUM, & quem ille jam diu coluit, quo me familiariter uſum antehac cognoverat, quaſi viam & aditum munirem, magnopere me rogavit. Annui lubens optimi Juvenis honeſtæ petitioni, cujus vel ſolus amor & cultus, quo Te proſequitur, hoc à me impetrare debuit. Commendo eum Tibi more Romano, quem ſi interdum, quod commodo tuo fiat, ad amicam converſationem admittes, & in ſtudiis, Politices præſertim & Hiſtoriarum, juvabis, ſummam felicitatem ſe aſſecutum arbitrabitur. Neq; in ingratum beneficia conferes, quæ ego non minùs quàm ipſe grata habebo, & reliquis tuis, quibus me Tibi æternùm obligâſti, annumerabo. Ad illa, quæ proximè, ut ad me ſcriberes, â Te petii, de Synodo Dordracenſi & Hugone Grotio incredibili deſiderio reſponſum expecto. Beabis me non vulgariter, ſi quàm primùm ſcripſeris. Porrò vitæ meæ mutationis neſcium Te eſſe nolui, cui omnia mea nota eſſe cupio. Ante paucos enim dies Dei auſpicio, Parentum conſilio, uxorem mihi deſpondi, viduam honeſtiſſimam, floris nondum attriti, animi juxta & corporis dotibus præclaram, Suſannam nomine, cum qua intra ſedecim dies, volente DEO, nuptias celebrare conſtitui. Tibi ſi per locorum intercapedinem præſtò eſſe liceret, ego in cœnacula maxima Divum aſcendere & cum Jove ipſo epulari mihi viderer. Si Remum & Piccartum imitaberis, & Epithalamium amico & cultori fido mittes, ſponſi gaudiis ingentem cumulum addes, novoq; beneficio priſtinorum haud immemorem obligabis. Vale literarum ſeculiq; decus, & Muſis tuis Sponſum hunc exorna. Noribergæ 24. April. Styl. Julian. Annno 1619.

P. S. Carmen, quod Sponſus petii, maritus accipiam, æquè gratum habebo.

Idem Eidem.

EXpecto hodieq; reſponſum ad binas meas, quas ab eo tempore, quo in patriam reverſus ſum, ae Te, Heinſi Excellentiſſime, exaravi, quibus nunc tertias addo, & ut Tu de una tandem, quod dicitur, fideliâ plures parietes dealbes, rogo, præſertim, quia in illis, quas ante annum ad me miſiſti, cùm me adhuc Lutetiæ hærere putabas, promiſiſti. Te, ſi de reditu meo in patriam certi quid cognoveris, & qui tuæ commodè ad me pervenire poſſint, frequentiores ad me miſſurum eſſe. Scripſi autem, ni fallor, jam ſemel atque iterum, ut literas tuas vel Elzeverio, ad nundinas Francofurtenſes abeunti, dares, vel quod ſingulis ſeptimanis, imò diebus abs Te fieri poteſt, ad Lambertum van Tweenhuyſen mercatorem Amſtelrodamenſem, transmitteres, quod ut facias, & nomen hoc expungas, moleſtus creditor denuò Te interpellare nihil vereor. In primis verò, & quod

& quod harum argumentum eſt præcipuum, vehementer, etiam atque etiam abs Te peto, ut per amanuenſem tuum vel alium, qui Tibi videbitur, notas Gerarti Falkenburgii in Galenum, quod ille ad oram exemplaris Aldini, quod in Academiæ Veſtræ Bibliotheca adſervatur, annotavit, exſcribi curare velis. Deſiderat illas Clariſſ. Vir Caſparus Hofmannus, in Acad. noſtra Altorfina Medicinæ Doctor primarius, qui novam Galeni editionem molitur cum accurata verſione ad genuinum textum Græcum, ad quod undiq; conquirit ſubſidia, & jam non vulgaria ex Academ. Heidelbergenſi aliisq; impetravit. Hujus conatum honeſtiſſimum quin & Tu adjuvare velis, & vel amicitiæ noſtræ tantum tribuere, injurius ſim in Virtutem tuam, ſi dubitare velim. Significavit ille modum in ſcheda incluſa, quo fieri hoc quàm commodiſſimè poſſit, & pretium laboris recepit, pro quo ego me ſponſorem offero. Ἐγὼ Γεώργιος ἔγραψα τῆ ἐμῆ χειρὶ, ἐγὼ ἀποτίσω. Obligabis autem Virum haut ingratum eò arctius, quò citiùs beneficium præſtabis. Adjunxi ſtrenæ loco exemplar Epithalamiorum, quibus Amici nuptiis meis gratulati ſunt, quod ut gratum habeas, rogo. Vale, literarum princeps, & nos amare perſevera: Norібergæ 14. Januarii Anno 1640. quem Tibi quàm feliciſſimum etiam labi comprecor!

Idem Eidem.

VEniunt ad Vos, Heinſi Excellentiſſime, Domine & Amice plurimùm honorande, tres Studioſi, Juvenes Noribergenſes, nomine Leonhartus Grundherr, Albertus Pœmer & Georgius Scheurl, in quibus Tibi commendandis M. Tullium imitabor, qui cùm Lacedæmonios Sulpicio ſuo commendare deberet, ſcripſit: Lacedæmonios commendatione apud Sulpitium non egere. Ita ego (ut parva magnis comparem) non ineptè: Noribergenſes commendatione apud Heinſium non egere. Sic enim benevolentia tua ſingularis, quâ erga me aliosq; patriæ meæ cives uſus es, de Te ſentire jubet, cujus recordationem apud nos nulla temporis longinquitas, nullave fatorum offenſio delere poterit. Sunt autem iſti, quos vides, Senatorum è patricia familia in Rep. noſtra filii, genere, virtute, ingenio clari, &, quod caput rei eſt, liberaliū diſciplinarum amantiſſimi, qui amore ſcientiæ exules inter extera literarum emporia Lugdunenſe Veſtrum omnium primò eligere voluerunt. Hos, quin non tantùm ſingulari benevolentiâ excepturus, ſed etiam, quacunque in re opus fuerit, ope & conſilio adjuturus ſis, injurius ſim in virtutem tuam, ſi dubitare aut longiori ſermone abs Te petere velim. Atque illud quidem non tantùm, quàm diu nobiscum vivent, ſed etiam, ubi plus ultra aliquando progredientur, in Angliam dico, ubi amico cuidam Oxonienſi, Romano more, hoc eſt, optimè abs Te commendari

petunt;

petunt: In quibus omnibus ut non minimum hac meâ commendatione ſe conſequutos arbitrentur, efficias, rogo. Hoc ſi præſtiteris, noſtram de tua erga nos benevolentia ſpem confirmabis, & ipſos hos, quos commendavi, paratiſſimos, officioſiſſimos optimosq; Juvenes ad tuam neceſſitudinem tuo ſummo beneficio cum ſingulari Nominis tui gloria adjunges. Vale, mi Heinſi chariſſime, & ad proximas noſtras, quibus pro Hofmanno, Medico Altorfino, Falckenburgii notas ad Galenum è Bibliotheca Leydenſi petii, reſcribe. Dab. Noribergæ IX. Calend. April. Stylo Juliano. Anno 1620.

Heinſius Richtero.

CLariſſime Richtere, quos commendâſti nuper mihi nobiles Adoleſcentes, eos, vel commendationis tuæ cauſâ, vel quia id merentur, omni comitate ac benignitate habebo. Scio enim fieri non poſſe, ut qui Tibi placent, ulli probo aut erudito diſpliceant. Eas literas, quas nuper ſtudioſo cuidam ad me perferendas dediſti, decimo pôſt menſe accepi. Ex eo nôſſe potes, quàm tradantur nobis diligenter, quæ à Te mittuntur. De Galeno merus error eſt. Magnus Vir fuit Falckenburgius, & qui plurima in iis libris annotavit, qui in Bibliotheca noſtra publica ſervantur. De Galeno noli credere. Exemplar, quod habemus, nunquam ille vidit. Profeſſor ejus gener meus fuit: Magni illius in Anglia, qui exemplo ſuo docuit, quàm fragili loco ſtarent potentes: In ea autem nihil annotatum præter illa, quæ in ipſo Galeno obſervatione digna ſunt: Et ſi quæ occurrant ex Autoribus, aut ſi quæ ex antiquitate, qualium ille plenus eſt, obſervat, καὶ τοῖς ἰατρικοῖς immiſcet. Nôſti nihil hîc extare, quòd non uſu tuum ſit. Ipſe ne haberem fidem aliis, expertus ſum, quod ſcribo & expertus coràm ſum, oculis. Puto ſæpius luſtrâſſe Te, quæ hîc ſervantur. Ex his, quos nobis commendâſti, nemo eſt, qui aditum non facilè impetrare poſſit. Nos jam longum tempus noſtri non fuimus, & adhuc quotidie, juſſu Ordinum, nonnulla aut privatim aut publicè concipere cogimur, in quibus nihil ſpectamus, niſi ut iis placeamus, quibus curæ, ne quid detrimenti Resp. capiat, & qui hactenus cum graviſſima ſeditione paria fecerunt. Brevi plurima, ut ſpero, non ſub alieno, ſed ſub noſtro nomine edemus. Quædam habebamus his nundinis parata; ſed elapſum eſt tempus. Itaq; ſolæ Orationes noſtræ auctiores parte non exiguâ jam lucem videbunt. Cætera proximis, ut ſpero, nundinis. Viro magno Dn. Remo ex animo me commendo. Vale Vir Clariſſ. Lugd. Bat. 22. Juni, A. 1620.

P. S. Scito nuper me titulo & ſtipendio Conſiliarii aulici à Sereniſſ. Suecorum Rege donatum eſſe.

Rich-

Richterus Heinſio.

TRiennium eſt, ni fallor, cum Adoleſcentes aliquot ex patria noſtra ad Academiam Veſtram abeuntes virtuti tuæ commendavi, & quidem, ut poſtea cognovi, non fruſtrà, ſiquidem pondus habuiſſe apud Te commendationem iſtam, tum per literas tuas, tum aliunde mihi innotuit. Etſi autem pro officio iſto nullas Tibi hactenus ſcriptione gratias egi, animo tamen habui maximas, illamq; virtutem tuam apud alios, quotiescunq; occaſio ſeſe obtulit, debitâ laude deprædicavi, adeò quidem, ut nunc alii, quibus itidem apud Vos aliquandiu commorari animus ſedet, idem à me petere non dubitârint. In primis verò harum lator Georgius Hieronymus Marſtaller, Noribergenſis Juvenis, tam genere quàm virtutis atq; eruditionis laude apud nos cumprimis conſpicuus, Virtutum tuarum præconio, ut ille Miltiadis trophæo excitatus, me quaſi proco, aditum ſibi ad Humanitatem tuam aperiri voluit, id quod, tum quia ille re verâ dignus eſt, tum ut ego diuturno ſilentio meo aliquando finem imponerem, animumq; hunc in Te colendo atq; amando conſtantem teſta er, Juveni optimo mihiq; amiciſſimo denegare nec debui, nec volui. Rogo itaq;, ut eum pro conſveta humanitate tua excipias, & ad converſationes familiariores interdum admittas, quo facto ipſe perſpicies, quàm non proletario more illum commendârim. Jam ſemel atq; iterum in Philoſophia Jurisq; ſtudio in Academia noſtra Altorfina ſingulari cum laude publicè diſputavit, & nunc cum arte Juris privati, Hiſtoriarum atq; Politices ſtudium, hoc eſt, alteram Juris noſtri partem conjungere ſatagit, in quo Te ductore non vulgares ſibi profectus pollicetur. Cognatus eſt Clariſſimo Remo noſtro, ex cujus commendatitiis plura forſan intelliges. Familiæ etiam Baudewinorum, quæ Coloniæ, & in Urbe Veſtra moratur, notus, & ni fallor, affinitate junctus eſt. Quicquid officii huic præſtiteris, non ingratum, nec unum, ſed multos, quos inter & ego, Tibi obligabis. De ſtatu Germaniæ noſtræ proh dolor! jàm diu nimiùm quàm turbulento, ut & de Republica & Academia noſtra, ſi quæ ſcire cupis, hic ipſe abundè Tibi narrabit. Quæ apud Vos nunc ſit rerum facies, quam bella & conſpirationes deformare conando pergunt, certi quid ex Te cognoſcere velim: Vix credis, quàm falſa veris fama eundo miſceat, unde beneficio me afficies ſingulari, ſi certi quid de ſtatu Veſtro ad me perſcripſeris. Jam antea, ſi memoriam recte conſulo, Tibi ſignificavi, ut ego ante reditum in patriam Baſileæ in decurias Doctorum Utriusq; Juris, poſtea domi in numerum Advocatorum receptus fuerim. Interea etiam in numerum Conſiliariorum Reipublicæ noſtræ adſcitus ſum, in quo munere, ut nôſti, rarò mihi ad priora humaniorum literarum ſtudia recurrere,

& vix quaſi poſtliminio interdum redire licet. Itaq; incultas literas boni conſules, præſertim cùm earum negligentiam etiam Viri Docti quandoq; pro cultu habere ſoleant. Vale, literatorum Princeps, & amorem tuum mihi conſerva. Dab. Noribergæ poſtrid. Kal. April. Anno 1623.

Idem Eidem.

ETſi nihil reſponſi ad nonnullas commendatitias meas abs Te, Vir Ampliſſime, accepi; haud tamen negligentiæ vel officii oblivioni, ſed negotiis potiùs graviſſimis, quibus nunquam non deſtineris, tribuo, cujus rei vel hoc Tibi fidem faciat, quòd literis meis Te interpellare unumq; poſt alterum virtuti tuæ commendare non ceſſo. Et hos enim, quos vides γραμματοφόρυς, Eraſmum Ayrmann, Noribergenſem, & Præceptorem, Benjamin Schüzium, Miſnenſem, Jurium atq; Politices Studioſos, ſine literis meis ad Te venire nolui, tum ut illis gratificarer, qui hos quaſi aditus ad benevolentiæ tuæ fores præmuniri ſibi rogârunt, tum ut nullam occaſionem ad Te ſcribendi elabi mihi ſinerem. Excipias igitur eos humanitate ſolitâ, ſtudiaq; illorum atque conatus adjuves, rogo, quâ benevolentiâ tuâ non ipſos tantum homines gratiſſimos, ſed & me novo quaſi vinculo Tibi obſtringes, req;, confido, experiêris ipſâ, eos favore tuo non indignos eſſe. Novi nihil addo, niſi hoc triſte, quòd magnus ille Philippus Camerarius, octuaginta ſex annorum ſenex, ſuperiori menſe, ut feſſus viator, è ſemita deceſſit, cui tanquam Pro-Cancellario Academiæ noſtræ Altorfinæ (audi & hoc lætum) Clariſſ. Remus noſter ſucceſſit, qui nunc primas inter Conſiliarios Reipublicæ noſtræ obtinet, quiq; non ita pridem datariam ſalutem à Te mihi nunciavit. Statum Germaniæ publicum, heu! turbulentiſſimum neq; ignoras, neq; epiſtola capere poſſet. Nunc tota quaſi Europa attonita expectat, quò res cum Illuſtriſſ. Ordinibus fœderatis evaſura ſit, contra quos vigilantiſſimos jam diu arma parantur clanculum & palàm: Sed DEUS pacem tandem exoptatiſſimam ἀπὸ μηχανῆς reſtituat; in quo felici omine deſino, & à Te reſponſum aliquando expecto. Vale, Vir magne, & in amoro haud temerè cœpto perſevera. Dab. Noribergæ $\frac{12}{22}$. Julii, Anno 1624.

Idem Eidem.

CUm ante biennium Georgium Hieronymum Marſtallerum, concivem meum, Tibi, Vir Nobilis atque Ampliſſime, commendârim, factum eſt, ut Pater illius, Vir optimus, ſcire nunc deſideret, quàm bene filius officio ſuo in ſtudio literarum functus ſit, & num eâdem diligentiâ, quâ Altorfii cœpit, in Veſtra quoque Academia ſit verſatus. Rogavit itaq;, ut hac de re apud Te inquirerem,

terem, utpote cujus teſtimonio certò confidere poſſit, nihil dubitans, me facilè hoc abs Te impetraturum eſſe. Ne igitur Virum honeſtiſſimum ſpes fallat, & ego aliquando literarum aliquid abs Te videam, vehementer etiam atque etiam Te rogo, ut haut gravatim ſcriptione aliquâ Amicum Tui obſervantiſſimum digneris, & de vita ac ſtudiis præfati filii, de quo nil niſi optima quæq; ſperamus, certiorem me facias. Si quid eſt, quod tui cauſsâ viciſſim curatum velis, jube & impera, experieris amici ſtudia atq; officia promptiſſima. Longiori Epiſtolâ nunc tempora tua morari, inq; publica peccare commoda nec volo, nec, ſi vellem, poſſem: Scribam autem plura, ubi priùs tuas accepero. Vale, literarum decus immortale. Dab. Noribergæ Pridie Kal. Martii, Anno 1625.

Heinſius Richtero.

AMpliſſime Vir, Graviſſima, quæ ferè annum integrum graſſata hîc eſt lues, me, cum aliis quibusdam, Hagam Comitum ad menſes aliquot ejecit. Quò, etiam reverſus, gravibus de cauſis, ſæpius redire ſum coactus. Ita factum, ut ad tuas nihil hactenus reſponderim, quem & veneror, ut debeo, & diligo, ut ſoleo. De præclaro Juvene & rariſſimi exempli Marſtallero noli dubitare, quin & valeat & vivat, &, ſi quisquam in hac noſtra Academia, patriâ Parentibusq; dignum ſe præſtet. Præter enim ſummam morum elegantiam ac ſuavitatem, quam in eo cives quoque noſtri admirantur, eâ eſt induſtriâ atque eâ aſſiduitate in ſtudiis, ut cùm alii nonnulli μεμβόμενοι hîc agant καὶ μετέωροι, atq; hoc unum videantur dare operam, ut nihil ſciant, noſter in exemplum cæterorum miſſus videatur. Quare & de commendatione gratias, quas debeo, Ampliſſime Vir, Tibi ago; & Parenti, filii tam rari nomine, ex animo ac prorſus gratulor. Habeo nonnulla mea, quæ cùm apud Vos non extent, (meis enim ſumptibus paucisq; exemplis à typographis deſcripta ſunt) libenter, cùm occaſio ſe dabit, quæ nunc planè deeſt, (nam qui iſta curet, neminem habemus) ad Te, Vir Ampliſſime, & ſummum Virum, Remum noſtrum, mittam, cui nos cum cura ut commendes, & in primis ipſe commendatos habeas, officioſè à Te peto. Lugd. Bat. 21. Junii, Anno 1625.

Richterus Heinſio.

ETſi pluribus annis literarum officium inter nos ceſſavit, nihil minus tamen quàm amorem mei apud Te deſiiſſe aut diminutum ſuſpicor. Perſuadet hoc mihi virtus tua ſingularis, quâ, quos ſemel amare haut temerè incepiſti, non niſi conſtanter amare perſeverare ſoles, fidemq; faciunt monumenta ingenii tui

omni laude majora, quibus amicitiam noſtram etiam pluribus declarare Tibi placuit; epiſtola, inquam, illa tua æternitate digna, quam ante annos XX. & quod excurrit, ad me ſcriptam, primumq; in Variis Lectionibus Rutgerſii, Herois incomparabilis p. m. editam, poſtea cum Orationibus tuis divinis publico donâſti. Quin & uno ore idem loquuntur illi, quos antehac, ſtudiorum gratiâ ad Vos euntes, virtuti tuæ commendavi, nunc Senatores Reipublicæ noſtræ ornatiſſimi, qui Te ſummis laudibus, ut mereris, extollunt, mihiq;, quòd illos Tibi commendavi, gratias agunt maximas. Quibus recèns adſtipulatur præſtantiſſimi ingenii Juvenis Johannes Fredericus Gronovius, elegantiorum literarum ſtudioſus haut è multis, qui, nunc apud Vos degens, ſemel iterumq; memorem affectum tuum haut tralatitiè mihi commendavit, bonâ fide teſtificans, me Tibi hodieq; animo, ut olim coràm, conjunctum eſſe: De qua felicitatis meæ parte etiam atq; etiam mihi gaudeo. Atque, hac fiduciâ benevolentiæ tuæ conſtantiſſimæ fretus, porrò quoq; alios commendare Tibi nihil vereor: Nimirum Juvenem iſtum Illuſtrem & Generoſiſſimum Dn. Ottonem ab Herberſtein, Baronem; qui poſtquam ultra annum in Academia noſtra Altorphina ita vixit, ut non tam ſplendorem à majoribus accepiſſe quàm ad eum amplificandum natus videri poſſit, nunc in Athenæo veſtro aliquandiu commorari conſtituit. Matrem apud nos habet viduam Illuſtrem, ut & Generoſos Dominos Tutores à Teuffenbach/ qui unà cum Patre, in Urbe noſtra defuncto, ante aliquot annos, patrio ſolo in Auſtria, ob Evangelicæ religionis profeſſionem, relicto, domicilium heic elegerunt, vel ob hoc unum pietatis documentum peculiare omnium bonorum favore digni. Eum igitur ut cum ſuis quàm commendatiſſimum habeas, & hac quoque ratione amorem tuum erga me teſtatum ire perſeveres, maximopere rogo. Si reſponſo has digneris, curabit illas Gronovius vel etiam Baro iſte Illuſtris, quem commendavi. Vale, Vir Excellentiſſime, & Cl. Dn. Salmaſium, Collegam tuum, alterum Europæ ornamentum decusq; literarum maximum, ni grave, officioſiſſimâ ſalute à me imperti. Noribergæ Kalendis Septembris, A. C. 1637.

Heinſius Richtero.

NObiliſſime & Ampliſſime Domine. Nunquam ex hoc animo gratiſſima, ſuaviſſima ac etiamnum poſt tot annorum abſentiam præſens Richteri mei delebitur memoria. Cujus rei, quoties occaſio ſe offeret, rem ipſam teſtem, hoc eſt, promptam voluntatem ſtudiumq; bene de Te tuisq; merendi, ſemper exhibebo. Illuſtri Baroni ab Herberſtein, quem commendare nobis viſum Tibi fuit, omnem operam, officia omnia, quicquid deniq; expectari à me poterat, prolixè

prolixè obtuli, neq; tuâ cauſâ patiar, ullum ejus in me claudi commodum, qui hoc ipſo nomine felicem me exiſtimo, quòd me meaq;, vel utcunque, probare Tibi poſſim. Hæc nunc obiter, cùm is, quem ſtudiis præfectum habet, urgere tabellarium, qui ſubitò diſceſſurus eſſet, ſemel atq; iterum monuiſſet. Proximè prolixiùs, ut ſpero, nunc & ſeriùs ob abſentiam, quàm debui. Nobiliſſime & Ampliſſime Domine vale, ac nos ama. Lugd. Bat. 7. Decembr. Anno 1637.

Richterus Heinſio.

Vix credis, quantum voluptatis ex literis tuis, ante trimeſtre ad me datis, perceperim. Etſi enim ob tabellarii properantiam verbis erant breviores, affectum tamen antiquum prolixè ſatis, imò abundantiſſimè ſpirabant, quem ego gratiſſimum longè ex intervallo quaſi ardentiùs amo, & ſimul exoſculor animitùs. Et planè mihi accidit, cùm eas legi, quod illis ſolet, qui Amicos ex longo itinere reduces avidiſſimè amplectuntur. Nam diuturnum amici ſilentium peregrinationi longinquæ comparari nôſti, quâ finitâ eò magis gaudere ſolent amantes, quò diutiùs deſiderio capitis dilectiſſimi tenebantur. Quibus verbis verò gratias Tibi agam, quòd commendationem noſtram tantum ponderis apud Te habere ſinis? Certè animum gratiſſimum Tibi ſpondeo, quem nunquam non ad officia quæcunq; pro virili experieris viciſſim promptiſſimum. O utinam occaſio nobis daretur, hoc ipſum præſtandi facto potiùs quàm verbis. Sed virtutis tuæ eſt interim animi promptitudinem boni conſulere. Annotationes tuas in Teſtamentum Novum, de quibus ſalivam nobis movit Gronovius noſter, amoris in nos tui virtutumq; præco feliciſſimus, propediem videre ſummoperè geſtio. Quid ſperandum inde ſit omnibus, quibus ſinceræ pietatis & literarum elegantiorum ſtudia cordi ſunt, ex Ariſtarcho tuo ſacro, DEUM immortalem, quantæ eruditionis libro? conjicere licet. Neque ignoras ipſe, in omni genere ſcientiarum nil niſi eximium ab ingenii tui rariſſimi divinis dotibus expectari. Ita enim omnia, quæ hactenus abs Te prodiere monumenta publica, ſperare jubent omnes, qui illa non neſciunt: Neſcit autem nemo, niſi qui virtutem & literas; quarum ſplendori & emolumento ut quàm diutiſſimè inter mortales vivas, DEUM veneror affectu calidiſſimo, ejusq; tutelæ Te tuosq; etiam atq; etiam commendo. Vale, literarum decus & præſidium ſine pari, καὶ μὲ, ὥσπερ ἄρχεις, ἀντιφιλῶν διατέλει. Noribergæ XIV. Martii 1638.

Idem Eidem.

Aliquot jam ſunt anni, quum literarum inter nos commercium ceſſavit. Sed ſine ceſſatione amoris: Quodquidem de meo in Te affectu certò

perſuaſum Tibi habeas, velim; cujus conſtantiam, ante annos XXV. quum Lugduni Batavorum jucundiſſimè unà viveremus, ſemel feliciter radicatam, nullâ temporis longinquitate, nullâ locorum intercapedine labefactatam ſanctè Tibi affirmo. Et ſanè injurius ſim in virtutem tuam, ſi aliter de mutua viciſſitudine tua ſentirem. Ut enim nihil nunc dicam, quòd animum tuum erga me ſemel nec vulgariter teſtatum iviſti hactenus, quando Orationibus tuis denuò editis, quibus nihil elegantius magiſtri eloquentiæ verè pronunciant, epiſtolam illam tuam rariorem de ſervitute naturali, olim ad me ſcriptam, honorificâ nominis noſtri mentione adjunxiſti; certè Gronovius noſter, Vir Clariſſimus, quem non tralatitiè abs Te amari ſcio, illud ipſum de amoris in me tui ſinceritate & conſtantia ſæpius mihi affirmavit, teſtis omni exceptione major. Amorem igitur iſtum dulciſſimum conſervemus porrò, & quacunq; occaſione quaſi renovare ſtudeamus. Id quod mihi nunc faciendum putavi maximè, quum Adoleſcens iſte patricius, qui has Tibi reddit, Georgius-Marcus Pômerus, Septemviri Nobiliſſimi & Militiæ apud nos Præfecti ſupremi filius haut degener, ad Vos ire, & in Academiâ Veſtra aliquandiu morari (faxit DEUS ut quàm feliciſſimè!) conſtituit; quem pluribus Tibi commendarem, niſi ipſe virtute propriâ omnem commendationem alienam ſuperaret. Amplectere igitur illum, ama & juva, mi Heinſi, quacunque re poteris; eò magis, quò plures Tibi devincies, quum has commendatitias noſtras ponderis aliquid habere ſines; Juvenem, inquam, magnæ expectationis, Parentem dignitatis ſummæ, & me ipſum. Imò ut eo ipſo, quod illos, quos olim Tibi ſimiliter commendavi Juvenes Nobiliſſimos, nunc Senatores graviſſimos, foviſti diligentiùs, ipſam noſtram obligatam habes Rempublicam; ita non minùs ex hujus commendationis pondere meritis tuis præſtantiſſimis accedet. De Exercitationibus tuis ſacris, ut hoc addam, non neſcire Te volo, eas à Theologis noſtris ut theſaurum æſtimari maximum, quo ſplendidiſſimo ingenii tui partu, ſi quid mei eſt judicii, Te ipſum ſuperâſti, qui aliis tuis monumentis jam pridem ſuperâſti alios. Mearum rerum ſtatum ſi nôſſe cupis, Pômerus ille noſter Tibi ſignificabit fuſiùs. Vale, Vir incomparabilis, & antequam vivere deſinamus, ſcriptione aliquâ denuò beare nos, quæſo, ne dedignare. Dabam Noribergæ ad d. XVI. Kal. Octobr. A. C. 1640.

Idem Eidem.

QUæ olim, quum ante annos XXVII. unà ſuaviter viveremus, mihi auditori tuo Doctor ſummus, quà publicè quà privatim, officia præſtitiſti, quæque poſtea aliis, quos Tibi commendavi, Studioſis, nunc partim Senatoribus Reipublicæ noſtræ declarâſti ulteriùs; ambigere me non ſinunt, qui nunc quoque

eadem filio meo unico, dilecto, Johanni Georgio, qui has Tibi reddit, præſtiturus ſis largâ manu, quam diu apud Vos ſtudiorum gratiâ meo exemplo vivet. Amplectere, mi Heinſi, pignus hoc meum longè chariſſimum & benevolentiam tuam ac humanitatem, quam toties à me prædicatam audivit, ipſi quoq; coràm cognitam redde. Spondeo Tibi tuisq; viciſſim cuncta, quæ à viro bono & grato expectari debent ac poſſunt. O felicem me, ſi aliquando Heinſiadem videre, eiq; paria referre mihi contingeret: O utinam fiat, fiat! Vixit hic noſter per quinquennium in Athenæo noſtro Altorfino, ibiq; in literis humanioribus Philoſophiæ ac Legum ſcientia ea ſpecimina publicè edidit, quæ Patrem meritò delectant, & ad ſperandum majora, DEO favente, animum addunt. Comites habet duos, Carolum Tezelium, Patricium magni apud nos Senatoris filium, & Johannem Jacobum Keget, honeſtiſſimis Parentibus natum, qui omnes, Batavorum invidendis laudibus accenſi, ingenia ſua apud eos excolere uberiùs, & quæ vel audiverunt, vel legerunt hactenus, oculis nunc uſurpare unicè in votis habent. Quâ fini cumprimis in Muſarum ac gratiarum ſacrario Veſtro auguſtiſſimo commorari aliquandiu (faxit DEUS feliciter!) conſtitutum ipſis eſt. Eò minùs verò ſpes illorum decollabit, quò magis tuâ virtute potiſſimùm ad alios quoq; Viros eximios acceſſus ipſis patebit; quod ut haut gravatim efficias, etiam atque etiam rogo. Swanenburgium & Cunæum, JCtos eminentiſſimos, à quorum ore me pependiſſe olim, hodieq; gaudeo gloriorq;, vitam cum morte, imò mortem cum vita commutâſſe, ex Orationibus, quas Cunæi filius non degener edidit, intellexi: Quorum animæ ut in cœlum ſunt receptæ, ita in illuſtri cathedra apud Vos quin ſucceſſores habeant famâ ſuâ dignos, nullus dubito. Eorum verò nomina, quum ignota mihi ſint, per Te, quæſo, filii ſociorumq; cupiditas diſcendi illis innoteſcat. Quid porrò Hofmannus noſter, Medicus πάλαι ἀνεπίληπτος ἄλλων, abs Te fieri velit, ex literis ad Te, quas incluſi, ut &, quid eam ob cauſam mi hi quoque ſcripſerit, percipies. Juva eum, ſi potes, & de optimi ſenis grato animo me Sponſorem accipe. Vale, literatorum decus immortale, & reſponſo tuo, quod filius ad me curabit, nos dignare. Dabam Noriberg. ad d. X. Kalend. Junii, A. C. 1642.

Heinſius Richtero.

Venit ad nos vera & expreſſa eximii Parentis effigies, filius tuus, Te dignus. E cujus ſubito conſpectu dici non poteſt, quantam præter expectationem voluptatem cœperim. Petii, ac, ſi fas eſt, & pateris, mandavi, juſſi, ſæpe ut nos accederet: Daturum me operam, ut quanti Parentem ejus merito ſemper fecerim, coràm ipſe ac præſens intelligeret, de quo brevi pluribus, ut ſpero.

ſpero. Nunc, oblatâ ſubitò ſcribendi hac occaſione, Caſtigationes paucas in Theophraſtum, quas ad nos olim ſummus Vir Caſaubonus miſit, in gratiam Hofmanni tui, qui ab utroque noſtrûm id petit, ad Te mitto, cui ipſe brevi, volente Deo, ſcripturus ſum. Nunc ut me illi commendes, vehementer rogo. Nobilisſime & Amplisſime Vir, Vale, ac nos ama. Lugd. Batav. XII. Julii, Anno 1642.

Petr. Bertius Georg. Richtero.

VIdi, Ornatisſime Richtere, ſpecimen typographicum Commentariorum Soneri in libros Ariſtotelis Metaphyſicos; fuitq; jucunda mihi ejus partis inſpectio. Probo autem conſilium tuum in divulgando tam inſigni opere. Luſtravi enim, ut ſcis, totum; neq, id indiligenter, tum ob argumenti præſtantiam, tum ob Soneri, quem juvenem hîc olim novi, famam; tum ob Scherbii memoriam, cujus tanquam Præceptoris veſtigiis inſiſtere Sonerum opinio fuit. Sed miror præpoſterum quorundam judicium, adſerentium Photiniani erroris fundamenta Metaphyſicis iſtis contineri: Neque enim id magis in hac doctrina verum eſt quàm in Logica, Rhetorica, Poëſi. Et revocantur iſtiusmodi offuciis bona ingenia ab honeſtis ſapientiæ ſtudiis: Fit enim, ut verum fugiant, dum falſum vitare ſtudent. Certè non magis Socini in fauſtis erroribus patrocinatur Metaphyſica Ariſtotelis, quam ad Metaphyſicas ſubtilitates explicandas faciunt ineptiæ Photinianorum: Nihil enim habent commune. Quocirca rectè facies, ſi Commentarios illos edi cures. Vale.

Idem Eidem.

QUerulos eſſe eos, qui arctè amant, tum antè prudentium Virorum monitu certaq; experientiâ didici, tum nuper ex tuis quoq; literis cognovi; quarum jam bis hoc ferè unicum argumentum fuit. Bene habet, quod præverteris: Quid enim me facturum fuiſſe cenſes, ſi certi alicujus tabellarii copia mihi facta fuiſſet? Nam in incertum mittere litteras, inſaniæ proximum eſt. Tu, qui ſtabili loco non es, & modò Britannos, modò Gallos inviſis, atq; incertis ſedibus vagaris, petis à me, ut ad te dirigam epiſtolas meas. Ignoſce mihi, amicisſime Richtere. Non poſſum operam ludere. Tu Te præſta fixum, & vide, an muneri meo defuturus ſim. Sed ſatis querelarum, ἄλις δ᾽ ὁμῶς. Dn. Cellarium libentisſimè vidi, & qualem deſcripſiſti, agnovi, Virum eruditum, gravem, pium. Is de rebus noſtris multa Tibi ſignificabit, quæ & meminiſſe piget, & ſcribere.

Ipſo

Ipſo illo tempore, quo inſtituebatur hujus ſcenæ apparatus, habuit me Gallia. Et ſi ſciſſem, Te nunc temporis eſſe Aureliæ, vel ipſe Te evocâſſem, vel ad Te ſemel excurriſſem. Ex Dn. Legato intellexi, quàm gratus ipſi fueris: Adfirmavit enim mihi ſæpius, toto tempore legationis ſuæ non vidiſſe ſe hominem magis ad ingenium ſuum. Ita eſt, mi Richtere. Habet hoc virtus, ut ubiq; placeat, in primis illis, qui ipſi virtute præditi ſunt. Sola illa eſt τετράγωνος, ſemperq; ſui ſimilis: Neque id unquam magis deprehenditur, quàm ſi in aliquem ſui ſimilem incurrat. Hæc ſcripſi ſubitò, inter varias occupationes diſtractus. Tu ignoſces, meq; tui amantiſſimum amabis ſemper. Dab. Lugd. Bat. VIII. Octobr. Anno 1618.

Richterus Bertio.

VErum eſſe, quod vulgò de amantibus dicitur, eos, ſi quid offendiculæ obtigit, oblato auctario vel puſillæ baſiationis redire ſolent in gratiam, liteſq; eorum amoris redintegrationem eſſe, ipſe nunc in me acceptis literis tuis ſum expertus. Querulus fui, fateor, & ἀτρέκειαν εἰπεῖν nonnihil iratus, quòd ad trinas meas ne γρῦ quidem reſpondiſti: Sed nunc, tali veteris amoris tui indice accepto, indignus ſim amore Boni, ſi placari nolim. Exoſculor, BERTI CHARISS. humanitatem tuam, & in amando candorem & conſtantiam, cujus non adumbrata ſigna, ſed expreſſa veſtigia ex literis tuis deprehendi, facileq; excuſationem ſilentii tui accipio, præſertim, quia ſi fixam me habere ſedem cognoveris, officio tuo nequaquam Te defuturum recepiſti. Age igitur, conſervemus per literas, quam præſentes contraximus amicitiam, quo nihil jucundius & acceptius mihi accidere poſſe omni aſſeveratione Tibi confirmo. Menſis nunc eſt, ex quo patria me recepit, cui permiſſu Magiſtratus (impetrari enim priùs in Republica noſtra ſolet) advocando inſervio, ita, ut nunc certus eſſe poſſis, quò literas tuas mittere debeas. Illas, quas dixi, Cellarius noſter Lutetiâ ad me miſit, quas VII. Januarii accepi, in poſterum verò occaſio mittendi eas Noribergam Tibi non deerit. In primis autem rogo, ut de Synodo Dordracenſi, Dn. Barneveltio & Hugone Grotio certi quid ad me ſcribas; vulgaribus enim, quas vocant, Novellis, quia ſæpiſſime fallunt & ex affectu loquuntur, fidem non habeo. Incredibile eſt, quàm me ſtatus iſte Academiæ & Reipublicæ Veſtræ afficiat, in primis verò Hugonis Grotii, Viri omni laude & admiratione majoris, cujus dotes quando cum præſenti ipſius fortuna comparo, cum Neptuno apud Homerum exclamo: ὦ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα, δεινόν, ὃ οὔποτ' ἔγωγε τελευτήσεσθαι ἔφασκον. Faxit DEUS O. M. ut diſcordiæ iſtæ plus quàm Theologicæ tandem dirimantur & Synodi eventus ſequatur feliciſſimus, ſecùs quàm D. Na-

zianzenus de reliquis Synodis teſtatur, quando nullam ſe vidiſſe ſcribit, quæ non magis accenderit diſcordias, quàm diremerit. Academia Veſtra præ aliis omnibus de meliori nota multis magnis Viris in Republica noſtra commendata eſt, qui filios ſuos ad eam mittere geſtiunt, at hoc unicè expectant, aut brevitates iſtæ, quò ſecurè apud Vos vivere liceat, componantur. Rem mihi feceris gratiſſimam, ſi de illis, quæ petii, certiorem me reddideris. Si quæ ſunt, quæ à me ſcire aut me in gratiam Tui facere deſideras, jure tuo poſtula, & efficiam, ut me verè Tibi amicum eſſe, re ipsâ cognoſcas. Adjunxi hiſce exemplar Diſputationis meæ cum programmate Decani invitatorio, munus exiguum, ni potiùs onus, quam, ſi otio aliquando abuti & bonas horas non bene collocare placuerit, perlegas, rogo. Vale, Vir Clariſſime & me tui obſervantiſſimum amare perſevera. Noribergæ 12. Januar. Stylo Juliano Anni novi 1619. quem Tibi tuisq; omnibus fauſtum & felicem opto.

P. S. Dominum Heinſium & alios mihi amicos, ſi placet, à me ſaluta. Ad illum, ubi finitâ Synodo liberior erit, Dn. Remus & ego literas mittemus.

Mich. Piccartus Georg. Richtero.

Salutem & Amorem.

DIſputationem tuam, Præſtantiſſime Juvenis, cum honorifica mei nominis appellatione ad me miſſam, magna cum animi voluptate accepi, majore legi, & maxima ſubinde eam revolvo. Non enim potui non vehementer animo commoveri, & præ gaudio exſultare etiam, quòd, quæ de tuo ingenio ominatus ſemper fueram, ea hoc ætatis vinci abs Te & ſuperari agnoſcam, & agnoſcant juxta mecum alii, non iniqui, non etiam temerarii rerum judiciorumq; cenſores: Legi enim & teſtimonium Academiæ Lugdunenſis Tibi meritiſſimo tuo tributum, & agnovi non ſtylum modò, ſed & in ſtylo affectum Heinſii noſtri, ſibi ipſi in laudibus tuis vix ſatisfacientis. Macte Tu animo iſto, florentiſſime virtute & doctrinâ juvenis, macte his præconiis, quæ Tibi tot labores diurni & lucubratæ noctes peperere, & illis porrò ſic utere, ut quantum Tu Academiis & Præceptoribus tuis Te debere gratiſſimus diſcipulus profiteris, tantum ſuo civi debeat Patria, cujus commodis & ſaluti procurandæ Te natum eſſe juxta mecum intelligis; cui etiam eam de Te jam ſpem excitâſti, quæ de bono cive haberi, à rariſſimis autem ſuſtineri poteſt: Suſtinebis autem Tu, ſi quisquam alius, & ita ſuſtinebis, ut nihil tam arduum, tam difficile aut laborioſum futurum ſit, quod virtuti tuæ non ſit promtum, ingenio facile, induſtriæ expeditum. Vitam Tibi modò

modò ſuppeditet fons vitæ & vinces quanquam avariſſima tuorum Parentum & Propinquorum vota: Id autem omnibus precibus ab ipſo contendo. Porrò quod ad honoratiſſimam illam dedicationem attinet, quæ, ut dixi, jucundiſſima mihi accedit, cogitâſſem de præmio equidem aliquo, niſi Tu illas cogitationes meas ſtatim in frontiſpicio Antelogii tui interrupiſſes, & veluti ſicilice aliquâ inciđiſſes. Itaq; pro aureo & argenteo munuſculo, quorum metallorum parùm ſcis apud Philoſophos reperiri, ἀντίδωρον viſum mittere chartaceum, quod, ſi rectè novi, ab amico candidoq; pectore miſſum non aſpernaberis, ut tamen id facias, petere etiam abs Te lubet etiam illud, ut hoc animo adverſùm me eſſe pergas, paria Tecum facturum non modio ſolùm, ſed toto etiam, ſi ita opus ſit, horreo. Clariſſimos Academiæ Veſtræ Profeſſores à me reverenter & officioſè ſaluta, in primis D. Heinſium & D. Meurſium, quorum conſtantiam in amando deſiderare poſſem, niſi me infra ipſorum affectum conſtitutum nôſſem: Sed fortean occaſio potiùs illis deeſt, quæ niſi diu jam mihi defuiſſet, neglecti ſaltem, ſi non omiſſi officii reos poſtulâſſem, non ad Minois aut Rhadamanthi alicujus tribunal, ſed ad ipſum Æquitatis aut DI Fidi fanum: Sed ſatis Te moror, Richtere doctiſſime, Amice ſuaviſſime; itaq; ſiſto hîc, & valere, Te ac bene rem gerere volo voveoq;. De obitu Nobiliſſimi Scipionis Gentilis inaudiviſti, credo, quæ res quàm gravis non modò Academiæ, ſed & mihi privatim luctuoſa acciderit, velim Te ipſum æſtimare qui conjunctionem noſtram non ignoras. Unde literas ab eo expectare non debes. Ego mœſtiſſimæ viduæ, quæ deſtinata erant, reddidi, illa cum lachrymis accepit, ſalutari Te juſſit & filiolo ſuo Ægidio Alberico, donec adoleſcat, ſervaturam dixit: Mortuus eſt autem Vir ſummus 7. Aug. ſepultus in templo prope oſſa Donelli, Amici incomparabilis ſui. Hunc ſecutus eſt Dn. D. Schopperus 12. Sept. ſepultus 16. ejuſd. Hodie, quo hæc ſcribo, h. e. 28. Octobr. ſepelivimus optimum ſenem D. Prætorium, qui heri intra 7. & 8. matutinam animam DEO Servatori reddidit. Sed & charta jubet me hîc ſiſtere. Vale iterum & ſalve à tui ſtudioſiſſimo. Anno 1616.

Richterus Piccarto.

Salutem & obſervantiam.

IN Te, Piccarte Clariſſime, quid potiſſimùm admirari ac laudare debeam, dubius hæreo, benevolentiam dico erga me ſingularem, an verò liberalitatem eximiam. Illam enim, etſi jam per multos annos probè mihi cognita atq; perſpecta fuit, nunc tamen literis humaniſſimis ad me miſſis novo argumento declarâſti, ejuſq; non adumbrata aliqua ſigna, ſed expresſiſſima veſtigia mihi oſtendiſti,

diſti, quod quantâ me lætitiâ afficiat, cogitando citiùs quàm enarrando aſſequi poſſum. Neque tamen ſufficiebat Tibi hoc illuſtri licet literarum documento affectum veterem ſignificâſſe, ſed qui ſummus tuus in me amor eſt, donum etiam addendum eſſe judicâſti, & pro Diſputatione mea Obſervationes tuas Hiſtorico-Politicas reddidiſti, χρύσεα verè χαλκείων, quod quanquam Tu pro modeſtia tua atq; humanitate chartaceum appellas ἀντίδωρον, ego tamen verè aureum donum, aut ſi quid hoc præſtantius, appellare poſſum: An enim quicquam nobis tali ſit munere majus, ex quo incertum, majoremné quis voluntatem, an verò utilitatem percipiat? Revera (dico ex judicio graviſſimorum Virorum) ſi quis unquam utile dulce miſcuit, quod utramq; paginam facere dicunt; Tu certè heîc feciſti, dum lectorem mones pariter atque delectas, de quo elegantiſſimo ingenii tui partu plura ſcriberem, niſi vel temeritatis argui poſſem, ſi de ejusmodi rebus judicare mihi ſumerem, vel aſſentationis, ſi Te in os laudarem. Hoc duntaxat addo, ſi non minorem merentur gloriam, qui res aliorum præclarè geſtas ſcripſere, quàm qui fecere ipſi; illi autem omnium maximam, qui, cortice, h. e. nudâ ſimpliciq; narratione non contenti, in ipſum nucleum inquirunt, & quod in primis ad prudentiam civilem informandam facit, hujus vel illius facti cauſſas atque eventus accuratiùs examinant. Tu certè, Vir Clariſſime, immortalem gloriam hoc labore tuo meruiſti, quem, ut cum laude, tuo & fructu poſteritatis (quæ, ſi qua modò futura eſt, incorruptè de Te judicabit) continues, etiam atq; etiam à Te peto. Porrò caſum Academiæ noſtræ miſerabilem, qui tam brevi temporis ſpatio tribus eam Profeſſoribus Clariſſ. orbavit, ex animo doleo, neq; ignoro vulnus tuum, quod obitus Nobiliſſimi Scipionis Gentilis pectori tuo inflixit, cum quo ſumma Tibi ſtudiorum, voluntatis atque ſententiarum fuit conſenſio, ita, ut meritò & publico & privato nomine lugendum Tibi fuerit. Ejus occaſum cùm Heinſio noſtro, Viro Clariſſimo, nunciarem, vehementer unà mecum doluit, Vir Opt. & in primis dura elegantioris literaturæ fata conqueſtus eſt, quæ paucis annis tot clariſſima Reipublicæ literariæ lumina extinxerunt, adeò ut niſi DEUS aliquis ἀπὸ μηχανῆς reſpiciat, periculum ſit, ne vetus literarum barbaries elegantiores diſciplinas invadat: Præſertim verò eſt, quòd Regina illa ſcientiarum Juriſprudentia ſibi metuat, cujus forma elegantiſſima, quam Scævolæ, Sulpitii & his ſimilium habebat temporibus, nimiùm quantum barbarorum Interpretum (JCtorum enim nomen non merentur) immundâ eruditione maculata ſit, ita ut Alciatos, Cujacios, Briſſonios, Budæos, Fabros horumq; ſimiles magno cum gemitu ceu Hercules aliquos deſideremus, qui ſtabulum illud repurgare pergant, quorum conatus ſtrenuè juviſſe Scipionem noſtrum probè nôſti: Illum enim non ut pleriq; hodie (abſit invidia dicto) purum

putum

putum legulejum, ſed in omni elegantiori literatura tam Græca quàm Latina non leviter tinctum, ſed planè imbutum fuiſſe, eruditiſſimi ipſius libri, quibus clarus volitat per ora Virûm, abundè ſatis teſtantur. Sed nolo vulneris tui cicatricem, quam tempus obduxit, querelis meis refricare. DEUM O. M. potiùs veneror, ut Te tuiq́, ſimiles, quorum humeris fama Academiæ noſtræ innititur, diu ſalvos atque incolumes mortalium cœtui intereſſe ſinat! De me nunc & Illuſtr. Academ. Batavor. pauca quoque adnectam & in primis Te ſcire volo, me, ut petiiſti, Clariſſimis Lycei hujus Profeſſoribus D. Heinſio & D. Meurſio ſalutem à Te dixiſſe, & quem ad Judicem illos, ob intermiſſum literarum officium vocaturus ſis, ſignificâſſe. Illi amorem in ſe tuum exoſculantur, & omni ſe vacare culpâ aſſeverant; uterque enim, ut mihi confirmârunt, ad ultimas à Te miſſas reſponderunt, tuumq́; hactenus ad eas reſponſum expectârunt; de ſuo tamen in Te animo certum Te eſſe jubent, idem Tibi primâ oblatâ occaſione per literas ſignificaturi. Clariſſimus Heinſius, qui hactenus libero lectulo nihil putavit eſſe jucundius, hoc nunc agit, ut & ipſe, os tamdiu fruſtrà renuens, matrimonii capiſtro præbeat, lectiſſimamque Virginem; quæ ſoror eſt Jani Rutgerſii, Viri Ampliſſimi, qui Sereniſſimo Regi Suecorum à Conſiliis eſt, thalamo ſibi propriam jungat. DEUS annuat cœptis, & prolem aliquando Parenti ſimilem literatorum choro jungat. De Academiæ hujus incendio, & quomodo prudentia ac Magnificus Curatorum animus calamitati iſti ſubvenerit, jam, credo, fando ad aures tuas pervenit. Ut Tullius olim Capitolii flammas divinitus extitiſſe dicebat, non quæ deleret Jovis O. M. templum; ſed quæ præclarius magnificentiusq́; depoſceret: Ita forſan non abſurdè quis de flamma iſta dixerit, quam Nobiliſſimi Domini Curatores pro ſingulari prudentia ſua virtutis ſibi fecerunt occaſionem. Cætera antiquum obtinent, niſi quòd nova iſta atq; inſperata matrimonia Angli atq; Dani Regum cum Hiſpani filiabus omnium animos in admirationem rapiunt, καὶ τὰς κεφαλὰς ἀνταίρειν jubent. Ante octiduum, ne & hoc neſcias, quod ſcriptione dignum eſſe etiam apud veteres Hiſtoricos obſervavi, balæna ſive cetus ſtupendæ magnitudinis in litus maris duobus milliaribus ab hac urbe ejectus & à piſcatoribus captus eſt, vel potiùs ſe ipſe cepit, dum harenæ ita ſe immerſit, nullo ut niſu ampliùs ſe inde extricare potuerit, vidi ipſe belluam horrendam, quam 52. pedes longam putant & 12. latam, cujus pares, interdum etiam majores, ut audio, ſæpius antehac Hollandi ceperunt. Hunc ſine dubio ventorum flatus vehementiſſimorum ad litus provexerunt, nam ſupra conſuetum modum per aliquot nunc ſeptimanas phrenetici illi Septentrionis filii in hac regione debacchati ſunt, qui utinam ne pro more ſuo, portenti quid mortalibus ſignificarent! Verùm diutiùs Te, Vir Cl. quàm par eſt, nugis meis detineo,

neo, & certè ſi ad Gramaticorum tribunal me vocaveris, ſine dubio me Caſſiani iſti judices tanquam transgreſſorem epiſtolæ finium condemnabunt. Sed Tu pro humanitate tua, quem antehac ſæpius in præſentia nugantem non rejeciſti, nunc per literas Tecum confabulantem æquis auribus accipies. Amor eſt, qui me apud Te garrire fecit, cui hanc impudentiam tribuas oportet. Verùm ſtatim finem imponam, ſi hoc tantùm, ne ſtatum meum ignores, addidero, me non infeliciter (DEO ſit gratia) per integrum ferè biennium in hoc Illuſtri Batavorum Athenæo, tanquam in mercatu quodam optimarum artium atq; ſcientiarum, vixiſſe, & in primis hoc operam dediſſe, ut ſtudiis & obſervantiâ meâ iſtorum Heroum, Heinſii, Bertii, Meurſii & Scriverii, nôſti quanta hæc nomina, amorem allicerem, cujus me voti compotem eſſe factum, imò in amicitiam conjunctiorem, quàm vel dignus ſum, vel ſperare audebam, ab iis receptum, nunquam gloriari deſinam; neq; hoc ſine ratione: Talibus enim placuiſſe Viris non ultima laus eſt, quod eam ob cauſſam ſignificandum Tibi duxi, quia nunquam ferè Viris iſtis adſum, quod ſæpiſſime fit, quin perhonorificam Tui mentionem faciant, ſuumq; in Te amorem luculenter declarent. Inter cæteros teſtatus eſt ſummæ humanitatis juxta atque eruditionis Vir P. Scriverius in carmine ſuo, quod albo meo Amicorum inſcripſit, ubi inter clara Vatum nomina Te quoq; collocat. Animus nunc mihi eſt, ſi DEO placuerit, & aura favoris ſui Ampliſſimus Senatus noſter me proſequi perſeverabit, poſt hyemem, (quam tamen nullam adhuc hoc anno in his locis vidi) Galliam peragrare, & exinde quoque, quæ ſtudiis meis uſui erunt, depromere. Idem opto de Italia. Sed ταῦτα θεῶ ἐν γούνασι κεῖται. Tu interim Vale, Vir Clariſſime, me ama, & me, indignum licèt, eruditiſſimis literis tuis beare perge. Dab. Lugd. Batav. 2. Februarii ſtyl. nov. Anno 1617.

Piccartus Richtero.

DOmum DEI & Veſtro beneficio ſalvi rediimus, memoriam officiorum Veſtrorum & ſplendidiſſimæ tractationis animo referentes. Gratiis agendis imparem me eſſe teſtor, teſtabor etiam deinceps, etiam illud, victum me non inhonorâ etiam victo victoriâ, hoc eſt, humanitate Veſtra. DEUS Te, Vir Clariſſime & Excellentiſſime, Dn. Affinis amiciſſime, cum tua Suſannula ſoſpitet, & larem Veſtram multâ prole augeat, & pleno ſemper copiæ cornu domum Veſtram coronet. Ad nugas has noſtras divertes ſuo tempore; nunc enim, ſcio, non vacare. Tu, Vir Clarisſime, & cum Dn. Socero, Dn. Parente & Patruo plurimum à me ſalve. Tuæ Cajæ eadem cum oſculo nunciato. Raptim titubante ex nuptiis manu. 13. Maji, 1619.

Idem

Idem Eidem.

QUod diu jam Tibi debebam, Clariſſime & amiciſſime Vir, id nunc tandem exſequor, poſtquam enim à Vobis ad noſtra reverſus ſum, vix potui me recolligere, & delicias illas concoquere, & cum ſtomacho ac valetudine in gratiam redire. Adeò videlicet verum eſt, quod Pindarus olim argutè, *cuivis bono duo mala ſemper colligata eſſe*, & quod Lucretius ſuaviùs -- *medio de fonte leporum Surgere amari aliquid, quod in ipſis floribus angat.* Interim dum corpori reſtituendo ancillor, animus ſuaviſſimè ſeſe refecit, cogitatione colloquiorum tuorum jucundiſſimorum & teſtificatione affectus tui, quem omni parte, imò ſingulis penè verbis ſpirabas. Is quàm mihi gratus ſit, malo apud alios quàm apud Te jactare. Tu conſtanter feceris, ſi illum mihi ſervaveris, & tantò majori cum tua laude, quantò rariùs eſt hoc ſeculo eundem in omni fortuna vultum tenere, aut priſci candoris regulam obſervare. Mentiri amorem & ſpeciem pro corpore amicitiæ oſtendere hodie ſolent, qui ſeculo ſe probare geſtiunt, apage! Larvas illas odi ut clauſtra Erebi, & proximis diebus exemplum hujus improbi moris dedit quidam Noribergæ, qui perreptavit domos Patriciorum, & captavit cœnulas, ut ibi ſe magnificaret, ac diſcipulos ac commenſales ſibi pararet, mihi eriperet, non invito quidem, ſed tamen non probanti has technas. Facile Tibi erit hominem conjicere, qui medius nobis ſedit, & aliquoties, cur ſubtriſtior eſſem, ex me quæſivit, neque tamen vel ſic obtinuit, quod voluit; ſed valeat ille: Nos amemus inter nos ſine fuco, & eo more, quem nobis literæ noſtræ præſcribunt. Id quod Tibi ex animo ſpondeo, teſtere licèt, ſignate Quirites! Verùm audi, Clariſſime Richtere. Eſt, quod Te velim, quodq; tuo commodo fieri velim. Accepi nuper Familiarum Patriciarum Norimbergenſium inſignia cum effigiebus veteris habitus, opus elegans & inſigne, id curavi interjectâ chartâ purâ compingi, ut quæ de ſingularum Familiarum origine jam dudum conſcripta haberem, eodem referrem, ut ſic in conſpectu eſſent. Intellexi autem Origines illas maximo ſtudio & ſummâ induſtriâ collegiſſe Virum Ampliſſ. cognatum tuum Dn. Molitorem, Reipublicæ Noſtræ à Secretis Conſularibus, Fautorem meum honorandum: A quo ſi tuâ operâ & autoritate ad dies paucos habere poſſem, ut quædam meis adderem, maximo me ab ipſo & Te beneficio affectum cenſerem. Confirmo autem Tibi, nemini communicatum quidquam illorum iri, ſed omnia ſummâ fide apud me futura arcano æterni ſilentii obſignata. Fac, ſodes, quod potes, ſic tamen, ut neminem offendas ſi invitus id faciat, aut per Superiorum juſſum non debeat carere poſſum illo, quo dudum carui. De Erycio Puteano memini nobis fuiſſe ſermonem, & ſcripto illius pro ſui defenſione adverſùs

verſus duos calumniatores; ejus videndi deſiderio teneor, ſi grave non eſt, communica, ſed & redibit ad Te ſine omni damno: Si item alia quædam attuliſti, quæ me doctiorem facere poſſunt, qua de re non dubita. Recipies omnia ſarta tecta, & gratum experiere. Nugas quasdam noſtras hîc Tibi mitto, ſi per otium ad illas divertere voles & cenſere, gratum fuerit, ſed jam ad cœnam inclamor. Itaque ſiſto, & Te cum optimo Dn. Parente & Dnn. Kandeliis quàm rectisſimè valere cupio. Filium meum, qui in ædibus Dn. Compatris agit, ſi videris, hortare ſodes ad bonam frugem. Bene vale. Altorfio 18. Junii 1619.

Idem Eidem.

QUid moliatur, Vir Clarisſime & Conſultisſime, Domine & Affinis plurimùm honorande, Clarisſimus Hofmannus noſter, puto Te ex relatione aliorum jam intellexiſſe, novam ſcilicet editionem Galeni cum accurata & emendata ad genuinum Græcum textum verſione. Ad eam rem conquirit undique ſubſidia. Intellexit autem in Bibliotheca Leidenſis Academiæ aſſervari Exemplar Aldinum, quo uſus olim fuerit Gerardus Falckenburgius, ad cujus oram multa Vir ſummus correxerit & annotaverit, ea unicè deſiderat, modo, quo hîc in ſcheda notatum vides. Nunc Te rogari, Vir Clarisſime, per me vult, ut tantum & ipſi & mihi & bonis literis tribuere velis, uti per aliquem notum aut amicum id procures & exefficias, ſpondet pretium laboris, nec in mora erit, ubi voti ſui compos factus fuerit. Habes breviter, quid petamus, & eò quidem breviùs, quando minùs de præclara tua erga nos & ſtudia noſtra voluntate dubitamus. Memores tamen ſpondemus nos hujus beneficii futuros. Tu vide, Clarisſime Vir, quid posſis, nam quin velis, nihil ambigimus. Scio, Heinſium in hac re vel eſſe duriuſculum, vel inofficioſum; nolo enim illi invidiæ notam impingere. Itaq; ſi poſſet aliâ viâ confici res, velim; ſed Tu videris ea de re. Addo his literis Carmen meum pro Te & Dn. Socero, quod uti ne ingratum habeatis, rogo: Salvete, Viri amicisſimi & à nobis tua quoque ſalveat Uxor cum familia. Bene Vale. Altorfio 1619. 13. Decembr. ſtylo feſtino.

Cl. & Excellentiſſimo Viro,

DN. GEORG. RICHTERO, JCto & Conſiliario Norico, Domino & Affini plurimùm honorando.

RICHTERE, ô noſtri dudum inſcribtiſſime fibris
Pectoris, atque globo cordis ſervande per ævum.

Exeptate

Exoptate mihi Adfinis, nova gloria Juris
Præſidiumq́, DICES, recti cor nobile Conſi:
Si qua mei ſedet arce animi quoq́, cura, nec illum,
Quem mihi teſtaris clarè, confingis amorem:
Oro, index decimam poſtquam ſignaverit horam,
Adſi prandiolo, dilecto cum Patre, cumq́
Kandelio, cujus tantum mihi creſcit in horas
Altius amor, quantum de me gnatoq́, meretur
Amplius, inque dies ſtudet ampliùs ille mereri
Adſit Vobiscum, qui vomere dividit agros
Nomine, ſed Bacchi emturis Phariſæa propinat
Vina, Thetis nullo attigerit quæ Diva liquore,
Nulli fœdarint infecti ſulphure panni.
Non ego Vos jubeo longas ſperare ſtrnices
Turritosq́, orbes patinarum, impendia menſæ
Orbe petita alio, putris transvectáve Nilo;
Non jejuna tamen recutitæ ſabbata gentis
Formidare velim: Vituli caput enſe reciſum,
Quisq́, diu imponit mentito nomine noſtris
Carpio erit nobis, pesq́, igne peruſtus avillus,
Nil ultrà: ſatiare famem prohibet Schola noſtra,
Irridere jubet: Vos, ô mea Corcula, adeſte,
Et curas animi eſtrices exeſſe jubete!

Veſter omni cultu, affectu & officio

M. PICCARTUS.

Idem Eidem.

Salutem & feliciſſimum appetentis anni auſpicium.

REmitto Tibi, Clariſſime & Conſultiſſime Dn. Affinis, æternùm mihi honorande, Carmina nomine Ampliſſimi & Nobiliſſimi Füreri mihi transmiſſa, quæ perlegi, & quia ita velle videbamini, judicium meum de toto negotio candidè ad Vos in charta notavi, quædam etiam alia, quæ videbantur. Vos libertatem hanc æquo animo accipite, & ignoſcite: Nihil tamen Vobis iſtâ meâ cenſurâ præſcriptum volo: Vos de omnibus ſtatuite, ut viſum fuerit. Addidi & Epigramma in commendationem operis, Tui mentionem in eo facere nolui, quia ignorabam, an nomen tuum Itinerario præſcribatur, quod ſi ita eſt, rogo

Te pro amicitia & conjunctione noſtra, ut mihi ſignifices, & addam Epi[illegible]ma: Quod uti facias, etiam atq; etiam maximopere Te rogo. B. V. V[illegible]ſime, & omnia, quæ à mea tenuitate proficiſci poſſunt, Amp[illegible] & [illegible]ſimo Dn. Fürero, Dn. Patrono & Compatri plurimum honorando p[illegible]mè offer. Tibi quoq; eadem oblata exiſtima. Saluta Dn. Socer[illegible], Dn. Pa[illegible]rentes & Lectiſſimam Uxorem tuam, cum venuſtiſſimis deliciis e[illegible]m [illegible], quibus omnibus feliciſſimum anni appetentis auſpicium, medium [illegible] ex animo opto, Altorfio 27. Decemb. moriente jam & in[illegible]nante An[illegible].

Johan. Duræus Georg. Richtero.

SPero negotium illud, Ampliſſime Dn. Richtere, quod tanto o[illegible] plauſu fuit approbatum in Comitiis Francofurtenſibus & publico Or[illegible] decreto confirmatum meo rogatu, jam non eſſe è memoria depoſitum, a[illegible]re poſthac: Nihil ſanè eſt, quod ego hiſce in locis requirere in t[illegible]m pia c[illegible] poſſum, quod non obtinere queam; ſi modò appareret inter Theologos Veſtros illa, quam vovere licet, animi in cauſa tam ſancta propenſitas: Ne[illegible], [illegible] animo litteras meas, quas ante diſceſſum ſcripſi, exceperint Ec[illegible]. Utinam non alio, quàm quo ſcriptæ fuerunt, affectu! coram DEO ha[illegible]ſam agimus, qui ſecreta cordium novit: Ergo etiam in illo ſpem h[illegible]poſitam, quæ fideles nunquam confuſos relinquit. Cæterum de co[illegible] velim, hoc ſcias, tam apud ſupremos quàm infimos in Eccleſia noſt[illegible], inſignem apparere affectus propenſionem in hoc propoſito; atque ma[illegible] negotio promovendo præparatis atque inclinatis animis futurum in[illegible]tum; ſi reſciverint noſtrates, Eccleſiæ Veſtræ Antiſtites à conſiliis & [illegible]tionibus de concordia proſequenda, capeſſendis & communi conſ[illegible]dis non abhorrere; quod fieri poterit, ſi permittente Magiſtratu p[illegible] ſancto ſtudio voluntatis ſuæ declarationem exſtare apud nos voluer[illegible] enim res ſine partium mutua quadam compromiſſione atque amic[illegible] ſcopo conſpiratione ſeriò ſuſcipi non poſſe videtur. In cauſa hac theolo[illegible]ſi & à Theologis & ſpontaneis motibus & propter conſcientiam erga DEUM & per apertam veritatis, quæ in corde eſt, profeſſionem, & ad mutuam d[illegible] in charitate ſtudiorum confirmationem atq; ædificationem, res in[illegible] ſuſcipiantur ab utriusque partis coryphæis pari affectu, vix unquam ſ[illegible]bit ſucceſſum, quem vovere convenit. Ergo mihi in primis conſt[illegible] atque erit in poſterum in re theologica à Theologis ad theologicas res [illegible] conſiliis tractandis neceſſaria dirigere; atque illa procurare inter partes [illegible]

com-

commercii media, quæ nullis præjudicent, ſed omnes vel humanitatis vel conſcientiæ quadam lege ad officium pertrahant. Si quid in Comitiis Erfurti celebratis in hac cauſa tractatum fuerit, quod rei ad ulteriorem gradum promovendæ adjumento eſſe poſſit; id à Veſtra humanitate reſciſſere cupio; forſan conſilia nullius, quæ Vobis in reditu ad Vos meo coràm patefient pleniùs, magno adeſſe poterit informatio, quam Veſtra Prudentia ſuppeditabit de rerum in hoc genere ſtatu: In Daniæ Regno propenſiſſimos habemus omnes tam in Eccleſia quam Politia ſtatus publici Ductores, id literis nuper inde acceptis à Domino Auſtrutheri, Sereniſſimi noſtri in iſtis locis Legati, Sacellano mihi conſtat, atque ea de re ad Reverendiſſimum Archiepiſcopum noſtrum Cantuar. etiam litteras dedit. Vale, Vir mihi omni honore colende, &, niſi incommodum fuerit, Dn. Saubertum Veſtrum, Virum Reverendum, & ſi quos habetis alios Patriæ filios, meis verbis amanter ſaluta. Dabam raptim Weſtmonaſterii 8. die Febr. Anno 1634.

Idem Eidem.

Gratiam & Pacem in Chriſto Jeſu.

AMplitudinis Veſtræ Magnificæ litteras, quas Nobiliſſimis Senatus Veſtri juſſu ad me dare voluiſti, teſtes conſtantis Veſtri in ſtudio perſequendæ pacis propoſiti cum gaudio accepi; ex iis pergratum fuit intelligere, & mea Vobis noſtrisque Theologis probari ſtudia & de Republiça Veſtra illuſtri, cujus inter reliquas ſuperioris Germaniæ permagna eſt authoritas, optima quæq; ſperare licere. Nihil aliter unquam judicavi, neq; dubito, quin Veſtræ pietatis exemplum alios excitabit ad eandem in ſancto hoc ſtudio Charitatis promptitudinem. Quid de meo conatu ulterius ſpondere debeam, incertus ſum; non deſiſtam nequidem ab officio; nec infrugiferus hactenus labor meus apud noſtros cultor, quod ſuo tempore Vobis teſtatiſſimum fore confido: Conſilium Veſtrum de negotio, eo, quo ante triennium, modo cœptum fuit Lipſiæ; porro continuando authoritate Superiorum atque in primis Electoris Saxonici, noſtris his quibus id communicavi, probatur, inter quos eſt ſtatus hujus Secretarius utrique. Exhibui porrò Reverendiſſimo Dn. Archiepiſcopo Cantuar. & aliis in hac Eccleſia Reverendis quibusdam Epiſcopis & Theologis, Receſſus Lipſienſis Colloquii inter Theologos utriusq; partis, habiti formulam, ut de illa ſententias meliores opportuno tempore impertiri poſſint, quod etiam futurum intelligo: Interea Legationis hujus eventum, de quo magna ſpes eſt, avidè exſpectamus. Hic tertia vice Sereniſſ. Regem noſtrum Excellentiſſ. Dn. Oxenſtiernus com-

pellavit, & reſponſum, ut audio, ad Propoſitiones, quas fecit, propediem accipiet: Ex effectu hujus tractationis Politicæ magna ex parte pendebunt mea conſilia, neq; de Legato hinc ad Comitia, quæ Francofurti indicta ſunt, ablegando quicquam certi reſciſcere poſſum; forſan Dn. Anſtheruthero, qui adhuc Hamburgi hæret, hoc officium demandabitur; ergo de meo ad Veſtras partes reditu nihil adhuc certi ſtatuere poſſum: Publicæ hujus conſultationis exitus lucem hiſce rebus afferet; de quibus Amplitud. Veſtram certiorem reddam, ſi quid accidat Veſtrâ notitiâ dignum. Retulit mihi in literis ſuis Dn. Pœmerus egregium Amplitudinis Veſtræ ſtudium in moderandis Theologi cujusdam affectu; qui innoxium hunc in quærenda ſanctorum inter pios communione conatum meum non minùs veritati quàm paci propagandæ dicatum traducebat; ago Vobis eo nomine ingentes, ut par eſt, gratias: Quamvis enim de mea æſtimatione parùm ego ſim ſollicitus; tamen dolerem cauſam tam piam tot inſignium Theologorum atque Illuſtrium Ordinum judiciis approbatam, tot denique piorum votis expetitam per latus meum vulnerari, feciſti ergo, Magnifice Richtere, quod juſtum in cauſa Dei & pium decuit Judicem, proq; tua hac in Eccleſiam pietate æternam mereris laudem & gloriam, quam cum omni temporali & ſpirituali in hac vita felicitate Tibi voveo. Dabam Weſtmonaſterii 4. Non. April. 1634.

Richterus Duræo.

Χάριν καὶ εἰρήνη ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

Literas tuas, Reverende & Clariſſime Domine Duræe, V. Kalend. Martii mihi redditas, paulò pòſt Nobiliſſimo Senatui, ut decet, exhibui. Pium ſtudium tuum Pacis indefeſſum, de quo, ut & de illis, quæ ſuperiore anno, in Conventu Francofurtenſi, Statibus eorumq; Legatis communicaſti, etiam tum mox à reditu noſtro plura Ampliſſimo Senatui narravimus. Is re cum Theologis deliberatâ conſultum putat, ſi negotium iſtud Pacificationis, modo, quo ante triennium Lipſiæ, præter multorum ſpem & expectationem, non absq; ſingulari gratia Divina fuit cœptum, porrò quoq; favente Numine continuetur, & ad finem tam diu à multis avidiſſimè exoptatum, autoritate Superiorum & in primis Sereniſſimi Dn. Electoris Saxoniæ perducatur. Huic obtinendo non parùm ſpei accedit, quod non tantùm de Veſtrorum Ordinum promptitudine ſingulari, ſed etiam de aſſenſu Procerum Regni Daniæ ſcripſiſti, quæ media divinitus oblata non inſuper habere convenit. Nam, vel me tacente, nôſti, quantum autoritas tantorum Regum in re tum magni momenti poſſit. Faxit DEUS, Pater

Pater Pacis, ut omnia ad gloriam Filii ſui unigeniti & ſalutem animarum æviternam, cujus cauſsâ ille ſanguinem ſuum pretioſiſſimum effundere non recuſavit, vergant atque eveniant! De Republica noſtra, quæ cauſſam communem tam piam & Eccleſiæ Chriſti apprimè utilem, pro virili, juxta tenorem in literis ſacroſanctis præſcriptum, conjunctim, modo, quo dixi, adjuvare cupit, optima quæq; perſuaſum habeas, velim. Præcipui Theologorum noſtrorum pie & prudenter de hoc negotio judicant, & quid de mediis tam generalibus quàm ſpecialibus a Te propoſitis ſibi videatur, Inclyto Magiſtratui aperuerunt, de quo coram aliquando, aut ubi propior nobis fueris, per literas commodiùs plura. Erfurti nulla, ut putas, Comitia fuere, ſed Francofurti ad Mœnum nunc iterum Conventus habebitur, non tantùm Confœderatorum, ſed aliorum quoq; Statuum Evangelicorum, tam Germanorum quàm Exterorum, ubi etiam Sereniſſimi Regis Daniæ Legati, ut Pacis arbitri, expectantur. Citra dubium etiam Magnæ Britanniæ Rex Sereniſſimus Legatum illuc mittet, cui Tu, adjunctus comes, negotium illud Pacis, Eccleſiaſticum præſertim literis publicis inſtructus, haud parum forſan promovere poſſes. Mihi hac vice per valetudinis excuſationem intereſſe non licet. Literis tuis, quas ad Theologos Academiæ noſtræ Altorfinæ Francofurto dediſti, jam pridem illi reſpondere debuiſſent. Sed neſcio, quâ remorâ impediti reſponſum tam diu diſtulerunt, donec Ampliſſimus Senatus viſis literis tuis ad me nunc exaratis hoc officii mihi tandem demandavit, quod eò lubentiùs in me ſuſcepi, quia Pacem & mutuam Charitatem concernit, quam Servator generis humani diſcipulis ſuis legavit, & hoc uno fideicommiſſo utramq; teſtamenti paginam implevit. Beati, qui eam ſanctè obſervare ſtudent, inter quos Te cum primis eminere, ingenui ſermones tui & actiones haut fucatæ ſatis arguunt. Salutem, quam Reverendo Dn. Sauberto noſtro adſcripſiſti, gratiam tunc habuit, qui cum aliis noſtris, Pacem veram & veritatem pacificam ſectantibus, Te viciſſim plurimùm ſalvere jubet, quod & ego ex animo voveo atque opto, & in hoc omine deſino. Dab. Noribergæ prid. Kalend. Martii A.C. 1634.

Joh. Saubertus Georg. Richtero.

Ἐυπϱάττειν.

Excellentiſſime & Conſultiſſime Vir, Domine Affinis cariſſime, recepiſti in me laborem eo errore, quem proverbio expoſuerunt veteres, *Dulce bellum inexpertis*. Credideram enim ſub tanto hiſtoricorum Sole omnia mihi perſpi-

cua fore, & obvia plus ſatis, ſed aliter nunc demumres habet, neque [illegible] culæ negotium mihi faceſſo. Dum enim nihil eorum adducere huc co[illegible], quæ claſſicâ hiſtoriarum fide certisq; auctorum titulis deſtituuntur, magnam certè argumenti illius partem, ut vulgo hactenus nota & jactata eſt, inſuper habere atque præcidere: Alia verò aliunde & ex diverſis eruere ſcriptoribus cogor. Atque hæc cauſa eſt, cur non omnes pagellas hodie præter opinionem meam ſiſtam. Sequentur autem reliquæ propediem, ſi per officium publicum ſupplere eas licuerit. Interim T. E. rogo, ut hic lectionis facere initium & amoris indicium (etiam obeliſcis atque unguibus, ſicubi opus fuerit) oſtendere mihi velit, ad omnia officia T. E. præſtanda pro virili paratiſſimo. 23. Nov. 1630.

Idem Eidem.

Salutem à Servatore CHRISTO.

COmmodum accidit, Magnifice Domine Procancellarie, ut ad me partem Theſauri precationum Latinarum eâdem penè horâ mitteres, quâ Sigiſmundi Evenii, Viri Clariſſimi, ſcriptum περὶ τῆς ευχῆς κυριακῆς Germanicum accepi. Utrumque dici non poteſt, quantâ me animi voluptate affecerit. Et ſanè vix cæperam mirari in homine ſcholis dedito religioſam hanc in Deum pietatem ſtudiumq; flagrantiſſimum ætatem teneram ad omne Virtutis genus ſectendi: (nimirum dum ſilent alii plerique & in occulto latent veluti cochleæ, dum caletur.) Cùm tu inſolito exemplo in admirationem me rapis etiam majorem, plus ſatis egregio ſacrarum lucubrationum ſpecimine teſtatur, quod

ante omnes curas Tibi ſint cœleſtia curæ.

Quapropter Beuſtii olim & Heugii operas ſimiles demirata ſit Saxonia, nota non eſt: Et alterum quidem iſtum in præfatione ad meditationes ipſius ſacras [illegible] καρπ@ ille Theologus tanti fecit, ut ingenuè ſit faſſus, non par eſſe ingenium ſuum tantis laudibus, quas Homo Politicus inſigni pietate ſua meruiſſet, cum minor Romano Minutio Felici, quem Lactantius Firmianus & poſt hunc Div. Hieronymus ob excellentem ſacræ doctrinæ cognitionem impenſe commendârunt. Eandem Tibi palmam debebit poſteritas Chriſtiana, à qua, ſi hujus & alia id genus edideris, meritiſſimo tuo optimoque jure nomen JURISCONSULTI PII obtinebis. Nolo hîc fuſiùs iſta exponere, vitandæ ſuſpicionis εἰς τὸ κολακεύειν. Dicentur alibi. Interim ecce pagellas has, & ſimul gratiam quas etiam maturiùs accepiſſes, ſi per negotia hujus ſeptimanæ licuiſſet, ubi ne ad aures quidem calpendas, quod ajunt, otium fuit. Feliciter vale, Magnifice Vir, cum Conjunge & liberis ſuaviſſimis, & mihi, quod facis, favere perge.

Dab.

Dab. ex Muſæo a. d. 21. Sept. A. C. 1634. quo Germaniam ferè totam ingenti exterorum metu ſuſpenſam, proh dolor! videmus.

- - *Redeat pax optima Chriſti!*

P. S. Obitum Compatris mei Dn. Rinderi (ſi modò rumor certus ſit) deplorare ſatis nequeo. Viri acris ingenii multæque in literis induſtriæ Hebraice, Græcè Latineq; doctiſſimi, ut non videam, quem ex ordine in hac laudum [illegible] cum eo conferre poſſim.

Idem Eidem.

S. P. D.

MAgnifice & Ampliſſime Vir, Dn. & Affinis cariſſime, heri literas accepi Vinariæ ab Evenio datas, quibus ſignificatur, Clar. Dn. Duræum hîc propediem nobiſcum futurum eſſe. Si ita res habet, ut ex adventu Legatorum Anglorum conjectura eſt, nihil magis in votis habeo, quàm ut in tempore cum eo ſermones amicos conferre poſſim. Non deſunt iſtius deſiderii cauſæ [illegible]es. Itaque ut T. M. (ad quam ille procul dubio ſtatim viſet) de occaſione vel me vel ipſum certiorem facere velit, vehementer etiam atque etiam rogo. De Hugone Grotio idem Evenius & iſtud inſeruit, Er habe ſich gantz zu unſerer Kirchen & ad ſenſa Lutheri gewendet / dahero er auch von ihrer Fürſtl. Durchl. dem Hertzogen von Weinmar / einen Stipendiarium und gelehrten Studioſum Theologiæ zu einem Paſtorn erhalten / καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα. Valeat T. M. cum tota domo feliciſſimè. 12. Maji 1636.

Idem Eidem.

Εὐημερεῖν ἐν τῷ Χριστῷ.

MAgnifice Dn. Procancellarie, Affinis & Fautor honorande, incidi ante menſes aliquot in Epiſtolas Dn. Phil. Melanchthonis ad Vitum Theodorum exaratas, prout eas Vitus Burgerus olim ex autographo ipſius Philippi eleganter transſcripſit. Has contuli cum omnibus Epiſtolarum libris editis, ut [illegible]erem, quæ lucem jam antea viderant. Reliquas iſtas *centum* & *decem* [illegible] in manus hominum venire, niſi T. M. aliter viſum ſit. In hunc enim finem judicium tuum expeto. Urget editionem Dilherrus noſter, ut ex adjectis ipſius literis apparet. Feliciter valeat T. M. cum tota domo! 12. Febr. 1640.

P. S. Ἀπροσηγορίαν multorum ſæpe amicitiis obfuiſſe, Ariſtoteles & experientia docent. Utinam ſæpius convenire & de graviſſimis rebus conferre Sermones liceret! Auſim aſſeverare plurimum id emolumenti Eccleſiæ & Scholis noſtris allaturum. Sed hæc ſunt fata invaletudinis utriusq;. &c.

Rich-

Richterus Sauberto.

Ἀιτῶ δ' ὑγίειαν πρῶτον, εἶτ' εὐπραξίαν,
Τρίτον δὲ χαίρειν, εἶτ' ὀφείλειν μηδενί.

VEl ex hac ſalutatione mea jam agnoſcis Antiſtes Reverende & Chariſſime, Affinis & Amice plurimùm honorande, me Epiſtolas illas male hactenus occultatas PHILIPPI MELANCHTHONIS, Viri multis divinis dotibus, quam diu vixit, ornatiſſimi, nudius quintus mihi miſſas, perlegiſſe. Quod enim ille in Epiſtola CVII. ultimo ſuo ex Philomene Græco Poëta antiquo verbis iſtis optavit: Idem Tibi iisdem comprecor animitus. Epiſtolas verò ſtatim cùm accepi, lecto licèt arthritide affixus, tamen ventriculo quaſi famelico, ut epulas mellitiſſimas, omnes devoravi, mentis, crede mihi, voluptate maxima. Pro quo beneficio magnas Tibi habeo gratias, habiturus quoque, quas poteris maximas, ubi eas publico, quod cogitas, donaveris. Quàm grata futura ſit opera illa tua Bonis omnibus, multis Tibi perſuaderem, niſi ipſe longè melius me intelligeres. Quin & Viros jam habes Excellentiſſimos Hortlederum, [illegible]kium, Tobiam Adami & Dilherrum, arbitros harum rerum prudentiſſimos, quorum deſiderio non citra moram ſatisfacere, religio, ſcio, Tibi erit. Nihil igitur attinet currenti equo calcar addere, aut γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας. Cum primis verò ſingulares Tibi gratias debebit Reſpublica noſtra, & quæ in ea eſt Eccleſia, CHRISTI ſub vexillo militans: Cùm epiſtolæ iſtæ omnes & ſingulæ centum & viginti ad Antiſtitem noſtræ, quam dixi, Eccleſiæ quondam integerrimum VITUM THEODORICUM ſint exaratæ. Atque ita quidem, ut de rebus agant ad Eccleſiam ac Politiam pertinentibus non vanis, ſed graviſſimis, & nulla ſimul ſit, quæ non vel ſinceræ pietatis, vel præclaræ eruditionis, vel prudentiæ ſingularis, vel amoris planè paterni veſtigia habeat expresſisſima, ita, ut quarum lectio vel erudire vel conſolari vel delectare lectorem poſſit, eumque non niſi vel doctiorem, vel meliorem, vel lætiorem demittat. Bene ſit animæ VITI BURGERI, pueritiæ quondam noſtræ informatoris fideliſſimi, qui theſaurum iſtum manu ſuâ ab interitu vindicavit: Bene ſit illis, qui eum Tibi obtulerunt: Bene ſit Tibi, qui præſtantiam ejus nemini invides, ſed quæ Bonorum eſt natura, omnibus communem eſſe cupis: Quod certè cùm Nominis tui fama immortali fiet. Unicum reſtat, quod Te rogatum velim, ut quandoquidem multa Græca ſunt immixta, ea in gratiam illorum, qui linguæ omnium elegantiſſimæ juxta atque ſuaviſſimæ ſunt ignari, Latinè vertas & ad finem Libri imprimi cures, quod idem in Epiſtolis ejusdem ad CAMERARIUM factitatum nôſti, idque ad exemplum Epiſtolarum Ciceronis, Plinii, aliorum. Res et

Tibi, τα τοῦ [illegible] χαλῶς, erit facillima, ita illis, quos dixi, acceptiſſima. Vale & ſalve cum coſta & pignoribus dulciſſimis. E Muſeo, quod lecti moleſtiis [illegible] liberatus hac ipsâ hora gradu teſtudineo iterum ſum ingreſſus, d. 15. [illegible] Mart. A. C. 1640.

P. S. De [illegible] quod rectè mones, fateor & doleo. Atque utinam fata [illegible], quantum ad hoc haberemus clementiora. De fructu publico neque ego dubitarem. Sed cum nobis tam ſæpe, DEO ita volente, ſit decumbendum, [illegible] ex Collegis tuis, qui firmioris ſunt valetudinis, non frequentiùs nos [illegible], ut fieret, quod res eſt, non parum miror, cùm ægrotos viſitare illis ante [illegible] eſſe debeat. Gratum erit, ſi vel ἐν παρόδῳ interdum, quod hactenus ob [illegible] quam cauſam ab illis intermiſſum, ad nos divertere placuerit: Ut nihil nunc dicam de charitate Samaritani celebratiſſima.

Joh. Mich. Dilherr Georg. Richtero.

MAgnifice & Nobiliſſime Dn. Procancellarie, Domine ſuſpiciende, mihi [illegible] Jenâ abiturienti, & ad prædia Academica, quorum mihi, à Dominis Collegis meis, demandata eſt inſpectio, proficiſcenti, Juvenis egregius Dn. M. Fabricius M. Veſtræ obtulit decades Orationum, quas in hoc Tuſculano [illegible] oculo perluſtravi, & præfiſcini dixerim! ſeculo Auguſtæo di[illegible]. Miratus fui ſummopere in Viro Politico, mille negotiis cir[illegible]o, tam molliter noſtras habitare Muſas, quæ mori M. T. nunquam ſi[illegible]. Opto [illegible] ex animo, mihi inter M. V. amicos locum concedi. Non equidem [illegible], magni tamen illos facio, iisque eſſe ſimilis cupio, qui merentur. [illegible] in literas affectu, Veſter novit Saubertus, ὁ πάνυ. Mitterem aliquid [illegible]rum mearum, ſi in hac ſolitudine poſſem, potero forſan proxi[illegible]. Interea M. V. optimè valeat, & faveat. Dabam in arce Apoldana. 12. Octobr. 1638.

Richterus Dilherro.

SAL & Officia. Clariſſime Vir, Amicorum exoptatiſſime. Quod diu in votis habui, ex voto tandem tam abundè mihi contigiſſe, ipſe mihi gratulor, & [illegible] vehementer. Amicitiam dico tuam, quam meritò magni facio. Eam enim, (ut arbitror) ſpondent mihi litteræ tuæ, ante bimeſtre ad me exaratæ, in [illegible]itatem tuam, cum eruditionis ſuavitate certantem, etiam atq; etiam [illegible]or & exoſculor. Fabricio etiam noſtro, Juveni laudatiſſimo, ſingu[illegible] debeo, quod, neſcio quo fato, tam inſigne bonum inſcio mihi

comparavit. Equidem quæ ex inſpectione oratiuncularum noſtrarum Academicarum tribuenda mihi cenſes, quanquam de judicii tui dexteritate parum mihi conſtat, attamen ipſe mihi omnium optimè notus, non agnoſcere. Affectum tamen, quem ſimul prodis haud vulgarem, ingratus ſim, ſi non omni ſtudiorum genere & amore mutuo proſequendum mihi ducam. Quod igitur à vero amico & meliorum litterarum amantiſſimo expectari poteſt, bona fide Tibi recipio. Plura prohibet ingenii mediocritas, quæ inter Reipublicæ occupationes, plurimas juxta atque graviſſimas, augeſcere nequit, & unicum tantum [illegible] labaſceret. Ut nihil nunc dicam de invaletudine, cum qua hactenus conflictandum mihi fuit ſæpius, hoc præſertim anno, ad finem nunc vergente: Ita tempore ex arthritidis primùm doloribus, deinde ex renum calculo aliquandiu ægrotante, animus quoque ob conjunctionem arctiſſimam ægrotare cogitur, & ita ad ſtudia reddatur ineptior. Quæ etiam cauſa fuit, cur non citius, quod volebam, ad acceptisſimas tuas litteras reſponderim. Quantos litterarum fructus à Te expectare debeamus, ingenii tui monumenta, etiam ultra Germaniæ fines cognita, publico pollicentur; cui diu Te prodeſſe omnes vovent boni. Ita [illegible] rentur vel Contemplationes tuæ & Suſpiria Pietatis, ut non fucatæ, ita doctrinæ elegantioris argumenta illuſtria. Saubertus noſter, Theologus inter veteranos calculi doloribus acutisſimis lecto iterum affixus, pl. Te ſalvere jubet. Quas has Tibi reddet, Dn. M. Sebaſtianus Jacobus Kraus, S. S. Theologiæ Studioſus induſtrius, Tibi quoq; modeſtiæ atque diligentiæ nomine notus, dignus mihi videtur, qui favore tuo in ſtudiis ſuis fruatur cum aliis. Itaque Romano [illegible] Tibi commendatum volo, quod licet in limine amicitiæ noſtræ audaciuſculum videri posſit, facit tamen animi tui promptitudo erga Studioſos bonos [illegible] nullam apud Te ſive audaciæ ſive impudentiæ culpam verear. Si quid eſt, quod me vel tui vel aliorum gratia facere cupis, impera: Experieris animum ad gratificandi paratiſſimum. Vale, &, ut cœpiſti, amare nos perſevera. Dab. Norimbergæ ad d. 19. Decembr. A. C. 1638.

Dilherrus Richtero.

QUod diu debui, Magnifice Domine Richtere, Patrone magne, ita tandem ſolvo; metuo, ne inter mala nomina commemorandus. Sed aliquando me itinera abripuerunt: quibus Univerſitati noſtræ, publico nomine, à nonnullis belli ducibus incolumitatem expetebam, ſucceſſu quidem [illegible] non omnino reſpondente. Proinde ægrotare cœpit tot florentiſſimarum [illegible] leſcentum mater blandiſſima. Quòd ſi quis nobis Æſculapius [illegible] gallum, ſed totam Hecatomben mereretur: ſin; patientia, [illegible]

[illegible]

[illegible] poſſit; quàm reſiſtemus: & litteris tribuemus, quod ſupereſt otii: [illegible] paſtus animorum. Earum amorem qui, ſi res adverſæ [illegible] & corpori æ[gr]è ſit, abjiciunt, Divinam partem ſepeliunt: ut planè in [illegible] præ[illegible] bibere Lethæum poculum videantur: dum adſcititiâ ob-[illegible] ac doctrinam mergunt. Hi non meditatum habent, ſimiles [illegible] ſi, periculo tempeſtatis, ad carinam exonerant, ſæpe citiùs [illegible] ſi o[illegible]ſtam furentibus undis objiciant. Etenim tempeſtas, [illegible] calamitas; onera, litteræ: quibus qui ſe ipſum ſpoliat; in poteſtate æ-[illegible], & ad omnem malorum curam agitur: qui verò, tanquam ſabur-[illegible] periculi ſecurus eſt, & medius tranquillus in undis. Veſtrates, M. [illegible] & M. Cruſium, conſules nos & inquilinos meos, non eſt, quòd T. M. [illegible]: habent me ad nutus ſuos. Quantum Vobis & Veſtris Athe-[illegible], ſæpius perpendo: atque eo nomine Vobis ac Veſtris me ſanè quàm [illegible] pendo. Non dubito, quin M. V. innotuerit J. P. P. adoleſcens, quem [illegible] excellentia excellens armavit ingenium: illum, ſub mea manu, talem [illegible]n facturum, ut Vos copioſam aliquando meſſem inde metere [illegible]. [illegible]batur ad nos, quaſi effrenis licentiæ adoleſcens: &, quaſi lupi ca-[illegible] coërcendus, mihi commendabatur: ove autem manſuetior factus, [illegible]que gerit, curamque virilem. Hæc nimirum vis eſt dextræ [illegible]. Ingenia qui non diſcernit, ſed omnia diſcrimine agit nullo, [illegible] quod quidem vitium huic ſeculo eſt familiariſſimum, ubi ἐνὶ καλόπο-[illegible], ut Galenus loquitur; & eodem collyrio omnibus mederi [illegible]. Heu! totus docendi ordo hodie inverſus eſt: ut jam olim exclamâ-[illegible] noſtri, Scherbius & Piceartus. Felix ille, cui vel in capulari ſene-[illegible] oculi aperiuntur. Sed non jam tempus philoſophandi. Amor in V. M. meus, & fiducia ſingularis, liberiùs me ſcribere juſſerunt. Vale, Am-[illegible] Dn. & me redamare ne deſiſte. Deus Vos ſoſpitet, ac Rempubl. Ve-ſtram, turbulenta hac tempeſtate clementer tueatur! Nobiliſſimum Dn. Grund-[illegible], & Generum ipſius, Joh. Eraſmum Dilherrum, optârim per occaſio-[illegible] officioſiſſimè à me ſalvere. Dab. Jen. proprid. Calend. April. 1639.

Richterus Dilherro.

SAlutem officioſiſſimam. Lentum nomen me habes: Fatendum enim eſt, [illegible] Clariſſime, at non malum. Etſi enim quintus nunc labitur menſis, [illegible] ad acceptiſſimas tuas reſponſum Tibi debeo, nulla tamen ferè effluxit dies, [illegible] ſatisfacere Tibi geſtiebam. Quia verò nunc invaletudo, nunc publi-[illegible] occupationum moles animum ſcripturientem ſæpius retraxerunt, facilem

Te mihi, ſpero, præbebis: Præſertim quum & ego in exigendis Amicorum literis nunquam rigidior eſſe ſoleam. Tantum abeſt, ut Tibi ullâ ſilentii diuturnioris excuſatione apud me ſit utendum. Pergratum autem fuit cumprimis, quòd P. noſtrum, adoleſcentem antehac, aliorum potiùs quàm ſuo vitio, à virtutis via malè declinantem, dexteritate tuâ redactum, tum ex tuis, tum ex ipſiusmet literis intellexi, quod gaudium & nobis pariter, ac matri, matronæ honeſtiſſimæ, ut & Vitrico Cl. H. Amico noſtro, non è multis, perpetuum DEUS eſſe velit. Nimirum multum refert, quo pacto animum juvenilem tractes, plurimumque, vel Poëta teſte, intereſt

- - *quibus artibus & quibus hunc tu*
Moribus inſtituas - - -

ut patriæ aliquando ſit idoneus. In qua arte omnium præſtantiſſima induſtriam tuam excellere,

- - - *qui patriæ civem populoque dediſti,*

meritò Tibi gratulamur, & gratias habemus ingentes. Ipſum verò adoleſcentem, quem ſalvere jubeo plurimùm, etiam atque etiam hortor, ut illam re ipſa pergat, & eidem incumbere ſectæ nunquam ceſſet. Atque ſic de ſtudii noſtri promptitudine erga ſe, nihil eſt, quod dubitet. Nam ut hactenus, ita porrò quoque nihil intermittam, quod è re ipſius fore videbitur: De quo matrem ac vitricum, quos dixi, teſtes ipſi dabo. Quod quidem, quantum ad ipſius utriusque literas, quas binas habeo, nunc credo, ipſi ſufficiet. Tibi verò alio quoque nomine eſt, quòd gratias agam. Pro M. Krauſio, inquam, viro pietatis atque eruditionis laude præſtantiſſimo, qui ſalvus ante quatriduum ad nos rediit, & quidem ſalutem à Te dictam, benevolentiam tuam erga ſe, ut debuit, admodum prædicavit. Cumprimis verò, quòd Nobiliſſimo Dn. Grundherro tam diligenter eum commendâſti; id quod non parùm ponderis habiturum confidimus. Eſt enim Eccleſiarum ille atque Scholarum Ephorus primarius, Tui longè amantiſſimus, & ſalutem, in tuis ad me adſcriptam, omnium habuit acceptiſſimam. Me verò Krauſium, Virum probum & doctum, non parùm hac ratione Tibi devinxiſti: Ita & nos viciſſim omni officiorum genere habebis promptiſſimos. Lauru quoque tuâ Martiâ, antehac nobis transmiſſa, novo Tibi nexu nos obligaſti. Et quanquam gratias, quas pro iſto quoq; munere Tibi debeo, nondum exſolvi, tamen ut & ſic nos beare porrò, & ingenii tui monumenta pluribus publicè donare velis, rogare nihil vereor. Ita enim frontem ponere, affectus enim tuus in me ſingularis facit, vel jubet etiam. Vale, Amicorum chariſſime. D. b. Norimbergæ idibus Sextil. A. C. 1639.

Di-

Dilherrus Richtero.

PRæpropera, Magnifice & Nobiliſſime Domine, reſponſionem diſtuli, quòd ſperarem, poſt æſtivam diem, auctumnitate ſemet in temperiem dirigente, me ad Vos excurſurum, & tot animos, ſanctâ neceſſitudine mihi copulatos, ſalutaturum, amplexurum, compellaturum; ſed non plurima ſolùm avocamenta, ſed & ingraveſcentia viarum pericula, me retrahunt, ſpemque meam in proximam veris tempeſtatem rejiciunt. Interea, qui corpore non poſſumus, mentibus conjuncti maneamus, & Deum noſtrum, quaſi manu facta, precationibus ambiamus; orantes, ut, qui navigamus inter ſcopulos & ſinus, inter vada & freta, rectum curſum teneamus; nec ab aliquo æſtu abſorbeamur. Statum noſtrum harum lator Johannes Krumphar/ Altorfii litteris operaturus, poterit recenſere, cui dedi libellum N. M. V. reddendum. Non ſcripſi quidem eum pro Viris doctis; ſed pro juvenibus ad doctrinam euntibus: Mitto tamen, ut, quæ mea ſit in tyrones cura, N. M. V. inde perſpiciat. Bene vale, & vive Deo, Reipublicæ ac nobis. Dab. Jen. Non. Octobr. Ann. 1639.

Richterus Dilherro.

SAl. Officioſiſſimam &c. Clariſſime & amiciſſime Dn. Dilherre, Fiat, quod probè monuiſti, mentibus, inquam, maneamus conjuncti, qui corpore hactenus non potuimus. Et quandoquidem autumni injuriâ ſpes noſtra decollavit, verè autem faventiorem expectamus, &, ut per eam voti compotes, ſi Numini ita videbitur, fiamus, ſimul comprecemur. Pro donariis tuis acceptiſſimis maximas habeo gratias. Quæ, ut juvenes erudire poſſunt eximiè: Ita Viros quoque doctos, ſi quid mei eſt judicii, non parùm delectabunt. Habent enim Theologi, JCti, Philoſophi, atque Philologi, quod inde depromant atque obſervent. Tam latè nimirum ingenii tui feliciſſimi inſignis fœcunditas ſeſe diffundit. Debeo ego, fateor, non verbis duntaxat, ſed re ipsâ quoque gratum animum Tibi declarare. Sed ob agelli noſtri tenuitatem, quam publicarum occupationum moles ſterileſcere magis facit, ex alieno mutuare, non puto vituperandum, vel tuæ certè æquanimitati non omnino ingratum erit: Præſertim, cùm non penitus alienum videri poſſit, quod pater ex filii fundo exhibet. Accipe igitur hos adoleſcentis fœtus, immaturos licèt, & [illegible] eruditionis ſuavitati inſipidos: nihilominus tamen noſtrum, cui & per ſe non ſuavia dulceſcere ſolent, non aſpernandos. Nobiliſſimus Dn. Grundherr ſalutem abs Te dictam habet gratiſſimam, Tibique felicitatem etiam atque etiam optat perennem. Fiat. Atque ita epiſto-

epiſtolam, ut auſpicatus ſum, finio. Vale. Dab. Noribergæ feſto D. Thomæ A. C. 1639.

Dilherrus Richtero.

S. Religioni ducebam mihi, Magnifice & Conſultisſime R[illegible], [illegible] magne, noſtrum ad Comitia Legatum Dn. Georg[illegible] F[illegible], [illegible] rium Saxo-Vinarienſem, Virum ſupra ſeculi noſtri ſortem & [illegible] tum, & quaſi quendam noſtrorum temporum Catonem, abſtinen[illegible] exemplis formantem, Amicum meum chariſſimum, meis faſciculis n[illegible] tum hinc ad Vos dimittere. Tu, Vir Magne, libellum parvulum eo, quo [illegible] animo, i. e. benivolo accipe, & editorem amare ne ceſſa. Facies A[illegible] ſtræ aliquamdiu fuit funeſta. Nam, præter calamitates belli, vel [illegible] nii, in noſtris finibus durisſimas, abierunt à nobis in æternam illa[illegible] Dn. Hortlederus, cui ante octiduum, oratione funebri, juſta pen[illegible] Dn [illegible] ctus Theodoricus, & Dn. Ortholphus Fomannus, JCti, ille Dec[illegible] & Scabinatus ac Curiæ provincialis Ordinarius; hic Codicis P. P. [illegible] mi. Sit verò mens nobis ſolida, & fides firma, animaque devota; quæ [illegible] ſentis adflictionis copiam non moveatur; ſed tanquam petra fortis & [illegible] turbidos mundi impetus ac violentos ſeculi fluctus frangat p[illegible] frangatur; nec tentationibus vincatur, ſed probetur. De filio, Dn. J[illegible] Georgio, ad magna nato & ſurgente, ac tam pulcris minis præclara [illegible] cinora, ex animo Tibi gratulor. Omnipotentia cœleſtis Te ipſi ac [illegible] ſervet! Perplacuerunt Oratio & Diſputatio. Penneſcat, adulta ætate, [illegible] la, & firma olim volatu ſidera petat! Quòd in Epiſtola ad noſtrum [illegible] τὸν πάνυ, honorificam mei mentionem facere volueris, gratias ago [illegible] Uno quaſi ſpiritu libellum perlegi. Quantum diſceſſerunt multi Theo[illegible] à magni Melanchthonis moderatione! Si nonnullorum juvenilem [illegible] cogito: fugit timido ſanguen, atq; exalbeſcit metu. Nobiliſſimo Dn. [illegible] herro officioſisſimam ſalutem repono: amicisſimè etiam ſalvere jube[illegible] Vale cum tota familia, Domine honoratisſime. Libellum alterum [illegible] ſimo Dn. Doppelmajero, cum ſalute plurima, per famulum mitti. [illegible] Dab. Jen. 9. Auguſt. 1640.

Idem Eidem.

QUos amo & veneror, Richtere Magnifice & Nobilisſime, Patrone [illegible] illos nonnunquam, negotiis licèt plurimis obrutos, nec o[illegible] accedere: ut vel Muſis gravioribus aliquantisper dent commeatum; vel [illegible]

[illegible] exhi[illegible]etur. Ne igitur, ô charum & ſanctum caput! meæ [illegible]are; cujus cauſam non invalidam, ut ſpero, præmiſi. Abit [illegible], M. Dani[illegible] Wülferus, juvenis non vulgarium, ſed exquiſi-[illegible] o[illegible]m, quem ſive in Philoſophia, ſive in Philologia, ſive in Theo-[illegible] periculum, ſolertem dabo. Huic bene ego volo facere, ſi Tu non [illegible]. [illegible]pe de tuo, inquias. De meo utiq; ajo. Nam quod tuum eſt, ſi [illegible] e[illegible]io, meum eſt. *Omne meum eſt autem tuum*: ut inquit ille [illegible]. Nihil, præter favorem expetimus: quem nemini unquam de-[illegible]erunt. Commentatiunculas meas in epithalamium Regium accepiſſe, [illegible]s habuiſſe, eſt, quòd gaudeam. Utinam majora dare, vel ingenium, [illegible], vel ſtatio ſatis operoſa, permitterent! Nam ſi *hoc agere* volo, ut de-[illegible] ferè horarum poſſum comparcere. Sine tædio tamen & nauſea, [illegible] ratio imponit, exſequi adnitor, memor illius apud Satyricum: [illegible] *e juſſit, & humaná quá parte locatus es in re, diſce.* De Tera-[illegible] quosdam concertatio. Per diſcipulum, Cancellarii Iſennacen-[illegible], juvenem alacrem, tenebris aliquid lucis adfundere conatus ſum. [illegible]erimus, per otium N. V. M. libeat diſpicere, nec non columbas [illegible]re. Valde lætor, Cruſium noſtrum petito ſuo non excidiſſe. [illegible]hem non exiguo Eccleſiæ emolumento futurum. Vale, Nobiliſ-[illegible] one magne, cum Tuis: & vive hunc pluresque annos alios [illegible] vere perge; amare etiam, ſi merebor. Iterum vale. Dab. [illegible] Calend. Febr. 1641.

Richterus Dilherro.

S[illegible] & felicitatem perennem hoc aliisque annis ſequuturis quam plurimis, [illegible], DILHERRE Reverende & Clariſſime, Amice pl. honorande, ex ani-[illegible] ere, etiam atque etiam animitùs opto, voveoq;. Et profectò fa-[illegible]que, tantùm non ad ruborem uſque pudefio, quòd ſuperiore anno [illegible]ris tuis dulciſſimis reſpondi, neque pro donis tuis ſæpius tranſmiſſis, [illegible]m, accepti[illegible]imis, gratias, quas debeo, perſolvi. Niſi ergo hoc u-[illegible], quod mente nunquam illud peragere ceſſavi, quod verbis tam diu [illegible] habeo, quo culpam deprecari queam. Neque enim occupatio-[illegible]æ crebriores ſimul gravioresque, quæ, ante annum, apud nos in [illegible], quem vocant, Electorali cœptæ, nunc Ratisbonæ in comitiis conti-[illegible], neque invaletudinem, quæ hactenus ſemel iterumque ſolenniter me [illegible] allegare apud Te volo; nempe, ut cauſſas vel vulgares nimis, [illegible] injuſtas) vel tales certè, quæ non ſemper amicis temerè aman-
tibus

tibus usquequaque probantur. Quicquid ſit, ut ingentes me Tibi, [illegible] nibus jam dictis, gratias debere agnoſco & profiteor, easque quàm [illegible] mè à me exſolvi poſſe vehementer opto, ita per τον φίλων Θεον rog[illegible] lo, DILHERRE dilectiſſime, ne in animum inducas unquam, qu[illegible] gratæ literæ tuæ mihi accidant, quas non minùs, quàm donaria adjun[illegible]a, [illegible] mihi eſſe foreq; acceptiſſimas, benâ fide, Tibi recipio. Juvenem co[illegible] tiſſimum, M. Danielem Wulferum, à quo tuas accepi, & qui has (faxit [illegible] feliciter!) Tibi reddit, ut porrò quoque in Eccleſiæ noſtræ [illegible] quod facis, manu quaſi obſtetriciâ fovere, & in eo ſpes noſtras, q[illegible] ait, implere velis, pluribus rogarem, niſi ipſe hoc idem, quod ſcio, [illegible] quum facis promptisſimè. Perge ita de Republ. & Eccleſia noſtra [illegible] præclarè: laudem & gloriam (nullam enim aliam mercedem virtus tua [illegible]) apud DEUM reportabis ante cæteros. Quin & Senatum populum[illegible] bergenſem in ære tuo habes haut vulgariter. De Teraphim, col[illegible] dianis cæteriſque rebus obſcurioribus, quas plerique vel malè vel nu[illegible] tellexerunt, Tu verò ex eruditionis tuæ penu egregiè enucleâſti, ſi [illegible] judicii, palmam feres ab omnibus cordatè doctis. Nunc hæc po[illegible] mihi eſt ſcribendi & materia. Haud ita pridem terræ matri reddid[illegible] M. Joachimi Willii, Theologi & Antiſtitis apud nos, ad D Mariæ, in[illegible] res vel paucisſimos, cujus anima cœlo recepta, cum Chriſto Servat[illegible] tur beatarum mentium ſempiternâ. De qua Divina felicitate u[illegible] omnibus; ut animæ viri DEO charisſimi meritò gratulamur: I[illegible] multorum luctu hactenus vacuæ, alium ſucceſſorem, qui Reipublic. & [illegible] noſtræ ita præſit, ut cum ornamento proſit quàm diutisſimè, maximopere [illegible] ſideramus, Numinisq; benignitatem veneramur devotè. Spes autem [illegible] nos, quos inter præcipuè vir Nobilisſimus D. Ulricus Grundherru[illegible] & Eccleſiæ Scholarumque Ephorus ſupremus, (qui Te in oculis fert, [illegible] ſalvere plurimùm, cujus juſſu hæc ad Te ſcribo) fore, ut per vulnus [illegible] ſiæ noſtræ, quàm optimè, quàm pulcherrimè curari posſit, ſi in loc[illegible] cti ſanctisſimum juxta atque honeſtisſimum ſuccedere non abnueris. [illegible] non ignoramus, quo loco nunc ſis, & quas vocationes Magnorum [illegible] hucusque inſuper habueris. Sed nec illud neſcimus, animum t[illegible] micæ non ita deditum, multò minùs ita Principibus obnoxium, ut n[illegible] in Eccleſiæ tandem functionem inclinare ſatagat, vel non æquè R[illegible], quæ non moritur, ac Principibus, quorum cum vita ſæpe multa co[illegible] dicere ſeſe velit. Multis hoc Tibi perſuadere quid attinet, quem ipſe [illegible] optimè ſcias, eundum non quò fata dubia, ſed DEI voluntas [illegible]

[illegible]

[illegible] Principum, ob hoc ipſum, DEUS annullari voluit, ut [illegible] R[illegible]æ præſtò eſſes? Rem, quæſo, ſanctè & accuratè pon[illegible], [illegible] gloriam JESU CHRISTI, quod facis, ejusq; Eccleſiæ ſalutem perpende, & quorum uſui potiſſimum talenta Tibi credita impendenda ſint, probè deprehendes. Quanti Lutherus olim & Philippus, cenſores [illegible], fecerint, Eccleſiæ in Republ. noſtra à concionibus eſſe, pluribus [illegible]em, ſi apud Te, quem nihil in hiſtoriis latet, opus eſſe putarem. Cumprimis verò noti verba Philippi crebriùs repetita: *O Vos beatos, qui in Ariſto-cratia vivitis. &c.* Hoc tandem Te rogatum volo, ut quid animi Tibi ſit, [illegible] m[ih]i reſpondeas, quò, quid ulteriùs nobis hac in re ſit perficiendum, [illegible]s ſignificare poſſimus, à quorum mandatis, poſt DEUM, ſeria hæc dependent. Vale & optatiſſimis literis tuis nos exhilara. Dabam Noribergæ 4. [illegible] A.C. 1641. altero die poſt, quàm cum priſtina valetudine in gratiam redire Divinâ clementiâ cœpi. Iterum Vale.

Idem Eidem.

S[illegible] Officioſiſſimam, Clariſſime & Excellentiſſime Dn. Dilherre, Amice [illegible] honorande. Quas ante octiduum tandem ad Te miſi, reddi[illegible] Tibi ſpero: Ad quas quid de functione illa Theologica apud nos, quam [illegible] Tibi ſignificavi, reſponſurus ſis, magno deſiderio expecta[illegible]. [illegible] em tuum erga patriam noſtram, & quos in ea habes Agnatos, Pa[illegible] & Amicos recte novi, repulſam nequaquam feremus: quanquam non [illegible], quot quantaque obſtacula remorasque objecturi ſint Jenenſes, alii[illegible] qui [illegible] bonum nobis invident. Quorum conatus tamen omnes irri[illegible] [illegible], modo cum Numinis providentia, cumprimis animum tuum [illegible] habeamus. Sunt præter illos, qui Te nôrunt, amant atq; colunt, ci[illegible] quàm plebei apud nos quàm plurimi, qui ſolum nominis tui fa[illegible], Te Auguſtitem apud nos videre maximopere deſiderant. Non pauci [illegible] poſt, quàm Willius noſter Spiritum DEO reddidit, Te ſucceſſo[illegible] votis habuerunt, nom[inav]erunt, moxque rumor heic & alibi, [illegible] plane certiſſima, increbuit. Quæ omnia, quum non ſemper [illegible], ſed interdum Jove judicet æquo, firmiter ut credamus, faciunt, hoc [illegible] Voluntatem Divinam ita contingere, nec etiam abſque DEI O. M. [bene]dictione ſingulari eventurum; quam Tibi animitus etiam atq; etiam opta[illegible]mus. Si quos ſcrupulos contra inj[e]ctos Tibi ſentis, liberè, quæſo, [illegible] Dabimus operam, quantum licet, ne quid amplius am[illegible] Quâ fini haud abs re foret, ſi quod ante hac ſemel iterumque

conſtitueras, hac veris amœnitate efficeres, hoc eſt, animi ergo ad hoc [illegible] quot exſpatiatum ires; ubi unâ ſeptimanâ plura coram peragi poſſe [illegible] literas aliquot menſibus, aut etiam temporis ſpatio longiore. Adventum [illegible] multis optimis Viris, doctis & indoctis, literatorum tamen amantibus [illegible] ceptiſſimum fore, bonâ fide, Tibi ſpondeo. Vale, Dilherre Clariſſime [illegible] quod facis, ama, qui Te in oculis ferimus. Noribergæ, poſtridie Kalend. April. Anno ἀπὸ τῆς ἐν σαρκὶ οἰκονομίας. 1641.

Idem Eidem.

FElicitatem perennem, Clariſſime & Excellentiſſime Vir, Amice plurimum honorande. Poſt binas meas, quas de functione Eccleſiaſtica Reip. [illegible] ſtræ, ante dies XV. primùm, deinde ante octiduum ad Te dedi, q[illegible] Wulferus, curaturum ſe recepit, en nunc tertias. Et has quidem non [illegible] alterius, ut antea, ſed totius Ampliſſimi Senatus juſſu, qui heri ita per [illegible] tum cenſuit, nimirum ut mihi amico, amicâ fide, priùs quid animi [illegible] quamprimum aperias, ut, ſi à concionibus huic Reipubl. eſſe Tibi placuerit (id quod unicè optamus) poſthac publico Senatus nomine legitimè invitem [illegible] ſimulque, quid ad Illuſtriſſimos Principes Wimarienſes & Altenburgenſes, [illegible] rum abſque conſenſu ab iſta, quam nunc habes, Profeſſione Academica [illegible] dere nequis, ſcribendum hac de re ſit, inclytus Senatus decernere poſſit. [illegible] tur certi quid ad Senatum de reſponſo tuo referre mihi liceat, proxim[illegible] go. Eandem hanc Senatus voluntatem Saubertus quoque noſter, A[illegible] Amicus venerandus, ut Tibi amicè ſignificet, in mandatis habet, qui [illegible] ad Te jam quoque hac de re ſcripſit, & quid reſponſurus ſis, prætolatur. Si [illegible] monendum habes, quo Illuſtriſſimos Principes tuos Tui cauſâ c[illegible] ad aſſenſum faciliùs permotum iri putes, bonâ fide nobis ſuggere. [illegible] JESUM τὸν μονώτατον ἡμῶν σωτῆρα oro, ut cepta noſtra adjuvet, [illegible] mnibus Te fortunet! Vale. Dabam raptim, more meo. Noribergæ [illegible] April. A. C. 1641.

Dilherrus Richtero.

Salutem & felicitatem perennem!

NOn opus eſt, Magnifice Domine Pro-Cancellarie, Patrone magne, [illegible] til excuſatione illi, cujus amor ſupra omne dubium eſt poſitus, [illegible] inexſtinctus, tanquam ſub cineribus Veſtalis favilla. Agnoſco autem [illegible] mente grato S. P. Q. Norimbergenſis in me, tantum [illegible] favorem & [illegible]

cum illud [illegible] de me teſtimonium, quod quidem omnia mea merita longiſſi-[illegible]. A navi, fateor, à teneris Remp. Veſtram, ad gravitatem Ro-[illegible] ſapienter comparatam: colui PATRES PATRIÆ lau-[illegible]os, dilexi cives honeſtiſſimos; quorum alii honore, alii amore, alii be-neficiis, alii denique ſanguine, me, hominem, certè nec ætatis, nec raræ erudi-[illegible]itatis, nec aſcititiæ nomine, aut vultus gravitate memorabilem, ſuum [illegible] adoptârunt. Quapropter ut, quo viciſſim in ipſos eſſem affectu, [illegible]cros ipſorum, ad noſtram hanc Salanam, quærendæ eruditionis [illegible] profectos, non humaniter ſolùm excepi; ſed, ſi in domum non potui, in [illegible] tamen recepi, &, quâ eſſet viâ, ad

[illegible]ta doctrinâ Sapientum templa ſerena,

[illegible]ndum, præcepi; nec quicquam eorum unquam prætermiſi, quæ è re [illegible] & [illegible]u mea eſſe, perſpicerem. Nutu hinc Divino fieri exiſtimo; quòd, ad proponenda Vobis myſteria cœleſtia, & docenda dogmata ſalvifica, me ex hac Univerſitate, in qua juventuti ultra decennium ad bonam mentem & [illegible]co, in locum pie ſanctéq; defuncti Willii, Amici, atque antehac [illegible] mei deſideratiſſimi, evocare conſtituatis. Sequar DEUM, DU-CEM MEUM; ſi quem Aulas, Academias, & Urbes alias intrare noluit, ad Vos migrare ita juſſerit, ut auſpicio Ejus hæc geri, deprehendam. Spero autem, Vos [illegible]modi conditionibus me vocaturos; quibus, diſcipulo Præceptorem [illegible]icetis, &, quibus, ab Illuſtriſſimis Principibus meis, dimiſſio-nem [illegible]eſtè poſſim expetere. Optârim inſuper hæc agi in ſilentio. Quæ [illegible] res Veſtros jam in vulgus dimanârunt, multum mihi pariunt mo-leſtiarum. Quæ Cives, quæ Studioſi, quæ Collegæ, quæ ipſi denique Nutritii noſtri [illegible], pudor meus aperire non permittit. Hinc, quò longior mo-[illegible], eò majoribus mei dimiſſio impedimentis implicabitur. Summa ne-ceſſitas, hæc non tacere, me jubet. Ad excurſionem ad Vos, hoc vere, facien-dam, Noſtri ſexcentas eſſent cauſas adlegaturi, quibus inhiberent. Quamob-rem hæc non aliter, niſi per ſacra litterarum colloquia, agi poſſe video. Eò li-[illegible] hæc ad Te, Richtere Eminentiſſime, perſcribo, quò teneriùs abs Te ama-[illegible]. Tu, pro ſingulari tua prudentia, & propenſiſſimo in me adfectu, hæc [illegible] accipies, nec à priſtino amore tuo quicquam remittes. Precibus pro [illegible] & tuorum ſalute excubare, &, quibus-potero-cunque officiolis adeſſe, nunquam ceſſabo. Vive in JESU noſtro, DEO, PATRIÆ, & mihi, diu ac [illegible]. Dabam Jen. XI. Idus April. 1641.

Richterus Dilherro.

SAlutem Officioſiſſimam. Clariſſime & Excellentiſſime Dn. Dilherre, [illegible] ce plurim. honorande. Quantopere me reſponſo tuo, aliosque ex [illegible], dum pro voto & deſiderio noſtro animum tam promptum ad nos v[illegible] dem declarâſti, verbis exprimere ſatis nequeo. Pro mutui autem a[illegible] magnitudine, vel me tacente, lætitiam haud vulgarem intelligere T[illegible] quæ ut mox tota nobis contingat, Numinis benignitatem, omnis [illegible] citatis fontem, etiam atque etiam veneramur. Hac fini nunc literas [illegible] Ampliſſimo Senatu accipis, quibus, ut ante octiduum fore ſcribebam, [illegible] ctionem iſtam Eccleſiaſticam Reip. noſtræ, ſolenniter neque tral[illegible] Quin & Illuſtriſſimi Principes tui, ut bona cum gratia Te dimitter[illegible] eâ, quâ decet, obſervantiâ, unà rogantur maximoperè, quorum d[illegible] ſpem noſtram irritam reddat, ſedulò curare tuum eſt: Et quidem c[illegible] cum cura, quò magis quaſi ſiniſtri quid literæ illæ Principum, [illegible] ad Agnatum tuum, Dn. Erasm. Dilherrum, Virum optimum mihi[illegible] bis videntur, dum nimirum donis & pollicitationibus detinere T[illegible] Nobis contrà in hoc anniti incumbet, ne mutationis [illegible]ius, quam be[illegible] ſitam habes, unquam Te pœniteat. Quod ne ullo modo fiat, [illegible] moderator & arbiter, qui hoc negotium ex voto tuo porrò quoq[illegible] velit, exorandus nobis eſt, cujus Divinæ gratiæ & protectioni animitus T[illegible] mendo. Vale. Dabam Noribergæ ad d. XVII. April. A. C. 1641.

Dilherrus Richtero.

S. Abundantem tuæ in me voluntatis ſignificationem, Magniſice & [illegible] ſime Domine Richtere, Patrone magne, tum ex litteris, tum ex [illegible] Inclyti Senatus Veſtri Vocatione, evidenter perſpexi. Optârim, fa[illegible] hi eam ab Omnipotente concedi, qua liceat demonſtrare, tuorum [illegible] me ſanctam conſervare memoriam, & remetiri ea gaudere. Quod Inclyt[illegible] tui Veſtro eâ, qua par fuit, obſervantia & humilitate, à me fuerit r[illegible], certò N. M. V. conſtare, exiſtimo. Si, quali ſtatione hic mihi fuer[illegible] dum, & cujusmodi munia antehac lubens præterierim, perſitaver[illegible] meisque petitis defuturum, ſpero. Rogo autem Te, Magne Patrone, ut, [illegible] difficultates, mihi ignotæ, hanc ſpartam circumſtent, eas mihi, tanq[illegible] filio, ſignifices, nec me quicquam eorum, quæ ſcire me oportebat, c[illegible] hic, nemini moleſtus, nemini adverſus, nemini inviſus; bonis o[illegible] præfiſcini dixerim, & citra ullam jactantiæ, a me alieniſſimæ, ſuſpicionem [illegible]

[illegible]

[illegible] gratuitque, nec quibus me honeſtè ſuſtentem, fortunulæ deſunt: quid [illegible] obſervande, ſi alibi vita mihi, fortaſſis ſpe meâ aſpe-[illegible]? Proinde per omnis tui in me adfectus viſcera Te obſe-[illegible] Te mihi, hoc in negotio aperias, & Dilherrum ex Te procreatum [illegible] tum quòd æternum hæc tacuero, tum quòd firmiſſimè [illegible] indidero. Vale in JESU noſtro, & ocyùs reſponde, Patrone Ma-[illegible]. Jenæ 2. Maji 1641.

Richterus Dilherro.

S. P. Ut nonnullis conditionibus, Dilherre Clariſſime, quas literis tuis ad [illegible] malo animo, inſperſas voluiſti, multos, imò pleroſque, ne di-[illegible] Reipubl. noſtræ Proceres, de voluntate tua erga noſtram Eccle-[illegible], præter ſpem planè feciſti. Ita me alioſque, qui adventare Te tan-[illegible] deſideravimus, & vocationem iſtam rariorem ſingulari ſtudio [illegible]) curæ habuimus, ſubtriſtes reddidiſti. Amabis autem, cre-[illegible], (quæ virtus tua eſt) libertatem hanc noſtram & candorem, & quo affe-[illegible] erga Te, abſque interprete ulteriore, intelliges. Quandoquidem [illegible], ut denuò, præter morem, Sanatus hodie ad Te ſcri-[illegible] nunc eris, eadem libertate, quid animi Tibi tandem ſit, prope-[illegible] De conditionibus iſtis, quas dixi, nobis omnino inſperatis, ita [illegible] ut ex literis publicis haud obſcurè deprehendes. Quibus illud ad-[illegible] poſterioribus tuis, heri opportunè mihi redditis, deſiderare [illegible] nihil eſſe, quod in tuæ ſpem gratiæ non ſim facturus. Ut [illegible] ſcias, quæ ſcire tuâ intereſt, ſalarium annuum ſingulorum [illegible] 000. non excedit. Tantundem verò, quandoque extra [illegible] ut accidens, quod vocant, contingere, bonâ fide affirmant illi, [illegible] de re conſtat, præſertim ſi perſona, quæ à concionibus eſt, pro-[illegible] donis ſit accepta, quod de Te certò nobis pollicemur. [illegible] ſingulis ſeptimanis habebis binas, die Solis & Mercurii, utraſq; [illegible], ut frequentiores longè ſunt, quam illæ: Ita majora etiam [illegible] habet, a civibus, qui audiunt, exinde conſequuntur. Impe-[illegible] Saubertus noſter valetudinis ratione, quum in ſupremum locum [illegible], ut non niſi unam, die ſolis nimirum, concionem habeat. Sed & ſi-[illegible] ob hoc ipſi apud cives, qui eum audire ampliùs non poſſunt, dece-[illegible] experitur. Equidem quantum Tu nunc in Academia ſingulis annis [illegible] neſcimus. At tamen nec illud, (quod nequaquam fraudi mihi [illegible]) nonnunquam ibi plus promitti, quam præſtari: Secus heic, ubi plura

ſæpius præſtantur, quàm promittuntur, & ubi quod miniſtris debetur, [illegible] pore, etiam durantibus his belli difficultatibus, exſolvitur. De [illegible] ad ſtudia tua commodis, nihil eſt, quòd dubites. Ipſas enim [illegible] olim Willius piè defunctus, non ita pridem reparatas, locoque [illegible] De ſumptibus etiam ad iter neceſſariis, & ne quid ob mobilia [illegible] quenda detrimenti patiaris, curabitur. Civilia verò onera, qu[illegible] mi[illegible]um, antiquorum juxta & modernorum, exemplo [illegible] rus ſit, vel [illegible] vator[illegible]s exemplum omnium maximum, pro ſe & Petro Sta[illegible]rem [illegible] per[illegible]debit: Subſcriptio tandem librorum, quos vocamu[s], Nor[illegible] omnium primum & præcipuum poſtremo loco ponitur, cura [illegible] ratione omitti poteſt, quod ne γλαυκ' εἰς ἀθήνας videar, plur[illegible] monſtrare ſuperſedeo. Hos, quin bonâ fide & ſalvâ conſcie[n]t[illegible] queas, illa omnia, quæ hactenus publicè ſcripſiſti, ut alios nullo modo [illegible] minùs Te ipſum dubitare ſinent. Quanquam ne quid diſſim[illegible] eſt, qui ſub hoc pallio tuo alios malè feriatos latitare, & [illegible] per [illegible] tum tuum, quum apertè non poſſunt, impedire velle autumet. At[illegible] rè & candidè, mi Dilherre dilectiſſime, pro meo in Te amore h[illegible] tuas, ne neſcires, volui. Vale, &, quod facis, amare nos perſevera[illegible] ribergæ ad d. VIII, Maji A. C. 1641.

Dilherrus Richtero.

S. & O. Quæ ſcripſi litteris ſuperioribus, Magnifice & Nob[illegible] Procancellarie, Patrone magne, ea fuiſſe animo accepta co[illegible] menter doleo. Conditiones iſtæ fuerunt hujusmodi [illegible]iſæ, ut qui[illegible] ficulter obtineri poſſe, exiſtimarent. Concionem die Mercurii h[illegible] non neceſſariò adhærere, ſed, pro placito Superiorum cum [illegible] ſubſcriptionemq; quibusdam antehac ademtam, audiveram. Al[illegible] nique civilibus cùm (conſuetudine ubivis aliàs receptâ) immunes [illegible] qui bona non poſſident civilia; eâdem immunitate gaudere m[illegible] Cùm ratio tamen apud Vos longè ſit alia: nolim ullam novita[illegible] ducendæ occaſionem præbere. Crede mihi, Domine ho[illegible] mo optimo & aperti candoris amantiſſimo, profecta ſunt om[illegible] & vafra machinamenta penitus ignorat. Inclyti Senatus [illegible] cum meis ante dies pluſculos ad Aulas deferendas curavi, & [illegible] a Conſiliariis reſponſum crebrò & ſeriò petii, nondum verò [illegible] jam remoratum, niſi Illuſtriſſimorum Principum meorum con[illegible] initio M. N. V. monuit, abitta, quam nunc habeo, Proſſ[illegible]

[illegible]

[illegible] Impetraturum confido, & mihi firmiter perſuadeo. Poſtea [illegible]. Hanc interea moram, quam præcidere non poſ[illegible] ut [illegible], etiam atque etiam rogo atque oro. Vale, Ma[illegible] Dn. Procancellarie, atque inter tuos mihi locum æternum concede. [illegible] X. Calend. Jun. 1641.

Richterus Dilherro.

S[illegible]oſiſſimam. Mi Clariſſime Dn. Dilherre, Amice honoratiſſi[illegible]. Dubitationem iſtam ac incertitudinem, quam priores [illegible] o tuo ad nos veniendi præ ſe ferre videbantur, poſterioribus [illegible]ſti: De quo nobis gaudemus Tibique gratulamur. Et quan[illegible]c conſenſus duntaxat Illuſtriſſimorum Principum adventum [illegible], propediem & hunc ſequuturum confidimus, & ſic noſtrum Te [illegible] DEO, nobis pollicemur. Faxit Numinis benignitas, ut omnia ex [illegible] ſuccedant, Tibique eveniant quàm fortunatiſſima! In mora [illegible]ris magnum damnum non eſſe, ait Ulpinianus. Quamprimum igi[illegible]m, quem neceſſarium eſſe ſcimus, ſignificaveris, quod ut citò [illegible], de iis, quæ in literis ad Ampliſſim. Senatum deſiderâſti, citra [illegible]que compos ut reddaris, curabitur. Quod interim ne neſci[illegible] ad Te [illegible]ibere juſſus. Vale, Vir Excellentiſſime, mox Antiſtes, à nobis [illegible] hoc amorisq; in Te noſtri conſtantia, quæſo, dubitare [illegible]or non eſt, perpetim qui non amat. Vale iterum, &, ut mox [illegible], pro amore tuo mutuo, diligenter cura. Dabam [illegible] IV. Kalend. Junii A. C. 1641.

Idem Eidem.

S[illegible] Offic. Cl. Dilherre, Amice honorande. Diuturnum meum ſilen[illegible] ad literas tuas ante quadrimeſtre, & quod excurrit, mihi redditas noli [illegible]. Præter impedimenta enim mea ſolennia, occupationes, [illegible] Reipubl. quotidianas, quæ, finitis etiam Comitiis, finem non habent, [illegible] dolor [illegible] familiaris, arthritis moleſtiſſima, quæ per ali[illegible] ad omnia officia me pigrum, tardum, & ineptum reddidit, ita ut [illegible] quias contumaciores, mihi nondum planè ſim reſtitutus. [illegible] DEO placet, nobis quoque ne diſpliceat, par eſt. Neque verò etiam [illegible] quod ad tuas reſpondeam, habeo, quam quòd cauſſas excu[illegible] quod valdè ſperabamus, & Tu cupidè volebas, tam honorificè [illegible] venerit, ſufficientes agnoſcimus. Si enim preces Principum

iuſuper

inſuper habere non licet, quid facias contra juſſiones? Legi, quas ad Senatum ad Duumviros & ad Grundherrum, Senatus Principes, hac de re dedisti. Omnes, quod ſpes noſtra de adventu tuo decollavit, ægrè mecum ferunt. Ferre tamen, quod mutare non poſſunt. Interim abſentes licèt amore mutuo ſervemus mutuo, eumq; colloquiis litterariis ſtabilire ne ceſſemus. Filius noſter nunc concionando ſe exercet, indoctis pariter doctisq; acceptus, quem & ad cathedram & ad ſuggeſtum fore idoneum, dextre judicâſti. Neque commendationes tuæ fruſtra erunt. In me certè ſi quid erit, quod optimo Juveni promovendo conducere poterit, lubens meritoq; impendam. In locum Tibi deſtinatum ſuffectus nuper eſt M. Johannes Leonhardus Friſch, antea D. Jacobi Paſtor: Cui nunc alius eſt ſurrogandus, adhuc Soli Deo notus. Faxit Dominus JESUS, Eccleſiæ caput unicum, ut omnia eveniant feliciter, cujus tutelæ Te commendo. Vale, &, quod facis, nos ama. Scribo Noribergâ ad d. XVIII. Decembr. A. C. 1641.

Wilh. Ludwell Georg. Richtero.

MAgnifice & Ampliſſime Vir, Domine Affinis & Compater plurimum honorande. Is, qui haſce Tibi tradet, Candidatus Juris eſt, Georgius Ludovicus Frölich / Domini Philippi Andreæ Frölichs / JCti celeberrimi & Reip. Ulmenſis Conſiliarii graviſſimi, filius, qui, poſtquam per integrum quinquennium tam apud nos quam in inclyta Marpurgenſium Univerſitate bonorum [illegible] ſtudiis & in primis Jurisprudentiæ non contemnendam impendit operam, ante Menſes duos quaſi poſtliminio ad nos reverſus, nomen ſuum heri apud me profeſſus eſt, & commendatitias ad Te petiit. Cujus honeſtiſſimæ petitioni cum vel officii ratione deferre omnino debui, ita Tibi eundem de meliori, quod aiunt, nota lmq; commendo, obnixè rogans, ut ipſum favore ſolito complecti, laudabiles ejus conatus authoritate tuâ juvare, & mihi Collegisq; meis facultatem ea, quæ leges noſtræ hac in re exigunt, peragendi concedere non dedigneris. Quo beneficio non tantùm Candidatum, qui gratâ id agnoſcet mente, ſed & ordinem noſtrum, jam antea obſtrictiſſimum, arctiùs Tibi devincies. Vale, Vir Magnifice, & me, quod facis, ama. Dab. Altorf. XI. Calend. Decembr. Anno ꟾↃ Iↄc L. Ipſo natali meo ſexageſimo primo.

Richterus Ludwell.

EXcellentiſſime, Conſultiſſime & Spectatiſſime Domine Decane, Affinis & Compater plurimùm honorande. Ut de Candidato illo, Georgio [illegible] [illegible]

[illegible] Amici noſtri veteris honoratiſſimiq; filio non degenere, nul- [illegible], [illegible] per [illegible] quennium iſtud, quod in noſtra, & Marpurgenſium Academia Jurisprudentiæ ſtudio impendit, tales profectus fecerit, quales in [illegible] ſe publicè probari contendunt, requiruntur: Ita certè gaudeo, [illegible] ipſius Parenti felicitatem iſtam contingere, ut in filio eosdem ho- [illegible] videat, quos ille tot jam annos maxima cum laude geſſit. Lubens itaq; [illegible] petitioni Veſtræ annuo, & ut Candidatus iſte præſtantiſſimus ad exa- [illegible] privata publicaq; juxta præſcriptum Legum noſtrarum, admittatur, officii [illegible] concedo. Quod quàm feliciſſimè evenire animitus opto, Tibiq; nata- [illegible] ſexageſimum primum, cum multis ſequentibus, quàm fortunatiſſi- [illegible] precor. Vale, dictabam è lecto podagrico die 23. Novembr. A. S. [illegible] Ioc L. Norimbergæ.

Ludwell Richtero.

Q[illegible] hi duo Candidati, Henricus Weſtorp & Theophilus Schreiber, [illegible], qui nudiustertius nomina ſua apud me profeſſi ſunt, commen- [illegible] indigere magnopere non videantur: Attamen petentibus ad Te com- [illegible] negare vel officii ratione non debui. Nam ut morum elegantiam [illegible] atem taceam, vixerunt in diverſis Germaniæ Univerſitatibus, [illegible], [illegible] adienſi & Altorfina noſtra ultra quinquennium, & ita vixe- [illegible] non compotationibus, debacchationibus aut digladiationibus, [illegible] ore hujus ſeculi maximè pudendo, conſumſerint, ſed lectiones quà [illegible] frequentando, ut & opponendo ac reſpondendo veræ, [illegible] Philoſophiæ, id eſt, Divinæ Jurisprudentiæ noſtræ haud vulga- [illegible] operam, eaq; ediderint ſpecimina, ut ſummos in Utroq; Jure [illegible] immerito ambire videantur. Quare majorem in modum Te ro- [illegible], ut Candidatos hoſce & ipſe pro ſolita benevolentia voti damnare, [illegible], & Collegis meis facultatem, ea, quæ Leges noſtræ requirunt, exequendi, [illegible] gravatim velis. Quod non tantùm Candidati gratâ mente ag- [illegible] ſed & [illegible] noſter non exigui beneficii loco habebit. Vale, Vir Ma- [illegible], & Reip. atque Univerſitatis bono perenna. Dab. Altorf. poſtridie Ca- [illegible] Decembr. Anno cIↄ Iↄc L.

Richterus Ludwell.

D[illegible]os eſſe Candidatos iſtos duos, Henricum Weſtorp & Theophilum [illegible], Mindanos, commendatione tua [illegible], quâ virtutem & [illegible]onem eorum in noſtra aliisq; Germaniæ Academiis publicè probatam

conteſtaris, ipſi quoque alloquii ſui elegantiâ & dexteritate coram [illegible] runt. Atque ita ſimul fidem fecerunt, ut nullus dubitare queat, quin [illegible] mereantur, quod honeſtè petunt, & legitimè ambiunt. Cùm igitur [illegible] partium ſit, conatus ejusmodi laude dignos pro virili adjuvare, & [illegible] quam Candidati tales ex ſtudiorum laboribus ſibi pollicentur, fovendo promovere, licentiam conſuetam, ut ſe Facultati Veſtræ ad examina conſueta, [illegible] blicè quà privatim ſiſtant, officii ratione lubens concedo, ſimulq; votum [illegible] ſolenne addo, ut hæc omnia, DEI Opt. Max. benignitate, quàm feliciſſimè perficiantur! Vale, &, quod facis, nos ama. Dictabam è lecto podagrico, [illegible] me hactenus extricare nondum potui. Norimbergæ 3. Decemb. A. S. cIↄ Iↄc L.

Ludwell Richtero.

GRatulor Univerſitati noſtræ, quod dum alibi Studioſi tumultuantur, [illegible] oppugnant, cædes committunt, noſtri ſtudiis invigilare, & quà publicè quà privatim egregia edere ſpecimina malunt. Cujus rei evidens [illegible] habemus, non tantùm in promotione Baccalaureorum propediem celebranda, ſed etiam in Facultate noſtra, dum quartus Candidatus, Martinus H[illegible], [illegible] ſtadio Sileſius, heri nomen ſuum apud me profeſſus eſt. Poſtquam e[illegible] integrum octennium in diverſis Germaniæ Univerſitatibus, Fr[illegible], Regiomontana, Jenenſi, Lipſienſi & Altorfina noſtra ſedulam [illegible] literis, & in primis Jurisprudentiæ navâſſet operam, tandem juſſu P[illegible] propinquorum conſilio ſummos in Utroq; Jure honores modeſtè [illegible], & ad conſueta examina ſe admitti petiit. Cujus honeſtiſſimæ petitioni [illegible], quantum in me fuit, lmq; detuli; ita nullus dubito, quin Tu quoq; c[illegible] authoritate tuâ probaturus, nobisq; licentiam, deſiderio ipſius ſecundum [illegible] noſtras ſatisfaciendi, promtè conceſſurus ſis. Idq; ut facias, nomine [illegible] noſtræ eâ, quâ par eſt, obſervantiâ etiam atq; etiam rogo; ſimulq; [illegible] mum & ad quævis officiorum genera paratiſſimum bonâ fide promitto. Vale, Vir Ampliſſime, & Univerſitatem noſtram, hoc in primis tempore, [illegible] non mediocri absq; culpa ſua premitur, Tibi habe quàm commendatiſſimam. Dab. Altorf. III. Non. Decembr. Anni cIↄ Iↄc L.

Richterus Ludwell.

UT ſpecimina iſta publica Studioſorum diverſorum, laude digna, [illegible] ter Candidatorum præſertim doctiſſimorum, Academiam [illegible] poſſunt non exornare plurimum, ejusq; famam, a variis invidiæ [illegible]

[illegible] torum nonnullorum, ignorantia dicam, an malitia? cir-
[illegible] vindicare: Ita ſperandum nobis eſt animo excelſo, fruſtrà
[illegible] fore [illegible] iſtos malevolorum, & vel invidiam ipſam tandem ingenuè
[illegible] n, atq; officinam noſtram literarum celeberrimam, quam è medio
[illegible] non poteſt, amore & honore denuo proſecuturam eſſe liberalius: Quâ
[illegible] quicquid eſt mearum virium, DEI O. M. ope adjutus, nunquam non im-
[illegible]. Facit Numinis clementia, ut id tam feliciter quàm promptè nunc
[illegible] hunc quartum, Martinum Heiderum, ad Te remitto; de quo quin
[illegible], qui, voti compos, ad examina conſueta pro ſummis in Jure noſtro
[illegible] legitime conſequendis admittatur, & literæ tuæ commendatitiæ, &
[illegible] eruditum, ambigere me non ſinunt. Licentiam igitur iſtam
[illegible] ſiſtendi, officii ratione lubens meritoq; concedo, ad alia quoq; officia Vobis
[illegible], cum voto ſucceſſus fortunatiſſimi exoptatiſſimiq;. Vale. Dab.
per [illegible] m, poſt morbum VI. hebdomadum, meliuſcule habens. Nori-
[illegible] XIV. Decemb. A. S. cIↄ Iↄc L.

Ludwell Lichtero.

NOn [illegible]it ſpem noſtram Georgius Ludovicus Frölich / J. U. Candidatus
[illegible]s, ſed ita tam in tentamine quàm examine (quod vocant) ri-
[illegible] itionem ſuam & ſcientiam Utriusq; Juris probavit, ut merito
[illegible] tertium, Diſputationem videlicet publicam ſine Præſide haben-
[illegible] fuerit. Is itaq; Diſputationem ſuam de Transactionibus hiſce
[illegible], quam juxta præſcriptum Legum noſtrarum perlegi, & per-
[illegible] tuæ graviſſimæ Imq; ſubmitto, obnixè etiam atq; etiam rogans, ut
[illegible] m in concedenda licentia ſingularem favorem erga Candidatum
[illegible], ita hic quoq; in re conatus ejusdem juvare & promovere velis.
[illegible] animo tam Candidatus, quam nos agnoſcemus. Vale, Vir Ma-
[illegible], & me Tui ſtudioſiſſimum ama. Dab. Altorf. XVIII. Calend. Januar.
[illegible] c Ll. quem Tibi Tuisq; feliciſſimum ex animo precor.

Richterus Ludwell.

Q[illegible] Dn. Frölich profectus ſuos in Studio Juris cum laude Vobis proba-
[illegible], ipſi gratulor. Diſputationem ejus Inauguralem de Transactionibus,
[illegible] c cænam cepi & ſuffragio Veſtro dignam deprehendi, imprimen-
[illegible] dam remitto. Si de tempore promotionis, aut Candida-
[illegible] quid habes, ut maturè mihi ſignifices, rogo, quò de Oratiun-

cula aliqua commoda quia per occupationes publicas non ſemper licet, [illegible]tare, & ſi DEO O. M. viſum fuerit, actui publico, vel in honorem Dn. [illegible]tis, mihi amiciſſimi, ipſe, cum Dnn. Scholarchis, intereſſe queam. Vale. D[illegible] Noribergæ XVIII. Decembr. A. S. cIↄ Iↄc L.

Ludwell Richtero.

QUòd in nuperis tuis juſſeras, ut, ſi de tempore promotionis, aut Candidati propoſito, certi quid haberem, maturè ſignificarem, id hiſce quam breviſſimè expediam. Accepit à Dn. Parente ſuo hiſce diebus Candid[illegible] quibus ipſum hortatur, ut promotionem ſuam, ſi fieri poſſet, ſub exitum Januarii imminentis, certas eaſq; graviſſimas ob cauſas, inſtituat. Quod propoſitum ante triduum cum Nobiliſſ. Dnn. Scholarchis, Dn. Im Hofio & Dn. [illegible] præſens in curia communicavi; quorum uterq; annuere huic propoſito [illegible] videbatur: Erat mihi tam animûs & Te quoq; accedere & conſenſum tuum [illegible]ràm explorare, ſed negotiis nonnullis & in primis præſentiâ Dn. Ba[illegible] impeditus id intermittere coactus fui. Quapropter præmiſſa excuſatione ſolenni, Te etiam atq; etiam rogo, ut ſi commodo tuo fieri poſſit, & ipſe tempus iſtud approbes, & communicatis cum Nobiliſſ. Dnn Scholarchis [illegible] de die quoque (27. vel 28. Menſis Januarii) certum quid ſtatuas, mihiq; [illegible] primum vel tribus verbis indicare ne graveris, quo & ipſe de iis, quæ ad [illegible]rem pertinere videbuntur, maturè cogitare poſſim. Optarem cum [illegible] Dnn. noſtris, & Te quoq; ſolennitati huic intereſſe poſſe. Quod ut fiat, Divinum Numen ſupplex veneror, ejusq; protectioni Te cum tuis charisſimis [illegible] verò favori tuo commendo. Dab. Altorf. VII. Calend. Januar. Anni cIↄ Iↄc L.

Richterus Ludwell.

PErgratum fuit, quòd de propoſito Dn. Frölichii, Candidati præſtantiſſimi, qui ad finem Januarii actum promotionis ſuæ inſtituere cogitat, certiorem me feciſti. Quod tempus ubi Nobiliſſimis Dominis Scholarchis, ut audivi, commodum fuerit,, mihi quoq;, ſi DEUS vitam & valetudinem conceſſerit, placebit. Quanquam de adventu meo, ob vitreæ valetudinis fragilitatem, nihil habeo certi, quod afferam. In votis tamen hoc habeo unicè, ut officio meo fungi ipſe queam. Neque quicquam intermittam, quod ad id obtinendum pertinet. Faxit Numinis clementia feliciter; cujus protectioni Te animitus commendo. Vale. Dab. Noribergæ ad d. XXVIII. Decembr. A. S. cIↄ Iↄc L,

Lud-

Ludwell Richtero.

Quamvis non dubitem, quin, vel me tacente, Candidatum hunc Hieronymum à Cölln / Norimbergenſem, habeas Tibi quàm commendatiſſimum, attamen quia Leges noſtræ id exigunt, & ipſe commendatitias ad Te à Facultate noſtra petiit, vel officii ratione id negare neq; potui, neq; debui. Quippe cognita mihi eſt ipſius modeſtia & in ſtudiis, in primis Juridico, adhibita diligentia, dum in diverſis Germaniæ tam inferioris quàm ſuperioris Univerſitatibus, verum apud nos Altorfii per integrum quinquennium, Gröningæ, Lugduni & Lovanii per triennium vixit, & ita vixit, ut certa me ſpes teneat, ipſum ſummos in Utroq; Jure honores omnino merito ſuo ambire. Quare majorem in modum Te rogo, ut, pro ſolito favore erga nos & Candidatos noſtros, mihi Collegisq; meis facultatem Candidati hujus profectus explorandi, & alia, quæ Leges noſtræ requirunt, exequendi, haud gravatim concedere velis. Quo beneficio tam Candidatum quàm Ordinem noſtrum, jam antea multis nominibus obſtrictiſſimos, arctiùs Tibi devincies. Vale, Vir Ampliſſime, & me, quod facis, ama. Dab. Altorf. pridie Calend. Februar. Anno cIↃ IↃc LI.

Richterus Ludwell.

Quem, à reditu ſuo in patriam, à multis commendari audivi, ejus virtutem & eruditionem tuo quoq; præconio condecorari dignumq; cenſeri, qui ad probationes Academicas, pro conſequendis honoribus ſummis, admittatur, ex literis tuis intellexi. Fidem quoq; fecit Candidatus ipſe, Hieronymus, inquam, à Cölln / alloquio ſuo erudito, ex quo ut ambitum ejus legitimum, ita & [illegible] ad id, quod cupit, deprehendi. Lubens itaque meritò, officii ratione, facultatem quam petit, ſiſtendi ſe examinibus conſuetis concedo, ſucceſſus felicitatem, quam ſpero, animitus etiam comprecans. Vale. Dab. publicè & privatim occupatiſſimus, Noribergæ ad d. V. Februarii A. S. cIↃ IↃc LI.

Ludwell Richtero.

Non fefellêrunt ſpem noſtram Candidati præſtantiſſimi, Dn. Henricus Weſtorp & Theophilus Schreiber / ſed tam in examine rigoroſo quàm tentamine ita nobis eruditionem ſuam & Juris Utriusq; ſcientiam probârunt, ut ad examen quoq; publicum, ſive Diſputationes ſine Præſide habendas, meritò admitti meruerint. Diſputationes igitur ſuas (ille de Mero Imperio, hic de Homicidiis eorumq; Pœnis) hiſce diebus mihi obtulerunt, quas ego perlegi, nec quic-

quam vel bonis moribus vel principiis Juris contrarium in iis de[illegible] ideoq; eò lubentiùs cenſuræ tuæ graviſſimæ, ex præſcripto Legum n[illegible] ſubmitto, obnixè etiam atq; etiam rogans, ut quantum per valetudinem [illegible] cupationes publicas (quibus diſtrictiſſimum Te eſſe non ignoro) licet [illegible] perlegere atq; authoritate tuâ approbare non dedigneris. Præterea Cand[illegible] juſſu Parentum ſuorum ſupremos in Utroq; Jure honores aſſumere [illegible] habent, ideoq; à Facultate noſtra petiêrunt, ut dies promotioni qua[illegible] &, ſi fieri poſſet, adhuc ante Feſtum Paſchatos præfigeretur, ut ex D. Sch[illegible] ro, qui haſce Tibi reddet, ipſe pluribus cognoſces. Verùm cum hæc [illegible] ſenſu tuo & Nobiliſſ. Dnn. Scholarcharum ratihabitione potiſſimùm de[illegible] deat, ad Te Candidatum remittere ſimulq; rogare volui, ut conſilio & [illegible] ipſi adeſſe, &, quantum in Te eſt, voti compotem reddere haud graveris. [illegible] Candidati gratâ mente agnoſcent, & ego quoq; pro viribus demereri ſtude[illegible] Vale & me Tui ſtudioſiſſimum ama. Dab. Altorf. IV. Idus Febr. A. cI[illegible]

Richterus Ludwell.

REmitto Diſputationes duas Inaugurales, Weſtorpii & Schreiberi, Candi[illegible] datorum Doctiſſimorum, de mero Imperio & Homicidio, in quibus [illegible] eſt, quod publicam editionem impediat. Neq; dubito, quin quæſtiones [illegible] nullas difficiliores illi probè defenſuri ſint, licèt nonnunquam con[illegible] habeant JCtos magni nominis. De tempore promotionis cum Domino S[illegible] bero plura contuli, quæ ex ipſo intelliges. In me, volente DEO, nulla erit [illegible] ra. Sed num ante Paſchatis Feſtum fieri poſſit, ex cauſſis, quas Can[illegible] bavi, dubito. Immò ſcire me hoc certò, quod omnino fieri non poſſit, [illegible] ſtrà exiſtimo. Itaq; ſuadeo, ut octiduo poſt Paſcha publica ſolennia, [illegible] O. M. ita viſum fuerit, inſtituant; quod tempus & Nobiliſſimis Domini[illegible] larchis, & mihi, ſpero, commodum accidet: Quod ut feliciter fiat, n[illegible] mentiam etiam atq; etiam oro atque veneror. Quid tandem ſtatueritis, [illegible] ſtivè ut mihi ſignificetis, rogo. Vale. Dab. Noribergæ XII. Febr. [illegible] cIↄ Iↄc LI.

Ludwell Richtero.

LItteras tuas unà cum Diſputationibus Inauguralibus rectè accepi, [illegible] maturè typis exſcribi poſſent, Candidatis Statim reddidi. Tempus promo[illegible] tionis quod attinet, retulit quidem Dn. Schreiberus conſilium tuum [illegible] ſimul addidit, conſilio tuo etiam cum Nobiliſſimo Domino Proto-Scholarch[illegible] locutum fuiſſe, eiq; tandem diem undecimum vel decimum tertium M[illegible]

(quem

(quem Candidati mallent, ſi commodo Veſtro fieri poſſet) non omnino diſpliceret. Quapropter Te Candidatorum nomine majorem in modum rogatum volo, ut communicatis cum Nobiliſſimo Dominorum Scholarcharum Collegio conſiliis, certi quid hac de re ſtatuatis, mihiq; vel per puerum hunc vel per ordinarium tabellarium noſtrum id ſignificare haud gravatim velis. Vale, Vir Ampliſſime, & me amare perſevera. Dab. Altorf. Idib. Febr. Anno cIↃ IↃc LI.

Richterus Ludwell.

QUod per famulum, qui tuas hodie mihi reddidit & nunc Altorfium rediit, fieri non licuit, nunc per tabellarium, ut petiiſti, ſignifico. Nimirum, à Nobiliſſimis Dominis Scholarchis hac ipſâ veſperâ per Amanuenſem intellexi, placere ipſis diem XI. Martii, quo, volente DEO, actus promotionis, ad quam Candidati Præſtantiſſimi, Weſtorpius & Schreiberus, anhelant, inſtitui debeat. Quæ dies nec mihi diſplicet, quamvis octiduum poſt Paſcha commodiùs putârim. Sed quia Dominis noſtris ita videtur, qui laudatiſſimis Candidatis meritò gratificandum cenſent, & ego in voluntate eorum acquieſcens, cum DEO operam dabo, ne quid moræ per me injiciatur. Quanquam verò invaletudinis, vel reliquiarum ejus continuatio diuturnior, nec ante nec poſt Paſcha certi quid ſperare, multò minus promittere me ſinit: Attamen DEUM Opt. Max. veneror & oro, ut voluntati ſatisfaciendi officio meo facultatem quoq; addere non dedignetur, & ut omnia quàm feliciſſimè perficiantur, pro benignitate ſuâ nobis concedat. Vale. Dab. Noribergæ XI. Februarii, A. S. cIↃ IↃc LI.

Ludwell Richtero.

PRæſtantiſſimus Juris Candidatus, Dn. Hieronymus à Cöllen/ tam in examine quàm tentamine ita nobis probavit ſuam in Utroq; Jure ſcientiam, ut ad Diſputationem quoq; publicam ſine Præſide habendam meritò admiſſus fuerit. Is itaque Diſputationem de Redditione Rationum eruditè conſcriptam hiſce diebus mihi obtulit, quam ex Legum noſtrarum præſcripto perlegi, & perlectam cenſuræ tuæ graviſſimæ jamq; ſubmitto, obnixè etiam atq; etiam rogans, ut & ipſe, quantum occupationes tuæ (quas prolixiori hac Diſputatione invitus interrumpo) permittunt, eam perlegere, & authoritate tuâ approbare, eamq; vel mihi remittere vel Candidato, qui haſce procul dubio ipſe redditurus eſt, reſtituere non dedigneris. Id quod ſummi beneficii loco habebit Candidatus, & data occaſione grata mente agnoſcet. Vale, Vir Magnifice, & me Tui ſtudioſiſſimum ama. Dab. XII. Cal. Mart. Anno cIↃ IↃc LI.

Rich-

Richterus Ludwell.

Diſputationem iſtam Inauguralem, de Redditione Rationum, ſ[illegible] ligentiâ conſcriptam, publicè imprimendam habendamq́; remitto. [illegible] dubito, quin Auctor eruditisſimus illud ipſum eâdem dexteritate defen[illegible], quâ laude & induſtriâ materiam juris utilem atq; neceſſariam hinc inde co[illegible]vit. Fiat feliciter. Vale. Dabam Noribergæ, XXVIII. Mart. A. S. c[illegible] I[illegible] LI.

Ludwell Richtero.

ITerum Tibi in eadem cauſa moleſtum me eſſe officii cogit ratio. O[illegible] enim mihi hiſce diebus Martinus Heider, Candidatus Juris eruditis[illegible], Diſputationem ſuam Inauguralem de Pudicitia ejusq́; Juribus &c. Ea[illegible] ſtatim perlegi, & diligentisſimè quidem conſcriptam, ſed non pa[illegible]ca ſa[illegible]cilia, nonnulla etiam admodum controverſa, continere deprehendi. Q[illegible]mnia ut & ipſam Diſputationem ex præſcripto Legum noſtrarum ce[illegible] gravisſimæ meritò ſubmitto, obnixè etiam atque etiam rogans, ut & i[illegible]tum per valetudinem & occupationes licet, eam perlegere & quampr[illegible]mittere non dedigneris. Id quod non tantùm Candidatus, qui red[illegible] parat, ſummi beneficii loco habebit, ſed & ego omnibus modis deme[illegible]re[illegible]bo. Vale, & me amare perſevera. Dab. Altorf. V. Calend. April. Ann. [illegible]

Richterus Ludwell.

ITa eſt, ut ſcribis. Non pauca ſatis difficilia, nonnulla etiam admo[illegible]troverſa, in Diſputatione iſta Inaugurali de Pudicitia ej[illegible]ſq́; Juribu[illegible]tur. Quia verò Candidati eruditionem laude dignam arguunt, in [illegible] defendenda ea relinquimus, quæ contra bonos mores & principia Ju[illegible] recepta non impingunt, neque veritati manifeſtæ repugnant. Hæc, [illegible] conſiderans, illa verba, quæ CHRISTI ſunt, non Pauli: *Qui a[illegible]rem &c.* in theſ. XXXIV. correxi. Sic ferendum non eſt, quod [illegible] ex Sanchez. aſſerit, matrimonium in ſolo primo gradu aſcendentium & [illegible]dentium irritum eſſe, in cæteris non item; quod juris naturæ ductu [illegible]nici ſaniores permittunt. Itaque expungendum. Eodem modo [illegible] theſ. XLIII. ubi de Abrahamo per FORTE ſtatuit, quod citra dub[illegible]ſime dicendum in principio theſ. LIX errore pennæ ſcripſit de pl[illegible] uni viro jungendis, quod de pluribus viris uni fœminæ jungend[illegible] ſcri[illegible] & debuit. Hæc ſi emendantur, reliqua, ut dixi, ipſius defenſioni p[illegible]

q[illegible],

quenda, ubi ingenium, quod oſtendit, exhibebit. Vale. Dab. Noribergæ poſtridie Calend. April. A. C. cIↄ Iↄc LI.

Georg. Richterus Nic. Ritterſhuſio.

S. P. Clariſſ. & Conſultiſſime Dn. D. Rittershuſi, Amice plurimùm honorande &c. Paucas iſtas pagellas (pluribus enim Te ſimul obruere incivile, ne quid amplius, foret) curarum mearum indices, quibus animum hunc, temporis injuriâ officiiq; difficultatibus ſæpè non leviter perculſum, ſublevare ſoleo, ut haud gravatim perlegas, & judicium tuum, quod ob inſignem pietatem & eruditionem excellentem tanti facio, quanti Parentis tui præclariſſimi p. m. fecerunt boni & cordati quique, uno alterove diſticho adſcribas, etiam atque etiam rogo. Bene vale. & hanc impudentiam amori in Te ſingulari tribue, qui Virtutum tuarum ſum amantiſſimus atq; obſervantiſſimus. E Muſeo Cal. Junii 1635.

Ritterſhuſius Richtero.

VIr Magnifice & Ampliſſime, reverende Fautor. Ex transmiſſis pagellis, quas magnâ animi voluptate legi, perſpexi, quibus ſtudiis perculſum graviſſimi officii difficultatibus animum ſublevare ſoleas, quo animi mentem referas, quæque leniendo dolori, quem ob triſtem & miſerabilem Eccleſiæ patriæq; faciem juxta Tecum omnes boni capiunt, remedia adhibeas. Nihil poteſt à Te ſimul melius, efficacius, fructuoſius ad excitandam, alendam, augendamque pietatem hoc tempore tantùm non intermortuam. Quàm eſſet optandum, ut hodie, qui vel eſſe vel audire ſaltem, non dico magni pietatis magiſtri, ſed Chriſtiani volunt, eodem Spiritu ducerentur, neve pietatem verba, ut lucum ligna putarent. Similem & maximè geminum laborem olim ſuſcepit Cl. Vir Rutgerus Rulandus JC. Amicus meus magnus p. m. ediditque libellum, quem Planetas Chriſtianos inſcripſit ob formidoloſum illum titulum à Caſp. Finckio Theologo reprehenſus. Verùm tua hæc induſtria tantum illius laborem ſuperat, quantum Sanctiſſimi veteris Eccleſiæ Doctores & pii Patres, quorum precationes & vota Tu collegiſti, Juris Conſultos & Politicos noſtri ævi, aliàs magnos Viros, Carol. Paſchalium, Mynſingerum, Beuſtium, Heigium, è quibus ille ſanctum opus conſtruxit. Itaque Magnif. & Ampliſſ. Vir Te oro, ut librum ſanctiſſimum & verè gemmeum ad publicam utilitatem in lucem edas. Teſtimonium pectoris tui Chriſtianâ pietate incenſi ad poſteros præbebit ſempiternum. Quòd inter tantos Viros Parentis etiam mei p. m. honorificam facis mentio-

nem, ita mihi profectò cor feriit, ut lectioni illius loci illacrymarer. Rem gra-
tiſſimam feciſti non mihi ſolùm, qui illi ſimilem me eſſe opto (ea [illegible]
tas, virtus, eruditio) ſed & ipſis manibus Doctoris quondam tui. Τὸ [illegible]
ἐστὶ θανόντων, ut inquit Poëta. Non omiſſurus eram uno atq; altero [illegible]
cultum meum teſtari, ſi vel mediocris Poeta eſſem. Naturâ ad hæc ſtudia [illegible]
ctus non ſum: Naturæ autem defectum induſtriæ ſupplere jam nunc & [illegible]
pauculos ac malè tornatos verſus extundere ſi velim, nequeam, quin & Tu [illegible]
pliſſime Vir, & mihi maximè dedecorum videtur, ut meam in hoc [illegible]
peritiam apricer. Liberior tamen à graviſſimis & moleſtiſſimis curis, [illegible]
num expectationi de me tuæ voluntatiq; ſatisfacere queam. Bene Vale, Ma-
gnifice & Ampliſſime Vir, reverende Fautor, meq;, ubi mereri videbor, [illegible]
perge. Scrib. 4. Junii 1635.

Richterus Rittershuſio.

SAl. & Officia. Mi Clariſſ. & Conſultiſſime Dn. D. Rittershuſi. Ex epiſtola
illa eruditiſſimi Gronovii noſtri, quam non ita pridem arthritidis [illegible]
lecto affixus, & ad omne ſcriptionis officium ineptus per Johannem F[illegible]
Juvenem Ornatiſſimum, legendam Tibi miſi, intellexiſti, credo, quid Grono-
vius, quem laudavi, ſupra ætatem mirè doctus, abs Te deſideret. Nimirum ut
Caſauboni, literatorum Principis, epiſtolas, quas olim ad Dn. Pare[illegible]
Virum maximum, p. m. exaravit, ipſi communicare velis, quo editio [illegible]
epiſtolarum, quam Lugduni Batavorum adornare ſtudet, plenior atque e-
mendatior ſuccedat. Ad quam petitionem, ut mihi videtur, non [illegible]
bendam, quid Tibi videatur, ut paucis mihi ſignifices, rogatum Te volo. Ani-
mus enim eſt, poſtquam morborum cruciatus (non enim unus tant[illegible]
vaſerat) per DEI gratiam nonnihil remiſerunt, quanquam hodieque [illegible]
ſentio pertinaciores & tantùm non recidivas quaſi concatenatas: ad epiſt[illegible]
illam propediem reſpondere; ad quod animi tui explicatione opus [illegible],
quam ut maturare haut graveris, iterum rogo. Vale, Amice honoratiſſime, A[illegible]
quod facis, amare nos perſevera, qui, dum vivam, ero Tui omni amore [illegible]
dioſiſſimus.

P. S. Filium unicum quem nuper coràm Tibi commendavi, brevi vo[illegible]
te DEO, ad Vos mittam, vel adducam ipſe. Interim reſponſum tuum [illegible]
expecto. Noribergæ 19. April. A. C. 1637.

Rich-

Ritterſhuſius Richtero.

SAl. & obſervantiam. Nobilis, Ampliſſime & Conſultiſſime Vir, reverende Fautor. Exhilaraſti mihi animum epiſtolâ tuâ, quæ ex morbo convaluiſſe Te declaravit. Sed hoc gaudium meum Clariſſ. Collega meus, D. Ludwell, temperavit, referens, Te nondum ſatis confirmatum à morbo, quod ut brevi fiat, u[illegible]è optamus, ardentiſſimis votis DEO ſalutem tuam commendantes. Ex literis Gronovii, quas nuper legendas miſiſti, libenter intellexi illum, memorem mei, veteris amiculi, vivere & valere. Ego certè ſic ergà hominem affectus ſum, ut optârim plurimos ſoles cum illo condere, jucundiſſimaq; colloquia perpetuare, ita me cepit ſuis dotibus, quas ex ſupervacuo Tibi commemorem, quippe qui multò me penitiùs eas noveris. Et re literaria facit, quòd provinciam ſuſcepit colligendi & edendi literas magni Herois, Caſauboni. Poſſem augere editionem non exiguo numero epiſtolarum ad Patrem meum p. m. Remum, Caſaubonum, Scip. Gentilem, lumina ſeculi hujus, ſed illæ hærent apud fratrem Georgium in cella arcis Onoldinæ putreſcentes, blattarum & tinearum epulæ, quibus eas eripiam, quamprimum ille Culmbacho Onoldum redierit. Sunt enim dignæ legi à quamplurimis & ad poſteritatem propagari. Equidem, ut Tibi Nobiliſſime & Ampliſſ. Vir, animi mei ſenſum aperiam, ipſe jamdudum conſilium cepi colligendi magni Caſauboni literas ad Germanos ſcriptas εἰς ἓν σῶμα [illegible] σύνταγμα, quarum eſſe tantum numerum ſcio, ut juſtum corpus facilè queant efficere. Sed de hoc tuum eſto judicium, & plura coràm, ubi ad nos veneris cum filio, cujus ſtudia & mores curæ mihi ſummæ fore, ſcito certus, quemadmodum benevolentia erga me tua & ſollicita commendatio poſtulat, illum amare cupio. Vale, mihique favorem tuum perenna. Altorfii 24. April. 1637.

Idem Eidem.

NObilis Ampliſſime & Conſultiſſime Vir, Fautor ſuſpiciende. Singularis tua in me benevolentia fiduciam meam firmat, ut non verear reprehenſionem brevitatis, quam imbecillitas virium impetrat. Neceſſitatem ſcribendi facit Candidatus noſter Cl. Kobius oblatâ Diſputatione ſuâ Inaugurali, quam ego, memor moris & officii mei, Amplitudini tuæ mitto. Gratam eam fore conſcientia amoris erga illum ſperare jubet. Non eſt ſocordiæ, quod nihil de illo ſcribo: Occupatiſſimi uterq; ſumus, ille in amore, ego in curanda valetudine. Amor illum perenniter ad Vos trahet, ut repetat Diſputationem, ut exhibeat jucunditatem præſentiæ ſuæ. Bene & feliciter vale, Nob. & Ampliſſ. Vir, meq;, ubi mortuus videbor, amare perge. Altorfii 5. Cal. Sept. Anno 1637.

Richterus Rittershuſio.

ETſi literæ tuæ, ut Ciceronis Orationes & verſus Ariſtophanis, quò longiores ſunt, eò magis acceptæ eſſe ſolent: In tua tamen excuſatione longè æquiſſimâ, quâ invaletudinis reliquiæ brevem Te eſſe jubent, vel Rhadamantho ſim durior, ſi acquieſcere nolim. Quin integram planè firmamque, ac diuturnam maximè ſanitatem animitus Tibi comprecor, & ut valetudinem tuam omnibus bonis deſideratam quàm diligentiſſime cures, hortor atque obſecro. Cl. Kobii, Candidati noſtri rarioris, Diſputationem Inauguralem de continuo poſſeſſorio, quod pragmatici noſtri vocant, dum perlegi, in memoriam venit, quod nuper de Candidato iſto dicebas: Nos neſcivimus ſub hoc Philoſopho talem latere JCtum; quod dictum oraculo verius eſſe vel Diſputatio illa demonſtrat, in qua nihil eſt, quod monitore me opus habeat. Repetiit eam à me author, Amicus noſter ſingularis, quem amor mox in aliam poſſeſſionem conſtituet, de qua tamen ille in Diſputatione ſua egregiè ſilet, credo, quia nec Tiraquello, nec Menochio, nec Zaſio, nec Giphanio, nec aliis Legum interpretibus fidem habet ea in re, de qua ſolus ipſe, remotis arbitris, omnium optime judicare poteſt, nimirum ille amare & ſapere novit, quod aliàs vix Diis conceſſum eſſe ajunt. Sed nos Sponſo ſimul & Candidato faveamus porrò, & nos invicem mutuo amore vincere certamine pulcherrimo connitamur. Vale, mi Rittershuſi chariſſime, & me, quod facis, amare perſevera, qui Te amare non niſi cum vitâ deſinam: Noribergæ poſtridie Kalend. Septembr. A. C. 1637.

Rittershuſius Richtero.

NObilis & Ampliſſime Vir, ſuſpiciende Fautor. Qui Amplitudini Tuæ has reddet, Johannes Neſmann, Vir eruditè doctus, nudius quartus qu[illegible]re ad me adiit, & deſideria ſua expoſuit, nimirum ſe, fiduciâ ſtudiorum ſuorum magnâ diligentiâ ipſis undecim annis cultorum, conſilium cepiſſe, publicum laborum teſtimonium petendi & ſummum honoris gradum ambiendi. Id ut cum Cl. Dnn. Collegis meis, à quibus non ſolùm prima Legum cunabula, ſed & ſolidiorem Jurisprudentiæ doctrinam acceperit & didicerit, communicarem, [illegible]vit, ſimulque commendatitias ad A. T. requiſivit. Non potuimus non probare hoc ejus conſilium, cùm rem omnium pulcherrimam, nullo pretio nummario æſtimandam, appetat. Proinde à me ſyſtaticas literas petenti, conſervandæ conſuetudini hucusque obſervatæ, libenter annui, non tam ut Candidatum hunc A. T. commendarem, quippe qui vivam animo commendationem ſui ſecum circumfert, quàm ut A. T. etiam atque etiam valdè rogarem, cum ipſa de eo fecerit

certi judicium, dignumq; ſtatuerit, qui ad Examina conſueta admittatur, facultatem pro ſumma auctoritate, quâ valet & floret, nobis concedat, eundem examinandi, ut ubi ſeſe ſic eruditum oſtenderit, quemadmodum ſpes nos pulcherrima ſovet facturum, fructum rectiſſimorum ſtudiorum & legitimi operis perfecti conſequatur. Quòd ſi ab A. T. impetraverimus, ſi obſervantia, cultus & virtutum prædicatio aliquam referendæ gratiæ partem obtinet, ſedulo in id incumbemus, ne ullum officium deſideres, quod à gratiſſimis hominibus proficiſci queat. Vale. Dab. Altorfii 7. Idus Novembr. Anno 1637.

Richterus Rittershuſio.

SAL. officioſiſſimam, Excell. & Conſultiſſime Vir, Decane ſpectatiſſime, Amice pl. honorande. Qui ſyſtaticas tuas mihi reddidit Johannes Neſmann, Juris Candidatus doctiſſimus, dignus mihi videtur, cui, quod appetit, officii ratione concedatur: Ita enim induſtria, quam tot annis tum aliis artibus, tum legum ſcientiæ cumprimis impendit, ita commendatio tua officioſa, ita illa, quæ ipſe mihi expoſuit coràm, haut tralatitiè promittunt. Siſtat igitur ſe Vobis examinandum, reliquaq; præſtet, quæ Univerſitatis noſtræ leges ab illis, quibus ad ſupremos in utroque jure honores adſpirare animus eſt, ante publicum honorumentum requirunt. Atque ſic conatus illius felicitet juſtitiæ arbiter ſupremus, qui

votis fautor adeſt ſemper DEUS æquus honeſtis;

cujus tutamini Te tuamq; valetudinem etiam atq; etiam commendo. Vale, & Salve cum Collegis tuis clariſſimis, Amicis noſtris honoratiſſimis. Noribergæ V. Idus Novembris. A. C. 1637.

Rittershuſius Richtero.

SAl. & Obſ. Nobilis & Ampliſſ. Vir, Fautor ſuſpiciende; ut in arduis præfatione utimur, ita in pronis & facilibus prolixum eſſe, ſupervacaneum. Breviter igitur, quid Cll. Candidati noſtri expectent & de Te petant, adverte. Gerlachius, cum applauſu omnium Diſputatione Inaugurali habitâ, jam totus eſt in promovendo negotio, & votis ad felices & optatos exitus ducendis. Idem facit, qui primo loco nominandus erat Cl. Cobius. Itaque diem ſolenni renunciationi nos conſtituimus 14. Decembris, niſi Nobiliſſ. Dnn. Curatoribus & Tibi, Vir Ampliſſime, ſecùs videtur. Illorum igitur aſſenſionem conſiliiq; noſtri approbationem expetimus & expectamus, multum Tibi debituri, ſi votis Dnn. Candidatorum cura tua profuerit. Vale Altorfii II. Cal. Decemb. 1637.

Richterus Rittershuſio.

RETuli Nobiliſſimis Dnn. Curatoribus, quid Candidati Veſtri p[illegible] ſpectent. Eorum deſideria æquiſſima morari diutiùs, ob m[illegible] nefas fuerit. Placet igitur dies, quem conſtituiſtis, 14. inquam, De[illegible], quem etiam Numini placere, in cujus manu noſtra ſunt, vovemus: Cu[illegible] verò, ut Tu Brabeutes actum hunc muneris tui primum firmâ & conſt[illegible]tudine celebrare queas. Fiat, DEO nobis propitio, cui commendatus. V[illegible] Noribergæ VI. Calend. Decembr. A. C. 1637.

Rittershuſius Richtero.

ALlatus eſt tandem ad me diſperſus rumor, quo inſimulor in nupera [illegible]gyri & promotione Doctorali, non togâ, ſed plumis alienis [illegible]ceſſiſſe, Diſſertatiunculam, quam habui, transſcripſiſſe, labore al[illegible] gloriam in me transmovere voluiſſe, breviter, epiſtolam quand[illegible] Nihuſii pro mea recitâſſe. Deſinit eſſe rumor, dum au&ctor habetur, [illegible]dem invenirent dicta, epiſtolam, ut audio, protulit, & Proto Scho[illegible] lit, quâ corniculam omnibus deridendam propinaturum ſibi perſua[illegible] qui ſævum & [illegible] ingenium ſuum cohibere neſciens in me innoce[illegible]vehitur. Itaque facere non potui, quin ad Te totam negoti[illegible] hiſtori[illegible]berem, ut ſcires, nullo meo merito me traductum & quàm nullius pudor[illegible]tractor iſte. Ignoſces autem, Vir Ampliſſime, ſi fortè alieniori tempor[illegible] & [illegible]vioribus negotiis deditus, quibus Te Reip. patriæ difficultates pe[illegible]ctum tenent, hanc accipies. Res ita habet. Cùm Anno 1619. Fl[illegible] Nobiles Schenckios hærerem parandis neceſſariis ad iter Gallicum [illegible]ſcipiendum, venit eò & apud veteres amicos ac diſcipulos ſuos diverti[illegible] Nihuſius, atque dies complures, quos in Bibliotheca Schenckiorum bo[illegible] ſic ſatis, inſtructa conſumſimus, nobiſcum manſit. Ibi renovata ami[illegible] mæſtadii contractâ inter alia epiſtolam illam ſuam ad Johann. M[illegible] gum Jungen/ Patr. Francofurtenſem, mihi oſtendit & legendam dedit. [illegible]grinatione Danica Helmæſtadium reverſus, cùm fortè apud Amicos [illegible]ſtolæ mentionem jeciſſem, reperio eſſe impreſſam, mihique ſtatim ex[illegible] datur. Illius memoriam refricavit mihi Conſul Francofurtenſis gum [illegible] ante ſeſquiannum cùm literis ſuis amicitiam in dicta Univerſitate [illegible] raret. Itaque inter chartas meas rejectaneas diu quæſitam inveni, & [illegible] mihi ſermo inter prandium cœnamve cum Fauſtio Kelnero, Sta[illegible] gnatis illius, convictoribus meis. Ante aliquot menſes, cum gravis morb[illegible]

[illegible]

me affixum teneret, ac omni lucubratione, adde & lectione interdiceret Medicus, ubi priſtinis me collegi, ne planè bruteſcerem & ſylveſcerem, cepi in libris [illegible], & nulli certæ lectioni inhæſi, præter Pomp. Melæ; quem totum perlegi. In illo cùm in περίπλῳ Hannonis incidiſſem, ſimul in memoriam revocavi epiſtolam, cumque menſe Novembri certus dies promotioni Doctorali præfixus eſſet, licèt vires attritæ & abjectæ eſſent, nec manus ſcribendo nec oculi legendo ſufficerent, vim tamen mihi feci, epiſtolam denuò legi cum iis, quæ ipſe collegi, contuli, & de iis, quæ Hanno in navigatione iſta ſua mira refert diſſerendi conſilium cepi. Illud omnibus probatum & laudatum iri, ſi mihi perſuaſiſſem ſtolidus fuiſſem: Damnari autem nunc à malevolis hominibus, qui ex alienæ famæ [illegible] famam captant, ſi æquo animo ferrem, betâ inſipidior eſſem. Ego certè [illegible] teſtaceo iſto lauream non affectavi; ita ferre non poſſum, hominem, quem variis & deteſtandis vitiis ad malum ingenioſa coinquinavit improbitas, [illegible]nter in me inſidias ſuas intentare, me ludibrio habere, aliisq; exponere, dum impudenter dæmoniacus furti me inſimulat & oratiunculam transſcripſiſſe [illegible]. Inſignis calumnia, cui obviandum omnibus modis & ulcus hoc congruentibus remediis ſanandum cenſeo. Quod igitur detractorem attinet, occultos [illegible], quibus quaſi cuniculis ad ruinam bonorum utitur, multi agnoſcunt, [illegible]unt, illum detrahendi terminum non habere; quaſi neſciat, hoc vitium [illegible] impugnare, eumq;, qui detrahit aliis, ſe ipſum prodere vacuum iſtâ virtute, quæ ſola hominem Chriſtianum abundè χαρακτηρίζει: Quaſi ignoret, [illegible] nomen hoſtis generis humanæ. Equidem mirari ſatis nunquam potui, tam [illegible] Græcos & Latinos, quàm ſuperioris ſeculi Viros magni nominis [illegible] ſcripta tota transſcripſiſſe, ſine ulla immutatione aut mentione auctorum, pro ſuis edidiſſe. Bodinus lectiones Turnebi in Oppianum pro ſuis vulgavit. Quid Smogelius Giphanio harpagârit, notum eſt doctis. Hoc non æquè omnibus. Davidem Origanum Mathematicum libros Georgii Rollenhagii de [illegible] Calendariorum & Nativitatum pro ſuis edidiſſe. Arnoldus Clapmarius hoc nomine accuſatur ab Eberhardo à Weihe. Optimi Piccarti noſtri [illegible] in furaces hujuſmodi manus incidiſſe, nemini hîc ignoratur, ut nec illud, ejus lectiones in Tragæd. Senecæ hanc ipſam ob cauſam publicam lucem fugere. Verum tantum abeſt, ut me tueri velim his exemplis, ut potius furta hæc literaria execrer. Epiſtolam, fateor, me legiſſe, cùmq; viam quà devenirem ad mare, neſcirem, amnem hunc ducem quæſiviſſe & habuiſſe jam ante annos XIX. Fontes nec mihi nec ulli alii obſtruxit Nihuſius, & cuilibet integrum pro [illegible] inde petere ad irrigandum agrum ingenii ſui. Quid ſi non legiſſem [illegible], & tamen in hiſtorias & exempla à Nihuſio allegata incidiſſem? Quaſi difficile

difficile ſit eventu, ut diverſorum etiam longè diſſitorum hominum animi non-nunquam in eadem incurrant? idquod accidiſſe multis ſcimus, qui adeò ſimilia ſcripſerunt, ut unus alterius ſcripta ſublegiſſe & compilâſſe videri queat, quod & duobus magni nominis Medicis, Franciſco Valleſio & Thoma Roderico de U[illegible]-ga dicitur. Nos quoque de eadem materia, diſſimili licèt ſtylo, diſſeruimus, ni-mirum Juris civilis diſciplinæ cognitionem perfectam ſine Philoſophiæ notitia haberi nullo modo poſſe, eadem Ciceronis verba citavimus, Q. Scævolam lau-davimus. Quòd ſi non licet verba auctorum ab aliis allegata uſurpare, ſanè plu-rimos accuſemus, oportet, claros Viros, quorum Orationes pleræq; conflatæ ſunt ex hiſtoriis, quas alibi apud varios deprehendimus. At ingenui pudoris eſt, fateri per quos profeceris. Tu Nihuſii ne ſemel quidem mentionem facis. Fateor, nec cauſa fuit, cur allegarem, cujus verbis non utor, ſed ſemper [illegible]-rum, quos ille citat, & illa ipſa verba non ex Nihuſio, ſed ex ipſis auctoribus ex-ſcripſi, excepto Hieronymo & Tranſylvano anonymo: Illum ad manus non ha-bui, hunc videre nunquam contigit. Reliquos auctores, ex quibus Diſſerta-tiunculam concinnavi, pleroſque laudavi, Lactantium, Jornandem, Diogenem Lærtium, Junium &c. Quòd ſi nec ex his excerpere, quæ libuit, licuit, cur bo-no tandem bonos auctores nobis comparamus & legimus? cur varios flores car-pimus, ſi ſerta ex iis texere non licet? Cur adoleſcentibus ea diſcenda propo-nuntur, quæ viri facti attingere non audent. Sine pennis volare nemo poteſt. Hoc mihi video agendum in poſterum, ſi fortè occaſio erit publicè de eo ad Dictatorem hunc cogitata & pro mediocritate ingenioli mei ſcripta d[illegible], ut ex immenſo illius ſapientiæ ſcil. latifundio ſuccum bibant, & robur accipiant. Ego verò cenſorem hunc ex fallaciis & verſutiis conſutum, imò lutum [illegible] maceratum, ferre nullus poſſum, quem video detrectationis vitio exardere, dum virus maledicæ ſuæ linguæ in me emovit. Et mirarí ſatis nequeo, ſæpe & [illegible], ab iſta vipera deceptos, aures etiamnum præbere, & peccati hujus participes ſe facere. Ex patre meo b.m. de turbis excitatis à N.N. oppidi hujus, ſæpius [illegible] audivi: Nonnullos etiam Profeſſorum, qui lumina & columina hujus Academiæ fuerunt, illorum injurias ferre non valentes, hinc abiiſſe, & trans flumen [illegible] habitabilem & commodam inveniſſe. Et hoc malum fatale huic oppido [illegible] à non nemine πολυπράγμονι dicto, credo. Noſter enim hic quas non concitat tur-bas! Quis Profeſſorum non ſexcentas ab illo accepit injurias, & muſſans patien-tiæ ſuæ vim non facit? Mirum ſi Comœdia aut Tragœdia ageretur, in [illegible] Momum aut hiſtrionem feliciter, ſic fatis, repræſentaret, quovis hiſtrione pe-jor. Nihil ego hic fingo, vera ſcribo, nec longiori exceſſu verborum [illegible]

[illegible]

cum feſtivè & pulchrè illum deſcripſerit Scipio Gentilis b. r. Hominem inſtructum omni viatico ad turbandam Rempublicam. Veriùs etiam Poëta:

Da mihi fallere, da juſtum ſanctumq́, videri,
Noctem peccatis & fraudibus objice nubem.

Deſino plura addere de homine vili, ne illius vituperatione laudem quærere, quiq; meo merito non poſſum, in comparatione malorum placere velle videar. Adverſus vituperonis calumnias clypeum ſuggero innocentiam, cujus fiducia ſecurus patienter eas hactenus feram, dum impreſsâ & typis exſcriptâ Diſſertatione mea una cum epiſtola Nihuſii calumnias iſtas disjectas videant Viri boni, quibus ſtudia actionesq; meas probari cupio, Tibi præcipuè, Vir Ampliſſ. Fautor colende, cui hæc coràm malueram. Verùm cùm valetudo in urbem excurrere nondum permittat, eadem per literas ſignificare volui, ut ſcires, quid conſilii in hoc negotio mihi ſit, & Te brevi lecturum Diſſertationem meam, quam coram audiviſti. Hac enim ſolâ ratione confeſſionem erroris detractori exprimere, innocentiam docere & omnibus probare me poſſe puto. Vale, meq;, ubi mereri videbor, amare perge. Altorfii 13. Cal. Febr. 1638.

Richterus Rittershuſio.

SAlutem officioſiſſimam, Clariſſ. & Conſultiſſime Vir, Amice perpetim amande & honorande. Fatear, oportet; mentiri enim nunquam didici, mirarum me eſſe, cùm primùm Nihuſii epiſtolam de hiſtoria Hannonis apud Melam ſeſſo D. Thomæ ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου mihi miſſam, raptim legi, viſumq; tum mihi, nam & hoc fatendum eſt, me eadem planè legere, quæ paulò antè ex Te perorante audiveram. Quin nec hoc diffiteor, indignatum me eſſe haud parum, famam atque exiſtimationem tuam, quam ob dotes ingenii tui eximias omnes boni una mecum magni faciunt, exinde nonnihil imminui, præſertim apud eos, quibus Te ſemper commendatiſſimum eſſe volui maximè. Verùm cum indies rem, quæ mihi etiam aliud agenti ſæpiſſime obverſabatur, accuratiùs quaſi ruminor, atque Rittershuſium cum Nihuſio, & hunc cum illo, utpote utrumq; jam diu mihi notos, comparo, tuamque eruditionem in literis ejusmodi elegantioribus Nihuſianæ vel æquandam vel anteponendam perpendo, id quod absq; adulatione pariter ac ſine injuria dictum volo, tandem magis magisque aliud quodvis potius quàm ſiniſtri quid de ingenii tui dexteritate perſuadendum mihi putavi, ſicque mirari, in opinione eſſe atque indignari, quo ſuprà dixi, tandem deſii. Adjuverunt hanc perſuaſionem meam meliorem primùm Cl. D. Noſlerus, deinde Cl. quoque D. Kobius, Amici candidiſſimi, quorum ille ſtatim, quâ pollet ſagacitate, technas odoratus eſt τοῦ διαβόλου; hic verò Te jam

totam fabulam apprimè habere cognitam, & de [illegible] nudius quintus narrabat: Quod cum ita eſſe literæ tuæ [illegible] à meridie mihi redditæ luculenter nuncient, non poſſum [illegible] famam etiam publicè mox reſtituenda gratulari animitus. Ego [illegible] mœdiæ, cujus ingenium ceu Apellis penicillo ad vivum, quod [illegible] probè novi, ut & illud, quàm homines illâ dignitate prælucentes [illegible] vitia ſua tanquam fumum lychnorum morientium pati percuperent, [illegible] lim occidentibus lucernis homines ſuperſtitioſi non aff[illegible] ſcil. divinitatem violarent. At qui divinis literis addicti [illegible] præ aliis videri volunt, cur non audiunt Apoſtolum divinum, hortantem, ut abjecto mendacio loquamur veritatem cum ſuo quisq; proximo? An non [illegible] gere, quæ mox vanitatis coargui poſſint, non minus habet ſtultitiæ [illegible] litiæ? Tantane calumniandi libido hominibus inter Chriſtianos [illegible] dore perpetuo redimunt breviſſimæ voluptatis uſuram? O [illegible] num! (nôſti verba magni Eraſmi noſtri) Apoſtoli piſcabantur [illegible] tem: Iſti bonos piſcantur in exitium, linguam calumniatricem habent [illegible] quâ, quos volunt, attrahunt, & attractos quocunq; genere ſycoph[illegible] primunt &c. quæ tamen autori ſummo de malis duntaxat dicta ſunto, [illegible] vere par eſt, de bonis, quos veneramur, nequaquam. Sed quid [illegible] memorem? expreſſit hæc mihi ad tuas elegantiſſimas, quas [illegible] diſſimè perlegi, perverſitas nulli bono ferenda, quâ homines [illegible] nihilo plus frontis habent quàm mentis, occultis delationibus favorem [illegible] ciliare pulchrum ducunt, & pro obſonio habent malè loqui de [illegible] cùm potiùs candida eruditio & erudita ſimplicitas præcipuum [illegible] crum illis eſſe debeat. Tuum erit, ut apud nos, ita & pub[illegible] ſtrinationem tuam, poſtulante ſic muneris tui dignitate, [illegible] ſertum ire σπεύσῃς, & ne dum forſan moves unum, moveas omnes; [illegible] Dodonæi lebetes. Ut igitur fœtus, quem parturis, pulchrè prodeat, [illegible] ter, & quidem citra moram, cujus impatiens eſt cupido famæ [illegible] vehementer opto. Interim Nobiliſſ. Dnn. Patronis bonitatem [illegible] gerere, quotiescunque dabitur occaſio, non ceſſabo. Per[illegible] prima, quam ante quadriennium habuiſti. Eamque publicè exta[illegible] tum certo ſcio, & Tibi honorificum fore maximè. Quid ſi [illegible] edas ſimul? Me ſuaſore conjunctionem illam non negliges. Vale, [illegible] amatorem perpetuum conſtanter quoq; amare perſevera. Norib[illegible] Calend. Febr. A, C. 1638.

Ritters-

Rittershuſius Richtero.

NObiliſſime, Ampliſſime & Conſultiſſime Vir, Fautor ſuſpiciende. Heri ſub [illegible] à typographo accepi Diſſertationem in promotione Cl. Dn. D. [illegible]. Hanc edidiſſe nec Tibi nec cuiquam bono impudens videri [illegible] interpretari, quaſi quæ à malè feriatis hominibus vi mihi extorta, [illegible] inter reliquas rejectaneas chartas deliteſceret. Probè novi [illegible] dedecorum exiſtimationiq́; meæ damnoſum, quòd meam in hoc genere [illegible] apricor. Docendæ innocentiæ aliter facere non potui: Nec [illegible] hac Diſſertatione placere doctis, quod etiamſi mihi perſuaderem, [illegible] forem. Si probavero nullo meo merito, nullâ injuriâ laceſſitos [illegible] ſua in me ſpicula intentâſſe, ſat erit, nec pœnitebit ſumptuum, quos [illegible] his temporibus, meliùs collocare potuiſſem. Certè egre[illegible] ego natus ſum. Nuper conflictatus cum periculoſiſſimo morbo [illegible] colligo, nunc injuriis me convitiisq́; proſcindunt homines nequam. [illegible] Vale, & amare perge Virtut. tuar. ſtrenuum cultorem Rittershuſium. A[illegible] 6. Non. Mart. 1638.

Richterus Rittershuſio.

IN [illegible], credo, erit, ut quam Orationem eruditâ elegantiâ fulgentem publico [illegible], τ[illegible] ſpicula publicandam Tibi extorſerint: Quo ſanè nomine [illegible]um genus omnium bonorum odio digniſſimum, amandum tamen nobis venit, ut qui per ſe mali, boni tamen quippiam vel nolentes efficere poſſunt. [illegible]im non eruditionem minùs, quam innocentiam tuam, quam [illegible] præcipuè, ex illo ingenii tui rarioris fœtu eluceſcere nemo doctus, neque bonus non videbit. Tibi verò, quòd aliter, quantum ad eruditionis encomium [illegible], videtur, modeſtiæ tuæ tribuendum eſt, quam reliquarum virtutum [illegible] condimentum habes ſuaviſſimum. Simul etiam exemplo tuo comprob[illegible] divinum illud Apoſtoli effatum, τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα συνεργεῖ [illegible]. Nam famæ tuæ, qui frigidiſſima illâ calumniâ maculam inurere co[illegible], hanc vulgari nomine illuſtriorem eam reddiderunt, bono tuo egregiè [illegible], dum nocere ſtudebant maximè. Pro exemplis transmiſſis ago Tibi [illegible]. Plura nunc ſcribere ex morbo languor reſiduus &, quæ eum ſequi ſo[illegible] moleſtiæ plures invitum prohibent. Vale, Noribergæ ob morbi reliquias [illegible] extra Muſeum ad d. V. Martii 1638.

Rittershuſius Richtero.

NObilis & Conſultiſſime Vir, reverende Fautor. Exilui gaudio, ubi ex litteris tuis cognovi, Te de me contra calumniam judicare, & verba non invenio, quibus dignè ſatis gratiam Tibi agam. Operam dabo, ne Amore tuo, quem litteræ tuæ ſpirant, egoq; pluris quàm Croeſi opes æſtimo, indignus ſim. Sed audi, Poëtas, genus hominum valdè irritabile, huc usq; credidi, quod [illegible]rum proprium erat, jam ſuum faciunt N. N. & præcipuè noſter N. Hunc ego tetigi, quia ante me læſerat & ſalvâ exiſtimatione ac opinione meâ diſſertationis editionem ſive defenſionem omitti non poſſe judicavi. Ratio habenda eſt famæ, quam ille probris & calumniis lacerare tentavit, & feciſſet, ſi tacuiſſem. Huic ego pòſt conſcientiam maximè conſului, & tanti eam facio, ut non [illegible] grave futurum ſit præ illa honoribus & patriâ carere. In illo multos ſe oſtendere clamare & conqueri audio. Pacificos in epiſtola ad Conſulem ſuum Jun[illegible]cepi, hos veneror & colo. Qui ſe læſos dicunt, eo ipſo ne pacificos oſtenderent, ejusdemq; farinæ eſſe, cujus invidus-lividus perditiſſimus bipedum. Itaque contra furorem N. patrocinio tuo me ſubleva, Vir Ampliſſime, & verum Amicum Te oſtende, quod ſanctum nomen Tibi tribuere non deſinam, dum vitam retinebo. Vale, Vir præſtantiſſime rarum ſolidæ virtutis ſpecimen. Salutant Te Excell. Dn. D. Noeslerus & Cobius. Altorfii 9. Martii 1638.

Idem Eidem.

AD Procancellarium Univerſitatis Decano nomine Facultatis ſcribenti non cenſeo altiore exordio utendum, præſertim quando pro commendatione virtutis & ſtudiorum agitur. Id verò nunc mihi facere videor, dum Johannem Chriſtianum Amling, Coburgenſem, virtute & eruditione ſeniorem quàm ætate, Tibi commendare laboro. Incubuit ille Jenæ, Argentorati & in hac noſtra Academia impigrè per integrum ſexennium ſtudio Juris, ut nunc fiduciâ profectuum ſuorum publicum diligentiæ & aſſiduitatis teſtimonium petere & ſummos in utroque Jure honores ac privilegia ambire cogitet. Hæc animi ſui ſenſa cùm ille mihi, ego Clariſſimis Dnn. Collegis aperuiſſem, non potuerunt non probare pulcherrimum conſilium, & quod exactiſſimum diſcipuli quondam ſui ingenium cognitum haberent, eò faciliùs conſenſerunt, ut, more recepto, eundem A. T. commendarem, quod accuratiùs facerem & pluribus argumentis uterer, ſi in honeſtiſſima re ad bonos & ſapientes opus eſſet. Hinc etiam atq; etiam, Ampliſſime Vir, Te rogo, Candidato noſtro faveas, &, ubi dignum judicaveris, qui ad conſueta Examina admittatur, pro ſumma, quâ [illegible]

aut[illegible]

authoritate facultatem nobis concedas, eundem examinandi, ut ubi conceptæ de ſi ipſi ſatisfecerit, fructus quoque optatiſſimos exantlatorum ſtudiorum percipiamus. Hoc ſi ab A. T. impetraverimus, unicè nobis gratulabimur de conſtantia benevolentiæ in nos tuæ, ſi non munes, ſaltem beneficii memores nec ingrati futuri. Bene & feliciter Vale, Nobilis & Ampliſſime Vir, mihiq; favorem tuum perenna. Altorfii 5. Id. Octobr. 1642.

Richterus Rittershuſio.

QUæ de Candidato iſto Legum, Johanne Chriſtiano Amling, Coburgenſe, mihi ſcripſiſti, dubitare me non ſinunt, quin dignus ille ſit, qui, quod utrique petiiſtis, impetret. Nimirum ut ad Examina conſueta quà publicè quà privatim, pro ſummis in utroq; Jure honoribus conſequendis, ex Legum noſtrarum præſcripto, admittatur. Virtutem igitur & ſtudia quia mihi commendaſti, quibus omnes boni favere debent, volunt amantq;, injurius ſim & in officii mei rationes & in virtutem veſtram, ſi aliud reſpondendum mihi putem, quàm ſit, fiat. Fiat igitur, quod honeſtâ ambitione ille deſiderat, & Tu interceſſor laudatiſſimus efflagitâſti. Quo Laconiſmo non altius longiusvè reſponſum ab homine nunc, ob Conventum Ordinum Franconiæ, occupatiſſimo Vobisq; deditiſſimo expectabis. Vale. Dabam eâdem horâ, quâ Candidatus ille me compellavit. Noribergæ ad. XI. Octobr. A. C. 1642.

Rittershuſius Richtero.

REpendenda mihi apud Te nupera petitio, occaſionem præbente Nicolao Chriſtophoro Hunefeldio, Arnſtadienſe, qui has, intervenientibus Clariſſimis Collegis, de me litteras, non tam ſui commendatione quàm officii ratione, impetravit. Exegit quinquennium in Illuſtri Salana, ubi primos Philoſophiæ honores adeptus eſt. Ultra annum jam apud nos vixit, & anhelat ſupremos. Fauſtum volumus Optimo viro, quando vitæ merita cogitamus. Modeſtiâ & probitate bonorum amorem ſibi conciliavit. Eruditionem explorabimus ſtatis Examinibus, ubi facultatem à tua Amplit. obtinuero. Favor, quem Facultati noſtræ impendes, proficiet toti Academiæ. Stabit gratia beneficii. Feliciter vale. Altorfii 5. Decembr. 1642.

Richterus Rittershuſio.

S. P. Quod officii mei eſt, & nunquam non, ex petentium voto & merito à me lubentiſſimè conceditur, id nunc quoq; plurimas inter graviſſimasq;

diſtractiones promptè largior. Nimirum ut Candidatus iſte Ni[illegible] Chri-ſtophorus Hunefeldius, Arnſtadienſis, quem mihi commen[illegible], [illegible] quendis in Utroq; Jure honoribus ſummis, ad conſueta Ex[illegible], publica & privata, admittatur: In quibus quin probaturus ſe Vobis ſit, illa, q[illegible] ſti, & quæ ipſe quoq; ex alloquio ipſius intellexi, dubitare me non ſinunt. Fe-xit JEHOVAH, ut quàm feliciſſimè; cui Te commendo. Vale. [illegible] perabam ad alia etiam atque etiam feſtinans pridie Nicolai. Norimbergæ A. C. 1642.

Rittershuſius Richtero.

SI ſtudium & amor erga nos tuus perſeverat, ut firmè mihi perſuadeo, [illegible] quòd libenter accipias à me litteras, quibus Tibi commendo [illegible] legitimo opere abſoluto, præmia ſtudiorum ſuorum expectant, [illegible] authoritate & conceſſione tua conferre nefas eſt. Nuper pro Hunefeldio, Arn-ſtadienſe, oravi: Nunc ejusdem civem Philippum Erneſtum Forſterum, [illegible] ſimis Parentibus natum, more Romano, Tibi commendo, & ro[illegible] honeſtiſſimæ eum compotem facias. Cupit ſe ſiſtere Ex[illegible] fretus ſtudiis ante quinquennium Marpurgi & Jenæ ingre[illegible]s, apud no[illegible] annum ſedulò & cum laude continuatis. Profectus & merita Ex[illegible] bunt, quæ cum abſq; authoritate Pro-Cancellarii inſtituere non liceat, [illegible] dextram ſubmiſsè porrigo, etiam atque etiam valdè rogans, ut epiſtola à Te [illegible] ta promptæ voluntatis tuæ impetrationem declaret. Vale-Salve Nob[illegible] & Am-pliſſime Vir, & favere perge. Altorfii 26. Decembr. 1642.

Richterus Rittershuſio.

FAcilè & perquam libenter, imò jure meritoq; concedo, quod o[illegible] tio, virtus petentium & commendatio tua ſingularis, nunquam [illegible] ptiſſima exigunt, poſtulant, requirunt. Et hunc igitur Candidatum Philip-Erneſtum Forſterum multis nominibus commendatiſſimum ad c[illegible] mina pro præmiis ſtudiorum Juris ritè conſequendis, ſiſtendum V[illegible], &, ut, quod bene cœpit, bene abſolvat, voveo. Id quod citra omne dubium ſperare me jubent, quæ de illo ad me ſcripſiſti nudius tertius, quibus [illegible] horâ mihi redditis ita reſpondere debui, volui. Vale, &, quod facis, [illegible], d. 28. Decembr. A. C. 1642.

Ritters-

Ritterſhuſius Richtero.

C[illegible] de Candidato Forſtero fuit opinio, talem Clariſſimi Dnn. [illegible] Examinatores deprehenderunt, litterarum ſcilicet & Juris [illegible]. Hanc [illegible] judicârunt, qui exantlatorum laborum fru[illegible]. Reſtat ergò [illegible] Diſputationis Inauguralis: Hanc ex Legum [illegible] depromptam comperi legendo, officioque meo exigente A[illegible] [illegible] recto ſtet fabula talo, dignaq; ſit, quæ typis, & publicæ [illegible]ioni ſ[illegible]iciatur. Itaque ἴφα tuum expecto, quod ne nobis de[illegible] etiam valdè rogo. Vale, Vir Nob. & Ampliſſime, meq;, quod [illegible]e. Altorfii 3. Non. Febr Anno 1643. quem Tibi ὑγιέστερον [illegible], quam præteritum habuiſti, ex animo precor & opto.

Idem Eidem.

U[illegible] undam trudit, ſic meæ Te trudunt importunitates. Nudius ter[illegible] Diſputationem Forſteri, nunc alteram Hunefeldii mitto, invitus [illegible] ignarus, quantum laborum mare Te circumdet. Sed ſive hu[illegible] facit, ſive officii mei ratio & neceſſitas exigit, velim, nolim, nolis, [illegible] & cenſura tua eſt opus in utraq; Diſputatione, in quibus duo ego [illegible] poſſum, Candidatos noſtros allegare Doctores, quos nunquam [illegible] unquam forſan oculis uſurpabunt, & authoritatem ſibi parare co[illegible] [illegible]um & allegationum numero. Sæpe à nobis monentur, ſatius eſſe [illegible] Joris, verisq; & fundatis rationibus, quæ lege firmantur, pende[illegible]re, quàm authoritatibus doctorum, præſertim illorum, quorum [illegible] nondum eſt egreſſa, ſed illi laureolam in multacco quærere & inepti[illegible]. Alterum, quod concoquere nequeo, eſt neglecta latinitas, quæ ut [illegible] Virgiliani vix oſſibus hæret, quamvis ipſe tyro ſim latini idioma[illegible] me callere profiteri auſim, ſed γηράσκω αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος

nec me ſi dextro raptum pede Parca ſepulchro
mergat, adhuc aliquid diſcere pœniteat;

[illegible] ignorantiæ alienæ, ut iniquiſſimus propriæ ferre non poſſum [illegible] correctiones admonitionesq; noſtras rideri, quod illi aliquando [illegible] ſero nimis agnoſcent & deplorabunt. Tu Nobilis & Ampliſſime Vir Vale, & Neſtoris annos bono Reipublicæ litterariæ ſupera. Altorfii 6. Idus Febr. 1643. Diſputationes commodo tuo leges & remittes; neque enim in [illegible] Græciæ periclitatur.

Rich-

Richterus Rittershuſio.

AD binas tuas, quibus non ita pridem Diſputationes duas Inau[illegible] gendas mihi transmiſiſti, per morborum (plures enim erant) dolo[illegible] tiſſimos, reſpondere hactenus, quod volebam non minùs quàm debeb[illegible] non licuit. Quam moram nequaquam Te ſiniſtrè interpretari, præ[illegible] rem tuum ſolitum etiam commendatitiæ iſtæ, quas privignus tuus, J[illegible] ronymus Kæſtelius, Legum Candidatus eruditiſſimus, hac ipsâ hora [illegible] didit, dubitare me non ſinunt, utpote in quarum limine de valetud[illegible] recuperatione, quam Numinis benignitate indies augeſcere ſentio, cal[illegible] gratularis: Quem affectum tuum, ut debeo, amicâ mente amplector, [illegible] corporis animæq́; ſalutem Tibi viciſſim comprecans animitus. De pr[illegible] verò, quem dixi, quod à me petis, quia non tam ex affectu domeſtico, [illegible] gis Tibi amica veritas eſt, quàm quòd ille ſe dignum honoribus iſtis, q[illegible] mè ambit, publicâ fide ſignificavit, facilè, imò quàm lubentiſſime meri[illegible] concedo. Neq; ambigo, quin ut idem ex Parentis pie defuncti & vitr[illegible] multis, quem diu nobis DEI clementia ſervet, Clariſſimorum Viroru[illegible] plo, clareſcere puchrum ducit, ita utriusq; quoq; veſtigiis laudatiſſi[illegible] curſu ingreſſurus ſit perpetim. Siſtat ſe igitur ille, cum bono Deo, ex[illegible] nibus conſuetis & exoptatam metam feliciter attingat. De peſſimo [illegible] [illegible]gationum copioſiſſimarum, quo vulgus Candidatorum in conſcr[illegible] ſputationibus ſtolidè ſe effert, quod in nuperis tuis ad me prudentiſſim[illegible] ne ad tam præclarum monitum taceam, jam diu eſt, cùm me Tibi c[illegible] tem habes. Nam ut ſiniſteritatem iſtam etiam juvenis olim, non a[illegible] ne, deteſtatus ſum seriò, deq́, ea mentem meam ſemel iterumq́; dec[illegible]ravi [illegible] cè, meliora longè à Præceptoribus noſtris, quos inter Parentis tui inco[illegible] bilis memoria nunquam non ſacroſancta mihi eſt, edoctus: Ita de pr[illegible] idem vulgi odium, unà Tecum, mihi promitto, utut apud alios æthiope[illegible] baturus videatur, ſi quis vanitatem iſtam, tam pertinaciter radicatam, [illegible] rum animis eximere velit. Sed Tu, Vir amiciſſime, vale, & cum Clar[illegible] legis tuis, quos officioſè ſalvere jubeo, rem bene & feliciter perage. D[illegible] è lecto, cui me nervorum nondum profligata infirmitas etiamnum affix[illegible] Noribergæ ad d. 21. Martii A. C. 1643.

Rittershuſius Richtero.

HOc erat, quod optabamus & votis ſupra omnia vota precibusq́; c[illegible] debamus, ut confirmatum ex morbo & valentem audiremus. [illegible]

[illegible]

cùm ſciam, plurimos Tibi de recuperata ſanitate gratulari, idem mearum etiam paratum eſſe putavi, quod nunc & profectò toto animo facio, Deum orans, ut ſolidas corporis vires Tibi proprias eſſe velit! Cæterum cùm Juſtus Hieronymus Kæſtelius, privignus meus, legitimum opus ſtudiorum ſe abſolviſſe ſibi perſuadeat, in animo habet, publicum teſtimonium & honores, quorum ſpes ſtudia alit, petere & ambire. In eum finem me acceſſit, propoſitum hoc ſuum aperuit, & ſollicitus ad A. T. Procancellarium Univerſitatis noſtræ petiit. Ego non quemvis domeſticum teſtimonium reprobatum, rem ad Clariſſimos Dnn. Collegas meos detuli, qui ſine affectu ex privatis, circularibus, publicis Diſputationibus abſolutis habitis judicarent, quid facto opus eſſet. Hi non ambigentes bonæ doctrinæ copiis inſtructum, dubitantem me confirmârunt & animârunt, eum A. T. commendarem, ſimulq; facultatem pro ſumma, quâ valet & floret, auctoritate impetrarem, publica Examina inſtituendi & profectus illius explorandi, ut ſi dignus reperiatur, ſupremi honores, præmia ſtudiorum, ei conferantur. Tu, Vir Ampliſſime, qui aliàs tantorum Virorum judicia non improbâſti, ſpero, nec has illorum ſententias fucos putabis, aut fumos, quos Muſæ non vendunt. Itaq; impetraturos nos ſpero, quod cupimus, & novo hoc beneficio tuo gaudebo magis, quàm quæ à ſingulari humanitate proficiſcitur benevolentia tua, quâ tamen gaudeo maximè, imò triumpho. Vale, ſalve, Ampliſſime Vir, ita & nos valebimus & ſalvi erimus: noſtra enim ſalus ex parte à tua dependet, omnium autem à [illegible], quæ Te ſoſpitet! Altorfii 13. Calend. April. 1643.

Idem Eidem.

NOn de nihilo Te interpellatum venio, quem diſtrictum diſtractumq;, vel nunc maximè, graviſſimis negotiis non neſcius eſſe poſſum. Ante duos menſes, facultate à Te impetratâ, conſuetis Examinibus exploravimus profectus in Jure Michaelis Uhlenii, Candidati noſtri. Ut valet ingenio, expectationem ſuam egregiè ſuſtinuit, ita ut ſpes nos pulcherrima foveat, illum publicè diſputando omnium opinioni ſatisfacturum. Diſputationem, quam de Transmiſſionibus conſcripſit, officii ratione mitto. Non gravabere vel non rogatus à me tantulum decerpere de tuis occupationibus temporis, quantum his paucis Theſibus perlegendis ſufficere posſit. Tantum erat. DEUM Opt. Max. quotidie oro & exoro, ut Te Reipubl. Univerſitati noſtræ ſoſpitem ſervet! Magnif. Dn. D. Cobius & D. Ludwellus Te plurimum ſalvere jubent. Altorfii 14. Calend. Auguſti 1645.

Richterus Rittershuſio.

SUffuratus ſum tantum temporis inter occupationes Reipublicæ [illegible] rum varietate graviſſimas, ut Præſtantiſſ. Dn. Candidati Mich[illegible] Diſputationem Inauguralem, quam vocant, de Transmiſſionibus [illegible] cuerit. Quam quia typis publicis idoneam deprehendi, impri[illegible] to, Teq́; cum Rectore Magnifico, cæteriſq́; Collegis tuis conſ[illegible] mum ſalvere jubeo. Vale. Dabam raptim ad d. 21. Julii A. C. 1645.

Rittershuſius Richtero.

MAgnas Tibi gratias agere me jus faſq́; imperant pro labore, [illegible] graviſſimas occupationes lectioni Theſium nuper impendiſti. [illegible] N. Diſputationem mitto, & cenſuram tuam unicè expeto. Mihi, ut, [illegible] eſt, dicam, non probatur, quòd toties ad nauſeam alleget tractatus, [illegible] publici juris factos. Equidem magnifacio immortales ingenii illi[illegible] p[illegible] alcæ controverſiam ſeculi noſtri doctiſſimi Juriſconſulti Ludwel[illegible], C[illegible] Amici conjunctiſſimi; verùm ſcripta illius inedita in Diſputationibus In[illegible] libus toties citare, abſurdæ adulationis videtur, & in eo Te ὁμό[illegible] [illegible] puto. Agmen adulantum ſolâ haud procedit in aula, etiam ad ſcho[illegible] vit, quod cùm mutari nequeat, ferendum. Tantum erat. Deus R[illegible] Univerſitatis, Familiæ, Amicis Te ſervet incolumem Pylios in annos[illegible] cum vovent omnes boni. Hoc ratum habeat votum OPT. MAX. DE[illegible] Altorfii Non. Auguſti 1645.

Richterus Rittershuſio.

SAl. & Off. Adulandi artem, quæ apud vulgus aulicorum utramq́; pa[illegible] facere ſolet, à ſcholis eliminandam una Tecum cenſeo. Eam ſi C[illegible] ille de ſe dici quàm monitis tuis cedere non vult, judicio ſuo relinq[illegible]. Cæ- tera Diſputationem ipſius Inauguralem de Virorum prærogativis no[illegible] ter conſcriptam, quam legi, imprimendam remitto, Teq́, cum Collegis Con- ſultiſſimis etiam atq; etiam ſalvere jubeo. Dabam Noribergæ 13. A[illegible]

Rittershuſius Richtero.

Sal. Pl.

CUm meos Fautores velut ex albo quodam recenſeo, Te, Vir [illegible] & Ampliſſime, primos inter ac præcipuos collocare ſoleo, qui toties [illegible] [illegible]

[illegible] animi tui affectum nobis declarâſti. Eâ re nunc moveor, ut nomine Dominorum Collegarum pro Johanne Leonhardo Linckio, Viro Præſtantiſſimo, Te compellare audeam. Is probitate morum, vitæ modeſtiâ & in litterarum ſtudiis incredibili diligentiâ & aſſiduitate toto illo tempore, quo hîc vixit, paucos habuit pares, ſuperiorem ferè neminem ſcimus aut meminimus: Induſtriâ & multis vigiliis id præſtitit, ut Juriſconſultum aliquando egregium præſtare poſſit. Hoc enim agit, fiduciam ſui habens, anhelat præmia & honores virtuti debitos, & ad hos conſequendos cenſuræ noſtræ Examinibusq; conſuetis ſe ſubmittet. Hæc ſine authoritate tua, Vir Ampliſſime, cùm inſtituere nobis [illegible] enixè & cum debita reverentia Te rogo, hac quoq; vice eam facultatem nobis concedas. Pro quo beneficio munes nos ſenties, hoc eſt, conſtabit Tibi plena & conſtans laus apud Univerſitatem & præcipuè Collegium noſtrum, cujus ſalutem Tu unicè curas. Bene vale, Vir Ampliſſime, & me, quod facis, amare perge, cætera forſan haud magni mortalem pretii, ſed tamen colentem Te & amantem εἰς αἰῶνας. Altorfii 7. Id. Novembr. 1645.

Richterus Ritterſhuſio.

QUòd in album Fautorum tuorum me quoq; recenſendum putas, non meritis meis, ſed amori tuo in me adſcribo, illud operam daturus, ne quidquam amoris mutui in me erga Te deſiderare queas. Quæ hactenus officii ratione [illegible] meoq; præſtiti, talia ſunt, ut potiùs in Leges & virtutem peccatum [illegible] facerem, quàm ut exinde multas gratias laudesvé merear. Atq; ſic nunc quoq; citra piaculum recuſare non poſſum, quod de Joanne Leonhardo Linckio, Legum Candidato meritiſſimo, me rogâſti. Novi ipſius probitatem morum, novi induſtriam vix imitabilem, novi eruditionem laude dignam. Fiat igitur, quod petiiſti, admittatur ille ad Examina conſueta, & agatur cum eo, prout Leges noſtræ præſcribunt, & dexteritas Veſtra hactenus conſuevit: Id quod felicitare dignetur Numinis benignitas, cui Te etiam atq; etiam commendo. Vale, amiciſſime Virorum. Dabam Noribergæ ad d. 12. Novembr. A.C. 1645.

Joh. Frid. Gronovius Georg. Richtero.

SAlutem & obſervantiam. Ampliſſime & Conſultiſſime Vir. Quamdiu vivam, non excidet mihi ſuavitatis illius memoria quâ quotidie, quicquid erat adverſi, condiebam, cùm apud Vos hærere neſcio an ab infeſta ac ſæviente, an verò reſpiciente fortunâ cogerer. Aut enim quoties domeſticis meis Muſis [illegible] ſeceſſeram in Senatus Nobiliſſ. Veſtri Bibliotheca abigebam faſtidia:

Aut inviſebam ad magna illa nomina Ulricum, Saubertum, Rittersh[illegible] quem primo loco nominatum oportuit, Te ipſum, Vir maxime. Q[illegible] tantâ benevolentiâ hunc hominem, quæ veſtra erat comitas, non me[illegible]um complectebamini, ut iraſcar perpetuò diei illi, qui à veſtris oculis m[illegible]gavit. Interim in mentibus veſtris focum favoris, Veſtali ſimilem, c[illegible] nunquam deficiet, nunquam tenue & extremum lumen ſparget, me r[illegible] conſolari me ſoleo, & hac amabili opinione mihi blandior. Eaq; de cau[illegible]te perfrictâ auſus ſum denuo per inficetas haſce literas tuæ Amplitudini [illegible]riam mei commendare: Tanta Fiducia mihi eſt perſeverantis tui affectus [illegible] non ſatis reveritus ſanctiſſimas occupationes tuas importunâ allocutione [illegible] Tibi vellere. Utinam verò eſſet ea fati mei felicitas, ut iterum quandoq; coràm adorare liceret benignos oculos tuos, & oſculari dextram tot nob[illegible]rum divinæ mentis tuæ cogitationum ſignatricem. Cœlum Jovis [illegible] me arbitrarer & votorum ſummam conſecutum eſſe. Quorum ſanè utcunq; [illegible]re levia nec improbas ſpes foventia, parcè admodum me compotivit, ex [illegible] à Vobis abſum, ſuperba illa hera, quam ſupra nos negotium curare ait A[illegible] Francofurti incidi in Joan. Narſium, & Hamburgi obtigit mihi magnum [illegible] univerſæ eruditionis decus ac Phœnicem ſeculi Hugonem Groti[illegible] Nihil tam magnificè dixero, quod humanitatem iſtius Viri exhauriat, [illegible] jactem & glorier ſic me ab illo exceptum, uti ſum à Vobis ſolitus. G[illegible] illi fuit de Amplitudine tua & honoribus, quos certatim in Te poſt uſ[illegible]ritatis mutuæ veſtræ virtus tua congeſſit, audire, & mihi in partem ap[illegible] commendationis ceſſit RICHTERO placuiſſe. Cùm Heilbronnæ [illegible] miſi ad Te leſſum, quem extorſerat mihi juſtus dolor ob obitum magni [illegible] CAMERI! Eum an acceperis, nullo genere cognoſcere mihi licuit, [illegible] reditum tuum Noribergâ veſtrâ jam frivola mea moveram: Scire tamen [illegible] & præterea ſeverum illud judicium tuum: Ut tu calculum feres, ita ego [illegible] agnoſcam aut damnabo. Reverendum & Cl. Dn. Saubertum o[illegible] ſalvere jubeo. Virdungus an valeat & vivat, cupio cognoſcere, c[illegible] alloquio me viduatum poſt diſceſſum meum graviſſimè fero. Salve & Vale, Vir ſumme, & noſtri curam gerere ne intermitte! Quod credam, ſi qu[illegible] duas lineas tresve reſponſionis tuæ videro. Salveat reverenter à me [illegible] omnis familia tua. Scripſi Bremæ in ædibus maternis XIII. Cal. De[illegible] Anno 1633.

Rich-

Richterus Gronovio.

QUàm acceptæ mihi fuerint literæ tuæ, Gronovi eruditiſſime, quovis nectare & ambroſia ſuaviores, ex tarditate reſponſionis cave æſtimes. Occupationum publicarum frequentia ſæpius calamum è manu excuſſit, & ſcribere geſtientem non ſemel repulit, adeò ut ex indignatione remorarum vix ipſe mecum in gratiam redire queam. Ex animo enim atque ſingulari cum lætitia futuræ inter nos familiaritatis auſpicem voluntatem, ſive potiùs jam factæ conſtantem ſignificationem & perſeverantiam amplector. Atque operam dabo, ut, quod per Te exordium ſumſit, me annitente ſumat augmentum. Ita viget apud me recens jucunditas converſationis tuæ mellitiſſimæ, ut ejus ſitim literarum tuarum elegantiâ haut levem excitatam, in me ſentiam: Remedium tamen faciunt amoris tui non adumbrata veſtigia, quæ ſectari curæ mihi erit, ne officiis vel amore vincar. Has enim partes mihi reſervatas video; literas tuas priores, quas ante annum cum Epicedio in obitum Senatus noſtri Principis Volcameri τοῦ μακαρίτου ſcripſiſti, Heilbronnæ in legatione accepi, ad quas reſcribere tunc, utut voluerim, non licuit. Quamprimum autem domum redii, de Gronovio meo quæſivi, ejusq; cauſa ad Virdungum noſtrum ſcripſi, qui his verbis reſpondit: Gronovius ſuperioribus nundinis Francofurtum, ut audio, cum quibusdam mercatoribus abiit. Quò deinde porrò, me fugit, niſi fortaſſis Argentoratum. Hinc ſpes mihi facta, fore, ut Te Francofurti, ubi ante ſemeſtre per decem ſeptimanas iterum in legatione degi, videre mihi contingeret. Quod verò ibi Narſium, literarum decus haut vulgare, & poſtea Hamburgi Magnum illum Grotium literatorum Principem, ſalutâſti, tandem verò in patriam ſalvus ſoſpesq; redîſti, etiam atq; etiam Tibi gratulor, eamq; felicitatem, quâ Tantis Viris placuiſti, quæ non ultima laus eſt, perennem opto. Grotio noſtro, cujus virtutes divinas atq; incomparabilem eruditionem jam multos annos veneror, ſalutem & [illegible]a [illegible]æq; per occaſionem, quæſo, dicas. O utinam tam beato mihi eſſe liceret, ut conſpectu ejus denuo frui poſſem, quæ felicitatis pars Anno 1617. Hagæ Comitis mihi contigit. Niſi Guſtavus, Regum maximus optimusq;, tam citò à DEO in cœlum receptus fuiſſet, forſan nunc propior Vir laudatiſſimus à nobis eſſet, utpote quem Rex non tantùm plurimi fecit, dum ejus libros de jure belli & pacis ipſe mihi, cùm Reipublicæ cauſſâ apud Maj. ejus verba facerem, allegavit, ſed quem etiam hiſtoriæ ſuæ ſcriptorem unicè deſideravit. Si Te mediatore familiaritatis redintegrationem & literarum quid ab eo, quem tantopere amo & colo, obtinere poſſem, ſummo beneficio me Tibi devincires. Rittershuſius, cujus meminiſti, in locum Dinneri, qui ante aliquot ſeptimanas vi-

tam cum morte commutavit, in Academia noſtra Profeſſor Juris [illegible] eſt, qui mox ſummis honoribus conſuetis decorabitur. V[illegible], quod ſcire habes, valet atque vivit, & non ita pridem Orationem habuit de [illegible] Regis ſuprà laudati, quæ typis eſt excuſa, titulo, Alexander novus [illegible]. Epicedium quoq; tuum, de quo ſuperiùs cum Orationibus in obitum [illegible] cameri, quas inter etiam Virdungi extat, a reditu meo fuit impreſſum, quæ omnia, ubi ſignificaveris, qui commodè poſſim, lubentiſſimè Tibi remittam. Si quid de Wenceslao Clementis, qui libros IX. Guſtavidos edidit, [illegible], & num poſt obitum Regis, etiam reliquos tres ad pleniorem imitationem Maronis additurus ſit, certiorem me facias, rogo. Vale, Gronovi præſtantiſſime, & literis tuis beare nos perſevera. Quò enim plus eſt in eis, quod gaudiis [illegible], magis ſupereſt, quod requiram. Vale iterum & ſalve. Dab. Norimbergæ [illegible] dus Januar. A. C. 1634. quem Tibi fauſtiſſimum comprecor.

Gronovius Richtero.

SAlutem & obſervantiam, Ampliſſime & Conſultiſſime Vir, Domine ac Fautor magne. Eò gratius mihi fuit tuarum litterarum libare delicias, quia ſeriùs eas mihi ſublimes Veſtri Ordinis occupationes non inviderunt. Jam [illegible] ram ſilentium tuum mihi excuſare, cui per illas non liceret, id quod [illegible] benevoli affectus exemplum ſtatuere. Jam apud me ipſum rubore [illegible] & increpare temeritatem meam, qui oneràſſem acervum cumulo & nihilominus [illegible] mihi gratiæ apponi poſtulàſſem. Cùm quaſi de transverſo ſupervenit [illegible] Epiſtola, non tacta leviter, ſed planè madida multiplici Gratiarum rore & [illegible] pavori repudium nunciare juſſit. Reſpiravi, & ut defectis obſipatâ aquula [illegible] ſolet redire vitalis; ita eluctatus ſum è cogitationum divortiis. Equidem [illegible] imagine ſæpe obludunt mihi dulciſſimâ gravitate tincti ſermones tui, quos auſcultando, cùm præſens eram, non ſemel defœcatum animum recepi, & [illegible] nando abſens, ut qui ſuavi concentui interfuerunt, etiam, poſtquam [illegible] tinnitu aurium gaudium meum reguſtavi. Iſtius felicitatis inſtar [illegible] jam inæſtimabilis comitas tua, quam ſubmiſsè exoſculatus paria f[illegible] cultus religione, quem T. Amplit. ſacravi, hoc eſt, perpetuam m[illegible] & auguror. Nihil eſt, in quo nunc magis acquieſcam, poſtquam [illegible] odioſam ſeriem calamitatis, quæ dum domo abſum & fata in his [illegible], non ſolùm Parente abrepto, unico in his terris auxilio, verùm maxima [illegible] trimonii abſumptâ & cum malis nominibus deperditâ, me heu! tenere, [illegible] hoc peperit ſtudiorum juſtitium. Tum demum compono omnes [illegible] tus, cùm meditor judicia & applauſus Veſtros, nonnunquam dolem, [illegible]

ut

[illegible], quam feci, ſatisfaciam, nonnunquam me incitans, ut invitâ fortunâ ef-[illegible] & meliora ſperem. Academiæ Veſtræ vulnus dolerem, niſi pulchrè [illegible] â cura correctum. De Hugone Grotio veriſſimum judicium tuum: [illegible] Vir ille miraculum ſeculi &

πα.. ἐπ' ἀληθεια πεπλασμένον ἐκ Διὸς ἔργον.

Cumque incomparabilem eruditionem, cujus omnes partes, omnes numeros implevit, humanitate incredibili miſcuerit, nunquam ab ipſo recedo, niſi doctior, [illegible] adeo, niſi meditatus, quid doceri velim. Ei gratiſſima fuit, quam hoc [illegible], ſalutatio tua, adeò, ut quidvis Tui cauſâ velit, & obſidem ſui ſtudii humaniſſimam ſalutem remittere me tibi juſſerit. Si quid ad eum litterarum daturus, beneficium putabo, ſi meam operam experiri tibi placuerit. De W. Clementis confeſſio nihil habeo certi, neq; eſt hîc, unde explorare poſſim. Utinam verò Virdungi noſtri Alexandrum Nov-antiquum contemplari liceret, quem ille procul dubio pictor Apelle ſagacior vivis coloribus expreſſit. Reperietur aliqua via, quâ hujus voti compotire me queas, modò exemplar interea aſſervetur, quæ diſtichi ſolent. Epicedium meum vererer, ut tot clara nomina adjunctum infuſcarent, niſi in T. auctoritate præſidium mihi eſſet. Incluſas magnopere oro, ut niſi moleſtum eſt, ad Dn. Virdungum curari jubeas. Tanta mea eſt de A. T. favore fiducia, ut penè verecundiæ limites migrem. Salve & vale, Vir maxime, cum omni familia, & noſtri memoriam ne omitte. Scripſi Hamburgi VIII. Cal. Febr. A. cIↄ Iↄc XXXIV.

Richterus Gronovio.

Niſi de animi tui ſinceritate, Gronovi doctiſſime, jam mihi conſtaret, vererer equidem, ne de ſilentio meo, cujus culpam ultro in me arguo, ſiniſtri quid Tibi obreperet. Verùm cùm amicitiæ noſtræ fides non tam infirma ſit, ut prolixo ſermone opus habeat, affectum noſtrum non tam ex frequentia literarum quàm ex re ipſa æſtimare convenit. Neque etiam Te fugit, ut occupationes publicæ, hoc præſertim tempore, indies, ut videtur, ingraveſcente, & [illegible] circa [illegible] latus. Quam igitur in ſcriptione non ſemper præſto viciſſitudinem, in amore reddo, majorq; mihi eſt in amandis amicis conſtantia quàm in negligendis epiſtolis voluntas. Tu verò literis tuis elegantiſſimis animum hunc nonnunquam curarum mole langueſcentem refocillare perſevera. Vix credas, quàm me proximæ tuæ literæ delectârint, in quibus, ob ſingularem earum & amorem & elegantiam, χαρίτων ἴχνη vel in ipſa bruma λάμπειν, pulchrumque ridere viſum mihi eſt, ita eas Tulliano ſegmentâſti auro, animiq; tui candidiſſimi indices dediſti quâvis luce ſplendidiores. Fati tui ſiniſteritatem, quæ cona-

conatibus tuis præclariſſimis obſtare nititur, ægrè fero. Neque tamen dubito, quin novercantis fortunæ infeſtationes virtute tuâ vel eludere vel ſuperaturus ſis, DEI præſertim ope adjutus, qui ſuos deſeruiſſe neſcit. Quin etiam [illegible] dâ illâ felicitate, qua cum Grotio noſtro, Viro omni virtutum & ſcientiarum laude revera maximo familiariter vivere Tibi contigit, quicquid adverſi, evenire poterit, facilè compenſabit, à quo ſcio, nunquam niſi vel melior vel doctior diſcedis. Quàm velim iſtius Viri de Republica Chriſtiana præſtantiſſimi meriti virtutibus præclariſſimis par gratia redderetur. Scripta ejus divina [illegible] è manibus depono, & ut olim manum ejus præſens: Ita nunc abſens [illegible] avidiſſimè exoſculor. Tu nunquam cum ipſo ſermonem conferes, quin amoris mei atq; obſervantiæ teſtimonia proferas. Mihi honori atq; [illegible] quotiescunq; de facie & ſcriptis ejus gloriari datur. Num hiſtoriâ Guſtavi Magni occupatus ſit, aut quæ alia publico, in cujus commodum & ornamentum natus eſt, meditetur, ſcire cupio. Virdungi noſtri ſtatum literæ ejus [illegible] Te docebunt. Metamorphoſin illam Fridlandii ſtupendam, qui XV. Februarii Egræ cum aliis quatuor anteſignanis noctu à militibus Cæſarianis interfectus eſt, paulò antè à Cæſare proſcriptus, jam, credo, inaudiviſti. Fabulam Sejani [illegible] rumq; id genus, quos fortuna evexit, ut lapſu graviore ruerent, cum eo [illegible] agnoſcimus. Quid caſus iſte repentinus & inopinatus ſtatui Imperii [illegible] tiſſimo allaturus ſit, ἐν γούνασι τῦ Θεῦ κεῖται, cujus nomen Tibi propitium [illegible] precor, inq; eo Te valere & ſalvere jubeo. Norib. VIII. Non. Mart. A. C. cIↄ Iↄc XXXIV.

Gronovius Richtero.

Quoties memoriâ multiplicem humanitatem Veſtram remetior, toties [illegible] parte experior veritatem illius verbi veteris, quod Regibus delirantibus Achivos plecti monuit. Quum enim abundè materia ſcribendi eſſet, [illegible] animus & Veſtra beneficia, ut primò tardè ſcriberem, cùm metus eſſet, [illegible] ctè curari, tandem ſilerem prorſus, cùm fruſtrà opera ſumeretur, patriæ [illegible] nis calamitas & itinerum difficultates fecerunt. Annus nunc eſt, cùm [illegible] quæ annum ipſum varias inter manus moratæ fuerant, accepi, ſeras quidem [illegible] rum, quarum cupidiſſimè notitiam anhelabam; nuncias, vel ſic gratas tamen. Poſt id temporis ſæpe reſpexi ad Vos, ſæpe dolui, præciſam omnem [illegible] eſſe tam egregias animas, tam amantes mei tralatitiâ ſaltim ſalute adeundi, ſed omne deſiderium inter vota conſumebam, donec hanc in Urbem, amicorum ſalutandi cauſâ invitatus, ingreſſusq; civem Veſtrum præſtantem juvenem H[illegible] inveni. Is ante biennium initâ mecum, Groningæ amicitiâ, cum [illegible]

& [illegible]

[illegible] Viri Dan. Heinſii diverſari cognoviſſet, renovatâ [illegible] obtulit, ſi quid ad Vos vellem. Amplexus hominem [illegible] ſum, [illegible] autem occaſionem: Et hoc quicquid eſt impolitarum literarum [illegible] oculos Veſtros accuratiſſimos, fretus affectu potius Veſtro quàm [illegible]. [illegible] Vos de meis quicquam rebus quærere jubebit, narret. Hæc [illegible] quidem, Ampliſſime Richtere, inſcripta, cæterùm ſi poteris [illegible] Veſtræ Urbis & Academiæ, (vivatis utinam & valeatis!) [illegible], Rittershuſio, Virdungo me quidem nunc ex animi ſententia (ſit propitium & placitum Numini!) agere. Hagæ Comitis fixiſſe ſedem allectum [illegible] hominum, qui & fori ſecreta meliùs ibi perdiſci monebant, [illegible] bibliothecasq; liberaliſſimè mihi reſerabant. Inde excurri ante [illegible] fori & rebus prolatis, invitatu præcipuè D. Heinſii, itaq; [illegible] ædem viſere inſtituerem, in non minore templo, domo in[illegible] Herois, quem nominavi exigo, die perendini lares meos con[illegible] repetiturus. Facilè ſuſpicaris non paucos nobis ſermones conſu[illegible] rum laudum, quas concludebat nuper ſtupendæ Vir & doctrinæ & [illegible] adeo benigne & verè, ut Te ex præſtantiſſimis noſtræ gentis in[illegible] unquam cognoverat, facilè primum fuiſſe conteſtaretur. Studia [illegible] dudum jacuerunt. Sed non ita pridem alterum oculum eò retuli[illegible] typographi, quo cùm hactenus careremus, protrudere aliquid [illegible]s. Proximis igitur nundinis videbitis Diatriben in P. Papi[illegible], ſi DEO placuerit. Etiam Is: Caſauboni Epiſtolas magnâ pie[illegible], Angliam, Belgium à Riveto collectas in ordinem digeſſimus, & [illegible]. Ex Germania nullas ferè habemus, propter quas dixi diffi[illegible] & nunciorum. Secus non pœnitendâ acceſſione excreſceret [illegible] ac plenum variæ eruditionis. Rittershuſius poſſet nobis cum ad [illegible] Parentem ſuum ſcriptas communicare, ſi ulla ratio iniri à Vobis poteſt, [illegible]tur. Quod Vos rogo per genium Veſtrum & communia ſtu[illegible] Rittershuſii benignitate ſive ipſa autographa ſive exempla [illegible] collata tradere velit, nullum dubium mihi eſt. Exercitatio[illegible] D. Heinſii ad Novum Fœdus nunc datæ ſunt prelo, opus maximæ [illegible] expectationis, ſed expectationem ſuperaturum. Salmaſius ex Gallia [illegible] eſt, & ſimul venti erunt paulò pacatiores. Leidæ & ſtudiis ſuis [illegible]. Arnobius, quem commentariis eruditiſſimis illuſtravit, jam editus eſt [illegible], ſummo cum deſiderio adventum ejus expectat typographus, ut notæ [illegible]. Parat idem librum de Militia Romana, linguâ Gallicâ conſcri[illegible], in gratiam Illuſtriſſimi Principis Auriaci, in quo plurima eruentur, quæ

Ff Lipſius

Lipſius & alii, qui hanc materiam tractarunt, pervidere non potuerunt. [illegible] prorſus eſt ſine pari: Adeò cognitione Orientalium, Latinæ, Græcæ [illegible] rum cum antiquitatis & gentium & Eccleſiaſticæ, Juris, Botanicæ, [illegible] ut verbo complectar, omnia, quæ humana mens aliquid tur, ſi in unum [illegible] poſſunt, cognitione conjunxit. Itaq; qui Scaligeri vicem eam [illegible] magnifici Acad. curatores, veriſſimè tanto de Viro judicârunt. D[illegible] dere lubebat quædam, ſed vereor, ne nimius ſim, & tum tuis, tum publicis [illegible] commoda. Deſinam igitur, ubi rogavero, ut de tuis amicorum, [illegible] vi & Nobiliſſ. J. Ulrici, ſi Tibi cum illo familiaritas intercedit, [illegible] mum me quamvis longâ & accuratâ epiſtolâ doceas: Item nomina quæ [illegible] quarum Caſauboni Epiſtolarum accipiendarum. Vi[illegible] Com[illegible] Taciti Agricolam an prodierit rurſum, aliaq;, quæ putaveris grata [illegible] eſſe. Vos pace jam frui audio: DEUS det, ut ſolida & conſtans [illegible] rum ſimme, & me ama. Salutat Te peramanter Dan. H[illegible] Leidæ [illegible] Januar. Anno 1637. Rumor hic eſt Comitem Arondelium, Sereniſſ. Britan-niæ Magnæ Regis ad Cæſarem legatum, Bibliothecam & cimelia P[illegible] Noribergæ coëmiſſe: An verus?

Richterus Gronovio.

QUod ad literas tuas ſuaviſſimas longè acceptiſſimasq́; nihil [illegible] ſcripſerim, Eruditiſſime Gronovi, in cauſa fuit, præter Reip. [illegible] concatenatos, invaletudo diuturnior, arthritis nimirum ſæpius [illegible] per aliquot ſeptimanas lecto affixum primùm ex bipede tripedem [illegible] in ſcribendo alioquin inpromptum, ne dicam pigrum, adeò [illegible] lidum, oſcitabundumq; reddidit, ut nihil quàm de fera, quod [illegible] videri poſſem. Nunc ipſe mecum in gratiam redire incipiens [illegible] pam apud Te deprecandum mihi eſſe putavi, quam pro amore in tuo [illegible] ſpero, mihi condonabis. De Heinſii, Herois nobiliſſimi, con[illegible] ga me mirum in modum me exhilarâſti, à quo amari magnam certè [illegible] partem duco, cujus virtutes divinas omni cultu ſuſpicere non [illegible] quam Atropos fatale filum ſecuerit. Tu, quæſo, fac, ut D[illegible] ſplendidiſſimum quàm diligentiſſimè & quàm officioſiſſimè nomine [illegible] tes, id quod vehementer etiam atque etiam Te rogatum volo. E[illegible] nes in Novum Fœdus, de quibus ſalivam moviſti, avidiſſimè, ut [illegible] ſolent, deſidero, & quid expectandum inde ſit orbi Chriſtiano ex [illegible] A-riſtarcho (bone DEUS, quantæ eruditionis opere, ut alia ejuſdem [illegible] ta æternitate digniſſima nunc taceam) facilè conjicio. Magnâ [illegible]

tione

[illegible] os tenet, quæ ſtupendæ eruditionis Vir Salmaſius, in omni [illegible] genere admiraculum excellens, elegantiori literatorum [illegible], à quo non niſi omnibus numeris perfectiſſima ſperare fas eſt. O Te beatum, mi Gronovi, cui inter tanta lumina verſari numinis benignitate, [illegible] fortunam tuam, ſcio, non cum opibus Craſſi aut Crœſi [illegible]. Macte felicitate iſtâ rariore, quâ ingenii tui dotes præclaræ Te [illegible] bonisq; omnibus acceptum reddunt. Literas tuas Rittershuſio & Virdungo [illegible]is, legendas miſi, quorum uterq; Te amore complecti[illegible], & niſi Virdungus noſter per aliquot nunc menſes ita decumberet, [illegible] dictaturioris ſuperſit, literas etiam nunc ab ipſo haberes. Inte[illegible] Te [illegible] peramanter. De Rittershuſii verò affectu calidiſſimo literæ illius [illegible] me, quarum exemplum his incluſi, dubitare Te non ſinent, ſimulq; quid de Epiſtolis Caſauboni ad Germanos conſtitutum ipſi ſit, docebunt. Ego [illegible] in præfatione Epiſtolarum Scaligeri, cujus autorem Heinſium [illegible] credo, ſpem etiam de editione Epiſtolarum Caſauboni factam animadverti, [illegible] illarum deſiderio laborare cœpi, cui tuâ tandem operâ ſatisfieri [illegible], Tibiq; gratulor. Virdungi Commentarius in Taciti Agricolam, jam [illegible] prodiit. Ante annum Digeſta Pietatis in lucem venire paſſus ſum, [illegible] & illius exemplaria mittam, ubi, quâ ratione fieri poſſit, ſignificaveris. Reverendus Dn. Saubertus tui amantiſſimus vivit, ſed ita, ut ſingulis ferè menſibus ſemel iterumq; vel cum Calculo vel cum Podagra confligendum ipſi [illegible] ita pridem Orationem habuit publicoq; donavit de innocentia Calculi & Podagræ in innocentibus: Amare etiam Te perſeverat, Cl. JCtus Johannes [illegible], qui ſalutem Tibi adſcribere juſſit, ut & Dn. Saubertus, plura ad[illegible] occupationum moles prohibet. Vale igitur Amice exoptatiſſime, &, quod facis, nos ama. Dab. Noribergæ V. Idus Junii A. C. 1637.

Gronovius Richtero.

A[illegible]e & maxime Vir. Non poſſum verbis deſcribere magnitudinem [illegible] mei, quod pectus mihi & intimas fibras pertentavit, ſimul vidi, accepi [illegible]ſſimas καὶ χρυσοῦ ἀντάξιας literas tuas. Nec definio, utrùm magis [illegible], quòd Vos valere atque in quiete & pace, (utinam hoc proprium Vobis [illegible] Deus Opt. Max!) res Veſtras ordinare cognovi, an quòd [illegible], immò amantes. Jam dudum enim quia reſponſi dies usque diſ[illegible] bar, aut meas ad Te periiſſe, aut iis Vos attineri negotiis, quæ [illegible] Vobis negarent. Itaq; nuper ad Cl. Virdungum [illegible], [illegible] repetii preces meas ad Cl. Rittershuſium, incluſiq; paginam

unam, ut exemplum videret elegantiſſimæ editionis Ep[illegible] lis Viri, & illo conſpectu permoveretur ad partem theſauri illius, [illegible] det, nobiſcum communicandam. Eas unà cum publicis miſi, uſu [illegible] biliſſimi cujuſdam Viri, ex Illuſtriſſ. Ordinibus, qui miſſurum ſe [illegible] ad Bilderbeccium, agentem ibi in rebus, eiq; in mandatis daturum [illegible] quæ venirent noſtro nomini inſcriptæ, eas confeſtim acciperet, [illegible] ſtinaret. Nunc rurſum, quanto poteſt ſtudio atque obſervantia, [illegible] ne deſinas optimum Rittershuſium urgere quamprimum, qu[illegible] quo illuſtre id opus augeri ornariq; poſſit, ut componat & tr[illegible] ad nos det. Qua de re & has, quas vides, ad ipſum, & ſi cùm ma[illegible] ctus, properavi. Non oportet verò miſſionem differri ultra Fra[illegible] nundinas, ne priùs abſolvatur liber, & poſtea commoda occaſio[illegible] Eâdem viâ expecto deſideratiſſima tua Digeſta Pietatis, & Virdungi [illegible] tarium repetitæ lectionis in Taciti Agricolam, quæ pro ſol[illegible] mittis, præcipuè tua illa Digeſta, quæ non dubito, quin ſancti[illegible] ſimarumq; Meditationum ſint refertiſſima. Nos dabimus χαλκ[illegible] triben noſtram in P. Papinii Statii Silvas, quæ ante menſem ex o[illegible] Exercitationes ſacræ τȣ̃ πάνυ Heinſii nunc ſub prelo ſudant, & n[illegible] folium eſt abſolutum. Ad eum epiſtolam tuam miſi, ut cognoſce[illegible] ta apud Te tantum Virum, eſſet recordatio familiaris olim converſ[illegible] non dubito, quin ei longè gratiſſimum ſit futurum. Reſponſum n[illegible] cepi, quia occupatiſſimus eſt & ἀυδ᾽ ὅσον κνήσασθαι τὸ ȣ̃ς, φασι, σχολ[illegible] re & Dn. Curatores tantiſper, dum ille munere diſtenditur, legendi [illegible] gratiam fecerunt. Ego verò tertio, poſtquam redditæ mihi tuæ eſſent, [illegible] ſcripſi. Salmaſius ex Galliis rediit. Is nunc edit Commentarium d[illegible] de Fœnore, in quo tota hiſtoria & jus Fœnoris Græci & Romani [illegible] multæ leges juris Civilis illuſtrantur, multa ad rem nummariam pe[illegible] ter atque a Budæo, Hotomanno, Scaligero docentur, multa alia a[illegible] eruuntur. Quòd mihi de familiaritate cum ſummis illis Viris gr[illegible] ago Tibi, & agnoſco particulam aliquam felicioris fati. Nec nos d[illegible] ligere & referre in condita inter tam opimas meſſes, quæ ſi Deo p[illegible] futura aliquando poſteritati ad eam prodantur. Specimen videbi[illegible] quam dixi, quæ utcunq; ſcriptiuncula levis, tamen mirabimini in[illegible] roſq; doctiſſimos homines, tam parùm in tam altæ eruditionis ſcri[illegible] Vix enim ullum locum tetigimus, præterquam, ubi illi errârunt, [illegible] ejus non ſunt aſſecuti. Sed hæc Vos judicabitis. Te tentatum [illegible] ne, invitisſimus legi. Credo placuiſſe ita Numini, ut cujus vi[illegible]

did[illegible]

[illegible] ad paternam hanc ejus ἡμιθείαν exemplum eſſes, opereq; [illegible]. Quod tamen ſupplex veneror, ut eam corpuſculo tuo tam [illegible] & divinæ a[illegible]æ θ·λακῳ, ut loquebantur veteres, ſanitatem concedat, [illegible] [illegible]tatem in Neſtoreos annos præſtet, quibus indiges, ut [illegible] Academiæ Veſtræ ex tantis anguſtiis pulchrius caput erigen[illegible] gloriæ juvenam ſapientisſimis conſiliis tuis reddas! Archiepi[illegible] Bremenſis, ſub optimo Principe Regis Daniæ filio Frederico, [illegible] revireſcit. De cujus pietate, prudentia, clementia in ſubjectos [illegible] oppresſiſſimos nihil poteſt dici, quod non eis minus. Sed longâ [illegible], ut corporis illius Hippoliti aut Penthei ritu diſcerpta membra ſub [illegible]o in redivivum Virbium componantur & coeant. Affectum Reve[illegible] & Cl[illegible]. Sauberti, tum Nobiliſſ. Ulrici omni obſervantiâ & amore ἀγ[illegible]. Iis, rogo, ut datâ occaſione officioſisſimam meo nomine ſalutem [illegible]. Sauberti & Virdungi valetudinem communi ſenſu doleo, & ut iſti [illegible] Academiæ atq; Urbi Veſtræ diu luceant, Deum precor! Vale, Vir magne, & [illegible]olito amore complectere. Hagæ ad III. Id. Julias ſtil. n. Anno 1637.

Richterus Gronovio.

P[illegible]tum nobis eſt literarum tuarum commercium, Gronovi dilectisſi[illegible] ob eruditionem elegantisſimam, quam usqnequaq; ſpirant, tum ob [illegible]o nos proſequeris, ſingularem, cujus non adumbrata ſigna, ſed ex[illegible]gia in [illegible]s videre licet. Atq; hanc ſerram ut reciprocare perſeveres, [illegible]. Nos ut nihil eruditionis mutuæ, præſertim inter Reipublicæ munia gra[illegible] animum hunc à ſtudiis amœnioribus nunquam non avocant, præ[illegible] Tibi poſſumus, ita de amoris noſtri erga Te conſtantiâ certum Te eſſe [illegible] ni in Te amando ſecundi. Literas tuas ad Cl. Ritterſhuſium, [illegible]um accepi, Altorphium miſi, ad quas nunc reſponſum & una Epiſto[illegible]parabilis Caſauboni, quas deſiderâſti, his noſtris incluſas vides. Scri[illegible] ad Te Cl. Virdungus, & Commentarium ſuum denuo editum in A[illegible] Taciti Tibi mittit, cui faſciculo Digeſta noſtra Pietatis adjunximus, quod [illegible]s in Te argumentum boni conſules. Diatriben in Papinii Statii [illegible]o, ingenii tui haut vulgaris monumentum ſine dubio omnium lau[illegible]. Quam ardenter quoq; videre deſiderem, quæ duo illa Euro[illegible], Heinſius & Salmaſius, orbi Chriſtiano donabunt, nuper fuſiùs Tibi [illegible] quibus Heroibus divinis ut obſervantiam noſtram & amorem officio[illegible] quàm diligentisſimè teſteris, etiam atq; etiam Te obteſtor. Et certè [illegible] Heinſio, Viri ſummi, favorem ſæpius mihi declaratum, gloriam meam ſingula-

rem hactenus duxi, de cujus conſtantia injurius ſim in v[illegible] velim: Ita haut parùm nos be[illegible]bi[illegible], ſi & S[a]lmaſii, Viri [illegible], [illegible] conciliaveris. Tibi ſi quid viciſſim ſtudia noſtra prom[ereri] p[illegible], [illegible] gare, ſed imperare licebit. Vale, Gronovi erudi[t]iſſime, & [illegible] ſidione Bredana vel aliis rebus, quæ ad ſtatum publicum perti[illegible] nos nihil nunc ſcriptione dignum occurrit. Nor[i]bergæ pri[di]e [illegible] A. C. 1637.

Idem Eidem.

AMicitiâ noſtrâ fretus peragendum quid Tibi commend[a]re [illegible] Vivit Leidæ virtute atq; eruditione clariſſimus Joh[annes] de [Laet], [illegible] Georgium Hieronymum Marſtallerum, J.U.D. antehac ap[ud] [nos] [illegible] hactenus familiariter ſcripſit; & nuper quidem Amſtelo[dam]o d. IV. [illegible], ſimulq; ſalvere nos juſſit. Pro quo officii genere acce[illegible] quas poſſum, maximas, & viciſſim Virum, quem dixi, ho[illegible] cùm Leidæ hærerem, nobis vicinum, quàm optimè cum ſuis v[illegible] triſtis hac vice nuncius eſſe cogor, dum obitum Marſtall[e]ri, Amici [illegible] ratiſſimi, ſignificare debeo. Extinxit n. eum febris ardens Fr[a]nc[o]furti [illegible] cas ſeptimanas cùm vix ante ſemeſtre Conſiliarii munus ap[ud] [illegible] ſuſcepiſſet. Uxorem Auguſtanam, fœminam honeſtiſſimam, [illegible] reliquit, poſtquam filium ſoſpitem in lucem edidit, idem fatum [illegible] diebus pòſt, quàm maritus deceſſit, terris eripuit. De qua pr[illegible] atque utriusque inopinâ morte & præſtantiſſimum Dn. de Laet ce[illegible] dere haud grave Tibi ſit, rogo. Vale & vive Amicorum exoptatiſ[ſim]e.

Gronovius Richtero.

AMp[li]ſſime & ſumme Vir, Domine ac Fautor maxime. Sil[entium] [illegible] quod mihi primò ægerrimè accidit, meditatâ apud Te oratio[ne] [illegible] qui apud neminem magis officii mei rationem conſtare cupio, n[iſi] [illegible] & ſonticam cauſam æquo animo Te accepturum ſperarem. [illegible] menſes dederam typographo, qui librum meum excudit & h[illegible] lum, in quo literæ & levidenſe munus, Diat[r]ibe noſt[ra]. Q[u]em [illegible] tris ſui ad Francofurtenſem mercatum profecturis, ut ipſe mihi [illegible] mend[a]ret, inde ad Vos curandum. Jamq; ſecurus & judic[i]a v[illegible] cùm ante p[au]cos dies Leidæ negotii cau[ſ]â eſſem, cognoſco, [illegible] (id nomen Bibliopolæ) ad nundinas miſſ[u]m & f[a]ſciculum me[um] [illegible] rio. Quæ me res vehe[m]enter conturbavit, eò maximè, quod [illegible]

[illegible]

[illegible] me tam ſerò agi gratias. De Epiſtolis Caſauboni loquor, [illegible]o nequaquam opus noſtrum carere volueram. Et [illegible] με. Te verò, Ampliſſime Domine, etiam atque [illegible] hic aliquam noxam eſſe, exiſtimes, & hanc in[illegible]am [illegible]care. Tuas ad præſtantiſſimum Latium ſtatim miſi, qui in [illegible]t. Vix explicare poſſum, quantopere me affecerit nuntius de [illegible] D. Marſtalleri, certè gaudium, quod merito capiebam ex [illegible] literis, & Ampliſſimi D. Richteri perhonorificâ ſalutatione [illegible] interpolavit, ne dicam pænè corrupit. Non poſſum enim non dolere Virum tam præclarum, tam bene de me meritum ipſo in flore ætatis extin[illegible], atque eo potiſſimùm tempore, quum jam ad diu meritos honores [illegible]enderet. Sed ita ſunt humana, & credo bene cum ipſo actum in hac [illegible] Germaniæ calamitate: Id unum me conſolatur. Cæterum quæſo, ut Ampliſſimo Viro, Dn. Richtero, quum occaſio ſeſe offert, ſignifices, me & fa[illegible] favere, & ſemper paratum fore omni obſequio ipſum colere. D. Heinſius, cum hæc ſcriberem, Urbe aberat, ſimul atq; autem fuerit reverſus, [illegible], Te hoc officium memori commendâſſe. Epiſtolam Dn. Richteri [illegible] &c. Lugd. Batav. VI. Septembr. Non diu poſt eaſdem ad τὸν πάνυ [illegible]gavi, qui ſic reſpondit: Tarditatem reſponſi ad tuas poſteriores [illegible], excuſabunt facilè variæ occupationes, quibus diſtrictus fui. Puto [illegible] eſſe moleſtiâ illâ ὀδοντάλγια, quâ Te vexari tunc querebaris. [illegible] animo, eâ Te liberatum. Expertus ſcio, quanti doloris ſit illud [illegible] illis, qui eo carent, aut contemni aut irrideri. Literas Am[illegible] Norimbergenſis D. Richteri ad Te remitto, quem meo no[illegible], ſi placebit, jubebis ſalvere. Nihil mihi optatius eſt nec acce[illegible] hujusmodi Viris, doctrinâ & probitate ac dignitate conſpi[illegible]e &c. Leidæ XVI. Cal. Octobr. Cum vero nuper eſſem ibi [illegible] panderemq; apud τὸν θαυμάσιον Heinſium, mentionem tuarum [illegible] & prælegi. Tum ille exorſus laudes tuas, de quibus lubentiſſi[illegible] more etiam honori tuo poculum libavit vini, juſſitq; huma[illegible]m ſuam Tibi reſcribere. Cæterùm ſcito, inter duos illos [illegible] Viros peſſimè convenire & magnâ arte nobis eſſe opus, ut utriusq; [illegible]s non permixti retineamus. De quo aliàs latiùs. Nudius quartus [illegible] Bredâ, quò excurreram, ut & caſtra Illuſtriſſ. Principis & Urbem contemplarer. Juvabat enim videre illud fortitudinis & prudentiæ militaris miraculum: [illegible], quam ideam & exemplar hujus ſeculi munitionum ſolitus eſt dicere [illegible] ὁ μακαρίτης, quam prudentiſſimus imperator Spinola vi capere ſe poſſe

poſſe deſperavit, & decem menſium latisſima per caſtella obſidione [illegible] in poteſtatem redegit, cujus illa obſidio Hiſpanicas opes & pote[illegible] Chriſtianos Reges Monarcham ita fregit, debilitavit, co[illegible] hil ἀξιόλογον in hos infenſisſimos ſuos hoſtes potuerit moliri, eam [illegible] bem vi apertâ & coactu, ſeptimâ poſtquam contra eam muniri c[illegible] made, ſervante eam forti ſanè & hoſtibus etiam laudato Præfecto [illegible] Venlonam tamen proditione, Ruremundam vi (neq; tamen [illegible] rat) amiſimus, ſed damnum minus fama eſt. Digeſta tua & V[illegible] mentarium avidè exſpecto. Librum meum propediem ſpero o[illegible] beccii, qui Coloniæ Ordinum procurator eſt, habebis, nunc ille V[illegible] jus gratiâ mittere ad illum poſſem, in provincia eſt, cujus hic [illegible] Vale Vir ſumme, & me ama. Hagæ a. d. VIII. Cal. Nov. Anno CIↃ IↃC XXXVII.

P. S. Quod præcipuum fuerat, feſtinatio pænè omiſerat. Quod [illegible] las Caſauboni tuâ potisſimum gratiâ & officio ab amiciſſ. Ritter[illegible] mus, immortales habeo habeboq; Tibi gratias. Rogo autem, ut [illegible] non deſinas, ut cæteras, quas in ſchedis ſuis habere ſe ſcripſit, & [illegible] obviæ, omni curâ conquirat, & ad nos mittat. Erit enim opus p[illegible] nobilisſimum: Tum lentè proceditur, ut facilè exſpectare eas poſſumus.

Richterus Gronovio.

MI eruditisſime Dn. Gronovi, Amicorum dilectisſime. Scito, [illegible] Tibi debere gratias pro literis tuis longè ſuavisſimis acceptisſimisq; [illegible] quinto abhinc menſe ad nos dediſti, quibus quæ de Heinſio, Salmaſio [illegible] Viris ſummis trigaq; literatorum ſplendidisſimâ, quos ego in oc[illegible] ruiſti, ita me abs Te beatum Tibi affirmo, ut gaudio etiam exil[illegible] cundum nempe fuit ex literis tuis, quæ alias etiam ſolius tui nomine [illegible] ſunt gratisſimæ; iſtam quoq; felicitatis partem haud vulgari acceſſione [illegible] re, pro quo certè nuncio longè exoptatisſimo ſingulari nexu me d[illegible] fateor. Obſecro autem, ut gaudium iſtud nobis perennare & [illegible] nignum tantorum Heroum, erga me immerentem licèt, con[illegible] Mihi nihil unquam erit antiquius quàm ut amore illo, ſi non al[illegible] ſingulari obſervantiâ animiq; promptitudine non fucatâ dignum me, [illegible] licet, reddere posſim; quod Tu pro tua, quâ polles, facundiâ co[illegible] culcare noveris, illis omnibus & ſingulis (quos ſalvere jubeo pera[illegible] votisſimè) quam ego literis explicare. Faſciculum & Diatribam [illegible] miniſti, nondum accepi, ut rectiùs igitur curare ea velis, atq [illegible] quod accendiſti, reſtinguere rogo. Digeſta noſtra, ſpero, jam Tibi [illegible]

[illegible]

[illegible] mihi, & eadem forſan eorum eſt fortuna, quæ tui faſciculi, ſignifica-[illegible], ut de impedimentis inquirere poſſim, curavit ea mercator noſtras Heige-[illegible] ad fratrem in Athenæo Leidenſi Studioſum. Nunc accipe, quæ de Virdungi [illegible], [illegible] non ampliùs noſtri, ſed τῦ μακαρείτυ, obitu & ſucceſſore diſci-[illegible]em ipſe jam pridem deſignavit & ſuccenturiari ſibi optavit unicè, neſcire Te nolo. Ingrata ea Tibi fore injurius ſim in amorem tuum, quo defun-[illegible] paratus es haud tralatitiè, ſi dubitare velim. Neque, credo, diſplicebit ſucceſſoris, Viri-Juvenis eruditiſſimi pariter atque modeſtiſſimi, ingenium præclarum Virdungo olim tantopere placitum & amatum. Sed & hoc audi. Ex quo tempore Procancellarii munus Academ. noſtræ imponi mihi paſſus ſum, in promotionibus publicis pro more Lycæi noſtri Orationes mihi habendæ ſunt, quarum decadem priorem Amicorum efflagitationibus aſſiduis, propediem edi permittam. Quo eventu, viderint illi, qui me ſæpius renitentem tandem expugnârunt. Deſignationem his incluſi. Vale &, quod facis, mutuo amore me proſequi perſevera. Noribergæ prid. Id. Mart. cIↃ IↃc XXXVIII.

P. S. Si vena tua elegantiſſima carmine editionem exornare dignabitur, (non enim tam citò abſolvetur, quod nondum eſt inceptum) priſtinis tuis erga me meritis & iſtum cumulum annumerabo. Quid de Caſauboni Epiſtolis ſperandum nobis ſit, ſcire aveo. Ut & illud, quo pretio Athenæum cum commentariis Caſauboni, Solinum cum commentariis Salmaſii, & Euſebium Scaligeri, & quæ de emendatione temporum edidit, Lugduni Batavor. emere liceat. Ubi ſignificaveris, quod rogatum Te volo maximè, ſcribam Tibi, quid velim amplius. De Heinſii annotationibus in Fœdus Novum, reſponſum ab ipſo expecto, ad quem nunc iterum ſcripſi. Quæ à Rittershuſio noſtro deſideras, jam, credo, ipſe Tibi reſpondit. Statim enim tuas ad illum miſi. Vale iterum φιλ-[illegible] κεφαλη, & amici importunas petitiones affectui in Te noſtro ſingulari tribue. Orationis, de qua ſupra quatuor exempla accipis, de quibus tria tribus illis Viris, quos ſuprà laudavi, colendiſſimis, vel Virdungi non ignoti nomine cum ſalute pl. offeres. Addidi unum de ruina nobilitatis Romanæ, quod gratum Tibi fore nullus dubito. Raptim ut ſuprà.

Gronovius Richtero.

S. P. Ampliſſime Vir. Cùm in procinctu eſſem, ut Amſterodamum irem, quò ad ſe plus vice ſimplici me invitavit Voſſius ὁ πάνυ, ſupervenit optimus Heigelius & [illegible] faſciculum tuum inq; eo duplex munus mihi tradidit. Utriusq; χάριν ingentes ago gratias, Teq; oro, Vir magne, ut apud Cl. Virdungum id meo nomine facias, qui niſi occupatiſſimus eſſem & ſtans pede in uno

hæc chartæ inlinerem, hoc munus non delegarem. Ipſe non ut ἀθλ[illegible] ſtarem Vobis; quod enim χάλκεα χρυσῶν? ſed ut debitum pridem e[illegible] potiùs, è veſtigio reddidi duo exemplaria illi Diatribæ ad Silvas, Tibi [illegible] terum Cl. Virdungo inſcriptum, quando poſt tres dies ſe caſtra moturum & patriam repetiturum ajebat. Qui propter officia plurima carus mihi eſt, e[illegible] quoq; nomine felix iter ipſi rebusq; ejus opto, ut iſta τεκμήρια meæ [illegible] Vos obſervantiæ ad Vos ſalva perveniant. Plura miſiſſem exemplaria, ſi plura in mundo habuiſſem, aut tantum mihi Heigelioq; fuiſſet otii, ut ego ab typographo petere, ille me petentem exſpectare poſſemus. Nunc cupidus ſ[illegible] ligendi judicii veſtri, hæc principia ſunt, quibus omina ineſſe canit Vates, [illegible] rum deſcriptor: Ea ſi cum plauſu excipientur, habebimus in poſterum, [illegible] deamus ipſi, & habebunt eruditi, cur quippiam de ſtudiis noſtris ſperent. Sin, à riſu & ludibrio liberabimur maturo ſilentio, & amabimus illud, λάθε βιώσας. Epiſtolæ Caſauboni bene procedunt. Erit opus egregium & ſpectabile. Mirabar faſciculo tuo nullas additas Cl. Rittershuſii literas, qui perbreves illas, [illegible] prolixis, ſe redempturum erat minatus, & ſimul, quæ penes fratrem eſſent, Caſauboni miſſurum pollicitus. Si ſuper eſt ſpes nanciſcendarum illarum [illegible], oro, Virum optimum, ne nos illis carere ſinat. Nam conſilii iſtius de [illegible]pere Epiſtolarum dando quæ ratio? aut quando id opus apparebit? [illegible] nullo genere ſive amplitudinem, ſive typorum elegantiam, ſive chartæ n[illegible], ſpectes, id cum noſtro fore comparandum. Autor eſſem potius ipſi, ut ex Epiſtolis diverſorum ad τὸν πάνυ Parentem ejus ſcriptis, ſelectum vol[illegible]. Sic & meliùs merebitur de re literaria, & Famam Nominis reddet [illegible]. Sed & liberum tuum habebit non publicare ullam, in qua non aliquid [illegible]. At in dandis unius clari Viri Epiſtolis fieri non poteſt, quin multæ [illegible]tur, quæ præter ſalutationem nihil ferant. Cl. Salmaſius partem pri[illegible] ſuris edidit. Vellem videres jam, aut mihi nunc eam mittere liceret. [illegible] ille Vir παντεπιστήμων eſt, aut nemo eſt. Vale, Vir Ampliſſime, in gloriam [illegible] nate, &, niſi grave eſt, Cl. Rittershuſium alioſq;, quibus curæ nomen [illegible], ſalvere jube. Hagæ poſt diem III. Eid. Mart. Anno cIↃ IↃc XXXVIII.

P. S. Quid audio de Bibliotheca Im Hofiorum, quæ à Pirckheimero deſcendit? Verùmne eſt, Legatum Regis Magnæ Britanniæ Comitem Arundellium emiſſe eam, uti hîc fertur. Amabo Te, fac, id ſciam. Cum [illegible], poteris Coloniam deſtinare tuas ad Bilderbeccium, Agentem Dnn. Ordinum. Is libenter ad me curabit.

Idem

Idem Eidem.

AMpliſſime Vir. Feſtinatio optimi Heigelii noſtri effecit, ut, cùm ille mihi redderet veſtra ἱερουδῖα δῶρα, tuum, inquam, & Cl. Virdungi, Vobis gratiis agendi copia non eſſet. Poſtea aliquot dies inter catenata negotia & varios diſcurſus mihi effluxere, ſic, ut parùm de ſtudiis cogitarem. Ubi inde me explicui, nihil mihi antiquius, quàm ut guſtum caperem duorũ egregiorum ſcriptorum, quorum alterum doctiorem me faciet, alterum religioſiorem, qui apex Chriſtianæ ſapientiæ eſt. Quid verò quantumvis magna eruditio eſt ſine arte colendi & placandi Numinis? Verè ille olim primas mortalibus ſcelerum cauſſas fuiſſe naturam neſcire ſuperorum: Et magnâ mercede didicimus, diſcimusq́; tum maximè in miſera patria, quid ſit in iſta re vel imperitiorem vel omiſſiorem eſſe. Utinam hoc tandem ſeriò agnoſceremus! Utinam multis illorum

Οἷς λαοίτ' ἐπιτετράφαται καὶ τόσσα μέμηλε.

facundiſſima tua & cordata præfatio perſuaderet! Tangis enim ipſum fontem mali, & unicum propinas remedium, quo tanta malorum lerna ab imo usq; exeratur. Atq; ego, dum apud animum meum meditor, quas Tibi laudes grateſq́; agam, ſic mecum conſtitui, veriùs gratias agi non poſſe Tibi, quàm ſi illâ arte, quam graviſſimus autor nos doces, utamur. Itaq́ in ſinu poſthac geram illum lepidum novum libellum. Aridâ modò pumice expolitum, & pietatis officium gratamq; λειτουργίαν Te myſtagogo exercebo. Diatriben accepiſſe Te, puto. Aveo de ea cognoſcere tuum, hoc eſt, ſeverum ac forte judicium. Epiſtolæ Caſauboni tandem reſpiciunt finem, ac fortaſſis poſt menſem σὺν Θεῷ εἰπεῖν erunt abſolutæ. Earum, curabo, ſimul prodierint, exemplaria habeatis. Elzevirii parant alteram editionem Epiſtolarum Scaligeri. Vidi hiſce oculis apud Cl. Rittershuſium pluſculas ad Parentem ejus ab illuſtri illo Viro ſcriptas: Vix una edita eſt. Quod ſi eâdem comitate, quâ fecit in Caſaubonianis, illas deſcriptas huc mittere volet, curabo, ut illud augmentum eximio nunc operi addatur. Salmaſius primam partem de Uſuris dedit, opus omni genere doctrinæ referiſſimum. Nuper etiam, cùm Florus recuderetur, addidit ſcriptorem antehac ἀνέκδοτον Lucium Ampelium elegantem ſatis, &, quem mirum eſt, tam diu latere potuiſſe. Libellus eſt inſtar Polyhiſtoris Soliniani: Auctor à deſcriptione partium Orbis ad hiſtorias progreditur, & multa habet, quæ alibi non leguntur. Ad Cl. Virdungum unas de eodem oleo parabam: Sed avocor. Itaq; rogo, quod commodo tuo fiat, ut meo nomine officioſiſſimè eum ſalutes, & pro munere aureo gratias ei gratiſſimas agas. Quæ ſpes in lectionibus illius in Eutropium? Hofmannum quoq; ſalvere velim: Qui Vir præſtantiſſimus nuper reſponſum à me

petiit ad epiſtolam ſuam, quam ego nullus vidi. Vale, Vir Ampliſſime, cum tuis, & me ama. DEUS Te Reipubl. & Academiæ σεμνὸν ἔρεισμα [illegible] Ha-gæ a. d. III. Cal. Majas Julian. Anno 1638.

Idem Eidem.

Ampliſſime Domine. Graviter afflixit me triſtiſſimus nuntius de obitu Cl. Virdungi, in quo Academia Veſtra magnum decus literæ σεμ[illegible], omnes Amici Virum optimum καὶ φιλόφιλον ὡς μάλιϛα amiſimus, in [illegible] præ-ſertim penuria ſanè ſapientium & doctrinæ morum virtutisq; curam adju[illegible]-tium. Gaudeo tamen, ut, per dolorem licet, ex τοῦ μακαρίτου poti[illegible] diſci-plina ſubnatum præclarum ingenium, quod defuncti & funus laudaret & [illegible] bonis omnibus ſortiretur. Cujus vim expectationemq; ex egregiis ſpecimini-bus animo concepimus, quibus ille eruditionem juxta & pietatem erga Præce-ptorem ſuum luculentiſſime probavit. Optamus longos ei & felices annos, & ſpem, quam dedit, tantam impleat, & multis etiam paraſangis ſuperet. Gratia verò ſit Prudentiſſimis illis Viris, qui Te expugnârunt, ut docta tua dicta pro-nunciata ad aures coronæ præſtantiſſimæ omnium oculis exponere dig[illegible]. Sanè ſi diſceſſio facienda ſit, quomodo concedere ego aliam in partem poſſim, qui cùm primam ex facundiſſimo ore tuo excepiſſem, ἐξ ὄνυχος τὸν λέοντα æſti-mans exinde admirari Te cœpi & notitiam tui ultro ambire? Equidem [illegible]-vam motam mihi fateor, & oportere omnes vates concurrere ac co[illegible]-ros ſuas ad tantum munus cohoneſtandum. Quos inter ego comparere non poſſum, niſi ſuffragio tuo, qui nec unquam ad Heliconis fontem admiſſus ſum, & ſi quam habui venulam, ea in uſu longo exaruit. Ex quo enim his in orbe un-diq; tot præſtantibus Poëtis circumfuſus vixi, conticui, & multis annis [illegible] quaterve tentavi chelyn. Memineram quippe legiſſe apud Co[illegible] Se-*nuiori ſi quis ſuas pugnas narrat, de illius ore fiunt ſordida*: Pulſavi tamen [illegible] ſpretus toties neglectusq; Muſarum fores, & epigrammation velut ex [illegible] exſculpſi, cujus omine jus tuum erit: Sive abolere illud & Veneris m[illegible]-re, ſive, quia ars in eo nulla eſt, amorem boni conſulere velis. De libro [illegible] mandaveras, inquiſivi. Euſebius Scaligeri Leidæ Hagæq; venalis non eſt. De emendatione temporum venditur florenis Belgicis 16. hoc eſt, ſex [illegible] & baziis, puto, octo aut novem veſtris. Salmaſii Solinus 18. flor. h. e. [illegible]. ſeptem & baz. duobus an tribus. Athenæus cum comm. Dalecampii & Caſau-boni flor. 16. ſi quid præterea vis, nihil tam magnum eſt, modò ſit in viribus [illegible] quod non lubens Tibi, magne Richtere, debeam, impera modò, & [illegible]. (Salmaſius, Heinſius, Latius merito tuo in oculis Te ferunt, virtutes [illegible]

[illegible] & benignitati gratias agunt.) Vale, Vir Ampliſſime & uti amare me oſten-[illegible] quaſi ære tuo emptus eſſem. Hagæ a. d. III. Cal. Jun. Julian. Anno [illegible]

P. S. Caſauboni Epiſtolæ lentè procedunt non operarum magis, quàm ty-pographi ignaviâ, quod genus mirificè eruditis illudere nôſti, quia ex ſe famam [illegible] pendere putant. Diatriben accepiſſe Te puto. Quia optimo Virdun-[illegible] potuit munus noſtrum contingere, ſi ita placet Tibi, Rittershuſio id di-cat [illegible] alio, qui tamen antiquum obtinet, hoc eſt, noſtri obliviſcitur.

Ad Ampliſſimum & ſingularem Virum
DN. GEORGIUM RICHTERUM, JC.
Noricæ Reipubl. Conſiliarium, Academiæ Procancellarium graviſſimum, cùm, poſt DIGESTA PIETATIS, ORATIONUM DECADEM ederet.

DElicium Patriæ, quo ſe probat inclita Noris,
Ac Pirckheimerum non ſupereſſe vetat,
Et quos innumeros victura nomina famæ,
Aut parit aut ingens matris adoptat honos,
Poſt claras artes & magni juſſa Senatus
Et curas patrium quêis Helicona beat,
Exemplo docet ille ſuo, quo pondere vocis
Pertractandi homines, quâ pietate Deus.
Sic RICHTERVS agit, ſic dividit ocia tantùm
Et vacuas horas: Deſidis illa quies.
Quem colitis cives, Academi templa verentur,
Autore à tanto quis didiciſſe neget?

JOHANNES FREDERICUS GRONOVIUS.

Richterus Gronovio.

S. P. Mi eruditiſſime atq; exoptatiſſime GRONOVI. Lentum nomen, fateor, me habes, ſed non malum. Agnoſco enim bonâ fide tarditatis cul-pam, quam ad ternas tuas jam diu ſilendo contraxi, ad easq;, ſerò licèt, reſponſa,

quæ debeo, nunc ſimul, quantum fas eſt, exſolvo. Et quidem ad poſ[illegible] III. Kal. Junii datas, omnium primò, quibus carmen [illegible]ſtectus in me [illegible] genii rarioris argumentum (nunc publicum) adjun[illegible]ſti, pro quo, ut [illegible] officiis, in me promptiſſimis, gratias Tibi agere debeo, ſed, qui ſatis di[illegible] ſcio. Tantas igitur ago, ſi non quantas volo & debeo, ſaltem qu[illegible] Relaturus, quod ſpondeo, nunquam non, quoties per occaſionem licebit, [illegible] ſtudioſiſſimè. Diatriben tuam, quam nondum accepi, eò avidiùs qu[illegible] pecto, quò diutiùs tanto munere, per neſcio quas remoras, carendum [illegible] Ubi accepero, exemplum alterum, Virdungo olim, noſtro deſtinatum, R[illegible] huſio, ut jubes, reddi curabo, quem, ut petitioni tuæ æquiſſimæ in m[illegible] piſtolis Scaligeri & Caſauboni ſatisfaciat, non ita pridem coràm mo[illegible] effectu ipſius ad Te literæ loquentur. Interim Orationes noſtras his ad[illegible] ita Tibi mitto, ut eas duntaxat amoris noſtri habeas indices, nequaq[illegible] quaſi tanti eas faciam, quæ à magnis ingeniis, quibus tuum citra ad[illegible] dium (quod deteſtor) annumero, diligentiùs legi mereantur: Quâ animi [illegible] ficatione etiam reliqua tua tria exemplaria magnis iſtis literatorum Ephor[illegible] ris ſummis, Salmaſio, Heinſio & Latio, cum pl. ſalute offerri cupio. J[illegible] illorum ſublime extimeſco potiùs quàm deſidero: Neq; ignoro Heroas [illegible] mediocria (ſi modò & inter mediocria noſtra ponere licet) non deſcen[illegible] gumenta hæc ſolùm habeant affectus, quo illos proſequor, amantiſſim[illegible] ad alteras tuas accedo, quibus, III. Cal. Maji exaratis, ſalivam de Lucio [illegible] pelio moviſti, quem Salmaſius ὁ πάνυ cum Floro edidit. Eum, ut & ej[illegible] partem primam de Uſuris, quam ſcribis, nimiùm quantùm videre geſt[illegible] non Heinſii Annotationes in Novum Fœdus, ſimulq; Epiſtolas Ca[illegible] quas, Te feliciter obſtetricante, in lucem prodituras jam diu eſt, cùm [illegible] mus, & alias magnarum iſtarum animarum fœtus, quorum pretium nup[illegible] ficâſti, de quibus commodè ad nos mittendis apud mercatores noſt[illegible] ram, &, ſi quid certi mihi innotuerit, ad Te ſcribam proximè. Ad pri[illegible] niq; tuas, III. Eid. Martii ſcriptas, illud ſaltem eſt, quod nunc reſpondeam [illegible] tribe enim tua, ut jam ſuprà dixi, nondum nobis eſt reddita) verum om[illegible] quod de Pirckheimeri Bibliotheca, Legato Magnæ Britanniæ Regis ve[illegible] diviſti: Quod ut Tu non absq; cauſa miraris, ita multi ſunt apud nos, [illegible] felicitatem exteris invident. Sed ita, credo, erat in fatis, quo Recto[illegible] DEO O. M. Te commendo, Teq;, Amice jucundiſſime, ex animi ſente[illegible] cupio. Dab. Noribergæ Calend. Septembr. A, C. 1638.

Gro-

Gronovius Richtero.

O Gratas mihi exſpectatasq́, tuas, Ampliſſime Virorum, quas a. d. IV. Cal. Jan. Jul. demum accepi. Jam tabellarios accuſabam, jam metus fingebam mihi & cauſſas diuturni ſilentii atroces: Nam de amore tuo dubitare nefas. Eas igitur vanas fuiſſe, ſolisq; occupationibus tuis, quas graviſſimas eſſe ſcio & debere omni privatæ curæ præverti, me ceſſiſſe lætor. Magnas etiam gratias habeo Tibi pro præclaro tuo munere, in quo omnia egregia πάντα λόγων τε καὶ ... σεμνότητος μεστὰ, πάντα εὐπρεπῆ, præter ſolum meum inconditum κάλλιμα. Obtuli etiam Triumviris illis, quæ miſiſti, exemplaria, qui gratias agunt ingentes, in primis D. Heinſius ὁ θαυμάσιος, cujus literarum ad me exemplum incluſi. Diatriben meam tandem Vobis redditam exiſtimo. Nunc accipe ejus libellum fratre non meliorem. Qui etſi dignus non ſit, qui à Te legari, dignum tamen eſt affectu, quo me complecteris, ut etiam tenuium curarum noſtrarum non ſis ignarus: Dignum eſt obſervantiâ meâ, ut pro eximio dono, quæ poſſum, Tibi redhoſtiam, hoc eſt, χάλκεα χρυσείων! Libenter addidiſſem exemplar ad Cl. Ritterſhuſium. Sed non auſus fui faſciculum gravare; præſertim cùm alium fortè craſſiorem ab ipſo exſpectem. Proximis nundinis unà cum Epiſtolis Caſaubonianis id certò mittere conſtitui. Interim autem velles ipſi, rogo, de Alexio, quem per me Salmaſio promiſit, isq; non exſpectat, ſed διψᾷ. Ejus pars ſecunda de Uſuris una cum Heinſii Exercitationibus menſe, puto Martio aut Aprili ex Elzeviriana officina prodibunt. Si quid me tuâ cauſsâ hîc vis curare, ingentem mihi feceris injuriam, ſi id fidenter mandare mihi pigreris. Vellem plura, ſed & aliis occupationibus avocor, & pluſculæ epiſtolæ ſcriptæ jam me defatigârunt, & ſcribendæ integrum redderent breviorem. Vale, Vir magne, & me ama. Hagæ a. d. III. Eid. Jan. Jul. Anno 1639. Quem Tibi, tuis, Veſtrisq; Reipubl. lætiſſimum precor.

Heinſius Gronovio.

VIrorum Amiciſſime. Inter præclaras, quas ſemper admiratus ſum, animas Richterum noſtrum habeo: Cum quo ſuaviter ante annos plures hîc egiſſe memini. Quò gratiùs eximium ac verè tali Viro dignum, quod nuperrimè miſiſti, munuſculum fuiſſe fateor. Cujus nomine, quantum illi debeam, apud Virum Ampliſſimum occaſione primâ teſtabor: Quod ut per Te fiat, interim obnixè rogo qui quantum Tibi quoque hîc debeam, & candidè & lubentiſſimè agnoſco. Amiciſſimo Fabricio me ut commendes, peto: Ad quem ante dies aliquot, cùm adhuc Trajecti eſſet, ſcripſi; quas rectè illi traditas non dubito:

bito: Per Te tamen, niſi grave id, certior de eo velim fieri Præſtantiſſime ac Clariſſime Vir, Vale. Lug. Batav. 6. Jan. Anno 1639. Totus & ex animo tuus

[illegible].

Gronovius Richtero.

S. P. Ampliſſime & magne Vir. Nactus occaſionem [illegible] aliquid literarum, Te præterire religioni habui, [illegible] cum de [illegible] meo ex Hollandia Te monere negotia & feſtinatio me prohiberent. Ultimas meas, quibus Heinſianarum exemplum, nî fallor, adjunxeram, ſpero rectè Tibi redditas. Libellos etiam meos quin tandem acceperis, non ampliùs dubito. Ego, cùm ita exigeret res præſens, ægrè à tot præſtantibus ac amicis animis [illegible], affolet, divulſus, relictis ſarcinulis & librorum ſuppellectile, quam [illegible] pliorem, dum ibi hæreo, comparavi, ex Belgio produxi peregrinationem [illegible] in hanc inſulam, & inde in Galliam quoq; trajecturus ſum. Cui videndæ & jus capiendis in Jure Civili honoribus aliquantum temporis deſtinavi, antequam patriæ me reddam gremio. Promiſerat Cl. Rittershuſius, ſe miſſurum ad me Alexii Regis de re militari Commentarium, quem Salmaſio traderem, [illegible] ille exſpectat impatienter. Dedi in mandatis familiari cuidam, ut, ſi me abſente faſciculus ille Hagam adferretur, ſecurè eum reſignaret, & librum ad ſummum Virum deſtinaret ociùs. Nunc, rogo, ſalute dictâ meo nomine, quàm [illegible] ſimè moneas optimum Rittershuſium, ut ſi nondum itineri commiſſus eſt theſaurus iſte, rectà cum literis ſuis eum ad Salmaſium per Elzevirios, aut ſi quos habere poteſt Amſterodami fideles hujus negotii procuratores, mittat. Confirmo, ei meâ fide gratiſſimum futurum id munus, & quàm primùm reſponſum à maximo & ad humanitatem nato Viro habiturum. Nam Illuſtris Dominus de Trenhoven, cujus comitas olim inſerviebat mihi in literis ad Vos per Bilderbecium mittendis ingenti Reipublicæ, & literarum damno paucis ante abitum meum diebus extremum diem clauſit. Si quid his reſpondere otium eſt Tibi, poteris addere id Nobiliſſ. Dn. Ulrico, à quo has accepiſti. Nec enim proximis [illegible] menſibus ex Britannia diſcedam. Et filius ejus libenter ad me curabit, etiam ſi in Galliam jam iviſſem. Atq; ibi, ſi qua in re inſervire Tibi potero, invidebis obſervantiæ erga Te meæ, niſi fidenter mihi imperabis. Vale, Vir Ampliſſime, & vive noſtri memor. Scripſi raptim Londini poſtrid. Id. Maji Julian. 1639.

AMpliſſime & Conſultiſſime Vir. Vide, quàm ſim importunus & nugarum mearum Te ſemper faciam teſtem. Non erat ſatis ſemel Papinii Silvas attigiſſe: Vix prodiit liber meus, & ſubitò adverſarium invenit. Is eſt Emeric

Cruceus,

Cruceus, Monachus &, neſcio, in quo Collegio Pariſienſi pædagogus. Qui cùm impar Achilli ante me congreſſus fuiſſet, non temperavi mihi, quin locis quibusdam inſubidum hominis judicium redarguerem. Ille quaſi conflictus cum Gevartio bene ei ceſſiſſet, integro anno vix tandem Antidiatriben ſive Frondationem, ut appellat, exſculpſit, in qua omni genere convitiorum in me debacchatur & præcipuas obſervationes noſtras ſucco lolliginis adſperſit. Cùm Roterodami commodum conſcendere vellem, id futile ſcriptum redditum eſt mihi, miſſu magni Salmaſii, ad quem exemplaria aliquot deſtinaverat Puteanus. Ego, dum Angliam viſo, feſtinato calore ex itinere reſpondi. Nec ille dignus erat, cujus ratio ulla haberetur, nec noſter ille abortus lucem merebatur. Ut tamen Lutetiam veni, eruditionis matrem tantum apud me potuerunt præſtantiſſimorum Virorum ſtimuli, ut haud invitus typographo darem. Cæterùm per abſentiam meam opuſculum ita deformatum eſt, ut me ejus pigeat pœniteatq;. Nihil eſt in eo, quod lectionem tuam allicere poſſit, ubi tamen ridere voles, ſuadeo primam hanc materiam ne dedignere. Sanè dum meditabar, freno potiùs quàm calcaribus indigere mihi videbar, tam luculenter ubiq; reperiebam jocandi anſas. Si hoc quoq; ſcire vacas. Pridie Cal. Majas honores ſummos hîc in Jure utroq; ſuſcepi. Nunc in procinctu ſum, ut ver æſtatemq; proximam σὺν Θεῷ εἰπεῖν in celebrioribus Galliæ Provinciis Urbibusq; conſumam. Quanquam nihil eſt, non dico in toto hoc regno, ſed in omni terrarum orbe, quod Pariſiis queat comparari. Ibi eruditio, ibi humanitas, ibi mores habitant: Ibi perpetuæ elegantium hominum nundinæ, nec uſpiam magis ingenium & virtus minore cum invidia æſtimatur. Itaque omnia mihi præ illa Urbe ſordent, & hoc properabo magis, quò citiùs tam candidarum animarum amplexu, reddi me poſſe ſperabo. Illuſtriſſimus Legatus Grotius recudi curavit librum de Veritate Religionis cum additamento egregio notarum. Ejusdem in N. Teſtamentum Obſervationes perfectæ ſunt, nec quicquam præter typographum deſideratur, quem tamen vix ibi ingenti bonorum cum dividia inveniet. Libri LX. Baſilicon, qui poſt Cujacium periiſſe credebantur, denuo reperti ſunt, ingens theſaurus Jurisprudentiæ & maximo pretio à Rege redemti, qui Annibali Fabroto ſtipendium annuum eâ ſolùm fini conſtituit, ut iis vertendis edendisq; operam daret. Deſiderius Heraldus ſub incude habet erudititiſſimum opus de autoritate rerum judicatarum. Salmaſii parens ſummus nobiliſſimusq; Vir, Præſes Parlamenti Burgundici Ditione, non ita pridem μακάρων ἀριθμείοις cæpit, quod ejus adventum in hoc regnum cauſabitur, qui ut eſt exſpectatiſſimus, ita tantum temporis, quod cernendæ hæreditatis causâ hîc aget, publicis curis eripi jure

Hh doleo.

doleo. Habebam alia: Sed avocor. Vale, Vir magne, & me ama. Ju[illegible] Andium Nonis April. Anno 1640.

P. S. Puto, accepiſſe Te, quas Londino ad Te dedi. Exemplaria duo curavi tradi civi veſtro egregio, juveni Hectori Pœmero: Alterum, niſi grave eſt, Cl. Rittershuſio cum multa ſalute tradi curabis. Vale, Vir ſumme.

Richterus Gronovio.

S. P. Clariſſime & Conſultiſſime Vir, Amice non è multis. Annus nunc eſt quartus, quum nihil literarum ad Te dedi, abs Te verò accepi ternas ex Hollandia, Anglia & Gallia, ſimulq; donaria tua acceptiſſima; Diatriben, [illegible]-quam, in Papinii Statii Silvas, libros Obſervationum & Diatribes elenchum: Ingenii tui magni monumenta præſtantiſſima, & quæ certè ſeculum ferent, pro quibus haut vulgariter obſtrictum me Tibi agnoſco. Duplici etiam nomine gratulandum à me Tibi eſſe ſentio, tum quòd ſummos in Utroq; Jure adeptus es honores tuo merito, tum quòd contra Diatriben tuam talem nactus es antagoniſtam, qui calumniando hoc boni nobis procuravit, ut & eruditionis tuæ ac virtutis ſpecimina dares uberiora, & amor egregius Nobiliſſimi Salmaſii, literatorum principis ſine pari, in Te tam luculenter conſtaret publicè. Macte hac felicitate Virorum præſtantiſſime, ad tanti amatoris virtutes inuſitatas adæquare ne ceſſa. Cum primis verò cave, ne diuturnum ſilentium noſtrum ſequius interpreteris. Præter occupationes meas Reipubl. graviſſimas, quæ tempore hoc belli in Germania plùs quàm inteſtini magis magisq; augeſcunt, etiam invaletudinem meam frequentiorem, qua cum confligendum mihi eſt quotannis, puto, non ignoras. Nolebam præterea ideò ad Te ſcribere, quia inſcius eram, ubi locorum hoc vel illo tempore hæreres, dum nunc cum Belgis, nunc cum Britannis, nunc cum Gallis vitam transigebas: Præſertim quum Te, poſt Galliam peragratam, etiam Italiam perluſtrâſſe inaudiverim; atq; ita quidem, ut Romæ etiam ſummo Pontifici non ignotus bene vixeris; licèt Caſauboni Epiſtolæ (theſaurus ingens, pro cujus publicatione Orbem literatorum in ære tuo habes) ut liber hæreticus, Vulcano ibi traditus dicatur. Sed non opus erit operosa excuſatione apud amantem. Ad alia igitur. Præter Salmaſii libros de Uſuris, ut & τοῦ πάνυ Grotii Annotationes Evangeliorum, quibus ſe ipſum nunc, ut antè alios, ſuperavit. Si quid nôſti, quod Viri iſti divini publico ulteriùs donarint, certiorem me, quæſo, redde. Illorum enim ſcripta accuratiſſima unicum poſt ſacrum codicem contra horum temporum calamitates ſolatium habeo. At verò & ſtatum rerum tuarum, & quid ampliùs ab ingenii tui rarioris dexteritate expectandum nobis ſit, brevi, fac, ſciam. De me ſi quid audire velis, ille, qui has

Tibi

Tibi reddet, filius meus unicus & dilectiſſimus, Johannes Georgius, coram Tibi ſignificabit, quem Lugdunum Batavorum ſtudiorum gratiâ, faxit DEUS feliciter mitto; cui, quum Hamburgum, ubi Te nunc vivere audivi transeundum ſit, nefas putavi, eum absq; meis ad Te literis illuc ire, & in emporio Germaniæ floreniſſimo eum non videre, cujus flores, fructusq; ingenii longè præſtantioris ibi nunc potiſſimum vireſcere unà mecum non neſcit, & à quo exinde amari deſiderat maximopere. Fac igitur, mi Gronovi, ut voti ſui compos reddatur, quod fiet, ubi eum diſcedentem familiaribus tuis Salmaſio, Heinſio, Boxhornio, Barlæo, & quos alios Amſtelodami, Leidæ & Hagæ habes Viros eximios, Romano more, quod rogo, commendabis. Vixit Altorphii per quinquennium haut incola degener, & in Philoſophiæ Legumq; ſcientia, literis humanioribus eo tempore diverſa ſpecimina publicè edidit, pro quibus Numinis benignitati gratiæ nobis maximæ ſunt agendæ. Ego verſum illum Maronis:

Omnis in Aſcanio chari ſtat cura parentis,

nunc demum verè intelligo, quod & Tibi aliquando contingat, opto. Injurius verò ſim in virtutem tuam, ſi de affectu tuo erga nos dubitare velim. Igitur Vale, Amicorum exoptatiſſime, & ad has quàm primùm, quæſo, reſponde. Sed excidit, quod omnium primò ſcire Te volebam. Itaq; nunc addo: Nactus ſum Papinii Statii codicem manuſcriptum antiquum, quem forſan gratum habuiſſes, quum ſcriberes Diatriben tuam. Sed & nunc, quid cum eo velis, expectat: Jube igitur quicquid volueris, & parebit. Vale iterum, &, ſi me amas, filium quoq;, cordis mei dimidium, ama. Dab. Noribergæ ad d. XIV. Maji A. C. 1642.

Gronovius Richtero.

AMpliſſime & Conſultiſſime Vir, Domine & Amice maxime. Quas a. d. XIV. Maji ſcripſiſti gratas ter & ampliùs Idibus Decembris accepi, ſed videndi latoris voluptate fraudatus. Quod non tam ipſius quàm meâ causâ doleo. Quippe ipſum nomen paternum claris hominibus ſatis commendat mihi egregia occaſio & officii in partem teſtandi & tanti Viri Amiciq; ſobolem complectendi periit. Sed ut utrumq; damnum reſarciatur, ego primis meis ad Leidenſes mentionem ipſius dignam tuis meritis faciam, & Tu jubere ipſi potes, ne ex his provinciis me inſalutato diſcedat. Bidui itinere diſtamus ab Hollandico Athenæo, nec ipſum pœnitebit ſuſceptæ tam parvæ moleſtiæ. Ne enim ignores, mihi ex ambitioſa peregrinatione reduci Daventrienſes Tranſilvaniæ, ut nôſti, civitas gratos compedes injecerunt, & Profeſſionem Hiſtoriarum ac Eloquentiæ ſtipendio Ioccc flor. Holland. demandârunt. Romæ agens in ipſa domina rerum Urbe primùm ab ipſis honorificè invitabar: Sed gratias agebam,

quòd deſtinatum curſum rumpere nollem, nec ipſos me exſpectare diu a[illegible] vagaturum opinabar. Poſt octo menſes denuò ſollicitabant Lutetiam re[illegible] ſum; deniquetot Amici in Belgis auctores erant, itaq;, quamvis nolentibus [illegible]gnatis, manum illis dedi. Sed ſecreto me impellebat, quòd refugerem turb[illegible], negotiorum & quietem literariam captabam ad exaſciandam illam mate[illegible], quam in peregrinatione ex variis, ut ita dicam, ſilvis cecídi. Andegavi octo menſes ſubſtiti, & maximè vetus meum Juris ſtudium recolui, inq; maxima [illegible]quentia non modò juvenum, ſed civium honoratorum, ut Adſeſſorum Cu[illegible] Præſidialis, Advocatorum, aliorum Magiſtratuum, quibus innotueram, & reſpondi & donatus honoribus ſum. Alibi curam literarum egi. Sic Livium plus mille locis integriorem emendatioremq, ex Regiis, Puteanorum Fratrum, Pletavianis, Mediceis, Barberinis MSS. reddidi. Tragicum Senecam quoq; ex venerandæ vetuſtatis libro locis plurimis, in quibus Heroes illi Lipſius, Scaliger, Gruterus, ut alios taceam, hæſerunt, emaculavi. Nactus ſum præterea Ale[illegible]dem Annæ Comnenæ doctiſſimæ & Atticiſſantis Principis triplo auctiorem, quam David Hoëſchelius edidit. P. Papinium denuò cum ſex aut ſeptem MSS. contuli, & magnam Silvam obſervationum καὶ διορθώσεων in eam collegi. Quas juvabit, ſpero, codex tuus, & erit mihi gratiſſimum, hanc nanciſci occaſionem amicitiæ noſtræ ad poſteritatèm transmittendæ. Cave enim, moreris eum [illegible]brum ad me mittere, vel per ipſum tabellarium, qui ordinariè Noribergâ Hamburgum venit: Niſi nimis eſt magnus. Nam ſumtum ego vecturæ non recuſo. Multa ſunt, de quibus libenter latiùs agerem Tecum, agamq; proximâ occaſione. Nunc rogo, ut me ames, & memor ſis mittendi, ut poteris, Papinii. Vale Ampliſſime Domine. Scripſi Daventriæ ad d. VI. Cal. Jan. Anni C. 1643. quem feliciſſimum vobis precor.

Richterus Gronovio.

QUàm gratæ mihi venerint XI. Cal. Februarii, quas VI. Cal. Januarii ad [illegible]e dediſti, verbis exprimere nefas mihi eſt. Neq; tam diu ad eas ſiluiſſem, [illegible] vis major, arthritis, inquam, & calculi dolores acutiſſimi, qui corpuſculū hoc tantum non enecârunt, hactenus Deo ita diſpon[illegible]n:e, obſtitiſſet. Nunquam enim neq; graviùs neq; diutiùs ægrotavi, quàm hoc anno, ante dies nō ita multos m[illegible]ū proximus. Sed quæ me percuſſit manus DEI Omnipotentis, tandem quoq; eò usq; iterum ſanavit clementiſſime, ut muſeum nunc denuo, tanquam gradu te[illegible]udineo, ingredi valeam. Miſericordiæ altisſimi ſit laus & gloria ſempiterna. Tibi verò de honoribus tuis, quos ſcripſiſti, etiam atq; etiam gratulor & gaudeo, e[illegible] Tibi à Deo O.M. magis magisq; fortunari animitus opto & voveo. Filium meum unicum & charisſimum JOHANNEM GEORGIUM, qui has Tibi reddit,

quia

quin cõmendatum habiturus ſis, injurius ſim in virtutem tuam, ſi dubitare velim, aut ancipiti curâ multis rogare. Novi affectum tuum, mi opt. Gronovi, haut vulgarem noſtriq; amantiſſimum, quem demereri curæ nobis erit, quamdiu Spiritus hos regit artus. Quæſo Te, qui Gallicum iter, ut alia felix ſuperâſti, quid obſervandum ipſi ſit, quid cavendũ, ut ſecurè his belli tumultibus cũ ſociis illuc abire queat, haut gravatim communica. Nôſti illud Tullii: Hoc maximè officii eſt, ut quisq; maximè opis indigeat, ita ei potiſſimum opitulari, ubi & Ennianum illud commendat: *Ut homo, qui errants comiter monſtrat viam,*

Quaſi lumen de ſuo lumine accendat, facit:

Ut nihilominus ipſi luceat, cùm illi accenderit.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Certè devincies nos Tibi maximopere, & ne ingrati habeamur, uterq; cavebimus. Papinium meum manuſcriptum mittam, ut petiiſti, Hamburgum, quamprimum per rhedarios conſuetos erit occaſio. Major enim eſt, quàm ut per tabellarium portari poſſit. Si quid aliud quoq; apud nos eſt, quo animi noſtri promptitudinem Tibi ſignificare licet, impera, & parebimus promptè. Plura filius corâm, ſi deſideras, Tibi narrabit, quem ut & Hugoni Grotio & Claudio Salmaſio, Viris ſummis & Literatorum Duumviris, in Gallia, & ſi quos alios ibi Amicos habes, Romano more commendare velis, obnixè Te rogatum volo. Vale, Vir Excellentiſſime, & literis tuis jucundiſſimis ſæpius exhilarare me ne ceſſa. Dab. Noribergæ V. Non. Maji Anno τῦ σωτῆρ☉ Dionyſiano 1643.

Idem Eidem.

Octiduum eſt, quum Tibi, mi Clariſſime & amiciſſime Gronovi, ſcripſi, me Papinium meum manuſcriptum, quem deſideras, per occaſionem Tibi miſſurum. Eam nunc præter ſpem per rhedarios Hamburgenſes ad Paulum Langermannum, avunculum tuum, nactus en citra moram liberare me promiſſo volui, & Te voti tui, utinam, pro voto tuo, participem reddere. Si palato tuo ſapit, eſt, quod gaudeam, & de monumento amicitiæ noſtræ ad poſteritatem, ut ais, transmittendæ utriq; gratulor. Sin verò animum hunc erga Te pro virtute tua æſtimabis. Filium meum ex Hollandia in Galliam abiturientem jam ſpero, vidiſti: Scripſit enim mihi proximè, ſe, ſtatim à Diſputatione Lugduni Batavorum habita, ad Te Daventriam abiturum. Si quid officiorum ipſi præſtitiſti, præſertim, quò meliùs tutiusq; iter ſuum Gallicum inſtituere poſſit, ibiq; Viris magnis per Te innoteſcere, de quo Virtus tua dubitare me non ſinit, ad gratias non tantùm debitas maximasq;, ſed ad omnia etiam officia atq; ſtudia, quæ amicum amico præſtare par eſt, viciſſim me Tibi nullo non tempore pro virili devinctum experieris, ut & filii animum perpetuò gratum Tibiq; pecu-

culiariter obnoxium. De Grotio & Salmaſio, Literatorum Smaragdis, quorum illum ob Appendicem ad Novum Fœdus, Antichriſtum r[illegible]vel[illegible], hunc verò ob illa, quæ hactenus contra Heinſium inculcavit, rixarum calumniatorem magiſtrum, ſi quid habes, & quid Tibi de hoc vel illo videatur, nî grave eſt, quæſo ad me ſcribe. Scripta illorum publica [illegible] & quæ Rivetus & Mareſius, contra Grotii ſtudia pacis indefeſſa nuper ediderunt, vidi: De quibus, quia judicium meum ſuperant, illos, qui non ultra crepidam, audire velim. Ego, multi jam ſunt anni, quum Eraſmi & Caſſandri ſcripta ob pietatem & eruditionem rariorem, cumprimis verò ob ſtudium pacis verè Chriſtianum, magnificè amo & amplector: Quem animum publicè etiam aliquoties jam teſtari aliisq; idem ſuadere nullus dubitavi. Quum ad Grotium ſcripſeris, cujus humanitatem me ante annos XXVIII. Hagæ Comitis expertam gloriari ſoleo ſæpius, ut eum quàm officioſiſſimè à me ſalutes, etiam atq; etiam rogo. Beati erimus, ſi & filium meum, Te parario, humanitate ſuâ dignabitur. Tu Vale, Vir Excellentiſſime, Amice impenſè mihi chare & honorande, & quod nuper petii, ut literis tuis ſuaviſſimis delectare nos ſæpius digneris, nunc ingemino. Dabam Norbergæ ad d. III. Idus Maji A. C. 1643.

Gronovius Georgiis Richteris.

Patri & Filio, Viris Nobiliſſimis atque Ampliſſimis.

VIvere Vos & me amare, Venerande Senex, tantoq; Patri probatiſſime Fili, nuntii mihi beati & quorum, dum fata permittent, nunquam ſatias erit. Mitto hîc libellum ſubitarium, deproperatum invitatu magni illius Viri, cui notus eſt: Neq; enim materiam illam collegeram, ut aut ſeparatim aut tam citò eam ederem. Cæterum occaſio mihi proprium meum conſilium extorſit. Et tamen ſpero non intempeſtivum hunc laborem eſſe. Vos judicabitis. De Statio quæritis? Exſpectatis & ſuſtineatis, neceſſe eſt. Livium noſtrum tantus favor lectoris proſequutus eſt, ut alteram editionem adornent Elzevirii. Itaq; omnes ille meas lucrativas horas tenet. Eâ diligentiâ utar, quaſi nunc primùm eum tangerem. Et operæ pretium, Deo volente, erit. Hunc cùm dimiſero, Tragœdiis Senecæ curam impendam. Hinc vacuas manus, *εἰ τῷ κρείττονι φίλον*, occupabit Plinius. Cæterùm literario me otio ſatis inhærentem his diebus ad rem publicam rapuit fortuna. Habemus eam ex Ariſtocratia & Democratia temperatam, Magiſtratus & Senatum annuum. Civitas diviſa eſt in octo tribus. Secun[illegible]o ſingulis in tribubus. Seviri Jurati (geſchworne Gemeins-Männer) omnes XLVIII. Viri repræſentant civitatem, horum comitia ſunt, lectioq; Senatus & Magiſtratuum creatio: Ea modeſtia, ut plerumq; omnibus in Senatum lectis proro-

prorogetur honos, ſed ſi quis diſplicet, nullâ redditâ cauſâ poteſt præteriri, & alius ei ſufficí: Ubi quis obiit, aut præteritus eſt, ex his in Senatum leguntur: Sine his neq; tributa indicere, neq; novas leges ferre, neq; bona publica obligare, neq; de bello aut pace, aut fœderibus ſtatuere Senatui licet. Quater in anno ex lege præter diem comitialem Magiſtratibus creandis (qui eſt D. Petri ad Cathedram) ſæpius extra ordinem convocantur ab Senatu: Nec per viatorem aut apparitorem, ſed Senatores ipſi per ſe ſinguli tres Seviros, domi convenientes, ad conſtitutum diem citant. Congregati ubi ad relationem Senatus reſponderunt, & ipſis, quicquid in publicum conducere exiſtimant, referendi poſtulandiq; jus eſt. Denique hæc via ad honores, Provincias, Legationes Hagam usq; ad Concilium Ordinum Generalium, ſi cui fortuna & gratia civium propitia fuerit. In hunc ordinem proximis comitiis, me nihil tale cogitantem, neq; verbulo ullo vel per me vel per meos aucupatum primum omnium Profeſſorum, dum hoc Gymnaſium ſtetit, & quidem in prærogativam ſeu primam tribuni legerunt. Hoc judicio delector, etiamſi nihil ſubſequatur eorum, quæ alibi augurantur, aut ſpe præſumunt. Ego enim hactenus, ſi quæ habeo, ornamenta mea omnia pudore promerui, & quicquid bonorum favor ad me detulit, citiùs ferè adeptus ſum, quàm aut ipſo deſtinari aut ab aliis deſtinari mihi compertum habui. Neq; hanc rationem mutabo, poſtquam ad eam ætatem perveni, quam nihil magis quàm conſtantia decet. Labitur enim mihi annus quadrageſimus. Valete. Decora Patriæ, cum omnibus veſtris. Daventriæ poſtrid. Eid. Martii Jul. 1651.

Joh. Georg. Styrtzelius Georg. Richtero.

SAlutem, Cultum & Obſervantium. Nob. Exc. Conſultiſſime Dn. ProCancellarie, Fautor & Patrone plurimùm colende. Amanuenſis tuus, propinquus verò meus, ... etſi dum hîc nuper eſſet, deſiderium meum ex parte acceperit; mentem tamen animi minùs rectè percepit. Nolim enim, me quiſquam tam ruſticum arbitretur, qui Tibi tali & tanto Viro petitione tam imprudenti, ne dicam impudenti, gravis eſſe ſuſtineam. Non equidem diffiteor, me, Orationum tuarum mentione factâ, mirabili extemplò illas & videndi, & quamprimum, non alterius cujusdam, nedum tuo dono, ſed meo potiùs ære, adquirendi, accenſum cupiditate. Quam ut Tibi per . . . . noſtrum expoſitam intelligo, ita, num id, adhibitâ, quæ decebat, cautione factum ſit, neſcio, & parùm abeſt, quin dubitem, maximè quòd pulcherrimæ materiæ non tantùm manum tuam, ſed & figuraturam (quam vocant) doni pretio magis magisq; augendo, addidiſti. Quod à Te ſicubi ultro profectum, tanto majori me afficit

afficit gaudio, quanto majori, intempeſtivitate fortè procurantis extortum, perfundat rubore. Quicquid ſit, ego, in dubio, mihi ipſi blandiri, & meliora polliceri malo, quàm ſequius quid de uno alterovè ſuſpicari. Hinc & eò majores Tibi grates me debere agnoſco, qui ultroneâ liberalitate me ad veteris (ſic enim Tibi indigitare placuit) Amicitiæ memoriam & perennitatem, vel provocare, vel revocare dignatus es. Quod & ipſum magni mihi inſtar eſt muneris. Quanti enim Viri, in iſto honorum & dignitatum faſtigio conſtituti, pectori non ſolùm nondum elabſum; ſed humanâ inſuper compellatione & amicâ manu honoratum eſſe, de minorum gentium tribu, hominem, faciendum ducam, non facilè dixerim. Unde & debitum, quo, Vir Nob. tam inſperato facto tuo, me obſtrinxiſti, tantò majus cluet. De quo exſolvendo tamen, hoc tempore, non dicam, nec laborare, ſed ne cogitare licet, addo & (in illis anguſtiis verſamur) libet. Referes igitur me tantiſper, dum melior nos reſpiciat Fortuna, in nominum tuorum album, ne quando Tibi excidam. Quod ſi chirographum deſideras, has ejus vicem ſufficere velim. Sin & teſtem requiris, ecce! Omni exceptione majorem, Virum, quo humaniorem & candidiorem (nam, quæ de Eruditione ejus feruntur veriſſima, orbem jam dudum replêrunt utrumq;) Sol, ſic credo, neminem adſpicit, HENISIUM meum, quem minimè, ita confido, reſpues. Si ne hoc modo Tibi ſatis cautum arbitraris, age! oſtende meliorem, fortiorem, & in me nihil erit moræ, quo ex toto Tibi ſatis fiat.

In quo miſeriarum & calamitatum pelago jam natitemus, imò in quem adverſitatum abyſſum præcipitati ſimus miſelli ...., explicare nec unius Epiſtolæ, imò nec unius annalis res ſit: Sub ſpecie inſignis Clementiæ & memorabilis Gratiæ, ad incitas redigimur; nec, ſub onere fatiſcentes & jamjam animam agentes, vel muſſare audemus. Heu! indigniſſimam conditionem noſtram! cujus deſcriptione prolixiori Tibi, publicis Patriæ occupationibus nimis quam implicito, moleſtiam faceſſere, ſit & patientiâ tuâ abuti, & nullam cultus, Tibi debiti, rationem habere. Finio proinde, & Te, Fautor & Patrone honoratiſſime, cum tuis, in omne ævum, quàm feliciſſimè agere DEUM precor, etiam etiamq; cogitans, huic, Te literis compellandi, audaciæ, cui anſam ipſus, comitate tuâ, præbuiſti, uti facilis ignoſcere velis, & me Tibi porrò commendatum eſſe ſinas. Rotenb. Tub. XXII. Decembr. Jul. anno à partu Virgineo CIↃ IↃC XL. cujus &, jamjam adproperantem, exitum, & inſecuturi initium, medium & finem Tibi quàm feliciſſ. quàm fauſtiſſimum animitùs opto & voveo!

Rich-

Richterus Styrtzelio.

S. P. & anni hujus initium, quem ante octiduum Numinis benignitate auſpicati ſumus, curriculum quàm feliciſſimum! Nobilis, Ampliſſime & Prudentiſſime Vir, Amice honorande. Peracceptum mihi fuiſſe credas velim, ex literis tuis amiciſſimis, conſtantiam amoris tui cognoviſſe: De quo etſi nunquam ut dubitarem, niſi in Virtutem tuam peccare velim, mihi contigit, nova tamen illius veſtigia tam luculento teſtimonio expreſſa, mirum quàm me confirment, afficiant, delectent. Amorem tuum agnoſco, non meritum meum. Mereri tamen amoris viciſſitudine ſtudebo, ne quem nimiùm laudas, minùs amare perſeveres. Ex eodem affectu tuo laudabili venit, quòd qualiacunque mea tantopere Tibi arrident, quæ abs Te æſtimari, tuoque ingenio haud vulgari non diſplicuiſſe, eſt, quòd mihi gratulor, quanquam qui ita amant, parùm rectè judicare ſolent. Quicquid ſit, amore Tecum certare curæ erit, cætera operam daturus, ne Viri boni officium in nobis unquam deſideres. Pro Heniſii effigie, Viri rarioris, gratiam habeo. Hæc pauca occupatiſſimus, quàm omnino nihil ad ſuaviſſimas tuas ſcribere malui. Tu ut properantiæ huic atq; brevitati ignoſcas, rogo. Publica ex Literis ad Senatum intelliges. Rempublicam, ut noſti, aliquam potiùs quàm nullam ut habeamus, omnes patriæ amantes etiam atq etiam laborare par eſt. Vale, & nos, quod facis, ama. Dabam Norībergæ ad d. V. Idus Januarii Anno C. cIↄ Iↄc XLI.

Caſp. Hofmannus Georg. Richtero.

AMpliſſime & Conſultiſſime Dn. Procancellarie. Qui has Tibi exhibet, JOHANN-GEORGIUS SAUBER, Rotenburgo-Tuberanus Medicinæ Candidatus eſt, & heri profeſſus eſt apud me nomen ſuum. Hujus in Facultate noſtra profectus quàm luculenti ſint, cùm ex converſatione ſemeſtri, & quod excurrit, abundè didicerim, de ſiſtendo Tibi illum nunquam equidem dubitavi, ſed ingeſſit ſe ſubitò difficultas, quam abſentia Jungermanni peperit. Quam cùm exponerem quibusdam è Collegis noſtris, reſponderunt mihi, Tres quidem facere Collegium: Sed duos conſervare. Hujus rei exemplum attulerunt JCtorum noſtrorum Collegium. Hoc enim abitu Ungebaueri attenuatum, nihilo minori cum autoritate de jure reſponſa dedit petentibus, etiam ante ſuffectionem Rittershuſii. De Marpurgenſi Academia refert Candidatus, Mortuo hoc anno in militia Müllero, reliquos duos de conſenſu Principis, examinâſſe & promoviſſe Tilemannum quendam, qui etiam in locum de-

functi ſucceſſerit. De Argentinenſibus ſcio, non niſi duos ibi eſſe Medicos, qui olim in examinibus aſſumſerint tertium, Rixingerum, Logicum, ſed neſcio, an mortuo illo aſſumſerint alium. Ego vero oppono voluntatem Dnn. noſtrorum. Cùm Anno 1623. examinandi eſſent primi DD. Noribergæ, hi examinarant Queccium p. m. Cùm Anno 1634. de voluntate eorundem DD. noſtrorum, captivo tum Noeslero, ſtitiſſem Tibi tanquam Vice-Decanus, M. Georgium Mair, & ille vellet à me quoque & Jungermanno examinari, Conſules Dnn. reſcripſerunt, Tres facere Collegium. Hoc reſcripto niſus ego in propoſito Candidato nolui præſens-abſens vim facere conſuetudini jam apud nos firmatæ. Quicquid ſit, ſiſto Tibi prænominatum Candidatum, & exſpecto arbitrium & nutum tum Nobiliſſ. Dnn. Scholarcharum quàm tuum ſuper examine. Bene vale, Ampliſſ. & Conſultiſſime Vir, ex Altorfio noſto 24. Jan. 1638.

Richterus Hofmanno.

CLariſſime & Spectatiſſime Dn. Decane. De Candidato Artis veſtræ, quem commendâſti, Johanne-Georgio Saubero, Rotenburgo-Tuberano, paucis, quæ petiiſti, ſimulque ſcire deſideras, accipe. Poteſtatem ſubeundi ſe examinibus pro gradu ſummo conſuetis & profectus ſuos, quorum præmia petit, ad præſcriptum Legum noſtrarum demonſtrandi, cùm cauſſam abnuendi, nullam videam, lubens concedo. Tertii verò Collegæ Veſtri nunc abſentis Cl. dico D. Jungermanni, ita volentibus Nobiliſſimis Dnn. Scholarchis, quorum ſententiam hac de re rogavi, vices pro tempore peragat Cl. Vir Dn. D. Fabricius, Medicus præſtantiſſimus. Etſi enim exempla, ubi etiam Collegæ duo in ejusmodi caſibus interdum pro ſufficientibus habiti ſunt, non deficiunt; Legibus tamen Domini noſtri ſtare & ſententiam amplecti tutiorem malim, præſertim cùm jam ſemel iterumque, ut ipſe allegâſti, etiam antehac prudentiæ iſtorum, quos dixi, haud abs re ita viſum fuerit neq; heic, ut aliis forſan locis ſuccenturiati deſint. Veſtrûm itaque erit, uno vel altero die antè, quàm examen inſtituatis, de tempore, quod præfinire Vobis placuerit, certiores nos reddere, quo prædictus Dn. D. Fabricius ad Vos excurrere poſſit, quod ut proſperè ſuccedat, opto. Vale. Noribergæ 26. Januarii 1638.

Hofmannus Richtero.

AMpliſſime & Conſultiſſime Dn. Pro-Cancellarie. Quod paucis retrò diebus dubium fuit apud noſtros, utrùm, ſi contigat, ut ex Collegio jam conſtituto ex tribus, vel abſit unus, vel moriatur, reliqui duo tueri poſſint auctoritatem Collegii? ejus pars affirmativa jam cœpit ita convaleſcere, ut ego quoque

cum

num illis ſm. Nam quod pro fabula habebam, Tres conſtituunt Collegium, duo conſervant: Id illi mihi explicant tanquam juris certi regulam, natam ex diuturno Academiarum conſenſu, cui contrairi non poſſit. Hunc confirmant novo Dn. D. Althoferi exemplo. Is enim examinatus & promotus eſt à duobus, Hummelio & Majore. Cum hoc in Medicina promovit, uti loquimur, Ratisbonenſis quidam, qui pariter à duobus, Brendelio & Rolfinckio, honores habet tertio Collegâ vocato quidem, ſed in Italia adhuc hærente. Quin ſcribit ad me idem Rolfinckius. Nos (non poteſt autem alios intelligere quàm duos dictos) ſpatio ſex ſeptimanarum 6. Medicinæ Doctores renunciavimus. Imò verò testibus evincunt, Calixtum Helmſtadii, ſolum ex tribus reliquum, binos Theologiæ Doctores creâſſe. Quicquid hujus ſit, de duorum autoritate occantatur Candidato noſtro, ſi ille contemnat, & patiatur ſuperinduci Norimbergâ tertium, fore ut maximam ſubeat invidiam. Hanc adeò ob cauſam venit ad Vos, rogatum, uti mitigetur ſententia nuper dicta. Qua in re, quia ſcit ab A. T. ſe plurimùm adjuvari poſſe, voluit me uti internuncio. Ego ut non magnopere contendo: Ita velim, ſi poſſim, vitare incommoda, quæ inde pullulaſcere poſſunt. Plura Candidatus ipſe. Bene Vale, Vir Ampl. & Conſultiſſime. Scribo Altorfii 3. Febr. 1638.

Richterus Hofmanno.

CLariſſime & Spectatiſſime Dn. Decane. Legibus potiùs quàm exemplis indulgendum eſſe, jam nuper Domini noſtri, in caſu illo Candidati Veſtri, abſente Collegâ tertio, examinandi, non abſque ratione ſtatuerunt. Atq; illorum juſſu ita ego reſpondi, certus, ſententiam iſtam juri & æquitati eſſe conſentaneam. Et quis ſcit, ſi exempla illa contraria, niſi caſu neceſſitatis nitantur, in diſputationem forſan aliquam vocari contingat, ſaniorum judicio non reprehendenda magis quàm imitanda cenſeantur?. Licèt etiam rationes perſuadendi in contrarium non deſint, dubium tamen non eſt, quin tutius longè ſit, à tribus quam à duobus approbari. Reliquæ rationes tanti non ſunt, ut propter eas vel momentum deſeratur. Quicquid verò ſit, æquum fuiſſet pariter atque conveniens magis initio ſtatim, quid animo Vobis ſedeat, ſignificare, quàm ſententiæ ſemel dictæ mutationem efflagitando calculum quaſi reducere, καὶ τὸν πεττὸν ἀναθέσθαι. Verùm ne Artis Veſtræ honori, qui meritò curæ nobis eſt, favere minùs videamur, & ne Academia noſtra odioſo ſingularitatis nomine malè audiat, permittunt tandem Domini, cum quibus hodie rem denuo contuli, ut & Vos, niſi ad abſentis reditum examina differre Vobis placet, & Candidatus feſtinationis ſuæ cauſſas idoneas Vobis adfert, citra adjunctionem tertii negotium

perficiatis, & volenti officium Veſtrum ne denegetis. Vale, Noribergæ VII. Februarii 1638.

Hofmannus Richtero.

SAlutem & obſervantiam cum voto ſerio, ut annus hic novus A. T. felicibus auſpiciis ineat, felicioribus procedat, feliciſſimè exeat, & ſæpius redeat, ſemper felicior. Nobiliſſime & Conſultiſſime Vir, Pro-Cancellarie digniſſime, Domine & Patrone colendiſſime. Quò inexſpectatiores fuerunt mihi literæ tuæ, eò gratiores, vel ideò, quia à lectiſſimo juvene, domus tuæ fulcro unico, credebantur. Verùm, ut dicam, quod res eſt, lectis illis non parùm perturbatus ſum. Quid enim? Mihine ſeni commendari theſaurum tuum? hoc rerum ſtatu? his ſtudioſorum moribus? Habeo in convictu meo aliquot bonæ indolis juvenes, quos ſi onerari video ſumtibus non neceſſariis, vita mihi acerba eſt, quòd mederi nequeam. Accedit hoc alterum, quòd de longinquo videam, quàm iſta mutatio ſit mihi invidioſa futura! Sed & hoc facilè ominari poſſum, non diu gratam fore filio tuo viciſſitudinem hanc à ſplendidiore ad tenuiorem menſam. Quò minùs conjectare poſſum, quid ſpectârint iſti conſulentes Medici, quicunque illi fuerunt. Quidquid ſit horum, recepi filium tuum animoque, lubensq; libensque, ſed cum proteſtatione mea ſolita, ſi poſſet contentus eſſe tractatione modicâ, quæ hæc duo bona habeat, quod & munda ſit & certæ horæ affixa. Quod impetraturum me perſuadet mihi modeſtia illius jam ſatis perſpecta nobis, & ſæpius deprædicata mihi à Ruperto noſtro. Et quamquam ſcio regi illum paterno potiùs conſilio quàm externo, tamen ſi quid [illegible] acciderit, credat, me non minùs illi velle quàm filio proprio, ſi quem haberem. Promiſſio amoris & benevolentiæ tantò mihi acceptior eſt, quò triſtiora incipiunt ire tempora, quibus VIS, non JUS obtinet. Vel nuperæ molitiones Tyranniculorũm noſtrorum quales erant. Mihi verò tantò minùs ab [illegible] metuo, quò ſapientiùs à Vobis in ipſa herba appreſſæ ſunt. Crede mihi, nunc facilè quieſcent, adeò propellit illos AMBITIO. Sed injurius ſum in tua tempora. Bene vale, & bene age, Patrone colendiſſime. Scribo ego Altorfii 14. Jan. 1640.

Idem Eidem.

NObiliſſime & Conſultiſſime Vir &c. Cùm his diebus Patavio ab ipſo autore acciperem duo hujus libri exempla, non fuit diu cogitandum, cui ex Amicis deberem alterum? Quia enim ſcio, inter graviſſima Reipublicæ [illegible] negotia non minùs Te delectari curioſis iſtis, quàm quilibet e grege Scholarium, adeoque non rarò interponere curis tuis hæc gaudia, ut ita accommodem

Poetæ

Poetæ verſum: Volui hac fortuitâ mihi præbitâ occaſione quaſi obviam ire hoc donariolo & teſtari affectum meum. Bene Vale, Vir Ampliſſime, & contra vitilitigatores me defende. Scribo Altorfi 16. Maji 1640.

Richterus Hofmanno.

SAlutem officioſiſſimam! Clariſſime & Excellentiſſime Dn. D. Hofmanne, Amice plurimùm honorande. Tu verò duplici me beneficio obruis, & antè quàm pro priore, quo benevolentiam erga filium ante trimeſtre, & quod excurrit, tam promptè declarâſti, gratias Tibi ago, alterum nunc adjicis, & Tomaſini. Autoris eruditiſſimi, donaria & tabellas votivas, ſcriptum elegantiſſimum, mihi donas: Donum reverà acceptiſſimum, quod in lecto, ob articulorum imbecillitatem, poſt dolores arthriticos decumbens, quam primum nudius quartus accepi, devoravi. Gratias igitur Tibi & ago & habeo maximas, relaturus quoque, quâcunq; occaſione licebit. Cumprimis autem perplacuit illud antiquum, quod ſcriptor antiquitatis peritiſſimus de votis pro ægrotantium ſalute eruditè refert, laborantes nimirum olim variis in templis detineri ſolitos, Medicos verò in æde pacis tantùm diſputâſſe remotis ægris. O utinam & mihi vel remoto à Medicis ſalubris tandem contingeret diſputatio, optanda certè magis quàm ſperanda. Quin illud Apoſtoli potiùs habendum nobis ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν, ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου &c. Verùm ubi & illud nunc oleum? Quo ſi quiſquam, ego certus opus haberem omnium maximè, quem ventriculus frigidus hepar & cerebrum calidum, articuli podagrici & renes calculoſi (tot ſimul hoſtes acerrimi) tam ſæpè, proh dolor! in lectum dejiciunt. Sed hæc ita ex DEI O. M. providentia nunquam nobis non amanda, toleranda, colenda. Quò videlicet mortalitatis hujus pertæſi ad veram illam & cœleſtem vitam eò lubentiùs atque rectiùs adſpiremus. Sed quid tam multa ais? ut Tecum garriendo amorem meum Tibi teſtatum eam & ſimul, quod hactenus, vel per occupationes ἐγκυκλίους, quæ etiam in lecto, hoc præſertim tempore, circumvallatum me tenent, vel per invaletudinem tam diu ad priores tuas ſilui, uſuram quaſi moræ exſolvam. Cæterum nec illud mihi tacendum, Medico Te abſente in morbo meo, qui ultra dies 17. lecto me affixum tenuit, uſum me eſſe non citra voluptatem. Miraris forſan, & quomodo, inquis? Dum Theſes Scherbianas ante annos 26. cum examine Panaceæ Anwaldinæ absq; Te editas (proh fidem! quantas delicias) deinde diatribam tuam eruditiſſimam de uſu cerebri, quam Anno 1619. ad Gregorium Horſtium V. Cl. ſcripſiſti, magna cum ingenii admiratione perlegi, & quam dextrè Ariſtotelis ſententiam ſaniorem contra Galeni ſiniſteritatem,

magna nominis Tui gloria, ad ſtruas, pro tenuitate mea deprehendi. Quorum libellorum uſu Cl. D. Hornius Medicus, qui Te merito tuo in oculis fert, aliquod tempus me beavit, qui etiam hac ipsâ horâ veſpertinâ, quâ hæc ſcribo, eâdem causâ ad me veniens, ſalutem plurimam Tibi dicere juſſit. Et hæc hactenus. Contra vitilitigatores quòd Te Virorum optime defendi cupis, ſecurum Te eſſe jubeo. Ipſa enim virtus tua tam altè radicata omnes hominum vaniloquorum ineptias vel ſuperat, vel contemnit. Si quid tamen opus fuerit, ne quid in me, amico tuo certiſſimo, deſideres, curabo. Vale Senex venerande, & nos amare perſevera. Dab. Noribergæ ad d. 22. Maji A. C. 1640.

Hofmannus Richtero.

AMpliſſime & Conſultiſſime Vir. Donaria mea cum tabellis votivis fuiſſe grata adverſùm Te, valdè gaudeo. Facio autem Tibi indicium, omnes, qui iſthuc veniunt, negare, eſſe hoc ſcriptum præsbyteri illius, ut & alia, quæ nomen ejus præferunt: Sed Joh. Rhodii, cujus inter alios fit mentio in ipſo volumine. Danus is eſt genere, qui ante hos 16. annos hàc transiens in Italia, ad me viſit, fecitque amicitiæ initium. Cum valetudine eſſe Tibi iras, συμπάσχω. Facie autem intelligo, quæ ſit origo mali, quòd non ſis tuæ ſpontis, ut Celſus loquitur. Qui enim in πολιτικῷ illo vitæ genere verſantur, vix poſſunt ſibi ſatis conſulere etiam, dum conſulunt ſibi. Ego verò, abjectis omnibus conviviis, composui me ferè ad nomen Amplisſimi Viri, (ſic Muretus vocat Notis in Senecam) Aloyſii Cornelii, Patricii Veneti, quâ uſus ad 90. evaſit annum. Multa præclara in eam rem habet Antonius Leſſus, Jeſuita, in ὑγιαστικῷ ſuo, Antverpiæ edit. Mihi quoq; meditatum eſt tale quid in quarta Oratione de illo, Medicè vivere eſſe optimè vivere: Quomodo ſcilicet is, qui errorem ex alieno arbitrio in victu commiſit, quotidie emendare poſſit & debeat culpam. Judicium tuum de ſcriptis meis magnifacio: Verùm vide etiam atque etiam, ne ſit ex amore, quem Hornius noſter inſtillârit Tibi? Quo minùs id credam, faciunt Amici, qui, ex variis Europæ partibus reduces, (patere, quæſo, hoc καύχασμα!) ajunt, HOFMANNUM tanti foris eſſe, ut, quoties mentio ipſius, caput aperiatur. Patere & hoc. Vocationem habui ante biennium Patavium ad Theoricam Ordinariam in primo loco, cum ſtipendio mille Thalerorum in ſpecie & liberâ praxi. Pateris & hoc, quoniam huc venimus. Verba ſunt Amici de 13. Maji [illegible]. Miratur non tantùm Germania, ſed etiam Italia, Gallia, Anglia & Belgium, ſingulares animi tui dotes & ſtudium augendi Rempublicam Medicam. Niſi ratio ſenectutis habita fuiſſet, jam dudum ab Illuſtriſſ. Ordd. Hollandiæ amplo conſtituto ſtipendio profeſſoriâ provinciâ decoratus fuiſſes. Hoc adeò [illegible] occaſio

occaſione nuncii, quod affert ad me, de iterata editione trium mearum tractationum de Liene, de Cerebro, de Ichoribus, Leidæ, hoc ipſo anno. Verùm mihi videre nondum contigit has opellas. Quid VITILITIGATORES mei? vide, ſi placet, ipſus, in philura hac Variarum Reineſii, & quid reſponderim ego. Scribo 7. Calend. Junii 1640. Altorfii.

Richterus Hofmanno.

NOn occupatus, ſed obrutus negotiis publicis graviſſimis, raptim & paucis nunc reſpondeo. Quod & de valetudine mea & de ſtatu tuo ſignificâſti, per-mihi fuit-gratum & jucundum. Quantum vitæ meæ ſtatus permittit, conſilium tuum omnium prudentiſſimum ſequar, & normæ illi optimæ de victu accuratiore aſſueſcere diſcam. Ni grave eſt, velim locum illum Mureti ad Senecam de Aloyſio Cornelio adſcribas, vel filio ſignifices, qui ad me ſcribet. De nominis tui fama per totam Europam celeberrima, jam antè quoque inaudivi, Tibique & Academiæ noſtræ etiam atq; etiam gratulor, & ut bonum hoc eximium per annos tuos Neſtoreos diu poſſideamus, animitus opto. Vitilitigatores tuos mihi hactenus ignotas divinâ illâ tuâ epiſtolâ ad REINESIUM egregiè ultus es, quam, ut & alia ingenii tui præſtantiſſimi monumenta rariora, publico ne invideas, oro. Remitto eam cum Variarum lectionum doctiſſimarum ipſius pagellis. Vale. III. Cal. Junii Anno Chr. 1640.

Hofmannus Richtero.

NObiliſſime, Ampliſſime & Conſultiſſime Vir. Cùm his diebus cogitarem mecum in ſtrato meo, ecqua cauſa fuerit veteribus ſapientibus, cur ſuſpicionem vocârint nequam: Cœpi dubitare de metu meo, de quo in proximis. Nec mora, cùm illo ipſo die negotiolum aliud eſſet mihi apud vicinum, Cl. Dn. D. Kobium, feci, ejus rei obiter mentionem; qui ſubridens, libero, inquit Te, totâ moleſtiâ: Scio enim non veniſſe N. hoc ſub mentem. Si ex animo loqueris, reddebam, præſta mihi ſolidam quietem, hac ratione, ut ipſemet ſe exculpet apud me! Lubentiſſimè, reſpondet. Et fecit. Hoc ipſum volui Tibi ſignificare, & rogare, ne vitio mihi vertas, quòd iſtis nugis onerârim Te. Piſcator enim bis ictus ſapit, *ſi modò SAPIT.* Cujus additamenti rationem fortaſſe dabo aliquando coram. Ex Italia habeo literas, in quibus cum mercatoribus Bozanenſibus jubeor exſpectare Petri Servii ferias juveniles, cum Epiſtolis Ceruti & Bibliothecis Patavinis, in quibus ſi quid offendero, quod condire poſſit curas tuas publicas, videndas dabo, ſi volet, DEUS. Venére etiam ad

manus

manus meas tres tractatuli mei, Leidæ recuſi, in forma manuali, literâ & charactere eleganti, ad quorum intuitum dixi: (Tu verò ignoſce.) *Non ſum ad*[illegible] *&c.* Conſilia etiam agitant amici Veneti & Patavini de edendo GALENO meo Græco-Latino, cujus χῦμα, librum de Oſſibus, vidiſtine? Sed de[illegible] plura. Bene vale, & bene age. Scribo Altorfi prid. Id. Junii 1640.

Richterus Hofmanno.

SAlutem & officia. Clariſſime & Excellentiſſime Vir, Amicorum honoratiſſime. Quòd non ſtatim ad binas tuas reſpondi, equidem excuſarem me Tibi eò diligentiùs, quò majorem gratiam me Tibi debere magis magisque deprehendo; niſi labores meos in Republica concatenatos jam ipſe probè noſſes. Nihil igitur ſiniſtri ex ſilentio meo diuturniore, pro candore tuo, unquam ſuſpicaberis, ſed hoc ſemper, ut certiſſimum, habebis perſuaſum, me, etſi verbis gratiam, quam debeo, non ſtatim repono, animo tamen habere conſtante ſemper & parato. Mureti, illa nota notabilis de curanda valetudine exemplo Aloyſii Cornelii valdè mihi placet: Sed ita cibum ad pondus & potum ad menſuram ſumere, neq; unquam, ne tantulo quidem, modum præſcriptum excedere, deinde modicis corporis exercitationibus uti, curas omnes procul ab ſe ablegare, & animum ſermonibus amicorum atque honeſtis oblectationibus hilarare, ſui centeſimi, immò ne milleſimi quidem hominis eſſe reor. Quanquam & hoc fateor, ideo etiam fieri, ut è mille vix unus & morborum expers vivat, & de Medicis ſuis ſuperſtes ad extremam ſenectutem perveniat, quod ipſi contingit non paucisſimis; ſed ita homines ſumus plerique. Attamen ſi etiam omnia illa præcepta ſaluberrima obſervare mihi daretur, nefas tamen eſſet homini Reipublicæ ſervienti illud, quod primùm non immeritò dicas, curas nimirum omnes procul ablegare, id quod vix in Academia, ne dicam in Republica fieri poſſe putarem, niſi exemplum tuum ſtaret in contrarium, quod & miror atque amo, ita ut porrò quoque ad metam vitæ ſerò & feliciter pertingas, opto voveoq;. Etſi verò nobis non licet eſſe tam beatis, ut exempla illa rariora tam exactè imitemur, quantum tamen per officii rationem licebit. Numinis faventiâ nihil non conabimur. Cura illa Decanatus, quam habuiſti, liberatum Te eſſe gaudeo. Et ut verum fatear, vix perſuadere mihi poteram, tam iniquos fore illos, quorum animum non incognitum mihi putabam. Sed hæc hactenus. Petri Servii feriis juvenilibus, Epiſtolis Ceretæ & Bibliothecis Patavinis ſalivam mihi moviſti, ſitim ardentiorem. Feram tamen eò fortiùs, quò magis experior animum tuum tam promptum ſponte. Galenum tuum Græco-Latinum jam diu eſt, quum eruditi magno deſiderio expectant, quos voti tandem compotes fieri artus Veſtræ intereſt. Librarii

Librum tuum de Oſſibus videre nondum mihi contigit, de qua materia Pavium olim, Medicum Clar. cùm ante annos 26. Lugduni eſſem Batavorum, ſcripſiſſe memini, ubi Virum diſertiſſimum in Botanicis & Anatomicis animi ergo audivi aliquoties. Tractatus tuos tres tam elegantisſimâ formâ Leydæ excuſos, vix unum alterumve diem heic venales fuiſſe à Bibliopola, quum emere vellem, cum indignatione intellexi. Sed ita fieri ſolet, ut quæ pulchra ſunt, & citò & à pluribus ambiantur, obtineantur verò à paucioribus, quos inter & ego me eſſe doleo. Vale, & hanc oblectationem meam, quam ita Tecum garriendo percipio hilariùs, furtimque quaſi rapio, literis tuis acceptisſimis porrò quoque mihi ne invide. Noribergæ ad d. 18. Junii A. C. 1640.

P. S. Sed ecce oblitus penè fueram illud, quod volebam omnium primò, nimirum pro libello Lesſii me interim habere gratiam, quem ubi perlegero; hactenus enim tantum temporis ſuffurari nondum licuit, quàm primùm remittam. Vale iterum & nos ama.

Hofmannus Richtero.

NObiliſſime & Ampliſſime Dn. Pro-Cancellarie. Conſilium tuum ſecutus, ſcripſi, in negotio Tibi in arte heic propoſito, literas ad Dnn. Scholarchas, quas, rogo, amice tradi illis cures per actuarium, nec non, ubi res tulerit, juves me, ſi qua pote. Heri cùm haberentur rationes Academicæ, recenſui præſentibus conſilium tuum de discinctis noſtris militibus. Itum fuit in ſententiam meam: Non poſſe nos efficere quidquam, niſi manus nobis porrigantur hinc Noribergâ usque. Inter nos Argentinenſesq; hoc eſſe discriminis, quòd ibi Rector in ipſo palatio civili ſit. Si quid igitur amplius me agere voles, imperabis. Varias lectiones Reimeſii mei inſpiciendas heic mitto, ſcio abſterſuras multum moleſtiæ, ex negotiis hujus ſeculi turbulentis conceptæ. Ubi remiſeris, mittam etiam P. Servii ferias juveniles, quas ſolas ex promiſſis libellis accepi. Ceteræ Epiſtolæ, quod ignorabam, ſunt Lauræ illius, quam tantopere Petrarcha adamavit. Petrarcha ipſe redivivus ab Ill. Tomaſino noſtro figuris æneis adornatus deſiit haberi poſſe. Ideo recuditur, quod ex judicio Rhodii noſtri habeo. Sed jam Te dimitto. Salve & vale, Vir Nob. & Ampl. Scribo Altorfii 16. Calend. Sextil.

Richterus Hofmanno.

S. P. Excell. & amiciſſime Dn. D. Hofmanne. Quòd deliciis ejuſmodi, quales ſunt Reineſii tui Variæ lectiones, beare me Tibi ſedet, gratiam quam debeo, humanitati tuæ etiam atque etiam habeo. Non minorem quoque ago

pro Leonharti Leſſii libello, quem hiſce Tibi remitto, cujus Hy[illegible] nam tam diligenter factis aſſequi mihi liceret, quam â voluptate [illegible] tudinis longè optimam atque ſuaviſſimam perlegi, conatibus v[illegible] ter ſupremus, CHRISTUS JESUS, benedictus in ſæcula [illegible] verbis duntaxat Tecum agam, Johan. Franciſci Spiræ cataſtrophen [illegible] jus exempla duo hiſce diebus Amicus quidam mihi miſit, e qu[illegible] rectiùs donem quàm Tibi, qui me elegantiſſimis tuis aliorumq; [illegible] non deſinens ultra illa, quorum illud de Petrarcha, quod in[illegible] cto, utpote quem Virum optimum & ſuâ ætate doctiſſimum à Th[illegible] to Cenſore! appellari memini. Ni grave eſt, de cataſtrophe [illegible], [illegible] do tuo legeris, judicium tuum graviſſimum intelligere velim. [illegible] nus. Literas tuas ad Nobiliſſimos Dnn. Scholarchas curavi, [illegible] quantum licebit, ſi modò cauſa iſta ad me venerit, ne voto tuo [illegible]. V[illegible] Dabam Noribergæ ad d. 12. Calend. Sextil. 1640.

Hofmannus Richtero.

IGnoſce mihi, Vir Ampliſſime, ſi brevior ſum. Nam ut negoti[illegible] ſunt. Siſto Tibi heic Candidatum noſtrum duplicem, & M[illegible] neris, Dn. JOH. EBNER, Noribergenſem, qui ob id ap[illegible] ſibi c[illegible] fores Meditrinæ, quò apertior illi ſit aditus ad adyta Veneris. S[illegible] tantò faciliùs id impetraturum à Te, quò majoris nominis inte[illegible] nit Nobil. Dn. CHRISTOPH. AGRICOLAM, Eq[illegible] que noſtrûm Affinem honorandum. Cæterùm Reineſiana nunq[illegible] tum tuum? Vix credam, ſunt enim tetrica magis, niſi legent[illegible] invenerint. Bibliothecæ Patavinæ Tomaſini nihil al[illegible]d ſunt [illegible] librorum, qui hinc inde in ampliſſimæ Urbis, quà Cænobiis q[illegible] cum pulvere & tineis luctantur. Laura Cereta longè alia eſt à Lau[illegible] Illa non niſi Epiſtolas habet cothurno Sophocleo ſuperbientes, [illegible] mea juventute Raviſii & Sol Pantheri: Hæc hiſtoriam conti[illegible] & florentiſſimam duorum caſtè ſe invicem amantium, q[illegible] per ho[illegible] incredibiliter delector. Horum ſi quidquam velis, tuus eſt,

Explorare labor, mihi juſſa capeſſere fas eſt.

Bene vale, Vir Ampliſſime, & favorem tuum mihi perenna. S[illegible] XI. Cal. Novembr. 1640.

Rich-

Richterus Hofmanno.

ITa eſt, mi Hofmanne, Medicorum Excellentiſſime, occupatiſſimus ſum, ut [illegible]s, hoc præſertim tempore Comitiorum, quibus ut non præſens interſim, etſi propter valetudinis, quam nôſti, inconſtantiam ab Ampliſſimo Senatu [illegible] impetravi, nulla tamen abit ſeptimana, quin publico nomine literas illuc curandas habeam complures: Tantum verò abeſt, ut Tu ob hanc cauſſam in tam ad me debeas eſſe brevior, ut potiùs ejusmodi delitiis, quibus literæ tuæ nunquam non abundant, animum, gravioribus negotiis defatigatum, mirum in modum recreari ſentiam. Quod enim ille de Orationibus ait Tullianis, eò ſuaviores eſſe eas, quò ſunt longiores, idem ego de tuis epiſtolis. Lubens verò [illegible]e petitioni tuæ annuo, & ut Candidatus iſte duplex Johannes Ebner, quem Apollo, Medicinæ Veſtræ Pater Venusque ſtimulant, adeoq; duplici hoc nomine duobus commendationibus, Tuâ & Agricolæ, EquitisNob. mihi laudatum, ex præſcripto Legum noſtrarum examinandum ſe, quà privatim quà publicè Vobis ſiſtat, officii ratione concedo. De Reineſio tuo hoc habeo. Modicus variorum ipſius lectionum guſtus ita ſalivam mihi movit, ut ante pleniorem ejus fruitionem, quæ per occupationes frequentiores nondum mihi contigit, eum ad Te remittere nolim. Faxo autem, ut cum DEO fiat propediem: Sed ita, ut Tu deinde ad tempus participes nos facias amoris illius caſtiſſimi, quem ex Petrarchæ hiſtoria floridiſſima mihi laudas. Gratum etiam erit, alteram illam Lauram Ceretam videre. Tu verò hanc libertatem meam vel impudentiam potius petendi pro amore tuo dextrè interpreteris, rogo. Illud tandem Te præterire nolo, innotuiſſe mihi de Pathologia tua, non ita pridem edita, utpote quam nudius quintus Cornelius Marci, Antiſtes noſter venerandus, pro concione publice laudavit, dum in hiſtoria filii, malignâ febri laborantis, τῦ βασι-[illegible] de variolis, (quibus & ego filiam unicam decumbentem nunc habeo, graſſatur enim apud nos vehementia nunquam audita antè) quid ſint, ex illa allegavit. Ita nimirum volitas per ora Virûm: Sed ſatis inter tot avocamenta. Vale igitur quam optimè. Noribergæ d. feſto Simonis & Judæ A. C. 1640.

Hofmannus Richtero.

REineſii Variis, Vir Ampliſſime & Conſultiſſime, tam potui carere hactenus, quàm non poſſum carere favore tuo. Non erat igitur opus excuſatione ullâ, multò minùs [illegible]arum actione, πάντα φίλων κοινά. Quod ipſum volo dictum de Pathologia parva & Rejectaneis meis. Utramq; enim hanc opellam præmittere volui ταῖς χρηςομαθείαις παθολογικαῖς, operi grandiuſculo, ut

intelligant ampliùs boni ſapientesq; MUNDUM OPUS HABERE LIBRIS HOFMANNI, quantumvis ringantur & indignentur [illegible] qui ipſi VERITATIS jurati ſunt hoſtes. Cùm enim ipſi nihil [illegible] ſed, otio & luxu fracti, præconceptis opinionibus adeò pertinaciter [illegible] nihil magis oderint, quàm ſi jubeantur diſcere. Hanc adeò ob cauſſam [illegible] quaſi venit illis Pathologia hæc parva, tantùm non ſupplex illis [illegible] mitu orans: Nolint porrò quoque VERITATEM quidem c[illegible] DEUM ipſum autem irridere. Ita enim eſt, ut verſus vetus ait.

Εἷς Θεός ἐϛι Θεῷ δ' ἐν σύμφυτον Ἀλήθεια.

Hanc in veſtigio ſubſequens ADRASTEA porrigit iisdem Re[illegible] agnoſcant, nullum MENDACIUM veteraſcere. Moverunt [illegible] te me optimi maximi quiq;, è quorum numero ſelegi TRIARIOS [illegible] vides, ut illi quidem pugnent pro me; ego autem invidiæ decl[illegible]ndæ [illegible] tantùm ſim. Eſt inter hos SONERUS olim noſter, tantò majo[illegible] ϛὴς veritatis, quantò deſpectiores ſunt velites illi pulverulenti, qui q[illegible] lunt, quàm legere aliquid lectione dignum: Sed & habeo privatam ca[illegible] velim illum militare pro me, quòd ſciam, amâſſe quidem illum me, [illegible] autem me illi καδδύναμιν. Hoc audiant illi, qui ſecùs hîc ſentiunt, [illegible] ἀπυδῆς. Petrarcham, uti vides, mitto, quo uteris ſecurè, quamdiu v[illegible]. [illegible] moneo autem offenſurum Te ad lapidem, ubi ultra medium pro[illegible] Typographus enim inſigni ſcelere non turbavit tantum ordinem [illegible] rundam, ſed & integram philuram omiſit. De Poſt-curis meis l[illegible] a R[illegible] habeo, eſſe ibi Colonienſem quendam, qui publicare velit. De G[illegible]L[illegible], ὐδ' ὄναρ. Neque novum hoc mihi aut inexſpectatum. Jamdiu enim c[illegible] mecum hæc tempora, ſcripſi ad Amicos fore, quod in proverbio dici[illegible]:

Ὤδινεν ὄρος, καὶ μῦν ἔτεκεν.

Accedit ad publica mala jam hoc proprium, quòd generum amiſi I[illegible], D. Chriſtoph. Kern, qui neptem mihi reliquit, quam vellem ad Vos q[illegible] translatam: Sed quid faciam in Riphæis iſtis frigoribus? Tenella eſt, [illegible] ro colica, jam ſeptennis. DEUS miſereatur noſtri, quà publicè q[illegible] Ubi enim nos exitum nullum invenimus, habet ille infinitos. Sc[illegible] manè. Cùm prandio ſuperveniens Candidatus noſter, Dn. Ebne[illegible]s, e[illegible] mihi literas, quas ante 14. dies ſcripſiſſe Te ais. Cui cùm ſi[illegible] Te non leviter offenſum iſtâ morâ, ſanctè affirma[illegible]: Non licu[illegible]ſſe ſibi [illegible] tarrhos & alia incommoda iter facere! Quin, c[illegible]ndicerem [illegible] craſtinum, deprecatus eſt, tantopere recruduiſſe fluxiones propter [illegible] frigus, ut opus ſibi ſit quiete & calore aliquot dierum: Feci igitur [illegible]

tem elegendi diem, quem ſtatuit proximum Jovis, qui erit, cum bono DEO, 26. Novembr. Tum verò ubi ϑ. de Scorbuto abſolverit & typographus obſc[illegible]atus fuerit, videbimus de die promotoriali juxtà & nuptiali. Vereor etiam, ut ante Natalitia res confieri poſſit, cùm noſtris moribus poſt Adventus feſtum diem nuptias celebrare non liceat. Quo loco cùm res ſint. Spero me excuſationem inventurum ſilentii mei. Cæterùm, cùm ex his intelligam, velle Te [illegible]ſſimo ſcripti Petrarchiani generi additas Lauræ Ceretæ epiſtolas, ecce eas tibi, ut accepi, ſine titulo. Has dum perquiro inter chartas meas, invenio tuas quoque Orationes nondum compactas, uti loquimur. Cauſa moræ eſt exſpectatio Virdungianarum ejusdem argumenti delitiarum, quas in diem eſſe affirmat Rupertus noſter, ob mutabiles N. mores. Quem in poteſtate habere Te cùm ſcitam, compelle hominem quæſo, vel cum pipulo. Et quia Ruperti mentio, ſignifico Tibi, me cooperante gratiâ divinâ per hoc ſemeſtre eripuiſſe illum ex orci faucibus, non minùs quàm Orpheus olim Euridicen ſuam. Quod ſi non reſpexeris, ſpero nos per aliquot annos frui poſſe divinitùs illi conceſſis bonis. Miraris! Venit in cõvictum meũ hypochondriacus tantùm non abſolutus, nec levis metus erat [illegible] ad poſticum ſtantis. Verùm accuratus ille victus, quo utitur mecum, cum pauciſſimis medicamentis, eò provexerunt illum, quò eſſe illum omnes boni gaudent. Nam fictos & pictos legatos non curamus. Rev. & Cl. Dn. Compatri meo, CORNELIO MARCI, cum ſalute mea legenda dabis Rejectaneamea, vel propter epiſtolam præliminarem, ut videat & intelligat uberiùs fortunam meam adverſam, quam VERITAS mihi conciliat. Exempla quò minùs mittam, inopia fecit. Non enim niſi pauciſſima accepi Helmſtadio, cum ſubmonitione: Non poſſe nunc plura mitti ob vias intutas. Eidem nunciabis quoq; obitum ſui Compatris, D. Kernii: Sed abrumpo. Ex prolixitate ſi tædium aliquod obrepſit, imputes Tibi. Eſt enim Tibi negotium cum homine credulo. Bene vale, Ampliſſ. & Conſultiſſime Vir. Scribo Altorfiii X. Cal. Decembr. 1640.

Richterus Hofmanno.

SAl. officioſiſſimam. Cl. & Excell. Dn. D. Hofmanne, Amice plurimùm honorande. Modò Galenum tuum, quem tam diu Medicorum filii abs Te ſolo expectant, in lucem tandem edas. Soneri noſtri, Philoſophi quondam ac Medici longè acutiſſimi, memoriam tam ſanctè abs Te coli, quod candoris tui eſt, mirum, quàm me afficiat: Sed ita decet veritatis, quàm propugnas, ſectatores. De Petrarchæ Ceretæq; delitiis transmiſſis multùm Te amo, reſtituturus eas, quàm primum per occupationes graviſſimas quaſique concatenatas inſpe-

xiſſe eas, licebit: Ex literis verò tuis, ut & illis, quas libellis tuis [illegible] uſu Lienis, de uſu Cerebri, de Ichoribus, Rejectaneis, item P[illegible] Pathologiæ parvæ præmiſiſti, litem Tibi eſſe, dum VERITATI [illegible] Antagoniſtis nonnullis, animadverto, quos dum egregiè ulturu[illegible] (neque nôſſe meâ intereſt) vicem tuam doleo, quòd a labor[illegible]mis meliorem gratiam non reportas, ſed hanc fortunam novi n[illegible] ſimilium, hoc eſt, de publico bene mereri ſatagentium: Tu ver[illegible] quòd generoſo ſpiritu obtrectatorum latratus contemnen[illegible] aud[illegible]trà perſeveras. Habebit gratiam incorruptè judicans p[illegible], [illegible] ventes agere vel nolunt vel non poſſunt: Moram Candi lau t[illegible], [illegible] non eſt, quòd excuſandam putes: Mihi enim perinde eſt, ante [illegible] Natalitias ſolennia ſua peragat, modò de die, qui Vobis placuerit, [illegible] certiores reddatis, ne ad Vos veniamus imparati. De Orationi[illegible] nis jam ſæpius N. fruſtrà ſollicitavi, id quod hæredes viri op[illegible] Rupertus tuus, imò noſter, (nihil enim in amando eo Tibi ced[illegible]) ignorant. Itaque aliis quærendus eſt typographus, quem utinam j[illegible] nanciſci licuiſſet: Ita deſiderio teneor monumentorum illorum præ[illegible]rum. Rupertum noſtrum, quem dixi, Numinis benignitate, tuâq; ope [illegible]rum graviſſimorum invaſionibus feliciter repulſis, nunc firmiore valet[illegible], & de vitæ longævitate cum DEO bene ſperare poſſe, vehementer [illegible] etiam gaudemus, literisq; elegantioribus gratulamur animitus. Faxit [illegible] ſupremus, Dominus noſter & Servator JESUS, ut ingenii illius præ[illegible] orbis eruditus quàm diutiſſimè fruatur! Raptim Noriberg. VI. Cal. De-cembr. 1640.

Hofmannus Richtero.

QUas vides Animadverſiones meas, eas ſcito præcipitatas eſſe ab [illegible] quodam Belgâ, cui cenſendas miſeram. Ejus rei indicium, [illegible] ſit dedicatio. Ejusdem rei dum nuncium Te eſſe volo (vide q[illegible]) loquar) apud Amicos, inter quos familiam ducit Rever. Dn. SA[illegible], rogo ſimul excuſes typographum, Virum bonum, cui ut ſcribit [illegible]cofurtenſis, nec animadvertenti erepta è manibus fuêre exempl[illegible] quæ mihi deſtinârat. Adeò diverſi eunt Galli, Itali, Britanni, Bel[illegible]mani, à noſtris hominibus, qui dicunt: Mundum non indigere [illegible]ni! Mirâris noſtros! Sed hæc & alia, digna, indigna relata forra[illegible] ne & feliciter vale, mi exoptatiſſime. Scribo Altorfii 6. Idus Octob. 1[illegible]

Rich-

Richterus Hofmanno.

SAL. o[illegible]ciosiſſimam! Quòd ſeriùs, quàm debebam juxta ac volebam, ad accep[illegible] tuas reſpondeo, & pro Animadverſionibus in Montanum & Eraſtum, peritorum judicio, eruditiſſimis debitas gratias perſolvo, arthritidis dolo[illegible]lis annuus, effecêre: Qui primùm pedem leviter, genu deinde graviùs, [illegible] manum graviſſimè in ſiniſtro latere huc usque ita afflixerunt, ut manum [illegible]um occupatam malum teneat, & lentiſſimè atque difficillimè expelli ſe patiatur, quicquid etiam remediorum adhibeatur. Acceſſit, ne calamitas iſta [illegible]at ſola, lienis affectus omnium moleſtiſſimus, arthritidem vel generans, vel ſequens, vel, quod firmiter credo utrumque: Medicum igitur ſupremum, Servatorem noſtrum, CHRISTUM JESUM, θεάνθρωπον, ut vel verbo mederi [illegible]netur, ſupplex veneror. Si quid opis aut conſilii ſuppeditare Tibi non grave ſit, devincies amicum virtuti tuæ non tralatitiè: Inter alia lenimenta verò l[illegible] quoque tuum habet, in quo VERITATEM immortali nominis [illegible]ria, magno Reipublicæ honore, vindices, lectorem in admirationem ra[illegible], quòd non minùs Philoſophus præſtantiſſimus quàm Medicus experien[illegible] Ariſtotelem & Galenum, antiquæ eruditionis principes haut vulgariter [illegible]ando ita in ære tuo habes, ut dubium relinquas, uter Tibi gratiam majo[illegible] debeat, ille ne, quem ut plurimùm defendis, an hic, quem non rarò mones, [illegible]d etiam in libellis tuis de uſu Lienis, Cerebri & Ichoribus obſervavi; ita ſemper & ubique Tui es ſimilis, hoc eſt, aſſertor veritatis ſtrenuus, ad nullius au[illegible]igatus. Sed ne ſutor ultra crepidam aut palpum obtrudere, quod [illegible]r, videar, quid alii de laboribus tuis eximiis, præſertim verò de manu tua [illegible] in Galenum judicent, quod nudius quartus depellendæ melancholiæ le[illegible]ſe mihi contigit, his adjungere viſum eſt: De qua felicitate Tibi & Acade[illegible] noſtræ etiam atque etiam gratulor. Vale, &, quod facis, amare nos perſe[illegible]. Dab. Noribergæ prid. Idus Novembr. A. C. 1641.

Hofmannus Richtero.

H[illegible]ernæ tuæ literæ mirificè me delectârunt, partim, quòd à morbo ſenſim [illegible] convaleſcere nunciarent, partim, quòd inſtituti mei ratio, cur ſcribam [illegible], Tibi probari ſenſerim. Quod ad valetudinem tuam, utinam aliquid in [illegible], quod [illegible] blandæ ſerviat! Res eò proceſſit, ut viſcera omnia, præſertim [illegible] inſigni δυσκρασίᾳ laborent, cui emendandæ quis Æſculapius ſufficiat? Ac[illegible] genus vitæ περιπατητικόν, quod Græci dicunt, & quòd non patitur Te ſuum [illegible], neque apud Te, & domi tuæ, neque apud alios. Et quid non deſignatur in

convi-

conviviis iſtis noſtris intempeſtivis? vidi in proxima Promotione cum [illegible] neque poſſum etiamnum abducere animum. Quamobrem hoc ſ[illegible] eſt conſilii mihi, quandoquidem non potes abeſſe conviviis, idque r[illegible] cii, uti Te par eſt cautelis illis, quas Lesſium Jeſuitam ſuggesſiſſe Tibi [illegible] ſe potes. Quæ ſi malum non tollant, incredibiliter tamen lenient. [illegible] quòd ob debilem calorem ad iram pronior es, quod amareſcere, ni fallor [illegible] Cicero. Hanc vita omnibus modis. Nihil ſub ſole eſt, quod ita [illegible] mores quàm ira. Iſtos verò excrementitios humores quieſcere ſat[illegible] per quietem concoqui, ἀλλὰ ϖαχῦς ἅλις. Quod ad res meas, gau[illegible] ex animò, perſuaſiſſe me Tibi præfatione iſtà emblematicâ, (ita appe[illegible]) quod volebam, ſcribere me libros non κενοδοξίᾳ motum, ſed VERITATIS amore.

Εἷς Θεὸς ἐςι: Θεῷ δ᾽ ἓν σύμφυτον ἈΛΗ΄ΘΕΙΑ.

Verſus eſt neſcio cujus ex veteribus, quem ita intelligo:

Unus DEUS eſt: DEO autem unum connaturatum VERITAS.

Qui igitur agnoſcit ſe factum eſſe ad imaginem DEI, non poteſt a[illegible] VERITATEM omnibus modis perſequi: E contrario, Menda[illegible] non minùs quàm Satanam ipſum. Utrumque cùm fecerim hactenus [illegible] quidni exſpectem bonorum favorem. Sed quod ſequins accidit, qu[illegible] cam quàm hoc: Malos eſſe adeoque Diaboli ſocios, qui hujus con[illegible] ſtes ſe declarant? Non ego nunc deſcendo ad particularia, quin gra[illegible] DEO meo, qui bonorum numerum ita auxerit, ut neceſſe habeant ty[illegible] phi, non requirere tantùm in mea ἀνέκδοτα, ſed & prelo reddere dud[illegible] quod ſcio, quàm moleſtum ſit complicibus Diaboli! Exempla ſint tract[illegible] tres Leidæ impresſi denuò: Exemplo ſint Animadverſiones in Montan[illegible] nondum manumiſſos à me quaſi per vim corripuit Janſonius, & ſine d[illegible] ne publicavit. Has ipſas cùm videret Francofurti certatim emi, acce[illegible] D. Scheffero tres alios tractatus, quos ſperare nos jusſit proximis v[illegible] Hac ego promptitudine hominis motus veni in eas cogitationes: Qu[illegible] GALENUM quoque recipiat? Cùm ultrò, ipſo die natali meo [illegible] divertit ad me N. viſum GALENUM meum. Cui cùm oble[illegible] in omnibus, ita quidem diſceſsit, quaſi vellet alia mea opera. GAL[illegible] let, ob ſumtuum magnitudinem, cauſatus apud Rupertum noſtrum [illegible] lia vix ſufficere tanto operi! Cui ego: Eho, media pars ſuffecerit! [illegible] alios διαρρήδην profeſſus eſt, ſe cogitare de mediis, quibus poſſit per[illegible] blicationem hujus operis. Quæ cùm ad animum revocârim, rogare [illegible] pro amicitia, quam mihi oſtentas. Compelles illum per occ[illegible] ſecum maturè, quid velit aut nolit. Rationes non deerunt Tibi, [illegible]

GALE-

GALENUM eſſe tantum autorem, qui duraturus ſit, quàm diu hic mundus. Si accidat, ut intra decennium exempla omnia non vendantur, fore tamen, ut intra 20. vel 30. annos. Deinde laudabis æquitatem meam, qui non p[illegible]ſimus ſim, ut pretium nimis incendam. Pluris enim facere me nominis celebritatem, quàm nummos paucos, qui intra biennium trienniumve apud hæ[illegible] meos manſuri non ſint. Hanc in rem promittes operam illi tuam, qui certò ſcias, ſi contractus ineundus ſit, futurum Te mihi Advocatum, unà forte cum Dn. D. Oelhafio, quem non minùs mihi favere noveris quàm Te. Tertiò e[illegible]rabis illi famam propriam, quanti ſcilicet ſit poſt codicem Græcum Venetum & Baſilienſem citari Noricum, & quidem in utraque lingua! in ordine [illegible]rum tam concinno! cum notis undique conquiſitis. Quartò, non eſſe, quòd metuat æmulos Pariſienſes. Certum enim eſſe, ut præſenti etiam dixi, nihil enim præſtitum eſſe quàm correctionem errorum typographorum, incertum apud me utrius exemplaris Veneti an Baſil. vix certe utriusq;. Præterea habere me ex Amico, qui in re præſenti fuerit, ad dimidium quidem operis perveniſſe Morellum typographum: Sed jam deſtitutum ſumtibus hærere in luto. Si [illegible]is inſtitutus ab aliquo dicat. Tanti non eſſe mea quanti videri velim, qui Galeni, capitalis hoſtis ſim: Reſponſio fuerit in his ipſis literis. Compertum eſſe Tibi, Veritatem me προσκυνεῖν, ut verbum habet Ariſt. à qua ſi diſcedat alicubi Galenus, me tantum MONERE. Hoc enim uteris & ME & RE conſentientiſſimis. Hæc ego nunc volui: In quibus ſi peccatum quid ſit, Tibi (ignoſce) imputabis, qui humanitate tuâ cò me provexeris. Fortaſſis non debui rationes in digitos ponere? Hominibus occupatis ſingularia ſæpè non ſunt obvia. De transmiſſo Dieterici gratiam habeo, ſi præſtat apud vos oratio, quæſo, eme meo ære. Refundam libenter. Sic bene Tibi ſit & bene valeas. Scribo Altorfii 17. Cal. Decembr. 1641.

Richterus Hofmanno.

S. P. Venerande ſenex. Gratulor Tibi cumprimis, quòd ſeptuagenarius non tantùm, DEI beneficio, ita vales & vivis, ſed & nuper ipſo die tuo natali, quem meritò dulciſſimâ elegiâ ſanctè celebrâſti, de Galeni tui, quem reviviſcere [illegible]is, editione cum N. conferendi occaſionem nactus es, ſpemque nobis feciſti fore, ut quem Galli, Itali, Hollandi diu jam prenſando certatim deſiderâ[illegible], poſtquam tuas accepi quid enim in re tanti momenti, & cujus moram nullam non longam putant, eruditi, diu ceſſem? Cum illo, quem dixi, quaſi ſponte [illegible]. & vel uno hoc ariete, quòd nullo modo lucrum & honorem peregrinis concedere fas ſit, quo civem beare poſſimus, animum ipſius ad conſenſum

permovi, ita ut nullum ampliùs obſtaculum ſuperſit, quàm d[illegible] rectoris textus Græci. Hunc igitur ubi ſuppeditabis, mox [illegible] & Tecum contrahet. Ego cogitaturum & de hoc me dixi, & [illegible] gentiùs, quò minùs ipſe Tu, quod ille mihi ſignificavit, vicem [illegible] pedimento, obire Te poſſe jam ipſi affirmâſti. Mihi verò [illegible] ſuccurrunt, quorum opera forſan uti licebit, quos propediem [illegible] pellabo, atque utinam non fruſtrà aut infeliciter. Tuum erit h[illegible] currere, & idem ſimul generi tuo, Cl. Dn. D. Lauxio, curandum [illegible] heic vel Altorphii tandem Correctorem Græcum habeamus. H[illegible] erit, jam contractum Tecum puta. In me certè nihil, quod ab a[illegible] re poſſis, deſiderari patiar. Imò felicem me putabo, ſi publica pro[illegible] moda, quod unicè amo, hac quoque in parte mihi dabitur, præ[illegible] pus iſtud tuum non niſi cum Medicinæ, hoc eſt, cum mortalibus a[illegible] di interiturum haud ignorem. Et tantum de eo, quod cum G[illegible] fieri voluiſti. Quod ad valetudinem meam attinet, operam d[illegible] de hoſtibus illius certiſſimis amicè monuiſti, pro virili nunquam [illegible] queam. Veriſſimum autem eſſe, quod ex Ariſtotele de uſu Lienis, [illegible] Lien. cap. 23. in fin. ex lib. 7. ethic. cap. ult.) aliquando allegâſti, [illegible] plo comprobatum ibis, nimirum οἱ μελαγχολικοὶ τὴν φύσιν ἀεὶ δέ[illegible] καὶ ἀεὶ ἐν ὀρέξει σφοδρᾷ εἰσιν: Attamen, inſanas conviviorum le[illegible] portas, jam diu nos odiſſe planeque abhorrere ſcito. Et qu[illegible] tura ſim proclivis, hanc tamen, ut affectum deteſtandum, abom[illegible] chille apud Homerum non rarò iratum me fuiſſe animitus d[illegible] quam ita tumultuante irâ quisquis me viderit, ut Pythagoram al[illegible] occinere, & me mihi reſtituere neceſſe fuerit. Primos verò motus [illegible] te nos non habere non neſcis, uti nec illud gentium Doctoris divini: [illegible] ἐγὼ ἄνθρωπος· οὐ γὰρ ὃ θέλω, τοῦτο πράσσω: ἀλλ' ὃ μισῶ, τοῦτο [illegible] quo tamen ſupplex genua flecto, ut gratia JESU CHRISTI, Do[illegible] toris noſtri, non tantum τὸ θέλειν, ſed & τὸ ἐνεργεῖν largiri velit, [illegible] κίας, cujus miſericordiæ gloria ſit in æternum. Nunc hoc Te ro[illegible], ut de Scheda his incluſa judicium tuum defecatum, & in quo libro [illegible] ſtoria iſta allegata habeatur, ſignifices, ſimulque Galeni verba G[illegible] haud gravatim adſcribas. Conſtitui enim, niſi Tu aliter ſentias, [illegible] iſtud contra tophum, quem digitus medius in læva manu exigui, [illegible] uſus jam diu tumidus minatur perpetuum, ipſe quoq; adhibere. [illegible] tionem Dieterici quam petiiſti, de felicitate ſeculi prioris in Græ[illegible]

[illegible]

[illegible]ne, quod munuſculum, ſcio, boni conſules. Vale, & reſcribe. Dabam [illegible]bergæ ad d. XII. Kal. Decembr. A. C. 1641.

Hofmannus Richtero.

AMpliſſime Vir, Beaveras me heri per ſemihoram literis tuis: Cùm ſubitò inc[illegible] mihi unum & alterum quod difficile faciat negotium, quod præ manibus habemus. Incidit mihi & dixi Ruperto συασίτῳ, quòd cauto opus eſſe, qui velit cum illo paciſci: Imò verò, dum quis cavet, ſæpe cautorem capi. Quare [illegible] video, Te, quaſi parietem intergerinam, interponere Te inter ſimplicem & vafrum, & propterea gratulor bono etiam publico. Ubi eò cum DEO venerimus, nec ſecus videbitur Tibi, ut paciſcendum ſit, exorabo fortè Dn. D. [illegible]ium, ceu ſcripſi, ut Tecum ſe conjungat. Accedit, quòd in dandis conditionibus non ſatis firmus eſt. Quid enim Hofmannus quærat Correctorem. Imò quærat ipſe apud ὁμοτέχνους Francofurti, quò confluere ſolet illud hominum genus de tribu Levi. Quin obeat Scholas Norbergæ, & videat, ſi poſſit inveniri adoleſcens, huic provinciæ aptus. Ego certè, cùm ejus ætatis eſſem, libenter ſuſcepiſſem tale onus, ut me ſuſtentarem, ſed DEO aliter viſum fuit. Sed ne heic etiam deſimus ei, placet communibus operis inquirere in tale ſubjectum. Memini, cùm ante triennium heic eſſet eruditus & egregius adoleſcens, nunc Medicinæ Doctor D. JACOBUS ZEÆMANNUS, Neuburgenſis Palatinus, ſed cujus Pater nunc Ulmæ pharmacopæum agit, viſo opere Galenico valdè e[illegible]are & ſuperaddere. O ſi haberemus typographum? Novi ego Marpurgi Studioſum pauperem excellenter inſtructum & Græcis & Latinis literis, [illegible], inimicum omnis levitatis, & quò melior Corrector non eſſet ſub ſole. Ad hunc ego, ſi volet Deus, ſcribam his diebus. Scribam etiam ad Weitzium, quod ſciam, Scholam GOTHANAM ſemper habuiſſe alumnos Græcos. Interim explicet ſe ille, quale velit dare ſpecimen; integrum aliquem librum, an [illegible]m philuram, qualem vidit apud me Pariſienſium. Si illud velit, dicam, nullam ejus rei neceſſitatem eſſe. Jam enim habent boni viri librum de Oſſibus. Si bo[illegible] illum profecturum exhibitione manci operis, ſed ſinamus illum uti ſuo [illegible], ne turbemus quid. Ubi igitur indicium fecerit, ego agam, admovebo [illegible] adoleſcentem meum amanuenſem, notas in margine adſcribam, omnia agam, quæ decent Patrem facere, ut filium habeat quàm ornatiſſimum. Quibus verbis includo etiam ultimam correctionem. Et hæc quidem de GALENO. Locum ejuſdem de caſeo putrido hem Tibi! Verùm cave, utare, ſine Medicorum tuorum conſilio! poſſet enim inflammationem inſignem cauſari, niſi purgato bene corpore adhibeatur. De victu accuratiore gratulor Tibi ex

animo. Super oratione abundè riſimus ego & Rupert[illegible] G[illegible] ha-
beo grates. Nullum ego Amicum novi, cujus literæ initiales M. G. [illegible]
pertus multùm ſalutat & Te & *νεογάμον* Salomonem, cui ego q[illegible]
ſta. De verſibus operoſè me excuſo. Quantumvis enim con[illegible]
rit. Bene valete utrinq;. Scribo Altorfii XI. Cal. Decembris 1641.

Idem Eidem.

AMpliſſime Vir, Patrone obſervande. Rariora ſunt colloquia [illegible]
pter negotia decumana, quibus tantùm non obrueris quotidie. [illegible]
mus præteritâ ſeptimanâ adventum tuum, ut inſpiceres prof[illegible]
fruſtrà. Profectò, raræ felicitatis eſt hoc tempore nanciſci [illegible]
DEO Opt. Max. habes, & pium & induſtrium, ut duobus ve[illegible]
plectar. Sub pietate erga DEUM comprehenſam volo modeſt[illegible]
nes, quà ſuperiores inferiores, æquales, ſub induſtria, peritiam juris [illegible]
haud vulgarem fundatam ingenio juxtà & judicio minimè proletario. Quid
plura dicam? Conſervet illum Tibi & Nobis DEUS, faxitque, ne [illegible]
tio, quam inſtituit, aliquid mali affricet! Hæc volui occaſionem p[illegible]
pto hoc levidenſi, quod ad Te mitto non alia de cauſa, quàm ut pub[illegible]
gem promovendo GALENO noſtro. Tantò magis, ut auto[illegible]
terreantur calumniatores mei, qui vociferantur: Humano ſenſui [illegible]
ſibile eſſe, quomodo benevolentia erga illum ſtare poſſit, contra q[illegible]
diſputem, nec ſine acerbitate! Tu omnium optimè nôſti, & exp[illegible]
præliminari ipſiſſimis tuis verbis, quæ volo, tanquam bolum obje[illegible]
draconibus iſtis flammivomis, ut crepent. Hoc meum factum ſi[illegible]
rit, rogo, commendes. E. ſub conditionibus in præſentia initis, [illegible]
dinas vernales publicet; ſin, nihil obſtat, quò minùs æternis tenebris [illegible]
totum commentum. Nihil à Te exſpecto honorarii, qui inſtar Ere[illegible]
dicabula iſta, quæ hoc agunt, ſatis mihi ſerviiſſe, ex ſcientia & co[illegible]
DEO & VERITATI: Si quos momorderit crambe, ut vocabunt [illegible]
recocta, illis mortalium ſapientiſſimus, Socrates, quem æmulatur G[illegible]
DEM DE IISDEM, *δὶς καὶ τρὶς τὰ καλά*, ut omnibus, ſi pote[illegible]
VERITAS, & ſi quæ alia dici in hanc rem poſſunt. Optimè v[illegible]
torfii X. Cal. Martii 1642.

Richterus Hofmanno.

S. P. Excellentiſſime Medicorum. Quàm dulces lætitiæ motus [illegible]
ſenſerim, quum *Εὐαγγέλιον* iſtud de filii mei Diſputatione Juridica, [illegible]

pa[illegible]

[illegible] habuit, & quæ teſtis graviſſimus de ejus vita & ſtudiis addidiſti, ex literis [illegible]s quartus mihi redditus intellexi, faciliùs cogitatione aſſequéris, quàm [illegible] exprimam. Neque ignoras vim στοργῆς illius φυσικῆς, & quòd gaudia do[illegible]ca majora ſint, quàm dici queat. Certè, ut impedimenta, quæ intereſſe me [illegible]i tum prohibuerunt, etiamnum tædio mihi ſunt: Ita me non parùm re[illegible], quòd abſenti tantâ fide cognoſcere mihi contigit, quæ præſens audire uni[illegible]m. Exoſculor etiam votum tuum & affectum amiciſſimum, argumen[illegible] amoris nunquam non memori, gratâque mente tenendum, Teq; viciſſim [illegible]s numeris abſolutâ felicitate cum tuis frui opto. Exaudiat firmumque [illegible], quod uterque invicem vovemus, Numinis ter O.M. clementia incompre[illegible]is. Sed quid de Relatione tua dicam hiſtorica judicii contra Galenum [illegible] proh fidem! tantam venuſtatem in ſene, tantam juris judiciorumque peri[illegible] in Medico, tantam Veritatis ἀκρίβειαν in argumento jocoſo; imò in re [illegible] ſeriâ (VERITATIS inquam) tantos ſales, tantas voluptates, tantas d[illegible]as. Affirmo Tibi nequaquam blandiens, (quod deteſtor, & res ipſa loqui[illegible] me tacente) ut lectorem doces & delectas mirificè, ita incertum relinquis, [illegible] Te admirari potiſſimùm debeat? Eruditionis ne præſtantiam, an diſpu[illegible]itatem, an candorem in tractandis Philoſophis Medicisque ſummis, [illegible]amorem inuſitatum? ἀμφοῖν γὰρ ὄντοιν φίλοιν ὅσιον προτιμᾷν τὴν ἀλή[illegible]. Ita nimirum & ἐπιστήμων celebr[illegible], περὶ πάντων & πολλῶν ἀντάξιος es [illegible]. Quanquam verò judicium mihi de ſcriptis ejuſmodi ſeculum ferenti[illegible] ſumo; multò minùs tam ſufferus mihi ſum, ut, quæ in Epiſtola præli[illegible] mihi tribuis, vel accipiam, vel in me agnoſcam; non poſſum tamen amo[illegible] me tuum uberiorem, ex quo fonte iſta manant, non amplecti ardentiùs, [illegible]rpetim nos ita ames, optare. GALENO tuo ut orbis Literatorum [illegible] tandem poſſit, utinam tam feliciter juvare mihi ſit, quàm cupidè hacte[illegible]eravi. Ut verò calcar equo currenti addis; ita nihil non, quod meritò c[illegible], & artis Medicorum intereſt, porrò quoque curæ mihi erit. Scriptum [illegible] illud tuum elegantiſſimum, quod miſiſti, ut ante nundinas vernales medic[illegible] publicè videant, æſtiment, ediſcant, curabitur. Abeſt quidem pere[illegible] nunc typographus, ſed ante abitum ſuis etiam hanc operam mandavit, de [illegible]ra coràm. Animus enim eſt proximâ ſeptimanâ, DEO volente, ubi [illegible] Spontis meæ eſſe mihi dabitur, ad Vos excurrere. Interim Vale [illegible]. Dabam Noribergæ ad d. 4. Calend. Martii Anno τοῦ σω[illegible] Χριστοῦ Dionyſiano 1642.

Hofmannus Richtero.

Conor iterum pultare fores humanitatis tuæ, idque ob [illegible] Alteram, quia à typographo Amſtelodamenſi p[illegible] ſum [illegible] meis correctionem Theophraſti; didici verò hiſce diebus ex [illegible] ſauboni, miſiſſe illum correctiones ex MSS. ad Cl. HEINSI[illegible] rent in Theophraſto ipſius: Rogo Te vehementer, pro [illegible] ſtudio, ſis mihi unà cum his literis interpres & Mercurius. Sp[illegible] & illi MEA FIDE, candidè & amicè me acturum h. e. unic[illegible] SUA. Alteram, ut datâ occaſione compelles N. dicat tandem, [illegible] lit. Sic Tibi filius unicus bene eat, & redeat, auctus virtutibus p[illegible]

Hoc voveo: Votis annue, CHRISTE, meis!

Bene & bene age. Scribo ipſis Id. Maji 1642.

Idem Eidem.

AMpliſſime & Conſultiſſime Vir, &c. B. F. præſcribo more V[illegible] veniâ ſubitò deſcendo ad narrationem. Venit ſuperiori Solis die [illegible] noſter, & habitâ oratione ſatis bene compoſitâ, duo expoſuit, alter[illegible] tione Galeni, alterum de ſuo quodam conſilio. Quod ad prius, [illegible] primis ſibi obſtare, quò minùs procederet Galenus, hinc quidem [illegible] ſumtuum: Illinc autem difficultatem horum temporum. Facilè [illegible] eſſe, non ſufficere mille florenulos, aut thalerulos quin aliquot, q[illegible] numerum non inibat. Sed vincat utilitas & honeſtas: Quos emtore[illegible] temporibus his Martialibus, quibus non victus tantùm gemit, ſ[illegible] Ne de intutis viis dicam, dicebat, quis vel bibliopolarum vel d[illegible] ctus eſt à pecunia, ut ſubitò exponere poſſit tantam ſummam, q[illegible] retur? Hæc difficultas quaſi alteram in ſinu habet, erit Morellus [illegible] æmulus meus, deprimendo quidem noſtro opere, prædicand[illegible] omnia nimis vera eſſe, ne ipſe quidem diffitebere, mi Hofmanne. [illegible] aliquo modo juvem bonum tam publicum quàm privatum? Qu[illegible] omnia, quà edita, quà non edita conjungam uno alterove to[illegible] quidem arbitrii erit diſponere libros, quomodo voles: Mei a[illegible] cum, non in ſingulas philuras, quo modo nuper fecimus, ſed ſum[illegible] ferè ille: Cui ego. Non poſſum inficias ire, vera eſſe omnia, quæ [illegible] brario conquereris: Agnoſco etiam benevolentiam tuam in æſt[illegible] meorum, & cupio Tecum agere, ut honeſtum virum decet. Q[illegible] credas, jubeo Te protinus deponere ſuſpicionem avaritiæ omnem, [illegible]

me [illegible]ſti, ex ſiniſtris ſermonibus ingratorum quorundam hoſpitum, qui, [illegible] *præſtat componere fluctus*, quando ipſos quoque pœnitere incipit ad-[illegible] Dabo Tibi duos honeſtos viros, de quorum dexteritate ne ipſe qui-[illegible]es, qui ipſi pronunciabunt de honorario mihi debito, cum quibus [illegible] nomine ages, & literas publicas conficies de non fallendo. Hæc ego vi-[illegible]: Ille, cùm conſenſiſſet, extractis loculis, ſolvit mihi, ex inito pacto, quod [illegible] pro libellis nuper editis, de Loc. aff. & Relatione fictitia, Tibi dicata. [illegible] inter nos ultro citroque actis abiit, relictâ admonitione, quam primùm [illegible]rem indiculum laborum meorum, & quò collocatos vellem, ordine ſi-[illegible]. Tum verò meditari mecum cœpi, quâ ratione conſulerem rebus [illegible], & cum Ruperto noſtro in hortum Medicum profectus, expoſui illi o-[illegible], ſimul conſilium & operam ſuam requirens. Reſpondit ille:

- - *Tuus, ô Cognate, quid optes*
Explorare labor, mihi juſſa capeſſere fas eſt.

Addidit etiam: Vehementer probo conſilium tuum de exorando Ampliſſimo D. [illegible]rro, ut adſit nobis. Habet enim omnia, quæ in Amico vero requirit [illegible]. Et quia duo eſſe oportet, cave, de alio cogites, quàm de Dilherro [illegible], qui & amat Te, (quod publicè teſtatus eſt) & non minùs pollet pruden-[illegible]riate junctâ: Cras, inquit, adero Tibi in conſtituendo numeran-[illegible] philuris: Jam, ne cœna corrumpatur, cautio eſt. Et video Te non am-[illegible] me æquis paſſibus: Eamus igitur, inquam, etiam greſſu teſtudineo.

Poſtquam epulis exemta fames JOVÆq; litatur.

Audi, inquit, mi Cognate, quid compellit Te ad numerandas philuras? ut æ-[illegible] ab[illegible]eam. Quod ut intelligas, ita habe. SENNERTUS olim no-[illegible], Vir profectò bonus & honeſtus, præterquam, quod à dedicationibus ca-[illegible]entum, exigebat à typographo pro ſingulis philuris ſingulos du-[illegible] ſed fuerint aurei Rhenenſes, quod N. certò ſe ſcire putat. Cogita, ſodes, [illegible], quàm ineptè, quid ſi dicam iniquè? res compara ſit, ſi adoleſcens ſtu-[illegible]co dicandus cogatur duplex pretium ſolvere pro Inſtitutionibus ſuis? [illegible] autori, alterum bibliopolæ? Quò minùs ego cogitare unquam potui [illegible] fl. ſed accepi, vel quantum, ipſi typographi ultro dederunt, vel di-[illegible] flor. eumque in libris, in quibus illi viciſſim lucrari potuerunt. Nunc [illegible]s mihi ſubolet, & verò librorum ſatur ſum, nec habeo, quibus dedi-[illegible] Cogitationes inſtituo de erudiendis adſtitibus meis, ut iniquum petant, [illegible]s habeant æquum. Pone igitur, petatur integer florenus? Atqui [illegible] nolo? Quanquam ô! Defalcetur tantum, quantus medius Joachimicus va-[illegible] Si ne hoc quidem ſucceſſum habet, fiat, quod fieri poteſt. Certum enim eſt,

eſt, amitti nolle occaſionem vel tantilli lucri, conjunctam cum h[illegible] minis mei fama. Ridebat clarè Rupertus ad hoc ratiocinium. E[illegible] ago, & puto probari me poſſe ipſi invidiæ. Rectè ſubjiciebat ille, [illegible] ipſum quidem DEUM, qui juſtitiæ caput eſt, improbare. Mitto [illegible] N. deſignationem omnium, quæ hactenus commentatus ſum, de[illegible] tuo, Vobis quidem ſervire numeros philurarum, ut rectè judicar[illegible] boribus meis: Typographo etiam ad æſtimandam magnitud[illegible] que tomi. De quibus ita conſtitui, conſentio quidem ut [illegible] tur in fol. de 3. diſſentio. Velim enim ſeorſim excu[illegible], cu[illegible] propter hoc, ut qui ſe primùm mancipant arti, ſeorſi[illegible] p[illegible] terreantur ſumtibus. Sed & ideo, ut diſcant in prim[illegible], q[illegible] poſſint discernere à falſis: Ita enim comparatæ ſunt hæ Inſtitutio[illegible] beant diverſâ literâ, quarum alterâ ſcribantur ea, quæ per tot[illegible] futura, deducta quippe ex ipſa rei natura, adeoque longè diſſi[illegible] à [illegible] di: Alterâ Aberrationes dictæ, quæ propriæ ſunt ſeptem ill[illegible]s In[illegible] quos damno, & quorum errores ſi imbiberint, neceſſariò multa [illegible] in ipſo artis uſu falli velint graviſſimè. Hoc in præfatione t[illegible] adoleſcentibus, ut niſi cæci eſſe volent ipſi, errare non poſſint. S[illegible] quando præſens cum præſenti. Dicis: Quid rerum nunc agis? [illegible] n hil minùs poſſe quàm otio putreſcere. Non deterritus inf[illegible]lici G[illegible] emendo Theophaſtum, in cujus Angiæ ſtabulum, ut Heinſius tuu[illegible] caſione incidi. Scripſit aliquoties Scheferus, Medicus Francofurt[illegible] pediem miſſuram mihi novam Autoris dicti editionem, icon[illegible] adornatam. Hujus fabulæ finis fuit. Mortuus eſt Amſtelodam[illegible] lo præerat: Typographus implorat tuam operam. Reſpondi, [illegible] viſurum me, an operi par ſim. Ego verò nihil hactenus vidi. Cu[illegible] incaſſum? Labor in vinea Chriſti omnibus nobis imperatur, ſed [illegible] conſtituuntur præmia in hac vita. Sennertus p. m. erat in occaſu [illegible] bus conſtituta ſunt: Apud me totum eſt contrarium. Interim i[illegible] ut dicere poſſim,

Quàm latè patet, ah, in me tua gratia JOVA!
Ut nequeam totâ prendere mente meâ.
Nemo eſt me patribus natus mage tenuis unus,
Nemo eſt, qui nunc ſit ditior atq; ego ſum.
Non equidem numero poſitos in fœnore nummos,
Non armenta ampliæ conſpicua agminibus,

Ne

Non ciſtas auro tumidas circumfero & argento,
Ergo quid jactas? QUOD SATIS EST, HABEO.

Catalogum librorum imprimendorum rogo, communices cum Dn. DILHERRO, venerorq; DEUM cum voto veteri FELICITER. Ad N. ſcribam, arbitris Vobis ſeponat ſingula exemplaria, & mihi ſex. Dabam in vigilia D. Matthæi 1642.

P. S. Item moneo, curetis, quantum poteſt, ut Inſtitutiones ſeorſim haberi poſſint, & quidem ut doctrinalia aliâ literâ ſcribantur, aliâ aberrationes.

Idem Eidem.

B. F. Quas minabar anno, Ampliſſime Dn. Pro-Cancellarie, in Theophr. Animadverſiones, eas σὺν Θεῷ abſolvi heri. Remitto igitur Caſtigationes Caſauboni abs Ill. Dn. Heinſio ſubmiſſas, unà cum literis, de quibus ſtatues, quod voles, vel inquam, ablegabis quâvis datâ occaſione, vel reſervabis usq; ad vernales proximas Francofurtenſes. Neque enim in mora periculum eſt nullum. Cæterùm, quia tanto cum faſtidio expectavi hactenus, quid velit aut nolit trico N. officioſiſſimè rogo, ſignifices, mihi tribus verbis, quæ mihi ſuperſit ſpes? Plura non habeo. Scribo Altorfii Propridie Cal. Decembr. 1642.

P. S. Cl. Dn. Dilherrum amicè ſaluto.

Richterus Hofmanno.

S. Pl. Venerande ſenex, Amice plurimùm honorande. Accepi, quas nudius quintus ad me dediſti, ut & adjunctas ad τὸν πάνυ Heinſium, cum caſtigationibus Casauboni, quas commodâ occaſione curabo. Interim de tuis in Theophraſtum Animadverſionibus, quas abſolviſti, Tibi & Theophraſto gratulor; quas quin acceptas habituri ſint Medico-Philoſophi præclara tua in Ariſtotelem & Galenum merita publica neminem dubitare ſinunt. Egit cum N. Dilherrus noſter, Vir usquequaque Excellentiſſimus, qui Te officioſè ſalutat. Egi & ipſe cum eo ante octiduum. Sed uterq; nihil aliud reſponſi retulimus, quam animum ſibi eſſe ad Vos eundi, quamprimum per militum ferociam, quæ vias intutas reddit, licuerit. De reliquis, quæ ipſi juſſu tuo ſignificavimus, mirè vel ſilet, vel celat: Ad priores tuas longiores, quas in vigilia D. Matthæi de eodem negotio ad me ſcripſiſti, cur hactenus non reſponderim, ex amiciſſimi noſtri Dilherri literis, ut & quas ego ad Cl. Rupertum noſtrum non ita pridem dedi, jam, ſpero, intellexiſti. Vale, &, quod facis, nos ama. Saluta, quem dixi, Rupertum chariſſimum, Dabam Norimbergæ III. Decembr. A. C. 1642.

Hofmannus Richtero.

NObiliſſ. Ampliſſ. & Conſult. Vir, Dn. & Patr. obſ. Scribo invitus, [illegible] quia ita vult Pennaliſmi pater, Diabolus, obſequor. Res geſta [illegible] Turbones noſtri hactenus hoc egerunt, ut invenirent, quem protru[illegible] quam hominem fœneum, Noribergenſem aliquem. Invenerunt. [illegible] liticulâ fortuitâ inter duos conſobrinos A. & P. miſerunt facilem [illegible] ciantem. Niſi provocaret P. habiturum ſe illum pro INFAMI. Parui[illegible] lix adoleſcens, & ſecutum eſt hodie, quod leges volunt. [illegible] cùm vita innocentiſſima A. per triennium hactenus nobiscum acta, [illegible] ſpecies facti commiſerationem mereat: Auſus ſum A. T. all[illegible] & rogare [illegible] ponas negotium Nobb. & Prudentiſſ. Dnn. Scholarchis, ut, ſi alia [illegible] obtineas literas ad Senatum Academicum, quibus ille jubeatur [illegible] tam. Spes enim eſt d. Ampliſſ. Dnn. cogitaturos de reſtitutione in [illegible] d. A. Hæc ego perturbatior & ſtans pede in uno. B. V. Nob. & Ampl. [illegible] Altorfii 18. Septembr. 1643.

Idem Eidem.

CUm vel tandem Inſtitutiones hæ meæ Lindavio quaſi ex capti[illegible] diuturna, exiiſſent, prima mea cogitatio debuit eſſe & fuit, quo[illegible] Vir ampliſſime, Patronorum meorum principi, quoquo modo [illegible] cet enim à ſtudiis & laboribus tuis res ipſæ ſint alieniſſimæ: Pe[illegible] Te, ratione mei, ut defendere me poſſis à vitilitigatoribus. Non eſt [illegible] pus defenſione aliâ, quàm eâ, eſſe me inter literatos in cenſu illorum, [illegible] NON RARO MONENT, ut loquebaris olim in literis tuis ad me. Hoc [illegible] Tibi ſi moleſtum eſſe dices, quòd non intelligas iſta, ut modeſtiæ c[illegible] des fortè, reſpondebo, ſcire me & verè ſcire, plus Te poſſe hac in re q[illegible] rauci Medico-Philoſophi. Accipe igitur munuſculum, quod do [illegible] & porrò quoque fave mihi. Cæterùm, ut ex fama publica novi[illegible] indies magis magisq; debilitat me paralyſis dextra, quod vel ex pict[illegible] ſcis, unica ferè hæc cura me coquit. Quid poſt mortem meam [illegible] GALENO meo? Quod enim fortaſſis neſcis, tam invidetur mihi [illegible] ma, ut ſubmiſſus fuerit manticularius, qui ſectionem iſtam, quæ [illegible] continet, clanculum ſubtraxerit, ut hac ratione opus fiat manc[illegible] Hanc ob cauſam, cùm evertendi mihi domum totam ſuperveniret R[illegible] ſter, adeò credere noluerit, ut paulò minùs pro deliro me haberet. H[illegible] dicebam. Hem Tibi claves, ô ſapiens, excute, ſi vis, omnes forulos, o[illegible]

[illegible]

areas, etiam illas, in quibus libri non ſunt, & experire fortunam tuam! Fecit, ſed nihil profecit, adeò ut jam non credat propriis oculis. DEUS verò meus tam bene voluit Galeno, ut ſubmiſerit vetus exemplar, è quo reſarcivi damnum. Hæc ſi evenit me vivo, quid denique fiet me mortuo? Et hoc quidem nunc tres portiones in ſinum tuum deponere volui, alio tempore, & cùm meliuſcule habebo, fortaſſis de conſilio meo aliquid. Bene & feliciter Vale, Virorum optime. Scribo 17. Cal. Octobr. 1645. Altorfii.

Richterus Hofmanno.

S. P. Medicorum Excellentiſſime. Cum literis ſuaviſſimis etiam Inſtitutiones tuas Medicas accepi, donum rarum & eximium, cui gratiam condignam referre nequeo; interim tamen ago & habeo ampliſſimam. Sanè obruis me affectus in me tui ſignis quam plurimis luculentiſſimiſque, ita, ut quomodo me vinculis iſtis extricare debeam, niſi amorem mutuum accipies, videre mihi non contingat. Ita verò eſt, mi Hofmanne, ut veriſſimè divinâſti. quidni enim fatear, aliena illa dico à meis ſtudiis & laboribus, (quanquam valetudini vitreæ non omninò forſan incongrua) non intelligo talia, nec, quòd mihi ex amore nimio tribuis, agnoſco. Defenſione etiam meâ non indiges, qui divinis ingenii tui monumentis immortalitate donatis, etiam juridicam ipſam ſuperas, & vituperatores tuos humi repentes, quin & proſtratos vides, audis, ſpernis. Quod ad Galenum tuum, optandum eſſet profectò, ut fortuna labori & induſtriæ tuæ immutabili reſponderet, dum adhuc mortalis inter mortales degis, ſed ταῦτ' ἐν τι θεῶν γύνασι κεῖτω, cujus providentiæ imperſcrutabili nos noſtraq; committere par eſt. Multis poſt fata juſtiſſimo DEI regimine contigit, quod in vita fuerat denegatum. Sectio verò illa Tibi clanculum ſubtracta providum magis Te reddit poſt hac, & bonum factum, quod DEO propitio ex veteri exemplari, quod ille ſubmiſit, damnum reſarcire Tibi licuit, cujus tutelæ labores tuos nunquam non commendatos opto. De N. hoc habe, cùm ipſi Dedicationem tuam & Præfationem Univerſalem, quæ eruditionem & experientiam ſenilem undique ſpirant, in manus dare vellem, omnia ad Doctorem Nicolaum retuliſſe, quaſi ipſe nihil horum deſiderârit, vel quid agendum cum iis habeat, planè neſcius ſit. Acceſſivi igitur Doctorem, quem dixi, humaniſſimum, qui Tui obſervantiſſimus rem ſedulò ſe curaturum recepit, id quod uberiùs ex ipſius ad Te literis intelliges. Vale ſenex venerande, & Rupertum noſtrum meo meorumq; nomine quàm diligentiſſimè ſaluta. Depproperabam Noribergæ ad d. XV. Novembr. A.C. 1645.

Georgius Nœsslerus Georgio Richtero.

AMpliſſime & Conſultiſſime Domine Pro-Cancellarie. Feci, quod [illegible] rum erat partium, & ſtudioſos noſtros ad capeſſendam primam Philoſophiæ lauream ſuperioribus diebus evocavi. *Sic mihi dictus Hylas.* Nam velut in deſerto nemo inventus fuit, qui expectationi noſtræ reſponderet, & [illegible], ut ſic dicam, noſtrum calefaceret. Ita hac ſeculi hieme ſtudia bonar[illegible] refrixerunt. Neque enim poſſum, quin hoc quoque, quicquid eſt, p[illegible] beam publicæ calamitatis. Quod ad Ampl. T. referre volui, ut & o[illegible] ſtri & meæ erga eam obſervantiæ ratio nobis conſtaret. Dab. XVI. D[illegible] A. 1633.

Richterus Nœsslero.

EXcellentiſſime & Spectatiſſime Dn. Decane. Salutationem generalem, quam familiaris ſermo ſolet præmittere, ego, cum Symmacho ad Flavianum, impenſiùs Tibi voto optare ſtudeo quàm ſtylo dicere. Quòd [illegible] tium liberalium ſtudioſos ad primam lauream non ita pridem evocandos, [illegible] lix Hercules Hylam fruſtrà quæſiviſti, eſt, quòd vices ſeculi doleamus. [illegible] plantulæ nos deficiunt, quæ ſpes erit aliquando de arboribus? Et ſi Ph[illegible] nemo litat, quam tamen non inſuper haberi non tantùm Academiæ, [illegible] Reipublicæ intereſt, ecquid de ſublimioribus, quas vocant, facultatibus [illegible] fiet? Eſt certè defectus iſte haut poſtremum publicæ calamitatis [illegible], [illegible] etiam ſequuturam barbariem poſteris minari vidêtur. Supremus re[illegible] ter avertat omen, & humaniora ſtudia à rabie Bellonæ vindicet! Inter[illegible] qui poſt tot miſerias patientiam diſcimus, rationes officii publicè probare perſeveremus. Id quod lubens citiùs ad tuas reſpondendo præſtitiſſem, niſi negotia publica animum ſemel iterumq; retardâſſent, per quæ etiam epiſto[illegible] ſariò ſtringo compendio. Vale, Vir amiciſſime, &, quod facis, nos ama. [illegible] Norib. prid. Natal. Chriſti Servatoris θεανθρώπου Anno 1633.

Nœsslerus Richtero.

S. P. Henricum Sigiſmundum Schillingium, Sigiſmundi Schillingi, [illegible] Medicinæ D. & P. P. Lipſienſis, τοῦ ἐν ἁγίοις, filium, cùm ante [illegible] quot in Academiam hanc veniſſet, liberalis ſtatim fama excepit & M[illegible] Candidatum ſalutavit. Ex quo tempore ita etiam nobiſcum vixit, ut [illegible]

viſus ſit os populi mereri. Heri verò id nominis ipſe apud me profeſſus eſt, petiitque, quamprimum ad conſuetas probationes admitti. Oſtendi illi juſſu ſcituque Amplitudinis T. nobis opus eſſe, ut ſalvis auſpiciis res iſta geratur, eumque literis meis veluti manuducere ad Vos volebam. Neque defugit obſequium, ſed periculum & moleſtiam itineris deprecatus facilitati meæ perſuaſit, ut de tua non dubitarem. Præſertim, cùm & aliis gratiam profectionis iſtius factam aliquando fuiſſe meminerim, & illi in nupero convivio Doctorali ſe jam innotuiſſe & locutum eſſe Amplitudini T. aſſeveraret, neque non de valetudine tua incerti eſſemus. Quapropter Amplitud. T. eâ, quâ par eſt, obſervantiâ rogo, ut pro ea, quâ pollet poteſtque, muneris autoritate poteſtatem nobis facere velit ſine mora de ſtudiis illius cognoſcendi. Dabimus operam, ne comitatis atque commoditatis iſtius erga nos unquam Te pœniteat. Interea mitto quatuor aureos Rhenanos Amplitudini T. debitos. Deum veneror, Reipublicæ & Academiæ bono eam quàm diutiſſimè incolumem, aut ſervet, aut præſtet! Dab. raptim 8. Febr. A. 1636. Altdorphii.

P. S. Nobiliſſimo Dn. à Blansdorf, Dn. Compatri meo colendiſſimo, ſalutem plurimam hîc adſcribere fas ſit.

Richterus Nœsslero.

S. P. Qui tuas mihi ante horam reddidit, præſentium lator, Henricus Sigiſmundus Schilling, Medicinæ Candidatus, coràm etiam à me petiit, quod Tu pro illo literis mihi acceptiſſimis. Quantum ex ore, charactere animi, conjicere licet, non indignus videtur, qui honores Facultatis Veſtræ ſupremos ambiat. Et quandoquidem Legibus Univerſitatis noſtræ parere animus ipſi eſt, libenter petitioni Veſtræ annuo, & ut profectus ipſius ſecundùm præſcripta Superiorum cognoſcatis, ratione muneris mihi demandati concedo. Utinam verodum Medicis Viris πολλῶν ἀνταξίοις ἄλλων, quos inter, ut ſcis, Te haut vulgarium amo, lætus morem gero, viciſſim manum illorum propitiam experiri mihi contingat, qui arthritidis doloribus jam tertia ſeptimana eſt, cùm diſcruciari cœpi, quos tamen non nihil diebus hisce remiſiſſe, & lecto remoto obambulationem trium pedum nunc concedere gaudeo, ut & illud, quòd Tu quoque priſtinæ ſanitati reſtitutus diceris. DEUS clementiſſimus, qui Medicum creavit, faxit benignè, ut hac ipſius creaturâ nobiliſſimâ vel nunquam vel rarò utamur, eum verò nihilominus, ut decet, honoremus, etiam cùm valemus optimè. Quod quin & Tu, Medicus inter primos, unà mecum optes, nullus dubito. Vale, Amicorum exoptatiſſime, & me, quod facis, ama, remq; feliciter auſpicare, quam

ut more ſolenni tandem bene abſolvamus, & nos invicem ſani lætique [illegible] mur, etiam atque etiam opto. Dab. Noribergæ 9. Febr. A C. [illegible]

P. S. Nobiliſſimus Dn. à Blansdorf, cui tuas legendas miſi, [illegible] ſcripta gratiam habet, Teq; viciſſim ſalvere jubet, cum hoc nunc [illegible] animi ſententia usquequaque valere. Virdungum noſtrum [illegible] re vehementer dolemus. DEUS illum diutiùs nobis commodet!

Idem Eidem.

SAlutem & felicitatem perpetuam. Excellentiſſime Dn. D. N[illegible] rum exoptatiſſime. En mitto libellum, conſilium Antip[illegible] non ita pridem inter nos conferebamus. Seriùs fateor, quàm put[illegible] ſti occupationum molem, ut & illud, quod coràm faſſus ſum, [illegible] juxta Democriti ſententiam à corpore in jus vocaretur, fore, ut [illegible] nis crimen vix effugiat. Quin & alia Plutarchi præcepta de [illegible] tudine omnium utiliſſima atq; optima tam circa negotiorum cura[illegible] mi in corpus regurgitantia mala ſæpius à me inſuper habita confite[illegible] τὸ θέλειν παράκειταί μοι: Τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλόν, οὐχ εὑρίσκω, [illegible] ποιῶ ἀγαθόν: ἀλλ' ὃ οὐ θέλω κακόν, τοῦτο πράσσω. Liberè enim Tibi [illegible] & Amico ita confiteri fas eſt, &, nolim velim, cogor dicere, eſſe ver[illegible] animus tam malè ſibi conſuleret, etiam corpus meliùs habiturum. [illegible] ro artis Veſtræ eſſe etiam animo mederi, &, niſi memoria me fal[illegible] tione tua elegantiſſima, quam nuper de nonnullis Medicorum erro[illegible] iſti, haud poſtremam animi curam in curandis morbis Medico inc[illegible] monſtrâſti. Scio, quod cumprimis vis & voluntas Numinis utr[illegible] faciat, in cujus manu eſt, animum vel tranquillum reddere, vel dive[illegible] abripi, & ſic corpori vel prodeſſe vel nocere ſinere, indeq; fieri, ut [illegible] rem ſuum offenderit, juxta Sapientiſſimi Siracidis effatum, in man[illegible] rum incidat. Quandoquidem verò tanta eſt DEI O. M. clemen[illegible] licèt, tamen humiliantibus ſe coram Majeſtate ſua, de remediis [illegible] Naturæ hac fini plurima conceſſerit beneficia. Certè citra imp[illegible] gligere non licet. Atque ſic rectè poſt implorationem auxilii Divi[illegible] fidem atque peritiam accurrimus. Morbi hiſtoriam, qui me an[illegible] nium, in Conventu Lipſienſi, primùm aggreſſus eſt, aliam nullam [illegible] quòd illa, quæ animus diu malè collecta concoquere nequivit, tandem [illegible] injuriâ & graviſſimarum lucubrationum continuatione tempor[illegible] pus, & quidem in partes ejus extremas, pedis ſiniſtri digitum maj[illegible] quæ tunc per evacuantia & ſanguinis miſſionem, aliaque topica [illegible]

[illegible]

[illegible] corroborantia ſemel depulſa, poſt annum bis & quidem multò graviùs [illegible] pedis dictas extremitates invadendo rediere, id quod etiam tertio, [illegible]oque annis, mutatis vicibus, partim domi, partim in itineribus, nunc [illegible] nunc levius, ſæpius tempore verno & æſtivo, ſemel, hoc eſt, ante qua[illegible]e, hyemali. & altero menſe pòſt, paraxysmo recidivo, ſed ut leviore, ita & breviore contigit. Ut plurimum cùm morbus rediit, ſemel iterumq; frigo[illegible] febri me correptum ſenſi, quo mox ceſſante, calor vehementior, non[illegible]m cum capitis dolore, ſucceſſit. Num verò hæc omnia ex nimio ſanguine, [illegible] ex frigida pituita, vel ut mihi videtur, ex utriſque malè convenientibus o[illegible], & quamnam cauſſam podagræ meæ, quam author libelli c. 6. triplicem [illegible], potiſſimam dicere debeam, pro certo affirmare vix poſſum. Videtur [illegible]t dixi, & ſanguis & pituita conjunctim malum accerſere. Igitur quid Tibi videatur tum de libello, tum de me, DEO bene favente, curando, ut ju[illegible]um gravisſimum, quod ut & reliquas tuas virtutes eximias haut vulga[illegible], meritoq; plurimi facio, haut gravatim aperias, amicè rogo. Præſer[illegible]ò, quid Tibi videatur de ſcarificatione pedum, quam libelli autor toties [illegible]opere pag. 44. 92. 120. 127. 139. & 234. commendat, mihique tum ob commendationem iſtam diligentiorem, tum ob exemplum cujuſdam ſeptuage[illegible]joris, qui eo ſe liberatum credidit, maximè arridet. Deinde quid exi[illegible] de ſanguinis miſſione, quamprimum paroxysmus ſentitur, ejusq; itera[illegible]. Tum etiam quid de thermarum uſu putes. Et tandem quæ inter tot re[illegible]a Autoris, ſi quid mei judicii, non indocti, omnium præcipua judices, & an[illegible] balſami pag. 103. 116. 146. & 181. ut & altera ſudorifera pag. 113. [illegible] arcana ſibi reſervavit, & inſtar omnium commendat, aliunde haberi [illegible] Ad hæc ſi ut amor meus in Te ſingularis mihi perſuadet, reſpondere [illegible]naberis, magno beneficio me Tibi, jam ante licèt devinctiſſimum, [illegible] gratumq; Amicum ſenties. Vale, mi Nœsslere, amiciſſime, & me, quod [illegible], amare perſevera. Dab. Norībergæ 21. Maji Anno Salutis 1636.

P. S. Reliquias podagræ nunquam diutiùs ſenſi quàm hac vice. Velim [illegible] quid ſignifices. Hactenus quotidie manè & veſperi uſus ſum [illegible], quâ pedes locis affectis inungere ſoleo. Si quid noviſti rectius, [illegible]o, impertı.

Nœsslerus Richtero.

SAl. & Obſerv. Redditæ mihi ſunt litteræ tuæ nudius tertius, Ampliſſime & [illegible] Vir, Dn. & Amice magne, ſed librum transmiſſum non niſi [illegible]cunte oculo legere hactenus potui. Legam autem porrò diligenter, &

Si

Si quid in arte mea poſſum promittere cura,

& hoc & omne bellum Tibi militabitur, ut ait Flaccus, planè pro [illegible] hujus ſeculi, quo nihil niſi bellum ſpiramus. Utinam verò Concilium Ra[illegible]nenſe an Norimbergenſe (dubitari enim video) pacem nobis concili[illegible]! Angl[illegible] quidem Regis Legatum, qui nuper nobiscum fuit,

- - - & miſeras hac tempeſtate Camœnas

Reſpexit - - - - -

Ratisbonam jam abiiſſe accepimus, eodemque, notore fratre meo, die [illegible] hujus Maji proficiſci voluerunt Sereniſſimi Electoris Brandenburgici Le[illegible] quos honoris & amicitiæ Veſtræ cauſâ nomino Nobiliſſimum Dn. [illegible] Kneſebeck. Sed ad Te redeo, qui reliquias podagræ nunquam diu[illegible] ais quàm hac vice. Tumore an dolore? id non explicas, neque quæ [illegible] arthetica, quâ uteris. Ego Balſamum antipodagricum Crollii p[illegible] ſtimo, ſi manè locum affectum eo inungas. Id autore D. Horn [illegible] quibusdam Noribergenſibus proſtat, ſed optimum ibidem reperitur a[illegible] macopæum Suabacenſem, qui in platea alutariorum habitat prope [illegible] tzelianam. Memini Te eo uſum eſſe aliquando, ſed multum inter[illegible] pio an declinatione morbi medicamentum adhibeatur. Si hac ratione [illegible] dat malum, ſcarificationem infra vel juxta articulum affectum fieri c[illegible] ceratum diapalmæ, ut vocant, impones. Ita Te valere jubeo & [illegible] ignoſcere. Dab. Altorphii 23. Maji A. 1636.

P. S. Spero me intra paucos dies commendaturum Vobis novum C[illegible]tum. Nobiliſſ. Dn. de Blansdorf, niſi grave eſt, in occaſione ſalutat[illegible]

Richterus Nœsslero.

S. P. Mi Excellentiſſime & amiciſſime Dn. D. Nœsslere. Reliquias [illegible]græ, quas præter ſolitum diuturnas me ſentire nuper ſcripſi, non [illegible] doloris eſſe ſcito; ſive ex dolore potiùs ſenſiculi corrupti, ſi cum Q[illegible] ita appellare licet. Verùm illo ipſo die, quo tuas exaraſti, hoc eſt, [illegible]tius pridie Novilunii Scarificationis remedio, quod ſuades, uſus ſum, [illegible] mihi hoc tempore videtur, primâ iſtâ vice infeliciter: Compun[illegible] perſentiſco remiſſiores, pondusq; pedum levius. Neque verò id [illegible] cutis ſemel tantùm percuſſa tantam ſanguinis copiam reddiderit, ut [illegible]rurgus mirati ſimus. De iteratione num poſt octo aut quinde[illegible] pſo menſe futura ſit, quas vices D. Panſæ conſilium ſub finem . n[illegible] nuit, nihil adhuc certi habeo, ſed quem DEUS ſucceſſum daturus ſit, [illegible]

Interim

Interim pedes aquâ artheticâ inungi perſevero, quæ à D. Hainlin præſcripta eſt in hunc modum:

℞. *Elix. vit. Matth.* ℨs.
Aq. Salv. compoſ. ℨij.
Spir. Rosmar. ℨiij.
Terebinth. ℨj.

Balſamum antipodagricum Crollii non memini me antehac audiviſſe, multò minùs uſurpâſſe, niſi illud forſan ſit oleum, quod heic autore D. Horn, apud Pharmacopolam Oellingerum, proſtat, cujus ego nec fœtorem graviſſimum nec calorem nimium tunc ferre potui. De libello iſto nuper Tibi transmiſſo Rev. D. Laubertus hodie inaudivit, qui calculi doloribus p. t. liber nunc utroque pede ob multiplices doloris arthriticos decumbit, & quia libelli, quem dixi, copiam ſibi fieri petiit, me quàm lubentiſſimè ipſi gratificaturum recepi. Sed hæc hactenus. Rumor de translatione Conventus Ratisbonenſis Noribergam inde ortum ſuum habet, quòd initia febris contagioſæ ibi eſſe ſcribant. Sed quantum ex literis ipſius Cæſaris, tum etiam Senatus Ratisbonenſis conſtat, quas nudius quintus legi, Senatus iſte hunc honorem videlicet multis rationibus fruſtrà deprecatus eſt, Cæſarique locus ſemel electus placet. Quid verò de morbo, quem dicunt, contagioſo futurum ſit, dies dabit. Quicquid ſit, oranda eſt Numinis benignitas, ut ubicunque locorum Concilium iſtud auguſtiſſimum habebitur, ea quæ ad pacem faciunt, ſeriò peragantur, bonoque cum effectu in ſtatum Germaniæ tranquilliorem cedant. De Nobiliſſimo Dn. Levino à Kneſebeck quod ſcripſiſti, gratiſſimum fuit. Novi animum Viri candidiſſimum, dotesq; divinas, cujus ſimiles ſi plures Conventus iſte habiturus ſit, feliciora longè augurari licebit, quàm quæ Phil. Melanchthon olim de Conventu Wormatienſi A. 1557. ad Seldium ſcripſit:

- - - ut littora ſurda non procellis,
Nil vadis ſcopuli moventur alti:
Sic non inflecti inimica corda paci
Ulla poſſe opera vides bonorum.

Sed DEUS nunc tandem largiatur proſperiora, cui valetudinem tuam commendo, quam impediviſſe audio, quò minùs cum Legato Regis Magnæ Britanniæ, (Angliæ enim dicere per edictum Regium ampliùs non licet) nuper eſſe potueris. Vide igitur, ita eam cures, ut & aliis in arte omnium præſtantiſſima diutiùs prodeſſe valeas. Atq; ſic vale & vive Amicorum honoratiſſime. Dab. eâ ipſâ horâ, quâ tuas accepi 25. Maji A. 1636.

P. S. Nobiliſſ. Dn. à Blansdorf, qui ob capitis catharrum domi ſe con-

tinet, ſalutem adſcriptam gratiſſimam habet, & viciſſim Te ſalvere pl[illegible] jubet.

Nœsslerus Richtero.

SAl. officioſiſſimam. Dedi ad Te, Ampliſſime & Conſultiſſime Vir, Dn. & Amice obſervantiſſimè colende, nudius quartus, ſed ita res nata eſt, ut literas demum, ſi fortè, accepiſſe Te putem. Statim igitur ad gratiſſimas tuas reſpondi, quamvis in partem tantùm, quà de reliquiis morbi tui opus eſſe videbimur; ſatisfacturus Tibi in ſolidum, ubi librum, quem legendum miſiſti, abſolvero. Nunc quod minatus fui, Candidatum hunc artis Medicæ Tibi commendo, Teq; eâ, qua par eſt, obſervantiâ rogo, ut autoritate muneris tui poteſtatem nobis facias legitimis probationibus cum ipſo experiundi. Nomen illi eſt Georgio Ludovico Kirchen, patria Kittinga, mater ſtudiorum Lipſia & Marpurgum. Ac in Botanicis quidem & Chymicis verſatiſſimum eſſe novimus, ex quo de cæteris quoque bene augurari liceat. Patrem autem habuit D. Georgium Kirchen, Poliatrum Kittingenſem, p. m. qui uti ex Programmate apparet cum Panſa tuo & aliis quatuor competitoribus A. 1606. Baſileæ ſupremos honores accepit. Hoc igitur quoque bonum omen ſit ad valetudinem tuam curandam. In quo finio, & me pariter etiam atque etiam Tibi commendo. Dab. Altorphi raptim 26. Maji A. 1636.

Richterus Nœsslero.

NÆ perſeverus es Tu, Decane ſpectatiſſime, φίλων ἀγαπηθῶν φίλτατε, qui quod paucis ab hinc diebus minatus es, tam citò das effectum, Georgium hunc Ludovicum Kirchen, Medicinæ Candidatum, commendans, & ut legitimis probationibus cum ipſo experiari Vobis liceat, petens: Quas alteras tuas literas ante ſeſquihoram in curia accepi. Ego verò officii ratione illud [illegible] cauſſis dictæ commendationi annexis & meritò & lubens concedo. Nec [illegible] patris Medici filius videtur degener, quod etiam ex ſermone ipſius deprehendiſſe me puto. Fiat igitur, quod deſideratis, & num dignus ſit, quem ambit, honore, ſolenni more juxta legum præſcripta explorate. Quod ut proſperè ſuccedat, etiam atque etiam voveo, ſimulque ut omen hoc, quod auguraris, valetudini noſtræ curandæ bonum ſit. Quin & Tibi quoque quàm feliciſſima hæc omnia contingere comprecor animitus! Vale. Dab. raptim 27. Maji A. C. 1636.

Tuus ut in literis, quas antequam obſignarem, & hanc poſtmodum ſcriptionem adjungere ut contigit, ita quoq; placuit.

Nœssle-

Nœsslerus Richtero.

S. P. Rediit ad nos Candidatus noſter cum litteris tuis, Ampliſſime & Conſultiſſime Dn. D. Richtere, & nunc Panſa tuus cum meis ad Te redit. Nolui enim diutiùs detinere amores Veſtros, cùm etiam Reverendum & Clariſſ. Dn. M. Saubertum ejus deſiderio moveri intellexerim. Quanquam & ego amo atq; æſtimo autorem non contemnendæ eruditionis, nec vulgariter in Praxi Medica verſatum. Ipſe autem, niſi fallor, nimis ſe & ſua amavit, cùm medicamenta quædam tantopere extollit & celat. Veruntamen facilè nos illis carere poſſe & apud alios Medicos non inferiora reperiri, puto, ſed an Noribergæ in Officinis proſtent, dubito. Balſamum antipodagricum Crollii idem omnino præſtabit, quod ille de ſuo promittit, eademque ratione uſurpari poteſt. Si calorem metuas, Aqua verbaſci nonnihil dilui & temperari amat. Miſcetur enim nec ſuper natat, ideoque neque oleum eſt, licèt & nomine apud vos vulgò potiùs quàm à Clariſſimo Horn appelletur. Fœtorem autem, non eſt, quòd accuſes, ſi rectè paretur. Conſtat Uncia an Semiuncia (neque enim ſatis memini) 4. baciis. Et verò fœtor, ſi quis eſt, aliâ etiam ratione corrigi atque emendari poteſt. Quod video feciſſe D. Hainlinum in aqua illa arthetica, quam deſcribis, non tantùm æquè calida ſed odoris etiam non jucundi propter Spiritum Terebinthinæ, niſi aliorum admixtione commendetur. Quâ fini in primis Elixir vitæ Matthioli addidiſſe puto, quod alioquin ad cordis & cerebri adfectus eleganter intra corpus propinatur. Propediem autem ipſe quoque coràm medicamenta quædam Tibi communicabo. Nunc enim ſpatiis excluſus iniquis feſtinare cogor. Ut verùm fatear, ridere debui, cùm legi apud Panſam de aqua ipſius antipodagrica has laudes, quòd ea in articulos ſeſe inſinuat, eosque occupet & repleat, ne locum inveniat humor morbificus. Mirum enim quomodo non ipſa quoque hoc modo continuum in illis partibus ſolvendo dolorem inferat. Et cùm hæc ad præſervationem, ut loquimur, ſpectare videantur, quid in curatione fiet, in qua potiſſimùm aquam illam celebrat? Tunc enim jam adeſt humor, & locum occupavit. Quem ſi medicamentum quoque affectat, cùm penetratio corporum non detur, partes illas adhuc magis divelli & dolorem augeri oportet. Ne dicam, quòd, ſi humoris præſentia, in curatione non impedit, quò minùs locum inveniat, aut faciat ſibi medicamentum, neque hujus præſentia impedire poſſet in præſervatione, quò minùs humor influat. Sed nolo nunc Ariſtarchum agere. Itaq; id quoque non niſi obiter tango, quàm inconſtans & varius ſit de Scarificatione pedum, itemque de venæ ſectione & purgatione, quarum hanc ſæpius ſimpliciter præmittendam, paginâ verò 122. interdum poſtponendam, non-

nunquam planè omittendam cenſet, ſolâ alvi lenitione contentus pag. 109. & 181. Et quàm falſus ſit in φαινομένῳ illo ſanguinis pituitoſi, quem talem dicis poſt ſcarificationem pedum, in aqua apparere. In quo vulgo etiam Medici & Chirurgi decipiuntur ſectâ venâ pedum aut manuum, ubi ſimiliter, immiſſis at ſolet, in aquam cruentatam virgulis mucoſum & pituitoſum quid adhæreſcere videtur, quod nihil aliud eſt quàm fibræ ſanguinis concreti. Præterquam quòd in ſcarificatione pedum ſanguis, qui exit ad naturam partium illarum exanguium, quas alere debet, jam alteratus & neceſſariò minùs floridus eſt, quàm cùm in venis adhuc continetur. In reliquis ferè conſentio. Itaque ut ad quæſita tua nunc reſpondeam; ipſe quoque venæſectione & purgatione Tibi opus eſſe exiſtimo. Venæſectione quidem ſemel in anno, tempore verno: Purgatione verò bis, Vere & Autumno. Sequatur autem Venæſectionem purgatio, ſed, quæ primas vias expediant, præmittenda ſunt. De ſolenni purgatione loquor, quam vel El. caryocoſtino, diaturbith, c. Rhabarb. vel alio aliquo medicamento, quod Hermodactylos recipiat, inſtitues. Interea verò familiari aliquo remedio, ſingulis minimùm menſibus, expurgabis cruditates circa viſcera collectas, antequam in venas & habitum corporis erumpant. Quod propter hypochondriacum quoque affectum negligere non debes. Qua de cauſa etiam ſtudiis & lucubrationibus Te moderari convenit. Ita enim inſerviendum eſt Reipublicæ ut diu inſervire poſſis. De curis atque animi adfectibus parciùs Te moneo, quoniam medicinam & Philoſophia & Theologia Tibi facient. Hæc & alia, quæ autor habet de præſervatione, Tibi confirmo, exceptis, ut intelligere potuiſti, iis, quæ de ſcarificatione pedum tradit. Si podagra omnis à congeſtione eſſet excrementorum, quæ in parte affecta propter debilitatem concoquentis generantur, faciliùs in ſententiam ſuam de evacuatione hac me pertraheret, quanquam ſic quoque verendum eſt, ne pars exanguis, ſanguine toties mulctata, ulterius debilitetur. Nunc verò, quia præcipuè ab influxu humoris alienigenæ malum illud oritur, quod, ut de aliis nihil dicam, horror & calor veluti febrilis cum capitis dolore, qui paroxyſmum antecedunt, de te teſtantur, id quoque metuendum eſt, ne materia peccans per ipſam conſuetudinem ad pedes trahatur. In declinatione autem paroxyſmi adeoque in curatione, ad reliquias exhauriendas, Galenus ipſe cucurbitulas cum ſcarificatione proponit 10. de compoſ. med. ſec. loc. c. 2. Porrò initio paroxyſmi ſi per venas fluat humor, & vires ferant, etiam ſanguis ſemel atque iterum ex brachii venis mitti poteſt, gratiâ revulſionis, ſicuti in præſervatione tempore verno evacuationis ergo vena tunditur, ſed non utrobique eadem ſit hujus auxilii ratio. Quanquam cum revulſione hæc evacuatio quoque conjuncta eſt, ut propterea ſemel tantùm in anno evacuatio-

nem

nem præſervatoriam inſtituere ſufficiat. Eadem autem Topica in præſervatione ac curatione vix conveniunt, cùm in ipſa quoque curatione temporum articulis diſtinguantur. In præſervatione hoc unicè agimus, ut pedes roboremus & muniamus adverſùs influxum: In curatione verò ſi dolor urgeat, ille mitigandus; materia verò ab initio repellenda, poſtea diſcutienda eſt, &c. De Thermis igitur, cùm in præſervationem potiſſimùm adhibeantur, hoc quoque moneo, ſi adſtringendi facultate ſimul præditæ ſint, pedibus eò magis profuturas; totum autem corpus immergendum non eſſe, ne inſenſilis, quam vocant, perſpiratio & evacuatio materiæ morbificæ per cutim, in qua plus, quàm credi poteſt, ſitum eſt, impediatur. Sed hæc hactenus. De Candidato noſtro, quod voti compotes feciſti, gratias agimus, atq; ille pecuniam, quam de Legum ſententia debebat, coràm Tibi perſolviſſe ait. Cras tentamen ſubibit, bono ſuo, ut auguror, periculo. Bene vale, Vir colendiſſime, & ſcriptioni tumultuariæ ignoſce. Malui equidem feſtinatâ operâ obſervantiàm quàm moroſo ſtudio ſolertiam Tibi meam teſtari. Tu, quem animi cauſâ amare cœpiſti, porrò quoque ex animo amabis. Nunc enim conſtantiæ tuæ eſt, quod non eſt meriti mei. Iterum vale. Dab. Cal. ipſis Junii Anno 1636.

Idem Eidem.

S. & Off. Mitto Tibi, Ampliſſime & Conſultiſſime Vir, maſſam pilularum de aloe roſata. Ea enim requiritur ad pilulas illas, quas in uſum menſtruum nuper præſcripſi, neque ſatis ſcio, an ſic, ut debent, paratæ inveniantur in officinis Noribergenſibus: Poſſunt autem pilulæ illæ ex hac doſi bis parari, earumq; ſingulis vicibus ſumi undecim aut tredecim, biduo ante novilunium manè cum juſculo. Candidatus noſter perendie Diſputationem Inauguralem habiturus eſt de Apoplexia. Expectamus, quem diem Nobiliſſimi Dn. Scholarchæ Actui Doctorali dicturi ſint, utrùm ipſum illum D. Petro & Paulo ſacrum, an alterum ſubſequentem. Qua de re ut cum illis agas, denuo etiam atque etiam Te rogo. Non dubitamus, quin præſentiæ ſuæ honorem nobis commodaturi ſint, atque ubi de tempore certiores erimus, Candidatus per litteras, ut moris eſt, eos invitabit. Tunc plura, ut ſpero, coràm. Interea lege ſis Anagrammata Hofmanni Tuberani, de quibus nuper. Videbis, quem ille locum Decanis, quem cognomini ſuo aſſignàrit. Cui locationi nemo homo hactenus interceſſit. At nunc in me cuditur faba, & tantùm non læſæ Seniorum Majeſtatis accuſor. Tu verò, Vir Ampliſſime, quod facis, mihi fave, & vale. Dab. Altorphii 18. Junii Anno 1636.

Richterus Nœſſlero.

Mi Clariſſ. & amiciſſime Dn. D. Nœſſlere &c.

S. P. Pro maſſa illa pilularum, quam miſiſti, gratias habeo, rel[illegible] quantum licebit, bonâ fide. Verùm pilulas iſtas, in uſum menſt[illegible] à Te præſcriptas, ſtatim à diſceſſu tuo, in officina Vollandi præparari curavi, & heri, pridie novilunii (citiùs enim oblitus ſum, & non vacavit) manè cum j[illegible], pro quarum primo effectu eſt, quòd DEO gratias agam, Tibique me [illegible] obligatum confitear. Diem Actui Doctorali Nobiliſsimi Dn. Sc[illegible], cum quibus hac ipſa horâ egi, dixerunt illum ipſum, qui Divis Petro & Paulo Sacer, & Univerſitati noſtræ feſtus eſt, ubi manè ante concionem, [illegible], ad vos veniemus. Altero die Rector novus pro more eligetur. Faxit DEUS ut omnia dextrè cadant & ſuccedant feliciſſimè! Anagrammata H[illegible] Tuberani, de quibus ante hac nihil mihi innotuit, vel ſola à crimine illo L[illegible] rum Majeſtatis etiam apud Rhadamanthum aut Minoem Te abſolv[illegible] cèt parte invitâ: Jus enim noſtrum in invitum redditur: Quin etiam in [illegible]. Interim μηδ᾽ ἄκαιρθαι ἀμύξῃ τὺς ἀγαθὺς, inter quos Te numeramus me[illegible]mò, amaturi virtutem tuam, donec Lumine adempto animam moribundo corpore fundam. Id quoq; ne neſcires, volui, etiam atque etiam Te valere j[illegible] optansque animitus. Dab. 22. Junii 1636.

Idem Eidem.

SAlve, mi Cl. Dn. D. Nœſslere, Amice honoratiſſime. Scripſit ad me gener meus, Dn. Iberer, Te nepoti meo ex ſorore, Joanni Stamlero, [illegible] alumnos Studioſo, multò graviùs nunc quàm antehac nunquam, morbo [illegible] comitiali laboranti, ope & auxilio, quantum licebit, ad futurum; pro quo [illegible] tuo & affectu in meos ſingulari gratias Tibi habeo, & me haut vu[illegible] Tibi devinctum profiteor. Verùm ſcire quoque ex Te velim, quid Tibi [illegible] de remedio illo, quod Principis Palatini, Ottonis Henrici, Viduam [illegible], præſentiſſimum habere ajunt, & quâ ratione illud obtinendum putes. [illegible] in hoc, ſi quid operâ tuâ præſtiteris, mihi factum imputabo. Incidit, c[illegible] ſcriberem, quod non ita pridem apud Plinium legi, qui lib. 28. cap. 6. ([illegible] 19. tom. 3.) ita memorat: *Clavum ferreum defigere, in quo loco p[illegible] defixerit corruens morbo comitiali abſolutorium ejus mali dicitur.* Quod [illegible] Medicis probetur & quî fieri id commodè poſſit, ni grave eſt, paucis, quæſo, [illegible]fica. Non deſperandum omnino eſſe de ſalute hominis ejuſmodi, ut i[illegible] ſit inveteratum, legiſſe me memini apud Illuſtriſſimum Joſephum Scaligerum,

qui

qui lib. 1. epiſt. 19. de Leoniceno, Medico, ut nôſti, præſtantiſſimo, refert, eum ab ipſis incunabulis ad 30. annum morbo comitiali adeò tentatum, ut cùm ad ſe redierat, pertæſus vitæ, penè ſibi manus afferret. Sed poſt 30. annum planè eo malo defunctum, omnibus membrorum ac ſenſuum officiis integrum nullâ morbi ſuſpicione, ad 94. annum perveniſſe. Velim etiam remedium indicâſſet, ſed quia ille tacet, Tu, quæſo, ſi quid nôſti, miſero imperti, vel quid tandem putes, paucis aperi. Ego per aliquot nunc dies ob cruditates ventriculi, ut mihi quidem videtur, compreſſiones circa pectus ſenſi, non nunquam cum calore nimio ſemel atque iterum etiam cum gravedine capitis. Quatriduum nunc eſt, cùm dolores iſtos ventriculi non tam frequentes, neque etiam tam vehementes, ſed tamen aliud malum gravius, compunctiones nimirum in latere ſiniſtro, & exinde interdum reſpirationis impedimenta perſentiſco. Nolo de pleuritide ſiniſtri quid ominari, ſed catarrhos frigidiores ex nimio cereviſiæ Bohemicæ potu, quo nunc abſtineo, cauſam putârim; principiis tamen obſtandum. Ubi Noribergam veneris, quod procul dubio hiſce feriis canicularibus fiet, copiam Tui mihi facias, rogo. Vale, Dabam 19. Julii Anno 1636.

Idem Eidem.

MEminiſti, quid nuper, cùm heic unà eſſemus, ex Philippo Melanchthone, de doloribus hypochondriacis Tibi legerim, quâ deſcriptione ille acu, quod dicitur, res meas tetigiſſe mihi viſus fuit. Unicum illud malè me habebat, quòd poſt morbi narrationem nihil de remedio addidiſſet. Sed ecce, dum altero die poſt, quàm à nobis diſceſſiſti, in vita Melanchthonis, quam Joachimus Camerarius, ut nôſti, accuratiſſimè deſcripſit, neſcio quid de hiſtoria Reipublicæ noſtræ, cujus multa ibi mentio, inveſtigatum eo, in locum quendam incido, ubi & de morbo & de remedio hæc habentur, fol. 168. *Et Philippus hypochondriacis doloribus eſt conflictatus, quo uſu herba chamæleontis mitigavit, ut ſcimus efficacitatem illius remedii eum prædicâſſe.* Hæc Camerarius. Quid Tibi videatur, quæſo, paucis ſignifica. Apud Plinium hæc legi lib. 24. cap. 15. *Chamelæa, ſimilitudinem foliorum Oleæ habet. Sunt autem amara, odoratu, in petroſis, palmam altitudine non excedente. Alvum purgat, detrahit pituitam, bilemque, folia in duabus abſinthii partibus decoctis, ſuccoque eo cum melle poto,* & quæ ſequuntur. Sed exactiùs naturam atque uſum herbæ ſcire haveo. Electuarium tuum jam bis ſumpſi. Primùm illo ipſo die, quo accepi ante cœnam, ubi intra horas 24. ſexies me exoneravit. Deinde heri manè, quia nuper ante cœnam noctem parùm tranquillam mihi fecerat, & ſemel iterumque tormina cum aliquo calore. Heri verò nihil tale ſenſi, & tribus operationibus defunctus ſum.

Cras,

Cras, volente Deo, & die Sabbati iterum ſumam manè, quia malum podagricum, quod nuper pedem dextrum invaſerat, nunc ſiniſtrum occupabit, quæ quarta invaletudo intra novem ſeptimanas quarta recidiva eſt. Utinam & ultima! Cauſam puto, quòd nudius quartus convivio interfui, tantùm non cumulus, & quidem per ſex horas integras, antequam ſemel ſurgere liceret. Ab eo ſtatim mali principium ſenſi. Vivam poſthac vel ſtoicâ conſtantiâ medice. Faxit DEUS, ut & optimè! Diſputationi Veſtræ, ne & hoc neſcias, quam Johannes Fabricius, Juvenis Ornatiſſimus, mihi dedicavit & elegantiſſimâ oratiunculâ obtulit, quâ tamen vel propter ſuavitatem epiſtolæ præfixæ ſuperſedere potuiſſet, Numine favente intereſſe conſtitui, prout ille pluribus Tibi referet. Interim cum tuis quàm optimè vale, & ſi vacat, de chamæleonte reſponde. Dab. Noriberg. 19. Aprilis A. C. 1637.

Nœsslerus Richtero.

AMpliſſime & Conſultiſſime Vir, Domine honoratiſſime. Planè non eſt ejusdem generis herba chamæleon, quâ in doloribus hypochondriacis Melanchthonem uſum fuiſſe, in vita ejus notat Camerarius, & chamelæa, quam ex Plinio deſcribis. Illa Carlina vulgò dicitur, cujus radix etiam adverſus venena celebratur. Hæc laureola alio nomine vocatur, quod laurum aſſimilat, à qua Germani etiam denominant, ſed μετὰ περιθήκης, quam honeſtè dicere non eſt. Purgandi vehementiam exprimere voluerunt, quâ inſignis eſt. Nullus autem dubito, quin Carlinæ radicibus ipſe quoque in affectu hypochondriaco bonus valetudinis tuæ rebus uti poſſis, cùm ad obſtructiones viſcerum tollendas plurimùm valeat. Sunt autem plurima etiam alia conducibilia, quæ tamen non ſtatim atque omni tempore eundem hominem juvant, nedum diverſos. Nam neque in medico neque in medicamento eſt, ſemper relevetur ut æger. Tu verò podagrâ quoque laboras, & cautio eſt, ita medicinam fieri alteri malo, ut alterius etiam ratio habeatur, quod jam antea monui. Et plura de his coràm, ubi ad nos veneris, filium, ut intelligo, adducturus. Diſputationi autem noſtræ, quam Reſpondens nomini tuo inſcripſit, quòd intereſſe cupis, deprecor. Nam neque nos tanti dignamur honore, neque ſtudia juventutis noſtræ ita ſe nunc habent, ut aures tuas mereri poſſimus. Et nôſti urere, ſi fulgore ſuo quis prægravat artes infra ſe poſitas. Interim bene vale, &, quod facis, fave. Dab. præfeſtinè Altorphii 23. April. Anno 1637.

Idem Eidem.

SAl. & obſervant. Bonâ omnino fide præſagiit animus, fore, ut parùm grata Tibi eſſet epiſtola Mathematici noſtri. Veruntamen cùm per invaletudinem ipſe ſcribere non poſſem, malui illum hoc officii fungi, quàm planè ſilere Muſas noſtras. Id quidem rectè monuit, ſtellam illam falſò creditam novam ipſiſſimam eſſe Venerem. De cæteris ita exiſtimandum eſt, quaſi in albo ſpatio alba extet linea. At quòd Tu de valetudine tua ſcribis, merum atramentum eſt, ut omnes nobis ſtellas obnubilavit. DEUS illam in ſolido locet! Ego quidem meliùs nunc habeo, ſed neſcio quàm diu! Talis enim eſt morbus iſte, ut ſpem vetet inchoare longam. Orationem tuam de valore Medicorum hîc remitto, ut cum reliquiis novem quamprimum typis excudatur. Quo nomine magnam inibis gratiam apud Senatum populumque ſtudioſorum. Ego jam dudum Tibi debeo pro honorifico teſtimonio, quo in Oratione iſta adfectus tuus me ornavit. Quanquam verò neque eam laudem agnoſco, quam in literis tuis mihi tribuis, neque libello illi opus eſt hederâ; tamen quia ita jubes verſiculos aliquot proximè mittam, vel ipſe afferam diebus his, quos feriatos habituri ſumus. Non omnino præter rem erit eos præfigi & priùs audiri in cultum;

- - - nam ſic quoque certior extet
gloria fœcundum rite colentis agrum.

Bene vale, Vir Ampliſſime, & qui has fert Kobius noſter, bene ambulet! Dab. raptim 22. Martii Anno 1638.

Idem Eidem.

ACcipe, Vir Ampliſſime & Conſultiſſime, promiſſum carmen, ſed non, ut ille ait, Jambos. Quanquam hos quoque officii ratione ad Te mitto. Viſum enim fuit hac arte excitare ſtudioſos noſtros ad capeſſendam ſupremam in Philoſophia lauream, ſive Magiſterii inſignia. Et omnino futurum ſpero, ut Candidatos nanciſcar. In primis verò ſuper Decade Orationum tuarum Academicarum aliquid panxi; ſed ut ne pangerem: Autoritatem enim hanc defugio. Tuum eſt, qui nos amas, obſervantiam noſtram agnoſcere & ignoſcere. Bene vale. Dab. Altorfii 10. Aprilis Anno 1638.

Richterus Nœsslero.

SAl. & Off. Ad binas literas Tibi, Excellentiſſime & amiciſſime Dn. D. Nœsslere, reſponſum debeo. Sed ad priores functus jam officio videri poſſum, utpote de quarum contentis coràm inter nos colloquuti ſumus, antè,

quàm eas accepiſſe. Imò priùs, quàm ego eas Te dediſſe, Tu verò accepiſſe me, ſciremus. Paucis enim horis pòſt, quàm nuper mecum eſſes, Co[illegible] noſter eas demum mihi reddidit, cauſſam neſcio quam moræ allegans, in quâ tamen facilè acquieſcere potui, quia nihil aliud detrimenti ex mora iſta moratori nihil accidit, quàm quòd Tu eas redditas credidiſti, ego verò eas exaratas tunc tenebam: Quoad alteras igitur, quibus & carmen & Jambos mihi miſiſti, gratias Tibi agerem pro hac humanitate tua operoſiùs, ſi vel Tu eas, requirere, vel quàm dignè poſſem: Ingratiſſimus tamen ſim mortalium, ſi tantum affectum tuum non demereri & divinam iſtam Muſam tuam non venerari quàm diligentiſſimè ſtuderem. Equidem non tam ſufferus mihi ſum, ut ea in me agnoſcam, quæ Tu amori nimio mihi tribuis. Non poſſum tamen non gaudere cum Hectore Nœviano, tantopere me laudari à laudato Viro. Fortaſſe invenient Orationes noſtræ lectores, qui bonas horas non malè collocari exiſtimabunt, quia Te tam nactæ ſunt præconem, & fieri poteſt, ut credat poſteritas alicujus pretii noſtra eſſe, quòd à Nœſſlero ita laudata ſint. Sed nôſti, quid petierit M. Tullius à L. Lucceio, hiſtoriarum ſcriptore, nimirum ut res in Conſulatu a ſe geſtas decorando leges hiſtoriæ negligeret, amorique pluſculum etiam, quàm concedit veritas, largiretur: Quæ illius epiſtola inter rariores, etiam me adoleſcentem olim nimium quantum cepit: Quanquam non ignoro, Ariſtotelem tuum in adoleſcente laudare, quod in viro reprehendendum non absque ratione cenſet: Sed ſi hoc in amico Hiſtoriographo excuſandum putavit conſul prudentiſſimus, quis in poëta nimium iſtud amoris ſtudium reprehendet? De Jambis verò tuis quid dicam! Certè beatos puto, quibus Te inſtitore Philoſophiam virtuti & doctrinæ venalem pretio iſto comparata fas erit. Inſtitore inquam,

Cui licuit Phœbo comites junxiſſe novenas,

& qui dotium tuarum judices dubios reddis, Medicum ne peritiorem, an acutiorem Philoſophum & eloquentiorem ne Oratorem, an Poëtam elegantiorem Te pronunciare debeant. Ego ſanè Jove æquo eos judicare arbitror, qui omnia illa conjunctim in Te eximia admirantur. Quæ in aliis etiam ſingulis laudem mereri poſſent non vulgarem. Sed rectius in Te quadrare ſentio, quod de Carthaginis exemplo Muſa tua melliflua nobis adaptavit. Itaque de laudibus tuis taceo, & alio novo vinculo me Tibi obſtrictum profiteor, quod noſtrum etiam filii mei valetudinem non ita pridem curâſti, quod, quin porrò quoq; ubi opus erit facturus ſis pro effectu tuo in nos amiciſſimo, injurius ſim in virtutem tuam, ſi pluribus rogare Te velim. Quin potiùs operam dabimus, ut haud ingratos abs Te amari nunquam non intelligas. Vale. Noribergæ ex hortulo, quo me animi causâ abdideram. XV. Calend. Maji 1638.

Nœſsle-

Nœſslerus Richtero.

SAlutem cum obſervatione plurima. In ruborem me dediſti, Virorum Ampliſſime, literis tuis humaniſſimis, nec ſuſtineo reſpondere. Certè tenuitas vel, ſi omnino ita vis, mediocritas noſtra nunquam reſpondebit laudibus illis, quas plena manu benignitas tua in me congerit. De Candidatis non vanus fuit meus augur Apollo. Quatuor enim nomina ſua profeſſi ſunt juvenes moribus ſtudiisque commendabiles,

Johannes Ludovicus Wider/ Steina Kirchenſ. Auſtriacus.
Johan. Albertus Spieß/ Betzenſteinenſis Noricus.
Balthaſar Seuffert.
Hieronymus Geilinger, uterque Noribergenſis.

Sed hic poſtremus, quod ab alumnis requiritur, Nobiliſſimorum Dnn. Scholarcharum aſſenſum priùs impetrare debet. Eos igitur omnes & ſingulos Ampliſſime dignitati tuæ ſiſto, ac veluti de manu in manum trado, ut ſi mereri videbuntur, juſſu ſcituque Veſtro ad conſuetas probationes admittantur. Erit id nobis non ſolùm gratum, ſed & honorificum, & nos Ampliſſimæ dignitati tuæ hoc quoque nomine plurimum debebimus. Bene vale, Vir colendiſſime. Raptim è Muſeo, VI. Calend. Maji Anno 1638.

Richterus Nœſslero.

S. P. Ad Commendatitias tuas, Decane ſpectatiſſime, occupationum mole, per quam etiam aures vix ſcalpere licet, Laconicè reſpondeo. Quatuor igitur iſtis Candidatis tuis probationes conſuetas ſubeundi poteſtatem facio. Nihil enim ambigo, quin & moribus & eruditione in Philoſophiæ ſtudiis ita eos deprehenſuri ſitis, ut ad honores iſtos, quos ambiunt, ſupremos, cum laude ſint graſſaturi. Ita ſperare nos jubet, quæ de Philoſophia in limine coràm dixerunt. Ita promittit tua commendatio, quam, ut omnia tua, meritò facio plurimi. De convivii ſumptibus minuendis, quod obiter illis dixi, (bis enim Academiæ curatorum princeps jam me hac de re compellavit) quid monere potes, ut paucis aperias, rogo. Dabimus operam, ne quid invitis Vobis ſtatuatur. Vale, Vir amiciſſime. Raptim 4. Calend. Maji 1638.

Idem Eidem.

S. P. Mi amiciſſime Nœſslere, Medicorum optime honoratiſſimeq;. Calculi dolor recidivus etiam me nolentem ad ſcribendum compellit, ita tamen ut ſimul ſcriptionem breviorem, hoc eſt, non niſi neceſſariam imperet. Calculi,

inquam, dolor. Ita enim latro, hactenus latitans, nudius ſextus tandem è latebris ſuis magno cruciatu proſiliens ſeſe prodidit: Quo viſo gaudio ſimul atque terrore ſum affectus haud vulgari. Gaudio quidem, quia tortorem meum, (figurâ & magnitudine ut granum hordei) plus albi quàm rubri coloris tractare, manibus prehendere licuit: Terrore verò, quia plures ejusmodi carnifices ſequuturos timebam. Idque non fruſtrà. Vix enim triduo immunis fui, cùm fragorum eſu liberiore, quem tamen non nemo Medicorum ſuaſerat, alios dolores, planè ut antea, primùm in latere ſiniſtro, deinde infra umbilicum, tandem in Urinæ profluxu ſenſi: Hos enim gradus ſucceſſivè magis quàm ſimul malum iſtud hactenus in me excarnificando obſervavit, ita ut & nunc, urin[illegible], quod unâ horâ decies vel ampliùs ſtillicidii inſtar fieri ſolet, ingentes cruciatus patiar. In urinis autem non tam ſabulum quàm pituita conſpicitur. Si quid igitur remedii habes, ut impertire digneris, rogo: Simulque, ni grave eſt, ſignifices, quid Tibi videatur de illo remedio Eraſmi, de quo ad Gulhelmum Copum, Medicum & Amicum ſuum intimum, ita ſcripſit: Ex quo cœperam bibere vinum aquâ ex glycyrrhizo decoctâ, mitiùs me tractavit calculus &c. quæ epiſtola digna mihi videtur, quam & æger & Medicus integram legant. Deinde &, de illo quid ſentias, ſcire velim, quòd Euphormio in Satyrici ſui parte prima de virga aurea, calculi hoſte infenſiſſimo pariter ac feliciſſimo, tantopere commendat; quâ plantâ verè aureâ ita Fibullium calculo laborantem triduo curaſſe ſe ait, ut puduerit, tam facili remedio calculum timuiſſe. Si autor mihi es, non detrectabo aureum iſtum pulverem ad drachmam mero delibutum, vel ovo leviſſimè cocto permixtum, prout author iſte ſuadet, ſumere: Modò ita mihi præſcribas, ut à pharmacopola pro more habere queam. Aquarum acidularum uſum, antequam tuas acciperem, indies minuendo abſolvi: Sed ut verum fatear, invitus. Vix enim credi poteſt, quantum materiæ iſtius mucoſæ, quæ me nunc in renibus & veſica tantopere excruciat, ſingulis diebus ad [illegible] aquæ iſtæ nobiliſſimæ ejecerint, ita ut injuriam illis, niſi me omnia fallunt, ſieri putem, ſi eas mali mei cauſſas dicere quis velit: Quod tamen vulgo fieri ſolet. Sed eas ſemel finitas nunc repetere non licebit. Itaque denuo Te rogatum volo, ut conſilio tuo porrò quoque mihi ſuccurras. Dabo operam, ut amicum me nunquam non gratum me Tibi probem. Siquid etiam de Actu Promotionis certi quid habes, num plures vel unus futurus ſit, maturè, fac, ſciam. Quò magis enim valetudo mea affligitur, eò plus temporis ad meditandum opus mihi erit, ſi modò per dolores iſtos meditari quicquam, officioque hac vice, ut decet, [illegible] licebit. Ταῦτα δ' ἐν γούνασι τοῦ Θεοῦ κεῖται. Vale, & me, quod facis, ama. Raptim Norībergæ prid. Kalend. Junii 1638.

Næssle-

Nœsslerus Richtero.

S. P. Quâ utinam re ipſâ Te impertire poſſim Ampliſſime & colendiſſime Dn. D. Richtere! Equidem,

Quicquid in arte mea poſſum permittere curæ,

Imq; imputarem. Sed abſenti Medico non plus licet, quàm liquet. Ὁ ἄριστα γνοὺς ἄριστα θεραπεύσει. Præſens igitur omnia rectiùs & cognoſcere & curare queam. Illud certum eſt, non arbitrarium, dolores, quos ſentis, colicos eſſe, vel etiam hypochondriacos, non nephriticos. Itaque diſputatione illâ, an acidulæ nephriticis conveniant, nec ne, multoque magis medicamentis, quibus contra calculum uſi ſunt, ſuperſedere poterant Medici Veſtri. Neque illud dubium eſſe poteſt, ab acidularum potu tormina Tibi excitari, ſive frigiditate ſuâ & abſterſione ac vellicatione inſigni inteſtinis noceant, ſive hoc fiat, dum humores viſcidos ac lentos inteſtinis adhærentes aut venis meſaraicis infarctos commovent. Ego ab utraque cauſa fieri exiſtimo, præſertim cùm noctu infeſtet malum. Noctes enim ſunt frigidiores, eoq; tempore quietem medicamenta movent potiùs, quàm promovent. Itaque autor Tibi ſum, ut deinceps horis ſolùm matutinis bibas aquas illas, & ſi ſponte ſuâ exitum non inveniant, medicamento aliquo ſolvente addito, viam illis commonſtres, atque ita paulatim, uti fieri conſuevit, ab earum uſu deſiſtas. Hæc præſens Medicus porrò moderabitur, atque ita valetudinem tuam curabis. Faxit DEUS, ut quamprimum læto nuncio de felici ſucceſſu me beare poſſis! In quo voto vel boni ominis cauſâ deſino. Dab. raptim, ut vides, Altorfii 25. Maji A. 1638.

Idem Eidem.

SAl. officioſiſſimam. Hac horâ, quæ eſt ſexta veſpertinâ, tuas accepi, Ampliſſime & Conſultiſſime Dn. D. Richtere. Itaque ſtatim reſpondeo, & ſi conſilio non eſt ampliùs locus, συμπάθειαν ſaltem meam Tibi teſtor. Altero enim jam calculo excreto meliùs Te habiturum

& reor, & veri ſi quid mens augurat, opto.

Cæterùm ita res habet. Calculi dignotio à colicis doloribus nimis quàm difficilis eſt, niſi ille prodeat, & ſuo, quod de ſorice dicitur, indicio ſe prodat. Igitur Galenus noſter in ſe ipſo judicii aliquando falſus fuit. Quò minùs abſens Medicus, aut qui ſemel tantùm ad ægrum viſerit, certi aliquid ſtatuere poteſt, præſertim ſi aliæ cauſæ interveniant, quæ ambiguum faciant judicium, ut potus acidularum. Mihi quidem hactenus alternanti potior ſententia viſa eſt, colicos eſſe dolores, cum quibus conflictareris. Nunc quin conjuncta ſit nephritis, non

magis dubitare licet, quàm de Sole lucente in meridie. Acidularum potus hac ipſâ ratione Tibi profuit, quòd moverit loco & finibus propulſaverit hoſtem. Neque enim interea, dum illis uſus es, ſi vel maximè cruditatum aliquid è ventriculo ſecum deduxerunt ad renes (horis ſcilicet quatuor à prandio repetitæ, nec ſatis temporibus diviſæ) calculi iſti generari potuerunt. Educta enim fuit [illegible] ipſa quoque materia porrò per urinas. Certè ſatiùs eſt, calculos exiguos & parvos cum dolore aliquo exturbare viis laxioribus jam redditis tranſitu aquarum, quàm relinquere eos in corpore cum certa ægri pernicie augendos. Q[illegible]ne neque fragorum eſus accuſari debet: Eraſmi & Euphormionis remedium, de quo ſcribis, utrumque Tibi proderit; ſed alterum præſervationi, ut loquimur, alterum curationi magis aptum eſt. Nullum autem in univerſum a[illegible] remedium proprium ac perpetuum eſt. Si eſſet, non jam ars aliqua foret Medicinæ faciendæ,

Sed quivis medio de grege poſſet idem.

Si modò de medicamento aliquo vel fando audiviſſet. Ut Jus Veſtrum, ita Medicinam variant circumſtantiæ, conſilioque in arena capiendo opus eſt. In calculo nunc purgandum eſt, nunc vena ſecanda, nunc atterendus & comminuendus calculus, nunc propellendus, nunc viæ laxandæ, nunc dolor demulcendus, nunc renum intemperies corrigenda, atque hæc omnia modò levioribus, modò vehementioribus auxiliis peragenda ſunt. Ut nihil hîc certi definiri poſſit. Quòd ſi his (quod DEUS avertat!) denuo refricent dolores, evacuato jam ſatis corpore, enema fieri poterit ex decocto Veronicæ, additis unciis duabus aut tribus olei lumbricorum terreſtrium. Hoc dolorem leniet, & vias laxabit. Tuum aliquoties oleo ſive liquore (ut vocant) cryſtalli uteris cum jure carnis, in quo radices & folia petroſelini decocta fuerint. Oleum illud cryſtalli a Pharmacopæo Suabacenſi nanciſci poteris, ſi in officinis publicis non proſtat. Ejus quidem variæ ut præparationes, ita doſes ſunt. Sed decocti petroſelini bonum omnino hauſtum ſumere oportet, calidi adhuc & ventriculo vacuo horis quatuor ante prandium. Soleo eodem modo ægris meis per dies aliquot juſculum exhibere, ex hoc decocto radic. & fol. petroſelini, additis & inciſis iis ipſis radicibus & foliis coctis loco panis, & ſalis vicem, tartari cryſtallo, ut appellant, ad gratam uſque aciditatem mixto. Quod medicamentum adverſus hypochondriacum quoq; morbum plurimùm valet. Alii ad præſervationem grana ſive ſemina quinq; lappæ majoris pluſculis diebus deglutita tanquam ſecretum habent. De Actu Promotionis nihil habeo, quod affirmem, unus an plures futuri ſint. DEUM rogo, ut quicquid ejus dederit, Te nobis ſalvum & incolumem commendare velit. Dab. præfeſtine prid. Cal. Jun, 1638.

Richterus Nœsslero.

S. Pl. Mi amiciſſime Nœsslere, Vir Excellentiſſime. Reipublicæ negotiis ad languorem usq; octiduo compluries occupatus ad acceptiſſimas tuas reſpondere hactenus non licuit. Quin & nunc laborum publicorum mole diſtrictus, ex via quaſi parumper divertens hæc ſcribo. Ita autem contigit, ut auguratus es. Ex quo tempore calculum, de quo nuper, peperi, meliùs DEI benignitate habui: Ideoque nullâ Medicinâ interea ſum uſus. Remedia autem abs Te ſignificata, pro quibus gratias magnas ago, diligentiſſimè obſervabo. Illud Te neſcire nolo, me hac ſeptimanâ bis, poſt motum ante cœnam, pro urina ſanguinem reddidiſſe, aut certè urinam ſanguine mixtam, cui & aliquid ſabuli adhæret: Quod an ex venularum læſione aut aliunde proveniat, ignoro: Neque tantopere æſtimo, quia citra dolorem fieri ſolet. Poſt cœnam, ut & noctu, item manè ante etiam & poſt prandium, nihil tale conſpicitur, ſed urina profluit, ut ex homine ſano, niſi quòd interdum materiam pituitoſam ſimul trahit, interdum etiam aliquid ſabuli. DEUS dolores porrò quoque clementer avertat! Præcipuum verò, cur Te nunc interpello, mihi eſt, quod mea ſcire refert, an unum aut duos Actus Promotionis proximâ panegyri habituri ſitis, quo de officii mei partibus, quantum licet, maturè cogitare poſſim. Hac ipsâ horâ ex filii literis intelligo, Decanum Medicinæ pro certo ipſi affirmâſſe, Candidatum Veſtrum venturum, & promotionem ſuam inſtiturum eſſe, modò per militum latrocinia liceat. Quod ſi fiet, ita, ſpero, rem peragatis, ut Candidati tui quatuor loco inferiore: Candidatus verò Medicinæ medio conſiſtentes, Vos verò Decani duo, loco ſupremo pro more ſedentes, unus ſtatim poſt alterum Orationes veſtras habeatis, ad quas ego unicâ Oratiunculâ reſpondendo, unâ quaſi fideliâ, quod dicitur, duos parietes dealbare queam. Quo peracto Doctor Medicinæ promoveri & ad Decanum ſuum in cathedram ſuperiorem evocatus colophonem Actui ſuo imponere poſſet. Tu verò tandem Candidatis tuis honores ſolitos referes, & omnia ut ſoles, quàm optimè & quàm pulcherrimè abſolveres. Sic Candidatorum ſumptibus, qui uno convivio defungi poterunt, parcetur, ſimulque per pauciora fiet, quod per plura fieri nulla exigit neceſſitas. Ut nihil nunc dicam, vix poſſibile fore, ut ego tot occupationibus hoc tempore obrutus, & cum valetudine vix in gratiam redire incipiens, tam brevi temporis ſpatio, duas Orationes, quales quales etiam, effingam. Itaque per amicitiam noſtram Te rogo, ut non tantùm, quid Tibi videatur, haud gravatim mihi aperias, ſed etiam, ubi Actus tuus Philoſophicus, quod optâſſem hac vice ſolus non erit, ut res eo modo, quo innui, perficiatur, efficies: De quo reſponſum tuum ideo quamprimum

primum expecto, quia quamdiu de Actu uno vel pluribus [illegible], [illegible] meditari nihil poſſum. Aliam enim Orationem cogito, ubi Tecum [illegible] & cum Candidatis tuis Philoſophiæ res mihi erit; aliam ſi in Medicina & Philoſophia ſimul honorum præmia perſolvenda nobis erunt. Prius autem, [illegible], quàm certi quid ſciam, verbum nullum, quod dicendum mihi erit, [illegible] committere poſſum. Vale, & importunitatem hanc, ad quam Offi[illegible] [illegible] lentem me compellit, amori meo in Te ſingulari tribue. Rap[illegible] [illegible] Junii 1638.

Nœsslerus Richtero.

SAlutem cum obſervantia plurimam! Valdè me exhilararunt literæ [illegible] [illegible] pliſſime & Conſultiſſime Dn. D. Richtere, nihilque gratius mihi ac[illegible] potuit, quàm quòd de recuperata valetudine tua ſcitiorem me feciſti. [illegible] proprium perpetuumque DEUS Tibi eſſe velit! Urina, quam his [illegible] entam reddidiſti, licèt calculi adhuc in corpore reſtibilis ſuſpicione[illegible] adferre poſſit, ſpero tamen meliora, & motui vehementiori, quo uſus [illegible] putare malo. Itaque in poſterum Tibi cavebis. Levior autem motus [illegible] De Candidato Medicinæ nihil certi Tibi affirmare poſſum. Decanus [illegible] cum communicat. Ex Studioſis autem noſtris intellexi, ſpem illi eſſe de S[illegible] ro, niſi intuta viarum reditum ejus impediant. Si venturus eſt, intra paucos [illegible] veniat, oportet. Sive autem unus Promotionis Actus futurus eſt, ſive d[illegible] tantùm Oratione Tibi opus erit, & Magiſterii actus eo modo procedet, q[illegible] ſiniviſti. Et nunc quidem in ſumma feſtinatione tantum eſt. Bene vale [illegible] atque iterum, Vir Ampliſſime,

- - - omnibus è meis Amicis
Antiſtes mihi, ſi forent trecenti.

Dab. 11. Junii 1638.

Richterus Nœsslero.

SAl. officioſiſſimam! Magnifice Dn. Rector, Amicorum ocelle, præſen[illegible] lator, Johannes Boſchet, è Burgundia oriundus, qui heri Francofurto [illegible] venit, linguarum exoticarum, Gallicæ præſertim & Italicæ, eo usque per[illegible] profitetur, ut privatim eas docere præſumat. Hac fini ab aliis mihi comm[illegible] tum (aliàs enim nihil mihi de eo conſtat) Tibi quoque commendo, & ut [illegible] compos redditus privatim linguas, quas dixi, docere queat, rogatus rogo. [illegible] terim fortaſſe de ſtipendio aliquo vel beneficio, quod vocant, communis [illegible] ſe, prout ſpecimina, quæ promittit, merebuntur, ipſi proſpicere licebit, [illegible]

vel

voti ut compos fieri queat, Nobiliſſimis quoque Dnn. Curatoribus per occaſionem commendabitur. Vale. Dab. raptum ob feſtinationem hominis. Noribergæ ad d. XIII. Octobr. A. C. 1638.

Nœsslerus Richtero.

SAlut. officioſiſſimam! Mitto Tibi, Vir Ampliſſime atque colendiſſime, pulverem (de quo nuper) prophylacticum adverſùs deſtillationum progeniem, dolores tuos nephriticos & podagricos. Ejus per hanc hyemem ſumere potes cochleare unum alternis diebus manè, vel ſeorſim, quod melius eſt, vel cum jusculo aliquo, ſed ſine pane. Si lubet, ſaccharum etiam miſcere, integrum eſt. Alternis verò diebus ſimul uti Te velim pilulis, quas in ſcheda deſcriptas vides, ne uni medicamento nimis familiariter natura aſſueſcat. Has Noribergæ parari curabis, cùm pulverem illum certis de cauſis in noſtra officina fieri voluerim. Utrique autem medicamento præmitti debet electuarium lenitivum, quod ad hypochondriacam affectionem cochlearis menſurâ in principio prandii vel cœnæ ſumendum anno Tibi repræſentaſſe memini. Sufficit ſemel atque iterum eo uſum eſſe. Poſtea ſingulis vel ſeptimanis vel quatuordecim diebus repeti & reliquis medicamentis duobus interponi poſtulat. Quòd ſi interea in victu (ut fit) paulò indulgentiùs aliquando peccatum ſit, altero ſtatim die ad illud confugiendum erit, ne cruditates cumulentur, & omnia turbent. Atque illo die domi manendum eſt, & valetudo curanda. Pilulis autem & pulvere uti licet ſine cura vel cuſtodia, ut Practicorum filii loqui amant. Faxit DEUS, ut cum priſtina ſanitate quamprimum bonâ fide in gratiam redeas! Studioſi noſtri his diebus tumultuati ſunt contra novitium quendam, cujus oſtium occentârunt & flagellârunt feneſtras. Sed tempora tua diutiùs morari nolo. DEUM iterum iterumque precor, Te nobis firmum & valentem quantocyus redonet, & mei ſic amantem quàm diutiſſimè ſervet! Dab. Altorphii 15. Decembr. A. 1638.

P. S. Poſt cibum à ſtudiis & laboribus, quantum poteſt, abſtinebis, ſaltem per bihorium.

Richterus Nœsslero.

SAl. officioſiſſimam! Magnifice Dn. Rector, Amice magno amoris & honoris cultu mihi proſequende. Gratias Tibi agerem operoſiùs, ſi æquales pro tuis in me & filium meritis haberi unquam poſſe exiſtimarem. Quod igitur licet, facio, & me Tibi ad finem usque vitæ devinctum fore lubens meritoq; profiteor. Interim tuum erit ſoſtrum hoc qualecunque redhoſtimenti loco non aſpernari, & ſignificationem potiùs animi Tibi deditiſſimi quàm rem ipſam perpende-

pendere. Medicamentis abs Te præſcriptis utar σὺν Θεῷ, quamprimum per occupationes hoc tempore graviſſimas juxta ac plurimas, quæ me tantùm non arcant, licebit, quod hac ſeptimanâ fore confido. DEUS benedictionem aſpiret ſaluberrimam! Pretium pulveris, quem miſiſti, filio mandavi, ut à Pharmacopola ſciſcitetur: Nolo enim Te præter conſilia etiam ſumptus impendere. Vale, & me Tui amantiſſimum perpetim ama. Deproperabam Norbergæ ad d. 18. Decembr. A. C. 1638.

Nœsslerus Richtero.

SAl. cum obſerv. plurimam! Acceptiſſimæ mihi fuerunt literæ tuæ, Vir Ampliſſime & Conſultiſſime. Non ita aurum, quod miſiſti pro ſoſtro. Nolo enim amicitiam noſtram

puram, Juppiter, integerrimamq́,
luto iſto quamvis ſplendido, contaminari.

Sed ſi quid à me proficiſci unquam poterit, quo amorem erga me tuum demereri liceat, id ipſum in lucro ponam. Itaque remitto pecuniam, quæ licèt animum revertendi non habuerit, fera tamen beſtia eſſe metuit. Bene vale, Amicorum optime maxime, & ſi ingenuitatem noſtram non contemnis, hoc Catone contentus eſto. Dabam raptim Altorphii 22. Decembr. A. 1638.

Idem Eidem.

NUllus dubito, Vir Ampliſſime & Conſultiſſime, quin nuperas meas una cum adjunctis ad Nobiliſſimos Dnn. Scholarchas rectè acceperis. Quid de tumultu illo ſtudioſorum noſtrorum cenſeatis, vehementer etiam atque etiam expectamus. Tota Academia quaſi ſedibus ſuis commota μετεωρίζεται, & eventum præſtolatur. Atque is demum, quicunque futurus eſt, utramque paginam faciet, & diſciplinam publicam aut in integrũ reſtituet, aut funditus evertet. Omnia noſtra Decreta, Pacta, Programmata in ſpongiam incumbent niſi executione ſuſtineantur. Ego, quod mearum eſt partium, ſedulò operam dabo, ne quid detrimenti res Academica patiatur, neque unquam adducar,

Invidiam ut placare velim, Virtute relictâ.

Cujus animi mei teſtem has literas ad Te mitto, inque hoc omine deſino. Dab. Altorphii 27. Decembr. 1638.

Idem Eidem.

QUi has fert, Georgius Chriſtophorus Drecher/Berolinenſis, Vir Ampliſſime & Conſultiſſime, Candidatum Juris apud Te profitebitur. Quo nomine

mine à Decano Facultatis ſuæ conceptis verbis Vobis commendatur. Non poſſum autem ego facere quin partes quoque meas explicem, eundemq; ut qui maximè, nec una de cauſa, Tibi commendem. Eſt enim meus ex Sorore nepos, vel ſi affectum noſtrum ſpectes, alter filius meus. Pro filio, inquam, illum à puero ferè educavi, boniſq; literis innutrivi, ut ſtudiorum quoq; ſuorum Parentem me agnoſcat. Ante ſexennium igitur à me diſceſſit, Jenæ, Roſtochii, Regiomonti Boruſſorum, nec non Lugduni Batavorum interea commoratus, donec Angliâ perluſtratâ ante triennium,

Magnum iter ad patrias proficiſci ſedit Athenas.

Et vero jam tum in Academia illa, quæ eſt ad Viandrum, impetratâ publicè facultate, privatim docuit. Cæterùm ingraveſcente illic bello ante annum quaſi huc reverſus eſt, ut impoſito tandem ſtudiis Academicis colophone ad Rempublicam ſe converteret. Equidem valdè velim illum hoc patriæ ſtatu apud nos manere, ſi modò idem Tibi viſum fuerit, tuique conſilii pondus acceſſerit. Neque enim tui favoris aurâ ſubvecti, alios nobis ventos, alios remiges quæremus. Bene vale, Vir Ampliſſime atque amiciſſime. Ego, quod ſcis, decumbo. Altd, 20. Auguſt. 1639.

Idem Eidem.

CUm his diebus præſens Noribergæ Tecum locutus fuerim, Ampliſſime & Conſultiſſime Dn. D. Richtere, brevior nunc ero literis, nec tempora tua morabor, ne denuo in publica peccem. Non fefellit me ſpes mea de Candidatis primæ in Philoſophia Laureæ. Profeſſi ſunt ſua apud me nomina tres adoleſcentes, duo Noribergenſes & Diaconorum Noribergenſium filii, tertius Altorphinus.

Paulus Weer.
Chriſtophorus Ayerſchöttel.
Michaël Gegkius.

Eos igitur, quod bene ſit, ad Te mitto, & de meliore nota commendo, ut juſſu ſcituque tuo ad probationes & examina conſueta admittantur, ac ſi MEREBUNTUR, honorem, quem petunt, ſtatuto tempore conſequantur. Facies hac in re, quod Autoritate juxta atque Humanitate tuâ dignum eſt, & nos grati eſſe ſtudebimus. Bene vale, Neſtor noſter, Neſtoreos in annos! Dab. Altorphii raptim propridie Calend. Decembr. Anno 1643.

Richterus Nœsslero.

SAl. officioſiſſimam! Excellentiſſime Nœſslere, Decane Spectatiſſime. Qui tales nobis nunc mittis Candidatos laureæ in Philoſophia primæ, quales igi-

tur poſt ſemeſtre, volente DEO, abs Te expectabimus ſecundæ? ἀπ[illegible]κεια ἀ-πᾶν ſi rogâſſes, ut ad Philoſophiæ honores ſecundos, ſive ſummos admitterentur, non habuiſſem, niſi me omnia fallunt, quod denegarem. Ita perplacuit mihi alloquium adoleſcentum iſtorum trium ſuaviſſimum, ita Oratio perpolita, ita petitionis major, ne dicam, elegantia an modeſtia? certè utraque ſingulari laudis præconio digna. Nam ex ſermone primi ſecundum quoque & tertium æſtimo, vel facie & geſtibus idem promittentes. Nimirum quò pauciores ſunt, eò habes præſtantiores. Fiat igitur. O Amicorum decus, quod jure magis (ita enim ſtatuo) debetur, quàm vulgari more petitur. Admitte illos ad ex[illegible]a conſueta, &, quum ex Leonis ungve de fortitudine reliqua facilè conjicere liceat, ad honores iſtos gradu primos, quos legitimè ambiunt, feliciter eos promove, & Academiam noſtram, quod facis, cum emolumento ornare perſevera. Ita vive, ita vale & ſalve. Noribergæ pridie Cal. Decembr. 1643.

Idem Eidem.

SAlutem officioſiſſimam! Excellentiſſime Vir, Amicorum Ocelle. Utinam verò fas mihi foret fortibus ſolatiis lenire ægritudinem tuam, in quam non ita pridem inopinatus uxoris tuæ obitus Te præcipitavit. Immò, quo fato miſerabili & repentino, ceu ictu fulminis de cœlo, animum tuum tactum, & tantùm non ſimul cum illa Te extinctum novi: Ita nimirum Parca illa dura cuirin Coſtæ tuæ parca non fuit. Tentabo certè,

Si quod ego poſſim ſolando afferre levamen,
In partemq; mali veniam ſæviq; doloris.

Amicis enim dolentibus, ſi aliter non licet, vel verbis ſuccurrere par eſt: Quam amicitiæ legem mœrori tuo denegare affirmo Tibi, religio mihi ſit. Neq; quod neceſſitudinis noſtræ eſt, hactenus diſtuliſſem, niſi vel arthritis mea ſæpius nunc recidiva, ut nôſti, & cumprimis chiragræ moleſtia ſcriptionem omnem impediviſſet, vel etiam ſi vulneris tui gravitas maturam nimis Medicinam admiſiſſet. Ut enim, quod rectè quidam ait, muſto tempus damus, quo deſpumet: Sic mœſto animo ut ægritudinis fæces ejiciat, diesque paulatim leniat, quod ratio vel non ſola, vel non ſtatim poteſt. Amiſiſti ſcio, & condoleo Tibi, mi Nœssleri, viræque ſociam caſtiſſimam juxta ac dulciſſimam, Conjugem optimam, œconomam fidelem, affixam domo, ut teſtudo ſolet ſuæ cochleæ, vegetam, plenam ſanguinis, virium que, & quæ calamitates tuas domeſticas ferre Tecum, easque leviores Tibi reddere probè didicerat, quæque nihil antiquius habuit, quam placere Tibi, animo tuo morigerari, Te amare & nunquam non in oculis ferre. Hujus indies Tibi obverſatur imago; hanc in animo circumfers; hanc loquens,

[illegible]a, cogitas, ſpiras; hanc votis tuis quotidie comitaris; à quo animæ tuæ dimidio Te divelli, morte ipſa Tibi eſt acerbius. Equidem ita Te hominem & maritum eſſe, eccur non ſinamus? Quin & tam ſanctum amorem tuum miramur etiam, laudamus, prædicamus, & quidem eò magis, quò plures calamitates, ut fluctus fluctum ſubſequentes caput tuum invadunt. Verùm modum lugendi requirimus, quem non Chriſtiani ſolùm, ſed & Philoſophi inculcant, ad quorum præcepta Te, Philoſophum non è multis, revocare, intempeſtivæ ſapientiæ eſſet. Hoc unum Te meminiſſe velim, non eſſe ſupremi illius Patris & Rectoris univerſi contractam manum, neque illum curam Tui filiolique tui pignoris chariſſimi poſuiſſe, ut qui Tutor eſt & Pater Viduorum Pupillorumq; ſingularis, certus, immortalis. Ad hunc oculos mentis flecte, & in hoc mæroris tui deliquio ab eo robur ſume. In numerato ille habet lacrymas tuas, & de abſtergendis eis pro clementia ſua infinita paternè cogitat. Σπλαγχνίζεται quoque eò vehementius, quo plura ſunt, quæ animum tuum, piâ fide ſubnixum, luctu obfuſcant, & damnis, ærumnis, calamitatibus inhorreſcere faciunt haud vulgaribus. Hujus numini, qui omnia iſta bono tuo permittit, ſi Te totum, quod facis, ſemperq; commiſeris, nihil tam acerbum erit, in quo non æquus animus tuus ſolatium inveniat. Hoc divinioris ſapientiæ pedamento, hoc piarum conſolationum ſtamine, animum tuum triſtitia labentem ſurrige, alliga, confirma. Memento, quod ſtatim mihi ſuccurrebat, cùm coràm heri συμπάθειαν Tibi teſtatum ibam: Illius, ſi quam, quod Philippus Melanchthon, Philoſophus & Theologus omni laude & invidiâ ſuperior, ad Amicum ex obitu conjugis animo dejectum ex Regis vatidici Pſalmo præclarè monuit: IPSE (JEHOVAH) fecit nos, & non ipſi nos: Non niſi hujus providentiâ nos & naſci & denaſci, divino illo teſtimonio mirâ dexteritate, ut ſolet, demonſtrans. Neque parùm etiam dolorem tuum mitigabit ſpero, ſi cogitaveris, Penelopen tuam longè dilectiſſimam non amiſſam Tibi, ſed præmiſſam, non occidiſſe, ſed cœlo receptam eſſe, non mortuam, ſed ex mortali peregrinatione ad immortalem patriam demigraſſe, & quam per mortem ad tempus nunc relinquere velis, nolis, neceſſe eſt, Te perpetuo recepturum, quando beata æternitas Te illi iterum conjunget, à qua nunc brevi temporis intercapedine ſejungeris. Etſi enim illa non tantùm gaudii veniens attulit, quantum abiens peperit doloris, majore tamen longè gaudio Te afficiet denuo, quàm abitus ipſius ex hoc mundo Te perturbare poteſt, cùm eam immortalitate donatam iterum aſpicies, amabis, poſſidebis æternùm. Quæ porrò ut nunquam, quàm quòd deceſſit, Te offendit, ita Te recreabit multò ſuavius & [illegible]ius, quam vel animo concipere, ne dicam verbis exprimere ulli mortalium fas ſit. Hanc Tu cataſtrophen ruminari ne ceſſa. Ego verò afflictiones illas

tuas plures cogitans cum illo, quod non nemo ſcriptum reliquit, hos affectus in Te mei argumentum obſignare volo: Ut maria navigantibus periculorum frequentia contemptum eorum tandem inducit: Sic Tibi malorum ingruentium crebritas patientiam. Vale, Amicorum chariſſime, & valetudinem tuam, ſi unquam, hoc jam tempore etiam atque etiam cura. Dabam è lecto pedibus æger. Noribergæ prid. Non. Maji A. C. 1644.

Nœsslerus Richtero.

AMpliſſime & Conſultiſſime Vir, Fautor & Amice colendiſſime. Alienâ manu, ſed meâ fide commendo Tibi quàm diligentiſſimè, juvenes tres præſtantiſſimos & doctiſſimos, Sebaldum Schnellium, Lucam Fridericum Reinhardum, & Conradum Hofmannum, Noribergenſes, qui omnes & ſinguli nomina ſua apud me profeſſi ſunt, & ſupremos in Philoſophia honoribus, quos Magiſterii vocamus, cohoneſtari cupiunt futuro anniverſario Petro Paulino. Rogo itaque, ut pro muneris tui auctoritate poteſtatem mihi facias eos ad probationes conſuetas admittendi, &, ſi recto talo ſteterint, voti compotes faciendi. Volebam ipſe eos ad Te deducere, ſed valetudo me attinet domi, & neſcio, quid mali gravioris minatur. Fiat, quod Domino DEO viſum eſt. Tu verò vive & vale Neſtoreos in annos! Raptiſſime Noribergæ ex lecto 7. Junii A. 1644.

P. S. Pauci ſunt Candidati noſtri, ſed forteſq; boniq;. Ita non ex affectu, ſed judicio cenſeo.

Richterus Nœsslero.

EXcellentiſſime & Amiciſſime Virorum. Quod ante ſemeſtre, cùm primæ laureæ Candidatos mihi commendares, ominatum me memini, fore nimirum, ut, quemadmodum illos honoribus gradus primi cum primis dignos deprehendimus, ita aliquando gradu quoque ſecundo ſive ſupremo digniſſimos abs Te habituri ſimus; id nunc verè & ultra ſpem quoque, avaram licèt valdè, eveniſſe, verè Tibi affirmare poſſem. Ita me affecit metrica compellatio Snellii Juvenis doctiſſimi, cujus ſimilem à nullo Candidatorum, niſi memoria me fallit, antehac mihi auditam recordor. Et certè vel raro vel nunquam me fefellit, quod ex ſermone unius de cæteris ferre ſoleo judicium. Fiat itaque bonis avibus, quod Te parario legitimè petunt & admittantur ad probationes conſuetas, qui tam egregia minantur ulteriùs. Cura verò ſimul valetudinem tuam afflictam quàm diligentiſſimè, cujus ſucceſſum non Tibi minùs, quàm ipſe mihi, etiam atque etiam opto, & ut uterque pro tempore conſtituto officio noſtro fungi valeamus, mente & corpore ſani Numinis clementiam devotè veneror.

tur. Vale, Amicorum grande decus. Dabam Noribergæ è Muſeo, in quod jam triduum eſt, cùm gradu teſtudineo repere incipio eâdem horâ, qua tuas accepi. Ad d 7. Junii A. C. 1644.

Nœsslerus Richtero.

TRes omnino Candidatos Medicinæ habemus, Vir Ampliſſime & Conſultiſſime, ut multùm jam plorare jubeamus eos, qui vix totidem Studioſos Medicinæ Palæcomen noſtram poſſidere volunt. Tibi verò, ô & præſidium & dulce decus noſtrum, uti gratum id fore nullus dubito, ita bonum omen eſſe cupio ad valetudinem firmam & conſtantem. Itaque nunc alterum hunc Candidatum M. Johannem Röderum, Noribergenſem, qui heri nomen ſuum profeſſus eſt, commendo, ut pro ampliſſimi muneris tui autoritate facultatem mihi concedas, eum ad conſuetas probationes & examina, quæ vocant, Academica admittendi, &, ſi mereri videbitur, voti ſui compotem faciendi. Quod ſi impetraverimus, magnum quidem cumulum tuis erga nos ante-beneficiis adjicies, neque nos grati, quod promiſimus, animi vadimonium deſeremus, aut Candidatus noſter, dum memor ipſe ſui, memoriam hujus Obligationis deponet. Ego certè etiam Cognati mei nomine, quem comitate & commoditate morum tuorum peculiariter Tibi devinxiſti, plurimum Virtuti tuæ me debiturum ſemper profitebor. Bene vale, &, quod facis, nos ama. Raptiſſimè Altorphii 9. Octobr. A. 1644.

Richterus Nœsslero.

EGo quidem nudius quintus chiragræ doloribus in manu dextra obrutus, & nudius tertius gonagrâ in ſiniſtro genu magis afflictus, lecto nunc affixus hæreo: Hanc ipſam tamen invaletudinem meam, plùs quàm annuam, & non vere tantùm, ſed autumno quoque redire ſolitam, eò faciliùs fero, quod non tantùm promotioni publicæ filii mei unici, ſed & ſponſalibus, quæ ſingulari DEI providentiâ mox ſecuta ſunt, Numinis benignitate intereſſe mihi licuit. Quin & bonum omen mihi interpretor, quod ut Ego Medicinæ veſtræ auxilio nunc opus habeo, ita & ea abundante Candidatorum proventu operam noſtram requirit, quàm ut Ego lubens meritoque impertio, ita felicem ſucceſſum ab eadem arte veſtra DEO benedicente ſpero. Atque ſic facultatem admittendi hunc Candidatum ad examina conſueta, quam petiiſti, officii ratione promptiſſimè concedo, cum voto ſucceſſus quàm feliciſſimi. Vale. Dabam raptiſſimè XI. Octobr. A. S. 1644.

Nœssle-

Nœsslerus Richtero.

SAlutem & cultum! Fui ſuperioribus diebus Noribergæ, Vir Ampliſſime & Conſultiſſime, & volui ad Te viſere, ſed neque negotia me dimiſerunt, neque valetudo pedem domo efferre ſivit. Itaque Cognatum meum delegaveram, qui officio illo fungeretur, ſed eum occupationum tuarum ſolen ita excluſerunt. Quin igitur veniam jam dederis, nullus dubito. Nunc verò gratiam quoque tuam ambimus. Venit enim hic ad Te tertius Candidatus noſter Chriſtophorus Nicolai, Noribergenſis, qui heri quidem Diſputationem publicam ante me Præſide, habuit, hodie autem mihi Decano nomen dedit. Illi igitur Pro-Cancellarius quoque opus eſt, cujus ſuffragatione ad probationes conſuetas dignum dignè admittatur. Quapropter eâ, quâ par eſt, obſervantiâ maximo opere Te rogo, ut pro illo ipſo munere, quod meritiſſimo tuo geris, ejus rei poteſtatem nobis facias. Eo enim beneficio nos plurimum Tibi devincies. Valetudinem tuam meliorem eſſe ſperamus. De Sponſalibus Clariſſ. Dn. D. filii tui ex animo utriq; Veſtrûm gratulor. Sed & Dilherrum noſtrum Junoni litaſſe nunciatum eſt. Feliciter. Ego inviſam priùs amo ſolitudinem. Have & fave decus ac præſidium noſtrum. Raptim Altd. 7. Novembr. A. 1644.

Richterus Nœsslero.

SAl. officioſiſſimam! Cùm & tertius iſte Candidatus, Chriſtophorus Nicolai, quem dignum dignè mihi commendâſti, Vos non fruſtra artem ſalutarem in Univerſitate noſtra docere, perfecto teſtimonio comprobat, neque ſine præſidiis legitimis, multo ſudore ſibi comparatis, ad honores iſtos ſummos nunc adſpiret, ſanè & in hoc Vobis lubens meritoque, quin & lætus quoque animo, & licentiam admiſſionis ad probationes præſcriptas officii ratione tribuo. Tibique ſimul de felicitate iſta rariore gratulans animitus. Invaletudo mea podagrica ut frequentiùs nunc corripere me ſolet, ita dolores adfert leviores, neque ita diuturnos. Nimirum juxta JCtorum illud, qui gravatur in uno, ſublevatur in altero. DEUS O. M. omnia pro clementia ſua plùs quàm paterna porro quoque dirigere dignetur, & quæ ipſi glorioſa, nobis ſalutaria, largiatur benigniſſimè, cujus tutelæ Te etiam atque etiam commendo. Vale & ſolitudinem tuam olim inviſam nunc ita amare ſtude, ut quæ de ſponſalibus tuis futuris rumor communis nudius quartus heic vulgavit, bono tuo & illius, quam in viciniâ ſubigendam, Tibi prædicant, eveniant quàm feliciſſimè. Dab. Noribergæ d. Martini 1644.

Nœſslerus Richtero.

Salutem officioſiſſimam! Cùm Altorphii deberem, Noribergæ literas ad Te dare cogor, Vir Ampliſſime & Conſultiſſime. Negotioſiſſimo ſcilicet & moleſtiſſimo in otio hîc diurnandum mihi fuit hactenus, atque interea valetudo quoque compedes injecit, ut coràm Tecum agere non liceret. Itaq; manus officium facit, atque adeò nihilominus de manu veluti in manum Tibi trado ac commendo Præſtantiſſ. atque Eruditiſſ. Virum hunc Juvenem Dn. Johannem Martinum Uhl Suinfurto-Francum, qui Medicinæ Candidatum hoc meridie apud me profeſſus eſt. De quo ſolennia porrò Te rogo, ut pro ampliſſimi muneris tui autoritate poteſtatem mihi Collegisque meis facias, eum ad conſuetas probationes admittendi. Hoc enim mereri mihi viſus eſt, cùm Socratico more illum vidi, & valdè fallor, aut dignum ſe præſtabit ſpartâ, quam ambit. Tu verò, Vir Magnifice, de nobis omnibus bene mereberis, cui me quoque ipſum quàm diligentiſſimè commendo. Raptim 23. Maji A. 1645.

Richterus Nœſslero.

Salutem & officia! Amiciſſime Virorum, Decane ſpectatiſſime, idem cum Candidato iſto præſtantiſſimo Johanne Martino Uhl, Suinfurto-Franco, mihi, quod Tibi, accidit: Nimirum audiendo illum rectè vidi, & quod non indignus venire videatur honoribus iſtis, quos legitimè ambit in Medicina ſummis, Socratis exemplo vel cognovi, vel certè mihi perſuaſi. Ut igitur quà publicè, quà privatim ad examina conſueta eum admittatis, & cum illo ſecundùm leges noſtras Academicas agatis, officii ratione concedo, cum voto ſucceſſus optatiſſimi, ſimul ut Tu quoque otio Tuo negotioſiſſimo non minùs quàm moleſtiſſimâ invaletudine liberatus ad muſas tuas recreatrices ex animi ſententia propediem revertaris, DEUM etiam atq; etiam venerans! Vale. Dab. in urbe, in qua & tuas dediſti. Feriâ ſecundâ Pentecoſtes. Anno Chriſti 1645.

Lud. Jungermannus Georg. Richtero.

S. Neceſſitati imputabis, Vir Magnifice, Ampliſſime, Conſultiſſime, Fautor & Patrone multò maxime, quòd hiſce meis inſubidis literis T. Amplit. obſtrepere volui, quas, ſi absque officio Decanatus pro tempore mihi delegato forent, vix etiam ſollicitâ Oratione excuſare poſſem. Quia verò muneris iſtius inſtinctu hasce ablegare coactus ſum, prolixam T. Amplitudin. voluntatem perinde atque aliis mei Ordinis obviam mihi æque expoſitam fore nullus dubito, &

hac fiduciâ fretus paucis me expediendum duco. Novi Candidati res a[illegible], qui etiamſi coram paucis abhinc ſeptimanis T. Amplitud. honoris [illegible] ne ſeſe compellâſſe affirmârit, ſimul tamen noſtram commendationem à Facultate Medica deſideravit. Natione Francus eſt, Suinfurti honeſtis Parentibus natus; G. C. W. Ille poſt noſtram Univerſitatem in una atque altera Academia Argentorati nempe & Baſileæ, aliquot annis commoratus, tandem exantlatis ſtudiorum laboribus ad primam noſtram Altorphinam rediit, à qua velut à matre & genitrice ſua gradum ſupremum Medicæ dignitatis petere [illegible]. Cum verò ſine ſuffragio Amplit. T. nec tentamen nec examen illi ullo modo [illegible] queat, nec noſtræ Facultati pro more & Legum valore hic aliquid peragere integrum ſit, autoritatem ejus & conniventiam ejus implorare debuimus. Quicquid de illo ſtatuerit & juſſerit fieri, gratum & ratum habituri. Supereſt [illegible] ſuam ſententiam benevolenter nobis quamprimum exponere dignetur. Quâ impetratâ poſt illius gratitudinem reipsâ declarandam, ſimul & nos antea [illegible] plurimùm obligatos etiam hoc officii genere obæratos reddere poterit. Ita confidimus & promittimus, pariter & Amplitud. T. nos unicè commendantes, [illegible] feliciter ex voto & virtute ſua quàm diutiſſimè valere jubemus. Dabam 3. Februar. Anno 1634 Altorphii Noricorum.

Richterus Jungermanno.

S. P. Clariſſime & Spectatiſſime Dn. Decane, Amice plurimùm honorande. Bonum augurium interpretor, quòd hac ipsâ horâ, quâ medicinam valetudini meæ expecto, in re medica occupari, & cum Medicis Viris πολλῶν ἀντ[illegible] ἄλλων agere mihi contingit. Faxit DEUS, qui Medicum creavit, ut qu[illegible] habens ego operam meam Vobis impertio, tam propitiam Æſculapii manum ſentiam. Candidatum iſtum Medicinæ, Georgium Chriſtophorum W[illegible], Schweinfurtenſem, quem heſternis literis tuis, noctu mihi redditis, commendâſti, non ita pridem me ſalutâſſe, ſuiq; conſilii rationes breviter coram expoſuiſſe memini. Quandoquidem igitur non dubito, quin honores illos, ad quos adſpirat, mereatur, officii ratione facilè concedo, ut eum ad illa, quæ leges Univerſitatis noſtræ requirunt, admittatis. Plura nunc per artis V[illegible] præcepta non licet. Vale, & cum Excellentiſſimis Dnn. Collegis tuis, quibus ſalutem & officia dico offeroq;, rem feliciter perage. Raptim e Muſeo 7. Februar. A.C. 1634.

Junger-

Jungermannus Richtero.

S. P. Vir Magnifice, Ampliſſime, Fautor, Patrone & Amice plurimùm honorande. Ratio muneris mei etiam alteras haſce ad Amplitud. T. me literas ſcribere coegit, & mihi tantùm non inde notam importunitatis, ſed aliter Candidati noſtri rebus hoc exigentibus conſulere non potui. Qui etſi utroque explorationis genere tam tentaminis quàm examinis (ut vulgò vocamus) non usquequaque noſtræ expectationi & ſuis partibus ſatisfecerit, talem tamen ſe exhibuit, ut non prorſus à voto ſuo & ſpe gradus Doctoratus, quem conſtanter ambit, arcendus videatur. Supereſt tantum Diſputatio ſolennis ſuſtinenda, quæ cum ea promptitudine eloquii & facultate, quâ par eſt, ab illo vix probè & decenter peragi poſſe cenſeatur, nec ipſe ſuo modulo & pede ſe metiri dubitet, *an non ad curſorias lectiones remitti poſſit*, cogitamus, idque potiſſimùm hac de cauſa, quod res noſtra Academica per tempeſtatem illam temporum eò redacta ſit, ut nemo ſtudioſorum in noſtra Facultate reperiri queat, qui dignè opponentium vices præſtare valeat. Quia verò negotium illud unicè à ſuffragio & arbitrio Ampliſſimorum Dnn. Scholarcharum pendere ſatis conſtet, rurſus ad T. Amplitud. conſilia & auxilia æquè ad Muſarum fores ſemper apertas redire cogimur, eamque implorare, ut pro perſpecta ſua in noſtram Facultatem prolixâ voluntate, autoritate & gratiâ iſtâ, quâ plurimùm apud Ampliſſimos Dnn. Scholarchas noſtros pollet, interpoſitâ, noſtro nomine pro dicto Candidato intercedere dignetur, ut lectionibus curſoriis acquieſcere velint. Quo modo & ratione nos antea debitâ obſervantiâ ſibi devinctos T. Amplit. ſimul & Candidatum perpetuâ gratitudine obligatum & devotum reddere poterit. Ita eam ſalvere & valere jubemus, & magni muneris ſui onera feliciter & diu in emolumentum & votum Univerſitatis noſtræ ſuſtinere precamur. Dab. 17. Februar. Anno 1634. Altorphii Noricor.

Richterus Jungermanno.

S. P. Clariſſime & Spectatiſſime Dn. Decane, Amice plurimùm honorande. Quòd de lectione curſoria Candidati iſtius, qui has Tibi reddet, nomine Facultatis Veſtræ petiiſti, Nobiliſſimis Dnn. Scholarchis retuli, & quidem præſente Clariſſimo Dn. D. Nœsslero. Quamvis igitur Leges noſtræ Diſputationem pro gradu ſupremo haut facilè intermitti velint, tamen Ampliſſimi Dnn. Curatores pro tempore in hoc caſu, ex cauſſis allegatis, lectionem iſtam curſoriam permittunt, quod etiam antehac in Facultate Juridica factum memini. Plura coram referet Collega tuus, Amicus noſter honorandus, quem dixi, quam ob

cauſſam reſponſum brevius hoc abrumpo. Vale. Dabam d. 20. Februar. Anno 1634.

Jungermannus Richtero.

S. P. Etſi, Vir Magnifice, Nobiliſſime, Ampliſſ. Fautor & Patrône seriò honorande, virtutis & dignitatis obſervantior ſim, quàm ut Magnif. tuam veram ullis commiſſionibus aut negotiis obſoleſcieri, aut quaſi profanari; cùm tamen boni Academici ratio non poſtponenda urgeat, pariterque ille, cujus res agitur, inſtet, eam hiſce literis interpellare coactus ſum. Nempe Magnif. tuæ, tanquam magno Mecænati, conciliabo Clientem, ſcilicet Virum virtute & literis præſtantiſſimum, Dn. JOHANNEM GERLACHIUM, REUTLINGENSEM, qui ad continuandum ſtudium Medicum, poſtquam aliquot Germaniæ Academias viſitaverit, in noſtra quoque plus quàm per annuum ſpatium commoratus fuit, ſatiſque amplam virtutis & eruditionis opinionem & laudem apud omnes retulit. Nunc autem nomen ſuum apud me pro tempore Facultatis noſtræ Decanum profeſſus ad utramque explorationem, quæ vulgò tentaminis & examinis nomine indigitatur, & Diſputationem publicam absq. Hercule vel Præſide habendam, admitti poſtulat. Quia verò ſine T. Magnif. calculo & ſuffragio id nullo modo fieri poterit, illum pro more Academico conſueto hanc adire juſſimus, eamque ſeriò rogamus, ut petitioni ſuæ annuere dignetur, pro quo beneficio T. Magnif. eum aliàs ſibi devotum & mancipatum, æquè ac noſtram Facultatem, arctiùs, imò & in æternum devincire poterit. Hiſce bene valeat! Dabam Altorphii 18. Jun. Anno 1637.

Richterus Jungermanno.

S. P. Excellentiſſime & Spectatiſſime Dn. Decane, Amice plurimùm honorande. Præſtantiſſimæ artis Veſtræ Candidatum Dn. Johannem Gerlachium, Reutlingenſem, virtutis atque literarum nominè commendatiſſimum, non indignum judico, cui facultas, quam uterque petiiſtis, concedatur, ſiſtendi nimirum ſe explorationibus quâ publicis quâ privatis, quibus ſe ad honores artis, quam laudavi, ſummos jure meritoque adſpirare teſtatum eat. Lubens itaque & officii ratione, & pro meo amore ſingulari, quibus Vos artemque Veſtram omni laude majorem complector, Vobis annuo, utq; omnia peragatis quàm optimè quamque feliciſſimè, animitus voveo. Vale, cum Clariſſimis DD. Collegis tuis, Amicis noſtris honoratiſſimis, plurimùm ſalve. Dab. raptim Noribergæ 20. Junii A. C. 1637.

Junger-

Jungermannus Richtero.

SAlutem & obſervantiam! Venit ad Magnific. T. Vir Ampliſſime & Conſul-[illegible]ſime, Fautor & Mecænas obſervandiſſ. Epiſtola hæc mea, utinam ean-[illegible] publicis & ſerioribus rebus minùs detentam oſtendat. Venit autem cauſſâ [illegible] inductu præſentis Juvenis, Præſtantiſſimi & Doctiſſimi Dn. PAULI FRE-[illegible], Norimbergenſis, cujus Parentis magnum nomen à proprio ſplendore, ſi-[illegible] atque à Camerariana cognatione ſatis innoteſcit, qui poſtquam annos ab [illegible] aliquot in hac Univerſitate Altorphina in ſtudio Medico peregit, etiam [illegible]inationem Italicam ob converſationem doctiorum ibidem adjungere [illegible]it, unde ad nos reverſus, nomen ſuum Doctoralibus honoribus inſignien-[illegible] apud me pro tempore Decano profeſſus eſt, ſimul ac gratiam & ſuffra-[illegible] T. Magnific. ad utramque tentaminis & examinis explorationem Faculta-[illegible] Medicæ noſtræ ſuſtinendam obſervanter & ſubmiſsè petiit. Hîc autem ut il-[illegible] conceſſu ſperemus nos impetrabiles fore, facit & impellit perſpecta ejusdem [illegible]tas & ſolita benevolentia, quæ tam publicè quàm privatim crebra & inſignis [illegible] noſtram Univerſitatem eſſe ſolet. Omitto reliqua humanitatis officia, quibus [illegible]bus exploratis non dubitabimus, quòd benignè adeuntem excipiet, hæ-[illegible]em audiet, abiturum cum gratia & benignitate dimittet, nobisque ea, quæ [illegible]us, concedet. Id quod in debitam meritorum prædicationem & Magnif. T. erga nos favorem ſolitum referemus. Ita eam DEUS ter: opt. max. omni [illegible]tate & gloriâ florentem rebus Academicis diutiſſimè intereſſe & præeſſe ſi-[illegible]! Bene & feliciter valeat. Dabam 13. Novembr. Anno 1638. Altorphii Noricorum.

Richterus Jungermanno.

SAlutem & Officia. Excellentisſime Dn. Decane, Amice plurimùm hono-rande. Virtus & eruditio illius, quem mihi commendâſti, Candidati Medi-[illegible]æ Præſtantisſimi, Pauli Freheri, dubitare me non ſinunt, quin dignus ille ſit, qui, ad ſupremos artis Veſtræ nobilisſimæ honores aſpirans, voti ſui compos [illegible]tur. Neq; degenerabit, opinor, Juvenis eximius ab illa celebritatis glo-ria, quam utriusque Parentis familia laudatisſima, Freherorum dico & Came-rari[illegible]rum, jam diu quaſi propriam magis magisq; ad poſteros ſuos propagavit. D[illegible]cis etiam mihi eſt memoria amicitiæ ſingularis, quam cum Patre ipſius, Ju-r[illegible]onſulto haud è multis, olim habui ſuavisſimam. Licentiam igitur, quàm [illegible]rque petiiſtis, lubens meritoque Vobis concedo, & omnia quàm felicisſimè [illegible]enire etiam atque etiam opto! Plura addere publicorum negotiorum impe-dimenta,

dimenia, quibus ob Conventum Statuum circuli Franconici nunc [illegible] præhibent. Vale. Dab. raptim Noribergæ ad d. XIV. Novembr. A. C. [illegible].

Georg. Phil. Harsdörfferus Georg. Richtero.

EXcellentisſime Vir. Excellentiæ T. noviſſimum ſtudiorum meorum [illegible] mentum offero, ratus litteras ut Imperia iisdem, quibus parta [illegible] ſervari; indefeſſa quippe induſtria quotidianâ exercitatione [illegible] quod primum eſt, rectis conſiliis. De his *interrogare Sapientum* [illegible] verbo) *dimidia ſapientia eſt*, & tuum judicium, quod omnium ma[illegible] mihi erit inſtar omnium. Vale, &, quid de his videbitur, expone lube[illegible] Aprilis 1640.

Richterus Harsdörffero.

S. P. Nobilisſime Vir. Remitto Catonem tuum Noricum, quem [illegible] horâ accepi, quâ chirurgus venam mihi ſecabat. Ergo in tempore, [illegible] mum in φλεβοτομίᾳ, quod fieri debere ajunt Medicorum filii, rec[illegible] Etſi enim caſus iſte Catonis noſtri, quem laudas, dum memoria reco[illegible] niſi triſtitiam movere poteſt: Perjucunda tamen eſt illius ἀποθέωσις. Qua[illegible] per centonem ita compoſuiſti, majore dicam diligentiâ, an dexteritate [illegible] certè non parùm lectoris animum delectas. Ita nimirum, dum viros i[illegible] litate dignos mori prohibes, ipſe ad immortalitatem pulchrè graſſaris. U[illegible] eſt, de quo moneri debes; defuncti inquam, Collegas, in reſtauratione [illegible] ſii Ægidiani, nondum fuiſſe illos, quos memoras; quod facilè emendabis. [illegible] &, quod facis, amare nos perſevera. E Muſeo 11. Aprilis 1640.

Mich. Virdungus Georg. Richtero.

S. P. Sæpe imperium cepi ad Te ſcribendi, Magnifice, Amplisſime & C[illegible] ſultisſime Dn. Procancellarie, ex quo ſcilicet è Legatione Nor[illegible] Te retuliſti: Sed calamum ſcripturientem repreſſit rumor ingratus, [illegible] letudine tua infeſtiore me non ſemel percuſſit. Nunc verò, quum ea[illegible] lius iſſe confidam, malui, fretus tuâ erga me benevolentiâ, ſemel ha[illegible] landi tuas occupationes aleam ſubire, quàm diutiùs torqueri. Sed & n[illegible] durum telum eſt Neceſſitas, quæ haſce literas expreſſit. Utimur enim [illegible], Amplisſime Domine, (quod Te minimè fugit) gravisſimo, ac fermè in his [illegible]

[illegible]

[illegible], ubi nunquam ea, quæ alibi, vilitas eſt, inaudito, per tot jam menſes, anno-[illegible], ſive potiùs pænè comburimur. De nobis Academicis potisſimum loquor: Nam Civium complures adeò malum hoc non ſentiunt, ut inde potiùs ditescant, illi nempe, qui verbis Nazianzeni γεωργοῦσι τὰς συμφοράς. Hi enim [illegible] verè auream meſſem metunt, gallinæ ſcilicet illius albæ filii. Nos pulli [illegible], tanquam infelicibus ovis, eſurimus, ſitimus, reculis & fortunulis noſtris everti-[illegible], deniq; τὸ κύκνειον jamjam ἐξᾴδομεν. Ego certè eò jam redactum me [illegible], ut quomodo diutius rei meæ familiaris miſerrimas haſce reliquias tuear, [illegible] videam. Olim enim, quum adhuc de pleno promebatur minùs ejus-[illegible] s angebar, adeoq; centum, immò & ducentos florenos in annos [illegible] hîc de meo, utcunque frugaliter viverem, expungi, modò non, ſpe fu-[illegible], ſuiq; deq; habebam. Hoc verò tempore, quum nullus omnino an-[illegible] (excepto duntaxat uno) ex quo Profeſſorem hîc egi, de meo non aliquid [illegible]it, ingentibusq; ſim inſuper ictus infortuniis, quo me vertam? aut quid-[illegible] inceptem, quò extremam à me meisq; inopiam propulſem? A frugalitate [illegible] fortaſſe quispiam) auxilium petas. Et quis Frugalitati magis hactenus [illegible]? Victu cultuque propemodum ludibrium aliis debemus. Nec ta-[illegible] hac indignitate valdè excrucior: Jamdudum enim didici ἐπ' οὐδενὶ ξενί-[illegible], ex quo ſum Pila atque luſus, ludicrumq; Fortunæ. Illud magis me tor-[illegible] quod, quum ἡμετέρων προνοεῖν & Natura & DEUS ipſe in Sacroſanctis [illegible]s nos jubeat; quomodo non meos, ſi quid mihi acciderit, in ſummis [illegible] hîc ſim relicturus, non videam. Siquidem (ut nunc quidem res ſeſe ha-[illegible]) [illegible] Sutoris orphanorum & viduæ non melior hîc eſt conditio, quàm [illegible] Profeſſoris affectuum qui moriens, unde ſe ſui deinceps alant, non re-[illegible]. Et quomodo relinquat, cujus (pænè dixerim) ſanguinem omnes [illegible] exſorbeant? Hæc non ſine ingenti dolore ad Te, Ampliſſime Domi-[illegible], ſcribo: (ac, rogo, ignoſcas huic meæ ſive libertati, ſive audaciæ, quâ utinam [illegible] cogeret!) Scribo autem ea de cauſſa, ut T. Ampl. pro ſingulari illo ſuo [illegible], quem non ſemel expromſit, affectu & favore, ſi quæ dabitur occaſio, apud Magnificos ac Nobiliſſimos hujus Univerſitatis Curatores, Dominos & [illegible] meos plurimùm obſervandos, cauſſam meam agat, utque ipſorum [illegible]. hoc duriſſimo & difficillimo tempore meis meorumq; neceſſitatibus [illegible] aliquo extraordinario, pro more ſuæ munificentiæ, ſuccurrant, quàm [illegible]è [illegible] etiam atque etiam me rogare indicet, etiam oſtenſis [illegible], ſi ita opus eſſe, litteris. Quod ſi impetràro; procul dubio & DEUS Opt. Max. [illegible] compenſator omnis ejusmodi beneficentiæ, & Fama publica quoq; in poſterum id comprobabunt. Te, Patrone magne, etiam atq; etiam obteſtor

obteſtor obſecroque, ut meam meorumque incolumitatem commendatam Tibi habeas. Bene ac feliciter vale & vive cum tuis, O & præſidium & dulce decus meum! Altorphii Nonis Juniis Anno cIↃ IↃc XXXIII.

Richterus Virdungo.

S. P. Clariſſime & Præſtantiſſime Dn. Virdunge. Quòd non ſtatim literis tuis acceptiſſimis reſcripſi, occupationibus meis, quas hinc cognoſcere potes, adſcribas, velim. Neq; priùs etiam volebam, quàm certi quid de eo, quod petiiſti, impetrarem. Quamvis enim ſtatim, poſtquam illas accepi, cauſſam tuam egi quàm diligentiſſimè, tamen heri demum percepi, decretum jam eſſe, ut floreni oo. Tibi perſolvantur. Tuum nunc erit, ſignificare, Altorfii, an heic & per quem eos accipere velis, & hoc, quicquid ſit levaminis, pro tempore boni conſulere. Quod neq; citiùs neq; plus obtinui, ſummæ difficultates, quibus Reipublica funeſtiſſimi belli diuturnitate laborat, impedimento ſunt. Per militum ſtipendia, & quæ bellum, beſtia inſatiabilis, quotidie exigit, abſumit, devorat, tandem fit, ut nihil carius nunc conſtet, quàm pecunia. Sed quid facias, ubi ferendum, quod fati necesſitas, ſive DEUS potiùs, non mutandum, imponit. Quod fortunam, mi Virdunge, novercam experiris, quam tamen benignisſimam matrem habere dignus es, etiam atque etiam συμπαθῶς doleo. Et utinam cum voluntate facultas mihi eſſet remedendi: Operam darem, qualem ab amicisſimo deſiderare poſſes.

Verùm macte Tu iſtius animi, & adverſus fortunæ ſiniſteritatem obdura, non Stoicâ aliqua ἀναισθησίᾳ, ſed τὴν τοῦ Χριστοῦ εἰκόνα ob oculos ponendo, ad quem non aliâ ratione propiùs acceſſeris, quàm ferendis tot malis. Sed illud porrò de bonæ mentis tuæ ſorore cogitanti mihi ſuccurrit, quòd Berneggerus tuus, in fine anni præterlapſi, Orationem funebrem de laudibus GUSTAVI, Regis SUECORUM habuit, eamq́; Illuſtrisſimo Militiæ Ipſius Duci, Guſtavo Horn, dedicavit, & ſine dubio caput unctius inde retulit: Quod exemplum alii quoq; imitati ſunt, ſuasq́; laudationes Illuſtrisſimo Dn. Axelio Oxenſtiern, &c. inſcripſerunt. Quid ſi igitur & Tu ingenii tui felicisſimi fœtum aliquem præclarum ederes, atq; ſic Viris iſtis Principibus, literatorum amantisſimis, innoteſceres? Mihi tam liberè monenti ignoſce, & de me animum Tui amantisſimum certò Tibi perſuade. Atq; ſic vale, Vir præclarisſime, meliori fortunâ dignisſime, & literis tuis cum pietate rariore eruditionem exquiſitisſimam ſpirantibus, me, quæſo, ſæpius exhilara. Vix enim credis, ut me occupationibus gravisſimis nonnunquam tantum non ſuccumbentem, deliciæ ejusmodi erigant. Vale iterum, & me ama. Dab. Noribergæ V. Calend. Julii A. C. 1633.

Virdun-

Virdungus Richtero.

S. P. Difficile eſt, Magnifice Dn. Pro-Cancellarie, ut verbis exprimam, quantam perceperim lætitiam legendo tuas literas; in quibus ipſæ Muſæ loqui, ipſe Humanitatis Genius ſpirare mihi viſus eſt. Felicem verò noſtram Academiam, quæ his infelicibus temporibus talem nacta προστάτην! Sed & me quoque, utut aliàs infelicisſimum, tanto talique Patrono jam felicem! A quo quum omni prædicatione majus beneficium modò acceperim; quomodo condignas agere gratias me poſſe ſperem, qui tanti menſuram meriti vix ſatis animo capiam? Itaq; ad vota confugio, ac DEUM Ter Opt. Max. ſupplex animitus veneror, ut & Tibi, Patrone benignisſime, pro hac tua prothymia ac benignitate, quâ me commendâſti Superioribus, meamq; tam ſollicitè cauſſam egiſti, & ipſis Nobilisſimis ac Prudentisſimis hujus Univerſitatis Curatoribus, &c. pro iſthac munificentia, quâ penè extremis meis neceſsitatibus, hoc difficillimo tempore, ſubveniendum eſſe decreverunt, ſalutaria ac proſperrima quæque perpetuò affluere, adeoque bonorum omnium copiâ circumfluere Vos velit: Utque ἐκ τῶν τρικυμιῶν hujus calamitoſisſimi belli προσορμίζεσθαι Reipublicæ & univerſæ Germaniæ quamprimum contingat. Fiat, fiat! Cæterùm de Conſilio &c. quod, Amplisſime Domine ac Fautor æternùm obſervande, amicisſimè adjungis, ac rebus meis conſultum is, ſic habe: Jamdudum Muſas meas tale quippiam parturiiſſe (ſcit præter alios Gronovius noſter, cui ante ſeſquiannum animum meum de hac re aperui) ſed metu periculi deterritus. Sunt certè bellorum caſus mirabiles, atq; iſtæ nubes, quæ etiam procul à nobis coguntur, nemo ſcit, ubi nimbos ſuos rupturæ ſint: Nos autem hîc, propter infirmitatem Opidi, prædatorias etiam manus perhorreſcimus. Si igitur tale quid rurſus; profectò fraudi capitali mihi meisq; foret, ubi quid tale panxiſſe convincerer. Videbo igitur priùs, quorſum hæc præſentia fluant, & tunc, pro re nata, Conſilium capiam. Habeo enim in mundo quædam, quæ ſi iſtorum Procerum alicui, Præfatione additâ, inſcribam, fortaſſe (ſi non ſit ἄμουσος) favorem ejus promerear. Tuæ verò Ampl. pro tam propenſo Summatibus quoq; iſtis mea ſtudia, commendandi ſtudio, maximas, ut par eſt, ago habeoq; gratias. Signum enim clarisſimum ſingularis ergame favoris hîc etiam dediſti. Porrò Orationem Dn. Berneggeri heri primùm mihi videre ac legere contigit; demirorque adeò, quòd ſuperiore hieme, quum alia quædam mihi mitteret, eam non ſimul miſerit. Cæterùm epiſtolam extendo, parùm memor occupationum tuarum gravisſimarum. Quare vale & ignoſce. Raptim, Altorphii IV. Cal. Julias Anno cIↃ IↃcXXXIII.

Richterus Virdungo.

S. P. Clariſſime & Præſtantiſſime Dn. Virdunge, Amice haut è multis. Non meritis meis, ſed virtuti tuæ tribuam, oportet, quòd homo gratiſſimus, omni dico virtutum genere condecoratus, pro qualicunq; iſto meo officio, tantas mihi gratias agis. Certè in tuæ ſpem gratiæ, ô Virdunge Eruditiſſime, qui majora longè promereris, non hoc tantùm, ſed omne militabo bellum. DEUS Opt. Max. ὃς παιδεύει, ὃν ἀγαπᾷ, omnia Tibi Tuisq; quam feliciſſimè evenire velit, vel, ut iterum cum Apoſtolo loquar, εἰς ἀγαθὸν σοι ἅπαντα συνεργεῖν faciat. Teq; nobis & melioribus literis quàm diutiſſimè ſoſpitem conſervet. Huic Patientiæ ſequeſtro Optimo fidere, certumq; ab illo auxilium etiam in difficultatibus maximis expectare, fraudi nunquam erit. Sui enim amantes, ut nôſti, deſeruiſſe neſcit. Rationes tuæ, cur, turbulento hoc rerum ſtatu, animi ſenſa in publicum edere intempeſtivum, & non absq; periculo ducis, non leves, fateor, ſunt, neq; eas omnino vanas puto.

Berneggerum Virum πλιληκώτατον forſan locus fortem reddidit. Sed quid ſi boni illi, qui rebus ejusmodi ſe non immiſcent, apud hoſtes ejusdem habeantur juris, ut alii, aut certè citra reſpectum tractentur. Securiùs autem, credo, in publicum ſcriberes, ſi juſſu & authoritate Ampliſſimi Senatus noſtri munito Tibi eſſe liceret, de quo forſan brevi plura. De Gronovio noſtro, jam aliquot menſes ſunt, cùm nihil vel vidi vel audivi. In Legatione mea Heilbronnenſi unicum Epiſtolium, cum carmine elegantiſſimo, in obitum Volcameri, heu! quanti qualisq; Viri, ab eo accepi, cui tunc reſpondere publicè dies noctesq; occupatiſſimus non valebam. Si Tecum nunc vivit, plurimâ ſalute juvenem doctiſſimum impertias, rogo. Pecuniæ ſummam - - filia tua à me accepit, quam Nobiliſſimus Dn. Ulricus Grundherr, Scholarcha Primarius, Tui amantiſſimus, ſtatim perſolvit. Deus filiam, quam dixi, ſalvam ad Te reducat, cujus providentiæ benigniſſimæ Te Tuosq; etiam atq; etiam commendo. Vale, & literis tuis me beare ne, quæſo, deſine. Dab. raptim Norib. prid. feſti noſtri Academici, Divis Petro & Paulo Sacri, quod utinam DEUS aliquando priſtinâ ſolennitate & lætitiâ celebrandum nobis concedat! Anno 1633.

Idem Eidem.

S. P. Meminiſti, Vir Clariſſime, ut non ita pridem, aurem Tibi vellicaverim, de apotheoſi aliqua, ſive id genus alio ſcripto publicè edendo, quo Regis in cœlo nunc triumphantis honor illuſtrior reddatur, & Reipublicæ noſtræ Pietas, cum nominis Tui fama & rei domeſticæ ſublevamine, pluribus innoteſcat.

Quod

Quod tunc ſponte meâ, ut amicus Tui amantiſſimus, feci, id nunc Superiorum juſſu facio. Interea enim Senatus-Conſultum accepi, quo Nobiliſſimi Dnn. Scholarchæ jubentes, ut per me Tibi ſignificent, placere Inclyto Senatui, ut quidem Reſpublica Argentinenſis per Berneggerum ſuum officio illo functa eſt, ita & per tuum præconium publicè conſtet, noſtram quoque Rempublicam nulli in hoc curriculo Pietatis cedere. De animo tuo promptiſſimo, & quin omnium optimè hoc effectum dare poſſis, nulli dubitamus: Præſertim cùm jam ſpecimen hujus rei dederis maximè egregium, in laudatione illa tua funebri, omni laude majore Volcamero Noſtro, Senatus Principi τῷ μακαρίτῃ, dictâ: Ubi tandem Germaniæ, Patriæ dulciſſimæ, faciem, proh dolor! deformitate nunquam ſatis deplorandâ maculatam, tam graviter depingis, ut dubium lectorem relinquas, pietatem, an eruditionem, dexteritatem judicii, an ingenii acumen, in Te mirari magis debeat. O utinam vel illud Lanoy, Gallorum Ducis laudatiſſimi, à Te allegatum omnium animis infixum ſederet, fieri nimirum, ut dum pro Religione bella gerimus, religionis obliviſcamur. Perge, quæſo, Virdunge Præſtantiſſime, ſignum hoc aliis tollere, & quæ ad Pacem faciunt, inculcare ne deſine, quod nemini cordato, ne dicam Chriſtiano, poſt tot annorum bella civilia, intempeſtivum videri poterit. Nôſti illud Servatoris, DEI filii: *μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί*. Mihi à Republica mandatum eſt, ut proximâ ſeptimanâ, volente DEO, Francofurtum Legatus eam, ubi Status Confœderati inter alia etiam de mediis Pacis deliberabunt. Ita enim Illuſtriſſimus Vir, Axelius Oxenſtiern, Conventum ad d. 22. Julii indixit, quem DEUS, Pater Pacis, felicem eſſe jubeat! Sed verendum forſan, quod Salvianus, author Divinus, inquit: *Ideò fit, ut ipſa Pax contra nos ſit, quia ſic agitur à nobis, ne expediat rem accipere, quâ dexteriores ſumus.* Faciamus tamen nos, quod noſtri eſt officii, & DEO ſucceſſum precibus commendemus. Quæ in Jambis tuis & de Concordia ante annos 25., me audiente, perorando fulminâſti, acu, quod dicitur, rem tetigiſti, Vate ipsâ Caſſandrâ verior. Vale, Literarum decus eximium, & ad binas nunc meas (ecce Creditorem rigidum) reſcribe. Me abſente Uxor curabit, ut tuæ mihi reddantur. Heinſii Panegyricum Regi Maximo dictum, item quæ Valentinus Andreæ, de Reſtitutione Reip. Chriſtianæ in Germania nuper edidit, an videris, neſcio. Certè intereſt Tua vidiſſe, ut & Erycii Puteani Stateram Belli & Pacis ad J. Woverium noviter ſcriptum, quâ inducias Belgicas prudentiſſimè expendit. Vale iterum, & nos ama. Dab. Norib. III. Id. Jul. A. C. 1633.

Virdungus Richtero.

S. P. Non meis, Magnifice Dn. Patrone, ſed tuis potiùs occupationibus tribuas, rogo, quòd ad nuperas tuas hactenus non reſcripſi. Quum enim à ſummo mane in ipſam usque noctem tot tantisque diſtineri Te negotiis, complurium relatu, cognoverim; improbus profectò, non ſolùm importunus ſim, ſi moleſtiarum tuarum molem temerè meis quoque ineptiis oneratum eam. Verùm enimverò das me in ruborem ſummâ prorſus hac & ſingulari humanitate, quâ meas ultrò, tanto præſertim cum honore verborum elcctas. Reſcribam igitur, ſed ut ad occupatum paucis. Ac primùm de Senatus-Conſulto, quo mihi injungitur ἀποθέωσις, vel tale, quippiam memoriæ Regis GUSTAVI ADOLPHI &c. totum me cohorruiſſe, quum, quæ ſcribis, legi. Quid enim poſt HEINSIOS, BERNEGGEROS, FREINSHEMIOS & ſimiles, niſi ludibrium, debebo omnibus? Quanquam Heinſii Panegyricum, item Valentini Andreæ Conſilium & Puteani Stateram &c. nondum vidi, nec hîc me nanciſci poſſe arbitror; ac proinde rogo, ſi ea ſcripta ad manum Tibi ſunt, eorum copiam ad paucos dies facias. Cæterùm deſino putare, me poſſe juſtas excuſationis cauſſas afferre, quum eam rem tantopere & Tibi, Ampliſſime Dn. Pro-Cancellarie, & Inclyto quoque ac Prudentiſſimo Senatui cordi eſſe intelligam. A vobis enim ratio exigetur: Me obſequium fortaſſis excuſaverit. Accingar igitur huic operæ, σὺν Θεῷ, ſimul ac neceſſariis ad id quibusdam inſtructus fuero. Porrò quòd meam Laudatiunculam funebrem, &c. tantis fers laudibus; in eo quoque, Vir & Fautor ſumme, omnem penè modum humanitatis excedis. Neque enim ad id faſtigium unquam vel auſim aſpirare, in quo me collocatum is. Etenim, ut alia taceam, longa deſidies (cujus cauſſam ſuſtinet tot annorum languor & infelicitas) me tantùm non loqui dedocuit: At Tu etiam ærumnis meis ita συμπάσχεις, eâque verborum dulcedine dolorem meum permulces, ut equidem flens hunc tuum in me meosq́, affectum (qui niſi in pectus verâ Pietate fervens cadere nequit) exoſculatus ſim. O quàm hodie pauca ſuperſunt hoc genus λείψανα χρυσοῦ αἰῶνος! Ex hac tamen nota nuper eripuit nobis illa ſomni homicida ſoror inter cæteros Reverendum & optimum Virum Dn. M. Ritterum Eccleſiaſten, &c. eâ in me ac meos prothymiâ, ſed & erga omnes probos, quantum ipſius vires paterentur, benignitate (quod quidem ſuperiori æſtate apud ipſum hoſpitatus non ſine admiratione compluries animadverti) ut ictus ſuperiori hieme triſti nuntio ejus obitûs, non ſecùs ac fratrem germanum vel etiam Parentem luxerim, & adhuc lugeam. Te verò, Patrone incomparabilis, DEUS Ter-Opt. Max. quàm diutiſſimè ſalvum, incolumem florentemq́; Reipublicæ

publicæ boniſq; omnibus conſervet, ac Legationem hanc tuam maximi momenti fortunet & ſoſpitet! Eas, redeas ad nos quàm proſperrimè, quamq; maximè ex ſententia omnibus confectis, ô ET PRÆSIDIUM, ET DULCE DECUS MEUM! B. V. AltorphI XVI. Julii Anno cIɔ Iɔc XXXIII.

Idem Eidem.

S. P. Remitto hîc, Ampliſſime & Conſultiſſime Vir, Domine & Patrone æternùm obſervande, quæ miſiſti nuper ſcripta adminiculandæ Oratiunculæ meæ, cum maxima quidem gratiarum actione. Siquidem Heinſſ ille Panegyricus prorſus Heinſium, id eſt, dæmonium hominis ſpirans, magno mihi uſui in nonnullis fuit, ut ipſe procul dubiò jam animadvertiſti ex Oratiuncula, quam ſuperiore ſeptimanâ Nobiliſſimo & Conſultiſſimo Doctori Oelhafio, &c. hîc dedi. Seriùs ad eam pangendam animum appuli, propter terrores illos bellicos, à quibus diu nulla nobis ſeptimana vacua & immunis hîc fuit. Plura jam, propter catarrhum & tuſſim recrudeſcentes vix poſſum: Et conſtitueram ipſe propediem Noribergam excurrere, ac coràm cætera. Vereor, ne fruſtrà, ob valetudinem cuivis auræ triſtiori obnoxiam. Etenim iſti, quos modò dixi, πρόδρομοι apud me ferè ſunt ὀρθοπνοίας ac diriſſimarum ſuffocationum, quibus minimo minus aliquoties jam interii, niſi valetudinem malè cogitantem quàm diligentiſſimè tuear. Eapropter rogo, me etiam Magnifico & munifico meo Patrono, Nobil. & Strenuo Viro Dn. à Blansdorf, &c. diligenter excuſes, quem, ut & cæteros meos ibi Patronos & Amicos magnos, quàm officioſiſſimè ſaluto. Bene & feliciter vale, Patrone colendiſſime, ac ſalve ab eo, qui Tibi ætatèm tuis beneficiis devinctus eſt. Altorphii V. Non. Octob. 1633.

Idem Eidem.

S. P. Mitto hîc, Nobiliſſimo & Conſultiſſimo Dn. D. Oelhafio, quam nuper hîc ei petenti promiſi, Oratiunculam meam de Concordia, &c. Catarrhus & tuſſis me adhuc domi attinent: Sed, ut ſpero, propediem commodior ero; & tunc, ſi tempeſtas, arriſerit, & per Harpagos iſtos, quibus nihil eſt ſanctum, licuerit, ipſe excurram Noribergam, & præſentium guſtabo humanitatem, &c. Bene & feliciter vale, Patrone magne, & ſalutem quàm officioſiſſimam à me Nobiliſſimo Viro Dn. à Blansdorf, cæteriſq; meis ἐνεργέταις. Raptiſſimè Altorphii Non. Octob. Anno 1633.

Richterus Virdungo.

S. P. Clariſſime Dn. Virdunge. Nolim, vitio mihi vertas, quòd hactenus nihil reſponſi ad binas tuas dedi. Per occupationes enim à reditu nondum libero mihi eſſe licuit. Heinſii Panegyricum & alia non eo animo communicavi, ut remitteres. Tantum abeſt, ut ullam gratiam mihi debeas. *Orationem* tuam *de Laudibus Guſtavi Magni* legi, eamque remitto, de qua, ſi liberè dico, quod ſentio & debeo, & Heinſium & Berneggerum, & id genus alios rerum ejusmodi æſtimatores præſtantiſſimos in teſtimonium vocare non vereor. Seculum feret Oratio illa tua, in qua nemini, quos hactenus vidiſſe mihi contigit, ceſſiſſe Te, omnes, qui legent vel audient, verè perhibebunt. Illud unicum mirari quis poſſet, quòd ut vitam, non ita etiam mortem Guſtavi prædicâſti, cùm tamen non minùs moriendo, quàm vivendo, Heros ille noſter Alexandro ſuperior extiterit, utpote, qui, in prælio fortiſſimè pugnans victoriamq; præclariſſimam reportans, genere mortis, quod Imperatorem decet, occubuit, cùm hic lecto affixus vel fato vel veneno extinctus ſit. Ut taceam nunc ſupremum illum & perfectiſſimum amoris Chriſtiani gradum, ad quem, dum animam pro fratribus expiravit, pertingere Regi noſtro datum. Sed Tu, pro judicio tuo defecato, ſtatues, quod viſum fuerit.

Recitatio autem iſtius Orationis tuæ, volente DEO, ex Sententia Nobiliſſ. Dnn. Scholarcharum, fieri poſſet die VI. Novembris, quo ante annum Rex Inclytiſſimus vitam cum morte commutavit, eumq; diem nigro notandum lapillo omnibus bonis luctuoſum fecit. Cui actui recitationis etiam nonnulli ex Ordine Senatorio, cum Dnn. Scholarchis, una mecum, ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ, intererunt. Fortaſſis etiam Nobiliſſ. Dn. à Blansdorf, comitem habebimus, cui ſalutationes tuæ ſunt acceptiſſimæ, qui Te ex animi ſententia valere etiam atq; etiam optat, tuumq; adventum habebit in deliciis. Vale, Virdunge literatiſſime, & nos, ut facis, ama. Dab. raptim d. 16. Octob. A. C. 1633.

Virdungus Richtero.

AMpliſſime & Conſultiſſime Dn. Pro-Cancellariæ, Dn. Benefactór plurimùm obſervande. Appetit jam dies VI. Novembris, quem Oratiunculæ meæ hîc recitandæ publicè nuperis tuis deſtinabas: Idq; tempus ſollicito mihi de his, quæ fluunt, imprudenti propemodum obrepſit. Etenim novis aliis ſuper alia de cladibus navis percuſſus; quid agerem, admodum hæſitabam: Sed & adhuc hæſito. Cæterùm hæc fortaſſe, quæ ſparguntur, aut falſa aut minora ſunt vero, ſicut pleraq; in hiſce talibus Fama ſolet inflare. Quid igitur Tui con-

filii ſit, rogo, me quamprimum edoceas. Ego enim, ſi omnino ſedet, ut proximè recitem, non reluctabor. B. V. Raptiſſimè Prid. Cal. Nov. Anno 1633.

Richterus Virdungo.

S. Clariſſime Dn. Virdunge. Ita eſt, ut ſcribis, pleraq;, quæ ſparguntur de cladibus navis, aut falſa ſunt, aut minora vero. Quamvis enim in Sileſia res minùs proſperè ſucceſſerint, non ita tamen in arcto ſunt, ut ideo, quod pietas & officii ratio poſtulant, intermittere debeamus. Non eſt igitur, quod de recitatione Orationis tuæ, ad proximum d. VI. Novemb. dubiteris, quas laudes etiam hoſtes ipſi juſtiſſimas agnoſcunt, adeò, ut Roma ipſa non ſiluerit. Ex mandato igitur Nobiliſſimorum Dnn. Scholarcharum, actum, quem dixi, recitationis, prædicto die, celebrabitis, quo die, ut & ſequentibus duobus Mercurii, hîc & per totam Provinciam Noricam Supplicationes per Senatus-Conſultum decretæ ſunt. Faxit Jova, ut omnia bene & feliciter ſuccedant eveniantq;! Quòd autem recitationi tuæ non intereſſe poſſumus, Supplicationes iſtæ in cauſa ſunt, quas Ampliſſimus Senatus ſolenniter vult peragi. Oratio autem poſt recitationem ſtatim publicè edi debet. Id quod juſſu ſuperiorum Te celare non debui, & ad proximas tuas reſpondere volui. Dn. à Blansdorf, ante octiduum Francofurtum abiit. Vale. Dab. raptiſſimè 2. Nov. 1633.

Virdungus Richtero.

S. P. Literæ T. Ampl. mihi modò redditæ ſunt, id eſt, circa horam noctis octavam, à veſtro tabellario, qui ſe in itinere ſpoliatum queritur, & ſtatim urget reſponſum. Quò minùs igitur mandato ſuperiorum de habenda ad diem dictum VI. hujus menſis Oratione pareatur, per me non ſtabit. Illud tamen T. A. celare non poſſum, hæc Nova &c. Uſq; adeò non neminem hîc meorum Collegarum perculiſſe, ut propemodum perniciem & Opido & Univerſitati è recitatione, &c. ominaretur. Τότε μοιχάνί. Sed DEUS malefaciat iſtis Novellatoribus, qui mendaciorum has tubas inflant! Nam quin omnia, quæ geruntur, nobis in alia iſta ſpecula notiora ſint, quàm cuiquam ex hoc genus rumigerulis, ne dubitare quidem fas puto. Cras igitur Dn. Rectori hîc indicium faciam de voluntate & juſſu Superiorum, ut officio pio ad conſtitutum tempus fungamur.

Hæc, volui, neſcia ne eſſent T. Ampl. B. V. Raptiſſimè. Poſtridie Cal. Novembr. Anno 1633.

Idem

Idem Eidem.

S. P. Parui, Magnifice & Conſultiſſime Vir, Domine & Patrone æternùm obſervande, mandato Superiorum, adeoque hodie, poſt preces matutinas finitas, Orationem, &c. habui, frequenti Auditorio. Quam quidem Orationem etiam illi plauſu exceperunt, qui eam haberi priùs valdè noluerant, ob periculum ſcilicet, quod inde & Opido & Univerſitati ominabantur. Reſtat, ut, quoniam quamprimum typis ſubjicienda vobis videtur, circumſpiciamus Patronum idoneum, cui eam dedicemus. Si mentem T. Amplitudinis ex prioribus aliquot Epiſtolis ſatis perſpexi; auctor eris, niſi fallor, ut Illuſtriſſimo Oxenſtiernio vel Hornio, vel utrinque. Quod mihi T. A. dederit conſilii, id libenter ſequar, ſeu potiùs tanquam oraculo editam vocem excipiam. Bene & feliciter vale & vive, Ampliſſime & Conſultiſſime Dn. Patrone optimè merite, meq; tuo favore porrò complectere. Raptiſſimè Altorphii VI. Novemb. A. 1633.

Richterus Virdungo.

S. P. Non dubito, Virdunge Eloquentiſſime, Amice plurimùm honorande, quin Oratio tua etiam illorum plauſu excepta ſit, qui eam haberi priùs valdè noluére: Quia eximio eloquii nitore ita Te auditorum animis inſinuare nôſti, ut nemo ſit, qui invitus licèt, tamen nolens volens nervis Eloquentiæ tuæ haut vulgaris, moveri ſe non ſentiat. Programma non minùs quàm Oratio Majeſtati rerum eſt conveniens, gravitate ſenſuum, verborum proprietate, & dexteritate judicii Virdungo dignum. Patroni electio, cui eam dedices, tui eſt arbitrii, neq; prudentia tua quid conſilii mei eget. Te ipſum igitur, hoc eſt, Conſultorem optimum ſequere, cujus ſententia etiam Nobiliſſ. Dnn. Scholarchis non diſplicet. Vale, &, quod facis, nos ama. Dab. VIII. Novembris A. C. 1633.

Virdungus Richtero.

S. P. Mitto hîc, Ampliſſime & Conſultiſſime Vir, Domine & Patrone ſummè obſervande, duo exemplaria Oratiunculæ meæ; quarum alterum compactum Sereniſſimo Principi, &c. per occaſionem offerendum erit. Quum verò cauſſam inſcribendæ ejus Celſitudini Orationis ſatis loquatur epiſtola dedicatoria; dubito, annon ſupervacuum ſit aliâ inſuper ſcriptâ epiſtolâ à me bellicis ipſius occupationibus &c. obſtrepi.

Quicquid tamen tuæ Ampl. in hac re viſum fuerit, faciam. Interim ut inter curas tuas graviſſimas hoc quoque meum negocium curæ Tibi habeas,

quâ ſcilicet Celſiſſimi Principis hac dedicatione animum promereamur, gratiamque ineamus, à Tua Ampl. quàm enixiſſimè etiam atque etiam peto precorque, ac meam meorumque incolumitatem ſimul commendo. Bene & feliciter vale. Altorphii Eid. Decembr. Anno cIↃ IↃc XXXIII.

Richterus Virdungo.

S. P. Clariſſime atque Eloquentiſſime Dn. Virdunge, Amice inter literatos chariſſime, inter chariſſimos literatiſſime. Quanam fati mei ſiniſteritate fieri dicam, ut ad ſingulas literas tuas, auro contrà chariores, ſingillatim, quòd debeo & volo, reſpondere mihi non liceat. Binas enim iterum abs Te accepi, priusquam ad priores reſcripſi. Videtur quidem vulgare Tullio, & non admittendum, occupationum multitudine raritatem literarum excuſare. Sed quid faciam? ἀτρεκέαν ἁπλῶν, nolim velim ego, ad vulgi illud cogor confugere: Quandoquidem difficultatibus publicæ occupationis ita conſtringor, ut nec mei meorumq; curam habere concedatur. Unde etiam fit, ut nec corpus nec animus ex voto ſemper valeat. Non itaq; de ſilentio meo grave ſuſpicaberis, præſertim cum etiam, dum differenda aliquantiſper reſponſio mihi eſt, Tui tamen nunquam oliviſcar, & quæ è re tua atque Academiæ videntur, petendo, monendo, urgendo efficere, & pro Vobis quaſi excubando omnem εὐκαιρίαν (quæ utramq; paginam facit) obſervare non ceſſem. Atq; ſic rebus Veſtris intentus, Alexandrum tuum novantiquum (ut ὕστερον πρότερον Ὁμηρικῶς ad tuas reſpondeam) Sereniſſimo Principi ſtatim, acceptis literis tuis, ita offerri curavi, ut ſpes & gratiam inde ad Te redundaturam, quam mereris. Neq; intermittam etiam alios Ἥρωας iſto munere tuo ceu proxeneta afficere, & animi tui dotes præclariſſimas, quas vel Oratio illa, Tulliano ſegmentata auro, ſatis ſuperq; prodit, ex abundanti tamen commendare. Interea temporum oportunitates præſtolandum de ſucceſſu bene præſumendum exiſtimo. Pro exemplari mihi transmiſſo gratiam habeo: Atq; unà Tecum ſupervacuum puto, occupatiſſimum Belli Ducem, præter dedicationem, etiam aliâ epiſtolâ ſcriptâ fatigare. Quantum ad querelas tuas, retulerunt mihi Academiæ querelarum legati, quàm grave Vobis ſit, vectigal iſtud novum ſolvendum. Quem ſtatum Veſtrum, heu deplorandum, Tu quoque nitore literarum ita illuminâſti, ut quicquid explicat affatus tuus, id noſter quodammodo viſat affectus. Probè novi, Virdunge literarum decus eximium, quàm non ulteriùs gravari mereamini, ſed remedio potiùs atq; allevamento indigeatis. At utinam pro meo affectu erga Academiam rem, uti vultis, effectam dare poſſim. Certè non ita avidè quicquam à me deſiderabitis unquam, ut ego promptiſſimè ſemper gratificari Vobis geſtio. Sed heic iterum

Sophoclis illud tenendum; *καιρὸς τοι πάντων γνώμαν ἴσχει.* Attamen eò [illegible] profecimus, ut literæ Univerſitatis in Senatu lectæ ad deliberandum datæ ſint, ita, ut de ſententia, quam optatis, bene ſperare auſim: Equidem Res[illegible] Academiam ſuam amare nunquam deſinet, duro neceſſitatis telo, [illegible] tur, ut pro tempore & ejusmodi inconſueta & tam indiſtincte pr[illegible] ſuis efflagitare neceſſe habeat. Operam tamen, ſpero, dabit, ut Vos [illegible] rendo impares libertate Veſtrâ fruamini, cui fini cauſſam Veſtram a[illegible] quoq; pro virili annitar. Atq; hæc ad tuas literas.

Nunc, quid Gronovius noſter nuper Bremâ ad me ſcripſerit, [illegible] *Virdungius*, inquit, *an valeat & vivat, cupio cognoſcere; cujus [illegible] me viduatum poſt diſceſſum meum, graviſſime fero.* Hactenus ille. Tu [illegible] nem tuam diligenter cura & vale. Noribergæ d. 23. Decembr. A. C. 1643.

Virdungus Richtero.

SAlutem ac felicem novum hunc Annum animitùs precor. Ampliſſime & Conſultisſime Dn. Procancellarie, Dn. Fautor & Patron [illegible] vande, diutiùs, quam vellem, ad proximas tuas ſilui; in quibus [illegible] larem earum & humanitatem & elegantiam, χαρίτων ἰαρ, vel in ipſa [illegible] πειν pulcherrimeque ridere mihi viſum eſt. Cæterum adeò [illegible] ſeptimanas omnia his in locis infeſta fuere latrociniis, ut, niſi ſumma [illegible] ceſſitate, aliquid Noribergam mittere, vel illuc ituro committere, [illegible] duxerim. Plures enim uno tempore ſpoliatos non meminimus, [illegible] dem, quum hoſtes viſceribus noſtris inhærerent. Nam ſanè & [illegible] kius, quantumvis hoſtes, magis à maleficiis ſuos hic continuerunt, [illegible] humaniùs nobiſcum egerunt, quàm iſti noſtri, ſi DEO placet, cuſtodes. [illegible] quidem effrænis militum licentia, vereor, ne tandem in eorum quo[illegible] erumpat, qui nunc fortaſſe alienis damnis malisque (ſic eſt enim [illegible] hominum) minus anguntur. Etenim, ut res optimè cadat; [illegible] Numantina fames ex deſolatione agrorum nos hîc & alibi locoru[illegible] diutiùs hæc manſerint. Absque bobus enim equisq; quinam agric[illegible] At hi ut & cætera omnia cum pulviſculo quotidie eripiuntur m[illegible] Quid? quod metuendum, ne Canes illi, qui nunc adeò ſævi in[illegible] viatoribus quà agricolis, tandem ubi nihil amplius in agris, quod [illegible] venerint, μῦθον ape[r]iant de Actæone, & in ipſos ſuos dominos [illegible] atte[nt]ent? At enim de hisce viderint, quorum ea cura eſt, ac qui[illegible] bunali Dei de tot innocentibus ſpoliatis cauſa dicenda erit, &c. O[illegible] tandem his malis finem afferat hoſtis è vicinia exactus: Quod quidem [illegible]

vald-

[illegible]m plærique ſperant. Tibi porrò, Magnifice Dn Patrone, quas condi-[illegible]s agam pro hac eximia ſingulariq; & in Academiam, & in me quoq; [illegible]num immerentemque faventia ac prothymia? Verumenimvero quum, [illegible]xero, minus futurum ſit tuis erga nos meritis; parcam in præſentia-[illegible]is, DEUM Opt. Max. interim animitùs venerans, ut Te, noſtrum [illegible]torem, ſoſpitem florentemque, cum Tuis quam diutiſſimè conſervet! [illegible] verò in partem à Sereniſſimo Principe accepta ſit noſtra Oratiuncula, [illegible] audivi, & ſi quid; ſcripſiſſes procul dubio. De Gronovii noſtri erga [illegible] lætor. Diu neſcivi, ubinam locorum ageret. Rogo, ſi Tua Ampl. [illegible]ſerit, a me quàm amiciſſimè ſalutet. Sed & ſalutem officioſiſſimam ad-[illegible]bo, tum [illegible] meis illic Fautoribus & Benefactoribus, tum præſertim Nobi-[illegible]mo & S[illegible]enuo Viro Dn. Johanni à Blansdorf, &c. Patrono ac Mæcenati [illegible] munificentiſſimo, cum precatione itidem felicis novi anni: De quo tamen, [illegible]orbergam redierit, aut ubinam nunc agat, proximis literis certiorem me, [illegible], T. A. faciat. Bene ac feliciter vale, Ampliſſime Domine, & his ignoſce. [illegible] Altorphii XIII. Januarii A. cIↄ Iↄc XXXIV.

Richterus Virdungo.

S. P. Hodieq; expecto, Virdunge Clariſſime, ut læti boniq; quid ab illis, quibus Alexandri Nov-antiqui dedicationem commendavi, accipiam, quò [illegible]atare tandem poſſim. Vix credis, quam mora iſta me diſcruciet, quæ [illegible] cauſa eſt, cur ad proximas tuas reſpondere hactenus noluerim, ne me fu-[illegible]s Tibi vendere putes. Verùm occaſiones ſingulas porrò quoq; aucupari [illegible] deſinam, donec ab occupatiſſimi Principis εὐεργεσίᾳ aliquid in Te redunda-[illegible]. Inter alios proxenetas etiam Nobiliſſimus Dn. à Blansdorf, operam [illegible] pollicitus eſt, qui etiamnum Auguſtæ hæret, & exemplar, quod ipſi trans-[illegible] acceptiſſimum habuit. Militum effrænem licentiam, quam Tu, pictor, A-[illegible]cior, vivis coloribus expreſſiſti, deplorare potiùs quàm corrigere li-[illegible], præſertim, cùm maxima pars ſtipendia non accipiant. Utinam præſagium [illegible] vatis alioquin non vani, de fabula Actæonis in vanum abiret! Sed virga [illegible]eſt DEI, per quem *ideò fit, ut Pax contra nos ſit, quia ſic a nobis agitur* [illegible] olim Salviani querela fuit) *ne expediat rem accipere, quâ deteriores ſumus.* [illegible]*uam* enim, eodem teſte, *uti meremur proſperis, quia non corrigimur ad-*[illegible]. Rogamus itaq; Filium DEI, qui per Spiritum ſuum corda hominum [illegible] creare potis eſt, ut noſtri tandem miſereatur, & animos verbo ſuo obedi-[illegible] reddat, quò per gratiam ipſius ſcribere nobis liceat, quod magnus ille Thu-[illegible] ante XXXVI, ad Sofredum Calignonem, Navarræ Cancellarium, exaravit

his verbis: *Raptim ex Muſæolo noſtro VII. Idus Octobr. Anno R. S.* cIↄ I[illegible]
quo Pax poſt atrociſſimi & pluſquam civilis belli decennium, [illegible]
ficio, univerſæ Galliæ reſtituta eſt. O utinam ſic quoque Germ[illegible]
Ἡμεῖς γὰρ ἀποθνήσκομεν, & opis indulget ἀπὸ τῆς μηχανῆς. Fiat, fiat! [illegible]
ſas nudius tertius à Gronovio noſtro accepi. Si quid reſpon[illegible]
tas, & curabo. Vale, & nos, quod facis, ama. Raptim VII. Id. [illegible]
cIↄ Iↄc XXXIV.

Virdungus Richtero.

S. P. Quod inter curas tuas occupationesque graviſſimas, Ampliſſ. & Con-
ſultiſſime Dn. Procancellarie, Fautor & Patrone magne, [illegible]
habes negotium meum; ſentio quàm eo quoque nomine [illegible].
Niſi enim valdè Tibi incolumitas mea (huc enim redacti ſumus) cordi eſſet, [illegible]
nequaquam faceres. Cæterùm aſſentior tuæ Ampl. c[illegible]
nihilque tentandum, niſi quum aptè poterit tempeſtiveq; tentari, [illegible]
ſertim occupationibus pro ſalute communi excubantis Sereniſſimi [illegible].
Quem quidem Principem, quum vi apertâ non posſint, vereor, ne [illegible]
ventum eant nunc adverſarii. Quis enim in Hiſtoricis adeò hoſpes, [illegible]
ſimilem luſerunt olim, cum fugiant? Quis, inquam, neſcit vel Z[illegible]
qui Babylonios, vel Mithridatem, qui Datamen; vel Sextum Ta[illegible]
Gabinos; vel denique (ut alios taceam) majorum ævo Sphanzen[illegible]
gum, qui Syrgiannem Andronico juniori, Imperatori Græco, r[illegible]
genus hiſtrioniâ in fraudem illexerunt? At nunc etiam de interitu i[illegible]
innui, vulpionis rumor diſſipatur. Si verus, agnoſco DEI manu[illegible]
impios. Sin; tantò magis cauendum, quantò plures fabricas fac[illegible]
ſarii. Ac de publicis quidem hactenus. De meis verò privatim r[illegible]
eæ quidem rurſus valdè in arcto, ob gravisſimum iſthoc ac nimis qu[illegible]
num annonæ incendium, quo penitus comburimur, valetudine int[illegible]
(namque per hasce complures ſeptimanas catarrhus aliaq; ſym[illegible]
parùm me in languorem dederunt) utut eam curem, infeſta. Cæter[illegible]
paternam DEI Opt. Max. pro me ac meis curam hactenus ſempe[illegible]
ſenſerim; non eſt, ne nunc quidem, cur animum deſpondeam, aut c[illegible]
atque inexhauſtæ ejus bonitati ac miſericordiæ diffidam. Bene ac fe[illegible]
Magnifice & Amplisſime Domine, Fautor & Benefactor æternum o[illegible],
& hisce languidâ manu exaratis ignoſce. Altorphii V. Cal. M[illegible]
cIↄ Iↄc XXXIV.

P. S. Magnifico & Nobiliſſ. Viro Dn. à Blansdorf, Mœcenati meo [illegible]
[illegible]

[illegible]o, plurimam & officioſam ſalutem adſcribo; ut & cæteris illic Fautoribus [illegible] & Benefactoribus. Incluſas hasce rogo, T. A. per occaſionem ad Gro[illegible] curet &c.

Richterus Virdungo.

S. P. Clariſſime Dn. Virdunge. Ab eo tempore, quo author Tibi fui dedi[illegible] Alexandri tui Nov-antiqui, non deſtiti curæ habere, ne Te confi[illegible]teret, ſed res tuo commodo proſperè eveniret. Illud non unde[illegible]ſpondere & poſt moram ſatis longam, non tantum, quantum ego [illegible] & Tu mereris, Tibi contingere, doleo. De technis hoſtium eſt qui[illegible] [illegible] timeamus, & exemplis à Te allegatis cauti eſſe diſcamus. Verum, quod [illegible] XV. Februarii Egræ Fridlandium, militiæ imperatorem ſupre[illegible] [illegible] medio ſublatum fama vulgavit, non fabula vana, ſed hiſtoria [illegible] per teſtes αὐτόπτας καὶ ἀξιωπίστους ante triduum denuo confirmata, [illegible] dubitare de hac metamorphoſi ampliùs non liceat. Qui Ælium Sejanum & [illegible]s ejus farinæ in antiquis & recentioribus hiſtoriarum monumentis [illegible] non adeò fuerunt hoc ludibrium, vel ἔκδικον potiùs ὄμμα τοῦ Θεοῦ, mirabitur. Providentiam & vindictam divinam piâ devotione agnoſcere atq; vereri [illegible]. DEUS, cujus nutu etiam peſſima quæq; fidelibus in bonum ver[illegible] [illegible]æ Germaniæ noſtræ inteſtinis bellis ad ſupremum usque ſpiritum [illegible]atæ tandem miſereatur ex gratia per Filium unigenitum, qui Patris [illegible] avertere novit! Ejus tutelæ Te Tuosq; commendo. Vale, & valetu[illegible] [illegible] eò diligentiùs cura, quò majorib. & frequentioribus infeſtationibus [illegible] tempore eſt expoſita. Raptim Cal. Martii A. CIↃIↃC XXXIV.

P. S. Dn. à Blansdorf, &c. Auguſtâ nondum rediit. Tuas ad Gronovium curabo.

Virdungus Richtero.

S. P. Sic eſt, ut ſcribis, Ampliſſime Patrone. Hodie nullus, vel perexiguus certè, honor habetur literis, à quibus tamen verus omnis honor: Nam ſine [illegible] fama diurnet? Mihi tamen animus iſte in me tuus carior antiquiorque eſt [illegible] donativo. Quamvis igitur rerum nunc mearum, poſtquam ſpes iſthæc [illegible]e nos fefellit, valdè ſatagam in hac diriſſima jam non caritate, ſed fame: [illegible] animo non ſuccumbam. Vivit enim DEUS, qui fortasſis, unde mini[illegible] ſpero, facem ſalutis allucebit. Sed & Seneca mihi aurem pervellit, hoc [illegible]o ſanè quàm magnifico:

Si totam mihi ex omnibus metallis, quæ quum maximè depromimus, pecu-

niam proferas, ſi in medium projicias, quicquid theſauri tegunt, a [illegible] *ſub terras referente qua malè egeſſerat; omnem iſtam congeriem di*[illegible], *quæ frontem viri boni contrahat.* Hæc ille cap. 33. lib. tertii de [illegible], [illegible] hodie animis imbibant illi, quibus Mammon DEUS eſt, & omnia præ [illegible] lent & ſordent! At enim quanta ſit clementia, vel ὑψηλοφρονεῖν vel [illegible] Apoſtolus loquitur) ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, præter alios innumeros F[illegible] nunc quoque iſte præbet exemplum; qui exſtructis in altum opi[illegible] reis follibus incubans, non niſi Regna, credo, jam ſomniabat. [illegible] les, & magnis cogitationibus pectora implete: Et ut cogatis atque [illegible] vitias, omne fas abrumpite, Miſcete cuncta, rapite in exitium o[illegible] pacemne an bellum ejus interitus nobis portendat, DEUS novit: DEUS [illegible] mè miſericors tandem noſtri miſereatur! Teq;, Vir & Fautor ſumm[illegible] cum Tuis conſervet! B. V. Raptim Altorphii III. Nonas Mar[illegible] ↄIↄ Iↄc XXXIV.

Richterus Virdungo.

S. P. Vicem tuam, Clariſſime Dn. Virdunge, Amice omni c[illegible] dignisſime, dum remuneratio iſta militaris nec voto noſtro nec [illegible] reſpondet, animitùs doleo. Sed tamen ex hoc ipſo dolore n[illegible] provenire lætor, quòd Te tam piè, cordatè atq; generoſè ſini[illegible] culi fortunæq; injurias injuſtisſimas ferre video. Virtutem e[illegible] ſplendeſcere facis, quòd non tantùm cum Divino Apoſtolo, καὶ πε[illegible] ὑστερεῖσθαι nôſti, ſed etiam ſapientisſimorum unà cum exempl[illegible]s inc[illegible] quoq; imitationis ſignum tollis. Ita nimirum animus, pia in DEU[illegible] nitus, iniquis fortunæ caſibus mutari neſcit, eodemque ſemper vul[illegible] virtuti ſuæ ſe involvit. Macte donativo iſto, ô Virdunge præ[illegible], non à Principe aliquo, ſed Spiritus Sancti gratiâ divinitus Tibi conceſſo, & [illegible] cem ſalutis ſperare ne deſine. Nobilisſimo Dn. à Blansdorf, qui ap[illegible] ſimum Principem cauſſam tuam commendaturum ſe recepit, nu[illegible] quid obtinueris, ſcripſi. Non ceſſabimus pro virili in commodum t[illegible] re ulteriùs. De caſu Fridlandii prudenter judicas, meq; adſtipulat[illegible] DEUS tyrannorum Dominus omnipotens ab aliorum quoq; ho[illegible] bus clementer nos vindicet, Teq;, Amice exoptatisſime, cum T[illegible] me conſervet! Vale. Raptim Norib. prid. Non. Martii Anno ↄIↄ Iↄc X[illegible]

Virdun-

Virdungus Richtero.

S. P. Ampliſſime & laudatiſſime Dn. Pro-Cancellarie, Domine Fautor & Patrone æternùm obſervande, quum omnes & curas & cogitationes tuas in publica ſalute defigas, perquam invitus facio, ut eas privatis meis negotiis obturbem, nedum onerem. Verumenimvero hæc res, quæ me ad ſcribendum modò impellit, non tam ad me nonnullosque Collegas meos, & alios quosdam Academicos privatim quam publicè ad omnes pertinere videtur. Siquidem omnium [illegible] intereſt, vel FIDEM PUBLICE DATAM SERVARI, vel MALEFICIUM PRO BENEFICIO BENE IN PUBLICUM MERITIS NON REPONI. Cæterùm quoniam, quicquid id eſt negotii, jam pridem Tuæ Ampl. innotuiſſe arbitror, ex quo ſcilicet ad Nobiliſſimum & Prudentiſſimum Senatum Noribergenſem &c. de eo Univerſitas noſtra ſupplex perſcripſit; in pauca conferam, adeoque pleraque tantùm perſtringam. Ante [illegible], quum adventu hoſtilium Ducum & copiarum ſummè periclitaretur illud Opidum: Oratu meorum, qui tunc hîc ſubſtiterant, Collegarum [illegible], Rectoris, qui tunc erat, M. Georgii Mauritii, p. m. literas publico nomine ſupplices, [illegible] quidem (ſi rectè memini) ad HOLKIUM, ternas verò ad TILLIUM, diverſis temporibus exaravi, quibus ſalutem & incolumitatem non ſolum Univerſitatis, ſed & ipſius Opidi ſummopere illis commendavi. Hiſce literis ſuis humanè ac benevolè illi reſcripſerunt, ſeque in gratiam Univerſitatis ipſi Opido parcere velle tunc oſtenderunt. Quod quidem reipsâ mox præſtiterunt, adeò quidem, ut cum nullo Noricæ ditionis Opido mitius humaniusq; actum fuerit: Quamvis ſecundo hoſtium adventu ALTRINGERUM, convocatis in Arcem Opidi decurionibus, dixiſſe conſtet, eos, quòd, recipiendo contra TILLII interdictum præſidio militum, fidem eo nomine datam violâſſent, meruiſſe, ut omnes omnino Opidani ſimul cum conjugibus ac liberis contrucidarentur, ipſumq; Opidum, à ſuis militibus direptum, incenderetur. Cæterùm tunc quoque in honorem Univerſitatis dicti ejus Opidanis gratia facta eſt, navante tunc (ut alias quoque) eximiam, præter alios, operam Clariſſimo [illegible], Virorum, Dn. D. LUDWELL. Quo quidem ingenti merito ob[illegible] Decuriones promiſerunt nobis (res eſt notiſſima, adeò, ut vix quenquam [illegible], qui tunc hîc fuerunt, eam fugere exiſtimem) ſeſe, quòd ſalutem hujus Opidi & ſuam & ſuorum ſoli, ſecundùm DEUM, Univerſitati ferrent acceptam, ab omnibus erogationibus, expenſis & ſumtibus bellicis immunes nos habituros, illisq; oneribus ſeſe ſolos cum civibus Opidi ſuccubituros &c. Atq; ea quidem de re, præter jus commune, ſatis jam paullò antè cautum fuerat Academicis

demicis Interdicto ſeveriſſimo ipſius hoſtilium copiarum Summi Directoris TILLII, qui capite ſanxerat, ſi quis ullo vel ſumtu vel quocunq; alio pecuniæ concuſſionisque genere vexâſſet, gravâſſetque civem ullum Univerſitatis, nedum Profeſſorem. At enim, dummodo miſeris Profeſſoribus, & vix animam præ inopia (plærisque certè) modò trahentibus inſultetur, & quicquid calamitates, quà publicæ, quà privatæ reliquum fecerunt ſanguinis, ærumnoſis & [illegible]cibus exſorbeatur, hæc & id genus alia cum ſummo dedecore & labe honeſtatis publicæ facienda ſunt ſcilicet! Quid? quòd hac ratione efficiunt, ut jam mendicorum & ſtipem quotidianam rogantium eam, quam hactenus, rationem ſuſtinere plærique prorſus nequeamus. Nam quod ad me quidem attinet, eò jam [illegible] quoq; redactus ſum, ut ne quidem me ac meos, quamvis novarum veſtium valdè indigentes, veſtire hoc tempore poſſim, nedum ut centena [illegible] meo pane ampliùs pro virili alere queam. Et horum quidem mendicantium à ſummo mane usque in ipſam noctem propè continuis clamoribus obtundimur & inquietamur. Neque enim recedunt antè, quàm id, quod petunt, importunitate ſuâ extorſerint. Equidem (ut & alii quidam meorum Collegarum) certam ſeptimanæ diem & horam illis conſtitui, quando quidem mecum benè agitur, quum novem vel decem batziorum panis in catervatim tunc a[illegible] diſtribuendus ſufficit: Sed nihiloſecius tamen per totam ſeptimanam ab eisdem & turbamur & exhaurimur. Quæ quidem non idcirco refero, quòd me ſuum præſertim contabeſcentibus etiam ſupra vires ſubveniſſe, pro mea parte, pœniteat: (abſit hæc à me impietas; ac ſum per DEI gratiam, ſi quis alius, ad miſericordiam pronus ac propenſus.) Sed ut incitem hujus loci incolarum, exceptis paucis, etiam hac in parte, mores à Chriſtana pietate & caritate nimis quam alienos. Et enim quum eorum non pauci in his aliorum miſeriis ſeſe collocupletarint, adeoq; largè illis ſuppetat, quod dent pauperibus, nihil omnino dant. [illegible] quoque onus in jam antè ad incitas redactos & extremam inopiam [illegible] Profeſſorum pleroſq; & Academicorum propè ſolos incubuit. Denique, (ut paucis abſolvam) non jus non æquitas, non honeſtas, non famæ ac fidei memoria, non cura ſaltim publicæ, impoſterum ſalutis apud quosdam hic amplius locum habere videntur. Etenim ἀχαριςία, ἀδικία, πλεονεξία, cæterisque vitiis pene omnibus, vel cum ipſis paganorum Ethnicorumque deterrimis certant. Hæc non ſine ingenti dolore, plurimisque cum lacrymis, ita ſcripſi. Te ergò, Magnifice Patrone, Fautorq; ac Benefactor æternùm obſervande, nunc quoque (quod ipſum etiam ſummopere doleo) ſollicitum habere cogor, omnibusque precibus quærere & obſecrare, ut literis Univerſitatis iterum nunc de eadem re ad Superiores miſſis pro more tuo ſuffragari velis. Quod procul dubio [illegible]

OPT. MAX. gratum erit: Cujus ira, vereor, ne adverſùs hunc locum accenſa fit. Nam ſi prævalebit hæc quoq, iniquitas, forſan noſtris auribus inſonabit vox COELESTIS, MIGREMUS HINC, &c. Bene & feliciter vale, Patrone incomparabilis, & Chriſtianæ pietatis exemplar; meamque & meorum incolumitatem Tibi porrò cordi eſſe patere. Altorphii 12. April. Anno 1634.

Richterus Virdungo.

S. P. Literas tuas, Virdunge Clariſſime, in quibus tum Academiæ vicem ſiniſtram ad lacrymas usq; & ipſe doles, & alios dolere facis, tum verò opidanorum mores non agreſtes tantum, ſed infidos planè & nefarios, vivis coloribus depingis, Nobiliſſimi Dnn. Duum-Viri & Scholarchæ, quibus exhibui, cum [illegible]tione & non absq; συμπαθείᾳ legerunt. Quamvis verò alteræ, quas Academia ad Inclytum Senatum dedit, per neſcio quæ impedimenta, publicè hactenus nondum lectæ ſint, ex eo tamen, quod tuæ jam illud, quod dixi, effecerunt, de remedio & ſucceſſu, quem optatis, bene ſpero. Et quia brevi ad Vos, ad promotionem Doctoralem, ut vocamus, excurrendum nobis erit, coràm, volente DEO, plura etiam hac de re peragemus. Quod interim, prodromi loco, ne ex diuturniore ſilentio in negligentiæ ſuſpicionem inciderem, ad Te exarare volui. Vale. Dab. Cal. Martii A. cIↄ Iↄc XXXIV.

Virdungus Richtero.

S. P. Ampliſſime & Laudatiſſime Dn. Prô-Cancellarie, Fautor & Patrone ſummâ obſervantiâ colende. En literas, de quib. nuper coràm, ad Mœcenatem meum optimè meritum merentemque Blansdorfium! citius ſcribere nolui, & certè debui: Sed terrores iſti Panici calamum ſcripturientem repreſſere hactenus. Nunc quoque obſeſſâ Ratisponâ, mirè animis hîc pendemus. Sed & vereor, ſi bellum ducitur, ne ſpes de adventu Patroni illius mei incomparabilis decollet. Quis enim prudens itineri ſeſe committat, infeſſis & infeſtis quæ omnibus viis? De liberalitate tamen ejus ſpem minimè abjicio. Mitto [illegible] Criticas quasdam notulas cujusdam mei Auditoris, adoleſcentis boni [illegible]ti, in quibus equidem judicium ſupra ætatem admiratus ſum. Eſt ille [illegible], ſicut dixi, bonisq; prognatus, Pater Conſiliarius Illuſt. Comitum à Leon[illegible], [illegible]us Advocatus Reipublicæ Swinfurtenſis & Nobilitatis Franconicæ; Avia materna è gente Füreria, uxor D. Buſereuti, ſed iniquitate fortunæ etiam eò redactus, ut ſine Patronorum ſubſidio telam ſuorum ſtudiorum pertexere non poſſit. Optat igitur Tuæ Ampl. innoteſcere: Quo fine hæc ipſius Critica [illegible], ut ex illis, tanquam ex unguibus, Leonem æſtimares. Rogo etiam, ſi quæ

Tt occaſio

occaſio ipſius ſtudia adjuvandi affulſerit; morem illum tuum, qui mihi jam videtur Tuæ Ampl. in naturam vertiſſe, ſerves, in literarum ac [illegible] tuendis ornandisq;, ac præſertim ejusmodi ingeniis, quæ frugem præ aliis, ô gratia Numinis aſpirârit, factura videntur. Ipſe quidem jam ſe ſtudio Jurisprudentiæ conſecratum it: Ad quod nactus eſt præclarum Inſtrumentum, partem Bibliothecæ paternæ. Sed enim ſine aliis quoque pennis volare ei difficile fuerit, hoc eſt, ſine ſumptibus idoneis. Nuper mihi quidem dixit, ſi ad alia ſubſidia, quorum ſibi jam ſpes ſit facta, accederet ſtipendium à mercatore aliquo Norico, tunc ſe, σὺν Θεῷ, cæptum opus exædificaturum. Cæterum an [illegible] quod ſtipendium indipiſci poſſit, ignoro. Tu, Magnifice Patrone, diſpicias. Cui ipſum, utpote auditorem meum, jam ab aliquot annis longè diligentiſſimum, etiam atque etiam commendo. Bene & feliciter vale, Ampliſſime Domine, & hisce raptim exaratis ignoſce. Altorphii V. Cal. Junias Anno 1634.

Richterus Virdungo.

S. P. Quòd literarum iſtarum Criticarum, Virdunge Excellentiſſime, quas elegantiſſimi ingenii juvenis, Chriſtophorus Adamus Rupertus, ad Te dedit, lectorem me eſſe voluiſti, gratiſſimum mihi accidit. Mirum enim quam me, publicis curis diſtentum, amœniores ejusmodi Muſæ delectent, capiantque. Et cùm jam aliquot dies moleſtiſſima arthritis ingenti dolorum cumulo [illegible] me affixum tenuerit, ægritudinis reliquias (Numinis enim gratiâ eò usq; convalui, ut greſſus tantùm adhuc mihi ſit infirmus) lectione talium [illegible] ceu ſuaviſſimâ medicinâ, depellere volupe mihi eſt. Utinam verò fas mihi foret, tam promptè rariora ejusmodi ingenia fovere, quàm ex animo illis [illegible] & conatus eorum honeſtiſſimos utiliſſimosq; promovere cupio. Non enim me latet, quantum Reſpublica pariter atque Academia de illis ſibi polliceri debeat, qui non illotis manibus ad altiora ſtudia adſpirant, ſed non niſi [illegible] reverentia, hoc eſt, animo humanioribus ſtudiis probè imbuto, ſub[illegible] las ſcientias, easq; inter cum primis Jurisprudentiam noſtram, reginam [illegible] rum, accedere ſtudent. Gratulandum itaq; publicis commodis cenſeo, quando tam felices ingeniorum cultus provenire videmus, omniq; animi [illegible] ne eò magis annitendum, ne ad literarum decus neceſſariis cultores [illegible] marceſcant, quò plures hodie ſunt, qui curam iſtam eruditionis [illegible] mnium maximè neceſſariam inſuper habent, eamq; vel honorificam minus vel parùm utilem perversâ cenſurâ autumant. Ab illis ego, diviſum imperium habens, Philologos linguarumq; peritiores ſemper Academiarum [illegible] judicavi. Neq; me judicii iſtius etiamnum pœnitet, cujus autores habeo [illegible]

q[illegible]

quidem numero multos, attamen dexteritate graviſſimos. Quapropter perſuaſum habeatis, velim, me ſeriò operam daturum, quò iſtius, quem commendâſti, juvenis egregii, quem etiam, ob Parentes olim mihi cognitos, amo ſtudia optimè cœpta commodè allevari queant. Equidem de mercatorum ſtipendiis, quod innuis, nihil eſt, quod ſperemus, pleraq; enim, & potiùs omnia, Theologiæ Studioſis deſtinari ſolent. Non intermittam tamen, pro virili σὺν Θεῷ, aliunde proſpicere. Literas tuas ad Blansdorſium curavi, idem, ſi quid reſponſi nactus fuero, effectum daturus. Nuncius ille de ſoluta obſidione Ratisponenſi lætus potiùs quàm certus hucusque fuit. Non nihil tamen levamenti obſeſſis contigiſſe affirmatur. Faxit DEUS miſericordiarum, ut incendium illud nobis proximum, citò & feliciter reſtinguatur, ne flammæ latiùs evolantes periculum nobis, quorum res nunc agitur, accerſant. Vale, Virdunge clariſſime, & inter mala tempora bona vota ſervare ne ceſſa. Dab. prid. Calend. Jun. A.C. cIↄ Iↄc XXXIV.

Virdungus Richtero.

S. P. Ampliſſime & Conſultiſſime Dn. Pro-Cancellarie, Dn. Patrone æternùm obſervande. Languor è defluxione &c. etiamnum me habebat: Nec tamen ſcriptiunculam iſtam ad Dn. Blansdorſium, Mœcenatem meum benigniſſimum, diutiùs differre potui, ne forſan animi ingrati ſuſpicionem longiore ſilentio incurrerem. Rogo igitur, ſi quæ paulò tutior occaſio affulſerit, haſce literas ipſi transmittendas cures. Id tamen fortaſſe tam citò fieri non poterit. Omnia enim latrociniis infeſta etiam hîc apud nos ſunt. O miſera Germania, quæ converſa es in ſpeluncam latronum! Sed jam plorando feſſi ſumus. Bene & feliciter vale, Ampliſſime Dn. Patrone optimè merite, meq; tuo favore porrò dignare. Raptim. Eidib. Quintilib. Anno 1634.

Idem Eidem.

S. P. Non dubito, quin mireris, Ampliſſime Pro-Cancellarie, Patrone æternùm obſervande, quod tamdiu nihil à me literarum. Sed præterquam quòd tibi occupationes tuas, quibus, ſcio, quàm diſtinearis, temerè interpellare religio fuit, eadem ſemper cantando tuam Ampl. obtundere ſuppudebat. Quid enim in hac triſtitia ac diritate temporum niſi triſte ac lectu ingratum quisquam ſcripſerit? Et verò is rerum ſtatus, poſt deditam nuper Ratisbonam, hîc nos exceperat, ut terroribus, aliis ſuper alios, ingruentibus, quodammodo terra, mare, cœlum in nos irruere viderentur, jamjam tantâ malorum mole opprimendos, niſi Divino auxilio, ut jam ſæpe, res ſufflaminatæ fuiſſent. At nunc, ſpe

Pacis (utinam fidæ firmæq;) rurſus oblatâ, paullulum reſpirare incip[illegible], ſi modò per morbos aliasq; calamitates, quà publicas quà privatas, liceat. Me quidem appetens etiam multarum rerum indiga Hiems valdè nunc ex[illegible] incendio hoc ſæviſſimo juxta ac pertinaciſſimo annonæ penitùs exhauſtus, atq; ære inſuper alieno conflato, ob crebras præſertim infirmitates ægrotationesq; meas ac meorum, è quibus uxor adhuc in morbo cubat. Neſcio autem, quo pacto fiat, ut ſemel hìc intenta alimentorum cæterorumq; utenſilium pretia [illegible] remittantur. Ea eſt vel loci hujus infelicitas, vel incolarum potiùs [illegible]. Quos quidem veluti canes à corio uncto, ſic ſemel guſtatâ lucri immodici injuſtique dulcedine abſterrere ægerrimè poſſis, ut non ſuo ingenio [illegible]. Quare T. Ampl. quàm enixiſſimè etiam atque etiam rogo obteſtorque, ut, quamprimum ſe obtulerit occaſio, cauſſam meam agat apud Nobiliſſimos Prudentiſſimosq; hujus Univerſitatis Curatores, quò neceſſitatibus meis ſubſidio aliquo extraordinario (quod jam ante annum, aut tale quippiam, hìc in arce Opidi mihi promitti memini) modò ſubveniant. Equidem in anguſtiis hiſce ærarii, quàm diu potui, ipſorum Amplitudinibus peperci, partim ipſas neceſſitates frugalitate reſtringendo, partim labantes meas fortunulas aliorum ope ac liberalitate fulciendo. Cæterùm nunc, extremâ urgente neceſſitate, quum, quò me vertam, prorſus non habeam, ad Ipſorum Amplitudinum opem auxiliumq; confugere cogor; quod, Te Patrone, ſpero mihi non defuturum. Faxit DEUS Opt. Max. ut tandem, malis iſtis exitialibus Fame, Peſte Belloq; Civili depulſis, Pax longè exoptatiſſima rurſus, unaque ſæculum aureum miſerrimæ & infeliciſſimæ huic noſtræ Germaniæ quamprimum illuceat, nec ampliùs viſcera ſua, cædenda & exurenda ſtygibus iſtis furiisq; bellicis præbeat! Idem cœleſte numen animitùs veneror, ut Te, Magnifice Patrone cum Tuis omnibus ſalvum ſoſpitemque conſervet! Bene ac feliciter vale. Raptim Altorphii III. Non. Octobr. Anno clↄ Iↄc XXXIV.

P. S. Nobiliſſimo ac Strenuo Viro Dn. à Blansdorf, ſalutem officioſiſſimam adſcribo, ubiubi eſt.

Richterus Virdungo.

S. P. Tantum non ad ruborem usq; me pudet, me ad proximas tuas nondum reſpondiſſe. Sed quid facias, tot tantisq; impedimentis tempore hoc exulceratiſſimo nunquam non diſtractus. In ære tuo me eſſe fateor, & , ob hanc ingenuitatem, æquiorem Te, mihi ſpero. Atque eò magis quidem, quia ſilendo hactenus cauſſam tamen tuam egi, ut petiiſti, ita ut ſpes ſit, Te & hac vice & in hac penuria pecuniarum publicarum maximâ voti compotem futurum.

[illegible]od ne neſcires raptiſſimè volui. De Blansdorfio noſtro plura ex ipſius li-[illegible]ſis cognoſcas. Vale & nos amare perſevera; quod fieri putabo, cum [illegible] ſemper mihi acceptiſſimis, inſuper habitâ raritate meâ, beare me per-[illegible]. VIII. Cal. Novemb. Anno cIↃ IↃc XXXIV.

Virdungus Richtero.

SP. Ampliſſime & Conſultiſſime Dn. Pro-Cancellarie, Fautor & Patrone [illegible]è obſervande. In procinctu erant noſtri ad Vos ituri, cùm ſtilus mihi in manu. Quare feſtinationi harum ignoſcas, rogo. Cæterùm Tuæ Amplit. immortales ago habeoque gratias. Rurſus enim maximum ſinceri & [illegible]s erga me favoris amorisq́; dediſti, cauſſam meam adeò diligenter apud [illegible]s hujus Curatores agendo. Etenim, licèt in ſumma rei nummariæ [illegible]ate ſpem proſperi ſucceſſus facis; Ita quidem DEUS faxit! Nam quò [illegible] ce anguſtiis aliàs vertam, prorſus non habeo. Venit heri ad me [illegible]or meus Chriſtophorus Adamus Rupertus, diligentiſſimus & pro captu æ-[illegible] doctiſſimus juvenis, quem ſuperiori æſtate Tuæ Ampl. commendavi. Is ſe, [illegible]e flens, à quodam ſuo conſalaneo, in odium ingens Amplisſimi & Nobi-[illegible] cujusdam ſui Patroni, calumniis vocatum de ſua incolumitate ſummè pe-[illegible] querebatur. Obſecrabat igitur, ut earum calumniarum ipſum purga-[illegible] apud Magnificum Nobilisſimum ac Prudentisſimum Virum Dn. Chriſto-[illegible] Furerum &c. Reipub Duum-Virum; ad cujus auxilium, tanquam ad [illegible] anchoram, in hac extrema ſua necesſitate confugere cogatur. Eſſe au-[illegible]bus hisce ſe petitum: I. quòd eſſet ſtudiorum ſuorum negligens. II. [illegible] prodigus & profuſus III. quòd licèt omnis doctrinæ rudis, nihilomi-[illegible] Thraſonem ageret &c. Ad quæ ego nunc breviter: Primùm teſtificor, [illegible] jam per aliquot annos auditorem magis ſedulum magisq́; aſſiduum non ha-[illegible] II. De prodigentia miror illi objectum, quum, quod prodigeret, prorſus [illegible] habuerit. III. de ejus in ſtudiis hisce, ad quæ natus & factus eſt, profectu [illegible] Tuam Ampl. teſtem laudare poſſum: Ex paucis enim illis ſcriptiunculis, [illegible] nuper mihi, puto, tanquam ex ungue leonem, cognoſci potuiſſe. Deniq; [illegible] ibus hic mihi aliquis eſſet Succeſſor in Profesſione futurus deſtinan-[illegible] alium nominarem. Thraſonicam autem illius jactantiam nullam un-[illegible] audivi, quùm potiùs ſummam & ſingularem apud me modeſtiam meique, [illegible] Præceptoris ſui, reverentiam præ ſeſe ſemper tulerit. Hæc ego, ut [illegible] teſtimonium perhiberem, & ut falſis criminibus circumventum ſuble-[illegible]: Quæ ad Ipſum Magnificum & Nobilisſimum meum Patronum Dn.

Duum-Virum ſcripſiſſem, niſi occupationes ejus, in ſalute Reip. [illegible], temerè interpellare veritus eſſem. Etenim, ut ait Poëta:

- - niſi tempore dextro,
Verba per attentas non ibunt Cæſaris aures.

Te verò, Ampliſſime Dn. Pro-Cancellarie, rogo pro illo affectu, quo omnia bene nata ingenia, & præſertim, quæ frugem jam fecerunt, proſ[illegible] patrocinium, datâ occaſione, ſuſcipias, ac ſi res ita popoſcerit, vel [illegible] Illi Patrono meo legendas des. Bene & feliciter vale, & ut [illegible], [illegible]ſtinationi ignoſce. Altorphii 27. Octob. Anno 1634.

Richterus Virdungo.

S. P. Nudius tertius ſpem Tibi feci, Clariſſime Dn. Virdunge, fore, ut & hac vice voti compos fieres. Spem illam haut vanam eſſe, nunc Tibi [illegible]. Annuerunt enim tandem Nobiliſſimi, Dnn. Curatores petitioni noſtræ, cumque inter eum primis Ampliſſimus Dn. Grundherr, qui πολλῶν ἀντ[illegible] [illegible] tuti atque eruditioni tuæ haut vulgariter favet. Significabis igitur, ubi [illegible] ſubſidium illud tuo nomine perſolvi velis. De auditore tuo, [illegible] quod rogâſti, operam dabo, ut & ille innocentiam ſuam contra calumnias [illegible]dorum, quibus patulæ ſunt mortalium aures, defenſam gaudere poſſit. [illegible] Blansdorfiium curavi. Vale, Virorum optime, & nos ama. Raptim Norimbergæ V. Cal. Novemb. A. C. ꝏ Ioc XXXIV.

Idem Eidem.

S. P. Clariſſime Dn. Virdunge, Amice omni ſtudio & honore mihi complectende. Subſidium pecuniarum, quod Nobiliſſ. Dn. Grundherr [illegible] nomine perſolvit, Filia tua, harum latrix, accepit. Faxit DEUS, ut [illegible] ad Te redeat, & hoc, quicquid eſt levaminis, Tibi Tuisq; p[illegible] Gratia mihi debetur nulla, qui pro commodis tuis utinam tantum [illegible] ſim, quantum Virtus & Eruditio tua merentur, & ego velim. [illegible] quam non, favente DEO, me habebis promptiſſimum. Pr[illegible] famam N. contra calumnias invidi cujusdam commendatitias Nobiliſſ. Dn. [illegible]rero, Duum-Viro Magnifico, ut petiiſti, legendas dedi, qui [illegible] moribus vel de ſtudiis auditoris iſtius tui doctiſſimi hactenus [illegible] Gratum autem habuit teſtimonium iſtud tuum haut vulgare, cujus [illegible] poſcenti communicavi, cauſſam etiam iſtam apud Nobiliſſimos Dnn. Curatores agere, datâ occaſione, non intermittam, operam daturus, ne [illegible]

[illegible]

[illegible] tis expoſitæ, inde[illegible] enſæ relinquantur, aut juvenis ad magna [illegible] officiatur. Vale. Dab. III. Cal. Nov. A. C. cIↄ Iↄc XXXIV.

Virdungus Richtero.

S. P. Verba mihi deſunt in præſentiarum, Ampliſſime & Conſultiſſime Vir, Dn. Fautor & benefactor æternùm obſervande, quibus & pro tuis in me [illegible] meritis, & pro ſingulari Nobiliſſimorum & Prudentiſſimorum hujus Univerſitatis Curatorum beneficentia gratias condignas agam. Cæterùm id [illegible] alio tempore uberiùs. Nunc enim tempus me non habuiſſe ſcribendi, [illegible] illa mea cognoſces; cui ut ſubſidium illud extraordinarium &c. [illegible] ad me perferendum, rogo. Plura ex ipſa. Nunc enim, noſtris cum [illegible] proficiſcentibus, & in ipſo articulo profectionis oppreſſus, abrumpere [illegible]. Bene & feliciter vale, Patrone optimè merite. Raptiſſimè. Altorphii [illegible] Oct. Anno 1634.

Idem Eidem.

S. P. Ampliſſime Vir, Fautor & Benefactor ſummè obſervande, citiùs ad tuas [illegible] ob terrores Panicos partim, partim ob valetudinem fluxionibus [illegible] hos aliquot dies, vix meæ ſpontis fui. Primùm igitur nuntio, filiam meam [illegible] cum ſubſidio illo ad me rediiſſe: Quo nomine DEO Opt. Max. [illegible] debeo, gratias ago. Ejus enim manifeſtâ ope è latronum manibus [illegible] non ſolùm in itu, ſed etiam in reditu. Quod verò meâ cauſsâ tantum [illegible] Magnifice Patrone, ſentio, quantum Tibi eo nomine debeam; ut & [illegible] Nobiliſſimoq; Viro Dn. Udalrico Grundherro, Patrono meo optimè, [illegible] me merito; cujus paternam pro me curam nunc quoq; vel [illegible] excubuiſſe, è proximis tuis cognovi. Cæterum quùm tantis beneficiis, [illegible] verbo utar, redhoſtiendis minimè par ſim futurus, licèt totum [illegible] impendam; DEUM Vobis delego debitorem, qui procul dubio [illegible] Veſtram beneficentiam largè, ſuo tempore, remunerabit. Bene & feliciter [illegible] Ampliſſime Patrone, & harum feſtinationi (lator enim in ipſo momento [illegible] me oppreſſerat) ignoſce. Raptiſſimè. Altorphii VII. Novembr. Anno 1634.

P. S. Nobiliſſimo ac Strenuo Viro, Dn. à Blansdorf, officioſiſſimam ſalutem [illegible]. Utinam vel tantillum temporis ſuppeteret ad ei ſcribendum: [illegible] è.

Idem

Idem Eidem.

S. P. Non dubito, Ampliſſime & Conſultiſſime Domine Pro-Cancellarie, Fautor & Benefactor æternùm obſervande, quin maximis & graviſſimis in hoc perturbatiſſimo ſtatu rerum diſtinearis occupationibus. Quo magis, ignoſcas, oro, quòd in tali tempore Conſilium à T. Ampl. expetam [illegible]: Quod certè, niſi ſummâ urgente neceſſitate, nunc non facerem. Imminent hoſtes rurſus hiſce Noricæ ditionis Opidis: Jamque de dedito Hersbruca rumor hîc ſparſus, verus ne an falſus, neſcio. Quidam tamen eos, ut meliùs reſiſtant hoſti, vicinum montem occupâſſe ajunt: Sed certè verendum eſt, ne propediem omne nobis, præſertim Noribergam, iter intercludatur. DEUS [illegible] miſereatur: Teq; Patrone optimè merite, ac Rempublicam noſtram [illegible] conſervet? Bene ac feliciter vale. Raptim Altorphii 25. Feb. A. cIↄ Iↄc XXXIV.

P. S. Magnificum ac Nobiliſſimum meum Mœcenatem B[illegible] officioſiſſimè reſaluto, ſimulq; indico, me, quamvis ſedulò inquiſiverim, non potuiſſe ejus ad me literas, (quibus ad proximas meas ſeſe reſcripſiſſe, & [illegible] huc iter facienti ad me perferendas dediſſe ſignificari mihi juſſit) eruere aut indagare ullo modo,

Richterus Virdungo.

S. P. Clariſſime Dn. Virdunge. Inter alia, quæ calamitoſiſſimis hiſce temporibus animum meum affligunt, haut minimum illud eſt, quòd Academiam ita languere video, neq; remedium ſufficiens humanitus invenire queo. Verùm ubi deſinit auxilium humanum, præſto futurum credimus divinum, id quod Tibi & toti Academiæ ex animo comprecor. Quod ad inclytæ Academiæ literas humaniſsimas non ita pridem, manu tuâ exaratas, & [illegible] ratione mihi longè acceptiſsimas, nondum hactenus reſcripſi, nolim vel negligentiæ vel oblivioni imputetis. Abſit talis erga Matrem venerandam [illegible] degeneris impietas. Quin, poſtquam, quæ petiiſtis, ex parte impetrata animadverti, de reliquo verò etiam, quamprimum fieri poterit, promiſſionem accepi, de reſponſione verborum, ubi res quodammodo loqueretur, non admodum laborandum, mihi eſſe putavi: Præſertim ſemel iterumq; à ſcriptione, quam auſpicaveram, aliarum occupationum impedimentis revocatus. Interea tamen [illegible] meis ad Reverend. Dn. D. König, quaſi prodromum præmiſi. Vale, Virdunge amiciſsime, &, quod facis, nos ama. Dab. Noribergæ 2, Martii [illegible]

Virdun-

Virdungus Richtero.

S. P. D. Ampliſſime & Conſultisſime Dn. Pro-Cancellarie, Patrone ſum-[illegible]vande. Exprimere verbis non poſſum, quantum me commôrint [illegible] hæc ac ſingularis Tuæ Ampl. in matrem Univerſitatem Pietas, & erga me, [illegible] immerentem, benevolentia ſimul & beneficentia: Quæ quidem [illegible] heri mihi circa nonam nocturnam redditis, non ſine lacrymis [illegible] manantibus recognovi. DEUS Tibi benefaciat, Vir & Fautor ac [illegible]or ſumme, ut & Nobilisſimo ac Prudentisſimo Viro, Dn. Ulrico [illegible]hero, &c. Curatori hujus Academiæ optimè merito merentique: A [illegible] equidem Domum hanc Muſarum, ne prorſus corruat, ſecumque Rem-[illegible] trahat, pænè ſolis hoc miſerrimo tempore fulciri arbitror. Cæterùm [illegible] tempore. Nunc filiam hanc meam mitto, ut reliquum ſalarii [illegible] Bene & feliciter Vale, Magnifice Patrone, & harum feſtinationi ignoſce. [illegible] IV. Martii Anno 1635.

Idem Eidem.

S. P. Diu diſtuli ad Te ſcribere, Amplisſime & Conſultisſime Dn. Pro-Cancellarie, Fautor ac Benefactor æternùm obſervande, præter alias cauſſas, [illegible] quamprimum illuc ad Vos excurrere decreveram, ſi vel tantillum mihi [illegible] dediſſet valetudo. Sed, præter catarrhos, quibus velut asſignatus [illegible] blande me ſymptomata exceperunt, ut tam imbecillum cauſſariumque [illegible]m crudo huic & immiti, qui nos hactenus nimium quantum exer-[illegible], ſine præſentiſſimo vitæ periculo, committere nequiverim. Nunc [illegible] hæc αἱμοῤῥοίς ita me in languorem dederat, ut vix hiſce exaran-[illegible]rem. Interea tamen mala ingraveſcunt, & inopia me & familiam in [illegible] urget. Quò me igitur vertam? Hîc enim è pumice citiùs aquam [illegible], quàm à quoquam incolarum, in hiſce ſummis plærorumq; omni-[illegible]tatibus & anguſtiis, quicquam nummorum: Frumentum verò, vel [illegible] vel panem denique, niſi repræſentatis nummis, nemo daturus eſt. Un-[illegible] vitam mihi meisq; prorogem, niſi illinc ſubvenitur? Etenim ſpero, me [illegible]publicæ Noribergenſi (præfiſcini dixerim) cùm aliàs tum ſuperiori præ-[illegible] fidem præſtitiſſe, ut cum meis perire non debeam. Cæterùm de [illegible], ſi DEUS volet. Te interim, Magnifice Patrone, quibus poſſum [illegible], quaq; debeo obſervantiâ, per omnia ſacra rogo obſecroque, ne meam [illegible] (impudens ſum, qui toties T. A. fatigem, ſed ignoſcas, oro, ſupremæ [illegible]) rurſus apud Superiores agas, ne ab ipſorum Ampp. in hiſce verè fe-

Uu ralibus

ſalibus anguſtiis deſerar ac dejuver. Plura præ infirmitate vix poſſum, [illegible] ſalutem meam meorumq; quàm diligentiſſimè Tuæ Ampl. [illegible] commendem. Si, quale ſpero & opto, reſponſum accepero [illegible]liam meam (dummodo paullò tutior videatur occaſio) illuc mittam. Omnino tutius erit per cambium. Sed hactenus neminem hîc reperire potui, qui id mihi officii præſtaret. Bene & feliciter vale. Altorphii Non. Jun. A. [illegible]

P. S. Nobiliſſ. Blansdorfio, Patrono meo optimè merito, plurimam & officioſiſſimam ſalutem aſcribo.

Idem Eidem.

S. P. Magnifice Dn. Pro-Cancellarie, Fautor ac Benefactor æternùm [illegible] ſervande. Valdè animi pendeo, quorſum hæc præſentia [illegible] quorſum tandem erumpant. Adhuc enim hirudines iſtæ loco [illegible], & ſi quid reliquum eſt ſanguinis, miſeris incolis accolisq; exſorbent. Quod ſi diutiùs fit; vereor, ne plærisq;, (præſertim qui non ſunt dardanarii) re cum pulviſculo ablatâ, ſolum vertendum ſit. Nam finis aliud atque aliud poſtulandi ab ipſis non fit, (ut heri ipſe mihi Dn. Præfectus conqueſtus eſt) quum jam maxima pars & Opidanorum & agreſtium ad incitas ſit redacta. [illegible], quæ metueram. Superiori enim hieme, quum hæc ipſa futura [illegible], magnopere contendi, ne hoſtile frænum, inconſultu injuſſuq; Superiorum, reciperetur, neve committeretur, ut hinc quoq; intercluſo commeatu [illegible] Noribergenſis ad Auguſtanam famem redigeretur. Quæ quidem [illegible] apud non nullos invidiam mihi conflavit. Adcò enim ſtulti erant quidam, ut in ſua manu fore dicerent, jugum, quod tunc ſubiſſent, ſimulac vellent, [illegible], quum importato frumento ſibi proſpexiſſent, excutere: Quos jam [illegible] magiſter eventus coarguit. Cæterùm de hisce & aliis rebus coram [illegible] melius, ſi DEUS voluerit, ac ſi valetudo, adhuc malè cogitans, ac [illegible]lis me etiamnum habens, illuc ad Te excurrere me permiſerit. [illegible] me totiesq; Tibi moleſtiam exhibere. Sed ignoſcas, Te rogo, [illegible] quæ me hoc ætatis circumſtant & urgent, premuntq;, miſeriis. [illegible]tunam novercantem ab ineunte ætate, neſcio an ſupra plærosq; [illegible]pertus ſum: Sed tamen, quantumvis mihi irata, alimenta tamen [illegible]. Nunc ſenectâ, morbis miſeriisq; fractâ, ea quoq; deeſſe incipiunt. Bene & feliciter vale. Raptim Altorphii die Laurentii, Anno 1635.

P. S. Nobiliſſimum Dn. Blansdorfium quàm officioſiſſimè ſaluto. [illegible] mihi ante XIV. dies filia, quam Noribergam, negotii cauſa, [illegible]

[illegible]

[illegible] valuiſſe: Sed [illegible] ſpem eò concepi firmiorem, quòd interim [illegible].

Richterus Virdungo.

S. P. Clariſſ. Dn. Virdunge, Amice exoptatiſſime. Vix credes, quàm ipſe mihi [illegible], tuamq; vicem cumprimis doleam ex animo, quòd ad ternas literas acceptiſſimas hactenus neque reſpondere, neque id, quod petis, [illegible] tuo poſtulas, & ego etiam atque etiam cupio, effectum dare potui. Reipublicæ ex diuturno bello inteſtino admodum langueſcentis calamitatis quaſi [illegible]diæ, & exinde occupationes graviſſimæ pariter atque frequentiſſimæ, quæ me dies noctesq; mancipem habent, huc usque, quod volui, impetrare prohibuerunt. Et quamvis literas tuas ſingulas aliis legendas dederim, [illegible] tuam coràm egerim pro virili, voti tamen, ut antea, compos hac [illegible] fieri potui, ſed aliquantiſper adhuc moram ſolutionis æquo animo ferendam [illegible]catum mihi fuit. At, inquis, venter caret auribus, & res ad incitas [illegible] omnem moram reſpuunt. Scio & fateor, doleoq; vicem iſtam [illegible]m animitùs. Sed eadem, ſi non graviora, etiam heic obſtant publicè [illegible] hoc tempore, quo ſolutionem tot mille aureorum vi pacis, quam [illegible] heri demum exſolvi oportuit. Non deſinam tamen, mi Virdunge, pro Te elaborare ampliùs, quantum & quotiescunq; licuerit. Interim è re tua [illegible], ſi ipſe quoque, quantum egeas ad alios, perſcripſeris: Tùm & ego, [illegible] mearum partium, imò virium erit, porrò quoque lubentiſſimè addam, [illegible]od per harum latorem, qui me nunc tertiò interpellat, reſpondere [illegible] debuiq;. Vale, & de animi hujus erga Te promptitudine nunquam [illegible] Raptim d. 23. Auguſti Anno 1635.

Idem Eidem.

S. P. Meminiſti, puto, Clariſſ. Dn. Virdunge, me, cùm non ita pridem [illegible] Altorfii confabularemur, inter alia mentionem feciſſe, meditationum [illegible] ſacrarum, quibus exulceratiſſimis noſtris temporibus animum hunc, [illegible]tes multiplices, haut parùm nonnunquam ex immenſa triſtitia [illegible] eripere curæ mihi eſt, & petiiſſe, ut conatus iſtos qualescunq;, quos, [illegible] pietate atque eruditione præſtantiſſimorum Virorum ſuaſu, publicè [illegible], ſaltem ex parte perlegere & judicium tuum, quod pro dexteritate [illegible]e probè mihi cognito, meritò maximi ſemper feci, paucis aperire [illegible]. Ecce igitur pagellas iſtas impreſſas (plures enim, quia typographi opera [illegible] procedit, nondum habeo) cum titulo & partitione libelli manuſcriptis, quæ

omnia, ut quando commodum Tibi erit, inſpicere haut prætereas, ſive uno & al-teroq; diſticho unà excudendo, quid Tibi videatur ſigillatim, pro amicitia no-ſtra, quâ haut vulgariter mihi gaudeo, etiam atque etiam rogatum Te volo. Si me nihil deſiderabis, quod non pro virili effectum dare geſtiam. Ex [illegible] partitioni bonâ fide adſcriptis perſpicies, præter ſtudium colligendi nihil hic meum eſſe, ſed omnia maximam partem Virorum antiquo-recentiorumq; qui publicè, quà privatim de Eccleſia præclarisſimè meritorum. Unde [illegible], quòd præter conatum promovendæ pietatis vel tantillum gloriolæ exinde mihi arrogem, multò minùs aliud quicquam vulgo more aucupar. Mundi blandimenta iſta ſunt, à quibus me alieniſſimum eſſe unicè exopto. Vale, & ſi quid reſpondere placuerit, faſciculum iſtum unà remitte. Vale. Noribergæ pridie Idus Octobr. A. C. 1635.

Virdungus Richtero.

S. P. Ampliſſime & Conſultiſſime Domine Pro-Cancellarie, Fautor & Benefactor æternùm obſervande, remitto hic pagellas impreſſas Tuæ Pietatis. Ita enim jure appellem; quæ me quidem animitùs affecit. En hujus mei affectus teſtes verſiculos, quos in languore hoc meo natos, rogo, boni conſulas. Rurſus enim valetudo fluxionibus infeſta miſerè maleq; me habet. Ἀλλ᾽ [illegible] μοῖς ἐκκακητέον. Τοῖς γὰρ ἀγαπῶσι τὸν Θεόν, nôſti cætera. Bene vale. Altorphii XIX. Octobr. Anno 1635.

P. S. Saluto quàm officioſiſſimè Nobiliſſimum Blansdorfium, cæterosq; Fautores & εὐεργέτας.

Idem Eidem.

IN AMPLISSIMI ET CONSULTISSIMI VIRI

DN. GEORGII RICHTERI, &c.

DIGESTA PIETATIS &c.

*Q**Vum, RICHTERE, doces ſpirantia fundere vota,*
Et diæ motu mentis adire Deum:
Utq; animos puros accendat Numinis ardor.
Quod juſſit ſanctas pondus habere preces:
Arma, quibus Furiasq; fuget, dentesq; retundat
Tartareos, animæ ſuggeris, ecce, piæ:

Quis

[illegible] petere aſtra doces vectam ſublimibus alis,
Dum Mundus præceps in Phlegethonta ruit.

Idem Eidem.

S[illegible] & quàm feliciſſimum hunc annum novum, id eſt, [illegible] [illegible] precor. Ampliſſime & Conſultiſſime Dn. Pro-Cancellarie, [illegible] Patrone plurimùm obſervande, & corporis & animi ægritudine urge-[illegible] Attamen quia paullulum, quam ſuperioribus diebus commo-[illegible], ſcriptionem iſtam ad Tuam Amplit. diutiùs differre non potui. [illegible] verò hæc cum ætate ingraveſcens mea valetudo non nunc prorſus im-[illegible] faceret oneri iſti, quod extra ordinem mihi imponitur, corrigenda-[illegible] Orationum ſingulis (ſi fieri poſſit) ſeptimanis hic Altorphii habendarum! [illegible] tempus, quum adhuc juvenis & validus Herculem imitari poſſem [illegible] Augiæ ſtabulo purgando. Nam me aliquando à meridie usque in mediam [illegible] corrigendæ, neſcio cui, Orationi aſſidere memini, tantum (ſalvo ho-[illegible]) ſtercoris exhauriendum fuit. Quæ res me ſenem nunc & invalidum in [illegible] gravedine capitis, tuſſi ſæviſſimâ, catarrhis ſuffocativis, orthopnœâ [illegible] ſymptomatis, (quibus nuper λειποθυμία quoq; acceſſit) procul dubiò ad [illegible] daret. Sed & hiſce nugis impeditus Profeſſioni meæ Hiſtorico-poli-[illegible] litare & ſacrificare omnino non poſſem. Quanta verò hujus Profeſſionis [illegible] ſimul & difficultas, judices fero totius Europæ doctiſſimos & claris-[illegible] Viros. Nec Te, Vir Ampliſſime, fugit hoc ipſum, qui præſertim Lugdu-[illegible] D. Heinſio operam dederas. Eorundem de me & Commentariolo [illegible] in Tacitum I. Agricolam (quem novis Acceſſionibus locupletatum, ſi ido-[illegible] typographum nactus fuero, cum aliis ſcriptiunculis iterum publicare pa-[illegible]a, quò minùs hîc expromam, verecundiâ præpedior. Accedit huc, [illegible] illud extraordinarium onus non mearum partium eſt, ſed Oratoriæ Pro-[illegible], quæ provincia ante multos annos à me in M. Mauritium ac dehinc in [illegible] translata fuit. Huic verò ſufficere debet, quòd obtrudi mihi paſ-[illegible] quadriennium vel circiter munus concinnandorum Programma-[illegible] ſuis profectò quàm fructuoſius, & ad illius Profeſſionem item magis [illegible] ad meam pertinens. Nec tamen vel ipſum, vel quemcunque alium meo-[illegible] Collegarum tam iniquum eſſe arbitror, ut ſuæ Profeſſionis commoda ſibi [illegible] verò tantummodo incommoda deleganda putet. Quòd ſi alius [illegible]dinem oculorum & ſenectutem, quanto juſtiùs ego: qui morbis, [illegible] ætate fractus intra hos novem menſes adeò hebeſcere oculis cœpi, ut ad

lucernam ampliùs, niſi prorſus excœcare me velim, ſtudere non poſſum. Sed & interdiu paullò minutiores characteres nimium quantum [illegible] legenti. Itaq; penè dimidia pars librorum meorum mihi facta eſt [illegible], niſi fortè ſpecillum aliquod nactus fuero, quod hîc aliqua ex parte [illegible]. Jam & poſt unius & triginta annorum ſervitium, quidni *ἄνεσιν* aliquam [illegible] quàm novi oneris cum præſenti periculo vitæ meæ impoſitionem? [illegible] noſtri id moliuntur, ut Profeſſores eos, quos jam antè ad [illegible], ſe mnibus ſuis reculis & fortunulis everſos ad extremam mendicitatem [illegible]. Cæterùm de hac barbarie quorundam Opidanorum alius & apud [illegible] querendi locus. Interea ſi quæ rurſus vis bellica ingruerit, (quod [illegible] rè coëat, profectò metuendum eſt) quærant ſibi alios deprecatores [illegible], in quorum gratiam bis huic Opido parcitum fuiſſe, niſi omnium [illegible] tegit, ingratiſſimi ſimul & impudentiſſimi haberi volunt, diffiteri non [illegible], & quos beneficio ab ipſis hoſtibus conceſſo per ſummum ne[illegible] eunt. Cæterùm me longiùs, quàm vellem, ſummus animi dolor, & qui [illegible] duas ſeptimanas in hac mea infirmitate, jacturâ vitæ, mihi pæn[illegible] evexit. Redeo igitur ad Rhetorculos noſtros, quos ut è Dn R[illegible] & Tydæo his diebus accepi, (his enim pleriq; eorum qua publicè, qua [illegible] operam dant) diſcere priùs oportet Grammaticè, ac dehinc Latin[illegible], [illegible] ad Eloquentiæ hoc ſtudium & ſtadium aſpirent: Alioquin hæ [illegible] Oratiuncularum ab aliis compoſitarum plus habituræ ſunt pompæ [illegible]. Cæterùm hæc, ut dixi, mea curatio non eſt, & quibus poſſum precibus [illegible], ſub quo ſuccumbam, neceſſe eſt, etiam atque etiam deprecor. B. V. Altorphii III. Non Januar. Anno æræ Chriſtianæ vulgari 1636.

P. S. Salutem & felicem novum annum precor etiam Nobiliſſ. Dn. [illegible]dorfio, cæteriſq; illis Patronis & Fautoribus meis.

Richterus Virdungo.

SAlutem & in CHRISTO pacem, hoc eſt, malorum medicinam [illegible] bonorumq; omnium fontem, hoc anno Tibi contingere, [illegible] etiam atque etiam opto atque comprecor. Clarisſime Dn Virdunge, Amicorum exoptatisſime. Quot & quantis rationibus officium [illegible], quod Nobilisſimi Dnn. Scholarchæ, juventuti Academicæ in habendis Orationculis, quas vocant, circularibus neceſſarium pariter atque [illegible], deprecatum iveris, ex literis tuis, III. Non. Januarii ad me datis, [illegible] xi, ad quas, ut volebam, citiùs reſpondere labores concatenati [illegible]. Quam quidem excuſationem meam ſolennem nôſti, & pro tua [illegible]

[illegible]

[illegible] is. Non eſt autem, quòd quicquam moleſtiæ ex illa, [illegible] poſthac metuas. Nemo enim eſt, qui non excuſatione [illegible] meritoq; acquieſcat. Neq; animus fuit Nobilisſimis [illegible] vel tantillum oneris novi Tibi imponere, quem tantopere [illegible] quovis modo potius levatum atque honoratum [illegible]. Multò minus Profesſioni tuæ Hiſtorico-politicæ omnium, [illegible] atque laudatisſimæ vel hac vel alià quacunque ratione remo- [illegible]. Omni igitur hujus rei ſolicitudine liber, in utramq;, quod [illegible], & ſpartam, quam nactus es, ornare perſeverabis. Por- [illegible] ſucceſſu cauſſam Univerſitatis dilectus gener, Dn. Iberer contra Dar- [illegible] ut imperitos, ita injuſtisſimos, heic egerit, ad Magnif. [illegible] reſcripſi, ſimulq́, obitum Schwenteri τȣ̃ μακαρίτȣ & ex eo ja- [illegible] haut vulgarem deploravi, quo Te nunc brevitatis ergo re- [illegible]. Vale, Virdunge præſtantisſime, & nos, quod facis, ama. Raptim No- [illegible] XIV. [illegible] Februar. A.C. 1636.

[illegible] & ſalutationes tuas mutuas ad Nobiliſſ. Dn. à Blansdorf, & me [illegible], communicavimus, & perquam gratas habuimus.

Virdungus Richtero.

S. P. Magnifice & Conſultisſime Dn. Pro-Cancellarie, Dn. Fautor & Pa- [illegible] obſervande. Cum ſuffocationibus longè teterrimis per [illegible] ſeptimanas colluctatus & in aſperrimo frigore cum ſumma pæne re- [illegible] conflictatus valdè etiamnum languebam. Rogo igitur, [illegible] quentiæ ignoſcas, & ut filiæ meæ, ob hoc ipſum à me Noriber- [illegible] libentis trimeſtris numeretur, pro more tuæ erga me be- [illegible] bores. Idem ſpero facturos Dominos Patronos meos ibi Nobi- [illegible] & Ampliſſimos Dn Scholarchas, &c. ut ne in tam neceſſario tempore [illegible]. Quo enim miſeriarum redactus ſim cum meis, filia indicabit, & plena [illegible] mihi ſemper oſtenſa fuit. Bene & feliciter vale, Fautor optimè [illegible] & hanc languenti manu exaratas ignoſce. Altorphii 25. Febr. A. 1636.

[illegible] officioſisſimam Nobilisſimo Dn. Blansdorffio cæterisq, Ma- [illegible] adſcribo.

Richterus Virdungo.

S. P. [illegible] me Dn. Virdunge, Amicorum charisſime pariter ac optime. [illegible] Tibi debitum filia tua jam accepit, & ſpes eſt, fore, ut poſthac In-

clytæ

clytæ Univerſitati certi reditus annui aſſignentur, quò ſingulis trimeſtribus ſala-ria veſtra rectius accipiatis: Quod Senatusconſultum ad optatum effectum per-duci DEUS faxit! Suffocationes tuæ & arthritis mea, quæ iterum aliquot [illegible] manas lecto me affixit, utinam exularent apud Indos! CHRISTUS JESUS, ἀρχίατρος Opt. max. mentem utriq; conſervet ſanam in corpore ſano! [illegible] meæ Pietatis, quæ filiæ tuæ dedi, ut pro amore tuo in DEUM ſingularem [illegible] habeas, rogarem, niſi jam antè de animo tuo, tum in argumentum [illegible] in me Tibi addictiſſimum conſtaret, idq; vel ex carmine iſto tuo, cujus [illegible] Tibi obligatum profiteor, quo libellum iſtum honoraſti, in partitione [illegible] cap. 29. videbis, quanti Orationes tuas faciam de annona, quas cum reliquis [illegible] omnibus, ut & carmina tua cuncta denuò publico dones, velim. Vale, [illegible] quod facis, ama. Raptim 27. Febr. 1636.

P. S. Salutem Nobiliſſ. Dn. à Blansdorf adſcriptam, hodie [illegible] bo, à quo interim mutuam adſcribo, quia de hoc animi illius nullus dubito.

Virdungus Richtero.

S. P. Amplisſime & Conſultisſime Vir, Fautor ac Benefactor [illegible] obſervande, maximas ob miſſum muneris ſuperiori ſeptimana [illegible] nomine mihi longè gratisſimum, & quem jure contra aurum æſtimem, [illegible] Tuæ Ampl. & ago, & habeo. Sed & pro cætera tua in me benignitate (cujus, quoquò me verto, veſtigia agnoſco & exoſculor) ecquando [illegible] Nunquam, ut vereor; niſi animum hunc Tuæ Ampl. devotiſſimum [illegible] accipis. Optârim tamen quamprimum hujus mei in Te affectus & [illegible] publicè teſtificandæ occaſionem & facultatem dari, & quidem, ſi typographum aliquem idoneum, qui ſuo ſumptu mea excuderet, nanciſci poſſem, [illegible] mè procraſtinarem. An verò Norribergæ ſit hoc tempore, quem [illegible] ſollicitare posſim, me latet. Halbmayerus enim ante quadriennium, [illegible] propter, id promiſerat: Sed mox interventu armorum res impedita [illegible] lò pòſt, ipſo morte intercepto, cum hærede per M. Brunonem fruſtra [illegible] ennium eadem de re actum fuiſſe intellexi. Unde factum et ne [illegible] quam dederam Nobiliſſimo Blansdorfio de Commentario meo [illegible] pto rurſus publicando, adhuc liberare potuerim: Quod tamen [illegible] expungere, idq; quamprimum animo ardeo. Eheu, Martem Muſis [illegible] feſtum! Sed quid publicam Aten in hoc accuſo, nec privatim de valetudine potiùs mea conqueror, quæ me ex homine pænè cadaver reddidit [illegible] DEUS miſereatur, & Te, Amplisſime ac laudatisſime Dn. Pro-Cancellarie, arthritide tuâ (cui ex animo συμπάσχω) liberatum à morbis deinceps, [illegible]

[illegible]

malis immunem Reipublicæ Scholæq; noſtræ bono quàm diutiſsimè ſoſpitem florentemq; conſervet! Bene & feliciter vale. Altorphii IV. Non. Mart. Anno 1636.

P. S. Quàm ſalvè, quæſo, nobis agit Nobilisſimus ac de me optimè meritus Patronus ille meus, quem ſuprà nominavi. Metuo enim, ne & ipſe Hygeîam hoc anni tempore parùm habeat fautricem ob catarrhos &c. qui me quidem, DEI beneficio, nunc minùs infeſtant & ſuffocant; ſed δύσπνοια tamen adhuc, præſertim nocturno tempore, valdè urget & angit, ut interdiu quoq; non parùm hinc langueam.

Idem Eidem.

S. P. Mitto hîc, Amplisſime & Conſultisſime Dn. Pro-Cancellarie, Fautor ac Benefactor æternùm obſervande, Præfationem Commentariolo meo in Taciti Agricolam (ſi idem Tuæ Amplit. videtur) præfigendam. Siquidem, id Mæcenati meo optimè merito Magnifico Dn. Blansdorfio dudum pollicitus, fidem meam nondum liberâſſe, nec nomen iſtud expunxiſſe, valdè doleo. Cæterùm hæc temporum potiùs culpa eſt quàm mea vel cujusquam alterius. Quid autem Dümlero animi ſit, & an, inſpecto libro, permaneat in ſententia, ſuis ſumptibus eum imprimendi, &c. cupio, quamprimum certior fieri. Porrò, ſi placet, eum prælo ſubjici, Titulo Commentarii adjicienda erunt hæc verba: AB AUCTORE, NUPER RECOGNITUS AUCTUSq;. De Poëmatis Orationibusq; ſcribam alio tempore, quum in melius ire ceperit valetudo. Nam & aſthma & gravedo capitis adhuc valdè me in languorem dabant: Sed & ægritudo animi non parùm urgebat corpus, ob & morbum uxoris, & ſummam rerum domeſticarum difficultatem, & importunitatem præſertim eorum, quibus hîc Altorphii ex neceſſariis cauſſis adhuc debeo. Quum enim antehac ſemper curârim, ut apud eos mihi eſſet fides, adeoq; Genium meum meorumq; potiùs defraudârim, quàm ut non quamprimum æs alienum luerem; nunc idem à me in hisce ſummis rerum omnium difficultatibus putant fieri debere, quum ſim exhauſtus nummisq; deſtitutus. Quòd ſi igitur res ferrent Munificentiſſimi mei Patroni Nobiliſſimi Dn. à Blansdorfen/ut huic meæ jamjam deficienti lucernulæ (ſicut nuper humaniſſimè rurſus promiſit) oleum propediem infundere poſſet, tantumnon à limine mortis ab ipſo me reducendum arbitrarer. At enim nimis-quam impudens ſim, ſi quid contra commodum ejus: Et tamen (heu quàm durum telum es neceſſitas!) frontem perfricare cogor, ac rogare, ut Tua Ampl. ſuas quoq; preces meis apud ipſum jungere digne-

tur. Bene & feliciter vale, Ampliſſime Dn. & hiſce languidâ manu exaratis ignoſce. Raptim Altorphii III. Nonas Julias Anno 1636.

P. S. Num illîc quoque immite & turbidum cœlum? Hîc continuæ ferè tempeſtates per aliquot jam dies noctesq; ſævierunt. Etiam proximo die Veneris inter continuum cœli fragorem grando dejecta eſt prodigioſæ magnitudinis.

Richterus Virdungo.

S. P. Commentarium tuum in Taciti Agricolam, Virdunge Clariſſime, Dümlero typographo inſpiciendum dederam, antequam tuas cum præfatione ad Nobiliſſimum Dn. à Blansdorf, accepi. Ille prædeceſſoris ſui Halbmayeri diſſimilis, neſcio quid excuſationis prætendit, quò minus librum hoc tempore ſuis ſumptibus imprimere poſſit. Tandem verò nervum, hoc eſt, pecuniam & impenſas neceſſarias ſibi deeſſe haut obſcurè faſſus eſt, adeò quidem, ut typographiam omnem mox relicturum ſe dixerit, quandoquidem hoc belli tempore literæ, & quicquid eruditionem literatorum ſapit, frigere videamus. Nolui itaq; homini obtrudere, quod neq; voluntatis neq; virium ipſius eſſe deprehendi, ſed, illo relicto, cum alio, nempe cum Wolfgango Endtero, egi, qui & animum & vires de literatorum libris & per hos de bono publico bene merendi habet, is librum hac ipsâ horâ veſpertinâ à me accepit, &, eo inſpecto, paucos intra dies, quid ſibi videatur, ſe mihi relaturum, promiſit, hoc addito, nihil niſi miniſtrorum manus ſibi deeſſe, ita ut ante hyemem vix initium facere poſſit. Quam moram niſi gravem habiturus es, non puto Viri boni operam nobis defuturam. Ubi igitur poſt dictam inſpectionem certi quid ſtatuerit, ſtatim ſignificabo. Interim epiſtolam tuam pariter ac præfationem Nobiliſſimo Dn. Mæcenati, quem dixi, legendas miſi, cum quo etiam pridie, antequam tuæ mihi fuerunt redditæ, de ſtatu rerum tuarum pluribus contuli; qui non tantùm, pro ſuo erga Te amore ſingulari, bonæ mentis tuæ ſororem & fortunam novercantem animitùs dolet, ſed etiam pro liberalitate ſua erga virtutem tuam atque eruditionem omni laude ſublimiorem, florenos quinquaginta Tibi perſolvet. Et quidem nunc ſtatim per Nobiliſſimum Dn. Pömerum, Præfectum Oppidanum, ad quem ideo haſce literas incluſas exarari curavit, quibus redditis, ſummam illam pecuniæ citra moram accipies. De hoc igitur oleo lucernulæ tuæ nunc infuſo, ut modeſtiſſimâ elegantiâ & modeſtiâ elegantiſſimâ tuâ utar, etiam atque etiam Tibi gratulor. Neque dubito, quin plura additurus ſit Evergetes maximus, ubi liber publicum videbit. Hanc enim ſummam promiſerat, antequam tuas, ut dixi, acciperem, mihiq; affirmavit, niſi & ipſe hoc tempore præter ſolitum

tum

tum aliis teneretur, ac Bellonæ injuriâ reditibus ſuis bonam partem careret, ſe etiamnunc ſtatim plura additurum fuiſſe. Tu hac ſpe fretus illud, quod ipſe nunc donat, pro tempore boni conſules, & ampliùs quid porrò quoq; σὺν Θεῷ exſpectabis. Vale, mi amiciſſime Dn. Virdunge, & à Dn. Patrono laudatiſſimo plurimùm ſalve, tuamq; & uxoris valetudinem cura. Dabam occupatiſſimus 6. Julii Anno 1636.

P. S. Et jam heic ab eo tempore, quo Altorfio diſceſſimus, continuos ferè imbres habuimus, & aliquoties magno miſceri murmure cœlum incepit, non tamen ut apud Vos, commiſtâ grandine. Hodie verò, ut & heri, major cœli ſerenitas affulſit. Quam clementiæ divinæ indicem porrò quoq; nobis concedat Numinis benignitas. Cui καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσ.

Virdungus Richtero.

SAlve, Ampliſſime & Conſultiſſime Dn. Pro-Cancellarie, Fautor ac Benefactor æternùm obſervande. O gratas mireq; opportunas literas Tuæ Amplitudinis, quas nudius quintus, appetente jam nocte, accepi, tunc quidem, quum mei illud Euripidis lamentarentur: ἐπ' ἄκραν ἥκομεν κακῶν χαμμήν. Idcirco quaſi cœlo miſſam ſoſpitatricem mihi meisq; epiſtolam illam, ſimulq; conſtantiſſimam hanc & Nobiliſſ. Blansdorfii & Tuæ Ampl. erga me benevolentiam benignitatemq; flens propè exoſculatus ſum. Deus Vobis, Patroni optimè meriti Evergetæq; incomparabiles pro hac invicta veſtra in afflictos miſerosq; pietate, benefaciat! Interim non minùs conciliatori Tibi, Vir Ampliſſime, quàm datori hujus muneris obſtrictum me eſſe, ſentio. Nam & cura iſta ac labor, quem ob novam editionem Commentarioli mei cepiſti, quem erga me ſine fuco affectùm, quamque in amore conſtantiam ſpirat! Deus Opt. Max. cœptis aſpiret, ut tandem fœtus iſte meus, qualis qualis, lucē aſpiciat, ne culpæ & quidem non unius reus agar ab illis, qui temporum excuſationem hactenus non admiſerunt. Cæterùm de hoc plura, quum, quæ, inſpecto libro, ſit Dn. Endteri voluntas, ampliùs cognôro. Interim vale quàm feliciſſime, Vir ſumme, Fautorumq; columen, & hisce à nondum valente ſcriptis ignoſcas, rogo. Raptisſimè Altorphii III. Idus Julias. Anno 1636.

P. S. Uxor mea adhuc in morbo cubat: Sed ſpero ῥαῖσμὸν, quòd febris incipiat paroxyſmis & temporibus variare. Hisce diebus ingens nos terror hîc afflârat adventantium ex diverſis partibus, ut ajebant, Polonorum. Is rumor jam pænè evanuit, ajuntq;, eos iter retrò convertiſſe. Faxit Deus, ut bonâ fide nos illos aqud J. Cæſarem Tenchteros & Uſipetes imitemur. Cæterùm Vobis hæc procul dubio exploratoria ſunt.

Richterus Virdungo.

S. P. Nulla abs Te, mi Clariſſ. Dn. Virdunge, pro illo qualicunq; officiolo, quod apud Nobiliſſim. Dn. noſtrum à Blansdorfen / Tibi præſtiti, mihi gratia debetur. Multò enim plura ac majora virtuti tuæ & debeo, & in tuæ ſpem gratiæ debere cupio. Ipſe etiam, quem dixi, Vir laudatiſſimus absq; mea interpellatione ſponte ſuâ, quæ ipſius virtus eſt maximè inſignis, amorem in Te ſuum teſtatum ire geſtit, quòd quidem pluribus Tibi aſſererem, nî ipſe animum Viri Magnifici candidiſſimum cognitum ſatis atque perſpectum haberes. De libro tuo denuò edendo cum typographo Endtero ulteriùs egi, qui operam ſuam Tibi pollicitus eſt, &, poſt nundinas Lipſienſes circa Feſtum Michaëlis initium ſe facturum, recepit, ita quidem, ut circa alteras, quas Lipſia, ſub auſpicium anni novi, celebrat nundinas, abſoluturum ſe opus σὺν Θεῷ ſperet. Dixit etiam mihi, ſe propediem forſan Hagenhuſam iturum, quòd ubi fiat, Te ἐν παρόδῳ compellabit, & eadem de re coràm Tecum conferet. Quod ne neſcires, volui. Vale & à Nobiliſſ. Dn. à Blansdorf, plurimum ſalve, qui Te, quòd hac vice ad tuas non reſponderit, excuſatum ſe haberi rogat, proximè ad Te ſcripturus. Raptiſſimè inter occupationes quamplurimas. Noribergæ XVI. Julii Anno 1636.

P. S. Poloni, quos rumor fuit, Rhenum transiiſſe, & Franconiam petere, retrò ceſſiſſe dicuntur, unde etiam terror injectus ceſſit. Tenchteri & Uſipetes, quos Cæſar prædandi frumentandiq; cauſſâ & Rhenum & Moſam transiiſſe ſcribit, haud ineptè cum illis abs Te comparantur. Sed fabulæ, quæ eadem mutatis agitur perſonis, cataſtrophen lætiorem concedat DEUS, Imperator omnium ſupremus, cujus tutelæ Te Tuosq; commendo.

Virdungus Richtero.

S. P. Ampliſſime & Conſultiſſime Vir, Fautor ac Patrone ſummè obſervande. Convênit me ante aliquot dies hàc transiens Dn. Endterus, primoq; ex me quæſivit, an recepiſſem Commentarium meum in Vitam J. Agricolæ? Negavi. Tum ille, ſeſe modò verba feciſſe cum Univerſitatis typographo Scherffio, ut ejus operâ, ſuis verò impenſis, imprimeretur ille liber, quem adhuc apud Tuam Ampl. hærere exiſtimet. Illum verò neſcio quæ prætexentem abnuiſſe. Permirum hoc mihi viſum de illo, qui præſertim toties ante hac operam ſuam ultrò obtulerat. Cæterùm ex præſente poſtea cognovi, eum planè propter & infirmitatem valetudinis & ſolitudinem quoque, ex quo ſemigravit à genero ſuo M. Brunone, huic provinciæ imparem futurum. Sed & adjiciebat, Correctores probos Dn. Endtero non deeſſe putare, & præſertim Matthæum quendam,

quendam, qui pulchrè manum meam calleat, uſui eſſe poſſe. De hoc igitur ejus reſponſo ut certiorem Tuam Amplit. perq; eam Dn. Endterum facerem uno alteroq; verbulo, viſum. Alioquin optatiſſimum mihi fuiſſet, ut hic Altorphii Dn. Endteri impenſis excuderetur ille liber, quod ipſe correctioni aliorum ultimam veluti manum addere quiviſſem. Bene & feliciter vale, Ampliſſ. Patrone, & feſtinationi ignoſce. Raptiſſimè Altorphii die 12. Auguſti. Anno 1636.

Idem Eidem.

S. P. In ruborem me dediſti, Vir Ampliſſime, Fautor ac Benefactor æternùm obſervande, iſtos neſcio quos pullos adeò largè lauteq; remunerando. Gratias igitur maximas ago habeoq; pro iſto Cretico anthoſmia, quo vires languentis etiamnum non parùm refici ſentio, dum panem intingo. Ipſe quid pro hoc & innumeris aliis tuis beneficiis niſi verba Tuæ Ampl. rependam?

Nam fruſtrà officiis contra certare laborem:
Semper erunt meritis inferiora tuis.

DEUM igitur Tibi, Patrone optimè merite, debitorem delego: Is Te quàm diutiſſime incolumem florentemq; ſervet, omnibusq; bonis augeat Reipublicæ & Univerſitatis, bonorumq; omnium bono! Raptim Altorphii pridie Calend. Septembr. Anno 1636.

Richterus Vírdungo.

S. P. Ad binas Tibi, Virdunge Clariſſime, reſponſum debeo, ideoq; lentum deprecarer nomen, niſi officia non amicitiæ negligentiâ, ſed obſtrepentibus curis retardari nôſſes. Atque hoc cùm probè ſcias, mirari mihi contigit, cur ſilentium meum, & quod mihi comiſiſti negotium Endterianum pullis tuis expugnandum putâris, & quaſi galli cantu ſtertentem me excitare. An verò δωρεῖσιν τ' ἀγανοῖσιν ἔπεσσί τε μειλιχίοισι permovere me voluiſti, non ignarus, quòd δῶρα θεοὺς πείθει καὶ αἰδοίους βασιλῆας? ſed falleris, ſi me cum Philoſopho illo trahis, qui, teſte Senecâ, omnium dulciſſimum accipere eſſe putavit. Quin potiùs illud mihi arridere perſuaſum Tibi eſſe debebat: μακάριόν ἐστι διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν, quod non tantùm Philoſophorum Phœnix, Ariſtoteles, ſed etiam, juxta D. Pauli teſtimonium, quod B. Lucas refert, ipſa Patris Sapientia dixit. Quicquid ſit, in ære tuo me eſſe ſentio, tantum abeſt, ut, qui pullos dediſti, pro tantillo vini accepto gratiam ullam debeas, quam mihi non tam agere quàm referre curæ erit. Sed ad rem. Librum tuum Dn. Endterus ut primùm recepit, poſt nundinas Lipſienſes (quarum ſucceſſus ἐν γούνασι Θεοῦ) imprimet, quam operam Scherſium veſtrum, cui ille ſumptus & alia neceſſaria lubens ſup-

 peditaret,

peditaret, reſpuere, unà cum illo miror. Sed quid facias cum ſene moroſo. Operam dabit Endterus, ut & heic, quam fieri poteſt, liber emendatiſſimus prodeat. De mea opella nihil habeo, quod pollicear. Significatum enim mihi jam eſt ſemel atque iterum, fore, ut non obſtante excuſatione meâ Reipublicæ nomine ad Conventum Ratisponenſem abeundum mihi ſit, quod multis de cauſis grave mihi accidit. Si DEO & Senatui ita videretur, mallem nunc domi hærere. Sed hæc hactenus inter occupationes plurimas. Tu interim vale, & me, quod facis, ama. Dab. Norib. Cal. Septemb. A. C. 1636.

Idem Eidem.

CLariſſime Dn. Virdunge, Amice inter paucos, annum hunc novum Tibi Tuisq́; ex animi ſententia quàm feliciſſimè exoriri atque procedere, Teq́; nunquam non εὐπράττειν & valere, etiam atque etiam voveo, quod votum firmum faxit CHRISTUS JESUS θεάνθρωπος, noſtri cauſsâ in tempore natus, qui ab æterno erat, hodieq́; eſt, & in æternum erit apud Patrem DEUM, DEUS benedictus in ſecula! Cum hoc voto proœmiali neſcire Te nolo, Virdunge chariſſime, Endterum & nudius tertius & nunc hac ipsâ horâ de Tacito tuo apud me quæſiviſſe, num librum ad manus habeam; velle enim ſe jam facere initium, & editionem, quam antehac ſemel iterumq́; recepit, citra remoras ulteriores procurare. Ut igitur exemplar quam primum hodiè vel cras ad nos mittas, rogatum Te per nos cupit, quod quin facturus ſis, nullus dubito. Vale, & valetudinem tuam, quam non ita pridem afflictam cognovi, & dolui, diligenter cura. Raptim poſtridie Calend. Januar. A. C. 1637.

Virdungus Richtero.

S. P. Ampliſſime & Conſultiſſime Vir, Fautor ac Benefactor æternùm obſervande, exoſculatus literas, quas à Tua Amplit. III. Nonar. Januar. noctu primâ face accepi, ſtatim reſcripſiſſem, ſi per valetudinem aliaq́; impedimenta licuiſſet. Cæterùm pro voto illo tum orthodoxo & pio, tum non tralatitios in me favoris igniculos jaciente, ecquid aliud reponam quàm votum monetâ percuſſum ſimili? Nempe ut Σωτὴρ ille κόσμου μονώτατος ὁ ἐν πᾶσι πάντα, καὶ Θεὸς ἐπὶ πάντων ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, propitius Te conſervet, ὦ σεβάσμιον κάρα, non in hunc modò, quem cum maximè ingredimur & auſpicamur annum; ſed in omnes, quotquot DEUS dabit, ſecuturos; nec ſolùm conſervet, ſed & bonis omnibus augeat, quà temporalibus, quà ſpiritualibus ſive ſempiternis! Porrò Commentariolum in Agricolæ vitam pridie, quàm tuas acceperam, M. Felwingero, Alumnorum inſpectori, itidem à me nomine Dn. Endteri

illum

illum repoſcenti jam dederam, qui & confeſtim ſe, adjunctis ſuis literis, Noribergam ad ipſum typographum transmiſſurum oſtendit. Quin igitur tempori librum cum Præfatione ad Nobiliſſ. Dn. à Blansdorf, &c. ille acceperit, nullus ambigo. Plura per orthopnœam vix poſſum, quæ nunquam pertinaciùs quàm per hos aliquot menſes contumax adverſùs omne remedium, noctu diuq;, ſine ulla penè intermiſſione, me vexavit, ut de aliis ſymptomatis taceam. DEUS miſereatur! cujus gratiæ T. Amplit. cum ſuis ex animo commendo. Altorphii VI. Eidus Januarii Anno æræ vulgaris 1637.

P. S. Hisce ſcriptis, venit ad me Inſpector, & quid Tuæ Ampl. de Præfatione ad Nobiliſſ. Blansdorfium videretur, ut primo loco poneretur &c. expoſuit: quod omnino ipſe quoque approbo.

Richterus Virdungo.

S. P. Pro votivo pignore tuo, ὦ θαυμάσιον χάρμα, affectus tui in me indice longè mihi acceptiſſimo citiùs Tibi gratias dixiſſem, ſi, quoties Amicorum literis reſpondere cupio, arbitrii mei eſſem. Reipublicæ enim dum ſervimus, liberis nobis eſſe non licet, quanquam hæc demum vera libertas eſt, quemadmodum regnare eſt ſervire DEO. Quæ animi mei promptitudo cùm Tibi, amico haut è multis, probè ſatis, ut opinor, conſtet, non eſt, quòd de moræ excuſatione admodum laborem, quam nec virtus tua à nobis poſtulat. Ut verò literis tuis jucundiſſimis perlectis ſtatim grates debitas habui, ita nunc ago, quas poſſum maximas relaturus, quotiescunque occaſio tulerit. Interim ut vota noſtra mutua confirmet Filius DEI καρδιογνώστης, clementiam illius divinam devotè obſecramur! Typographi operæ jam cœptæ in excudendo Agricola tuo (quidni ita appellem, utpote qui Tibi non minùs quàm vel Tacito ſuo debet) ſedulò atque rectè procedunt, quod ut porrò quoque fiat, pro virili curabimus. Sed hæc ad tuas. Nunc aliud Te velim. Scripſit ad nos eruditiſſimus juvenis, Chriſtophorus Adamus Rupertus, & de neſcio quibus conqueritur ſycophantis, ſeq; non eleganter minùs quàm cordatè ab illis maculis purgat, quas candori ſuo adſpergi inaudivit. Eum cùm Tu antehac, & ob rariorem humanioris eruditionis profectum, & ob morum integritatem haud fruſtrà commendâris, nolim virtutes ipſius herbeſcentes ſiniſtro ventorum afflatu detrimenti quid pati. Si quid igitur de actionibus iſtis, contra quas in foro Academico, ut audio, reus ſe defendit, Tibi conſtat, ut bonâ fide, quâ ſoles omnia, paucis, ubi vacat, certiores nos reddas, rogo. Neque dubito, quin autoritate tuâ, ubi opus erit, adjuvare velis illum, cujus innocentiam antehac aſſertam iviſti haut tralatitiè. Nos querentem, quantum licuit, reſponſione animavimus. Vale, Literarum Decus Clariſſimum,

mum, & eum, qui ſe amore in Te vinci non patitur, ama. Noribergæ XXVIII. Januar. A. C. 1637.

Virdungus Richtero.

S. P. Ignoſce, Te obſecro, Magnifice Dn. Pro-Cancellarie, Fautor & Benefactor æternùm obſervande, quòd ſcribendi vel potiùs reſcribendi ad T. A. nuperas officio tam diu deſim. Valetudo enim per has aliquot ſeptimanas ita me non uno genere excarnificavit viresq; afflixit, ut vix huic tantulo epiſtolio ſcribellando ſatis etiamnum ſim. Ago autem habeoq; gratias Tuæ Amplit. quas animo concipere poſſum, maximas, quòd tantæ curæ Tibi eſſe pateris editionem Commentarioli mei in Agricolam Taciti, in quo tamen imprimendo neſcio quousq; progreſſus ſit typographus, aut quando ſeſe putat abſoluturum. Rogo igitur, ut Dn. Endterus uno alteroq; verbo id mihi indicet. Interim, ne bellum recrudeſcat in his locis, valdè metuo; & φόβητρα quædam ſparguntur. DEUS noſtri miſereatur! B. V. Raptiſſimè Altorphii 10. Martii Anno 1637.

Idem Eidem.

SAl. officioſiſſimam. Magnifice & Ampliſſime Dn. Pro-Cancellarie, Fautor & Benefactor æternùm obſervande, aſſiduis meorum querimoniis ac lamentationibus incenſus, quamvis æger ac vix animam trahens, tandem ſtylum arripui, ut ipſorum potiùs voluntati quàm meæ morem gererem. Ego enim, ſi omnino ſtat Superioribus, ut in iſta Contributione eodem loco ac jure habeamur è numero Profeſſorum, & qui è quæſtu aliquo opidano rem faciunt, & qui ſalariis vix ſuis famem propulſant, atq; inſuper morbis miſeriisq; adflicti miſericordiâ alienâ indigent; nihil contrà amplius hiscendum arbitror. At illi, nec mentem hanc eſſe Nobiliſſimi & Prudentiſſimi Senatus Noribergenſis contendunt, &, Tuæ Ampl. erga me favore freti, facilè hoc onus longè nobis hoc tempore graviſſimum, Te deprecatore, amolitum iri confidunt. Expreſſerunt igitur tandem his & ſimilibus aures meas cum gemitu lamentisq; obtundendo, ut vim verecundiæ meæ inferrem, tuæq; Amplitudini, (cujus parcere debebam graviſſimis occupationibus) quantumvis invitus, moleſtiæ oneriq; eſſem. Rogo igitur, ut datâ occaſione (ſi modò ſpes ulla aliquid impetrandi ſupereſt) apud Summatum aliquem T. Ampl. in hoc negotio mihi adeſſe dignetur. In primis autem favere mihi arbitror Magnificum, Nobiliſſimum & Prudentiſſimum Virum Dn. Fürerum &c. Duum-Virum, qui & συμπάθειαν erga me ſuam, ut his diebus retulit mihi Dn. Iberer, nuper quum eſſet Noribergæ, pluribus declaravit. Sive igitur ipſo, ſive quibus aliis è numero Procerum ſuffragantibus T. A.

ſperat

ſperat aliquid obtineri poſſe, ut meam meorumq; ſalutem & incolumitatem per occaſionem iis quàm diligentiſſimè commendet, enixiſſimè etiam atque etiam oro. Hæc vix præter cæteram valetudinem longè miſerrimam etiam catarrho & tuſſi ſæviſſimâ vexatus. Bene & feliciter vale, Vir & Patrone ſumme. Altorphii 20. Aprilis Anno 1637.

Richterus Virdungo.

SAlut. & Officia. Mi Clariſſime Dn. Virdunge. Dolorum meorum cumulum, quo me arthritis vaga, comitante malo hypochondriaco, ante bimeſtre excarnificare cœpit, (ne hæc calamitas eſſet ſola) haut parùm mihi auxit, quòd & Te invaletudine affligi, & iniquo contributionis onere premi, ſemel iterumq; intellexi, tum quòd ad ſcriptionis officium ineptus ad priores tuas reſpondere hactenus nondum potui, ſed ut malorum iſtorum remedia ἐν γούνασι τοῦ Θεοῦ, ita Numinis clementiam pro ſtatu utriusq; feliciore ſupplex veneror. Heſternas tuas, quamprimum accepi, ſtatim ad Nobiliſſimum Dn. Fürerum, Senatus Principem, quem non fruſtrà Fautorem ſingularem laudas, cum commendatitiis meis miſi, ſicq; cauſſam tuam egi, uti actam vellem, ſi ipſe Patrono ad illud, quodvis obtinendum, indigerem. Et quanquam cauſſa eſt planè odioſa, & ob Senatusconſultum nobis contrarium, vix ac ne vix quidem moderatio aliqua hoc tempore ſperanda, tamen rationes, quas pro Te allegavi, non omnino absque effectu fore, confido. Præſertim, cùm Fautor iſte ſummus, heros incomparabilis, & heri veſpere, cum tuas illi miſi, & hodie manè, antequam in Senatum iret, per amanuenſem, quem Tui obſervantiſſimum nôſti, mihi ſignificavit, ſe diligenter rem curaturum. Faxit DEUS, ut læto cum ſucceſſu, quem ſingulis momentis nunciari mihi nunc expecto. Et forſan audiemus Senatum annuiſſe, antequam harum lator hinc diſcedat. Sin minùs, ut primâ occaſione, quid decretum ſit, reſciſcas, curabo. Ob Senatusconſultum enim, quod dixi, hoc negotium non niſi in Senatu expediri poteſt, in quo & tuæ, credo, & quas ego Romano more, hoc eſt, optimo, adjunxi, legentur. Hæc interim ne neſcires, volui. Pro Agricola Tuo Taciti nuper mihi miſſo gratiam habeo maximam, nunquam non referre quum licebit promptiſſimus. Vale, Virdunge chariſſime, & valetudinem tuam cura diligenter. Raptim è lecto, cui me morborum reliquiæ pertinaciores hodieq, affixum tenent. Norібergæ XXII. April. A. C. 1637.

Virdungus Richtero.

SAlutem & Officium. Invitiſſimus hæc ad T. Amplit. ſcribo, tum ob occupationes tuas graviſſimas, tum quòd mihi ſemivivo nec manus nec mens ap-

poſita ſit ad ſcribendum. Ante horam ab Archigrammateo rurſus ſchedulam accepi, quâ contributione &c. pro mea portione rurſus exigor. Interim morbus pertinaciter ſæviens ita me afflixit, ut de me jam conclamatum crederem, ac de pio ex hac vita miſerrima diſceſſu magis quàm ulla alia de re ſollicitus eſſem. Mei verò interim nihil omiſêre, nec ulli pretio parſerunt, ut mihi vitam prorogarent: Unde adeò exhauſtus ſum, ut nec æs alienum, quod per hanc valetudinem contraxi, magna ex parte luere poſſim, nec contributionem iſtam perſolvere. Rogo igitur, quod ſi omnino ſpes iſta, quò minùs exigar &c. decollavit, ut certiores hujus meæ neceſſitatis & ipſe, & alii mei Patroni ſummâ obſervantiâ colendi, per Tuam Ampl. vel hiſce, quamvis incomtis literis miſſis reddantur, quô ſubſidium pecuniarium decernatur. Id ego precibus pro Ampp. ipſorum incolumitate fundendis in hoc periculoſiſſimo ſtatu, & cœteris grati animi teſtimoniis pro viribus, ſi DEUS Opt. Max. vitam conceſſerit, niſi declarâro, ipſe me luce indignum judicavero. Bene & feliciter vale, & vive, ô & præſidium, & grande decus meum; hiſq; ab ægroto vel ſemi-animi potiùs profectis ignoſce. Altorphii XII. Junii Anno 1637.

Richterus Virdungo.

NOn abs re fuit, mi Virdunge Clariſſime, quòd contra exactionem contributionis, quâ opidani de novo gravatum Te ire volunt, querelam tuam reiterâſti. Ita enim factum, ut ad literas tuas denuo ad me ſcriptas, quâ cum occaſione heri cauſam iſtam tuam æquiſſimam Nobiliſſimis Dominis Septemviris iterum commendavi, Dn. Præfectus mandatum Tibi tuiſq; parcendi (hactenus dilatum audio) vel nunc acceperit, vel certè cras accepturus ſit. Qua de re planè certum Te eſſe volo, ſicq; omnino poſthac moleſtiæ iſtius Te ſecurum eſſe jubeo, ita quidem, ut erga Præfectum ipſum literas iſtas Ampliſſimi Senatus tutò pro Te allegare, citra ullum metum poſſis. Quod ſupereſt, valetudinem tuam afflictiſſimam curabis diligenter, quâ Te vel elegantiorum literarum bono, quàm optimè quamq; diutiſſimè frui animitus etiam atq; etiam Deum veneror. Vale igitur feliciter, &, quod facis, nos ama. Dabantur inter plurimas occupationes raptim Noribergæ XV. Junii A. C. 1637.

Virdungus Richtero.

S. P. Quantopere me nudius quartus confuderit nuncius de obitu Mæcenatis mei omni prædicatione majoris, vix eſt, ut verbis ullo modo exprimam. O verè nuncium horribilem! cui tantò magis & inhorrui, & ingemui, quòd nullus omnino de adverſa ejus valetudine rumor præceſſerat. Itaq; inexpectato ejus malo,

malo, prorſus ut fulguritus, obſtupui. Sed de illo quidem bene actum judico, imò verò optimè, cui, ut omnino ſperamus, piè defuncto

- *atherea jam ſplendet gloria Lucis.*

Nos alia ex aliis fata manent miſeros. Nam quod ad me attinet, cui non mors optabilior videatur tali vitâ? Si vita dicenda eſt tam diu infelicem animam inter tormenta trahere. Veruntamen Dei Opt. Max. immenſâ bonitate & miſericordiâ ita ſum fretus, ut ſperem, me meis mox redonandum, quamvis à plærisq; omnibus conclamatum, præſertim tam diuturno & adverſùs omnia, quæ hactenus adhibui, remedia contumaci morbo. Bilis exundans omnes has creavit ærumnas mihi, ut nuper Tuæ Amplit. amanuenſi referre memini. Tuam verò, Vir ſumme & Fautor incomparabilis, in me ac meos humanitatem ac benevolentiam ſingularem qui ſatis prædicem? Qui proximè, quum hîc Altorphii eſſes, planè paternum in nos animum expromſeris: Idcirco adhuc lacrymantes identidem ego & uxor reminiſcimur tantorum meritorum, quantis & tunc & ſæpe aliàs nos cumulâſti, libenterq; fatemur, ſi Parentes noſtri reviviſcerent, plura ac majora ab eorum erga nos benevolentia exſpectare vix potuiſſe. Quare minimè dubitamus, quin ubi primùm commoda occaſio, cauſſam noſtram apud Superiores iterum acturus ſis. In iſta longinquitate graviſſimi morbi, non me fugiunt ſummæ anguſtiæ ærarii: Sed quò in his ſummis meis miſeriis aliorſum confugiam? præſertim ſpe tam benignè ultro oſtenſâ. Deus Vobis benefaciat, Viri & Patroni ſummi, ob hunc paternum, quem toties expertus ſum, erga me ac meos affectum! Bene ac feliciter vale, Magnifice Patrone, & ægrâ manu exaratis ignoſce. Altorphii 17. Julii 1637.

Richterus Virdungo.

SAlutem officioſiſſimam. Quantum vulnus inopinatus Blansdorfii noſtri (heu! non ampliùs noſtri) obitus animo tuo, Virdunge amiciſſime, inflixerit, facilè cogitabit, qui, quàm charus ipſi fueris, quod omnes novimus, non ignorat. Audivimus hac de re teſtimonium in funebri concione publicum. Et certè Patronum atq; Benefactorem amiſiſti haut vulgarem. Sed vivit DEUS O.M. qui illum Tibi dedit, alium defuncti loco vel ex lapide ſuſcitare potens. Feramus igitur, quod mutare nefas, & DEO vias noſtras commendemus, ipſe faciet. Apud hæredum, quos ille ſcripſit, Matrem heroinam Generoſam & Illuſtrem Dominam Kevenhüllcriam, Matronam ſine pari, impetravi, ut ex bonis defuncti quinquaginta florenos numerari Tibi conſenſerit, quos jam per dictos hæredes filios, qui heri ob ritum depoſitionis, quam vocant, Altorphium ſe contulerunt, ut audio, accepiſti. Sed & hoc Te celare non debeo, quod amicus qui-

dam in aurem mihi inſuſurravit, ultra florenos iſtos quinquaginta, etiam aliud honorarium expectandum Tibi fore, ſi defuncto p. m. ſolenni Oratione ſive edi tantùm cures, parentaveris, & illuſtrium hæredum nomini inſcripſeris: De quo quid animi Tibi ſit, certiorem me reddes. Si ita viſum Tibi fuerit, & tantum per vires invalidas licebit, illa, quæ de vita defuncti ad hanc rem pertinent, citra moram ad Te mittentur. Nudius tertius literas à Gronovio, juvene literatiſſimo, accepi, qui Te ſalvere plurimùm jubet, & nunc Lugduni Batavorum editionem Epiſtolarum Caſauboni, Viri incomparabilis, ſingulari ſtudio curat. Scribit, ſe nuper literas ad Te dediſſe, & promittit diatriben ſuam in P. Papirii Statii Sylvas, quæ ante menſem ex officina exiit, tuumq; Commentarium repetitæ lectionis in vitam Julii Agricolæ videre ſatagit. Si exemplar Tibi ad manus eſt, curabo, ut accipiat. Vale. & Salve cum Tuis, & valetudinem tuam cura diligenter. Dab. Noribergæ d. Feſto Jacobi A. C. 1637.

Virdungus Richtero.

SAlutem officioſiſſimam. Ego verò, Magnifice Patrone, etſi perinfirmus adhuc, paullò tamen inpræſentiarum, quàm hactenus, commodior & meliuſculus cupio quamprimum nomen iſtud expungere, ut ſcilicet memoriæ defuncti Mæcenatis optimè meriti diutiùs ne debeam, funebrem iſtam laudationem. Eapropter, quæ de genere, de patria, ac parentibus, vitaq; mortui huc pertinent, quamprimum mihi mitti deſidero. Interim Tuæ Amplitudini gratias ago habeoq;, quas animo concipere poſſum, maximas pro hoc planè paterno in me meosq; affectu, meritisq; maximis & plurimis. O fidem, conſtantiam, benignitatem in fovendo amiculo miram, vel potiùs hisce temporibus inuſitatam; cujus, quoquò me verto veſtigia agnoſco & exoſculor! Sed deſino laudes in os Tibi. Animum tamen meum Tibi notum eſſe confido. Deus Opt. Max. Te ſalvum, ſoſpitemq; quàm diutiſſimè conſervet, ὦ σεβάσμιον κάρα! Raptim Altorfii 27. Jul. Anno 1637.

Richterus Virdungo.

QUæ de vita, Parentibus, genere & patria Nobiliſſimi Dn. Blansdorfii, τοῦ μακαρείτου, ad laudationem illius funebrem, deſideras, Virdunge amiciſſime, nunc demum mitto, non tam meâ quàm illorum morâ, à quibus hæc petenda fuerunt. Tu, quantum per valetudinem licebit, rem perficies, hæredibus teſtamento ſcriptis, quos nuper dixi, haud dubiè gratiſſimum, neq; Tibi infructuoſum. Ad quem finem opera noſtra in poſterum quoq; Tibi non deerit. De animi mei promptitudine non committam, ut quicquam dubitare Tibi liceat,

ceat. Faſciculus tuus ad Gronovium curabitur. Vale, raptim Noribergæ pridie Julias Sextiles A. C. 1637.

Virdungus Richtero.

S. P. Mitto hîc, Magnifice Dn. Patrone, literas Dn. Gronovii, quas ſuperiori ſeptimanâ demum mihi redditas & ſubinde miſſas ad Clariſſimum Dn. Rittershuſium, ad quem maximè pertinere videbantur, ante biduum recepi. Ubi tamdiu hæſitârint, (nam ante tres ſeptimanas de iis aliquid inaudieram) ignoro. Cupit autem, (ut videbis) quam primum ſibi reſcribi. Sed hoc (ut ſpero) mox præſtabit ipſe D. Rittershuſius, modò per valetudinem poſſit: Nam & ipſe graviter jacuit per hosce complures dies. Me autem diuturna valetudo ita afflixit, ut hisce quatuordecim, & quod excurrit, diebus non homo mihi viſus ſim, ſed cadaver, adeò morbus recruduerat! Itaq; petitionem illam de iis, quæ ad genus vitamq; benigniſſimi illius τῶ ἐν μακαρίταις Patroni mei Nobiliſſimi Dn. Blansdorfii pertinent, huc mihi mittendi iterare ſuperſedi. Cæterùm ſuo tempore & ipſius memoriæ & voluntati Illuſtrium hæredum litabitur. Bene & feliciter vale, Vir Ampliſſime, Patrone ſummè obſervande, & hisce ægrâ etiamnum manu exaratis ignoſce. Altorphii XIV. Auguſti Anno 1637.

Richterus Virdungo.

S. P. Quæ nuper de neceſſariis ad parentationem τῶ ἐν ἁγίοις Blansdorfii aliorum morâ mittere non potui, nunc tandem mitto, utpote quæ heri demum accepi: Et quidem illo modo theologico, quo in concione funebri heic ſunt prolata. Plura hæredes Illuſtres nec ad manus habent, nec ſciunt. Tu pro dexteritate tua parentationem adornabis, & quid piè defunctum deceat vel non, facilè videbis: Quod ut commodâ valetudine perficias, diuq; ſalvus cum Tuis vivas, animitus opto. Gronovii literas heic iterum mitto, qui propediem, ſpero, accipiet quæ Clariſſ. Dn. Rittershuſius & Tu ad eum miſiſtis. Curata enim à nobis ſunt diligenter. Vale Noribergæ raptim XVII. Auguſti A. C. 1637.

Virdungus Richtero.

SAlutem officioſiſſimam. Ignoſce, Te obſecro, Ampliſſime & Conſultiſſime Vir, Fautor ac Benefactor ſumme obſervande, harum literarum brevitati. Nocte enim ſuperiori inter cruciatus & anhelitus graviſſimos perpetuis vigiliis actâ, adeò me debilitatum ſentio, ut longioribus exarandis par non ſim. Quod ſupereſt igitur, quam enixiſſimè etiam atque etiam rogo, ut hisce incluſas ſimul ac commodum videbitur, meo nomine Nobilisſimo Amplisſimoq; Dn. Grundherro,

herro, Scholarchæ & Trium-Viro offerendas cures, eiq́; negotium & ſalutem meam meorumq́; quàm diligentiſſimè commendes. Plura jam non poſſum. Proximè igitur. Interim vale quàm optimè, Patrone optimè merite. Altorphii. Kal. Septembr. 1637.

Richterus Virdungo.

S. P. Clarisſime & amicisſime Dn. Virdunge. Ad literas tuas, quibus ſubſidium tuum annuum petiiſti, priùs quàm re ipsâ gratificari Tibi liceret, reſpondere hactenus nolui, ne verbis duntaxat Tecum agere viderer, ubi facto opus eſſet. Occupationum etiam moleſtisſimarum impedimenta, quæ jam antè nôſti, illud, quod nolebam, quò minùs etiam, etiamſi voluiſſem, potuerim, obſtiterunt. Interea non intermiſi, quoties licuit, cauſam tuam commendare, idq́; tamdiu, donec tandem ſubſidium illud impetrârim, cujus moram, etiam quoad Dominos noſtros, non tam voluntati quàm facultati imputabis. De ſalario & tuo mox ſequuturo ſpes mihi facta ſimul. Non eſt igitur, quòd corporis invaletudinem animi ægritudine auctum eas; quin ſpera, dum ſpiras, & in Deo confidere, quod facis, quæcunq́; etiam facies in contrarium apparere videatur, ſtrenuè perſevera. Ego certè nullam occaſionem Te tuosq́; commendandi intermitto, illudq́; Tibi aſſevero, & Dominos Duumviros & Dominos Scholarchas Nobilisſimos Vobis conſtanter favere juxtà, atque rebus veſtris afflictis condolere haut vulgariter. Neque intermittent illud ipſum porrò quoque pro virili facto conteſtari. Vale, &, quantum per valetudinem licet, quam etiam atq; etiam Te curare volo, quid de parentatione Blansdorfii ſperandum nobis ſit, ſignifica. Raptim Norib. XXVI. Octobr. A. C. 1637.

Jacobus Bruno Georg. Richtero.

SAlutem, pacem & gratiam Domini noſtri JESU CHRISTI perennem! Eunt ad Te, Vir Amplisſime, Conſultisſime atque Excellentisſime, fauſtis, quod opto, vialibus, ſeptem primæ laureæ Philoſophicæ Candidati, juvenes ornatisſimi. Quorum unus, qui Orator electus, hoc, quod literis hisce officiosè obſervanterq́; rogaturus ſum, omnium nomine modeſtè petet. Et quæ mea in ſingularem tuam erga ordinem noſtrum humanitatem & benevolentiam eſt fiducia, orando exorabit. Serò quidem illi veniunt, &, uti vulgò dici ſolet, poſt feſtum: Verùm neque meâ neque illorum ipſorum culpâ. Nôſti, Vir faventisſime, quæ tubæ, qui armorum ſtrepitus nos interpellârint, eo ipſo tempore, quando ad honores hosce petendos invitare debuiſſem moribus & eruditione

com-

commendabiles adoleſcentes? Quàm non uno vento agitata, conquaſſata, & tantum non decumanis fluctibus & procellis obruta Academiæ hujus navicula? In qua cùm ſtarem, ſæpe mihi tanquam infelici naviculario in mentem venit illud Pindari: λύξαντος οὔρου, ἐν χρόνῳ μεταβολαί, deſtituto vento ſecundo, quantas & fortunæ & temporum videmus mutationes. Nunc quæ ſint tempora, qui venti, mihi, homini in pacis artibus inque Muſarum circulis occupato, non adeò notum eſt. Neque meum eſſe arbitror hæc curioſè rimari, quin potiùs omnem, quæ nocere poſſit, fortunam, omnes motus & procell[illegible] à magna illa inclytæ Reipubl. Noricæ navi atque cymbulâ hac ſua Academia votis humilibus ardentibusque deprecabor. Interea tamen cùm deſideria optimorum adoleſcentum mihi nota eſſent, & pridem cogitarem de illo Themiſtii Philoſophi & Oratoris Euphradæ, qui in Oratione pro gloria Philoſoph. Conſtantii Auguſti ita ad Senatum: *Num ſi debito Vos defraudare velim, jure mihi Philoſophi nomen tribuere videbor?* Lentum quàm malum nomen videri malui: Et de conſilio & conſenſu Spectatisſimi Ordinis noſtri, ante duarum hebdomadarum dies, eos, qui ſuo merito ſperare poſſent, ad petendos dictos honores invitavi. Et hi quidem adoleſcentes, more uſitato, per Clariſſ. Collegii noſtri teſtes mihi commendati; quos & Tibi, Vir Eminentisſime, de meliore nota commendo, enixè orans & obſecrans, ut non modò benignè eos audias, ſed & mihi poteſtatem tribuas, quâ ad conſueta examina admitti, audiri &, ſi recto ſteterint talo, Bacularii creari & publicè renunciari posſint. Pro quo beneficio Tibi, Vir Magnifice, Clariſſ. Dnn. Collegarum nomine gratitudinem, obſervantiam & cultum ſanctè polliceor. Vale, Vir humanisſime, & petitioni huic meæ pondus ineſſe jube. Dabantur Altorphii d. 2. Februarii Anno poſt Chr. natum 1632.

Richterus Brunoni.

SAl. & pacem à Domino noſtro JESU CHRISTO, θεανθρώπῳ. Septem iſtos juvenes ornatisſimos, quos, ob morum honeſtatem & liberalium artium ſtudia indefeſſa, ut Candidatos primæ Philoſophiæ Laureæ mihi commendâſti, Vir Spectabilis, à prandio hodie audivi, priùs enim per negotia Reipublicæ non licuit. Eorum vota & literæ tuæ & ipſi illi coràm luculenter mihi declarârunt, & quidem ſat citò, quia bene ſatis. Eò autem lubentiùs deſiderio veſtro ſatisfaciam, quò majorem laudem merentur, qui inter Bellonæ turbas pertinacisſimas Muſarum dignitatem ſartam tectam conſervare annituntur, quod etiam media inter tympanorum murmura licere, Tu aliis ſignum tollendo demonſtrare perſevera. Audaciùs enim contrà ire decet, cùm Martis nepotes bonis literis vel vim inferre vel interitum minari animadvertimus. Gaudeant illi armorum ſtrepitus,

pitus, DEI fiduciâ fretis & in muneris ſtatione permanentibus, laus ſua & præmia σὺν Θεῷ nunquam non conſtabunt. Ut igitur juvenum, quos dixi, conatibus honeſtis adſis, in profectus eorum cum Clarisſimis Collegis tuis examine conſueto inquiras, & ubi dignos eos deprehenderitis, primam Philoſophiæ Lauream, &, quæ eam comitantur, prærogativas illis tribuas, atque ſic Philoſophiæ Bacularios publicè eos renuncies, vigore muneris, ab Amplisſimo Reipubl. Senatu & Academiæ Curatoribus mihi demandati, poteſtatem Tibi facio, non dubitans, quin quæ Leges Academicæ requirunt, & Tu, Vir humanisſime, ex officio obſervaturus ſis, & illi examinandi re ipsâ demonſtraturi. Vale, Dabam Noribergæ d. 3. Februarii A. C. 1632.

Bruno Richtero.

SAlutem cum obſervantia & officiis debitis. Etſi nunc quoque ſatis audacter facere videor, Vir Amplisſime & Conſultisſime, Pro-Cancellarie dignisſime, Domine & Fautor honoratisſime, quòd literulis meis Te interpello: Tamen dum & tempus & officii ratio admonet, ut in publ. negotio opem & benevolentiam tuam rurſus implorem, mihi propter catenatas occupationes tuas intempeſtivo interpellatori veniam dabis, ſpero. Ipſi quatuordecim dies ſunt, quando pro more ad petendos ſummos in Philoſophia honores publicè affixo programmate invitabam adoleſcentes & juvenes modeſtos & eruditos, qui inſignem MAGISTERII titulum & honorem illum ſuo merito ambire famamque illam publ. cum laude ſuſtinere poſſent. Et eam quidem in ſpem commendati mihi à Clariſſ. atque Doctisſimis Dnn. Collegis meis tredecim hi juvenes, quorum unus & ſua & reliquorum competitorum vota & deſideria Tibi, Vir Eminentisſime, eâ, quâ par eſt, reverentiâ & modeſtiâ exponet, quorum hæc ſumma eſt, ut benignè mihi concedas, quo omnes & ſinguli hi juvenes ad conſuetas probationes & examina admitti, &, ſi recto ſteterint talo, teſtimonio publico ornari, & Philoſophiæ Magiſtri renunciari ritu ſolenni posſint. Quæ ipſa jam mea quoque eſt officioſa petitio, in primis cùm de plerisque mihi conſtet, eos cum magna laude perſonam hanc ornaturos. In aliquibus mediocritas ſatis fecerit, quam fortasſis ſatis parati ſunt, qui ad Chriſti Prophetarum & Apoſtolorum Sapientiam diviniorem illam & ſublimiorem indefeſſo curſu pergant. Utrisque facilem Te præbebis, Vir Excellentisſime, & quæ ſingularis tua erga Ordinem noſtrum eſt humanitas & benevolentia, optato reſponſo iſtos beabis. Quam fidem benevolentiam Tuam juvenes iſti gratâ mente agnoſcent & deprædicabunt: Quin & Ordinem Philoſophicum novo beneficio Tibi devincies. Vale, Vir faventisſime, Reipublicæ, Patriæ Muſisque Altorphinis diu

[illegible] ſuperſtes. Datum in Muſeo d. 26. Maji Anno poſt Chriſtum natum 1632. Altorphii.

Richterus Brunoni.

S. P. Ex heſternis literis tuis, ut &, quæ juvenes iſti 14. modeſtiæ atque eru-[illegible] laude commendati per oratorem doctum & diſertum coràm apud me [illegible] quid à me petatis, luculenter intellexi. Iſti voto veſtro ego & ex [illegible] demandato, & pro meo in Philoſophiam amore haut vulgari lubens [illegible] annuo, & quidem non abſque admiratione cum gaudio quodam conjuncta, quòd Numinis providentia ſingulari, ut ego quidem arbitror, accidit, ut inter tot damna bellorum publica, quæ doctos cum indoctis diminuunt valdè atque conſumunt, tantus tamen Candidatorum numerus ſeſe offerat, quantum ego, ullo pacis tempore, in Athenæo noſtro non memini. Neq; [illegible] Baccalariorum laurea prima ad tempus per [illegible] Magiſtrorum laureâ ſupremâ aucta red-[illegible] omni animi contentione Minervæ alumnos niti decet, [illegible] Muſarum honori deeſſe videri potuiſſet, quantitate no-[illegible] leatur. Non poſſum igitur non petitioni tuæ hone-[illegible] deferre, ac provinciæ Tibi, Vir Præſtantiſſime, poteſtatem facio, ut cum [illegible] Collegis tuis, Philoſophis, Viris mihi amiciſſimis, in juvenum [illegible] quos dixi, ſtudia pietatis atque Philoſophiæ modo, quo par eſt, & leges [illegible] Academicæ præſcribunt, inquiratis, &, ſi eos dignos ſupremis hu-[illegible] honoribus deprehenderitis, in publicum ad capeſſenda meri-[illegible] conſueto tempore ſiſtatis. Quod ut feliciter & abſque Bellonæ [illegible] in honorem DEI Ter Opt. Max. & Eccleſiæ atque Reipubl. emolumentum, et & Candidatis iſtis [illegible] proſperè eveniat, atque pul-[illegible] ſuccedat, etiam atque etiam ex animo voveo! Vale Amice acceptiſſime. [illegible] d. 28. Maji Anno Chriſti 1632.

Bruno Richtero.

SAL. & pacem Domini noſtri JESU CHRISTI! Salvos ad nos rediiſſe ca-[illegible] reliquos, excepto unico Dn. D. Nœttelero, Pro-Rectore [illegible], cujus reditum tot bonorum deſideria exoptant, ex nuperis generi [illegible] Te jam antè certiorem factum exiſtimo, Vir Ampliſſime, Fautor [illegible]. Re[illegible] & corpore & mente, quæ noſtra erant vota, ſalvis [illegible] & ſervatas fuiſſe prorſus mihi per-[illegible] quo [illegible] perpetraſſent [illegible] illi [illegible]. DEO [illegible] immortales agimus gratias, qui ex ungu[illegible]bus

 har-

harpiarum iſtarum nos eripuit, in quos qui devenıunt, a[illegible] lytro ſuam luunt innocentiam, vel potiùs culpam illam, quà D[illegible] didimus infenſum. Diu eſt, quòd hiantes iſti corvi per medium [illegible] patriam noſtram dulciſſimam, artium quondam nutriculam c[illegible] volantes, ſanguine & lacrimis pauperum paſcuntur, quorum vi[illegible] De Pro-Rectore noſtro nihil audimus præter ea, quæ pro[illegible] ta loquar, vel potius dubiæ fidei N. perſcripſit: Dn. D. N[illegible] noſtrâ mitiùs tractari. Tubicinum caduceum ſalvum Nori[illegible] mus, modò juris gentium gnara fuerit gens barbara & imm[illegible] plus ſatis de his, quæ Tibi, Vir optime, lectu ingrata & m[illegible] ſa ſunt. Unicum reſtat, Vir faventiſſime, quod nunc etiam at[illegible] go ſciſcitorve: Ignoſce liberiùs interpellanti. Appetit, quod n[illegible] quando mihi non modò de argumento oratiunculæ, ſed etiam de a[illegible] nitatem renunciationis Magiſtrorum futurorum cogitandum eſt. [illegible] nunc interpellant milites, nec locus, nec tempus, alius paneg[illegible] nobis commodare videntur, tribus, quæſo, verbis ad me perſc[illegible] de re Nobiliſſimi Scholarchæ captent conſilii. Retulit mihi h[illegible] Dn. [illegible] nerus, & reliqui JCti, etiam in ſua Facultate honores ſummos pe[illegible] ſuo merito expectare duos Viros præſtantiſſimos Dn. B[illegible] & Dn. Schillerum LL. J. Candidatos qui antehac in probationibus [illegible] que D[illegible] ne inaugurali bene ſtetiſſe dicuntur. Utramque renunciationem [illegible] do fieri velint Domini noſtri Magnifici, ut me edoceas, rogo. T[illegible] nentiſſime, cum tota Domo divinæ protectioni fideliter commendo. [illegible] in Muſeo d. 17. Junii Anno 1632.

Idem Eidem.

Εὐημερεῖν!

PRodierunt tandem in lucem panegyrica noſtra, Vir Ampli[illegible] & C[illegible] tiſſime, Fautor & Promotor æternùm colende, & ni fallit op[illegible] μάτων τυπογραφικῶν. Id enim operam mecum dedit Rev. Dn. D. [illegible] pater meus honorandus. Non dubito tua, Vir Emine[illegible] felici ſidere! De meis quid ſperandum vel metuendum, nondum [illegible] tè Themis obliquis metuebitur hirquis, cui tamen longæ Deæ [illegible] malè! Vivunt interdum Doctores, qui in luce Academic[illegible] Magiſtellum, niſi ἀνδράποδον, quem pro arbitrio, ſi [illegible] munt. Sed enimvero hæc premenda tantisper alto animo, [illegible] erumpat livor, ubi palàm teſtabor, ſi opus fuerit Θεὸ συμμα[illegible]

[illegible] hac editione nihil aliud quæſiviſſe, quàm ut adoleſcentes ſtudioſi [illegible] ſive incitamentum, Evergetæ verò mei gratæ mentis ho[illegible] vel potius debiti mei ſyngrapham. Quæ in præfatione vel Epiſtola [illegible] mea ad complendam paginam addita ſunt, neminem, niſi judicem [illegible], offendere poterunt. Generalia ſunt, nihil ad Titium vel Sem[illegible]. Nemo eſt ni fallor, ex omnibus Dnn. Profeſſoribus Publicis (di[illegible] ore) qui tam tenue habeat ſalarium quàm ego in pari cum aliis labore. [illegible] ad ferendum annonæ excandeſcentiam. Niſi odioſa foret Ma[illegible] Dnn. Duum-Viris cantilena vel petitio, Te interceſſore, Vir faventiſſi[illegible] em aliquid libello ſupplice, fortaſſis juſtâ condolentiâ, ſi non aliâ cauſſâ [illegible] ſubſidii vel auctarii loco aliquid darent. Qua in re propediem, cùm in [illegible] venero, tuo mihi opus erit conſilio. Certè antehac utrumque, in primis [illegible] & Nobiliſſ. Dn. Andream Im Hof, Patronum habui faventem optimè. [illegible] & operâ Nobiliſſ. Dn. Pömeri, qui eſt à Secretis Duum-Viralibus &c. [illegible]us ipſe eruditorum Fautor, aliquid impetrarem. Si fert occaſio & pa[illegible] Procerum illorum benevolâ interceſſione juva, en fidem! non feceris im[illegible]. De redemptione λύτρων noſtri penè deſpero, non tamen deſperante [illegible]ſſ. Viro Dn. D. Agricolâ, qui, ni fallor, amotis arbitris & periculi vel [illegible] ejusdem ſociis, ſibi, ſi poteſt, vigilabit. Verùm non permittent inclyti [illegible] noſtri, ut excludamur, quibus fortè conſtat de ſententia Sereniſſimi Re[illegible]ſſimæ memoriæ Herois &c. pro rata nos participaturos de futuro [illegible] quod ſperandum iterum commodo. Sed quid hiſce jam Te detineo, Vir [illegible]? Vale diu patriæ Tuisque meisq; ſuperſtes! Altorphii in Muſeo d. 26. [illegible] Anno 1613.

Idem Eidem.

S[illegible]em cum obſervantia debita. Adamum Staden / juvenem ingenuum [illegible]umque, qui has Tibi, Vir Magnifice, Domine & Patrone meritiſſime, [illegible], vel Parentis in arte ſua celeberrimi, nomine diligis, ſcio: Ut autem eun[illegible] ſuo merito ames, ſi opus eſt hoc rogare, vehementer etiam atque etiam [illegible]. Neque enim ille paternam ſolùm artem, ſed & noſtras egregiè didicit, [illegible] ſpecimen publicæ eruditionis haut contemnendæ. Ex [illegible] Parentis & Patronorum, ni fallor, conſilio ad facultatem Juridicam aſpi[illegible]. In quo conatu eum ſtipendio Nobiliſſ. Dnn. noſtrorum indigeat, Tu, quæ[illegible], Vir eximie, verbo, ſi fert occaſio, adoleſcentem in ſpem meliorem natum [illegible], non modò honeſtiſſimus Parens ex reliqua ſobole in hoc præcipuè Se[illegible], ſed & Respubl. vel Scholæ aliquando ſibi habeant Organon ſalutare.

Ego, ut intelligis, eundem valdè amo, dignumque optimorum Virorum [illegible] judico, ideoque & Tibi ipſum tanquam meum commendo. In [illegible] des ad caſtra Tulliana, idque ex præſcripto Legum D[illegible], transimus, ſed ita, ne deſertores Lycei Ariſtotelici videri p[illegible] quicquid Clariſſimi Virorum D. Scherbius, Giphanius, P[illegible], [illegible] quicquid erudita Græcia in hoc genere condidit, grata συ[illegible] in [illegible] philoſophantium conjungimus. Probavit hoc meum ſtudium non [illegible] Univerſitate Doctor, quod mirabar. In quo tamen judicio etiam [illegible] videndum, ne, quæ Medicorum aliàs cura eſt, in oculis meis [illegible], quæ majora mihi mea exhibeat, quàm revera ſint. At enim hæc bo[illegible] teſtor, me nullo alio conſilio hæc ſuſcepiſſe, quàm ut [illegible]am [illegible] adoleſcentiæ ſtudioſæ meisque auditoribus, quibus ex officio, & [illegible], ex Lege Ciceronis officia interpretor; utque relictis putidis Scholaſti[illegible] turbidis recentiorum nonnullorum rivulis, ad limpidum Philoſophiæ [illegible] tem per laudatas dicendi artes aſſurgeret. Hoc meum votum, cu[illegible], Deum ex animo veneror. Sed enim & hoc nunc mihi cogit[illegible] do Tibi, Vir eximie, Inclytisque Reipubl. Noricæ Patribus ex d[illegible] facultate meâ redhoſtiam. Feciſſem primo die, niſi ruminati [illegible] in tempore exhibitum ex die in diem videretur majus. Videbo [illegible] quid præſtare poſſim tantis meritis non omnino indignum. [illegible] dum, ſithus domi non fuerit, facetiarum Magiſter me pridem do[illegible]. [illegible] Gratiæ & Muſæ denegaverint, meginabor, quod in triviis blatit [illegible] dò agnoverint Evergetæ, me nunquam fuiſſe ingratum. Vota [illegible] viduæ G. ut verè ſecunda ſint & Sponſo & Sponſæ, ex animo prec[illegible]. [illegible] præſagium fallit, rata erunt ex parte contrahentium ſuffragioque eorum, [illegible]rum intereſt conſentire. Vale, Vir eminentiſſime, quemque ſemel [illegible] piſti, ampliùs patrocinio dignari ne deſine. Salvento, quotquot in do[illegible] tra eandem mihi ſtudiisque meis favent. Altorphii dabam feſtin[illegible] d. 14. Octobr. Anno 1633.

Idem Eidem.

SAl. cum obſervantia. Diu cogitavi de argumento, quo commodè Magnificis & Munificentiſſimis Dominis noſtris gratias ag[illegible]em, & [illegible] συγκρισις vel comparatio duorum magnorum Principum, Guſtavi [illegible] Guſtavo Magno nepote, utrique victorioſi & glorioſi. M[illegible] legere in Saxonia Chytræi, at cujus Viri! lib. 9. ſingulari [illegible] illum in patria hoc egiſſe, quod poſterior in Germania &c, [illegible]

co[illegible]

commemorationem, non tamen ſine T. A. conſilio, prædictis honoratiſſimis Hominibus [illegible] inſcripſiſſem. At enim ſunt cauſæ, quæ in iſto me propoſito impediunt. Ne verò neceſſarium gratitudinis officium neglexiſſe viderer, bucolicum [illegible] hoſtimenti loco exhibeo. Placuit enim Cl. Dn. Virdungo meo, [illegible] Tibi, mihi aliisque ſatis perſpecta: niſi forte aliquid damus affectui. Me enim ut filium amat candidè & conſtanter. Utut verò fuerit [illegible] hac tempeſtate hoſtimentum, promi non poteſt ex fundo ὀλιγοκαλά-[illegible], ut Ennius quondam ſcripſit, ipſa eruditur calamitas. Imò, quod [illegible] t p[illegible]a, ingreditur. Quæ, ni fallor, ratio eſt, quare prædictus Dn. Virdungius hactenus de tua Oratione nihil reſponderit. Sibi, ut colligo, & [illegible] valdè movit. An verò fruſtra hoc? cùm adeo ipſi hoſtes Herois [illegible] gloriosiſſimi virtutes non ſine præconio agnoverint? ſic ſumus homines [illegible] ſecuri nimis, novercante meticuloſi. Quanquam nunquam illi noſtro bona mens deſit, & in multis aliis vidi, quàm arctè teneat illud [illegible]: Non moveri. Stateram Eryci Puteani reddidit, egitque gratias plurimas, quam una cum verſiculis meis accipies. Et horum quidem ſi plura [illegible] amicis, qui non abhorrent, admitteres, darem libens. Epithalamia Dn. Sponſo (quem plurimum cum dilecta gaudere jubeo) tempeſtivè mittentur, [illegible] operam, ne quis ſit in mora. Faveat DEUS votis ſecundis! Dn. [illegible], qui eſt à Secretis Academicis per literas rogavi, ut verſiculos [illegible] Epiſtola Magnif. Senatorum Ordini exhibeat. Fecerit haut dubiè libens, [illegible] meiq; totus faveat. Spero alios me & in poſterum benignos habituros Magnif. Dnn. noſtros propter Te Mecœnatem, imò Parentem. Quem, [illegible] Dnn. Ordinem DEUS conſervet incolumes, donet vitam pro[illegible] felicem conſiliorum ſucceſſum! Vale, Vir faventiſſime, divinis auſpiciis [illegible] domo incolumis &c. Dabam feſtinans in Muſeo 5. Non. Novembr. Anno Christi 163[illegible]. Altorphii.

Idem Eidem.

S. P. D. Ampliſſime Dn. Pro-Cancellarie, ipſi vix quatuor dies ſunt, cùm [illegible] Te negotiis devinctum coram interpellarem. Ecce Tibi denuò meæ, [illegible] verecundæ, interpellant literæ. Tua certè humanitate invitatæ ad Te crebro ire geſtiunt, etiamſi ſcribendi argumentum novum non ſit præter illud, quod de inopia mea pridem Tibi innotuit. Equidem de propenſiſſima Dominorum [illegible]orum voluntate nullus dubito, quam adeò mitiſſimâ reſponſione [illegible] petitionem meam declarârunt, tamen ne memoria ipſorum propter [illegible] easque difficilimas occupationes effluat, tuâ adhuc interceſſione mihi

opus eſt. Nôrunt ipſi, qualia nunc, proh dolor! ſint tempora, [illegible] mihi ſupellex; imò quanta in fundo meo calamitas! Agnoſcunt [illegible] Philoſophi noſtri oraculum *ἀδύνατον, ἢ οὐ ῥᾴδιον καλὰ πράττειν* [illegible] Prudentiſſimo itaque conſilio ſuffragioque benigno, poſt v[illegible] & curas meas, antevertent, ſpero, confidoque, ne in mentem [illegible] Oveni Guntheri, Philoſophi Ariſtotelicæ quondam Profeſſo[illegible] Julia: *Cùm aliarum Facultatum Profeſſoribus de affluentia rerum [illegible] vita uſum cultumque continentium, quàm perſonarum dignitatem [illegible] affatim proſpectum ſit, ſolius Philoſophia cultoribus ita tenuis [illegible] ut lautiore conditione ſtipularum lectrices, aut teſtas & ollas di[illegible] totam torquendo culinis celebrantes vivere videantur, quàm qui a[illegible] eminentes veritatis & juſtitia perquirendo momenta rei cu[illegible] nunt fundamenta, nec aliud quicquam contendunt, laborant, &c. ut [illegible] pravitatis evulſis radicibus ſibimetipſi reſtituatur homo. Unde p[illegible] negligi, paullò pòſt ſcholis, omnino excludi, & unà cum illis, quidquid e[illegible] univerſa humanitate, præclarum exiſtimatur, collabi contingit.* Hæc [illegible] ille doctiſſimus haud paullò confidentiùs pro veritate locutus. [illegible] *αὐτάρκεια* præclara ſemper viſa virtus eſt; ſed tamen neceſſitate coge[illegible] aliis adverſùs famem, quâ non poteſt atrocior eſſe hoſtis uſus, a[illegible] non quidem ferrea, ſed placida & philoſophica, qualibus & ipſa [illegible] humanitas. Et ita quidem vinci Tibi, Vir eminentiſſime, & i[illegible] Do-minis noſtris honorificum erit, & ad æternam famam glorioſum. V[illegible] blicæ & Univerſitati incolumis, ſemperq; fœlix, Vir faventiſſime, & [illegible] gis, quàm eruditæ ſcriptioni ignoſce. Altorphii VII. Calend [illegible] Chriſti 1634.

Idem Eidem.

ANnare & perennare feliciter! Veteris formulæ votum h[illegible] rum malorum, quà publicorum, quà privatorum quaſi inc[illegible] tiam & miſericordiam altiſſimi repeto; quæque odioſa, dira, tri[illegible] ta, deprecor. Grata verò læta, ſalutaria, amica, Tibi, Vir Conſ[illegible] ne honoratiſſime, tuiſque imò omnibus omnino Ordinibus DEO [illegible] ſiæ, Reipublicæ, Scholis ex toto corde opto & precor! Pridem [illegible] ràm (eram enim nuper in urbe) ſi tempus quod propter feſti[illegible] ſtitiumque hyemale vix uni & alteri negotiolo expediendo vel e[illegible] bat, permiſiſſet. Abuſus utique fuiſſem iterum tuâ humanitate, [illegible] ſimus ipſe ſemper me ſæpe interpellatorem intempeſtivum non [illegible]

[illegible]

[illegible] omni officio dignari conſueviſti. Quam quidem facilita[illegible]am tuam, Vir optime, erga me ſingularem tacitus ruminor, [illegible] interdum a[illegible]ciam indecoram damno. Ante bimeſtre venerant [illegible] Nob[illegible]ſſ. Dnn. Scholarcharum ad me perſcriptæ, quibus [illegible] in urbem. Quando verò eo ipſo tempore nos Altdorfenſes in præ[illegible] verſabamur periculo, ita ut civium alii trucidarentur, alii caperentur, [illegible]anſionis & moræ humiliter precabar. Quam excuſationem uti li[illegible] verbis certiorem me reddidit Rev. Dn. M. Cornelius, Compater meus [illegible]dus, non modo approbârunt Inclyti Domini noſtri, ſed & conſilium de mea perſona mutârunt. Venerant eodem tempore mihi literæ Lipſia ab amico, qui inter alia in negotio pacis publicæ quam tot - labentia ventis. folia [illegible]runt hactenus, de diffidentia mea mecum expoſtulaverat, neſcio quid de [illegible] cujusdam Principis fide præfatus omnia de pace rata & transacta [illegible]. Utinam verò! Mihi profectò nuncium de pace aliquid monſtri [illegible] videtur. Non propter eos, quorum fides perſpecta; ſed propter alios, [illegible]per hac προφάσει uti videntur, donec in diutina & magnifica delibera[illegible]que veterno pleriſq; conſilium deficiat & pecunia. Quid ergò facturi? An quod aucupes, qui, poſtquam incautas & cantu dulci allectas in naſſam avi[illegible] conſtrictas detinent, eas non dimittunt, ſed enecant? Idque cum ſarcaſ[illegible], [illegible] uſus accipiter in apologo apud Heſiodum, Poëtam & veterem & ſa[illegible], cum luſciniam curvis unguibus correptam necaret. Certè ſæpe mihi [illegible]tem venit artis cujusdam, quam graphicè depingit D. Chytræus, Vir de [illegible] & pleriſque aliis provinciis egregiè meritus, in epiſt. ad Illuſtriſſ. & [illegible]mum Wenceslaum à Budowiz, Legatum Cæſareum &c. ita ſcri[illegible]: *[illegible]anus Belgas, inſtituta per ſpem pacificatione, Coloniæ ingentibus copiis [illegible]em redigere ſatagit. Opitulares ſocius magis, quam hoſtibus, moleſti ſunt. [illegible] ſtatua: Civitates plebis inconſulta impetu agitantur, omnia perturbatio[illegible] DEI plena:* Quæ verba niſi ad ſua tempora retuliſſet prudentiſſimus [illegible], vaticinium noſtrorum fuiſſe dicerem. Quantumvis hoc omnino dicen[illegible], [illegible]dum mutatis perſonis exercere hiſtrioniam. Sed manum de tabula, [illegible] homini Scholaſtico objiciatur illud: Tu verò cucurbitas pinge, quan[illegible]m horum nihil ſcis. Precor Principem pacis æternum, Dominum & [illegible]ptorem noſtrum Jeſum Chriſtum, ut ipſe ſuam nobis largiatur pacem, [illegible]ndus dare nequit, utque mentes noſtras per ſpiritum ſanctum ad bea[illegible] migrationem ex turbulentiſſimo hoc mundi ſalo præparet, inque fiducia illa [illegible]rmet! Vale & ſalve, Vir honoratiſſime, Altorfii ſcribeb. Anno Chri[illegible]1635. V. Idus Januar.

Richte-

Richterus Brunoni.

S. P. Eruditiſſime Dn. M. Bruno. Quòd non ita pridem, [illegible] me inſalutato diſceſſeris, excuſationem tuam facilè accipio. [illegible] quum quicquid tunc prætermiſſum videri poterat, nunc abundè ſatis, & quaſi cum fœnore, quod bona nomina ſolent, literis tuis mihi longè acceptiſſimis [illegible] ſtiteris. Atque ita quidem, ut gratiam me Tibi debere lubens meritoque [illegible] ſcam: Tum pro voto illo tuo amiciſſimo, tam pro adjunctis Exercitiis [illegible] cademicis, quæ virtutis atque diligentiæ veſtræ teſtimonia [illegible] orum inſtar habeo: Tum verò & pro illo, quod ex D. Chytræo tam prudenter & appoſitè attuliſti. Quod tantum abeſt, ut pro Scholaſtici hominis ſive [illegible] ve conſilio accipi debeat, ut optandum potiùs ſit, talibus mo[illegible] hoc eſt, ſapientiſſimis, locum, quem merentur, in aulis atque Re[illegible] concedi. Certè non tam frequenter vapularemus publicè. Ut nunc [illegible] Heſiodum tuum, cujus Alcæum πλεῖστον ἐν ἀνθρώποις χλέος ἐστιν, & qui, [illegible] Pindaro, ante alios Sophiâ præſtantior omnes, vel ut ipſe χ[illegible] ſuaviusque ſuâ linguâ ἀνθρώποις μέτρον. Tu, quæſo, cum tui ſimi[illegible] mis atque literatisſimis in amore ipſo erga nos perſevera, & eju[illegible] utile dulci miſcent, animum hunc beare ne deſiſte: Id quod pro [illegible] nunquam non ſtudebimus. Niſi graveris, velim Epiſtolam [illegible] D. Chytræi, ubi extet, ſignifices, ut integram legere posſim. Ex particula enim [illegible] legâſti, ut ex ungue leonem agnoſco, & autorem, cùm illa ſcriberet, [illegible] manducâſſe exiſtimo, ita vates fuit nequaquam vanus noſtri [illegible] proh dolor! exulceratisſimi, quo ἕτερος ἑτέρῳ πάλιν ἐξαλαπάξει. [illegible] Aſcræana, ad quæ ſalivam mihi moviſti, αἶνον illo accipitris & [illegible] num imperii ſtatum accommodatisſimo, cujus lectio ut de[illegible] pungit. Sed Tu vale, & Virtuti tuæ ulteriùs quoque Te i[illegible] rib. X. Calend. Februar. Anno 1635. quem Tibi, tuisque, ut & [illegible] quàm felicisſimum comprecor, animitus optans, ut pace per [illegible] CHRISTUM JESUM, DEI Filium, Dominum ac Servatorem noſtrum, tandem reſtitutâ, Academiam ſalvam atque florentem & [illegible] videre nobis contingat! O utinam, Utinam! Vale iterum, A[illegible] me, & ſalve.

Bruno Richtero.

S. P. D. Redditæ mihi heri veſpere à tabellario literæ tuæ, Vir M[illegible] & Conſultisſime, Domine & Patrone honoratisſime, ad qu[illegible]

reſpon-

reſponderem prolixiùs, modò abiturientium feſtinatio permitteret. Præcipuum fuerit de locorum Epiſtol. D. David Chytræi. Habui in excerptis meis editæ alias Hanoviæ Anno 1614. in Octav. Quarum quidem uſuram mihi conceſſit Dn. Tydæus, Collega honorandus, qui illum ipſum librum pro theſauro habet, quique dono pridem me dignatus caro & grato, nimirum Orationibus illuſtribus de Carolo V. Ferdinando, Maximili. II. & plærisque aliis Heroibus & Principib. Megapolitanis, quà Viris quà Fœminis &c. Epiſtolæ illæ curâ filii Davidis editæ Hanoviæ, Anno, quo dixi. Eſtque illa ad Wenceslaum à Budowez in medio cum reſponſoria erudita ejusdem Illuſtriſſimi Legati. Hæc habui jam reſpondere feſtinans, ubi tamen non poſſum non pro favore & propenſiſſima tua erga me voluntate & benevolentia gratias agere maximas, Vir eminentiſſime, quem, plurimorum beneficiorum memor reverenter colam, dum vivam ἀσχάζων ni πράττειν τὰ ἴδια. Vale, Vir omnium optimè. Altorfii Anno 1615. d. 29. Jan.

Idem Eidem.

AMpliſſime Conſultiſſimeque Dn. Pro-Cancellarie, Fautor honoratiſſime, Evergeta bene merentiſſime &c. Cùm Alexander ille Magnus ad Lampsacam urbem animo hoſtili & implacato accederet, Anaximenem, Virum Lampsacenum, prudenti conſilio eundem à Patriæ ſuæ excidio avertiſſe accepimus. Imminere nunc exitio noſtro audimus non quidem hoſtes, ſed amicos, (tales enim haberi volunt) decuriones & cives opidi hujus, qui ipſi toties totiesq; Academicorum ope & conſilio adverſùs hoſtem uſi, ſi non omnino ſalvi evaſerunt, miriorem tamen ſemper hoſtem experti ſunt, hi, inquam, tot beneficiorum immemores beneficium immortali cum laude nobis ab Illuſtri & Generoſo copiarum Bavaricarum Duce WAHLIO conceſſum, ſumma cum injuria præripere acriter contendunt. Qua de re cùm literæ noſtræ ad Inclytum Senatum Noribergenſem, tum ipſe Tibi, Vir Eminentiſſime, dilectus referet Dn. Peterus, gener. Rogamus itaque, Patrone faventiſſime, ut nunc quoque nobis Anaximenes ſis, id eſt, conſilio fideli adſis & intercedas, ne quid horum per ob- & ſubreptionem poſſit accuſatio. Et quando pridem plerique noſtrûm per Dardanarios iſtos ad mendacitatem redacti, Pararius, qui ſumus, eſſe digneris, ut finito propediem ſemeſtri ſalarium, & quod aliquibus Dnn. Profeſſorum reſtat repræſentetur. Quod quidem beneficium, ſi reliquis iisque maximis, quibus obſtrictos nos ſibi reddidit T. Amplit. adjunxerit, gratiam nobis debitam, in primis verò votum ſincerum piumque pro felici Anni hujus, quem auſpicati ſumus, ſucceſſu offerimus. Vale, Vir faventiſſime, & petitioni huic ge-

minæ noſtræ pondus ineſſe jube. Dabantur Altorphii d. 18. Januar. Anno Chriſti 1636.

Richterus Brunoni.

SAl. & Offic. Magnifice Dn. Rector, Amice plurimùm honorande. Nihil opus fuit, in Academiæ poſtulatis æquiſſimis, Anaximenem illum, cujus exemplum allegâſti, imitari, qui, referente Pauſaniâ, patriam Lampſacem contra hoſtis Alexandri Magni ſævitiam vafro conſilio, hoc eſt, contrarium illius petendo, quod Rex iratus jurejurando minatus fuerat, ab interitu vindicavit. Ipſe enim Senatus noſter Inclytiſſimus ejusque Viri principes, quibus cauſſam veſtram prudenter commendâſtis, poſtquam literas Univerſitatis à genero chariſſimo, Dn. Iberero, debitâ fide atque diligentiâ oblatas perlegerunt, facilè petitionibus veſtris annuêre, votique compotes Vos reddere æquum judicârunt. Id quod ex literis Ampliſſimi Senatus pleniùs intelligetis, &, quem dixi, gener haut fruſtrà à Vobis ablegatus pluribus referet. Eſt igitur, quòd de ſucceſſu iſto DEO agamus gratias, & Academiæ noſtræ gratulemur, etiam atq; etiam optantes, ut Numen Favonium iſtum conſtanter ſpirare ſinat, & quod bene decretum eſt, bono cum effectu perfici largiatur! Sed ecce, dum læta hæc ſcribimus, triſtis advenit nuncius de caſu Schwenteri, heu! non amplius noſtri, repentino; quem paulò poſt obitum uxoris, geminorum puerperæ, & infante altero denato, priùs, quàm in lucem edito, deceſſiſſe, magno cum dolore cognovimus. Quis enim fatum hoc triſte funeris triplicis non doleat? Quis jacturam Viri iſtius in linguis orientalibus & Mathematum ſcientiâ verè incomparabilis, & ad miraculum usque docti non lugeat? παχύδερμος ſit, oportet, qui v[illegible]us hoc Academiæ non ſentiat, non æſtimet, non exhorreſcat. Sed ita rerum humanarum ſors eſt, miſcentur triſtia lætis, & quæ ſæpe minimè putamus, eveniunt inſperata: Fruuntur autem illorum animæ nunc beatitudine æternâ. Confirmemus ergo & nos animos noſtros perpetuitate rerum divinarum, ad quam adſpiramus æternitatis alumni, cujus illi jam Candidati facti ſunt, & Rectorem omnis Univerſitatis omnium ſupremum, DEUM Opt. Max. rogemus, ut ſalutari remedio damnum hoc noſtrum reſarcire non dedignetur, cujus providentiæ M. T. cum Univerſitate, Anno hoc novo & plurimis cum DEO ſequuturis animitùs commendatam volo. Vale Dab. Norib. d. 19. Januar. A. C. 1636.

Bruno Richtero.

S. Obſervantiamque cum officiis debitis! Ampliſſime & Conſultiſſime Dn. Pro-Cancellarie, Fautor & Patrone plurimùm colende, Effectu (quod unicè

unicè proximis & optaveramus & rogaveramus literis) non conſilii modò Anaximeni apud Pauſan. Elic. 2. recepto, cauſſam noſtram in Senatu Nobiliſſimo Urbis defenſam ad votum, imò ſupra votum, & Tibi & nobis multùm gratulamur. Quæ res quoque feliciter vertit Dn. Ibero noſtro, in hoc negocio parario: Sed enim infelices nos, orbatos Collegâ & Compatre, imò, quod gratus profiteor, Præceptore bene merito, quem in promotione ad honores Academicos laudatorem, in nuptiis meis γαμοςόλον, inque vita & munere cùm publico tum privato fidum Paraſtatam habueram. Qui annos aliquam-multos Academiam hanc publicè privatimque docendo celebraverat ornaveratq;. Ideoq; quem Tu Amicum, Vir honoratiſſime, nos lugemus ut Collegam & Parentem SCHWENTERUM, heu! quondam noſtrum. Enimverò

Felices repute noſtros, vereq, beatos
In Domino vitam qui poſuere ſuam.

Autem vellent caſus iſti, ut colligentes reculas ipſi quoque de migratione in cœleſtem Academiam cogitemus, quod Tu quidem, Vir optime, piè non minus quàm ſapienter mones. Nobiliſſimum Scholarcharum Ordinem caſus iſte & deceſſus Viri celeberrimi haud dubiè valdè commovit, ideo in primis; quòd non facilè habituri in poſterum Virum, qui utramq; Spartam (Orientalium linguarum & Matheſeos Profeſſionem) pari felicitate ornaverit. Precamur verò æternum & ſapientiſſimum bonorum ordinum omnium autorem & conſervatorem, ut miſereatur noſtri, & hanc Univerſitatem cum Inclyta Republ. Norica ſalvam & florentem poſt tot & publicos & privatos caſus & clades præſtet, conſervet, tueatur! Vale, Vir faventiſſime, & præfeſtinæ & ineruditæ ſcriptioni huic & nuperæ per humanitatem tuam ſingularem ignoſce. Dabam Altdorphii 20 Januarii A. Chr. 1636.

Idem Eidem.

MAgnifice & Conſultiſſime Dn. Pro-Cancellarie, Patrone plurimùm ſuſpiciende. Quatuor Candidatos noſtros ſupremam Philoſophiæ lauream ritè prenſantes, Guolfgang-Jacobum & Georg. Chriſtoph. Mülleros, Fratres Germanos, Noricos, & illum quidem Opidi Cantorem: Nec non Danielem Wülfferum & Johannem Fabricium, Norimberg. à Cl. Dnn. Collegis de meliore, quod ajunt, nota mihi commendatos, Tibi jam de eadem etiam atq; etiam commendo, rogoq;, ut pro innata humanitate tua non modò benignè illos audias, ſed & mihi cæteriſq; Dnn. Collegis meis poteſtatem facias, ex legum præſcripto cenſurâ haud paullò accuratiore mores eruditionemque eorum explorandi: Et ſi digni deprehenſi fuerint, ſupremos iisdem in Philoſophia ho-

nores conferendi. Quod quidem pluribus nunc verbis rogarem, ſi fas eſſet, Tibi, Viro in multiplicibus & ad patriæ ſalutem pertinentibus negotiis occupatiſſimo, odioſo multiloquio obſtrepere aut interpellare. Plura pro me dicat ipſius cauſſæ noſtræ honeſtas, quæ quidem Te nunquam habuerit Patronum benevolentiorem æquioremque. In recenti memoria eſt, ut alia nunc taceam, gratâq; commemoratione noſtrâ digniſſimum teſtimonium luculentum & publicum tuum, quo non ita pridem in Diſput. quadam Philoſophica, q[…]ti ſtu[…] a[…]um, quæ bonorum fontes ſunt, ipſe facias, admirandâ humanitate oſtendere dignatus fueras. Et quidem illi ipſi Fabricio noſtro, qui ad T. Magn. lubens liberéq; venit orator &, de quo non dubito, exorator. De cujus, ut & cœterorum Competitorum ſtudiis & moribus (ut hoc quoque breviter addam) ex multis argumentis bene ſpero. Inſtar omnium illud ſit, quòd in eximio virtutis amore & ſtudio non vanum & inſubidum imperitæ multitudinis judicium, mihi ô[…]s proprium, quod, teſte Philoſopho, nunquam ἀδέκαστον eſſe ſolet, ſequi, ſed eorum cenſuræ ſe ſubmittere geſtiant, quos DEUS ordinum bonorum autor & conſervator per Magiſtratum prudentem arbitros conſtituit, ut ita accedente alieni & publici teſtimonii authoritate, conſcientiam virtutis ſuæ confirment, animumque ad uberiorem ejus cultum accendant atque inflamment. Quem commendabilem Candidatorum noſtrorum conatum uberrimumque honoris Academici fructum, ut pro ſumma humanitate tua, benignâ conceſſione promoveas, & meo & Dnn. Collegarum nomine denuo obteſtor. A quibus officioſè & unicè ſalutatus bene feliciterq; Vale. Dabam in Muſeo Altdorphino XI. Calend. Junii Anno à Chriſto nato 1637.

Richterus Brunoni.

SAlutem & officia amiciſſima. Quòd & Tu, Spectabilis Dn. Decane, Vir amiciſſime, literis acceptiſſimis Romano more, hoc eſt, optimo commendâſti, & Candidati iſti Philoſophiæ per oratorem Fabricium elegante Orationculâ apud nos ambiverunt, ut nimirum per officium noſtrum ipſi li[…]ad capeſſendos Philoſophiæ honores ſupremos, quâ privatim quà publicè examinandos ſe ſiſtere, id ſane tale eſt, quod & ipſa cauſſæ honeſtas & juvenum illorum virtus atque diligentia apud quemvis etiam μισόσοφον, ſi non facilè, ſ[…]ent ſuis tandem meritoque ſuo exorare queant. Ut nihil nunc dicam de meo ergo Philoſophiam amore ſingulari, haut temerè olim, ut puto, mihi concepto, cujus ſtudii jucundiſſimi uſum frequentiorem etiamſi nunc ob Reipublicæ curas perquam moleſtas quaſi ſequeſtrare, & inter Philoſophos, occaſione dati, balbutire me oportet; attamen Philoſophiam & cultores ejus ſtrenuos conſtanter amare,

adjuvare

adjuvare ſeriò, atque pro virili exornatum ire nunquam niſi cum vita deſinam. Non igitur concedo tantum lubentiſſimè, quod vultis, ſed etiam, ut omnia ritè rectéq; peracta eveniant, quàm feliciſſimè animitùs voveo. Atque utinam plures omni tempore exiſterent, qui acetum in pectore haberent, & Philoſophiæ ac humaniorum literarum fructum incredibilem probè perpendentes majori cum affectu atque induſtria manuductrici iſti ad virtutum atque ſcientiarum ſublimiorum apices feliciùs attingendos, vel ætatis flore litarent. Sed ita nôſtî mores hodiernos, h. e. omnium peſſimos, ut de majori parte eorum, qui ſtudioſi audire volunt, optandum potiùs quàm ſperandum, quod dixi, videatur. Nos tamen favere perſeverabimus illis, pauciſſimis licèt, atque rariſſimis, qui meliorem potiùs quàm majorem partem ſequendam ſibi ducunt, idque exemplo Tui & Collegarum tuorum, Philoſophorum Clariſſimorum, quos Amicos honoratiſſimos unà tecum & ſalvere & valere peramanter jubeo. Raptim Noribergæ in uſu aquarum acidularum, quas nudius tertius bibere cœpi. X. Calend. Junii A. C. 1637.

Bruno Richtero.

MAgnifice Ampliſſ. & Conſ. Vir, Fautor atq; Patrone honoratiſſime. Etſi in gravioribus pro ſalute Reip. ſubeundis occupationibus Amplit. tuæ obrepere mihi religio eſt; tamen in honeſto muneris, quo nunc fungor, negotio quoq; ſtudioſæ juventutis ornamenta provehere debeo cupioq́;, veniam mihi datum iri, confido. Ita profectò mihi nota ſingularis Ampl. tuæ erga Ordinem noſtrum, ut & Candidatos noſtros eſt benevolentia, erga illos etiam, qui primam ſapientiæ vel diligentiæ lauream petunt. Unus & alter præteriit annus, quando nulli hîc creati Baccalaurei. An hoc præter votum & inſtitutum majorum, qui ex ſententiâ Themiſtoclis negârunt, diem feſtum eſſe poſſe ſine profeſto! Nunc quod bonum, quod & utile ſit & honorificum omnibus γνησίως philoſophantibus! Evocati denuo mihique commendati proximis diebus à Cll. Dnn. Collegis de more nota quatuor iſti adoleſcentes ingenui, Candidati noſtri, Johannes Rôderus, Melchior Ferberus, Lucas Fridericus Reinhartus, & qui apud Amplit. tuam major erit Chriſtophorus Stephani, Norimbergenſes. Hos omnes & ſingulos Tuæ rurſus Magnific. & Ampl. de manu, quod dicitur, in manum commendo enixeq; rogo, ut non modo illos benignè audiat, ſed & poteſtatem mihi tribuat, ut propediem ad conſuetas probationes cùm morum tum diligentiæ admitti, & ſi, quod ſperamus, meritis ſuis honorem iſtum æquaverint, præmio & teſtimonio public. ornari & Baccalaurei renunciari, alii verò ad honeſtam æmulationem accendi àtque inflammari poſſint. Quod beneficium prolixiore ſer-

mone Te rogarem, Vir Ampliſſime, ſi de propenſiſſima voluntate tua fas eſſe dubitare. Bene feliciterque vale, & nos meritorum tuorum memores conſtanter amare & fovere perge. Altorfii prid. Non. Debembr. Anno Æræ Chriſtianæ 1639.

Richterus Brunoni.

S. P. Clariſſ. & Spectatiſſime Dn. Decane, Amice pl. honorande. Bonum fatum interpretor, quòd adoleſcentes iſti quatuor, quos mihi commendâſti, tuis auſpiciis prima Philoſophiæ præmia à nonnullis hactenus inſuper habita, ne dicam neglecta, ambire nihil dubitant, & ab aliorum faſtu (ita enim arbitror) ſeceſſionem facere non verentur. Has dico honorum Academicorum primitias, quas, uti nôſti, & à nobis alibi fuit inculcatum, etiam olim Viri Nobiles & Barones non parùm ad gloriam nominis ſui facere exiſtimârunt. Non poſſum igitur non laudare illorum propoſitum, eoque lubentiùs petitioni veſtræ annuo, quò rariùs illam audire hucusque mihi contigit. Siſtant igitur ſe Ordini veſtro ad probationes legum noſtrarum tabulis præſcriptas uſuque receptas, & ſi merentur, de quo nullus dubito, primâ Philoſophiæ laureâ, quam ritè ambiunt, publicè condecorentur. Certè, ſi omnes ita in examine [illegible], quemadmodum oratoris, qui verba apud me fecit, facundia ſpem feciſſe videtur, brevi ad altiora non infeliciter progredienter. Faxit DEUS, ut omnia quàm feliciſſimè peragatis! Vale. Dab. Norib. Non. Decembr. A. Chr. 1639.

Bruno Richtero.

MAgnifice, Ampliſſime & Conſultiſſime Dn. Pro-Cancellarie, Patrone honoratiſſime. Peractâ renunciatione Baccalaureorum ſolen[illegible], pro benigne-tributa poteſtate promotoriali gratias ago habeoque in[illegible]. Pecuniola ex promotione Amplit. Tuæ debita ad filium Joh-Georgium pervenit, qui in proxima diſput. publ. habita bene ſtetit: Et quod ingenuè, remoto omni palpo, ſcribo, multorum exſpectationem ſuperavit, in difficili [illegible] mè protrita materia, quà theſes quà corollaria ſecutus ille duces pe[illegible]les ad alia feliciter progredietur. Ita Præſes artium ſupremus fortunet cætera ipſius ſtudia, ut eximium aliquando virtutis & gloriæ habeas hæredem, loc[illegible]s paraſangis ὑπερδεξιγγυμένον mores & moras eorum, quos affixo, ut vides, Epigrammate ſeriò & ſine contumelia adhibito proprio exemplo [illegible], & [illegible] cii commonefacere debuimus. Eſt enim adoleſcentia noſtra ad mod[illegible] a ad temeritatem, quâ inferiora contemni, ſuperiora verò cupid[illegible] & adfectari animadvertimus. Quamvis nonnullos inopia, alios aliæ c[illegible] cuſare

mitigare poſſint exulceratiſſimo hoc rerum ſtatu, vel potiùs σύμμιξιν malorum, ex bello iſto civili diutino proficiſcentium. Quibus ut Clementiſſimus DEUS ſanis Magnatum conſiliis repagula opponat, nocentiſſimum bellum vanasque contentiones omnes ſapiat, pacemque ingenuam reducat, animitùs more Chriſtiano precor, labente anno veteri, & imminente novo, quem ut arbiter temporum cœleſtis Tibi quoque, totique domui, & quicunque, ſtudiis noſtris faveat, feliciſſimum largiatur.! Dabam in Muſeo ipſis genethliis Dominicis Anno Sal. H. M. DC. XXXIX.

Idem Eidem.

AMpliſſime Dn. Pro-Cancellarie, Fautor & Patrone ætatèm colende. Gravis quidem interdum debitoribus, æqua tamen vox eſt, cenſore Senecâ, & jure Gentium introducta: Solve, quod debes. Quisquis enim temerè recuſat data reddere, in cenſum impiorum refertur à Pſalte regio: Sed tamen longè maxima debitorum eſt differentia. Nonnulli ſuâ culpâ luxu & intemperie æs alienum contraxerunt, quo per moram creſcente exonerare ſe ampliùs nequeunt. Alii non tam ſuâ quàm aliorum culpâ, vi, fraude, infortunio aliquo aut temporis injuriis obærati, meliores vitæ dies curis, quantumvis vanis, impendunt, ut ante annos ſeniumque caneſcant. Horum, niſi fallor, cauſſa olim ab Athenarum principe & legislatore ſapientiſſimo σεισάχθεια introducta legitur. Cùm itaque & ego ante ſeptennium captivitate, & priorum temporum injuriâ, quibus ſupra modum auctis rerum preciis, ſalarii mei auctarium non impetraveram, in extremas difficultates perveniſſem, Te & aliis ſummis Viris & Patronis ab Inclyto Nobiliſſimoque Senatu Norimbergenſi σεισαχθείᾳ & mutuum quidem CC. fl impetravi. Et quamquam data obligatione refuſionem debiti ſpondere juſſus fueram; perſpiciebat tamen facilè tum Amplit. & reliqui Proceres & Patroni Magnifici honoratisſimique eâ quaſi verſurâ me non liberatum, ſed vinctum iri arctius, ſecundùm illud Plutarchi de vitando ære alieno: ἅπαξ ἐνειληθεὶς ſemel involutus vel obæratus μένει χρεώστης διὰ παντὸς pro ære gratitudinem & fidem in officio, Te benignisſimo interprete, ſe exſpectare teſtabuntur. Quam uti ſpero, pro virili mea præſtiti exhibito carmine Euchariſtico, ut mea ferebat ingenii hebetudo & tenuitas. Quamquam autem iſto officio tenui nequaquam ſatisfactum plerisque Patronis ſcio; tamen non putabam hisce temporibus aliquâ interpellatione novas curas & tormenta, ita locuti ſunt veteres, mihi injectum iri. Debere enim admoneri, nec eſſe, unde des, inſepulta mors eſt, inquit pater Scaliger. Accidit tamen præteritis diebus, cùm eram in urbe pro ſalute filiorum meorum ſollicitus & ſupplex; Nobilisſimus Vir, N. N. per Dn. Francum,

qui

qui eſt à rationibus Tutelaribus, & iſto quoque nomine debitorem me interpellabat. Aut igitur honoratisſimus ille Vir ignarus eſt eorum, quæ geſta & promiſſa fuerant, aut quidam malè animatus afflicto afflictionem augere non dubitat. Eſt profectò mihi alia & ſatis magna calamitas ex infelici meo conjugio. Poſt obitum enim ſocrus meæ nulla mihi alia relicta hæreditas quàm lis intricatisſima cum Creditoribus, quæ adhuc pendet, utque clementisſimus Deus ex illa quoq; me liberet, ſæpe ardentisſimis ſuſpiriis eundem veneror. Sed enim conjugium eſt illa crucis Schola & Academia, quæ iniquitatem & ſtultitiam noſtram corrigit, & in qua nemo ſatis ſe didiciſſe putet, ut canit optimus noſtri ſeculi Poëta Stigelius. Interea, cùm in iſta perturbatione neſciam, quid agendum vel reſpondendum ſive Nobilisſimo illi Viro, ſive aliis Proceribus Magnificis, ad tuam Ampl. ſupplex denuo confugio, eandemque etiam atque etiam rogo, ut conſilio ſuo me juvet. Dn. Francus ſupplices literas ad totum Inclytum Senatum exarandas dixit, quòd propter multas cauſſas conſultum jam non videtur. Magnifici quidem Dn. Grundherri, Proto-Scholarchæ & Patroni ſummi patrocinium non deſpero, ad cujus Magnif. ſupplices literas dediſſem, ſed non præcipitandæ cogitationes meæ ſæpe inſubidæ. Quin potiùs à T. Ampl. ſalutare aliquod exſpecto, cujus ut indicium faciat per amanuenſem Salomonem amore mihi junctum, vel ad me vel ad Dn. generum Ibererum, (qui horum inſcius non eſt) adhuc omni reverentiâ peto. Et quamquam nunc temporis neque pro hoc neque pro aliis tuis meritis, Vir faventisſime, hoſtimentum dignum habeam, dabo tamen operam, ut intelligas, homini grato non fruſtrà exhibita talia. Bene feliciterq; vale, Patrone, cum tota domo. Altdorphii 3. Non. Martias Anno 1640.

Richterus Brunoni.

S. P. Clariſſ. Dn. M. Bruno, Amice honorande. Quòd tardiùs Tibi reſpondeo, publicarum occupationum moles, quæ me, hoc tempore publicorum apud nos Conventuum, quaſi circumvallatum tenent, efficit. Sed nôſti illud vulgi, ſat ſcitò, ſi ſat bene. Neque meum erga Te Tuique ſimiles animum ignoras. Bene autem ſatis negotium tuum æris alieni mihi commendatum [illegible]e exiſtimo, quando hodie commodâ datâ occaſione apud Nobilisſimos Dominos Duumviros impetravi, ut pro tempore & hoc rerum tuarum ſtatu, quem eleganter depinxiſti, ſolutionis interpellatione afflictionibus Tuis parcatur. Eruditio tua & diligentia, quam inculcavi, non parùm commendationi meæ addidit. Tuum erit, promptitudinem Tuam bene merendi de juventute Academica, porrò quoque teſtatum ire, & benevolentiam iſtam Nobilisſimorum Dominorum

norum noſtrorum omni animi contentione & induſtriâ conſervare. Plura volente Deo coram. Interim Vale. Dab. raptim 14. Martii A. C. 1640.

Bruno Richtero.

MAgnifice, Ampliſſime & Conſultiſſime Dn. Pro-Cancellarie, Patrone, Fautor & Evergeta honoratiſſime. In moderato & commendabili honoris ſtudio duo præcipuè notanda, pridem docuerunt eruditi. Unum eſt, ut honor ille proficiſcatur à Viris honoratis & intelligentibus, qui non ſolùm ipſi in laude vixerunt, ſed & probè noverunt, quid diſtent æra lupinis. Ita Hector apud Nævium ſe à cordato vel laudato Viro laudari lætabatur. Alterum eſt, ut virtus & merita honorati honorantis teſtimonio reſpondeant, & mens illius illo quaſi incitamento ad præclariora magis magisque incendatur & inflammetur. Eſt enim honor non ſolùm γλυκὺς φρενὸς καρπὸς, ſed & ζηλωτὸς μοισᾶν δόσις, qui ingenuos, quà viros quà juvenes, ad honeſtam æmulationem mirificè excitet, ſtimuletque, teſte caſtiſſimo & ſapientiſſimo vatum Pindaro in inſigni Ode, qua Diagoram Rhodium (de cujus obitu mira refert Gellius) tunc temporis Olympionicam celebrat. Utrumque obſervâſſe mihi videntur eruditi hi & [illegible] probitate commendabiles Octo juvenes & Candidati noſtri, quando, [illegible], iſte laudatiſſimorum Virorum & Collegarum Clariſſimorum commendatione ac teſtimonio freti nomina Candidatoria apud me profeſſi ſunt. Pridem ſemetipſos ſtudio & virtute, quantum potuerunt, commendabiles fecerant. Singulis, opinor, hæc præſtituta fuit meta, licèt fortaſſis non unà & ſimplici ivere via. Ita enim fert fortunæ vel conditionis humanæ ratio, nonnullis ὁμαλὴ vel plana, aliis contra τραχεῖα καὶ δυσπορευτέρα aſpera & anguſtior, ut eſt apud Themiſtium Euphradam. Reſtat, ut ampliùs audiantur cum in morum tum ingenii probationibus. Sed qui fieri hoc poſſet ſine ſpeciali tua conceſſione? Rogo itaque officioſè, ut benignè eos vel unum cœterorum nomine non ſolùm audias, ſed & poteſtatem mihi tribuas indicendi examen quà privatum quà publicum. Cætera, ad honores omnium & ſingulorum, ſi recto ſteterint talo, pertinentia futura panegyri, (quod propitius volet Chriſtus) præſens præſentem orabo, &, quod confido, per notam mihi humanitatem tuam, exorabo. Interea bene & feliciterque vale, Vir honoratiſſime, Patrone πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων, &, ſi meremur, huic curæ meæ tum Candidatorum noſtrorum petitioni pondus ineſſe jube, à Cll. Dnn. Collegis meis plurimùm ſalvere juſſus, quos unà mecum nova hac vel iteratâ beneficiorum acceſſione multum Tibi devincies. Altorfii IV. Idus Maji A. C. 1640.

Richterus Brunoni.

S. P. Clariſſ. & Spectatiſſime Dn. Decane, Amice honorande. Ob [illegible] arthriticos, qui me hoc tempore lecto affixum magis magisq; excr[illegible], λακωνίζειν apud Te cogor. Itaq; tribus, quod dicitur, verbis de[illegible] re- ſpondeo, h. e. petitioni tuæ æquiſſimæ, officii ratione, lubens meri[illegible], & ut Candidatos iſtos octo, quos mihi commendaſti, omnes & ſingulis [illegible] amina conſueta quà publica quà privata, pro conſequendis Philoſophiæ [illegible] bus ſupremis, admittatis, concedo; Deum Opt. Max. ſubmiſsè ven[illegible], ut la- bores veſtros fauſtos & felices eſſe jubeat, & ſucceſſum largiatur op[illegible]! Vale & Collegas Tuos, Viros Excellentiſſimos & Clariſſimos, Amico[illegible]ros plurimùm honorandos, amiciſſimis verbis ſaluta. Dab. Noribergæ XIII. Maji A. C. 1640.

Bruno Richtero.

MAgnifice, Ampliſſime & Conſultiſſime Dn. Pro-Cancellarie, Patrone honoratiſſime. Quæcunque hoc anni tempore Chriſtiano more opta- re & precari ſolemus benefactoribus, ea, ut Tibi tuisque cœleſti θ[illegible] gra- tiâ & miſericordiâ cumulatiſſimè eveniant, Collegæ una mecum a[illegible]t & precantur. Cùm pridem ante ferias natalitias Domini in Conſilio Nobiliſ- ſimorum Scholarcharum officium inſpectorium, quod vocant, No[illegible] eâ integritate & modo, quo hactenus eò functus fuerat Conſultiſſimus Dn. D. [illegible] bius, noſtro denuo Ordini decretum, intellexerunt Collegæ mei ad [illegible] ejus decreti promulgationem tuâ, Patrone faventiſſime, benevo[illegible] tate nobis opus eſſe, quam ut Ordini noſtro & iis, quorum [illegible], b[illegible] im- buas, etiam atque etiam rogamus. Imò confidimus, nunquam [illegible] futuram propter ſingularem tuum amorem erga interiora iſta noſtra [illegible] ſine docentium dignitate ſalva eſſe nequeunt. Scimus quidem experienti[illegible] cti officium iſtud ſatis moleſtum & invidioſum eſſe, in quo fortaſſis [illegible]a ſperanda pro lucro; tamen Ordinis publici causâ iſta talia inter[illegible], permanendum in ſtatione, neque committendum, ut quidquam di[illegible] Ordi- nis noſtri decedat. In qua cauſſa juſta cùm pridem ipſum quoque Dn. D. Ko- bium aſſertorem conſtantiſſimum habuerimus, eo nomine merito ipſi [illegible] agimus ſperamusque, eundem ne nunc quidem nobis adverſarium [illegible] amicum permanſurum: Quod nos quoque à Zygomachia & va[illegible] alieni certò promittimus. Deumque Ter Opt. Max. bonorum o[illegible] ſervatorem precamur, ut Spiritu ſuo ſancto nos regat atque gubernet, Teque Univer-

Univerſitatis Patronum meritiſſimum plures annos alios incolumem conſervet, ut ſalutaribus conſiliis plures Ordines cumprimus docentium & diſcentium heic juves, & omnes ad gloriam nominis divini & incrementum Reipublicæ & Eccleſiæ Chriſtianæ! Dabantur Altorphii d. 9. Januarii A. O. R. 1642.

Idem Eidem.

MAgnifice, Ampliſſime & Conſultiſſime Vir, Dn. & Patrone æternùm colende. Piè & ſapienter ut omnia, Siracides συγχαφεὺς πανάρετος, ut Iſidoro & aliis quibusdam Eccleſiæ Chriſti patribus dictus fuit, alicubi ſic ſcribit: *In manu DEI ita gubernatio terræ eſt, ut det nobis bonos & ſalutares Magiſtratus & Cancellarium laude dignum:* Beatus Lutherus ita reddidit: Das Regiment auf Erden ſtehet in Gottes Händen/ der gibt zu Zeiten einen richtigen Regenten / und einen löblichen Cantzler. Quod dictum ſi uſpiam ſaeculorum & temporum fidem invenit apud mortales, certè temporibus hisce turbulentiſſimis Inclytus Magiſtratus noſter, Senatores & Scholarchæ nobiliſſimi, & Tu Vir honoratiſſime, Pro-Cancellarius eorundem vivo & præluſtri exemplo comprobatis. Ut enim, divinâ benedictione cura, favor & benevolentia illorum in ſovendis & ornandis bonarum literarum cultoribus toti mundo notus: Ita Tu quoque, Evergeta benignisſime, licèt crebrò ſævisſimis hoſtibus interpellantibus dolore arthritico & Lithiaſi, ſolicitam bene de bonis literis eorundemque cultoribus merendi curam nunquam deponis. Quin ἀπὸ τῆς κλίνης, μήτε τῇ χειρὶ καὶ ποσὶ ἀνεχόμενος εἰς τὴν διακονίαν τῶν γραμμάτων, cùm neque pedes neque manus ſatisfacere poſſunt officium; mens tamen Divina tua & vivida ea ſtruit & celebrat, quæ vix alii poſſent τὸ σῶμα ἐῤῥωμένως καὶ τὴν ψυχὴν ... διαβιώσαντες. Teſtor intercesſiones crebras, teſtor alteram iſtam orationem panegyricarum tuarum decadem, quam δόσι καλῇ τε φίλῃ τε, me quoque honorare voluiſti. Ἐνεχύρασμα interpretor & veluti teſſeram quandam priſtinæ iſtius benevolentiæ & amoris, quo me perſequi tot nunc annos ... s, Patrone honoratisſime. Utinam tandem digno aliquo officio vel ... mento demereri vel proſequi posſim benignas iſtas & humanas tuas Gratias meritorumque tuorum cumulum! Adſunt exercitia moralia noſtra, ſed quid iſti panni ad tuam purpuram? Veritus, ita me ſumma veritas amet! ut nunc quidem temporis iſta talia grata eſſe poſſent Tibi cœteriſque Patronis meis ſummis, quibus vitam debeo & omnia. Ideoque Amico pridem ex conſuetudine ſtudiorum mihi charo inſcripſi, exemplo Dn. Anteceſſoris & aliorum. Quia verò tu jam dedicatione quaſi erecto, ſed illuſtri ſigno oſtendis, quid faciendum nobis obſcurioribus, in poſterum tua ſequi conabor veſtigia, ſed greſſu & ſuc-

ceſſu prorſus diſpari. Tua enim ubique Tibi æqualis ſuavis & jucunda ſine an-fractibus defluit oratio, habetque δεινότητα quandam & rerum & verborum [illegible]-mnibus, in quibus ego ſudoque diu, fruſtraq; laboro. Et ut nunc [illegible] didè Tibi exponam meas ineptias, publicè diſputare cogito de nova materia, ut videri poſſit: De Uſu nempe & abuſu doctrinæ civilis vel morum [illegible] in Theologia, aliisque ſcientiis, modò non inutile hoc viſum Inclytis Dominis no-ſtris & tuæ Amplit. Anſam mihi pridem præbuerat Nobiliſſimus & Ampliſſimus Vir Dn. Wolffgangus Jacobus Pomerus, patriæ, quod noſti, & generis ſui de-cus, eruditorum eruditiſſimus ipſe Fautor, & Patronus meus meorumque non è multis, cùm, pro ſingulari erga doctos benevolentia, me, licet nullâ doctrinâ clarum, menſâ ſuâ dignaretur. Et in his quidem cœterisque ſtudiis omnibus tuo me favore & patrocinio fideliter commendo, nec non filios meos, [illegible] ſalus ita mihi cordi, ut Tibi unici tui: Quem ut latum ſalvum & [illegible] ipſe lætus & fœlix ad patrios lares reducem brevi videas, foveas, ornes, [illegible] opto! Et ita Te omnibus animi & corporis & fortunæ bonis beatum [illegible] æ-ternùm ſalvere & valere jubeo. Et rogo tandem, ut inconditæ ſcriptioni, quam, remotâ adulatione, teſtor fidem! veritas & gratitudo expreſſit, ignoſcas. Altdor-phii VII. Calend. Majas A. O. R. M. DC. XLIV.

Idem Eidem.

MAgnifice, Ampliſſime & Conſultiſſime Dn. Pro-Cancellarie. Cùm pa-negyres & promotiones Academicæ non ideo ſolùm inſtitutæ credantur, ut literarum & artium conſervetur dignitas: Verùm etiam ut [illegible] & Muſagetæ cœleſtis celebretur benignitas: Lætor utique & ipſe mihi gratulor in officio iſto meo, & nunc quidem rigente brumâ, cœlitus tribuentis occaſio-nem ornandi ſtudia public. & celebrandi bonitatem Divinam erga hanc Univer-ſitatem prorſus ſingularem. Hunc enim in finem geminum ante paucos dies à Clariſſ. Dnn. Collegis meis commendati mihi quatuor adoleſcentes honeſti.

Johannes Conradus Dürr /
Samuel Spörl/ } Norimbergenſes.
Johannes Sculteus,
Cornelius Bruno, Altorfi filius natu major.

Omnes & ſinguli Inclyti Senatus & Magiſtratus benigni[illegible] A[illegible]. Et hos quidem omnes & ſingulos Magnificentiæ tuæ rurſus tanquam de manu in manum commendo, formulâ mihi conſueta, h. e. brevi & [illegible] pro-penſa tua in me benevolentia dubitare videar: Cumq; in bona, quod dicitur, cauſa tria verba ſufficiant: Audi, quæſo, nos benignè, ut ſoles, [illegible]

Decano

D[illegible] cum Dnn. Collegis, poteſtatem tribue, inquirendi in mores & profe[illegible] ut, ſi digni, ornentur publico teſtimonio & renuncientur Baccalaurei. Pro quo beneficio & aliis meritis tuis animum perpetuò memorem & [illegible]. Bene feliciterque vale, Vir honoratisſime, nosque amare & [illegible] ſtudiis iſtis perge. Altorphii poſtridie Cal. Decemb. A. M. DC. XLIV.

Phil. Carolus Georg. Richtero.

VIr Nobilis & Amplisſime. Jam eò fortunarum latus videbar, ex quo ſpe[illegible] huic functioni ſum auctoratus: Ut & me modicè habere, & Matri [illegible] graviter ex paupertate & ſenecta laboranti, medicam manum addere poſ[illegible] temporum eſt aſperitas, ut ſalarium omne meum ſal & menſa (quod [illegible]) deglutiant: Nec fuerit hactenus, unde vel togam compararem. Petam [illegible]n? Onerabo Conſcriptos: Qui cujusmodi aſſueverint plerique, dida[illegible], fuêrunt illi, qui numerare diſcipulos maluerunt quàm operoſè informare, [illegible] quadringentos? & quod excurrat? nec tum certa meta. Quis enim tem[illegible] omnia a[illegible]urienti calculum ponat? meo exemplo fidem facio, cui [illegible] jam conviciis exaſperatur. Iterum atque iterum laceſſendi erunt Parentes, quo[illegible] debor mendicando priùs fatigare quàm docendo. Et quis non intelli[illegible], quid meo demenſo ponderis acceſſerit, inſtitutionis deceſſurum auctoritati. Quamobrem cùm benevolus ille Patronus Dn. J. K. ſingulari quadam in [illegible] mea propenſione & viduam matrem συμπαθείᾳ convictum tolerabili [illegible]to indulſerit. Videtur ſane DEUS ipſe meis hoc modo rebus con[illegible], & Conſcriptorum ſimul Collegii noſtri alacritatem conſervatam vo[illegible] tot monitionibus remiſſuram. Veruntamen conſilium omne A[illegible]. VV. &, qui in rem haud invitus conſulere videbatur, Reverendo Dn. M, [illegible]o permitto. Vale, Vir Nobiliſſime.

Idem Eidem.

OCulus in ſceptro, princeps decus Noribergenſis Reipublicæ, Excellentis[illegible] Dn. Doctor, & bellica & pacis artibus inclyta jam dudum regina, ſi [illegible] Fortunæ quam Virtutis filia fuiſſet. Rem literariam contemplemur: Quàm [illegible] proſpectum, novo jam conſilio juventuti, (quæ præſidii à natura minuſcu[illegible] accepit) ne tener ille rubur Virtutis & bonæ ſpei fidejuſſor, incultu atque [illegible] torpeſceret, ſed ad gloriam Diſciplinæ via graſſaretur: Recens colle[illegible] προςάλιον intelligo, ubi ſuis relicta ſtudiis pueritia: Ne videantur pru-

 dentis-

dentiſſimi Patres Naturam arguere, quæ hanc ætatem imbecillem eſſe juſſit, & intempeſtivâ ſemente ſapientiæ nondum præparatum ingenium corrumpere. Et ut ſemel dicam, eo nutriendo perducatur adoleſcentia, ut bonam [illegible] libertatis maturis poſtmodum viribus ferre poſſit, quod de Romanis [illegible] loquitur. Locum ſpectas? in ſolitudine eſt, ubi nemo interpellare poſſit [illegible]tationum ludum dulciſſimâ libertate errantium. Hîc plantaria [illegible] pabulum, & ab aura puriore velut inſpiratio novæ vitæ. Tempus ſtudiorum [illegible] matutinum eſt, ut nimirum tempora ſomni arctiora ſint quàm noctis, velut in caſtris Alexandri apud Curtium. Cura ea & Prudentia Magnifici Dn. Scholarchæ Dn. Chriſtophori Füreri, cui poſteritas æternitatis ob[illegible] [illegible]. DEUS illud terris diu commodet! Acta hîc D. Auguſti æquet, annos [illegible]; Quàm diu inter mortales erit, nihil ex domo ſua mortale eſſe ſentiat: C[illegible]m Reipublicæ filium longâ fide approbet, & antè illum Conſortem Patris [illegible]m ſucceſſorem accipiat: Sera & nepotibus demum noſtris dies nota ſit, qua illum gens ſuo cœlo aſſerat! Salus Te ſoſpitet, magne Fautor, cujus fa[illegible] [illegible] mihi quoque ad hanc provinciam vocatio.

Conſultiſſime Bartoli nepotum
Quot ſunt, quotque fuère Conſulares:
Gratias Tibi maximas Philippus
Agit peſſimus omnium Poetas.
Quantò Tu optimus omnium Patronus.

Compoſitis accuratè rationibus acceptandum duxi hoc munus; nec enim

ἀπόβλητ' ἐςὶ θεῶν ἐρικύδεα δῶρα,
ὅσσα κεν αὐτοὶ δῶσιν.

aſſuevi pædagogio à multis jam annis: Nec ulla ſtatio locorum, [illegible] neris ferias egerim. Et verè quàm vellem cum Comico, etiam no[illegible] ingeniis mos ſit operam dari. De familia notus mihi Conſultiſſimus V[illegible] D. Tuſchelin / Nor. Reipublicæ Conſiliarius, cujus Exc. cognitum [illegible] p.m. ejusdem Aulæ Neoburgicæ adſcriptitius. Patria Neoburgum, [illegible] in pueritia beneficiis vectigalem me ſibi reddidit. Inde literarum [illegible] gam perveni, emenſus ferè ſexennium in Illuſtri Collegio: Donec [illegible], (ita Jeſuitas vocatos memini) reformationem plenis velis in po[illegible] runt. Quanta tum fuga bonarum mentium? Auguſtam mi[illegible] ſtinabat, quæ ob multa præſtita commoda latum ſibi apud me me[illegible] conſtituit. Quadriennium nunc abiit, cùm inde Altorfium [illegible] adhuc, DEI munere, modicus incolatus. Quæ quidem hoc no[illegible], ut nubem demam calumniis, quæ me Jeſuiticæ ſocietatis diſcipulum [illegible]

Quod

Quòd ſi itaq; Magnificis & Ampliſſimis Dn. Curionibus gratioſis meis Mecæ-natibus dubius eſt, operam in hoc Collegio meam qualemcunq, accenſere: Ecce offero me Excellentiſſime Dn D. & tuæ in primis Excellentiæ, quæ co-mes [illegible] fuit, viam ad hoc mare neſcienti. Vale, Vir Excellentiſſime Altorfii III. Cal. Sextil. Anno ERA CHRIST. 1622.

Richterus Carolo.

S. P. Ut Theſeus olim, cùm vinculis exutus primùm ſolem aſpexit, eâ exun-dantis lætitiæ magnitudine obrutus fuit, quæ pectoris dedignata latebras, etiam candida foris prominuit. Sic Tu Carole,

Cujus artibus Dea novem
Tinxere pectus, labia Phœbus polluit,
Frontemq, dia Palladis ſtruxit manus,

nos beaſti literis tuis, cùm operam tuam erudiendæ juventuti noſtræ recepiſti. DEUS, omnium, quæ extant, Pater conditorq; expendens

- - *quid conveniat nobis rebusq, ſit utile noſtris,*

honeſtis cœptis bene faveat, & pro jucundis, quod Poetæ votum eſt, aptiſſima quæq; tribuat! Tuum nunc erit σὺν Θεῷ ad diem Lunæ Te hîc ſiſtere, & altero mane ingeniis diſcipulorum explorandis adeſſe, ubi & de aliis, quæ ad inſtitutum noſtrum adhuc reliqua ſunt, ut & de itinere, quod ſcis, honorario certior fies. Interea de ſucceſſore idoneo, quo priorum Mecænatum tuorum exæſtuantes fortaſſe animos aptitudine ſuâ placare poſſit, feriò cogitabis. Atros invidorum dentes, quæ hujus ſeculi labes eſt & macula, non eſt, quòd pertimeſcas: Nôſti Tu illud: Si laboramus, quis erit tam invidus, ut alienæ modum ſtatuat induſtriæ: Terentius Chremes novum vicinum

Fodere aut arare, aut aliquid ferre deniq,

non voluit, verùm ſibi, non aliis nocens. Nunquam virtuti tam bene fuit, quin eam multa comitarentur adverſa, invidia, calumniæ, inſectationes, & illa toties Appio celebrata Canina facundia: Nam ut eos, qui in luce Solis ambulant, umbra comes: Sic virtutem invidia ſequitur, quod ideò addo, ut videas, quibus ar-mis adverſus malevolos illos boni nominis obtrectatores concertandum Tibi ſit, nimirum conſcientiâ recti & virtutis perſeverantia. Et quanquam patulæ ſint mortalium aures πρὸς τὸ ῥᾳδίως πιστεύειν τῇ διαβολῇ, ex Hiſtorici tamen ſententia relinquendum rumoribus tempus, quo ſeneſcant plerunq; innocentes, recenti invidiæ impares. Sed abrumpere me cogunt fures temporum. Vale, & ad diem conſtitutam expectatus veni. Dab. Norībergæ IV. Non. Sextil. Anno 1622.

Carolus

Carolus Richtero.

S. P. Ita meis rebus Te laſſas, Vir magne: Qui antè in librorum, [illegible] clavus vendicat, graviſſimo nexu. Gemina ad me ſcriptio, benevola, [illegible] longa, & quæ ſiniſtram legentis manum implebat, ut eſt apud Senecam. Sub-naſcens manè, cùm vix aurora roſeum quatiens lacertum Cœlo inequitaſſet, (in-dulge Apuleji verbo) lator ad me cum ſalute & miſſa

defeſſus tamen omnibus medullis.

Verè pedamentum es jacentibus Muſis *καὶ πελώριος ἴρηξ*, quæ ferunt olim pennâ metuente ſolvi. In Collegio laxatum mihi locum, gratulor: Debitas gra-tias fide & induſtriâ exſolvam, & *macram* illam ſpem (ut adoleſcentium P[illegible] nuncupat) medicâ manu roborabo:

- - *ὅτι κεν κεφαλῇ Κρονίων κατανεύσῃ.*

Dignitarium iter Magnifici & gratioſi Mecænatis mei procedere, avidè [illegible]-pio: Non ego in mora: Quin Jovis quadrigas, Comici ſuaſu, [illegible], ut præſtò ſim. Vernaculis interim Muſis ita providebo, ut plante[illegible], [illegible], & oleum illud miſericordiæ (ut Caroli V. emortuati verbo utar) denſo [illegible]re impluat. Reliquum eſt, ut in craſtinum me ſiſtam: Quod faxo,

- - *ἦ μὴν τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσι.*

Vale, Vir Excellentiſſime: Nec inclementer habe meam in ſcriptione confi-dentiam pudorem meum ipſa T. E. ordiendo ſolvit. Altorfii III. [illegible]. Anno ERA CHR. 1622.

Procurrit hoc ipſo *νῦν* ex typis mea Canicula, cujus T. E. officio exemplar. De Oratione nihil ſuppetit, niſi typis denuò commendem: Q[illegible] Ita miſer ſum, ſi ſalutem ſpectes argentariam, cui hodie fermè iter no[illegible] Opulentos V. magne Fautor. Alterum exemplar Magnifico D[illegible] libatum.

Richterus Carolo.

S. P. Heri ad auſpicium Scholæ &, quod præmittendum erit, e[illegible] diſci-pulorum. Te evocavi. Nunc hoc addendum eſt, ut, q[illegible] q[illegible]-ri, quod ſcis, honorario certus de novo dies conſtitutus eſt VI [illegible] ad ſum num VII. hujus menſis, non tantùm die Lunæ Te heic ſiſtas, ſed [illegible] res tuas Altorfii diſponas, quò minus remora aliqua ab itinere, quo[illegible], Te avocet, aut diſtrictum teneat. Nam rectà priusquam A[illegible] poſ-ſis, abeundum Tibi erit. Interea autem, ne negotium Scholæ [illegible] ſto habeatur, aut ulteriori morâ detrimenti aliquid capiat, [illegible].

De Le-

Dn. Fabreri M. Arnoldum Hausmannum die Lunæ Tecum adduces, qui, dum Tu V[illegible]â redeas, vices tuas in erudienda juventute noſtra aget. Hujus ne [illegible] eſſes, per peculiarem hunc nuncium ſignificandum Tibi fuit. Vale ac [illegible] cum Arnoldo, & uterq; certò venite. Raptim Noribergæ III. Non. Sextil. Anno 1622.

Carolus Richtero.

S. P. *Viam qui neſcit ad mare, amnem comitem quærat*, Plauti mei conſilium eſt. Statum Collegii noſtri avarè ſitio, Ampliſſime Vir: Quæ cauſa mihi literarii hujus ad Te itineris, verum Atlantem, cujus humeris iſta moles innititur. Cœptum eſſe propitio DEO idoneis auctoribus, cognovi: De reliquo conjectura judicat. Equidem de ſucceſſu quaſi ſponſor eſt erectus Diſcipulorum animus, & ad frugem cum quadam contentione feſtinatio. Nec de Præceptore cura, ſi facilior ſit in conſilium quàm progreſſionem. Certus & à divino illo Sole radius, cui cordi pueritia, ne velut monſtrum adoleſcat, aſtu & vitio priùs robuſta quàm ætate. Nos quod attinet, hæremus adhuc Viennæ, menſem jam integrum emenſi. Quid ſi vineam nobis pro ænea ſtatua in monumentum edecument lagenarii iſti incolæ? Paradiſus utiq; Germaniæ hæc regio, ſi tam clementem Martem quàm Bacchum & Cererem ſentiret. Sed quid mirum frequenti milite inquietari? Babylonios putes, quibus temperantia [illegible] boni injuria. Ut heliotropium facie eſt ſemper ad ſolem obverſâ: Sic gens iſta ad lagenam. Nova ſcribo: Regem hîc videmus Macedoniæ, ſed exulem, cujus purpuram & auguralia ſordes & obſcuritas commutârunt. Fortunam ejus qui ſpectat, cogitet huic & ad ſe liberum iter eſſe: Neminem eò provexit, ut non tantùm illi minaretur, quantum permiſerat. Epigramma mihi expreſſit:

De Te diverſas in partes ſcinditur Aula:
Eſt, qui Te Regem dicat, & eſſe neget.
Si Rex es: Tecum luſit fortuna, tridentem
Neptuno, & fulmen quæ rapere auſa Jovi:
Sceptra Dionyſii tabulæ ferulæq; fuerunt:
Et docuit pueros Rex elementa miſer.
Rex non es? Tua Te ludit præſumtio vana:
Eſtq; opus hellebori ſenſibus aſſe tuis.
Sis quicunque, mea eſt, Macedo, ſententia: Non es
Magnus Alexander, ſed Minor eſſe potes.

Comitia urget Cæſar finem facturus lachrymis Imperii: O feſtinent & Princi-

pes Auguſtalis faſtigii Candidati Electores ! Ut tandem *ulcera* ſi non penitùs convaluerint, *ſerpere deſinant :* In primis verò æruſcatores, quorum domum carius lapis gentis alienæ conſtruxit, infelici ceſpite luant! De F[illegible] ſepultus fermè rumor. Nimirum temeritas ubi primum impetum effudit, velut quædam animalia, amiſſo aculeo, torpet. At Hiſpanus (niſi illa mihi mentitur, quæ conficere bellum ſolet fama) machæram & clypeum validè in Germaniam inſtruit. Quis uſpiam fluvius eſt, quem non recipiat hoc mare! Quem non ſatiant avaræ illæ fauces. Utut felicitas aſpiret, tamen ad ultimum temeritati non ſufficit, ait Perſa apud Hiſtoricum. De Generoſo Dn. N. anceps fama: Sedet adhuc inter cuſtodias, magno familiæ luctu: Cui utinam Cæſar ſit quod Alexander Dario, qui matrem, conjugem liberosq;, *niſi quod ſine ipſo erant, captivas eſſe non ſenſit.* Verùm pluribus tuam Excell. onerare indignum arbitror, & avocat me ad ſpectaculum Legatio à Porta Ottomanica, jamjam hic appulſura. Vale, Vir Ampliſſime, cum honoratiſſima familia, diu ſoſpes Reipublicæ, & ſim benevolentiâ & amore tuo ulteriùs fruar. Viennæ a. d. XII. Septemb. A. C. 16[illegible].

Idem Eidem.

S. P. Primus ecce miles, Vir Conſultiſſime, Tibi ſe offert, qui ex Equo noſtro proſilit. Scripſit hoc octiduo Diſſertatiunculam de Laudibus Poëſeos, ſpiritu, quod judicat Cl. noſter Virdungus, Muſis non indigno; eam Tuæ Amplitudinis limatiſſimo judicio ſubjicit, juxtaq;, quod ager non ingratus ſolet, munus offert. Hinc ſequetur agmen reliquum, ſi minùs pari felicitate, tamen diligentiâ eadem, & prout cuiq; *Dives ille Evangelicus* contulit. Citius non debebant, ne viderentur literas ſuas, ut Satiricus inquit, ambitioni donare, & cruda adhuc ſtudia in publicum propellere. Erneſtum illum amat mecum Cl. noſter Virdungus, & bene ominatur, fore Virum ἐκ τῶν πολλῶν ſanè ſtudia quæ ſi graviſſima ingenii acie pervidet, conciliaturus Collegio noſtro decus & immortalem famam, ſi quidem hæc *juventus bene proſpereq; defloreſcat.* Eum Tuæ Amplitudini obſervanter commendo certâ fide, niſi quicquam aliud, tamen quantum Poëta poteſt, perſolvet, nimirum *monumentum ære perennius.* Vale, Vir Ampliſſime, & meæ confidentiæ ignoſce. Altorfii Cal. Novembr. Anno Gratiæ M. DC. XXIV.

Richterus Carolo.

S. P. Ceſſavi hactenus ad literas Tuas, Carole doctiſſime, reſpondere, non oblivione, multò minùs negligentiâ, ſed occupationibus crebrioribus detentus, & quia invitus peccavi, etiam apud judicem Caſſianum, ſpero, veniam mere-

merebor. De primitiis publicis, quas Erneſti tui ingenium non è multis, ut ager feliciſſimus, Te cultore in Academicorum cœtu protulit, utriq; Veſtrûm eorum æque etiam gratulor, & Te vel tali diſcipulo celebrem, illum verò tanto Præceptore beatum prædico, amboſq; fidelitatis atq; diligentiæ fructus uberiores indies magis magiſq; carpere exopto. De Poëſeos divinitate atq; præſtantia judicium mihi non ſumo, utut mihi ex amore nimio deferas, ſed ſacra illa religioſo ſilentio veneror, myſtaſq; pro virili colo. Atq; hoc mihi credas, velim, nimium in modum ex lectione diſſertatiunculæ iſtius me delectatum fuiſſe, quam voluptatem, rogo, mihi faciatis perennem: Neque enim dubito, quin reliqui Erneſti commilitones, quibus ille ſignum tollit, utili humano generi æmulatione, eadem veſtigia premere geſtiant, quorum votis Jehova faveat! Morſus ſannionum quorundam, quos inaudivi, audacter, quod facitis, contemnere perſeverate, & quod virtutis eſt, frigidas ejuſmodi calumnias ſpernendo, etiamſi paſſim ſint mortalium aures, generoſitatem Veſtram declarare ne deſiſtite, triumphabit tandem mens conſcia recti, & invidiam virtus opprimet. Sed ceſſo meliorem monere, vel etiam coram Roſcio geſticulare. Spiritus Altiſſimi præclaros conatus veſtros in bonum publicum ſecundet! Vale, mi humaniſſime Dn. Carole, & cum toto Collegio tuo felix vive. Noribergæ 19. Nov. 1624.

Michaël Conrad. Erneſtus Georg. Richtero.

Diſſertatiunculam noſtram de Heliconis laudibus typis nunc exſcriptam ad Te mitto, Vir Excellentiſſime & Ampliſſime: Minùs fortaſſe dignam, quæ cenſuram tuam ſubiret, niſi ipſa vaticinaretur ſibi hæc, Excellentiam tuam velut in tranſitu libaturam. Cujus utinam amoris mei præmium illud mihi DEUS faxit, ut deterſo adulationum fuco intelligas, quàm tam fortunam in Te tuam, quàm eruditionem & virtutes veneror. Cui cum infinitis nominibus omnia, tum etiam Muſarum gratiâ debeo, quas Tu tam familiariter in ſecretum admittis, ut noſtræ etiam de illis meditationes ad Te ire non dubitarent. Gaudeo, quod judicium tuum expertus ſum: Cui ſi probabor, non temerè ſpem concipiam alicujus famæ: Si improbabor, fructum capiam benevolæ correctionis. Erunt, qui carpent, imò corripient, non corrigent, ſi quid peccatum eſt, imò ſi quid non peccatum: Ut ſcilicet ſuæ medelam deſidiæ alienis culpis faciant. Tu verò Vir Ampliſſime, quem doctrinæ excellentia verum in alienis dijudicandis facit, ſine affectus ullius ſuſpicione confirmare ſententiam rectè ſentientis potes, vel opinionem damnare perperam conjectantis. Quod Te rogo, & ſalvere jubeo, magnum Noribergæ decus XVII. Cal. Decembr. 1624.

Richterus Erneſto.

S. P. Perplacuit Oratio tua, Erneſte ornatiſſime, quâ Poëſeos divinitatem atque præſtantiam non cordatè minùs quàm maſculè vindicaſti, ex quo quantum Poetarum chorum in ære tuo habes, quod ne ipſe quidem Scaliger, [illegible], æſtimator harum rerum ſummus, ſi viveret, credo. neg[illegible]rus eſſet. [illegible] ingenii & diligentiæ laude, & hanc virtutis atque literarum v[illegible] ſevera, de præmio, quod Te manet, haut vulgari, certus. Eſt [illegible] hominum ſeveritas, ut non mala tantùm Poëtis diſpliceat, ſed ipſa P[illegible], ut [illegible]la, multoq; graviùs videtur, & πλιῖχώτερον, forum aleatorum cal[illegible] facere, [illegible] libera verba vinculis includere non neceſſariis. Verùm conte[illegible] ſteritas iſta ſeculi, quo optima plurimis non placent. Mulo [illegible] calumniis lividorum quorundam cedendum, quin contrà eundum au[illegible] tempus rumoribus relinquendum, quo, ut eſt apud Tacitum, ſeneſcant [illegible], recenti invidiæ impares. Doctorem atque ductorem habes egregium [illegible]pum Carolum, Virum doctiſſimum, quem, ut facis, venerare & ſequere, tuis; commilitonibus ſignum tollere perge. Neque conatibus veſtris [illegible] reliqua Academiæ lumina ſeſe ſubtrahent, de quo vel Clariſſimi Viduungi applauſus publicus fidem facit. Ego ſi quid pro tenuitate mea poſſum, pro [illegible] operam dabo, ne amici officium in me deſiderari poſſit, de quo Vos ce[illegible] jubeo. Interea Exercitiis veſtris, quæ non voluptati tantum, ſed & uſui [illegible] ſunt, & meritò in ſecretiorem familiaritatem admittuntur, bene c[illegible] facere, ne ceſſate. Vale & Commilitones tuos pl. ſalve. Rapti[illegible] No[illegible] 19. Novembr. 1624.

Martin. Ruarus Georg. Richtero.

S. P. à DEO Patre & Domino noſtro Jeſu Chriſto. Quibus a[illegible]cium meum, quod ante ſuperiorem hiemem ſuſceperam, N[illegible] reditu vel potiùs acceſſione factâ peregerim, & quantâ animorum, c[illegible]rum μετ[illegible]μορφώσει ſim receptus Altorphii, ex Cobio Te noſtro ja[illegible] dici: Quomodo verò Argentinam pervenerim, & quâ ibi fort[illegible] utar, nobiliſſimo Burgsdorfio, alumni mei germano, ante ſeſqui[illegible] pſi. eumq; rogavi, ut Tecum illa communicare vellet. Non eſt [illegible]ur, [illegible] rerum Tibi mearum ſtatu ampliùs ſignificem, niſi actum agere v[illegible], [illegible] fortaſsè ſit, illud ne his quidem literis audeo committere, quæ cùm [illegible] hominum manibus vexandæ ſint, antequam ad tuas pertingant, fac[illegible]

perire

[illegible]ſſent, aut nullâ aut nimiâ alicujus curâ. Ratio ſtudiorum meorum eadem eſt, quæ pridem, niſi quòd in Hebræis nunc pluſculum eſſe ſoleam, non [illegible]e cum moleſtia, quod ea quæ olim didiceram, longinquitate temporis obliterata, de integro cogar in memoria ut ita dicam inſculpere, idq; magiſtro [illegible]. Is enim, cujus ad hoc ſtudium opera publico ſtipendio conducta eſt, tantummodò circa quædam elementa mihi trita verſatur, & in his etiam tanquam [illegible]des recuctus (tardipedem veriùs dixeris) ipſo anni quadrante vix cubitum unum proceſſit. Sperabam, cum primùm huc venirem, multis me non inutilem fore, quod in tanta hominum frequentia vix defuturi viderentur, qui meâ opellâ in [illegible]ebus, quibus Altorphii potiſſimùm vacabam, juvari vellent: Sed ea ſpes [illegible]it, ut mores hoſce video, niſi quòd eam inſigni cupiditate rem pro[illegible] communem erigam, & obſtinatione quadam animi ſuſtentem. Animadverti quidem, non ſatis hîc eſſe tutum πολυπραγμονεῖν, aut alieni, ut quidam interpretantur, officii ſatagere: Quam in rem fabulam narrabo, Tu aſſem para; imò hiſtoriam, non fabulam. Fuit hîc quidam Joachimus Everhardus, Philoſophiæ Magiſter, quem Tibi quoque de facie non ignotum credo, cùm Altorphii fueris, & in cathedra aliquando publicè apparuerit: Is divino, ut ipſe ait ſpiritu afflatus à d. X. Cal. Auguſti Juliani in templum, quod vocant cathedrale, venit, cumq; baculo in pulpitum Cantoris ter excuſſo audientiam ſibi feciſſet, eo tempore, quo concionator pro ſuggeſtu verba jamjam facturus erat, clarâ voce populo teſtatus eſt, miſſum à Deo ſe legatum habere, quæ pro ſalute eorum nunciaret: Eratq;, ut poſtea comperi, Magiſtratum, Sacerdotes & plebem [illegible] perſtricturus, vitiisq; paſſim graſſantibus cauterium adacturus, atq; adeò pœnam quoque præſentiſſimam, niſi pacem à Deo precibus & emendatione vitæ impetrarent, comminaturus. Sed quidam è circumfuſa turba correptum è templo ad ædes Conſulis abduxerunt, cùm ille nihilò ſeciùs per plateas inter confertam plebem civitatis morbos liberrimâ voce proſcinderet, cumq; Conſulem domi non invenirent, in turrim cuſtodiæ nomine, quæ tamen à carcere non [illegible] aberat, compegerunt. Ego captivum non ſemel viſitavi, ut turbatæ mentis notas, quas vulgo ferebant, deprehenderem: Sed nullum veſtigium inveni, quod alium mihi faceret hominem, quàm pridem cognoveram. Ipſe verò non niſi divino ſe imperio feciſſe, conſtanter aſſeverabat, quamvis interim, quâ ratione illud acceperit, ne cauſſam in carcere deteriorem ſibi redderet, aperire [illegible] vellet: Nec temerè ſe facinus tantum auſum ajebat. Utpote quod aliquot ante diebus, imò menſe integro maturâ deliberatione penſaverit & poſt [illegible] ad DEUM preces novato iteratoq; juſſu demum ſit aggreſſus. Egerunt cum illo Senatores & Concionatores aliquoties, volueruntq; libenter moleſtum

prophetam, (ſic enim à nonnullis vocari audio) à ſuis manibus bona [illegible] dimittere: Sed cùm ille tergiverſaretur, & Cæſarem, Pa[illegible], ut [illegible] exemplo, appellaret, ac ne carcere quidem, niſi civitate ſibi permiſſ[illegible] interdicto primùm, ne quis ei cibum præberet ampliùs, facilè exp[illegible] lium Muſarum ſuarum repetivit, nullo tum quidem duriori imperio [illegible], & ſuâ opinione jam immunis à metu; poſt paucos tamen dies errorem [illegible], ut mihi videtur, religioſi lictores irreligioſi correxerunt, qui per [illegible] medium currui, ante illius ædes adducto, impoſuerunt, & extra fines [illegible] Argentinenſis avexerunt. Habes fabulæ cataſtrophen, quam Tu vel [illegible] vel verſo pollice, prout libuerit, iſtic excipere potes: Ego judicium meum [illegible]dere malo, nec in illos audeo ſcribere, qui proſcribere poſſunt. Tu [illegible], ſi bene rem geris, tantò magis gaudebo, ſi id aliquando ex tuis ipſius literis [illegible] vero, quas tamen, non ut debitum exigo, ſed ut munus ad otium & commoditatem tuam remitto. Id tamen ſi fieri poſſit, ante ver proximum, ut [illegible] ſciſcam, opto, quo apud Vos pretio ad minimum vivatur, & an non [illegible]tio, quâ Bona mens ſororem ſuam ſuſtentare poſſit: Hoc igitur vel ad me vel ad Noribergenſes noſtros perſcribas, velim. Optimo Viro, Caſpari W[illegible], contubernali tuo ſalutem & Amorem à me nuncia, aut hunc conſ[illegible]. Tibi ſi qua poſſim gratificari, lubens fecero: Si nihil poſſem, Tu [illegible] affectum meum agnoſce, & Vale, eruditiſſime mi Richtere, pr. Non. S[illegible] Juliani anno æræ Dionyſianæ 1615. Argent. in ædib. M. Adam. Fo[illegible], Prof. Claſſici.

Idem Eidem.

S. P. Si in dono, cùm non præſtatur, reprehenſio quidem nulla eſt, [illegible] tamen laus ineſt, cùm præſtatur, quemadmodum ex Mariano [illegible] refers: Tu certè, amiciſſime Richtere nec reprehendi potes, qu[illegible] me exarandas aliquandiu diſtuleris, & nunc, cum exaras, laudem ex[illegible] me promereris; eas enim non ut debitum exegeram, ſed tanq[illegible] otium & commoditatem tuam remiſeram. Vellem munus [illegible] ad Te ſimile; in quo parva quidem laus eſt, cùm præſtatur, ſi quidem, [illegible]ritò fit, gratiæ non apponitur; reprehenſio tamen non parva, cùm [illegible]. Nec vellem modò, ſed & poſſem in tanta rerum novarum ſegete, [illegible] ſoli luxurie vehementer hornò ſuccrevit, & cùm lacteſcere primum [illegible], jam ariſtis flaveſcentibus horret, & falcem meſſorum propedi[illegible] ex[illegible]. Veruntamen cùm in tanta locorum intercapedine ſemper incertum eſſe [illegible], an eo tempore, quo Lugdunum hæ literæ venient, ibidem certo [illegible]

[illegible]

[illegible] chartis loquacibus omnia committere, quæ vel Tu ſcire velles, vel [illegible]. Ne tamen deſiderium tuum penitus deſtitutum, nonnulla prout [illegible] venerint, ſuſpenſo veſtigio perſtringam, quaſi gallus per prunas ingre-[illegible] noſtrate Proverbio: ſequar verò literarum tuarum ductum. Plu-[illegible] meo exſpectaſſe, quàm ſcripſerim. At illa Te partim ex No-[illegible] quærere juſſeram, partim ex Cobii literis reſciviſſe, ſuſpi-[illegible]: Et miror, ſi, cùm de reditu meo certiorem Te fecerit, non etiam addide-[illegible] pauca, quibus nec ipſimet plura referre velim. Ea tamen nunc habe: Sci-[illegible] iviſſe me & rediiſſe ſatis utrumq; commodè partim pedibus, partim equo, [illegible] in reditu mihi comparaveram: Salvos & incolumes reperiſſe omnes eos, [illegible] volebam, & ſic etiam reliquiſſe, quanquam invitos; cupiebant enim, ut qui [illegible] iſtis me attinere & ſufficere Scholæ ſuæ Rectori, qui in Academias Gal-[illegible] Germanicasq; non tam Medicinæ quam domi pulchrè hauſit, quanquam & [illegible], ſed magis tamen tituli pileiq; ſolennis cauſsâ recogitat. Plura nunc [illegible] de itinere, & fortaſſis ex Cobio coràm diſces, ſi modò iſtuc, ut ſperas, [illegible]: De Everhardo verò illo, de quo ſuperioribus literis ſcripſeram, [illegible] amplius. Videri mihi, poſtquam altiùs inquiſivi, illum, quo ſe afflatum ja-[illegible] non Chriſti Spiritum, ſed Zelum quendam Phineæ, de quo eſt apud Mo-[illegible] Numeris, fuiſſe. Cùm enim, præter epidemica malorum irritamenta, [illegible] hac præcipuâ lætiſſimi ſoli fiduciâ plurimùm otio ſe dedat, & ex eo, quod [illegible], malè nonnunquam agere diſcat, in ſtupra & adulteria profuſus: Vir [illegible] Everhardus id inde ſolùm manare putans, quod haud ſatis ſeverè in no-[illegible] animadverteretur, cùm in quasdam Moſis rigidiores leges incidiſſet, neſcio, [illegible] inſtinctu (nam externum viſum, quod primitùs augurabar, ipſemet [illegible]) nimis, ut opinor, calidè minas & in Magiſtratum concepit, qui [illegible] permitteret, & in concionatores, qui maledictis in Magiſtra-[illegible] præterea non fulminarent. Quæris fortaſſis, quo eventu? quo ſucceſſu? [illegible] ſine proventu: Receſſu, pro ſucceſſu. Cogitur enim hactenus ab ur-[illegible], adeoq; cùm ſemel rediiſſet, timore defunctus, iterum à lictoribus de [illegible] avectus fuit. Concionatores quidem ex eo haud paulò graviùs de [illegible] eundem Moſis rigorem nunc intonant, licèt hoc ab Everhardo didi-[illegible] videri nolint: Quo profectu, nondum ſatis liquet. Ego quidem jam diu [illegible] vel Akorphio vel Noribergâ epiſtolam accepi, quod valdè miror: Ulti-[illegible] ad me dederunt Piccartus & Virdungus, quibus multa immeritò mihi tri-[illegible]. Caſpar ille tuus (ſi modò tui nomen adhuc eum habere pateris) ad [illegible] eo ferè tempore, quo jam aliundè intellexeram, quàm parùm fideliter [illegible] conſortium tuum & promiſſa ſua deſeruiſſet: Itaq; ſeriò cum homine Tui cauſsâ

egi,

egi, qui licèt haud ſatis utilem tuam ſibi operam fuiſſe, aut etiam eſſe [illegible] (ignoſces hoc mihi illius verba narranti) quereretur, honeſtis ſe tamen conditionibus Tecum transacturum pollicebatur, aut ſi Tu nullas admitteres, integrum, quod ab initio Tibi conſtituiſſet, precium depenſurum eſſe. An facturus ſit, neſcio: Voveo quidem, & id nuper etiam literis ad eum datis urſi. Cùm enim hic in diſciplina Viri cujusdam literatiſſimi, Juſti Kypii amici tui ac mei, aliquandiu vixiſſet, primum quidem Baſileam ad petendam Juris lauream, ſed poſtea quaſi pœnitens conſilii cum eodem Marpurgum, unde luculentiorem ſibi famam ſperabat, profectus eſt, atq; inde paucos ante dies Diſputationem pro Doctoris gradu habitam, ad me miſit, addiditq;, nunc quidem in patriam ſe tendere, ſed Marpurgum circa IV. Non. Julii Juliani ad inducendum capiti [illegible] reverſurum eſſe. Quid priùs mirer, neſcio, confidentiam hominis, an [illegible]: Vix certè credidiſſem, Marpurgenſes tam faciles his fore, idq; [illegible] eram, ſed vanus, ut apparet, augur, quia laurum non comederam. Multum ſanè Tibi debet ille, ſi à tua inſtitutione tam brevi tempore ad tam [illegible] aſcendit: Multum etiam Kypio, qui ſua cum eruditione, quantum potuit, adjuvit ſedulò, & auctoritate ſuâ, quâ plurimùm pollet, Marpurgenſibus commendavit: Nec nihil fortaſſis mihi, qui & præfationem Diſputationis, quam vides, confeci, præter cothurnum quatuor ultimarum linearum, huic [illegible] non ſatis aptum, allocutionem, præterea Jureconſultorum in ambiendo honore [illegible], & epilogum recitandum, cùm Diſputatio haberetur, ipſam denique Orationem in ſolenni renunciatione habendam, quam fortaſſis aliquando [illegible] typis deſcribetur. Eſt autem de hæreticis capitali ſupplicio non afficiendis. Sed hæc Tibi dicta puta, qui mihi lapis eatenus eſto, quamquam verius alius gemma nominandus. Miraris Tu fortaſſis meam quoque facilitatem: Sed quid faciam? ita teneram habeo frontem, ut contra pervicaces preces durare nequeam. [illegible] ut ſcias, Tui quoq; cauſâ hominem mihi nonnihil devincire volui, ut tanto plus haberem in eum juris ad urgendam fidem Tibi datam. Meum quidem [illegible] eſt hactenus ex immenſo labore compendium, præter ſtyli ſi fortaſſis ab exercitatione profectum. Donavit heic mihi Caſauboni Exercitationes contra Baronium, quæ duobus florenis noſtratibus veneunt, & Politiani Epiſtolas, cum eas atramento conſpurcâſſet, tanquam ſibi inutiles reliquit. Promiſit et tamen ſe mihi donarium Marpurgo curaturum, adeoq; novem nuper florenos numerari juſſerat per ſartorem ſuum, cui jam antea ære ſe alieno ad quadraginta quaſi florenos obligavit, ſed illius juſſus eventum adhuc exſpecto, & [illegible] odum quidem requirerem, ſi modo id, quod ſanctè mihi recepit, præſtiterit, ut fratri meo Joachimo, cui res jam ad incitas pœnè redibit, de conditione honeſta

proſpi-

proſpiceret. Spem Tibi de patriciis diſcipulis factam, de qua etiam Caſpar ille nonnihil retulerat, decollaſſe, tam diu Tecum doleo, quàm diu non alia ſimilis vel melior ſe Tibi oſtenderit. Mihi quidem hîc non malè multa ſuccederent, niſi, neſcio, quid obſtaret, quod calculos ſcitè poſitos non parùm conturbat. Nuper diſcipulus meus à tutoribus domum quàm primùm redire juſſus eſt, ob cautelam, quæ literis non exprimitur, ſed mihi tamen, niſi fortaſſis gravedine laboro, non nihil ſubolet. Cùm autem ante triduum de diſceſſu meo ſignificâſſem cuidam Profeſſori Viro, in quo candorem præcipuè laudare, injuria eruditus ſ fuerit, niſi vulgatior hujus laus illius raritati precium feciſſet: Is, ut eſt mei ſupra modum ſtudioſus, poſt dolorem, quem hoc meo ſermone caperet, conſilium mihi ſuum aperuit, quod jam pridem de me (quod ſine jactantia dictum velim) ad publicam profeſſionem evehendo cepiſſet, ſi modò aliquandiu pedem hîc figerem, aut ad manum ſibi, primo quoque loco vacante, forem. Offerebat etiam juſſu Theologi itidem Profeſſoris Comitem mihi quendam Carinthium Vallis loco oriundum, cujus auſpiciis Italiam interea luſtrare poſſem, idq; non ſine ſtipendio ampliſſimo. Nihilominus adhuc ipſe trepido, nec ad ſpei tam blandientis auram antennas audeo ſolvere, ſive quòd ipſe naturâ timidior tranquillo quoque mari tempeſtatem metuo, ſive, quòd non deſint fortaſſis in cœlo præſagio turbinis ſidera, quæ cymbam meam in portu terroribus alligant. Hactenus quidem omnium primum id mihi ſedet, ut, quoniam hunc adoleſcentem itineri tam periculoſo ſolum committere nequeo, in Marchiam ipſum comiter, ubi conſilium, quod dicitur, in arena, inſtar gladiatoris, capiam, an cum hoc eodem diſcipulo Lugdunum ad Vos ablegari mihi contingat, an Argentoratum bonis avibus reverti poſſim, an Parentibus ad non minùs me ſplendidas in patria conditiones vocantibus obſequi debeam, an denique ad illius Scholæ, de qua ſupra [illegible]ſces, ſi nemini fortaſſis alii commiſſi ſint, redire, ſemelq; tandem cum fato meo transigere velim. Ubicunq; futurus ſim, Te, mi eruditiſſime Richtere, nunquam celabo, id modò mihi conſtet, ubi meæ Te literæ invenire debeant In poſterum. Ut autem ad me tam incerto conſilio vagantem tuæ priùs tutò pertingant, optimum factu videtur, ſi eas ad Joachimum fratrem meum Roſtochium mittas; ad illum autem rectiſſimè deferentur, ſi eas Hamburgenſi cuidam mercatori Melchiori ab Huda transmittas. De Commentario Soneri τῦ μακαρίτου in Ariſtotelis Metaphyſica propediem edendo per- mihi- gratum, quod ſcribis fuit: Veruntamen cùm optimi Viri fama, propter opiniones quaſdam philoſophicas, hoc tempore præter æquum laborare cœperit, cavendum erit, ne hac provocatione crabrones irritentur. Nollem equidem alienæ manus injuriam ad caſtrandum tanti Viri laborem, imò nec ad caſtigandum accedere: Sed tamen

cùm nonnulla, quantum memini; ſatis ibi periculoſè, &, ſi mihi judicium hic ſumere debeam, paulò magis peripateticè quam Chriſtianè d[illegible] declinandæ optimum mihi videretur, ſi præfatione modeſt[illegible] ſcopus authoris detegeretur, qui, ut nos ſcimus, minimè fuit religionis Chriſtianæ dogmata convellere, quod perverſi quidam illius voluntatis interpretes autumant: ſed oſtendere, quid & quantum de ſummis rerum cauſſis, ipſoq; primo ente, n[illegible]ne, Philoſophorum Coryphæo Ariſtoteli conſtiterit, aut nobis in illius veſtigiis hærentibus conſtare poſſit. Sed videor mihi γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας. Quaſi Tu pro tua prudentia non multò me meliùs hæc & videre & providere poſſis. Dominus Jeſus, ἐν ᾧ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, Spiritu ſuo nos regat, ut & intelligamus, quæ vera ſunt, & faciamus, quæ ſunt optima, cui Te, mi amiciſſime Richtere, ex animo commendo. Argentorati a.d. III. Non. Maji Juliani. Anno æræ Dionyſ. 1616.

Georg. Güttlerus Georg. Richtero.

Pietatem i.e. Lucem in tenebris. Jam dudum, iterum iterumq;, mi Amice, malum nomen apud Te audio, ut qui migrârim fidei datæ mem[illegible] cum nugis meis Tibi me ſtiterim. Culpâ caſtum me eſſe, citra r[illegible] dixerim, & quòd prohibendis cerulis miniatulis (nôſti antiqui [illegible] ſuffragium) obtendam, præter fatalem ignaviam meam nihil habeo, quæ me ita me ſuum fecit, ut vix tandem triſtis imperii pauſam exorare potuerim, &, [illegible]diæ ſomno paululùm excuſſo, narrare ſomnia Sabinorum, qui olim d[illegible] ſomniare, quæ volunt. Cùm à vobis primò digrederemur, formicino gradu promovimus. Ventus enim nobis non ſatis benevolus & aſſiduis pluviis terra aqua facta erat, ut (abſint Philoſophi, qui nec pugnam nec puritatem elementorum admittunt oculis obviam) conſpirâſſe in moram noſtram Elementa videretur. Soluta tamen eſt, contumaciam fatalem, urbium & munimentorum [illegible]tigua, quæ à Bono noſtro Deo poſita Hiſpanum oſtraciſmo pepulit, & [illegible] imperii (ne vetus verbum pereat) ſpem non floribus, ſed maturis fructibus oſtendit. Exemplum deſperatæ neceſſitatis, quæ, abdicata purpuræ ve[illegible], docet calcare Regum minas, & ridere mortem, quam quidam terribilem exiſtimant, cùm ad cœlos ſit certiſſimus aditus & extra damnatas inſulas, ubi fluctus ſine pauſa & tempeſtates perpetes, portus. Fuêre & alia quæ voluptatem [illegible] Epicuream afferent; Belgæ infrunitâ fronte negabant Benzium noſtrum, ad eam, quam promere ipſis videbatur, ætatem, oberrare in caſtris M[illegible], & virgineum intacto ſervare in corpore florem; cùm ille, ut ipſius fert ingenium,

paulò

[illegible] religioſius adfirmaret, hoc tulit reſponſi ſive oraculi plus quàm Apollinis, [illegible]s (nôſti Comici illud) aliorum uxoribus ætatem ipſum contriviſſe. [illegible] prolixus in nugis recenſendis, quæ quotidie plus quàm Africâ monſtrorum fertilitate ſe offerebant. Adjiciam hoc. Cùm Bredæ in Illuſtriſſimorum [illegible]orum proavita arce oberraremus, Barones N. cum prodigo pietatis præ[illegible] & veterem dictionis indolem) nos oppreſſêre, unde turmatim mo[illegible] & Selandiâ, Flandria, (quam ego ſuperiore ſuâ parte iram Martis, ob mi[illegible] & miſeria miſeriorem vaſtitatem, Poetica licentiâ dicerem) viſâ, plùs [illegible] ſatis cum Gallo nauclero, quos ego ſi lapides, ferrum, plumbum, ſtipites [illegible], in imperitiam ipſorum peccarem, in Angliam favente Cœlo & terrâ, [illegible] ſtultitiæ, ſed miſeriæ noſtræ appulimus, quòd Regnum abſolutiſſimæ felici[illegible] (quam vulgus opinatur) dicerem, niſi odium laboris & luxuriæ, gemina Germana ſoror ſuperbia, maculam quandam inurerent. In alta enim pace & ex[illegible]onum Angli, (quæ aliàs rem Europæ cum pulviſculo liguriunt) ſecuri in u[illegible]q; oculum ſedulò ſtertunt, Ventris ſacrifici, & tot unguentis, veſtimentorumq; quaſi militaribus copiis variegati & delibuti, per omnem ætatem animam agunt. O miſeram Necotianam, (Tabacſ) quam tota provincia olet, ut exiſtima[illegible] fato conſtitutum OPTIMUM ET SINE OMNI FRAUDE, ET FASTU REGEM, qui conniventibus oculis has omnes curas deſpiceret, [illegible] Symbolici Lemmatis ſui, Beati pacifici, memor, hoc magno conatu ageret, [illegible] quâ nubeculâ ſolem voluptatis Anglicæ interciperet. Fortè anquiris de Chriſtiana Fide & Vita; in privatam Jovis diphteram non inquiro, quam nobis [illegible]e nefas, illis, neſcio, an liceat, qui, per annos plùs quàm centum nihil aliud [illegible] DEUM occultum explicantes, lites ſerunt & metunt. Bataviam nôſti, [illegible] ore exiſtimarem & piè vivere plurimùm plurimos, niſi nihil aliud olerent, [illegible] lucrum mercatorum, de quibus quid concilia ſancta, & Dii, qui moriuntur, Pontifices dicant, in promptu Tibi eſt. Certum & hoc mihi in vaſto Oceano & portubus, quos ſalutare datum eſt, nihil viſum navium niſi Batavarum, qui [illegible] quaſi cuſtodiâ mundi divitias poſſident. Sed extra oleas curro. In Anglia Rex pius, quid de cæteris proceribus dicam, non habeo. Hoc ipſus coràm vidi. Cum ægrotos tangeret, (gentilitium Anglorum & Gallorum Regum miraculorum donum) neque adeſſent omnes momento, qui manum & munificentiam Regiam ambirent, & aulici excluſos cuperent Regem juſſiſſe, ut plures coràm ſiſterent; in menſa devotè orari vidi Epiſcopos tres coràm aſtantes ex veteri, ſi rectè puto, inſtituto; cùm illis plurimum ſermonem miſcuit, non cum Ducibus & Comitibus, qui barbaricâ ſupplicatione tanquam Deum colunt, ſed antiquos hos ritus non viſus eſt attendere, teſtor fidem, occurrit in ipſo Regis

 cubiculo

cubiculo illud Comici mortuo ad ſepulcrum jocum dictum eſſe, vultus ipſe plus quàm Euclid. & Ariſtotelicis demonſtrationibus arguit Regem plane hominem re-rum, quæ in oculos incurrunt, minimè curioſum. Miſertus ſum animitus, qui ob cauſam vitâ exutum cuperent, & toties novis machinis tentarent, cùm primo hominis facies à crimine ſatis & odio defendere poſſet. Hoc tamen uno poſ-ſum augurari, quî fiat, quòd eos, qui Jeſum Dominum noſtrum ſoli & [illegible]-rum audiunt, plùs quàm vatiniano odio proſequatur. Epiſcopum unum novi ſanè modeſtum, qui & ipſe non abnuit, poſſe Civem bonum eſſe, qui non Chri-ſtianus bonus, ſtat tamen verbum Regis. Quid porrò dicam in Angliâ, [illegible] domo noſtrâ habuimus: Non in Bataviam, ſed Galliam continuato itinere ire juſſi ſumus. Pax conclamata eſt, quod proclama Galli plùs quàm bellum timere ſoliti ſunt. Rediimus hodie cœlo, terrâ, mari, faventibus, omnibus incolumi-bus, niſi quòd natu major Nothafft valetudinem tabaco decoxit, & Medicorum opem inclamat, qui antea exiſtimabat fruſtra Medicos conditos, qui [illegible] ſuccos & pecuniam mortalibus. Eſt & alia res, ſed ſeria, quam Te volo, primò, ut quæras, an Lambertus, linguæ Gallicæ Magiſter, meas acceperit, ſecundò, ut ſuppellectilem librariam meam curæ habeas, hoc modo, ſi Bonaventura Elzevir Francofurto quid librorum meorum Argentinâ ad ſe miſſorum detinet, ut [illegible]-lò compactos & contra injuriam cœli & terræ defenſos mihi ſiſtas. L[illegible]-lis ſiſtas cum literis deſtinatis in das Wirthshaus zu den 3. Römern ([illegible] 3. Weinglåſer) ipſe Dominus Bonaventura, qui cætera, quæ ipſi in negotiis defe-ram, rectiſſimè curavit, & experientiam librorum mittendorum habet, & hæc curabit. Miſiſſemus pecuniam, ſed literas eâ prodi poſſe exiſtimabamus. Li-teras ad me dabis, ſed Bruxellas, ut dixi, deſtinatas, ubi, ſi quæ voles ſcilicet, ad Te perſcribam. Quid mirabiliarii tui Norici fecerint, ſcripſerint, non curo. Hoc tamen animitus mihi Tibi imprecor, ut Domini gratiam & juſtitiam ope-remur hilares, ſed cum timore. Quæſo, fac, ut compareat in negotiis meis & faciendis & feſtinandis opera tua. Jurare juſſi non ſumus, imò prohibiti, ſed quinquagenarium Ethnicorum juramentum puta, me vivere Tibi ſemper ami-cum, imò & mori & pietati, de qua utinam & ter utinam non diſputaremus, ſed ipſam faceremus, conſuleretur rectiùs rebus humanis, quæ ſi animam haberent, jam agerent. FILIUS ENIM HOMINIS CUM VENIET, VIX RE-PERIET FIDEM. O utinam ego Te ſoſpitem & corpore & animo valen-tem & florentem, quod an & ubi ſit futurum, non liquet. Hoc tamen [illegible] me tuum totum ac mancupio emtum ſemper ſolidè ſobrieq́, amicum, quod DEUS novit, quo teſte hæc ſcribo. Uliſſingæ 9. Maji Anno 1616.

Idem

Idem Eidem.

O I[illegible]es, mi Richtere, Ennii verbo, ſperes meas, quibus non inſtar amantum ſomniando, ſed vigilando Te amplexabar, imò & de rebus quibusd[illegible] ext[illegible]im fabulabar: Quæ autem calamitas ſpei meæ animum abſtulerit, [illegible] animus obſ[illegible]ævat. Bruxellis enim dum hæreo, nullibi compares; dum [illegible] exc[illegible]rro, neque ibi mica Richteri. Quicquid ſit cauſæ, penes me cal[illegible] eſt, quæ effronte pervicaciâ inclementer hac vice me habuit, & tui in[illegible] copiam non dedit. Tunc inquis Lovanii? ego verò ſum, mi Amice, [illegible]teras domo mea & alteras habeam; invitiſſimus enim in Galliam per hunc [illegible] excurro; ſed jam habeo, & cras invitis Muſis, Grat[illegible]s, ſed Deo, crede, ben[illegible]e præcipitare iter cogor, & inviſere meos Germanos, quos inibi comp[illegible] hodie epotâ mente & Maſſici montibus plebiſcitum tribunitium condi[illegible], ne quis audiatur Gallorum linguâ, niſi convicium paſcere & pecuniam [illegible]atam cupiat. Ibo tamen & Lovanio relicto, ubi fermè ob Sophiſmat[illegible]era, quæ bonas artes & præcipuè Theologiam obnubunt, mei memor[illegible]i audiam, quid dici velint Galli, & quod palmarium, ſuis turbonibus d[illegible]ant. Ubi futurus ſim & larem meum habiturus, præter DEUM noviſſe n[illegible]em. Ubi Lutetiam pervenero, inſtitutis in animo conſiliis & argumentis quid decernam, quod ad Te primâ occaſione ſedulo perſcribam. Jam ampliùs [illegible]rriam, & Comici verbo Te jubeo valere, atq; adjuvare, ut Te juvet ſalus. Vi[illegible] ut verboſâ gratiarum actione aures tuas obtundam? non credo, Te velle, ut [illegible]n amicitiæ leges, & promtitudinem tuam in rebus meis procurandis apud Te comm[illegible]morem præſertim cùm paria facere, imò quod in rem tuam eſt, [illegible]e [illegible]apeſſere cordicitus amem. Bonaventuræ tamen Elzevirio amiciſſi[illegible] ſalutem, velim, nuncies, & pro ea, quam in res noſtras ſumſit, opera gra[illegible]e. Quod apud nos ipſi eſt reliquum, curabimus, ut per mercatorem [illegible] n[illegible]s autumnalibus ſatisfiat. Sed audi, quid noſtra hoſpita emolit[illegible], i[illegible]ne affirmare venefica audet, nos conduxiſſe cubicula. Crede hæc mihi & fidei quam nunquam violavero, nunquam id à nobis factum, nunquam in mente nobis fuiſſe: Quæ enim neceſſitas hoc à nobis exigeret. Nonne hoſpes ipſe nobis cubiculum curare cogitur, qui nos paſcit? quam ob cauſam a[illegible]m inutiliter domo egurgitaremus. Non ea nobis mens, etſi redire per f[illegible] uiſſet in Dn. Conradi ædibus ſatis loci habuiſſemus: 36. florenos exigit, n[illegible] omnia ejus cubicula toto anno tanti æſtimarem: Non ego ita fungus, ut rem ſic curatam cupiam. Audi porrò, ipſa cum Cameras vacuefaceremus, & ſuppellectilem domo efferri vellemus, dicebat, non opus eſſe, in inferiore ædis

parte ſatis loci, donec aſportare in patriam aut quò vellemus, liceret. Q[illegible],
mi Richtere, hanc cauſam meam & meorum ſuſcipias, nec veu[illegible] lud[illegible]
tem me fieri patere, ô ſi liceat coràm adeſſe, quam f[illegible]rtè pa[illegible] grata [illegible]
ſima audiret, ſed digna nefariâ machinatione, quæ famam mea[illegible]
det. Non hic mos meus eſt, Annos aliquot inter peregrina M[illegible]a
combuſſi, omnem pecuniam, quam debui, cum ramenta redeg[illegible];
Neque, cùm abirem à Vobis, aurum noſtrum omne occupatu[illegible]
(ſi voluiſſem, quod debere illi mulieri triobolari) expung[illegible]re [illegible]
pellectilem opponere pignori; ſcripſi etiam ad Dn. Bonaventur[illegible], u[illegible]
in noſtrum auxilium, gnarum harum rerum, aſciſcat, & nund[illegible]s
mercatori reculas noſtras ſiſtat: Spero enim hanc rem bona cu[illegible] Vo-
bis decidi poſſe. O quàm hæ lites meo ſtomacho non ita, ut Theo[illegible] qui-
busdam, conveniunt, quos Beſoldus in Theatro ſiſtet in Hercule [illegible]
ſpongiam juſſerit venuſtiſſimam partem incumbere. Quid Jo[illegible]
limi machina murmurent, averem ſcire, & ſi literis Lutetiam ad D[illegible]
ſympatriotas tuos, meorum nobilium nomini literis inſcriptis cre[illegible], procul
dubio volupe mihi eſſet. Gallinam hæc ſcripſiſſe, credo, credes, [illegible]
animi & corporis calore effudi: Neceſſe tamen eſt, ut præterea no[illegible] L[illegible]
nomine quid attexam. Ille Lovanii parumper egit, & in Germ[illegible]
nôſti hominem bonum & diligentem, qui literis tuis Alto[illegible] ſe [illegible]
confidit, quæſo, hanc operam vicariam ſumas, & apud aliq[illegible], qui [illegible]
juvare velit, & poſſit, ſedulò juves, & literas tabellario Antve[illegible]pien[illegible]
ab ipſo exiget, & feliciter utetur. Facies certè & diligenter, uti e[illegible]
Non credo, Epiſtolam meam lautitiem aliquam olere poſſe; ex[illegible] &
ambuſta à ſole vapeſcit, & Lovanii præter Puteanum credo hom[illegible]
qui, non verba. Priſcianus omnibus exemplis miſerè publici[illegible]
niſi Brutiani manu medicina fieri poſſe videtur. Græcas literas ne p[illegible]-
nam quidem viderunt. Juriſprudentiam noſtram tot portentoſis [illegible]-
rum nebulonum commentariis onerant, ut Elephanti ab India vix [illegible]
tationes habent ſatis crebras, ſed nihil ibi, quod Papinianum a[illegible]t A[illegible]
leat; unus tamen atq; alter eſt, qui Weſenbeccium velit legiſſe vi[illegible]
26. Junii Anno 1616.

Ignoſce feſtinanti, nec relegere licuit, ita præcipitan[illegible]
cura. Salvere jube meis meorumq; verbis omnes BONOS, q[illegible]
amavimus, imò amamus.

J. Cell[illegible]

J. Cellarius Georg. Richtero.

S. P. Nec ſuccenſeo Tibi propterea, mi RICHTERE, nec communi noſtro Amico EHRNREUTERO hanc felicitatem invideo, quòd doctiſſimis tuis literis ipſum ante dies plusculos beâris, me neglexeris. Dandum erit [illegible]ectui, quo in illum, nec fortaſſis absq; cauſſa ferris paulò ardentiori: Se-[illegible] unà fidelia duos parietes dealbâſſes, calomoq; tunc Lutetiam cogitanti [illegible]colam unam & alteram Muſis meis conſecrandam imperâſſes. Ego fidei datæ memor Tibi nuncio nos & ſoſpites Pariſios perveniſſe, & ſubſtituros hîc ad [illegible]m usque Paſchatos. Rex pridem ad aulam rediit. Habemus & MORNÆUM (quantum Virum!) è Comitiis Rothomagenſibus iſthâc reducem: Cujus præſentiam ego quidem haud permutarem cum vel Regis vel Reginæ. Hoſpitium idem excipiet nos in craſtinum, ubi Tu OLHAFIO nuper bene [illegible]as. Noribergæ intra mænia urbis nata eſſe, gemellorum XVI. paria Dn. [illegible]EMLIS ſcribit, idq; non niſi VII. hebdomadarum ſpatio. Unde noſtros bene ominari dicit. Academia Altorphina tribus Profeſſoribus aucta eſt, Dn. Chriſtiano Matthiâ, Theologo, Gieſſâ accerſito; Georgio Nœsslero, Medico; & Petro Saxonio, Mathematico. Fac, ut habeam catalogum ſive indicem Privilegiorum Nationi German. Aureliæ conceſſorum; neq; omnium tamen, ſed præcipuorum. Bene vale & Salve cum familiaribus tuis utriusq; ſexus tam ex [illegible]m ex ORTELIIS meis Tui amantiſſimis, quorum natu minor has Tibi commendat, quas includam, Avaricum Byturig. curandas. Raptim Lutetiæ poſtrid. idus Januar. 1618. ſecundùm faſtos Julianos.

Idem Eidem.

S. P. Præcellentiſſime & Eruditiſſime Dn. Richtere, Amice ſingularis. Non à mea quidem deſtinatione, ſed defectu hominis fidei probatæ factum credo, quòd argentum tuum tardiùs accepiſti, id quod tamen vel jam tandem Tibi [illegible] traditum eſſe, nullus dubito, de quo certior fieri cupio primâ quaq; occaſione. Quanquam verò tuæ me dehinc Lutetiæ non ſunt offenſuræ, tamen quin reſpondeas, & Heinſianas cum aliis ſubmittas, nihil impedit. Habes operam paratam Dn. Chriſt. Boſchii, qui officii nihil in ſe deſiderari patietur. Perinde autem fuerit, ſive literas tuas Londini ſeu Ambſtelrodami inveniam. Matura id, Te obſecro, quantum potes. Nos perendie diſcedemus. Andreas Baier nobiscum eſt in hunc diem, abiturus tamen & ipſe poſt bihorium: Is Pariſios ingrediens,

grediens, &, in hoſpitio ad ſignum crucis ferreæ divertens, equum reddidit puero cuidam ſibi nec deinceps viſo, nec videndo fortè in poſterum; eo caſu, quod ſe miſſum aſſerebat ab eo homine, ad quem equus pertineret, quemq; ipſe vero nomine appellabat. Si quid doli commiſſum eſt, indignè fero oſcitantiam civis noſtri. Neque puto tamen tuum hîc verſari, quod averruncare veſtr Averruncus, ſive damnum, ſive periculum. Quicquid fuerit, fac, ut ſciam. Bene vale cum Nobiliſſimis convictoribus tuis & familia univerſa, quos ſalvere ſingulos & florere cupimus, mei Ortelii & ego, neq; renuit Pellerus. Lutetiæ XIV. Cal. Maji 1618. Ignoſce, quæſo, feſtinationi.

Idem Eidem.

S. P. Præcellentiſſime & Amiciſſime Dn. RICHTERE. Tandem valediximus Angliæ, poſteaquam Regem & Carolum, ejus filium, [illegible] utriusq; dextræ oſculo ſalutavimus. Neq; verò Archiepiſcopum Spalatenſem, Virum nulli pietate & modeſtiâ ſecundum, præterivimus, neq, magnum illum Regni Cancellarium, eloquentiæ laude planè incomparabilem. Deum teſtor, mi Richtere, me in iſto Europæ angulo nullos inveniſſe homines, nullos, inquam, ſed profectò meras GRATIAS. Fallitur & fallit, ſi quis aliam Phœbi & Muſarum ſedem ſibi fingit. Nunquam audivi omnis generis inſtrumenta Muſica doctiùs pulſari, quàm à Nymphis Londinenſibus. Heu quàm abitus illinc mihi fuit gravis & difficilis. Sed ferenda ſunt, quæ mutari non poſſunt, [illegible] premant. Diſceſſimus ergo ex aula III. Eidus Junias, Caletumq; repetivimus, unde foſſam freti Britannici ſpatio trihorii cum dimidia ſuperavimus, indignante quidem Neptuno, ſed favente nobis aliqua ex parte Aëolo. Hoc bonâ, ut filum abrumpam, (ſic me ſumma cogit temporis anguſtia & literarum ſcribendarum multitudo) quâ Antverpiam ingredior, tuæ mihi ut eruditiſſimæ & humaniſſimæ, ita longè jucundiſſimæ per Mercurialem quendam offeruntur una cum epiſtola Præſidis Camberiacenſis, Dn. ANTONII FABRI, Viri ſummi. Gratam præſtitiſti operam, dum ad HEINSIUM & BERTIUM ſcripſiſti, ego munere meo fungar non apud illos tantùm, ſed & coram MEURSIO & SCRIVERIO. Fezerus, civis noſter, & ipſe contrario itinere Angliam recta petit, habitâ priùs Diſputatione Doctorali Baſileæ, quam mihi exhibuit. Salutant Te tuasq; puellas cum Nobiliſſimis Dnn. Landſchades ORTELII mei, quibus Salutis veſtræ dictio fuit longè acceptiſſima. Pellerus quoque [illegible] ſalutat centies millies. Alter menſis elabetur, antequam in G[illegible] [illegible]. Baierus pridem abiit in patriam, cujus mater nupſit Linckio, Archigrammatæo Werdenſi, (ſive ſcribæ potiùs ſuburbii iſtius, ne quid loquar [illegible])

Nolo-

[illegible] jam Magiſtro deſignato. Pumerus quoq; ex Anglia in Belgium ſeſe [illegible], rei m[illegible], ut ajunt, operam daturus : Cùm Oxoniam veniſſemus, [illegible]m no[illegible] fuit, ipſum paucis ante diebus urbe egreſſum rectâ viâ Londinum properâſſe; ubi tamen reditum noſtrum aliquandiu, quanquam fruſtrà, præſtolatus eſt. Speramus, nos fruituros ejus adſpectu apud Batavos. Bene vale, Imò bene Vos VALETE ac SALVETE, quotquot ſupra nominavi, à C[illegible]LARIO VESTRO, qui hæc raptim Antverpiæ prid. Joh. Bapt. Stylo J[illegible]o. 1618.

Idem Eidem.

S. P. Clariſſime & Chariſſime Richtere. Quo momento tuas Lugduni Gal[illegible] XVI. Cal. Octobr. datas accipio, ecce eodem Tibi reſpondeo. Fruſtrà autem es, Amice candidiſſime, ſi ſperas, Te de minimis Rerum Belgicarum, nedum maximis med[illegible] oxu[illegible]ſq;, certiorem fieri poſſe unâ epiſtolâ. Dies citiùs me deficiet quam oratio, ſi vel obiter Tibi illa ſaltem recenſere velim, quæ de eruditione & virtute tua inter me & Proceres Academiæ Batavæ ultrò citroq; [illegible], SCRIVERIUM dico, HEINSIUM, CUNÆUM, MEURSIUM, JA[illegible]ÆUM, BERTIUM & NERÆUM, hoſpitem meum, alioſq;, quorum [illegible]a haud ſuccurrunt properanti, ut RUARIUM taceam & infinitos [illegible]o numero degentes, Tibi olim nec ignotos nec ingratos. Dn. Ber[illegible]o literas has habeto, hîc Lutetiæ hærebat, cum Tu Nymphis ſuis Au[illegible]cceres. Ego vicem illius doleo. Brevi actum erit de omnibus qui de[illegible] jam prodigioſâ Arminii (nôſti ſectam) factione ad infamiam propemodum [illegible] ſunt. Vidiſtine picturam illam currûs Arminiani? Illic venator [illegible] primas, noſter vero hic ſecundas tenet, cheu! Sed, quod reſtat, nam abrumpere filum cogor, Te ſalvere & honores JCti Tibi felices eſſe jubent unà mecum mei Ortelii, adoleſcentes bonæ notæ & affectu peregregiè facientes. [illegible] vale. Raptim Lutetiæ die D. Thomæ ſacro 1618.

Idem Eidem.

GEmino Te mactabo gaudio, mi Cl. Dn. RICHTERE. Hinc ſeorſum Tibi mitto haſce HEINSI noſtri literas. Alteras enim à Dn. BERTIO vel paulo ante accepiſti, vel eodem accepturus es faſciculo, gemino tamen [illegible]cro. Nihil addo, præterquam me hoc ipſum ſcribere Aureliæ eâ horâ, quâ ingreſſi ſumus urbem, imò, ne quid Tibi mentiar, momento. Simul autem [illegible] qui literas meas capit, iter ſuſcipit Lutetiam. Quare nihil aliud ex[illegible] quam ſalutem perquam officioſiſſimam à meis Ortelus & Pellero, qui

nobiſcum adhuc ſtrenuè proficiſcitur: Probo dictum. Hodie XXVII. milliaria conmodè perfecimus, nihil obſtante viâ inviâ propemodum B. V. [illegible], quam agnoſcis, patria tua. Ipſo feſto Nativit. ſecundum faſtos Gregor. 1618.

Cras Lari tuo ſacrificabimus.

Matth. Zuberus Georg. Richtero.

SAlve, Nobiliſſime & Conſultiſſime Dn. D. RICHTERE, per hoc mihi ſolenne & familiare ſalutationis ſignum &, quam mitto, Dedicationem, placido ſuſcipe vultu, VIR & DOCTOR EXCELLENTISSIME, Domine ac Promotor exoptatiſſime. Hujus verò mei erga Nobiliſſimam T. Excellentiam & Claritatem cultûs & affectûs cauſſa eſt princeps fiduciæ magnitudo, quâ omnes bonos ac literatos proſequeris: Cur ergò excluderer ego numero [illegible] univerſali, qui fortè in eo, ratione venerationis, primis æquandus ſim? Audivit haud dubiè Nobiliſſima T. Excellentia de me recepto ad tempus in numerum Municipum ſive Adſeſſorum, donec probatis & perſpectis meis moribus [illegible] promoverer: Interea verò ſolis mihi heic vivendum eſſe Muſis ac De[illegible]bus, quas ſæpe invitus foràs do, propterea quòd perpauci ſint, qui Muſas & earum cultores (Poëtas) honorent. Pleriq; mihi materias, quæ magnô conſtant è typographica officina, aut illectas, aut alias remittunt inhonoratas. LL. DD. ſemper & ſinguli erga me fuêre benigni, nec oleum facilè aut operam perdidi, quanquam alius alio liberalior fuit & benevolentior. De T. Nobiliſſimâ Excellentia non dubito. Scit enim ea, quantum ſit pretium typographi, & quid Laureatas deceat Muſas. Quibus vale, Juris & Juſtitiæ Sacerdos ſanctiſſime, & votis meis, κτ̀ τὸ δυνατόν σου æquus ſuccurre, & plures per tuam Suadam me[illegible] mihi Patronos redde.

Sic Tibi reſtituat, quæ toto inſumpſeris anno,
O decus Eunomies, unicus æra Cliens.

Dabam Noribergæ 15. April. 1621. ex ædibus Martini Demlingi, Aurifabri.

Idem Eidem.

QUàm miſeranda ſit mea, Nobiliſſ. & Cl. Dn. D. INSPECTOR DIGNISSIME, conditio, plæræq; meæ dictant Præfationes. En [illegible] habes, eamq; miram. Rogo autem, immò obſecro, hac epiſtolâ, ut ſaltem tuâ interceſſione apud Nobiliſſ. & Ampliſſ. Dn. Fürerum meam [illegible], quò ordinariam conſequar lectionem & ſtipendium accipiam annuum. Ex eo enim tempore, quo cæpi extraordinarius apud Vos eſſe Lector, neſcio, Fatone an

Invidiâ

Invidiâ aliorum ſchola mea privata fuerit collapſa: Certè collapſa eſt, nec ſperat inſtaurari poſſe. Quocirca ſeriam porrò mei habete rationem, ſiquidem Vobis ſatisfaciam meâ inſtitutione: Tantillo enim ſtipendio alere me non poſſum. Neque verò Poëſis, quam proſtituo potiùs quàm exſtituo, magnum mihi parit lucrum; Immò jacturam & diſpendium ſæpius facio quàm compendium. Vivo domi inter multiplices curas & cruces, neceſſariis deſtitutus lignis, ſæpe etiam panibus, ne quid de carnibus dicam, nec potibus ſcribam lautioribus, contentus interdum frigidæ aquæ hauſtu, quod ſenectuti meæ admodum obeſt. Effice, effice Nobiliſſ. & Conſultiſſ. Dn. D. quò intelligam tuâ promotione me emerſiſſe è cœno paupertatis & ad ſplendidiorem fortunam evectum eſſe. Ego omnibus viribus ingenii enitar, ut ſcholæ novæ proſim, & honori ſim: Vos etiam date operam, quo honeſto alar ſtipendio, nec poſthac Poeſin tam turpiter cogar proſtituere. Tandem rogo, ut primam partem Progymnaſmatum Poëticorum T. Excellentia mihi per uxorem mittat, & ad tempus commodet: Immaculatam reſtituam. Feliciter vale, ô decus & præſidium meum nobiliſſimum. Dab. Norimb. 19. Nov. 1622. ex ædib. Hülſianis.

Joh. Ludov. Pönlein Georg. Richtero.

Χαίρειν.

NUllus planè mihi ſtili cultus, rarum prorſus ſterileq; ſeminium ſcriptionis. Quæ igitur audacia, quæ impudentia, hac literarum mearum ruditate ad Te, Cl. & Exc. Dn. D. Herculeis antea, ut ita dicam, laboribus obrutum, non irrepere tantùm, ſed etiam irrumpere? Dignus certè ſum, qui elogio quodam mactar temeritatis: Fateor, ſed neceſſitas huic meæ petitioni patrocinatur, adjuvat eam Cl. & Excell. T. humanitas, quæ non tam verborum blanditiis vultusq; ſerenitate veſtita, quàm ab ipſo pectore nuda conſpicitur, hac, inquam, ceu acri quadam thyrſo, inſtigor. Ulyſſes igitur mihi ſis rogo, & , non ut ille Sirenib. clauſas, ſed vacuas Minervæ meæ, licèt rudi, aurium ædes præbeas, rem unâ, quod dicitur, perticâ admetiar. Quoties, bone DEUS! in bivio virtutum vitiorumq, conſtituti, ſiniſtrorſum ſolo errore abimus? quoties, relicto Gratiarum choro, Sirenum ſectamur cantum? ætatis noſtræ cauſa eſt lubricitas, quæ ceu agilis cymba æſtu adhuc & fervore ſanguinis fluctuat, inq; mari circumagitur omni vento. Quis autem Galenus aut Æſculapius huic morbo ſubveniet? Ecce offert ſe Romanus noſter ſapiens Seneca: Aliquis Vir bonus, inquiens, ante oculos habendus, ut ſic tanquam ipſo ſpectante vivamus, & omnia, tan-

quam illo vidente, faciamus. Ex Apo[illegible]inis certè [illegible]re conſ[illegible]ium hoc d[illegible] videor. Sed ubinam locorum reperitur vir bo[illegible]us? certè,

Rara avis in terris nigroq́; ſimilima cygno.

Catonem quidem nobis proponit, monſtrat Lælium: *Sed vixerunt, [illegible] jam. & reverti debent.* Horum interim loco Cl. Dn. D[illegible], A[illegible]rem Univerſitatis noſtræ primarium, h[illegible]be[illegible]e, inter prima m[illegible] c[illegible] eſt. Quàm enim opto converſationis ipſius dulcedine fr[illegible]! q[illegible] humanitatis doctrinæq; ipſius liquorem, cujus pauculæ ſtillæ m[illegible]h[illegible] aliq[illegible]an[illegible]o p[illegible] runt, uberiùs deguſtare! Sermones certè eos (ò Nectareos) t[illegible]o corporisq; ſinu exciperem, ad quos tanquam Orph[illegible] co[illegible]: Ex hac enim ſcaturigine multa me haurire poſſe, non publici ſ[illegible]rumor[illegible], [illegible]tius eſt. Te igitur Cl. & Exc. Dn. D. per genua tua oro, co[illegible] quadam viam mihi ad hunc Virum variæ reconditæq; ſcientiæ ([illegible] el[illegible]) ſternes, liberumq́; ad Exc. ejus aditum aperias, ut ad eum, tanq[illegible] nem Dialem ſeu Auguſtiſſimam Imperatoris ſtatuam, confugiam [illegible] & auſpicio immenſi Juris Oceani nuper ingreſſi vias quodam[illegible]do co[illegible], quæ ſc. perſequenda ac tenenda; quæ vada, quive ſcopuli eff[illegible]e[illegible] confilii in eos delatus, temporis & laborum jacturam faciam. H[illegible] vero, repudiabo omne felicitatis meæ caput, hocq́; Clar. & Excell. T. o[illegible], imò beneficium animo non exuam, usq; dum

Orcus ab Acheronte mortuos amiſerit.

Vale Cl. & Excell. Dn. D. petitioniq́; huic meæ benevolentiæ tuæ auram [illegible]ra. Dabam Altorphii die 21. Octobr. A. C. 1625.

Richterus Pœnlein.

SAlut. & Obſervantiam. Ampliſſime & Conſultiſſime Vir, Domine & Amice plurimùm honorande. Exemplar literarum quas inclu[illegible]ſi, & n[illegible] à matre illius, qui ſcripſit, vidua honeſtiſſima, accepi, tum animi tu[illegible] o[illegible]tiſſimi affectum ſingularem, tum bonam juvenis indolem, ejusq; [illegible] laudabile clarè ſignificant. Sufficient Tibi, ſat ſcio, hæc duo a[illegible] o[illegible], quod ille petit: Tertium, commendatio mea non niſi ex abund[illegible] a[illegible]. Sed quia ſuperflua non nocent, honeſtæ petitioni ipſius deeſſe nolui. Rogo itaq́;, ut eum, quem dixi, juvenem Romano more commendatum [illegible] hasce quaſi aditum ad Te eſſe ſinas: Neque dubitabo, quin ut [illegible] nunc huic Præceptor fideliſſimus futurus ſis, quippe qui non [illegible], ſed omnibus auditoribus tuis per plurimos annos ſingularem tuam benevo[illegible] animiq;

... promptitu... em cum immortali nominis tui & Academiæ noſtræ lau... quâ felicitate Te quam diutiſſimè frui opto, & in hoc felici o... Vale, Academ. noſtræ decus, & me, quod facis, ama. Dabam ... Norimbergæ Nonis Novembr. Anno 1625.

Pœnlein Richtero.

Εὖ πράττειν καλῶς ἔχειν.

Quod ... Natura quibusdam terris conceſſum, Cl. & Exc. Dn. D. ut ſuâ ... fruges ferant, id tuo quoque animo. Beneficium enim accipere ... cum in alium confers. Veneror certè candorem, amplector benevolentiam, quâ, vel ut lacte me nutritum is, quaſi unicam prolem. Quis equidem ... ſis, è publica fama, qui's verò in me ex præſtito mihi officio, pridem & poſthac profuturo, apparet. Recluſit mihi Exc. T. Cl. Dn. D. Dinneri ... animum, quem digitulo tantùm ſi tetigero, repertè apertum ut habeam. Miror certè, quæ Gratiæ & Veneres ipſi verborum hanc ſuavitatem ... facundiæ quædam Dea labris Exc. ejus inſidere videtur, ita ab ore ejus ... orationis promanant rivuli, & ſuaviter me imbuunt. Planè indigebam ... o rore, ad fœcundandum ſtudiorum meorum agrum. Utar probè, & (... quidem dicere) abutar; fructus enim inde non modio tantùm aut trimodio, ſed toto horreo me ablaturum, certus ſum. Sed juſto, Herclè, pudore ...lor, quòd Exc. & Cl. T. ſummis erga me meritis reſpondere minimè poſſim. Vires enim ad referendum Excell. T. redhoſtimentum, non animus, deſunt. Accipe igitur animum gratum ſerenumq; erga Exc. T. affectum, quem ... & immutatum retinebo,

Dum memor ipſe mei, dum Spiritus hos reget artus,

hoc me facturum, voveo per hanc dextram, & per hanc ſororem lævam. Cl. Dn. Dinnerus ipſe literis Exc. T. ſignificaſſet, quantum ponderis iſthæc commendatio tua habuerit, ſed tantus negotiorum quotidie ingruit imber, ut vix otii ſit ... ſcribendi, quibus ſi ſe aliquo modo liberaverit, ipſus Norimbergam ibit, ... Excell. T. viſitabit. Interim vale, meq; in poſterum benevolentiæ radio fove. Dabam Altorphii 7. Novembr. A. S. 1625.

Chriſtoph. Adam. Rupertus Georg. Richtero.

Salutem & obſervantiam humillimam, Vir Magnifice, Nobiliſſime, Ampliſſime, Mæcenas ac Patrone ſemper colende! Quæ tua, Vir Ampliſſimæ Dignitatis, jam pridem in me fuit benevolentia, facit nunc, ut coràm Magnifico

tuo vultu ſine metu importunitatis compaream. Accedunt, aureum atq; eximium munus, DIGESTA PIETATIS, pro quibus gratias [illegible]. Habeo certè tanquam immenſi favoris teſtimonium, & in his, quæ me nunc circumſcribunt, anguſtiis ſolatium. Ut enim apertiùs dicam, calumniam in domo M. T. hucusq; mihi faventiſſima proximis hisce diebus adverſus me [illegible] tam, amici quidam retulerunt. Bonum omen ſcilicet ſub novi anni auſpicium? Sed non moveor, quum morbo atque odio id ſciam factum, non judicio. Caput obtrectationis erat, Rupertum tempora ſpargere, foris cantare, Ciceronis filium, ut ita dicam, κυπτ. δυμαχον imitari. Ceterùm quod ipſi nunquam audierunt, alius fortè dixit, ſed alius mihiq; inimiciſſimus, & cui non [illegible], ſed aures quoque patulas ij præbent. Jam igitur ſalva res eſt: Non enim de dicto, quod, ut JCti loquuntur, per aliquem ſenſum corporis rectè & verè perceperunt, ſed ex auditu teſtimonium perhibent. Miror autem inimicos meos eſſe ſatellites, & nunc, in mei defenſionem illam bonæ mentis ſororem [illegible] paupertatem adduco. Etiamſi enim, verbis Paterculi, ubi negotia [illegible] ſent otio, liberaliter lauteq; eo abuti velim; dicant, quæſo, unde mihi pecunia? Alterum erat, eundem Rupertum malè moratum eſſe, immemorem ſui [illegible] quoddam hîc locorum ſperare. Riſi affatim, (quod ingenuè fateor) multos homines tam puerilia ſibi ſomnia fingere! Sed (ut ad Te me convertam) quos mores appellare ſoleas,

- - - - *da Tityre nobis.*

An mellitis verborum globulis ſimulatores Italos imitari? mimos Gallos agere? Germaniam exuere, aliorum criminationibus gratiam aucupari? &, ut [illegible] rus alicubi loquitur, conſtare ex elementis Simulationis ac Diſſimulationis? Hæc nempe fabula toto jam orbe luditur. At apud bonos cana fides, nuda Veritas, DEI & proximi amor optimi mores ſunt. De tota re dico, quod Ariſtotelem ajunt, cùm abſenti ſibi maledici audiret, lepidè profatum: *[illegible] quidem abſens cædi metuo.* Immò nihil novi mihi accidit, quum omnes [illegible] re magnorum Virorum conſtituti hoc diſcere debeant, *mittendum eſſe [illegible] nem Invidiæ.* Caveant interim ſuſurrones, ne juſtam DEI iram lacessant, & dum paupertatem meam premunt, ipſi cum ſuis in perpetua egeſtate vivant. Vigilat enim Ultoris DEI oculus, & calumnia maximam veneni ſui partem [illegible] bit, nec unquam Heſiodéum illud irritum fuit,

Οἷ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ, ἄλλῳ κακὰ τεύχων.

Utut verò, ſi bene nolunt, malè loquantur: Tamen inimicis nihil adverſi imprecor, DEO res meas ita gubernante, ne vita mea mare mortuum ſit, ſed in hoc mundo ſolitis ventis agitetur. Apud Perſas ſcribit Stobæus, ſi quis verbo [illegible] flagitare,

ſupplicióve, Regis juſſu, cæderetur, gratias ei agebat, præclarè ſecum agi exiſtimans, quòd Rex eum in memoria habere ſe hoc facto teſtatus eſſet. Ita ego immiſſas à Divina Providentia ærumnas non gemens, (id enim inobedientis eſt) ſed lubens hilarisq; accipio, gratiasq; eidem ago, quòd, quàm munitum pectus adverſus hominum injurias habeam, probare voluerit.

Meam in indagandis familiis Romanis operam non remittam, ſi DEUS T. O. M. ſtudiis meis porrò adſpiraverit. Deſunt tamen, quod in prolixa nuper epiſtola ad ALBERTUM meum oſtendi, varia recentiorum monumenta, Fulvii Urſini Familiarum Opus cum Numis, Hub. Goltzius, Faſti Onuphrii Panvinii, Gruterianarum Inſcriptionum Opus, in primis autem Stephani Vinandi Pighii Annales poſthumi, quos Doctiſſimus ille Andr. Schottus edidit. Tu, VIR MAGNIFICE, pro inſigni illa tua prudentia ſuſurris ne moveare, ſed in hoc Antiquitatis genere ſtudia mea commendata Tibi habe. Vale, MÆCENAS MAGNE, & anni hujus incuntis auſpicium, progreſſum, exitum feliciſſimum experiare, carmenq; annexum boni conſule! Dabam Altorphii VI. Januarii A. C. 1637.

Richterus Ruperto.

ITa eſt, mi Eruditiſſime Ruperte, expoſiti ſunt, qui virtuti ſeriò ſtudent, malignitatis ſcopo, non ſecùs atq; eos aſſectatur umbra comes, qui in luce ſolis ambulant, ſuntq; ſeculi noſtri ſuſurrones, quibus Parthorum ritu tela averſis jacere & quidem venenata conſuetudo jam pridem in naturam vertit. Neque etiam illud negârim, patulas eſſe mortalium aures, πρὸς τὸ ῥαδίως πιςεύειν τῇ διαβολῇ. Sed falleris, ſi tale quid Tibi apud nos eveniſſe autumas, & certè mores noſtros ignoras, ſi vel quicquam times, ne in tam frigida & tam jejuna calumnia deliteſcamus. Multò minùs noſtrum eſt, imò ab arte noſtra ſacroſanctâ alieniſſimum, condemnare, quem reum nondum audivimus. De calumnia igitur, quod ſcripſiſti, in utramq; aurem dormire Te jubeo. Neque dubito, ſi quæ defenſio apud Ampliſſimum Magiſtratum Academicum neceſſaria Tibi fuit, quin modeſtiæ, veritatis aliarumq; virtutum, quæ eruditionem tuam decent, & noſtræ præcipiunt leges, memorem Te declaraveris, & in poſterum quoque declaraturus ſis, ſicq; vitæ atque ſtudiorum rationes inſtituturus, ut nemo ſit, qui jure Tecum experiri poſſit. Sic enim tantum abeſt, ut quicquam favorem bonorum erga Te imminutum iri verearis, ut potiùs perſuaſum Tibi eſſe debeat, virtutem tuam ex ſiniſteritate, quam innuis, multò fore clariorem. Cumprimis verò approbo, quòd DEI Providentiæ Te, vel, ut Divinus Pſaltes loqui amat, vias tuas piè commendas, in quo devotæ humilitatis ſtudio ſtrenuè decur-

decurrere nunquam Te pœnitebit. De libris, quo[illegible] co-
natus tuos poſcis, ne quicquam hactenus perco[illegible] Si [illegible]
indagare quid licebit, nulli operæ parcam. Fratrem me[illegible] A[illegible]
tùm Muſicæ, ſed aliis quoque Muſis honoratioribus [illegible]re velim, & [illegible]
facere, quod πάρεργον eſſe decebat: Ne ſerò cum Phrygibus [illegible] Si
eum amas, author ipſi eris, ut documento fide digno [illegible]is
humanioribus & liberalibus diſciplinis teſtatum eat. H[illegible]en-
diſſem, ſi licuiſſet per negotia publica, à quibus hactenus vix [illegible] ad
ſcalpendas, quod ajunt, aures. Vale & fratrem ſaluta, Noriberg[illegible] Janua-
rii A. C. 1637.

Rupertus Richtero.

VIr Ampliſſimæ Dignitatis, Patrone ſumme. Jam q[illegible] magni alicujus auxilio niti, ſentio cumulatiſſimè. Parva olim [illegible], poſſe me ulteriùs progredi, ob tantam, quæ peſſulum objecerat, librorum [illegible]: Nunc opera tuâ nunquam non deprædicanda ea monumenta habeo, de [illegible] mihi ſingulis ferè horis gratulor. Die XV. Martii ſexcentis vo[illegible] FULVIUM URSINUM de Romanis Familiis ex antiquis Numi[illegible] me-cum communicavit Vir Excellentiſſimus Dn. D. GEORGIUS N[illegible]RUS, quem quidem in interpretationibus magnam jam par[illegible] in delineandis nummis plus temporis inſumendum ſit. Adju[illegible] amici quidam arte pingendi non imperiti, adeò ut illos DCCLXI. [illegible] Urſinus exhibuit) quatuor hebdomadum ſpatio, ſi DEUS an[illegible]e me poſſe ſperem. Nimirum ex omnibus Antiquitatis Roman[illegible] præcipuum illud maximiq; ad fidem faciendam ponderis ſemper d[illegible] ve-teribus tum lapidum tum nummorum teſtimoniis niteret. Qu[illegible]lia non ſemper ſint αὐθεντικὰ, quod in Servilia Cæpionum & [illegible] vidimus: Tamen ut omne mendacium, verbo Senecæ, n[illegible] nue eſt, & perlucet, ſi diligenter inſpexeris: Ita cæterorum compi[illegible] L terinum à ſincero in his ſtudiis facile diſcernitur. Sed & e[illegible] VIR Nobiliſſime, ONUPHRIUS PANVINIUS & OCTAVI[illegible] DA in manus meas pervenere, prorſus ut menſis iſte Martius [illegible]i indagandæ nunc deſtinatus mihi fuerit. Cum primis verò alter, qu[illegible] cinnavit, ad inſtitutum meum faciet, Vir induſtrius, diligens, [illegible] memoriæ (curam tantum ferre potuiſſet aut limam) deberet, d[illegible] dicat magnus ille Lipſius, & qui eundem Onuphrium no[illegible] ſed patrem Romanæ hiſtoriæ appellitat, Caſaubonus. OCTAVIUM de

STRA-

[illegible] jam ante [illegible] vidi duobus florenis è Piccartina Biblio- [illegible] pecuniæ deſt tutus aliis reliqueram. Egregius [illegible], & [illegible] tam fœda jactura mihi ſtomachum poſtea movit. Sunt [illegible], quæ et in minoribus nummis non adeò perſpicuè exprimere [illegible] Chalcographus. Porrò pro immenſa hac benevolentia, quæ A.T. [illegible] conſtanta tenuitatem meam reſpicere non deſinit, quid repo- [illegible], non video. Hoc video, me, quæcunq; dixerim, majora [illegible] ſemper relicturum. Qua igitur formula interdum nos oneramus, ago [illegible], & bono cum DEO tuo[illegible] conſilio ac ductu in ſtadio iſthoc [illegible], quei iſte vel ille conatum meum interpretetur. Vale, MÆCENAS Ampliſſime, cum tota domo, & literulas meas ſemper Tibi com- [illegible] Viro Reverendo Dn. M. CORNELIO MARCI ob miſſos [illegible] reſpondi.

Idem Eidem.

V[illegible] Magnifice, Nobiliſſime, Ampliſſime, Mæcenas obſervandiſſime. [illegible] fortaſſe non pauca, quæ ſeria tua minimè interpellanda cenſerent, [illegible] benevolentia illa tua, in me haut tralatitia ſatis ſuperq; mihi conſtaret. [illegible] profectò, nunquam aut DEI gratiam, aut tuam diligentiam mecum [illegible], utpote inſperatæ ruinæ nuper proximus, ſed non minùs inſperato [illegible]. Magnus ille Imp. æternitati præclarâ iſtâ voce ſe commenda- [illegible] quàm mille hoſtes occidere, unum ſervare civem. Quantum jam [illegible] VIR Magne, futura ſecula debebunt, cujus per multos annos hæc unica [illegible], non verbo, ſed facto erigere cives Academicos! Sed de his alibi. [illegible] me ad ſcribendum cauſæ præcipuè impulerint, exponam. Accepi [illegible] a Georgio Friderico Behaim / Nobiliſſimi & Prudentiſſimi Viri Dn. [illegible] Æ FRIDERICI, Scholarchæ eminentiſſimi, Patroni mei magni [illegible] tate Domini Parentis & itinere ſuo in Britanniam certiorem [illegible]. Eſſe autem illum de fi[illegible] te ſolicitum adeoq; hortari, ut quo- [illegible] promotionis ſpes mihi affulſerit, occaſionem arriperem & for- [illegible] accederem. Verba me deficient, Vir Ampliſſime, ſi quan- [illegible] nuncius iſte attulerit, exprimere velim. Enimvero quum vi- [illegible] æ ætatis in exteris illis regionibus, ubi meliorum literarum [illegible] ſedent, haud pænitendam meſſem feciſſe; eidem foco diu- [illegible] ſæpe me tædebat. Acceſſit Viri Cl. Dn. MICHAELIS VIR- [illegible], [illegible] Præceptore hactenus uſus ſum, morbus ſanè quàm pertinax. [illegible] iſtud ſtudium, cui me addixeram, doctoribus egere, inſignia

monumenta [illegible] denuo; ſecretioris doctrinæ fontes [illegible] jam ſuccurri poſſe reor, ſi mihi, ſtipendio in [illegible] Belgium ire liceat. Hic quidem in [illegible] JACOBO [illegible] loſopho regni gubernacula tenente; Camenis, [illegible] tet? aut magni CASAUBONI, DEMPSTERI, G[illegible] redes etiamnum ſupereſſe? Multum inſuper in hac [illegible] ma & cella penuaria Romanis quondam ne[illegible] lia, de larga rerum antiquarum ſupellectile magnam [illegible] cunque Romanus vicit, ut poſteritati m[illegible] bos victoriarum indices reliquit. Sed [illegible] beatum [illegible] dixi, magis expetiverim, ubi ſummus ille DANIEL [illegible] liæ abſtractum novum Orbis miraculum, CLAUDIUS [illegible] mnes ferè Humanitatem profeſſos conſummatiſſimè [illegible] vant. Utcunque tamen ſit, nimis arduum videtur, [illegible] luntatem à me expugnari poſſe. Quamobrem rurſus Vir Nobiliſſime, Ampliſſimi, Prudentiſſimi Dn. Behaims conſilio utor, & Te, Vir [illegible] me, Conſultiſſime ſupplex veneratus oro, ut, in re iſta [illegible] DEO [illegible] patriæ mihiq;, ut ſpero, utili, propitius adeſſe velis. N[illegible] cepta beneficia mihi ſpes eſt, fore, ut transmiſſo per a[illegible] miciſſimum, libello meo ſupplice, Patres Conſcripti [illegible] gant, &, mox felix eventus reſpondeat. Quis enim, ô Patrone, [illegible] mnia DEO adſcribentem, omnes actiones tuas in [illegible] optima quæq; ominetur? Nec hîc ob toties iteratas q[illegible] men me incurſurum opinor: quoniam Te compello, c[illegible] genua faſtidioſa nemo unquam vidit aut expertus eſt. Vale, Vir Nobiliſſime, Ampliſſime, Conſultiſſime, cum tota familia tua [illegible] mè FULVIUM URSINUM, quem Vir Excell. Dn. NOESSLERUS [illegible] cum communicaverat, d. XXIV. Julii abſolvi, excerptis [illegible] ſtudio meo cum primis inſervientibus. Onufrium P[illegible] CTAVII de STADA ſequenti ſeptimana, ſi DEUS [illegible] ricam remittam. Dabantur Altorphii d. IV. Augusti A. C. [illegible]

Richterus Ruperto.

Libellum tuum ſupplicem, ut & tuas ad me literas nobiliſſimi [illegible] larchis [illegible] & quidem cum commendatione [illegible] deferendum arbitrabar. Neque aliter cenſent [illegible] tiſſimi, de eo duntaxat ſoliciti, unde ſumptus ad profe[illegible]

[illegible] apud exteros morabitur, hoc tempore ſuppeditari Tibi queant [illegible] duo ſtipendia, imo etiam tria, quorum ſingula quinquaginta florenorum [illegible] ad conatus tuos honeſtiſſimos ſufficiunt. Com[illegible] poſſe putabam, ſi duo vel tres Patroni opera tuâ utentur, & quod [illegible] de ſuo Tibi ſuppleatur. Et neque hoc medium Am[illegible] Dnn. Scholarchis diſplicuit. Sed Patricii, quos dixi ut & alii cives lo[illegible] qui vel filios ſuos ſtudiis mancipare, vel ſi quos literis habent de[illegible] in medium cum aliis ad exteros ablegare, vel [illegible], vel hoc rerum ſta[illegible] planè [illegible] Parentes optimi. Quos benè ſecum agi putant, ſi [illegible], quantum ipſis opus eſt. Et ita quoque Nobiliſſimus [illegible] quidem filio ſuo, Te comitem adjungeret, ſed unde ſum[illegible] non videt, probè gnarus, ſtipendium unum, quod [illegible] nequaquam ſufficere. Expectandum igitur Tibi erit diu[illegible] animo, donec DEUS ex machina ad res afflictas reſpiciat, [illegible] ſuppeditet. Manus Omnipotentis neque mutila eſt [illegible], & facile, quod deeſt, cùm vult, largiri poteſt. Hujus opem [illegible] fruſtrà erit, etiamſi moras intempeſtivas nectere nobis videatur: [illegible] credo, animo tuo perſuadebis, quo luculentius argumentum [illegible] ita pridem es expertus. Fortaſſis hora veniet propediem, quæ [illegible] ſperatur. Quantum in me erit, non intermittam, ut quod hac vice [illegible], poſt modum, Numinis favente, Tibi contingere queat. Id quod [illegible] Dnn. Scholarcharum ſignificandum Tibi fuit. Vale Ru[illegible], & filii mei chariſſimi ſtudia pro dexteritate tua adjuva. Nori[illegible] pridie Idus Sextil. A. C. 1637.

Rupertus Richtero.

L[illegible] mihi de[illegible] JOHANNES GEORGIUS F. tuus, vicinus meus [illegible] dilectiſſimus, ad ſe datas literas, in quibus ſalutis meæ cura & ille bene[illegible] è ſpirabat. Amoris [illegible], ut è Tullio dicam, quem [illegible] primas, ut ſentio, mihi defers, efficio; ut dolores ma[illegible] poſt [illegible] Præceptoris mei Opt. Max. in præcordiis ſævit, [illegible]. Quod verò ſeriùs reſponderim, ne ita interpreteris, rogo, tan[illegible] meis perſpiciendis ſupinus ſim & defunctorius; alia in[illegible] altius repetam. Quum ſuperiori Auguſto VITUS [illegible], Baronis Herberſteinii Ephorus, Lugdunum Batavorum diſce[illegible] ante abitum ſe de rerum Lugdunenſium ſtatu certiorem me [illegible], ſed ejus literæ ſpem loci [illegible]

 Tantam

Tantam inibi annonæ caritatem eſſe, ut ſingulæ [illegible] ad minimum devorent, ingenti cum dolore meo loquor [illegible]. Unde [illegible] mihi paſſus ſum, ut, omiſſo petendi ſtipendii con[illegible] ram ſuſciperem, interim, quaſi è ſpecula, dum ſe [illegible] pectaturus. Ingenuè fateor, non ſemel facti illius [illegible] ſumma tum temporis ſuadere videretur neceſſitas. [illegible] & Oratiunculam de Ruina Nobilitatis Romanæ ad [illegible] CHRISTOPHORUM FURERUM, ſupplices [illegible] rum mitto. Ægrè admodum fero innominato ſcripto [illegible] fugiſſe. Oppreſsâ Rep. pleriq; Patriciorum, ne ſobolem [illegible] variis caſibus obnoxiam procrearent, matrimonia neglexere. [illegible] nus Auguſtus apud Dionem lib. 56. in graviſſima [illegible] ne his verbis: *Vos autem ipſi, à prima Origine Romani [illegible] rios, Julios enumerantes, cum vobis ſimul & gente [illegible] habetis?* Poſt Auguſtum orbitas iſta principibus admodum [illegible] ca conſolatione ad Marciam cap. 19. *In civitate noſtra [illegible] quàm eripit.* Amnian. Marcellin. lib. 28. Hiſtor. *Cre[illegible] quiorum diverſitate colantur homines ſine liberis.* Petronius [illegible] *liberos tollit, quia quiſquis ſuos hæredes habet, nec ad ſcenas [illegible] titur, ſed omnibus prohibetur commodis, inter ignominioſos [illegible] uxores unquam dilexerunt, nec proximas neceſſitudines [illegible] res perveniunt. Ii ſoli militares, ſoli fortiſſimi, atque [illegible]* Urbaniſſimè verò omnium Juvenalis Satyrâ 5:

> - - *dominus tamen & domini rex*
> *Si tu vis fieri, nullus tibi parvulus aulâ*
> *Luſerit Æneas, nec filia dulcior illo;*
> *Jucundum & carum ſterilis facit uxor amicum.*

Memini & ſimilia legere apud eundem Senecam lib. de [illegible] Plin. jun. lib. 4. epiſt. ad Fundanum. Hunc tam inſignem [illegible] puam collapſæ Nobilitatis cauſam Moneta, neſcio qua [illegible] ſit. Cæterum quei illam erga me benevolentiam d[illegible] viſſimis curis, quod mearum eſſet partium tui laboris [illegible] qui facundiâ quadam poſſem, ô quot paginas ſola [illegible] tio impleret! Sed iſta ob eminentiam juvenili ore vix [illegible] DEUS conceſſerit, ſepono maturiori.

Ad ſupremum officium Præceptori longè me[illegible] mi hortatus es, etiam atque etiam lætor. Niſi enim gra[illegible]

[illegible]

[illegible] & judicio aſſunt, temeritatis crimen vix effugerim. Quanquam Vir optimus, ut ſubminime æſtimator, ne verbulum quidem de ſe chartæ commiſerit, [illegible] colloquiis familiaribus, (in quibus tamen & ipſe virtutis cauſâ [illegible], & ego moleſtiæ vitandæ modicè quærebam) ſtandem mihi [illegible] ante mortem diebus Viro Nobiliſſimo Dn. JOHANNI BLANSHORNIO [illegible] p. m. [illegible] gratitudinis extructum ibat, ſed in octava ferè [illegible] deficere, ac tum extrema ſe tangere verè ſentiebat, quum [illegible] paulò ante eloquentia morbo cederet. Reliquit magnam Excerptorum [illegible], nonnulli inhiant. Ego viduam monui, ne imprudenter [illegible], ſed his in rebus conſilio tuo uteretur. Vale, Vir Ampliſſime, Patrone obſervande, cum tuis. Dabam Altorphii d. XVI. Novembris A. C. [illegible] XXXVII.

Richterus Ruperto.

Libellum [illegible] ſupplicem pro ſtipendio, Ruperte Eruditiſſime, prius Nobiliſſimis Dnn. Curatoribus lectum, tandem Nobiliſſimis quoq; Dnn. Duumviris [illegible], quæ e re tua eſſe videbantur, utrobiq; Romano more, hoc eſt, [illegible] tua commendans, expoſui. Eſt profectò, quod DEO gratias [illegible] pro magno favore, quo Domini noſtri, unanimi conſenſu, Te [illegible], ita quidem, ut quin brevi in locum Virdungi noſtri p. m. quoad Profeſſionem Eloquentiæ & Hiſtoriarum ſucceſſurus ſis, nullus dubitem, imò [illegible] Te eſſe jubere poſſim. De itinere verò Lugdunenſi fieri nunc non potſ[illegible] expeditioni tuæ annuant Patroni benevolentiſſimi, ob cauſas, quas ipſe pro[illegible], cum me in[illegible]eris coràm, quod Numinis favente fiet brevi. Tu interea [illegible], ut orationem parentalem, quam meretur Præceptor noſter ὁ μακαρίτης [illegible], poſtea abſq; ſumptibus tuis publico donabitur, nobis præſenti[illegible] ad d. XV. Decembris, cùm pridiè actus, quem vocant, Doctoralis [illegible]. Hoc enim officii genere pietatem atque eruditionem tuam [illegible] noſtris, qui ipſi Te audire ſatagunt, laudatam, haud parum confirma[illegible]. Illo verò peracto Profeſſionem ipſam ritè ambies, hoc eſt, pro more [illegible] receptum, libellum, quem vocamus ſupplicem, Nobiliſſimis Dnn. Scholarchis [illegible] impetrationis ſecurus. Oratio tua de Ruina Nobilitatis Romanorum [illegible] quam [illegible] tavit Nobiliſſimum Dn. Fürerum, qui ex animo Tibi [illegible], Tuiq; promotionem curabit ſeriò. Legi etiam ipſi, ut & Dn. Cu[illegible] quæ de alia ejusdem Ruinæ cauſa, neglectu nimirum matrimonii, ad [illegible] digna, quæ memoriæ commendentur. Etſi verò Lugdunum Batavorum, ut ad illud votum tuum redeam, adire nunc non licet, aliam tamen viam

Tibi monſtrabo coràm, qua Heinſio & Salmaſio, [illegible] bus Athenæum iſtud nunc triumphat, [illegible] tione non tam Aglaus quàm Ulyſſes videri poſſis, id quod [illegible] ſtris non diſplicet; [illegible] ſic nihilominus, ut quod [illegible] autoritate, uſu atque ornamento Academia [illegible] Quæ ne neſcires, ad tuas reſpondere volui. Vale, mi Ruperte [illegible] fretus, e cathedra, die, quem ſuprà ſignificavi, a[illegible] ut quàm pulcherrimè ſuccedat, animitus voveo. Vale [illegible] ſevera. Noribergæ VI. Calend. Decemb. Anno Chriſti [illegible]

Rupertus Richtero.

SAlutem & obſervantiam Nobilis, Ampliſſime & Con[illegible] Cancellarie, Mæcenas ac Patrone ſumme! Pro[illegible] ad Salomonem Bergerum, me proxima occaſione [illegible] Te [illegible] quam fidem meam nunc exſolvo. Quamprimum A[illegible] S. D. deprehendo, quem in domo D. K. freque[illegible] go, cujus cauſam illo quærente. Non Te, inquam, [illegible] ſem, ut, omnibus dictis meis eliminatis, in aliorum [illegible] Domitiani ævo vixiſſes, forſan juxta Carum Metium [illegible] te collocaſſet Tacitus. Et ſi talia me dicere exiſtimas, [illegible] cem V. juniorem. Ad hæc cùm proclamare vellet, ego [illegible] famæ tuæ adfuit, ego adſui. At tu voluntatem iſtam [illegible] D. a ſodali proditum ſe ratus, rem totam mihi narrat, [illegible] cumforanei nonnulli, & qui, Plauti verbo,

- - omnia ſe ſimulant ſcire, nec quicquam ſciunt,

divulgaverant, tanquam mihi Venerilam Norimbergæ quærerem. [illegible] contumeliam V. trahere in D. K. domo nomen meum [illegible] fernalibus flammis vocem adfingere: RUPERTUM [illegible] SE, SE NULLAM LIBERORUM MAGNI ILLIUS V. [illegible] GESTURUM. Hæc ego ad Te, Vir Magnifice, ut [illegible] evagandi ſpatium ſibi ſumſerit. Tu im[illegible] ab odio, quod ibi cauſam quærit, confictum ſcias. [illegible] ſimo concitati, illam vocem fuiſſe D. ajebat: QUI per [illegible] DUNGUM ſumſiſſet, per VIRDUNGOS [illegible] iam [illegible] aliam inimicitiarum cauſam reor. Nam, [illegible] docet, duæ plerunq; odiorum cauſæ ſunt aut [illegible] vulgus ſperguntur, ſecretiores, quæ [illegible]

[illegible]

[illegible]. De C. Matio, cujus Suet. in Cæſ. c. 52. meminit, Joſ. Scaliger in Conjectaneis in Varr. lib. 6. de L. L. & Turnebus Adverſ. 3. c. 22. judicant, [illegible] Mimi[illegible]os ſcripſit, & Iliada Homeri tranſtulit, (ut ante eum [illegible]) quamq; Agell. l. 10. c. 24. laudat ut hominem [illegible]. Sed in diverſum abit Lipſ. not. 144 ad Taciti Annal. 12. [illegible]. Vale, Vir Magnifice, [illegible] poſt DEUM [illegible] [illegible] uxorem & [illegible] tuos. Altorphii 25. Januar. A. C. [illegible] XXXVIII.

Richterus Ruperto.

M[illegible] & Eruditiſſime Ruperte, Amice non è multis. Equidem miror, Te ſimplicitati Germanorum gentis [illegible] nec callidæ [illegible] [illegible], omnisq; ſimulationis ignarum, tamen valtu [illegible] ſimulare [illegible] hominem ſubdolum ad confitendum [illegible] permoveris, quæ [illegible] [illegible] neququam. Nimirum ita artis ſimulandi imperitus verbis [illegible] facto efficis contrarium. Neque male, cum & homines divinos [illegible] interdum & piam & utilem [illegible] ſciamus. Neque ignoras, [illegible] ſapientiâ & probitate [illegible],

[illegible] λογοις, μηδ' [illegible] ον [illegible]δεν·
[illegible] συ δ' ἔξοσον ὁμοια: Τέχνη γὰρ τέχνην πα[illegible]-

[illegible] Joſ. Scaliger ultima verba emendat.

- *δ[illegible] λ[illegible] δ[illegible] δυλοιο κρατήσω.*

[illegible] illud Tulli ad Atticum [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] Φρενῶν. Quid Tibi cum [illegible] [illegible], quò [illegible] non [illegible] Te mordere [illegible],

[illegible] tam vapid[illegible] ſervat ſub pectore vulpem.

[illegible] hîc quæſita ridere perſeverà homines ſuſpicionibus [illegible]mos, [illegible], non tam cito matrimonii capiſtro os liberum admoveri pateris, [illegible], novo muneri tuo profuturam credes, ſi domus tuo [illegible] [illegible] Tibi licebit. Pro C. Matio quod ſignificaſti, habeo gra[illegible] [illegible] calumniam de epiſtola Nihuſiana egregiè apud nos [illegible] [illegible] conſcientiâ facturus publicè, nimirum ut [illegible] fiat [illegible] æquè, ut in prædiis urbanis actionem proditam eſſe, ne [illegible]. Vale, plura enim intempeſtiva amici interpellatio prohibet. [illegible] V. Cal. Febr. A. C. 1638.

Ruper-

Rupertus Richtero.

IGnoſce, Patrone Magne, ægroteſcenti calamo. [illegible] continuatæ vigiliæ & crebræ λειποθυμίαι vires meas frangere, [illegible] fas eſt modo, ſtare non poſſim. Cæterùm quæ ad [illegible] pellunt, duæ ſunt cauſæ: Recens iſtud beneficium tuum & [illegible] nunquam ceſſas, ô Patrone, bene de me mereri [illegible] olim Præceptor meus, piæ memoriæ, mihi dixerat: [illegible] ribergæ floruiſſe, alios potentia, alios voluntate, [illegible] gratiâ nec poſſe nec velle unquam deeſſe. Ego DEO T. O. M. [illegible] quòd calamitates meas priſtinas tanto fulcro ſublevarit [illegible] tua Tuorumq; cotidie ſupplex veneror. Amicum [illegible] nam reſpicientem jam dudum expectans. Percepi [illegible] Dn. D. NOESSLERO, Excellentiſſimum Dn. D. [illegible] alteri explicanda modo relicturum; tantam autem n[illegible] ratio ejus jam non habeatur, nullam eluctandi viam in [illegible] moveri decrepitorum parentum flebili egeſtate, nepotum [illegible] ipſius annis (jam enim triceſimum tertium egreſſus eſt, [illegible] cis & Philoſophicis ſtudiis conſecravit) accedere val[illegible] multum decoquat &c. Ne multis ego moleſtus ſim, rogat [illegible] tuum nomen, ut cauſæ illius apud Nobiliſſimos & Amp[illegible] chas adeſſe & benevolentiſſimus ejus Patronus exiſtere velis. [illegible] domo tua literis probitatiq; faventiſſima illi aſylum, nec [illegible] arrogantiæ, factionis in eo metuendum fuiſſe, modeſt[illegible] nominum obſervantiâ, ut promittit, teſtatum ibit. Vale, Vir [illegible] gnitatis, Patrone ſumme, cum tota familia. Dabam Altorphi [illegible] extremo Januarii.

Richterus Ruperto.

SAlutem & ὑγιείαν à Medico & Servatore JESU CHRISTO. [illegible] perturbavit infelix rumor de invaletudine tua, [illegible] atque proſterni nunciabatur. Sed recreati ſumus [illegible] etsi Te convaluiſſe, quod optabamus unicè, nondum [illegible] guinentur erant, ſtatum tuum eſſe meliuſculum, & [illegible] vacare poſſe. Spes itaq; nos habet, fore Numinis [illegible] ſanitati reſtitutaris ex integro, quod ut ex voto fiat, [illegible] venerari non ceſſabimus. Tuum vero erit, ſimul ita [illegible]

[illegible] omnis [illegible] habeo, [illegible] incolumi Tibi ſecurè ite-[illegible]. [illegible] bene auſpicaberis, ſi ſat firmâ [illegible]. [illegible] verò operam [illegible] diligentiſſime, quandoquidem nunc [illegible] Te dicunt, ut ſanui beneficio frui poſſis con-[illegible]. [illegible] noctes [illegible] omnes, ut [illegible] cavebis. [illegible] forſan hæſitanti, non [illegible] quod Philip. Melanchthon, Germaniæ noſtræ Phæ-[illegible]: *[illegible] nulla alia re humana* “ *[illegible] Quando hom[illegible] habet pri-* “ *[illegible]*. Oraculo “ [illegible] conſtat, [illegible] cogna-[illegible] Medicus. Mi Ruperte [illegible], obſecro Te, & obteſtor, imo ſi [illegible] Te, [illegible] autoritatis aliquid habere vel debet, vel poteſt, [illegible], ut [illegible] valetudinis tuæ habeas, & ab [illegible] no-[illegible]. Non [illegible] nos privare ingenio tuo [illegible] ante diem, quam [illegible] ſucumbes, ut Academiæ [illegible] quam [illegible]mè. De amico [illegible] operam [illegible], ut [illegible] ob cauſas, quas ſcripſiſti, [illegible] de re ipſa hodie coram [illegible] dixi plura. Tu ſaltem [illegible], ut quam primum de [illegible] ſanitate tua nos exhilares. Vale. [illegible] Febr. A. C. cIɔ Iɔc XXXVIII.

P. S. Sed oblitus penè fuiſſem, quod vel in limine ſcribere non volebam [illegible]. Memoriâ autem exciderat, quia valetudinis tuæ ſolli-[illegible] e[illegible] vit. Eſt autem hoc N. Oelhafus [illegible], A[illegible] & [illegible] cupit. Si forſan [illegible] quoque alias regiones cæteras vel [illegible] ipſi contingat. Fratri igitur tuo [illegible] non [illegible] commendaſti; [illegible] tamen aliam ſortem in Italiam pe-[illegible] commendationem [illegible], & [illegible] Is [illegible] ipſe [illegible] operam [illegible] implorabit. Tu, [illegible], vel nunc vel poſt [illegible] ſanitatem, ad fratrem [illegible]. Quod ut vobis honorificum eſt, veſtram opem [illegible] aliquando erit [illegible]. Sed valetudini nihil [illegible]. Vale iterum, & [illegible] cura quàm diligentiſſime.

Rupertus Richtero.

GRaviter feres, quòd ad ſuccidas illas & [illegible] ſpirantes literas tardiùs reſpondeam. Ve[illegible] venia me ipſum indignum judicarem, ſi otioſus tam [illegible] ſtatim o[illegible] iſſem. Sed magnam temporis p[illegible] & alia ſubitò ingruentia abſtulere. Quod enim è [illegible] [illegible] meum in aſſerenda vera Germanorum ori[illegible] rum f[illegible]tres no[illegible] faciunt, prorſus mutavi, q[illegible] menta, licèt non omnia, ab aliis jam ſoluta. Obſerv[illegible] ſimiles nonnunquam eſſe, ut inepto cuipiam al[illegible] non bell[illegible] uſus, ut Catullus jocatur. Cæterùm [illegible] hucusq, incurrit, nec u[illegible]us et[illegible]m, ut ſuſpicor, [illegible] ſacrificulum inciderit. Id h[illegible] tum eſt, dictaturam in literas [illegible] p[illegible] ΑΥΚΟΙΡΑΝΙ[illegible] εἰς κοίρ[illegible] ἔςω, εἰς [illegible], [illegible] ſcriberem illi Suetoniano; *Brute utinam viveres!* [illegible] *bus mihi adſperſit!* Ne πολυπράγμων aut calu[illegible] Nobiliſſ. Dn. Scholarcham aliosq; apud Vos p[illegible] O os! O frons! Infra omnem barbariem (ecqu[illegible] en[illegible] tam fera, quæ non credat eſſe DEUM?) Gracch[illegible] quam ab Orthodoxa religione avulſus, aliquoties i[illegible] ac ſanguine Redemptoris mei paſcor. Sed bene, q[illegible] iſtam calumniam, ut poteſt, ita ſolidis argumentis [illegible] tioni verò meæ argumentum ſi deſideras, eſt PR[illegible] SUÆ OBLITUS, ſive SACRILEGA ILLA VETE[illegible] RUM DIVINITAS. Quòd ad valet[illegible]nis curam [illegible] Melanchthonis locum inculcas, pro [illegible]ctu iſto pluſqu[illegible] Erravi hunc errorem ante quadriennium & m[illegible] dicavi; oculos etiam in vigilia fatigatos cadent[illegible]q; in op[illegible] biennium ferè, quum graviſſimo morbo eſſem c[illegible] tâ tabe conf[illegible]ctum me iri, ſed negabat Medicus, [illegible] gore, quod ſe nuper in omnes artus diffuderat, [illegible] E[illegible] tias ago, quòd convaluerim. Is & Te, ô ingen[illegible] cum tuis omnibus quàm clementer protegat! Dabam Altorphi XVI. [illegible] A. C. cIɔ Iɔc XXXVIII.

Richterus Ruperto.

UT [illegible] doloribus [illegible] pedes mihi ſunt, adeò ut pede [illegible] [illegible], non tamen niſi gradu teſtudineo incedere valeam: Ita animum [illegible] languidior tardiorem me in ſcribendo hactenus fecit. Nunc tamen DEI beneficio meliuſculus quàm antea reſponſionem ad [illegible] differre nolo. Tibi verò de recuperata priſtina valetudine ante omnia [illegible], eamq; quam firmiſſimam Tibi contingere caliſſimè [illegible]. Orationis tuæ argumentum ſi Te mutaturum ſciviſſem, autor fuiſſem, [illegible] *Germanorum* aliquid elaboraſſes, cujus laudatiſſimæ virtutis ra[illegible] doctes explicare, & [illegible] ſerrati, qui de moribus ſim[illegible] hoc [illegible] integerrimis iniquius judicant, occurrere potuiſſes. Sed for[illegible] non diſplicebit argumentum iſtud [illegible] tua digniſſimum. [illegible] Te Orationes haberi, è tua ſimul atque Academiæ dignitate [illegible]. [illegible] Tibi eſſe poteſt incomparabilis Heinſius, qui [illegible] non tan[illegible] autorem, ſed etiam novum autoris librum explicandum ſuſcepit, no[illegible] em magnâ nominis ſui laude præmittit. Non diſplicet tamen & [illegible], quod elegiſti, de Principum quorundam ſacrilegio, qui Divinos or[illegible] & honores ſibi haberi divinos nefaria impietate decreverunt. [illegible] Te libitam & publico donatam videre geſtio, ut & Profeſſionis tuæ [illegible] tanto deſiderio hactenus expectata. Scis de in[illegible] eximium pronuntiari. Qui Germanos Perſarum fratres dicunt, [illegible] oratione confirmare antea cogitaveras, etiam illo ſchemate ni[illegible] quod [illegible] eadem nonnulla nomina [illegible] ut Fader/ Moder/ Bro[illegible] cum ratione [illegible] Scaliger, ut [illegible] egregie pro[illegible] [illegible] homine [illegible] ([illegible] DEO enim vocat Apoſtolus, qui veru[illegible] vires colunt) Tibi [illegible] conſcientiâ, quod facis, [illegible]. Nihil [illegible] neque mendacius loquius confingere potuit [illegible]. [illegible] ipſius hominе Chriſtiano indignæ jam ita [illegible] DOMINI, ut [illegible] bono qui [illegible] [illegible]. [illegible] ere Tu, illum autem [illegible] jubere putes. Nos vero [illegible] laudes tuæ improborum obtrectationibus clareſcere vi[illegible]. [illegible] de Βασιλεια ſive Monarchia, quam affectat, [illegible] hominis regnandi cupidiſſimo. D. N. N. cùm nos [illegible], ut in ſuſcepta tua defenſione perſeverare ne dubi[illegible] ſe facturum recepit. De F. quod [illegible], jam ipſi co[illegible] ſignificavi. Loquutus etiam denuo [illegible] um C. N. De promtitu-

Ggg 2 dine

dine noſtra, quod jam ſemel iterum [illegible]
afficere præ[illegible]et quisquam, ut naturæ [illegible]
ven[illegible] a itumer. Ex a[illegible] enim cum A[illegible]
aliud pectore clauſum [illegible], aliud verò o[illegible]
vo[illegible]s reſpondet, non vo[illegible] noſtræ [illegible]
ſemper ſuppet[illegible], [illegible] æſtimare debent. [illegible]
me, & literis [illegible] beare nos [illegible]
V. Febr. clↃ Iↄ[illegible]XXVIII.

P.S. N[illegible] ſum his diebus Polybi [illegible] C[illegible]
Tu commentarios, quos [illegible] promi[illegible] ſed liber [illegible]
fatione a[illegible] eos autor aliquoties, ſed ſimul etiam [illegible]
m[illegible]. Quod an ſeorſim poſtea [illegible] hic [illegible]
Tu me, quæſo, certiorem redde. [illegible]
rem An. 16[illegible]. alteram An. 16[illegible]. ſed utr[illegible]
mentariis in titulo promiſſis. De commentariis [illegible]
noſti, ſignifica. Vale iterum, & cum filio à tota [illegible] ſalve.

Idem Eidem.

SAL. & Obſ. Nobilis & Ampliſſime Dn P[illegible]o [illegible]
Ut a publici[illegible] faciam, re[illegible]
am de Div[illegible]te Rom. Princip[illegible]s, ejusq́; po[illegible]
Operam tamen dabo, ut em[illegible] oc[illegible]
in limine verſor, illud Taci[illegible] mihi cuſtodiendum eſt, [illegible]
f[illegible]mam in cetera [illegible]re. Sed moram meam, de qua [illegible]
[illegible]e Januari[illegible] q[illegible] jam in Februarium pro[illegible]
Nobiliſſimos & Ampliſſimos Dn. SCHOLARCHAS [illegible]
Q[illegible] enim dolor & vehemens [illegible]
hebdoma[illegible] ſpatium deſævierit [illegible]or tamen, qui tot [illegible]
tus eſt, non tam facilè permiſit meæ ſponſis eſſe, ſed [illegible]
ut in ſexta ferè linea [illegible] proc[illegible]berem. Aliuq[illegible]
m[illegible]os t[illegible] inde ſibi pe[illegible]turos, ſed, ut bonorum omnium [illegible]
in[illegible]ax & futura diligenti[illegible] ob[illegible]. P[illegible]
p[illegible] ſc[illegible] Te hortantem lubentiſſimè [illegible]quar, & quod [illegible]
dicant, m[illegible] lex erit. [illegible] Tibi [illegible]
b[illegible] hujuſmodi conſiliis ce[illegible]s meis ſuccurrere [illegible]
no[illegible] ea [illegible], firmiſſimis adverſus c[illegible]
enim illo fo[illegible] præſtantiſſi[illegible]c, quo, [illegible]

[illegible]

[illegible] Noribergensium, ſed & omnes alios p[illegible] futura[illegible] [illegible] Scaligerum (cujus lo[illegible] [illegible] quæ habeo, [illegible] obſervatum Tu [illegible]) [illegible] C. PISCARTUS [illegible] in Oratione de Veteri Germania, ejusq; popu[illegible] [illegible] Piſtorum [illegible] hoc capite, Religionis, [illegible] [illegible] Ingenuè fateor, præter [illegible] [illegible], quem in ſuperioribus ſignificavi, etiam [illegible] fuiſſe, [illegible], ne magnum hujus Univerſitatis Virum juvenis [illegible] me [illegible], [illegible] [illegible], atq; parum æqui judices exiſtimarent. [illegible] Caſauboni in Polybium, [illegible] tan[illegible] [illegible] optimum Præceptorem noſtrum Lectionibus publi[illegible] [illegible]. [illegible] do editionem Græco-Latinam in Folio [illegible] Caſauboni [illegible] in Æneam Tacticum [illegible] Cl Ritter[illegible]. [illegible] VIRDUNGI noſtri ſuperſtites [illegible] Orationes & Poëmata, quorum editionem paulò ante obitum [illegible], Endero, o[illegible] offerente, Norimbergam mittent. Quod ſi [illegible] Reip. negotiis [illegible] libet, etiam [illegible], ut vel carmine vel epiſtolio in [illegible] defuncti operam, laborem, ac [illegible] teſtari velis. Vale, [illegible], uxori dilectiſſimæ, filia[illegible] [illegible] ſalutem [illegible] nuncia!

Idem Eidem.

T[illegible] ſeptimanæ, cùm reſpondi[illegible] Tibi ad literas tuas [illegible] [illegible] noſtri [illegible] [illegible] noſtri [illegible] Te [illegible] [illegible] vel negligentia qui[illegible] [illegible]. Oratio [illegible], quin æquè ut priores tuæ, & [illegible] [illegible] ſupra modum, [illegible] dubito. Vires Tibi [illegible] [illegible] plurimos [illegible] tui [illegible] magis [illegible]. Audio etiam, Te jam [illegible] & non [illegible] promovedi, quo nihil nobis poteſt nunciari gratius. [illegible] filium meum diligentiâ nemini cedere velle, quum & [illegible] & privatim ab ore tuo pendere, tuisq; aſſidere pedibus [illegible] os, [illegible] Tibi, credo, erit. Certè nihil nobis à Te præſtari po[illegible], ce[illegible]. Virdungi beatiſſimi Orationes & Poëmata prodire, è re non minus [illegible] adornamentum rei literariæ [illegible]. [illegible] vel carmine vel epiſtolio [illegible] orem illi conciliare, [illegible]

 quam

quàm purpuræ pannum aſſuere, & vinum ven[illegible] Te pot[illegible]s rogatum volo, ut quandoq[illegible]idem de[illegible] edere animus eſt, prout ex ſyllabo incl[illegible]ſo vides, T[illegible] quâ polles eruditione atque elegantiâ, carmen, [illegible] graveris: Eâ tamen conditione, ne quid ſtudiis [illegible] ἀδρῶως, ſed χολῇ, & quantum Tibi commodum erit [illegible] noſtr[illegible] cauſà excites volo. F. negotium, ut [illegible] ipſi dixi, bonâ fide curæ nobis erit: Modò Vos [illegible] quam opportunitate metiendum eſſe. Vale, Ropert[illegible] mnibus plurimùm ſalve. Noribergæ XIV. Cal. M[illegible]

Rupertus Richtero.

NObiliſſime & Ampliſſime Dn. Patrone. Si Nobiliſſ[illegible] diniq; Prudentiſſimo ita placeret, eligerem [illegible] ceſimum. Poſſet enim ob nimiam brevitatem [illegible] mitti. Præterea Univerſitatis quoq; Programma c[illegible] de quo ſcire velim, num typis excuſum (quod o[illegible] Suecorum Regis & Nobiliſſimi Dn. Volca[illegible]eri [illegible] illud deſidero: Num in Auditorio Velſerlano a[illegible] Parentatio. Illud auguſtius, hoc majus. [illegible]. Non [illegible] dantur cathedræ, ſubſelliis, menſis IV. In n[illegible] Principis Noſtræ Fratrum dubito de ordine. M[illegible] puto, reliquorum, ut dixi, & nomen & ordo [illegible] Nobiliſſimo opidi hujus Præfecto, qui nu[illegible] a[illegible] Legatorum ac Senatorum ex me ſcire vult. [illegible] conſtare. Igitur juſſit tuum explorare judicium. [illegible] ſuccurrunt, neq; etiam hic indicantur, in Univer[illegible] eâ, quâ par eſt, obſervantiâ rogo, ut per a[illegible] gratias pro communicatis mecum erudit[illegible] Vale, Ampliſſ. Dn. Patrone cum tota familia. R[illegible] jubes & fas eſt, ſemper paratus ſum & obvius.

Idem Eidem.

QUamprimum Altorphium veni, longè [illegible] deprehendi quàm quæ IV vi[illegible] rep[illegible] ti[illegible] qui[illegible] ſerio agendum ſit, unum vel [illegible], n[illegible] ſignum; niſi Collegam fortiter premere vol[illegible]

[illegible] capitulis criminationum, quas non ab Univerſitate ſed ab [illegible] acceperam, pruritus [illegible], præterea inſcio Rectore Ma-[illegible], quibus ad honorem debent, non conſultis, imò ut conſilium [illegible] opidum junctis, ſparſiq; de itinere Leimburgico famâ, [illegible], inſolenter & in fraudem legum communisq; Liberta-[illegible]. Ego ſane, quum prius ex formula proteſtatus eſſem, [illegible] habere, quo Univerſitatem oppugnem, pace Magnifici Dn. Rectoris [illegible] reſpectu omnium privati, poſthabito majorum more, pu-[illegible] ſuſcipere & explorare, quæ univerſi debent. Ceterum ita res eſt. [illegible] nihil celo, ita animum ab omni dominatione alienum ſemper [illegible] adeoq; factus ſum obnoxius ſuperbo homini. Unicum inter graviſſi-[illegible] non conſolatur ſolum, ſed etiam ridere facit: A quodam ac-[illegible] me eſſe, qui nullis in Univerſitatem noſtram meritis cognitus, niſi fi-[illegible] nihil agat, omnia agens, adhæc cibo & vino ſæpius probè ſaturra-[illegible], omnibus inſciret, quæ plus impudenter objicit. Memor interim [illegible] n tuorum, & illius Pachymerii, τὴν τῶν πραγμάτων ψυχὴν εἶναι τὸν [illegible] deſinam nunc famæ meæ inſidiatoribus multis reſpondere. Vivit in cœlo [illegible], quem ut ſuperbiæ acerrimum vindicem pro me pugnaturum non inju-[illegible] ſæpe clades cauſa victoriæ fuit, & adverſa fortuna meliori fecit lo-[illegible] Hæc ad Te, Univerſitatis noſtræ Patronum magnum, ſcribere placuit, [illegible] ſocietatis illius, ſed ut omnia ex affectu, odio & vindicta, nihil [illegible], benevole cognoſcere poſſis. Porrò celare non potui, factum hîc [illegible] prodigium. Quarto ab hinc lapide in pago, quem Verniidam [illegible] quandam ſtudioſorum gratiâ ab Ampliſſimo Parente, huc miſſus, præter [illegible] expectationem, infimæ ſortis ſcorto nupſit: Decepto nefan-[illegible] ſacerdote, Vexillarium ſe eſſe, properare ad Cæſareanum ca-[illegible] in rei fidem quodam opidi hujus cive, velut centurione ſuo. [illegible], quantum honeſtiſſimæ familiæ dolorem attulerit, quivis fa-[illegible]. Homo, niſi fallor, Rev. Dn. Cornelio Marci commendatus eſt. [illegible], Vir Ampliſſime, cum tota familia, & ſi quid etiamnum in amici cauſa [illegible], quâ par eſt, obſervantiâ rogo, ut facias. Dabam XII. Cal. Octobr. [illegible] XXXIX.

Richterus Ruperto.

S[illegible] iſti, quorum in literis tuis acceptiſſimis mentionem facis, non Aca-[illegible] potiùs quàm ſuam apud nos heic egiſſent cauſam, & non tam ex odio [illegible] vel [illegible] quam ex debito affectu erga diſciplinam publicam, quam ſan-ctè ob-

ctè obſervari Univerſitatis intereſt, iter ſuum [illegible] mihi, aurem præbuiſſem. Nihil enim eſt, quod [illegible] ſtationem usque, quàm ſimultates fovere inter illos, quos [illegible] juriſjurandi religio quàm amiciſſimos eſſe jubet, & [illegible] cordiæ ſtudere poſtulat quam maximè. Non [illegible] namentum corporis Academici haud vulgare, [illegible] conteſtati ſint, & animum tuum publicæ potius diſciplinæ quam [illegible] nimium favere cupiant, Teq; inter amicos habere [illegible] deſiderent, non video, cur alienior ab iis eſſe [illegible] indulgere amplius. Ut igitur de affectu meo erga Te [illegible] Te eſſe bona fide jubeo, nihilq; eſt, quod non in [illegible] muni, facturus ſim, quam lubentisſimè, ita Te ro[illegible] autoritatem Senatus Academici, cujus ipſe membrum [illegible] ſervationem diſciplinæ valdè neceſſariam amici [illegible] Quin juſtitiam fieri erga reum conſitentem, qui [illegible] rectè intergit, non patiaris tantùm, ſed & ipſe pro [illegible] ſimul adjuves; præſertim cum Senatum Academicum [illegible] licet, mitigaturum eſſe dubium non ſit; modo ille, quod [illegible] pulsi promiſit, pœnæ iſti ſe ſubjicere incipiat. Conſtitueram [illegible] Vos excurrere, & quæ ad conciliandú animos nonnullorum ex[illegible] cordium pro meo in Vos amore diligentius curare. Sed podagræ [illegible] nocte ſiniſtrum pedem afflixit, & ad ingrediendum in[illegible] primum priſtinæ valetudini reſtituere me DEO [illegible] quò & Vobis & mihi ſatisfaciam. Interim vale, & in cauſa [illegible] pontum publicam promeriti Te ipſum vince, quam [illegible] pulcherrimam. Vale iterum, & nos, quod facis, ama. [illegible] & Te ex labyrintho iſto quam citisſimè extricatum, cum animo tuo [illegible] in gratiam redire optat. Dab. Norbergæ Anno [illegible] IX. Calend. Octob. A. C. cIↄ Iↄc XXXIX.

Rupertus Richtero.

NOn mediocriter fama quadam [illegible] nuper [illegible] quam de [illegible] ſparſerunt homines non tam mihi quàm au[illegible] Scholarchâ beni[illegible]ſſimo, [illegible] Patre [illegible] tuum [illegible] demoſſet, aut [illegible] Ill[illegible] L[illegible] ous credidi [illegible] morti. Ideo deplangere [illegible] quod [illegible] Sed et Ciceronis lib. III. de LL. [illegible], apud A[illegible] de [illegible] [illegible],

hede, niſi in publicis ſepulturis, nec ab alio, niſi qui publicè ad eam conſtitutus eſſet, dici licuiſſe. Hanc legem quum mihi dictam cenſerem, adeoq; Univerſitatis decretum expectarem, verecundiæ meæ faſtidii notam inuſſerunt, qui, ut Satyricus loquitur,

Satis ſunt tenui jugulos aperire ſuſurro.

Tamen gratias ago DEO Opt. Max. quod Te mihi adverſus occultas haſce calumniationes Patronum dedit, qui Nobiliſſimum, Ampliſſimum & Prudentiſſimum Virum Dn. LUCAM FRIDERICUM BEHAIM, adverſariorum meorum inſidiis fruſtrà tentatum, amplius confirmâſti. Aliàs, verbo Salluſtiano, *occulta pericula neque facere neque vitare bonis in promptu eſt.* Nam draconem quidem aut leonem qui videt, aut adit in montibus, ſtatim declinat: Lachrymis et precibus etiam latro mitigatur; ad virum verò ſubdolum, qui aliud lingua promium, aliud pectore clauſum habet, magnâ ſapientia eſt opus & Numinis auxilio, quemadmodum, præter Nicetam Choniatem, ipſa me docuit experientia. Inter hæc pergo in deſcribenda Nobilitate Romana, quanquam, quò longius procedo, eò magis aſſurgit augeturq; moles, quæ prima quæq; perficiendo minui videbatur. Spero tamen ſuppetias à magnis Viris, in quibus raram in tanto faſtigio humanitatem tuam expendenti primus in hac jactatione viſus mihi affulſiſſe Caſtor aut Pollux aliquis, cujus adſpectu vela fidentius explicarem. Quod ſi quid in cenſu literario amicorum tuorum, quos Noribergæ & alibi habes ampliſſimos, ſervatur, uti ſervari exiſtimo, vel numorum vel lapidum vel ſupplementorum ad Capitolinos Faſtos, vel ſcriptorum de hodiernis Romanorum familiis, (quibus ſingularem tomum deſtinavi, non quòd ambitioni ſervilem ſtylum commodare, vel etiam in explodendis inanis magnas inimicitias venari velim, ſed ne ad operis titulum ſpectantia omiſiſſe videar) ut illud benevolus exquirere velis, etiam atque etiam rogo. Recipies à me, quoniam ſplendidius nihil poſſum, in illo fœtu meo candorem & integritatem, hoc eſt, illud ipſum, quod Apollo tuus ſerenior affudit lumen. Vale, Vir Magnifice, cum tota familia! Dabam Altorphii a. d. XVI. Calend. April. A. S. CIƆ IƆC XL.

Idem Eidem.

VIr Magnifice, Mæcenas ſumme. Perſto in conſilio, cujus TU princeps es, & titulum de Origine Juris, quantum in me eſt, ex Antiquitatis fontibus explicabo, cùm primùm noſtri feriari deſierint. Obmurmurant quidem nonnulli, quos parùm moror. Scio enim, quid meum ſit, quid alterius, & ut hactenus coronas fecimus iis, qui è Legibus ad illuſtrandam antiquitatem contulere radium; ita non ægre ferent alii, ſi teſtandæ gratitudinis vel ipſi Pomponio vel

ejus interpretibus humiliorum literarum ſtudioſus aliquid r[illegible] tum M. T. eâ, quâ par eſt, obſervantiâ rogo, ut conſilio [illegible] quos ſine injuria remittam, adjicere, ac præſertim qu[illegible] ſia quædam è Diſp. ſua Inaugurali retulerit, ſed memoriæ p[illegible] commiſſa, de iisdem me rurſus edocere velit. Miſit ad me h[illegible] ſius Variarum libros plenos reconditæ eruditionis: Id[illegible] Comment. in Inſcriptiones Gruterianas, opus magni ad co[illegible] Rom. momenti, ut & ſupplementum in Voſſii libros de H[illegible] tinis. Scripſi nuper Dn. WOLFGANGO FRANCKIO [illegible] de recipiendo in Muſæum meum affine ipſius; ſed, ut ex Rev. Dn. [illegible] MANNO audio, reſponſione minimè contentus eſt, quamvis, [illegible] tear, variis cogitationibus diſtrictus, & ipſe præcipuam cauſam [illegible] jam ante aliquot menſes alteri factum omiſerim. Dum ad Te [illegible] ras haſce cogito, venit ad me, multumq; de ſiniſteritate famæ cõ[illegible] per vulgus tantùm, ſed & Optimatum ædes, ut verbo V[illegible]no dicam, [illegible] tis: Eſſe illum inquietiſſimum Virum, qui N. in Ex[illegible] ſitatis Profeſſores animaverit. Cogitare itaq; Inclu[illegible] ſem ſtudium illius in ſeminandis litibus. inſperatâ quadam [illegible] Dicam, ſed petitâ priùs veniâ, liberè: Quamvis in omnem fam[illegible] diſpenſaverim, ut ſilentio pro ſcuto ſim impoſterum uſurus, ſa[illegible] ſum exiſtimem ab oculo Juſtitiæ & inſpectore omnium acti[illegible] tis modis in Humanitatis leges hîc peccarem, ſi præter me[illegible] tanti adverſario, ſciens deeſſem. Ceterùm dementiſſimus ego [illegible] eos hoc officium ſuſtinere velim, quibus ut arquatis omnia [illegible] rent, quæcunq; oculis obverſantur propter læſam videndi fa[illegible] tis ab impotenti affectu opinio pro judicio eſt. Ecquæ e[illegible] mo meo & mihi fortuna ſperanda eſſet, quàm illa T. Ampii Fl[illegible] Cornelium Tacitum nôſti ſcribere, quum nullo criminis ar[illegible] pridem inviſus, turbine quodam ad exitium poſceretur, non [illegible] quanquam ſupplices manus tenderet, ſed *ad ipſum, apud* [illegible] *fuiſſe, tanquam nimius pavor conſcientiam argueret.* Igitur ad Te, [illegible] ce, ſcribendum exiſtimavi, quem & honeſto patere q[illegible]tatui & [illegible] innocentiam non minùs habere virium ſcio, quàm prom[illegible] s. [illegible] tum abeſt, ut ſuprà nominatus N. διεγείρειν τοὺς μαχομένους vel di[illegible] tione ἐν πᾶσιν accendere quempiam voluerit, ut potiùs jurgia, [illegible] ſenſiones tanquam famam ac merita ſua plurimum obnubi[illegible] timq; apud me ſemper fuerit deteſtatus. Ut enim inertes m[illegible]

prec

pace ac ſine alienæ exiſtimationis ruina conſiſtere non poſſunt; ita ille, quantum [illegible] ac induſtriam ſuam diſſimulatura ſit diſcordia, facile prævidere poterat: Ut proinde de ſinceritate voti ipſius nullus dubitem. *Sed frequenter convenimus*, inquiunt. Ego verò quæſiverim, An convenire viderint. Si viderunt, (ut non niſi viſum divulgare debent) ſalva res eſt & candorem inde potiùs ac tranquillitatem quàm nefarias adverſùs alios molitiones colligent. Noctem, ſecretum, ſolitudinem quærit malitia, rectè præclareq; facta omnium oculos advocant. Et quale, DEUS bone! telum, quî ſic de nobis conqueruntur, adverſùs ſe porrigunt! Nunquam erant frequentiores in ædib. N. nunquam mutuis officiis conjunctiores, quàm cùm ego gratiâ ipſius excidiſſem. Sed ut hoc ulcus penitius tangam, duo præcipuè vocata ſunt in diſceptationem, cauſa N. & N. Prius quod attinet, DEUM ſanctiſſimum teſtor, conſilium implorandi Ampliſſimos Dnn. SCHOLARCHAS non fuiſſe à N. adeoq; tubam illius negotii ſiſtra cum a quibusdam appellari. Poſterius; vel Magnificentiæ Tuæ ex literis Dnn. Profeſſorum contra N. datis conſtare poteſt, quum de vicario Notarii officio ageretur, N. peregrè abfuiſſe. Sed & rurſus ſalvâ conſcientiâ teſtari poſſum, quum in reditu diſſenſionem illam audiviſſet, nihil ægriùs tuliſſe, quàm quod præſens in Senatu animos exacerbatos neque permulcere neque in medium conſulere potuerit. Quid, quod N. multa Noribergæ, multa hîc de notis famæ ſuæ iniuſtis accepit per homines varios, de quibus, ſi occaſio dabitur, malo coram? Utinam, Vir Magnifice, utinam ſub CHRISTI vexillo militantes tandem eliminaremus Stygias illas ſorores actionumq; infeliciſſimas interpretes, DIFFIDENTIAM ac SUSPICIONEM, à quibus ſolis oritur ſtudium illud premendi novis nexu ac ſupplantandi; ô quam pulchram Univerſitatis hujus faciem, quam ex magnifico placidoq; fulgentem videremus! Porrò ſic ego mecum ſtatui: Velle quietum & in ſtatione læta collocatum omnes injurias infra me premere, nec in ullam poſtea tempeſtatem impelli; quò cadaver meum nemini bonorum jaceat inviſum, imò ipſam malevolentiam pudeat tam miſeræ &, ut ficum ficum appellem, puerilis circumcurſitationis. An enim tam ferreæ mentis ego ſum, ut qui breviſſimum vitæ tempus vivo, & oſtio magis magisq; per hanc diuturnam imbecillitatem propinquum probè me ſentio, cùm alios, tum Romanum Sapientem non audiam, graviſſimè in imbutos litium fuligine ſic detonantem: *Quid juvat, tanquam in æternum genitos, iras indicere, & breviſſimam ætatem diſſipare? quid juvat dies, quos in voluptatem honeſtam impendere licet, in dolorem alicujus tormentumq; transferre? Non capiunt res iſta jacturam, nec tempus vacat perdere. Quid, imbecillitatis obliti, ingentia odia ſuſcipimus, & ad frangendum fragiles conſurgimus? Jam iſtas inimicitias, quas implacabili gerimus animo,*

febris aut aliud malum corporis vetabit geri: Jam par ace[illegible] *di-rimet: STAT SUPER CAPUT NUMEN.* Cujus protectioni TE, Vir Magnifice, Tuosq; humillimus commendo. Scribebam XXIX. Auguſti A. C. cIↃ IↃc XL.

Richterus Ruperto.

CONſilii mei de Pomponii hiſtoria juris enucleanda, quod Tibi me dediſſe memini neutrum, ſcio, pænitebit. Etſi enim nonnulli, quod ait, obmurmurant, quod certè miror: Non tamen erit, cur a bene cogitatis deſiſtamus. Tu verò vel exemplo Heinſii noſtri, at quanti Viri! tutus eris, qui nec Juriſconſultus, nec Jurium Profeſſor, magnâ tamen laude titulum illum Juris publicè explicavit: Quia magna cum ſtudioſorum utilitate. Atque utinam omnes JCti noſtri illa Hiſtoriarum quà Græcarum, quà Romanarum, cognitione, quæ ad titulum iſtum rectiùs intelligendum requiruntur, tam eſſent inſtructi, quàm verè omnes fateri coguntur, eum totum Hiſtoricum eſſe, non Juridicum. Et quandoquidem Hiſtoriarum profeſſio demandata Tibi eſt, ecquid refert, unde hiſtorias, modò veras, modò utiles, Auditores tuos doceas? an ex Halicarnaſſæo, an ex Livio, an ex Dione, an ex omnibus, hoc eſt, ex Pomponio? Sed [illegible] ingenium non ignoramus, ita meritò minus facimus quàm nihili. Meorum librorum ſi quid ad propoſitum iſtud tuum uſui eſſe poteſt, nunquam non obtinebis. Modò venias, ut coràm, quod commodiùs fore puto, conferamus. De N. quæ narrâſti, magnam partem ſuſpicione tantùm niti mihi videntur; quam diſcordiarum matrem ſepultam manere malo, quam reſuſcitare. Mihi plura non conſtant, quàm quæ ipſi coràm nuper dixi, quæ ſi amicè, ut ſpero, obliterabit, non erit, quod ampliùs eum ſolicitum teneat. Id quod ad tuas, heri ante cœnam mihi redditas, ne neſcires, volui. Vale. Dabam raptim Norimbergæ ad d. III. Cal. Sextil. A. C. cIↃ IↃc XL.

Rupertus Richtero.

VIr Nobilis, Ampliſſime & Conſultiſſime. Officium ſcribendi, quod ſolus hactenus impedivit pudor, ſine pudore jam ſeponere non licet. Quum enim faſciculum illum è Galliis ad TE nuperl transmiſſum à Felbingero [illegible], ut amica POEMERI manus cumprimis me recreavit, ita ex amicitiâ hujusmodi, ne quid M. T. moleſtiarum afferatur, ſedulò proſpiciendum mihi duxi. Nullum dubium eſt, (nec aliud è Felbingeri verbis colligere potui) quin [illegible]rius luculentum, uti ſolent, κόμιςρον ex ædibus tuis reportaverit; ſed [illegible] hucusq; ignorare cogor, quantum illud fuerit, obſervanter rogo, ut [illegible]

LIN-

LINCKIUM noſtrum, qui Altorphium brevi rediturus eſt, haud gravatim id mihi ... etur. Satisfaciam hac in cauſa; qui quò minùs poſſim in aliis, meritorum obſtat magnitudo. Interim pro amicis quoque meis depreeor, ſi quem gurgustioli mei obſcuritas excludit erga me adfectum, per Ampliſſimi Nominis TUI fulgorem, quamvis feliciter, tamen confidentiùs mittunt, ibidemq; me comprehendum exiſtimant, ubi GENIUM meum TUTELAREM ſemper ſciunt habitare. De ceteris ſatis mirari non poſſum, Gronovii famam ſtupendis progreſſibus inclareſcentem obſtructum ire ludimagiſtellum quendam Pariſienſem (is eſt, ut audio, Emericus Cruceus, & fidem facit Salmaſius, qui Ep. ad Gronov. ... appellat) nec in illum ſolùm, ſed & Salmaſium, quem inter Heroes abs TE & omnibus ſine affectuum caligine dijudicantibus collocari ſcio. Nimirum in magnorum Virorum ſcriptis idem ſibi licere putant hujus famæ ſceptrigeri, quod in exercitiis puerorum ſuorum: Sed ignorantiam iſtius & malignitatem egregiè, ni fallor, uterq; defricuit. Ajunt tamen, parare novam contra Gronovium Apologiam, quâ quid voluptatis allaturus ſit cordatioribus, in promptu eſt conjicere. Illud mihi graviſſimum, tot bonas horas non tam Gronovio auferri, quàm bono publico, cui ex duob. MSS. Regiæ Bibliothecæ Livium ſuſcepit emendandum. De hiſtoria noſtri ævi ſcribenda agitare Hugonem Grotium, evangelium mihi fuit; certè aut horum aliquis aut nemo vincet illa Tiberiana ..., quorum fœcundiſſima fuit tempeſtas noſtra. Quæ hactenus prodiere aulæ, pecuniæ, ſacrificulorum, affectuum & ignorantiæ mancipia, quàm bilem movent lectoribus! ut ſæpius tot rerum ævo noſtro geſtarum memoriam omnem evaneſcere atq; interire malint, quàm à vappis illis ſic describi. Sed tot beata, quæ nunciantur, haud leviter turbat de REINESIO metus, ne clariſſimos ejus conatus abripiat & ſepeliat tempeſtuoſa illa nox, quæ Altenburgicæ ditioni præter ſpem noſtram incubuit. Amplexus eſt juventutem meam benevolentiâ haud tralatitiâ, & multis pulcerrimis obſervationibus auxit. Familias noſtras, nec pauciores minatur in Examine Inſcriptionum & Quæſtionum Romanarum, quas Ægoceros Batavus, (ita nominat Boxhornium) infelicibus auſpiciis edidit.) Hoc tamen poſtremum in Heinſii gratiam non publicabit. FREINSHEMIO miſi omnia Virdungiana in Tacitum, partim ut petitum ejus honore digno proſequerer, partim ut famam integritatis meæ, quibus poſſum munimentis, apud exteros cuſtodirem. Nam quid ab inimicis meis mihi ſperandum ſit, cùm ex aliis quamplurimis, tum ex hoc ſane quam impotentiſſimo N. facto Magnificentia TUA colligere poteſt. Notas meas in Florum (primitias & rudimenta infirmæ lectionis & ob librorum inopiam parum adhuc conſiſtentis) ipſe a Convictore quodam N. petit, dein patritio cuidam

Francofurtenſi explicat, ſed omnes tanquam Virdungicas, non meas. Rerum mearum ſtatum quod attinet, ſtrictâ hac diæta & accurato victu pertinaciam acerrimorum hoſtium non infeliciter aggreſſus ſum; nullamq; amplius graviorem incommoditatem ſentio, quam quòd à corpore depulſa tabes invadit loculos. A contubernalibus ſpes nulla, quoniam ulteriora cogitantibus ullæ parùm cara, ſicut nec à reliquis ſtudioſis, quibus formoſior eſt numus auri, quam quicquid Græci Latiniq; delirantes ſcripſere. Cogitabam proximis ſolennibus Academicis patricium juvenem producere in campum Oratorium, ut ſupplices meas eò feliciùs inſonarem in aures Nobiliſſimorum Dominorum meorum: Nec offenſurum me ſpero quemquam, ſi Exercitio Oratorio diem hujusmodi mihi eligam, ſive extraordinario lucello alienæ Profeſſionis labores Hiſtoriæ meæ adjectos, conſoler: Sed in hiſce graviſſimum Magnificentiæ Tuæ ſequar conſilium; quam cum tota familia Divinæ protectioni humilimè commendo. Dabam Altorphii A. S. ciↄ Iↄc XLI. a. d. V. Cal. Majas.

Richterus Ruperto.

MI Clariſſime Ruperte, Amice inter pauciſſimos ſemper mihi amande plurimùm & honorande. Eò citiùs, fateor, ad literas tuas per-mihi gratas reſpondere debuiſſem, quò magis animi tui candorem & amorem ſingularem in me ob oculos mihi poſuerunt. Sed quum Reipublicæ occupationum moles gravior remoras mihi frequentiores hactenus objecerit, pro illo ipſo amore tuo haud vulgari, ut hanc excuſationem moræ noſtræ boni conſulas, etiam atque etiam oro. Ad literas tuas jucundiſſimas hoc nunc ſcias, velim, quod potiſſimum ſcirè cupis, nimirum perficiendum illud Tibi eſſe omnino, quod de patritio quodam in campum oratorium proximis ſolennibus producendo bene & prudenter propoſuiſti; quod certè, ut honori & rebus tuis non parùm conducet. Ita nihil quicquam ego intermittam, quod, ut voti tui ex animi ſententia compos reddaris, ab amico deſiderari poſſit. Siniſteritatem verò infelicis æmuli tui; quam notas tuas in Florum notando palàm fecit, ſatis mirari nequeo, neq; qui meliùs, quàm contemptu Te vindices, nunc video. Plura volente DEO coràm. Pluribus enim negociis publicis graviſſimis hac ipſâ hora conſtringor. Vale, Ruperte Clariſſime & Chariſſime, & ſalutem filii curæ Tibi eſſe ſine. Dab. raptim IV. Idus Maji A. C. ciↄ Iↄc XLI.

Rupertus Richtero.

VIr Nobilis, Ampliſſime & Conſultiſſime. Tam diu ad lucubratam benevolentiam tuam ſilere, quantus pudor! niſi præter occupationes publicas

variæ

variæ curæq; mordaces curæ voluntatem meam interpellâſſent, Ut præciſæ arbores plerumque ramos repullulant; ita poſtquam unum incommodum recidi, dimiſſa ſurgunt alia alibi, neque ſcio, an levamentum aliquod ſperandum ſit. Adeo enim hac perpetua rerum mearum ſiniſtritate velut ἐν τετράδι mihi natus videor. Unde ſi de Ciceroniano loco frigidiùs diſſeram, quàm coram Magnificentia Tua fas eſt facilius hoc condonabis animò, a ſtudiis ſuis per aliena divulſo. Verba 2. Offic. ſic habent: *Nunquam vehementius actum eſt quam me conſule, ne ſolveretur: Armis & caſtris tentata res eſt ab omni genere hominum, & ordine, quibus ita reſtiti, ut hoc tantum malum de Rep. tolleretur. Nunquam nec majus æs alienum fuit; nec melius, nec facilius diſſolutum eſt: Fraudandi enim ſpe ſublata, ſolvendi neceſſitas conſecuta eſt.* Hic, quum æs alienum nominat, non intelligit anguſtias ærarii, ſed accisam rem familiarem privatorum. Ciceronis enim ætate ſic erat: Urbana plebs cùm per dedecora omnem pecuniam profligaſſet, & qui in agris manuum mercede inopiam toleraverant, *urbanum otium ingrato labori prætuliſſent*, ut loquitur Sall. in Catil. c. 37. omnem ſpem collocabat in legibus agrariis, & illâ χρεῶν ἀποκοπῇ. i. e. tabulis novis, quibus debitores ære alieno liberabantur. De utroq; ibi diſputat Cicero, æquitati cumprimis adverſis. Nunquam autem ita decoxerant cives Romani, nunquam tantum æris alieni fuit, quam Ciceronis tempore. Huic C. Mallius in epiſt. ad Q. Marcium Regem apud Sall. in Catil. c. 33. hoc ipſo anno ſcripta, quò Cicero conſul: *Miſeri egentes, violentia atque crudelitate, fœneratorum pleriq; patriâ, ſed omnes famâ atque fortunis expertes ſumus. Sæpe majores veſtrûm miſeriti plebis R. decretis ſuis inopiæ ejus opitulati ſunt, ac noviſſime, memoria noſtra propter magnitudinem æris alieni, volentibus omnibus bonis, argentum ære ſolutum eſt.* Et quæ deinde ſequuntur, cum loco Ciceronis omnino conferenda. Nam quum ait Cicero, armis & caſtris tentatum eſſe in conſulatu ſuo, ne ſolveretur, intelligit hanc ipſam ſeditionem Catilinariam, de qua Salluſtius. Satis ex hiſce manifeſtum puto, quid æs alienum ſit in Ciceronis loco. Sed accedit amplius, quod de ſe Cicero dicere non poteſt *anguſtiis ærarii faciliime conſuluiſſe.* Ærarium enim Populi Romani, quod A. U. 586. tricies ſexties centenis millibus Philippûm, ut loquitur Lipſ. 2. de Magn. R. 8. ex Macedonia locupletarat L. Æmilius Paulus, quum bello Marſico A. U. 662. adeò exinanitum continentibus ſumptibus eſſet, ut loca, quæ circum Capitolium pontificibus, auguribus, Xviris & flaminibus tenenda, erant data, publicæ pecuniæ inopia venierint, teſte Oroſio; ſed & poſtea immoderatæ Cinnæ, Marii ac Sullæ dominantium cupiditates rem cum pulviſculo abſtuliſſent; ſemper exhauſtum jacuit, nec à Cicerone quicquam ſuccurſum eſt. Aſconius in Comm. Cornelianæ: *Quia defuerat ſuperioribus temporib.*

in ærario

in ærario pecunia publica, multa & ſæpe ejus rei remedia erant quæſita in quibus hoc quoque, ut pecuniæ publicæ quæ reſiduæ apud quemq; eſſent, exigerentur. Id autem maxime pertinebat ad Cornelium Fauſtum Dictatoris filium, quia Sylla per multos annos, quib. exercitibus præfuerat & Remp. tenuerat ſumpſerat pecunias ex vectigalibus, & ex ærario P. R. eaq; res ſæpe erat agitata, ſæpe omiſſa, partim propter Syllanarum partium potentiam, partim quod iniquum videbatur, poſt tot annos, quam quisq; pecuniam acceperat, ejus reddere rationem. Cato ap. Salluſtium c. 52. fine hujus anni, quo Cicero conſul: *Habemus publicè egeſtatem.* At poſt conſulatum Ciceronis reſpiravit demum ærarium, quum Cn. Pompejus Magnus in illo, quem de Rege Mitridate & Oriente duxit, triumpho intuliſſet, A. U. 692. Centies vicies centena millia Philippûm. Auxit, quum Cypriam gazam adveheret Cato A. U. 697. ac tandem XXXIX. milliones inferret C. Julius Cæſar, de quo Lipſius d. l. Ergo de ærario Ciceroni non eſt ſermo, quod ipſe exhauſtum reliquit: Ac ſaltem id quæri poteſt, quomodo Cicero dicat *æs alienum privatorum nec meliùs, nec faciliùs, quam ſe conſule diſſolutum.* Hoc explicat ipſe, cùm inquit: *Fraudandi ſpe ſublatâ, ſolvendi neceſſitas conſecuta eſt.* Vult dicere: Quum obærati ſpe novarum tabularum lactarentur, neq; creditæ pecuniæ ſolverentur; ſemper manſit æs alienum. Ego in conſulatu meo tabulas novas populo gratificari nolens id effeci, ut quisq, eas artes coleret, quibus ære alieno exire poſſent. Sanè hoc Cicero præſtitit. Nam poſtquam tribuni plebis, ut è Dione ſcribit Franc. Fabricius Marcoduranus, nacti fuerant Antonium Cos. moribus ſibi ſimilimum, aliiq; novas tabulas proponebant, alii legem ferebant de agris dividendis per Italiam & ditiones, quæ P. R. imperio parebant; Cicero Cal. Jan. inito conſulatu Senatum & bonos omnes legis agrariæ, maximarumq; largitionum metu liberavit, divinæ eloquentiæ vi perterritis tribunis & collegâ Antonio miris artibus ſibi conciliato. Plura l. cit. Fabricius. Hic, ni fallor, genuinus ſenſus verborum Ciceronianor. l. 2. Officior. Quod ſi Cicero in conſulatu ſuo ærario conſulere voluiſſet, neſcio, an par fuiſſet coercendæ avaritiæ Magiſtratuum & luxuriæ publicæ; quibus immane quantum degenerabat civitas & peſſum, ſi quo alio malo, ſidebat ærarium. Fuiſſent ipſi reducendæ leges contra rapacitatem proconſulum, ſectiones publicanorum, calumnias litium, luxum conviviorum ac veſtium, inertiam Senatus ac curam privati commodi. Uno verbo: Congrediendum ipſi fuiſſet cum multiformi malo. Sed cùm fruſtrà niti, neq; aliud ſe fatigando, niſi odium quærere extremæ clementiæ ſit; judicio Sall. Jug. 3. forſitan ex præcepto Sapientum hîc quieſcere maluit, & aliunde levamentum expectare. De pactis familiarum ſucceſſoriis nihil dum reperire licuit, propter anguſtias Bibliothecæ: Quibus, niſi extraordinariâ

[illegible] pecuniâ ſubventum fuerit, non illa tantum in perpetuum erit circum-
ſcripta, ſed & vita ipſa. Supplices meas jam ante quatuor ſeptimanas miſi ad
Dn. W. F. cujus ſilentium nihil proſperum ominari mihi permittit. Vale, Vir
Ampliſſ. cum tota familia tua, & benevolentiam illam eximiam mihi perſevera.
Dabam Altorphii 24. Sept. Anno S. cIↄ Iↄc XLI.

Richterus Ruperto.

Cl. Dn Ruperte, Amice non è multis. Quòd tam diligenter & tam accu-
ratè locum illum Ciceronis, qui, ſe conſule, æs alienum tam facilè diſſolu-
tum fuiſſe fruſtrà gloriatur, literis tuis acceptiſſimis enucleâſti, gratiam me Tibi
debere ſingularem fateor & habeo, neque quicquam mihi eſt, quod ulteriùs vel
[illegible], vel deſiderem. De curis tuis, quas animum tuum tantopere mor-
dere ais, ſi animo huic Tibi amiciſſimo aperire non vereberis, operam dabo,
quantum in me eſt, ut liberare Te moleſtiâ iſtâ valeam. Hac fini etiam curæ
mihi erit, ut auctione Salarii, quam petis & mereris, Tibi ſatisfiat. De editione
Epigrammatum Virdungi noſtri b. m. Doctoris olim noſtri præſtantiſſimi,
quam Dilherus unà cum Orationibus curaturum ſe recepit, quid Tibi videa-
tur, & quid cum Poëmatis ejusdem faciendum cenſeas, vel per filium, cui hæc in
mandatis dedi, ut tribus verbis ſignifices, per famam optimi defuncti Te roga-
tum volo. Κειμήλια enim iſta, ut mecum exoſcularis; ita curare non grave erit,
ut per ea & autoris fama perennet, & viduæ ac hæredum indigentia, quantum li-
cet, ſubleventur. Vale, Amice ſuaviſſime, & filium, ejusq; ſtudia commendata
habere ne deſine. Norimbergæ IV. Cal. Octobr. A. C. cIↄ Iↄc XLI.

Rupertus Richtero.

Vir Magnifice, Nobiliſſime, Mæcenas obſervandiſſime. Ut Altorfium
redii, ecce altero die ab illo N. novas, & quanquam adhuc æſtuantes, ta-
men minori conviciorum procellâ. Ut revera ſentiam, auctoritate tuâ homi-
nem non parum eſſe perculſum. Quamobrem non jam ego, ſed ipſi paterni
manes ac tota domus mea honorem ſuum uni Tibi debet. Hanc benevolen-
tiam rogarem, ut nobis perſeverares, niſi hoc ipſo peccare mihi viderer in
[illegible]dinem tuam. Solum fatebor, quod in Muſæo meo ſæpe jam cogi-
tavi: niſi Te Patrono foret, ne craſtinum quidem optandum porrò eſſe. Li-
terato enim nihil acerbius, quàm obſcurum, nec dum aliquo literato ſpecimine édi-
tum, [illegible] ſuccumbere. tamen tam officioſa contra me ſcævâ illâ herâ, quidni fra-
[illegible]s aliquando deficiam? & hoc quicquid ſpero, faſtidio? O quàm
[illegible] aſſentior vetuſtati, quæ credidit eſſe quosdam ἐν τετράδι γεννηθέντας! Quis

enim rerum mearum ſtatus? Τὰ τῦ σώματος [illegible] φροντίδων [illegible]κα. Τὰ τῶν φίλων καὶ συγγενῶν ἄπιστα. Νῦν δ' ἀκολ[illegible]ως ἦν, ἵνα [illegible] ῥίπτειν τὰ τῦ πατρὸς λείψανα πειρώμενος. Iterum dico: Μ[illegible] τῶν κακ[illegible] [illegible]σις θάνατος. Perſiſtam nihilominus in ſtudiis & illa, quam Faſtis con[illegible], opella. Tam miſeram eorum rationem eſſe poſt tot curas eru[illegible]orum, S[illegible], Onufrii, Goltzii, Pighii, dolendum ſanè! Multa è lapidibus e[illegible], q[illegible] meliores; & expecto non pauca poſt Gruterum reperta, de quibus ſpem [illegible] Volcamerus meus. Valdè aveo ſcire, quodnam ſit illud Chronographium conſulare, laudatum à Scaligero in Epiſt. ad Caſaubonum pagin. 492? an cum Euſebianis unà editum? item an Georgius ille Monachus, cujus ſalivam jam dudum moverunt Bongarſianæ ad Juſtinum notæ, & quem in dictis literis commendat Scaliger, adhuc ἀνέκδοτος lateat in Chriſtianiſſimi Regis Bibliotheca? [illegible] multum de his vel accipere filius tuus, vel etiam abs Te rogatus conferre Gronovius: Qui, nuper ex Italia redux, Antiquitatis præclaræ monumenta [illegible] ſecum attulit. Nec in voluntate Clariſſimi Viri parùm ego repono, ſi [illegible] in me & ſtudia mea aperire ipſi volueris tuam. De Dilherro, Excell. Viro neminem hìc audio damnare judicium tuum, niſi quod q[illegible]m ſubvereri d[illegible] N. decrementum. Vale, Vir Nobiliſſime, cum tuis! ſcr. Altorphii XI. Auguſti A. C. 1642.

Richterus Ruperto.

CLariſſime Vir, Amice non è multis. Orarem Te pluribus, [illegible] quòd hactenus ad acceptiſſimas tuas nondum reſpondi, mihi ignoſceres, niſi, quàm occupatiſſimus ferè nunquam non ſim, jam probè Tibi conſtaret. Et injurius ſim in virtutem tuam, ſi aliam quamcunq; ob cauſam, præter occupationem, quam dixi, Te factum ſuſpicari crederem. N. illum mitiùs Tecum agere, vel ideo Tibi gratulor, quòd nimiùm illius cauſâ angi Te video; quum tamen exceptionibus juris, quas nuper coràm ſignificavi, tutus, nil niſi judicis ſententiam abſolutoriam, quam vocamus, expectare debeas. Si quid aliud Te urget, aut times, aperi, quæſo, audacter, & nihil de animi hujus erga Te promtitudine unquam dubita. Neque video, quei tam dejecto animo eſſe debeas, quaſi, præter DEI faventiam, non multos quoque habeas heic & alibi, qui Te ament, [illegible], honorant, quos inter me non poſtremo loco eſſe, nullam oc[illegible] palàm id conteſtandi prætermittam. Taceo, quòd nominis tui famam etiam ante annum trigeſimum literatorum choro jam celebrem reddidiſti: M[illegible] giſq; idem facturus, quum docendo, perorando, ſcribendo, ut c[illegible] ris. De Chronographio conſulari & Georgio Monacho, Scaligero tam[illegible]

pere

[illegible]s, eo, quo ſignificâſti, loco, nempe epiſtolarum ad Caſaubonum [illegible] 452. [illegible]l invenio, niſi ali Tibi earum Epiſtolarum eſt editio. In mea [illegible] Lugdunenſi Batava Anno cIↄ Iↄc XXVII. aliquoties quæ ſcripſit, legiſſe [illegible]i, nempe Epiſtol. 66. 68. 72. & 73. pag. 206. 218. & ſeq. 223. & 226. [illegible] multum [illegible] libris iſtis ad Euſebium ſuum fuiſſe adjutum. Ex quo vides, [illegible] Euſebio jam haberi, quæ bona in illis laudavit. Lucem verò addunt, quæ Caſaubonus viciſſim ad Scaligerum, & de Chronographio & de Monacho ſcri[illegible], Epiſtol. 437. 440. 443. 444. & 447. p. 521. 525. 531. 532. & 536. quas Caſauboni Epiſtolas Gronovius noſter ut nôſti, ante quadriennium edidit. Scri[illegible] porrò, ut petis, proximè eâ de re ad filium, Deo volente, à quo menſis eſt, [illegible] & ipſius & magni Heinſiii literas accepi. Cl. Dilherrus noſter, ut ſyco[illegible]rum calumnias ridendo egregiè ultus eſt. ita quum eum ante octiduum, in Conventu Eccleſiaſtico, Theologis juxta ac Scholarum Rectoribus, Patrum juſſu, præſentaremus, nil niſi gratulationes devotas, laudes eximias, & gratiarum actiones ſingulares atque ingentes erga DEUM & Magiſtratum, provocatione ad hanc Remp. audiverit, de quorum candore & conſtantia dubitare religio [illegible]. Oratione ſuâ inaugurali de Icaro Academico, quam forſan brevi vide[illegible], applauſum denuò tulit mirificum. Optârim Te, cujus mentionem ſæpius [illegible] non niſi honorificam facit, nonnunquam colloquio noſtro adeſſe, [illegible] mihi gratius, nihil acceptius. Cave igitur, quotiescunq; huc excur[illegible] ad aliam quam ad nos divertas. Nudius tertius ſalutem Tibi nunciari juſſi [illegible]lem Hundium, Misnenſem Studioſum ornatiſſimum, quem, ob mo[illegible]ntiam & ardorem diſcendi, & quia Te haut vulgariter obſervat, atq; [illegible] qua publicè, quà privatim habere ſatagit, Romano more Tibi com[illegible]. Vale, Amicorum dilectiſſime, καὶ [illegible] ἔχε ἀγαθόν. Saluta ſenem ve[illegible]um D. Hofmannum noſtrum, cujus literas ad Archiatrum Imperatoris [illegible] Scriuo raptum Noribergæ ad d. XVII. Septembr. A. C. 1642.

Rupertus Richtero.

VIr [illegible]e, Nobiliſſime. Nimis grande commodorum meorum pre[illegible] hoc eſt, ſi publicorum damno ad meas ſemper reſpondere velis. [illegible] ego tam [illegible]nus, ut id mihi deberi putem. Simulac enim neceſſita[illegible] meas indicavi, adeò ſecurum me facit toties perſpecta benevolentia tua, [illegible]ſum accepiſſe me putem, quod impetraſſe nondum relatum eſt. Qui ani[illegible] probe Tibi ſit cognitus; tamen inter tot tantasq; negotiorum moles [illegible], quo reſponſoriis tuis beare & erigere me poſſes. Agerem gra[illegible], Vir Nobiliſſime, ſi poſſem tantas, quantis beneficiis affectus ſum, & ſi

Peitho ita faveret, ut poſſem, integrum volumen, non epiſtolam ad Te ſcribe-rem. Fortuna enim in benigniorem vultum mutata, favor Ordinis Ampliſſimi, honeſta functio, vita deniq; ipſa Te ſolo Patrono mihi vitalis quæ omnis ſolii narratio ſit, ſi ea per partes cum aliis ſexcentis explicare velim? Animo quidem, DEUM teſtor, facio, quod verbis nequeo, atq; ILLI una τὴν ἀξίαν ἀμοιβὰν ſupplex commendo. In ſummi verò beneficii loco jure recens illud duco, quòd in cauſa tum mea, tum meorum adeò propitius mihi adſcitis, quem homo trium literarum Parentis mei famam tam audacter & in oculis inimicorum meorum differendo, dejecerat, & gravi mœrore involverat. Adſurgerem quidem contra unum vel alterum forti contemtu; ſed enimverò multa ſimul ingruunt ac tanta, ut aliquando deficere pænè neceſſe ſit. En, Vir Ampliſſime, quam præ cæteris Anubinis latratoribus nuper in me ſceleratiſſimum, carmen iterarit F.M. Epulatur apud H. & ubi mero incaluit, quærit ex Adoleſcente filio, Auditore meo, quid Altorphii Rupertus agat. Reſpondente illo, quæ decere videbantur, Tu verò inquit, vide, ne certiorem famam temerè impugnes. Ille ſcriptorum Virdungicorum cotidianus expilator, homo ignavus, judicii expers, ſatis hîc notus eſt, & video ego vim amicitiæ tuæ ὑποκοτεύουσαν τῇ διανοίᾳ. His adjicit, veniſſe ſe aliquando in ædes Magnifici Dn. Pro-Cancellarii, & vidiſſe manu meâ præſcriptum Virdungicis carminibus V. CL. MICHAEL. VIRDUNGI CARMINA, QUÆ EXTANT OMNIA. Mirari hanc confidentiam. Sibi enim eſſe non pauca, quæ à Ruperto prætcrita ſint. Hæc & multa plura coram hoſpitibus, &, quod indigniſſimum coràm adoleſcente, quem ad honorem Profeſſoribus habendum ſtimulare debebat. Agnoſco fontem tot calumniarum. Putat culpâ meâ factum, quòd nomen ſuum in Virdungicis non legerit: Præterea infecit eum Spiritus ab ore puteſcentis vicini mei. Taceo alios ſubbaſilicanos complures, nomini meo infeſtiſſimos. Quid meo? quum nec famâ & meritis longè excellentioribus parcere ſciant homines viliſſimi, patriæ vibices, ſuis certè moribus id efficientes, ut quem eruditi hactenus μυκτῆρα Ἀττικὸν proverbio celebrârunt, in poſterum Νωελκὸν appellent. Ignoſce, Vir Magnifice, quòd hæc ad Te tam liberè. Quod enim tantam Univerſitatis noſtræ curam ſuſtineas, æquum & ſolaminis inſtar viſum eſt, animum meum Tibi recludere. Adhuc igitur unam fabulam. N. eodem morbo laborans, præſente Dn. D. K. multum de abjecta ſuperbia Profeſſorum conqueritur: Eſſe, ait, quos ſutores facilius aut ſartores quam Profeſſores credas, non deprecari tamen Excellentiæ titulum apud ſalutantes. Quid enim de ſuperbia ſuperbiſſimus ille in patrem, cujus conditionem adeò faſtidit, ut quos abominatur, ſartores dicam? Hæc quidem non intellexi in me dicta, qui, ut fas erat, Excellentem me ſalutari

nunquam

[illegible] paſſus ſum, quod omnes Studioſi ſciunt. Cæterùm ubi de exercitiis Græcorum cœpit, tam ab optimo majorum inſtituto aliena eſſe, tam mira & inſipida [illegible] videre ab hoc Viro in ſcenam me quoque protrahi. Quid faciam, Vir Ampliſſime. Sileam? pergent. Occurram? inſaniores fient. Sed nec ego Hercules, qui vi apertâ conficiam hoc calumniæ monſtrum. Illud interim [illegible] eſt, ut cum finem non video, in honeſto conatu non parùm interpellar. Pro [illegible] eorum, quæ de Chronographo conſulari, & de Monacho Caſaubonus ad Scaligerum ſcripſit, ago gratias. Ipſius Scaligeri Animadverſiones in Euſebium non habeo; quas tamen curabit, ut ex Belgio brevi accipiam, [illegible]. Dn. Starckius. Valdè averem ſcire, quid inſcriptionum aliarumq; Antiquitatum, quum in Italia nuper eſſet & quidem in palatio Fr. Barbarini Cardinalis, obſervarit Cl. Gronovius. Ut eſt curioſus: Haud dubiè reddit his divitiis [illegible]imus. Habere ſe pro lectione dixit N. niſi Auditorum ſtupore & [illegible] abuti voluit, quod non puto, EULABIUM, (ſic appellaſſe referunt) [illegible]. Vaticano deſcriptum, gentilem, Græcum & Conſtantini Imp. hoſtem [illegible]; qualem Zoſimum & alios Græculos novimus. Valdè inſerviret [illegible], ſi tale quid extaret. Sed profectò facilius mihi,

Eſurienti leoni ex ore exſculpere prædam,

quam ut hujuſmodi theſaurum illi. Quid conſilii capiam? Excellentiſſimum Virum D. DILHERRUM tantâ benevolentiâ me complecti, eſt, de quo valdè gaudeo, ac tantùm non glorior: Parabam aliquid literarum ad ipſum & voſtri carminis; ſed ſufflaminabat non tam Collegium privatum Epiſtolicum, quàm literæ ad Viros Nobiliſſimos Dn. FURERUM & Dn. GRUNDHERRUM, nomine Univerſitatis concipiendæ. Faxo, ut hoc officii genere [illegible] eam aliàs. Citius alii occurrere, nemo candidiùs. Quæ enim mea [illegible] eſt, εἰρωνείας & jocandi rationem dæmagogicam non didici. Samuel [illegible]us, Miſnenſis, ingenio promtus & moribus præcultus, humaniſſimâ ſalute, quâ tuis verbis cum effuſæ benevolentiæ tuæ ſignificatione me impertiit, non parum excitavit. Facultates opto ſuppetere, ut quanti mihi ſit affectus tuus, quanti commendatio, ipſâ re demonſtrem. Vale, Vir Nobiliſſime, cum Tuis! Dabam Altorphii Pridie Nonas Octobris A. cIↃ IↃcXLII. quem tanquam [illegible] in Univerſitatem noſtram intentum perhorreſco. Videre mihi videor omnium malorum Iliadem ab N. noſtro, qui matrimonio ſuperbus ægrè fert, non omnes Profeſſores anteire. Igitur ſemper oleum addit Camino. Sed magna ſpes nobis in commendatione tua. Iterum Vale.

Idem Eidem.

VIr Nobiliſſime, Ampliſſime. Compellandus es mihi Cl. HOFFMANNI nomine, & ſubito; qui aliàs negotiis tuis (nunc cumprimis) nolim obſtrepere. Tres vel quatuor ſeptimanæ ſunt, quum ad Te & Excell. Dn. DILHERRUM de operum ſuorum editione ac magnificis N promiſſis literas dedit, Veſtramq; in cauſa ſua operam rogavit. Sed quod neque abs Te, neque à Dn. DILHERRO quicquam hactenus reſponſi tulit, utrasq; periiſſe putat. Nonnunquam ſuſpectum habet ipſum N. quem Proteo mutabiliorem jam aliquoties expertus eſt. Turbant etiam N. qui unus è familia N. libros hic venales habet, ambigui ſermones. Unde moræ impatientior ex me petiit, utpote quando manu ſenio & periculoſâ illâ paralyſi adhuc afflictâ, & quaſi ligatâ ſcribere ad Te non poteſt, ego ſolicitudinem ipſius Tibi exponerem. Quod nunc facio: Et Te, Vir Ampliſſ. eâ, qua par eſt, obſervantia rogo, ut per amanuenſem tuum, (tàm enim impudentes non ſumus, ut a negotiis maximè neceſſariis ad literas ſcribendas Te vocare velimus) vel de literis, num eas acceperis, vel N. reſponſo certiorem me facias. Dabo operam, ut hanc benevolentiam, quo potero, obſervantiæ genere compenſem. Honoratiſſimam conjugem tuam, filiam, nec non Excell. Dn. DILHERRUM obſervanter ſaluto. Scribebam feſtinanter & in ædibus Cl. HOFMANNI d. XXIII. Octobr. A. S. cIↃ IↃc XLII.

Richterus Ruperto.

MI Clariſſime Dn. Ruperte, Amicorum candidiſſime, dilectiſſime. Ad binas Tibi reſponſum debeo: Niſi ad alteras de operibus Hoffmanni noſtri πολλῶν τὰ ἀντάξια ἄλλων in ſolutum accipis, quòd Dilherrus noſter Vobis nobisq; amiciſſimus non ita pridem ad Te ſcripſit, & invaletudinem meam Tibi aperuit. De ea tam citò, & tam mirè DEI, clementia ſingulari, me liberatum, ſimulq; & arthritidem & calculum, hoſtes ſacros & lancinatores infeſtiſſimos, citra dolorem penè omnem nunc depulſos, eſt profectò, quod Patri cœleſti, per Filium JESUM CHRISTUM, animæ corporisq; Servatorem unicum & ſupremum, gratias habeam, & agam immortales. Neque dubito, quin & Tu mecum, ut gaudes, ita & vota redditurus ſis Domino DEO noſtro calidiſſima. Præter hanc verò moræ excuſationem ſonticam, aliam quoq, ſolennem occupationum, præſertim, quas Conventus circuli Franconici nuper auxit, prætexere poſſem. Sed quid attinet apud Te, qui non tantùm jam antè excuſationem habes, ſed & ipſe, quòd non ſemper ad tuas reſpondeam ſtatim, literis tuis dulciſſimis me excuſas: Quod non niſi nimium tuum amorem in nos Tibi dictitare, improbus

[illegible] ſim, ſi dubitare velim. Par illud, M. dicam an ſycophantarum maximè [illegible] quibus volupe eſt, malè loqui de melioribus, egregiè ultus es [illegible] m & doctrinam ſpirantibus inuſitatam. Quæ integritas tua atque innocentia laudabilis, ut & illorum faſtus atque deteſtanda ſiniſteritas per occaſionem, [illegible] an juſto DEI judicio, magis magisq; palam fient. Interim ubi illi [illegible] honorum allatrare non deſiſtent, nequaquam vitio vertetur Innocentiæ contra rabiem ejusmodi tueri ſe jure illo, quod nobiſcum natum eſt, & apud omnes gentes æquum habetur. Cauſam Academiæ, quam commendaſti, [illegible] ita egi, ut ſperem, non fruſtrà. Certè adverſitates cunctas à vobis arcere pro virili, Numinis auxilio, nixus nunquam ceſſabo: Illud ipſum facto potiùs quàm verbis ad literas, quas Senatus Academicus primum, deinde Magnificus Dn. Rector ad me ea de re ſcripſerunt, conteſtaturus: Quod Viro, quem dixi, Magnifico per occaſionem cum ſalute pl. ſignifices, rogo; ne ſilentium meum habeatur pro negligentia. Vale, & Clariſſ. D. Hofmannum, ſenio venerandum, a me ſaluta: Qui non minùs, ſpero, quam Tu, moram noſtram boni conſulet: Præſertim quum N. paucos ante dies redierit, cum quo, ut Excellentiſſ. D. Dilherrus jam ſemel iterumq; contulit: Ita & ego, idem ut faciam poſſim, operam dabo. Vale iterum. Dabam ad d. XII. Novembr. A. C. cIɔ Iɔc XLII.

Rupertus Richtero.

VIr Nobiliſſime, Ampliſſime ac Conſultiſſime, Mæcenas plurimùm honorande. Pilum mihi injecerant Excellentiſſ. D. DILHERRI literæ de [illegible] tuo, nec mihi tantùm, ſed omnibus, qui Reip. Univerſitatis ſalutem ac præter cæteras virtutes, quibus innumeris radias, ſingularem illam in tanto faſtigio humanitatem amant. Eò nunc auditu jucundius, DEI Opt. Max. ſingulari auxilio ſæviſſimum hoſtem tam maturè in fugam conjectum eſſe; utq; ea nobis victoria diuturna ſit, eundem clementiſſimum Protectorem noſtrum ſupplex [illegible] toto animo veneror. Experti ſumus nuper, quantum in convaleſcentia tua nobis ſitum eſſet, & ob id decretum in Senatu Academico, ut pro inſigni commendatione tua, quam tot beneficiis in Univerſitatem iſtam collatis adjicere voluiſti, gratiæ Tibi agerentur. Nihil adulationi dabo, Vir Magnifice, cujus culpas procul habeo, ſed ex animi ſententia de univerſis Profeſſoribus adfirmare debeo, multos hactenus fuiſſe in deprædicanda benevolentia Tua: Et ut videas, quàm nihil ſimulem vel diſſimulem, narrabo Tibi, quòd eodem tempore accidit. Venit ad nos, qui multis verbis cõmendabat in hac ipſa cauſa operam ſuam; quod crederet, omnes hîc albæ mentis eſſe, nec quenquam poſtrema cũ prioribus collaturum,

turum. Excepit N. diligenter omnia, & poſterâ die (nam ita juſſus ſibi videbatur) retulit in Conventu. Tum ego primùm didici, quid eſſet Vejovem, Pallorem aliosq; id genus Deos venerari, ne nocerent. A quo enim hactenus nihil emolumenti accepimus, imò quem valdè adverſum experti ſumus, is publicâ gratiarum actione colendus fuit, & in beneficiis recenſendum, quod Patronorum commendationibus non interceſſiſſet. Nondum tamen eum ſuperior humilitate noſtra mitigatum; ideoq; futurorum metu ferè contabeſcerem, niſi me conſtantis benevolentiæ tuæ memoriâ rurſus conſolare. Et hæc inter multas graviſſimas cauſas non infima, cur de valetudine tua tam ſollicitum, & adverſis de illa rumoribus penè immoriar. Iterum iterumq; DEUM SOSPITATOREM rogo, Te quàm diutiſſimè validum ac vigentem nobis præſtet. De duobus Æ. magni ſolaminis inſtar fuere, quæ συμπάσχων reſponſiſti. Non indulgeo ſuſpicionibus, neque φαντασιοκοπῶ; ſed cùm per amicos notæ fidei talis præter omne meritum facta contumelia nunciata eſt, de ea conqueror, ut boni ac ſapientes, juſtiſſimi odii parte in ſe receptâ, ad alia expeditiorem me reddant. Fuit his diebus F. Noribergæ in adfinis W. domo, in quam & F. venit, & fortè Excellentiſſimi titulo ſalutatus. *Hoc tam ſplendidum*, inquit, directâ in F. manu, *Academicis iſtis debetur.* Nihil acerbius, quàm quod multa fuerit dicterii acerbitas: Et ſanè in proximam occaſionem intentus ero, ut publicè oſtendam, quàm mihi diſpliceant iſta titulorum κομποκενορημάτων, iſtæ Excellentiæ, Amplitudines, & alia, quibus Academici ne titivillitio fiunt honeſtiores. Cl. Hofmannus diſtulit reſponſum ad Te ſuum, donec N. ut promiſit, ad nos venerit. Mallem vir iſte abſtineret magniloquentiam ſuam! Nam quod optimus Senex vult, valdè vult, & iniquiſſimo fert animo in longinquum trahi ſemel excitatas ſpes ſuas. Jam annus erit, quum à nobis diſceſſere filius tuus & Kegelius; nec dum literæ apparent, quos uterq; datâ dextrâ promiſit. Non poſſunt, credo, tardiùs venire, ſi è Perſia mitterentur. Quum ad tuum ſcripſeris, Vir Ampliſſime, eum nomine meo ut multùm ſalutes obſervanter rogo, & qui fidem ſuam liberet, horteris. Habet amplam & mihi cognitu neceſſariam ſcribendi materiam. Stipendium meum, quod viæ paſſim à latrocinantibus obſeſſæ ſunt; juſſi tabellariam ad Te deferre aſſervandum. Alii lares tuos nimis familiares mihi dicent. Sed ingenuitatis meæ cenſui, Tibi cui plurimùm debeo, plus adhuc debere velle. Saluto, quo par eſt honore Excell. Dn. DILHERRUM, honoratiſſimam conjugem & filiam tuam. Vale, ac ſi ſtylus alicubi liberior Tibi videbitur, ignoſce. Dabam Altorphii VIII. Decembr. A. S. 1642.

Idem

Idem Eidem.

VIr Magnifice, Nobiliſſime, Ampliſſime, Patrone Magne. Ne moleſtum TIBI ſit, toties à me interpellari. Dum prandeo, τροφεὺς à me petit hoſpitii tum neceſſitatem, tum æs alienum ſuum Noribergæ excuſans. Igitur [illegible]s inductus debito meo indulgere nollet; facio iſtud ſanè quam invitus, & TE, Vir Magnifice, obſervanter rogo, ut Stipendium meum in ædibus tuis hucusq; aſſervatum, vel filiæ ipſius petenti vel alii, quem miſerit, concedere velis. Fors etiam TUOS monebis, ne quid iſta de auctione ſalarii mei re[illegible]. Nam id meâ valdè intereſt. Interim pro hac inſigni benevolentia, quam in recipiendis pecuniolis meis præſtitiſti, gratias TIBI ago, quas poſſum, maximas. Vale, Vir & Patrone ſumme TUOSq; omnes nomine meo, quod rogo, plurimum ſaluta. Altorphii profeſto Theophanias A. cIↃ IↃc XLII.

Richterus Ruperto.

SAlutem officioſiſſimam cum voto anni quàm auſpicatiſſimi. Clariſſime Ruperte, ad binas tuas omnino conſtitueram antè reſpondere, quàm annus ela[illegible]retur, ne videlicet in annum novum vetus debitum inferrem. Sed ut multa fiunt, quæ, etiamſi nolis, aliud efficiunt, ita accidit mihi & hoc caſu. Quandoquidem ſpes etiam erat, fore, ut in feriis iſtis vel ad diem ad nos diverteres, quò coram confabulando ſuaviùs ſcriptione ſuperſedere licuiſſet. Thraſones etiam [illegible] ſimulationem partim, partim ſuperbiam vaniſſimam egregiè depinxiſti, uberrimo riſu ulciſci potuiſſemus; quam voluptatem poſthac quoq;, quandocunque huc excurrere Tibi licebit, ne quæſo, nobis invideas. Salarii tui partem, quinquaginta inquam Florenos, quæ juſſu tuo dies aliquot aſſervavi, ſobriæ [illegible], viduæ D. Lanxii, quod itidem juſſiſti, ſtatim reddidi: Quo de, procul dubio, certiorem Te illa jam fecit. De N. in iis, quæ pertinent ad Excellentiſſ. D. [illegible]fmannum, nihil aliud habeo, quàm quod nuper ſcripſi, eum nimirum ad Vos, ubi ſecurè licebit, venturum. Plura aliquando coram, volente DEO. Nunc Vale & quem dixi Hofmannum noſtrum plurimùm ſaluta, quem & hunc [illegible] plures ex animi ſententia vivere opto. Dabam Noribergæ ad d. IV. Januar. A. C cIↃ IↃc XLIII.

Rupertus Richtero.

VIr Nobiliſſime, Magnifice, Ampliſſime, Patrone plurimùm obſervande. Valde me beâſti tum reſponſo, quo inter graviſſimas occupationes humilitatem meam dignaris, tum voto, quo mihi novum iſtum annum felicem omi-

naris. Ego viciſſim duplum vel triplum Tibi Familiæ [illegible] tuæ [illegible], [illegible] ſemel, ſed quod apud Veteres ſolenne, SEXAGIES vel OCTUAGIES [illegible] DII TE SERVENT. Idem Cl. Hofmanni erga Vos animus, votum & [illegible]tio; qui & benevolentiam Veſtram in commendanda cauſa ſua eo, [illegible], honore proſequitur, & omnia veſtra, quæ de mutabilitate N. [illegible], quàm diligentiſſimè celaturum ſeſe pollicetur. Novit V. Cl. [illegible]tionis, qua cum leniter agendum eſt, etiamſi nec [illegible] publicæ nec [illegible] rationem habet. Jucundiſſimum etiam fuit, abs Te filium tuum ad [illegible] excitatum eſſe, non quòd hoc mihi deberi putem, ſed quòd ad[illegible] qui omnia maxima Reip. literariæ minantis cumprimis exoſculer, & [illegible] incredibili deſiderio flagrem, cognoſci aliquid de ſcriptis S[illegible] illorum [illegible]orum. Litigii mei ſemeſtris cum N. hic exitus fuit, ut Parentis ol[illegible], ipſo natali meo, triginta florenis redemerim. Graviſſimum pro[illegible] loculis meis inflictum: Neſcio, an tam iniquo tempore ſan[illegible] poſſim, & [illegible] mea, quibus omnis anima intertrahitur, eo, quo cœperam, modo [illegible]. Nondum expedieram nomen meum: Et ecce! in novum æs, præter omnem expectationem, devolvor. Adeò ut vibiam vara, ſic calamitatem ſequitur c[illegible]tas! & ut omnes cogitationes meas Tibi aperiam, tria ſunt, de quibus [illegible] deſpero: Publicè, de pace Germaniæ, ac quiete vel Jeſuitarum, vel J[illegible]; privatim, de feliciori rerum mearum in his terris ſtatu. Sed [illegible] de [illegible] plura, ne quod de Baudii toties iteratis, querelis cenſuit I. Lipſius, *eas, per ſpeciem [illegible]tudinis, degeneres ſibi videri. Bene ferre fortunam & iniquitatem tempor[illegible], [illegible] de illa ſileat.* Idem experiar ego. Quanquam ex natura maximè

ὅπῃ τις ἀγεῖ κεῖσε καὶ τὴν χεῖρ' ἔχει.

Benevolis invitationibus tuis, Vir Magnifice, quum in tantum hactenus [illegible] ſim, ut ſæpius integri menſis hoſpitium apud Te mihi metatus ſim, a[illegible] cinâ diutiùs, quàm par erat, domum benefactricem preſſerim; tandem [illegible] conſulere licet, & plusquam Germanam illam in accipiendis beneficiis [illegible]tem (ut mitiſſimè dicam) decenti verecundiâ temperare. Sed nihil[illegible] tum eximiæ humanitati tuæ, tum ipſi etiam neceſſitati, quod ob co[illegible] tam n[illegible] profectio ad Vos mihi ſalutaris eſſe poſſit, etiam nunc obſequerer, niſi qu[illegible] plurima prohiberent. Debeo verò perennes Benevolentiæ tuæ, cujus hoc [illegible] inſigne argumentum denuo extare voluiſti, per ingentes gratias, & pro inco[illegible]tate tua continuas ad DEUM Opt. Max. preces. Signaturus epiſtolam accipio a Cl. Hofmanno haſce ad Walæum, quas ut tuis ad filium includas, ([illegible] præter moleſtiam ac majores impenſas id fieri poſſit) vehementer e[illegible]e etiam rogat. Quantum animadvertere potui, honorificam in iis de pa[illegible]nio tuo

nio tuo

[illegible] erga Univerſitatem noſtram, quantumvis ob nobilitatem ſuam etiam [illegible]ſimo, & ad gloriam Patrum gr[illegible]ſſantibus Filii tui virtutibus men-[illegible]. B. V. ac, quod quàm ſubmiſſiſſimè rogo, his meis ignoſce. Nam [illegible] mihi verendum, ne tam incomptis & inter varias ſtudioſorum interpella-[illegible] c[illegible]ptis eximium favorem [illegible] extinguam potius, quam conſervem. [illegible] VIII. Januar. A. S. cIↄ Iↄc XLIII.

[illegible] M[illegible]to unà catalogum librorum paternorum, qui cum blattis & tineis [illegible]nt. Si qui inter eos ſunt, quibus uti poſſis, quæſo, ab hoc ſitu [illegible]a.

Idem Eidem.

NOn [illegible] bor in hac petitione, ut toties Te interpellanti benevolentiam [illegible]m perſeveres. Neque enim meæ preces elicere debent; quod tuus mi-[illegible] altiſſimè inſpectus favor. Præterea non in mea, ſed Excel. Dn. D. [illegible] cauſa Te compello, cui nihil hactenus denegandum cenſuiſti. Scri-[illegible]m Lugduno-Gallorum Carolus Spon, Medicus, nunquam rogatus, nec [illegible]rcio literarum notus quidem, perveniſſe Lugdunum famam elucubrata-[illegible] ab ipſo Inſtitutionum Medicarum, & inventuras eſſe typographum Joa. [illegible] Huguetan; qui, factâ ſibi imprimendi copiâ, præter XXV. exem-[illegible] [illegible]ntum honorarium promittat. Et niſi conditio iſta diſplicuerit, [illegible] dictæ Inſtitutiones deſcriptæ ad negociatorem Urbis veſtræ Paulum [illegible]dum, qui operam ſuam junctis literis obtulit, quamprimum Noriber-[illegible] mittantur, Lugdunum porrò curandæ. Igitur N. voluntatem per [illegible] vel tribus cognoſcere deſiderat, num editionem ſuorum maturare [illegible]m, quod promiſit, re ipſa præſtare. Nec enim ſe poſſe reſponſis [illegible] adventum ſuum hucusq; minatus eſt, ulterius differri; ſed conſultiſ-[illegible] ſibi videri, proximam quamq; occaſionem arripere. Hæc quò minùs ad [illegible]ſcribat, facit ille ſive manus ſive brachii ψέλλισμα nondum in melius pro-[illegible]. B. V. Vir Magnifice cum Tuis & Excellent. V. Dn. Dilherrum, quâ [illegible] occaſione officioſam à me ſalutem. Scrib. Altorphii XXI. Januar. A. S. 1643.

P. S. Quid N. ad hæc reſponderit, ſaltem per amanuenſem tuum fac, pro-[illegible]ſciam. Nec enim inter tot occupationes tuas ad reſpondendi neceſſita-[illegible] Te damnare volumus. Ignoſce etiam quòd non integræ philuræ hæc in-[illegible]. Properanti hic accidit error.

Richterus Ruperto.

HEſternæ tuæ paulo ante cœnam me domum redeuntem exceperunt. Cum igitur hoc mane, quod de Cl. Hofmanno noſtro rogâſti, cum N. [illegible]re nondum licuerit, operam dabo, ut vel hodie vel cras efficere queam, [illegible] quo ſucceſſu, ſignificaturus. Interim ut ad priores tuas reſpondeam, Hofmanni illas ad Walæum curabo. Tibi verò, quòd ab importuni creditoris moleſtia es liberatus, gratulor, neque dubito, quin pietatem tuam in expungendo Patris nomine Numinis benignitas, quod promiſit & facilè poteſt, alio modo ſit remuneratura. Pro catalogo, quem huic remitto, gratiam habeo. Si, quos ceruſſa notavi, vendere placet, pretium ſtatim ſolvam. Cum primis verò librum illum Theologicum in Folio, in catalogo quidem non adſcriptum, ſed quem ante hæc dies aliquot uſui meo commodaſti, &, ni fallor, Locorum Communium habet titulum, emere velim: Modò animus Tibi eſt, eum vendere. Dilherrus noſter ſalutem abs Te nunquam non habet gratiſſimam, Teq; cum Sene venerando ſalvere jubet plurimùm, Voſq; amat & obſervat. Vale. Dab. Norimbergæ ad d. XXI. Januar. A. C. cIↃ IↃc XLIII.

Rupertus Richtero.

PRo eximia benevolentia, quâ privatim Cl. Dn. D. Hofmannum, publicè omnes Tibi obligâſti, ſingulares debemus gratias. Venit enim XXX. Januarii, hortatu tuo, ad nos typographus, ſed à D. Rittershuſio, quo cum de Sacrarum Lectionum, ſcripti paterni, editione hoc ipſo tempore paciſcebatur, diutiùs detentus, ne horam quidem nobis dedit, quâ nos utrinq; abſolveremus. Interim hæc acta ſunt. Quum in ædes Hofmannianas veniſſet, editionem omnium Hofmanniorum in ſe recepturum denuò promiſit, & quidem abſoluto Rabbinico ſcripto, quod ſumptibus ejusdem vulgat Hackſpanus noſter. Impreſſurum autem in hac Univerſitate noſtra, ut Hofmannus correctionem laborum ipſe ſuſcipere poſſit. Nam cùm Scherfius typos ſuos alii ad certum tempus locârit, confidit N. ſe hac officinâ jam uti poſſe. Actum poſthæc de honorario; ſed cùm hac Hofmannus petitionem ſuam N. jam cognitam exiſtimaret, (eam enim Magnificentiæ Tuæ in literis ſuis aperuerat) id verò iſte negaret, petitum & datum eſt deliberandi tempus. Ita diſceſſimus; N. invitatus ad Rittershuſii prandium, nos ad noſtrum. Dum prandemus, Hofmannus citò ſeſe expedire volens & petitionem ſuam mihi aperit, & ad N. in ædibus Rittershuſianis adhuc morantem, deferre jubet. Petebat autem centum thaleros Imperiales præter quindecim exemplarium numerum. Obſequor: Et com-

pellandi

colloquendi N. occaſione impetratâ, ſententiam Hofmanni non tam de honorario, quam de privilegio Cæſareo, (nam & hoc mihi injunctum erat) expono, *æquiſſimum ſcilicet videri Hofmanno, ſi pro univerſis centum thaleros imperiales ipſi numeret, ſ ſure ſeptinge tarum & plurium philurarum opus, ſed & per familiares N. curet rem ſibi ſa'lam privilegii Cæſarei, ſi ex quos ſumptus ipſe refundere paratur.* Super hæc quum me alio mandato ad eundem N. in cauſa Convictoris uterque ſit Hofmanniana & ea de re varii hinc inde miſcentur ſermones, excidit mihi appendix Hofmannianæ petitionis de XV. exemplarium numero. Igitur ad ſuperiora tantum reſpondet N. *ſe de centum florenorum præmio ſemper cogitaſſe, nec eam mentem nunc quidem revocaturum; ſed quo minus adjiciat reliquos quinquaginta, atque ita Hofmanno plene ſatisfaciat, obſtare ſummam temporum difficultatem; de privilegio Cæſareo nolle ſe laborare, in tanta rerum Germanicarum incertitudine. Velle contra iſtud, ut Hofmannus Inſtitutiones Medicas a typographo Lugdunenſi repetat.* Nam audierat ex Hofmanno, (quod ipſe nuper ignorabam quum ad Magnificentiam tuam ſcriberem) Carolum Sponum, Medicum Gallum, petitum ſuum exambiſſe. Hæc ad me N. quem licèt rogarem, ut finito cum D. Rittershuſio colloquio Hofmannum rurſus inviſere vellet, tamen negotiorum ſuorum multitudinem ac brevitatem diei excuſantem non movi tamen. Atque ita diſceſſi, &, quæ reſponderat, Hofmanno retuli. Qui quum diu ſecum deliberâſſet, quidnam faciendum ſibi foret, tandem in ſententia ſua prorſus perſiſtendum ſibi duxit. Sed ad flectendum hominem, cujus auctoritate felicius utatur quam tuâ, cui jam meliorem ſpem ſuam & majorem typographi alacritatem unicè debet? Novimus quidem labores tuos, quibus coti-die occupatus vel oppreſſus es, & ſæpiſſime jam experti ſumus, quantum literarum præſidiis ſoleas, ut tandem verecundiæ rationem non habere fas ſit: Tamen ſingularis erga nos Humanitas tua & illa ipſa, quæ bene nobis feciſti, omnem ſubſidii metum tollunt, ac pænè ſtimulant, ut ad opem & auctoritatem tuam confugiamus denuo. Quòd ſi ergo commodum erit, (nec enim tam inveniſti ſumus, ut cum majorum rerum impedimento feſtinare velimus) eâ, quâ par eſt, obſervantiâ Te rogamus, ut adjutorem & arbitrum Hofmanno Te præbeas, atque illa telam benevolentiæ tuæ prætexas. Hoc verò fiet, quum N. in ædes tuas iterum vocato Hofmanni reſponſum ad illa, quæ ipſi per me nunciari juſſit, hunc in modum, (niſi alia adferenda Tibi videbuntur) commendaveris. *Quum Lugdunenſi typographo Inſtitutionum ſuarum impreſſionem jam conceſſerit, ſalvâ ſide non poſſe Hofmannum non poſſe vertere ſtylum. Nec hac in re illum quicquam commiſiſſe, quod N. offendere debeat. Inſtitutiones enim iſtas ab aliis operibus ſemper excepiſſe, & ſeorſim editas voluiſſe, quod nec N. ignorare poſſit. Nam quum is*

 ſuperiori

ſuperiori anno ſtudium ſuum obtuliſſet in imprimendis Hofmannianis [illegible] bus ſeorſim egiſſe ac pro ſingulis philuris ſingulos ſemithaleros poſtulâſſe. C[illegible] Inſtitutiones iſtas ſemper exceperit, has eſſe cauſas: I. Quod ingentes in eas [illegible] fecerit, quos hoc peculiari typographi Gallici redhoſtimento reſarcire cupiat. II. Quòd earundem inſcriptione novum Mæcenatem ſibi parare cogitet. H[illegible] non poſſe tam commode fieri, niſi ſeorſim edantur ab univerſis, quæ jam aliorum [illegible] deſtinârit. III Quod pauperculis ſtudioſis conſultum velit, ut c[illegible] e nequeant, p[illegible] tamen illas minoris formæ. Hæc de Inſtitutionibus. [illegible] norarium; miratur Hofmannus, cur N. ad petitionem ſuam, t[illegible] m contraxerit. Habuiſſe ſe temporum rationem, quibus tantillo vendat [illegible], tot curas, tot vigilias, tot impenſas ſuas. Nec enim leves fuiſſe tum i[illegible] qui- bus ipſi ad conſcribenda talia opus fuit, tum in tabellarios, q[illegible] ſolicitaret, tum in ſtudioſos, quum ſua illis deſcribenda daret. V[illegible]atoru[illegible] m pene rationem habitam, quæ tamen paſſim correxerit, nec pœ[illegible] ac[illegible] us dit âr it. Saltem igitur ἀνεκδότων philuræ, ſi cum petito honorario ad [illegible] vocentur, Hofmannianam facilitatem appariturum non ſine typographi rubore. Omnino igitur Hofmanno perſuaſum eſſe fore, ut omnibus diligenter expe[illegible] conſideratis N. illius petitioni aſſenſum præbeat, h. e. præter dicta XV. exemp[illegible] C thaleros numeret. Hæc de honorario. Et ſi quid mihi addere liceat, no[illegible] [illegible]manni typographis perinde ac literatis fama; nec metuendum hîc e libra [illegible] quam minùs vendibili damnum: Ut ulteriorem tenacitatem hic planè in[illegible] m cenſeam. Quod ad correctionem, *negat Hofmannus eam totam [illegible] poſſe, hebetatâ jam oculorum acie.* Ne quid tamen hîc deſiderari poſſet, Hofmanno ita volenti non negavi operam meam, ſed cum hac cond[illegible], ut ſi pro tam immenſo labore ac tot bonarum horarum jactura librum m[illegible] e[illegible] Hollandia petiturus eſſem, eum N. redhoſtimenti loco mihi curaret. [illegible] de hoc negotio ad Viri Clariſſimi, Affinis honoratiſſimi, decies iteratam petitionem, quod boni conſules. Mitto hic Theſaurum Theologicum, quod non alium librum vidiſſe Te putem. Ceteri, quos notaſti, ſunt in ædibus D[illegible] D. Agricolæ, quem hactenus convenire non licuit. Habebis igitur alia occaſione. Saluto cum Tuis Excellent. V. Dn. Dilherrum. Scrib. Altorphii II. Febr[illegible] A. S. clↄ Iↄc XLIII.

Richterus Ruperto.

S. P. Amiciſſime Ruperte, Vir Clariſſime. En literas à filio, inq; iis [illegible] ad alios. Si quid reſpondere viſum, curabimus, ut reddantur. Hel[illegible] tuas de negocio Hofmanniano accepi, &, ut N. vocatus ad me veniat, c[illegible]o, cauſamq;

[illegible] Hofmanni, quod meretur, ut propriam: Quanquam à typographis [illegible] tempore plus impetrare me poſſe, quàm ipſi coràm impetraſtis, vel [illegible] ſpei mihi eſt, ob mores probe mihi cognitos: Quos omnium ferè [illegible] rum omnes erudito, non tantùm Hofmannus noſter, nunquam [illegible] nt. Sed faciam, quantum licet. Liber Theologicus, quem miſiſti, [illegible] eſt, quem volebam. Nolo tamen vel habere vel retinere, niſi prius [illegible] & accipias, ſin, remittam. Vale, & ſalve cum affine tuo, Hofmanno noſtro, τῷ πάνυ. Salutat Vos etiam atq; etiam noſter Dilherrus. Scribo fe[illegible] Noribergæ a. d. IV. Febr. 1643.

Rupertus Richtero.

Nobiliſſime, Ampliſſime, & Conſultiſſime Vir, Patrone ſumme. Dici non poteſt, quo gaudio ſim affectus, quum mihi literas tuas tradidiſſet tabellaria [illegible]. Statim enim ut aliis incluſis turgere vidi, ſuſpicabar de ſuaviſſima tibi [illegible]. Sed quum reſeravi, & illam ipſam eſſe deprehendi, excitatum eſt [illegible] maximum. DEUS bone, quæ ſermonis elegantia? quæ doctrina? quod [illegible] te judicium? Nolui verò deliciis illis ſolus frui; adeoq; ad Cl. Hof[illegible] cum iis ſtatim, qui quum totas perlegiſſet, certe non ſine lachrymis, QUAM ME ADFICIT, inquit, EPISTOLÆ HUJUS ERUDITISSI[illegible] STYLUS! GRATULOR DOMINO PRO-CANCELLA[illegible] DE TANTA FELICITATE! DEUS DET TAM EGREGIUM JUVENEM PERENNARE! Ut verò tantæ lætitiæ ſenſu fruerer mox ite[illegible] nſorias exaravi ſtatim; & hic mitto, eâ, quâ par eſt, obſervantiâ ro[illegible] quas ſcripturus es, includere velis. Niſi graviora ſtudia impeditu[illegible], quæ iſte urget ardentiſſimo animo, &, ut videtur, cum valetudinis [illegible] to. Scripſi ea de re ad ipſum, & ut cautè ageret, pro amicitiæ jure [illegible]. De N. facile Tibi aſſentitur Hofmannus, & ſi petitionem noſtram ab[illegible] taverit, contentum ſe fore dicit centum florenis ac certo exemplarium [illegible]. Conſulit me ſuperioris Decembris die, neſcio quo, de loco quodam [illegible] eq[illegible]ntis cap. 101. Dn. D. K. cujus manum una mitto, & Laurentianam [illegible] m tanquam verum prodigium narrat, de quo nihil quicquam prius audi[illegible]. Reſpondeo ſtatim, expectante reſponſum meum ancilla, *legendum eſſe* ([illegible] corruptiſſimus erat ipſius liber) Q. SERVILIO CÆPIONE CATI[illegible] SERRANO COSS. *hunc poteſt ere annum ab U. C. 647. ſecundum cal[illegible] ris Tabularum Capitolinarum, vel 648. Secundum Varronianum a[illegible] [illegible] 3. Secutam [illegible] e[illegible] illam flammam, quæ in æde Larum à [illegible] columen penetr[illegible] oxia, diſcordiam Senatus & equitum, quod* per

per Capionem Coſs. communicatus cum Senatu judicus id agrè ferrent E[illegible]es. Acceſſiſſe poſtea cladem Cimbricam, & ipſius Capionis damnationem. C[illegible]tem cum omni vi aſſererent Optimates, tanquam Pontificis maximi Co[illegible] Triumphalis ac Patroni ſui, repugnarent verò tribuni plebis & in[illegible] L. Caſſius Longinus & C. Norbanus, tantum exstitiſſe motum in Republica, [illegible] ceps & Senatus & Civitatis M. Æmilius Scaurus lapide percuteretur, L. [illegible] & L. Didius, qui intercedere vellent, vi pellerentur ex templo. Nec [illegible] poſtea quietem fuiſſe in Republica. De Noribergenſi quadam flamma [illegible], ME IGNORARE, QUID INDE COLLIGI DEBEAT [illegible]E, UT QUIETI SINT THEOLOGI; NEC TURBÆ FIANT IN CAUSA RELIGIONIS. DEUM ſanctiſſimum teſtor, nihil aliud me ſcripſiſſe. Nam recordor omnium. Aliquot diebus pòſt d. 28. Decembris ſcriptæ [illegible] ad nos literæ de mendacio hujus ipſius famæ ac nimia credulitate vulgi. Quamobrem & ego, ut errorem deluſarum mentium aſpernatus ſum, & in crebris diſcurſibus dubiæ merci pretium omne detraxi. Quid fit? Poſt aliquot ſeptimanas venit ad me Noribergenſis &, quod judicium tuliſti de flamma Laurent[illegible] inquit. Narratum id coràm multis in cœmiterio. Ad hæc ego exiliens & [illegible] recordarer ſcripti mei, prorſus exæſtuans, ſiccine, inquam, quæ ad [illegible] ſcribo, in tonſtrina dico? Ac ſtatim ad animum revocans, quanti mea intereſſet, ne ficta pro veris nomine meo vulgarentur, quam[illegible], id [illegible] interpretationes è Republica non eſſent, captatâ occaſione, dum in Collegio Epiſtolico narratoria mihi concipienda eſt, frequenti auditorio, (quod enim præfiſcini dixerim, quadraginta quinque apud me nomina ſua profeſſi ſunt) totam illam fabulam his verbis perſtringo: *Jubes, ut quæ videamus-audiamus, frequentioribus meis ſignificem. Facerem lubens quod in omnibus gratificari Tibi ſtudeo; ſed publicorum exiguam vel plane nullam notitiam habeo. Nova quidem multa venalia ſunt aſſe facillimo; & tanquam in fo[illegible]torum pleno mercem nigram & albam, lotam & illotam, tritam & rudem re[illegible]re licet. Sed quum emptam rurſus vendendo non ſemel offenſam retulerim, im[illegible]rum ferè omni curioſitate mihi interdixi. Convenit me nuper unus ex iis, [illegible] ſe ſolos putant Verum in ſinu portare, &, Audiſtin', inquit, mirabile, inviſum, [illegible]ditum, ex quo Norberga Laurentium adorare dedit? Nondum. Me[illegible] erat December, dies viceſimus ejuſdem, hora ſexta jam abibat in ſeptimam, [illegible]* (a) *ſcit nemo, præter æditum, quum e feneſtra ædis Lauren[illegible] flamma. Viderunt plures; ſed [illegible]o. Nam ſcio, tardam e[illegible]em tuam, [illegible] cogitare illud Taciti.* 1. Hiſt. 34. §. 3. *IN OMNIBUS MAGNIS M[illegible]CUS INTERFUISSE SE QUOSDAM ET VIDISSE AFFIR[illegible]E.*

Juſſi

J[illegible] co[illegible]nter pergere, obſequitur, &, Eadem illa aditua, inquit, dum campa- [illegible] unam concuſſura fores ædis reſerat, tum exorto inter penetralia gravi [illegible]um ſtupendo Genius ad [illegible]ectu ad deliquium usque percellitur. Quòd ſi tri- [illegible] demum cuncta aperiat, & quidem paucis, ad quos pertineat tam horribile [illegible], pro imperio ejusdem. Genius ſeſe ait facere. Tum ulterioris narrationis [illegible] Nihil, inquam, ſapiunt cives veſtri, niſi ſupra feminam ſapiunt. Id [illegible]m [illegible]cularum genus tam facile prodigia videt, quam Poetæ coeuntes deos. [illegible]imis morbus epidemius hic eſt, & omnibus æditius a templis conditis fami- [illegible] ut miras ſpecies videre ſe putent. Adhuc ille commotior, ſuſpicabar hoc ſci- [illegible]cet, inquit, me nullam apud Te fidem inventurum. Ideo adfirmo Tibi conceptis [illegible]bis, me de nullo periculo Te moniturum, etiamſi ad portam ſiet. Et cum dicto [illegible] tam confuſus, ut valedicentium verborum, oblivisceretur. Hæc narrare Ti- [illegible]; & potes, ſi placet, capillum promittere. De me hoc velim, ſcias, ut vera [illegible], quâ decet pietate, proſequor, ita credulorum turbæ immiſceri nolo; & ſi [illegible]o divinandum jam mihi ſit, Etruſcorum diſciplinam ſecutus ex inteſtinis au- [illegible]m capiam. ALIA, inquam, MANE VIDENTUR ET JEJUNO STOMACHO; ALIA VESPERI. Vale.

[illegible] Sic loquebantur veteres, quum jocarentur. Seneca in Apocolocynthoſi. *Menſis [illegible]r, [illegible] tertius eidus Octobris. Horam non poſſum Tibi certam dicere.* Et mox *Pa- [illegible] aliquando verum dicere, qui illum, ex quo princeps factus eſt, omnibus an- [illegible] menſibus efferunt. Et tamen non eſt mirum ſi errant. Horam ejus nemo novit.* [illegible] jocularis 4 pag. 3. apud Gruterum in Spuriis. VIX. ANN. XXXX. M. II. D. IX. [illegible]S SCIT NEMO.

Hæc omnia meis ad calamum, quibus ſtomachum movi non paucis: Nihil intereſt. Habes de fabula hiſtoriam, unde colliges, quid animi mihi fuerit, quum tua illa legerem, & quam nobis juvenibus inter maxima diſcendum ſit, CAUTE MERCARI. Vale. Saluto honoratiſſimam conjugem tuam cum filia & Exc. Dn. Dilherrum. Scr. Altorphii d. VI. Febr. A. S. 1643.

Idem Eidem.

VIr Magnifice, Patrone Maxime. Verba me deficiunt, quibus exponam dolorem meum, in quem adverſæ valetudinis tuæ nuntius me conjecit. Et quanquam tempus jam interceſſit, naturale omnium dolorum remedium; quamquam etiam lætioris nuntii flabro amici ad nos derivârunt; tamen multum adhuc ægritudinis animo hæret & incubat:

Ut ſi quando ruit debellatusq; relinquit

Eurus aquas, pax ipſa tumet pontumq́, jacentem
Exanimis jam volvit hiems - - -

Nimirum omnia prævideo, quæ fatum tuum (quod abominor) ſecutura ſunt, progreſſum calidiſſimorum conſiliorum, βαρβαριζόντων ſuperbiam, Univerſitatis contemtum ac ſtudiorum meorum flebilem fortunam. Quis enim ad Rempubl. pertinere judicabit, ſi me in latomias damnem, inter Antiquitatis rudera Viros Conſulares quæram, nummos pingam & ex iis veteres auctores explicare ac ſupplere coner aliaq́; pergam, quæ Te promotore in hoc officio meo Academico primùm ſuſcepi? quis tanto adfectu illam Philologiæ partem proſequetur, quanto Tu, Vir Nobiliſſime, olim cùm alibi, tum in epiſtola ad beatiſſimum VIRDUNGUM noſtrum? παιγνιώδη talia judicabunt, & nihil ad commune bonum. Quod quam verum ſit, creſcente lectione comperior, & maximè compertus ſum nuper, quum Annales Baronianos (in quibus de paribus conſulum auctor frequenter diſputat & Faſtis Romanis hiſtoriam Eccleſiaſticam aptat) evoluere cæpiſſem, ſed & inſcriptiones & ſubſcriptiones Legum in Digeſtis & Codicibus, tanquam neceſſarias, cum Faſtis iisdem conferre. Quantæ in iis mendæ, quæ locorum & temporum hiſtoriam vitiant, etiam poſt tot eruditorum curas! Ut nihil de Pomponio dicam: Quod quum olim deprehendiſſes, auctor mihi fuiſti, ut ab interpretum nævis ex antiquitatum monumentis, quantum in me eſſet, ejus epitomatorem Tribonianum vindicarem. Igitur, quoties de valetudine tua ſiniſterior rumor ad nos defertur, de his omnibus ſtudiis meis valdè ſum ſolicitus, quæ ſi ante tempus deſerenda mihi ſunt, ac cum aliis permutanda; profectò πᾶς βίος ἀβίωτός μοι ἔσται. Obverſantur præterea omnia illa beneficia, quibus me Tibi ac familiæ tuæ jam à decennio obligâſti & ſubinde tam conſtanter obligare pergis. Iterum dico, non poſſunt non id genus nuntii animum meum graviter proſternere. Sed quoniam lætiora jam nobis adferuntur; ex officio boni ac fidi clientis facturum me judicavi, ſi de illo morbi graviſſimi receſſu & reciperato ſanitatis bono Tibi gratularer. Facio id hac epiſtolâ; & ex animo, ſi quisquam beneficiariorum tuorum, DEO Opt. Max. gratias ago, qui non tam Inclutæ Reip. Noribergenſi & Univerſitati Altorphinæ quàm tuis, & in iis mihi adeò clementer Te ſervavit. Eundemq́; ſupplex veneror, ne ſeculi labem ac morum publicorum corruptelam, quæ omnium temporum ſcelera minora facit, tantorum luminum & columinum jactura caſtigandam cenſeat; ſed vel infantibus & nepotibus & in timore ipſius educatis liberis tuis ſalutem atque incolumitatem tuam donet! Idem Cl. & Excell. Dn. D. Hofmanni noſtri cotidianum hactenus votum fuit, ſed tamen nunquam ad me dictum ſine magna ſolicitudinis mentione: Quam Tibi, Vir Magnifice, prorſus aperire

aperire debui, non ut medicorum tuorum placita contemnam, ſed ut candidiſſimum amorem noſtrum cognoſcas. Sic autem venerandus ille ſenex judicat, multitudinem illam medicamentorum, præſertim chymicorum, quæ acerrimi doloris impatientiâ unâ luce adhibere Tibi placuit, morbos iſtos augere potiùs quàm minuere, certè vires corporis adeò debilitare, ut redeuntibus malis vel ſaltem incommodis, quibus cauſarii ſemper obnoxii, brevi ſufficere nequeas. Igitur hoc a Te ſic petit, ut majori contentione nihil poſſit, ne plus medicamentorum imperes toties adflicto corpori tuo, quàm quibus ferendis par eſt. Optimum, utiliſſimum, leniſſimum & aſſe facilimo comparandum remedium putat accuratam illam victus rationem, quæ jam ad ſeptuageſimum primum ætatis annum eum perduxit: Hanc æſtimat, hanc unicè Tibi commendat, hujus beneficio ea Te patriæ quam diutiſſimè præſtiturum eſſe confidit, quæ præter Te nemo poteſt. Habeo plura, Vir Nobiliſſime; ſed jam tantum ſcripſi, ut legendo vacare nequeas. Idcirco deſino; DEUM T. Opt. Max. ut voti ſuperioris me damnet, iterum iterumq; quam ſinceriſſimè ac devotiſſimè precatus. Dabam Altorphii Idibus Martiis A. S. 1643.

Idem Eidem.

VIr Magnifice, Nobiliſſime, Ampliſſime, Patrone maxime. Redux Noribergâ V. R. Dn. D. KONIG, & ſalutem abs Te mihi nunciavit, & querelam de ceſſatione mea in officio ſcribendi. Utramq; ut honore debito proſecutum me ſcires, ſtatim manu admovi calamo & ſecurus omnis illius interpretationis, cujus metus hucusq; me revocarat, has ad Te exarare cœpi. Quanquam ne quid diſſimulem, absq; hoc fuiſſet ſecundario, jam ad ſcribendum tam prægnantes cauſæ ſtimulare me cœperant, ut pudori meo porrò indulgere ſine pudore non poſſem. Primum enim quum omnes Chriſtianos deceat τοῖς τῶν Χριστιανῶν χάρμασιν συγχαίρειν, καὶ ταῖς λύπαις συλλυπεῖσθαι, multò verò magis bonum ac fidum clientem adfectum ſuum teſtari Patrono benemerentiſſimo, etiam Tibi, qui ſecundùm DEUM Opt. Max. ſalutem meam unicè acceptam fero, de dolore meo ἐνδιαθέτῳ conſtare debuit. Nimirum quantum illud ſit, quod Tragico potiùs quàm Comico dicendum erat, *Priusquam unum eſt injunctum telum, tum inſtat alterum*, ex iterato luctu tuo mihi dicendum eſt, dum binas neptes, magna civilium curarum, quibus non occupatus, ſed merſus es, levamina, ſimilis fati neceſſitas intra breve temporis ſpatium extinguit? O acerbam, ô flebilem rerum humanarum conditionem, naufragium facere, antequam portu exeas; morti jam vitam debere, quum Naturæ nondum debeas lucem! nec dubito, quin hæ & aliæ cogitationes in animum tuum altè deſcenderint.

Homo enim es & quidem tantæ humanitatis homo, ut ad illam humaniſſimi comparati nondum humani videri queant; ſed & Avus es, quod nomen Parentum appellatione ſuavius & jucundius putant. Rurſus vero nôſti, quid ſit τῷ Θεῷ ἐπιθῆαι; & adeò nôſſe Te illud ex Digeſtis Pietatis tuæ novimus, ut non tam admiremur, quàm ſtupeamus divinam illam ſapientiam tuam. Quod igitur ſolum nobis relictum eſt, facimus, & ex animo quàm ardentiſſime precamur, ut in his omnis fati crudelitas laſſata conſiſtat, & jam planè ſuperatum ſit, quicquid Tibi familiæq; tuæ dolendum fuit. Vivant, floreant, lætentur omnes neceſſitates tuæ, in primis juvenis εὐφυέστατος filius tuus. Cujus recordatione, quò plures animi moleſtias & ipſi abſtergere ſolemus, eò peritiores ſolatiorum tuorum, multis Te ſolari deſiſtimus. Ab omni tamen ſolicitudine, quod celare nequeo, liberati non ſumus. Quid enim fama de mutata valetudine tua? Non credimus, cujusquam conſilium prægravare potuiſſe vel exercitatiſſimi ſenis & meam, licèt juvenis, tamen multis morbis comparatam experientiam; vel incomparabilem Erasmum tuum, cujus illud ſalutare ad Petrum Ægidium lib. 3. epiſt. pag. 128. nemo meliùs Te novit. CAVE, NE CREBRIS PHARMACIS VIRES NIMIUM EXHAURIAS. Sed cauſam potius rejicimus in illud hiemis corollarium, quod nobis adnumeravit extremus Martius. Oro DEUM Opt. Max. ut à Te morbum, à nobis & omnibus bonis (qui dum pro ſanitate tua vota faciunt, eâdem opera Remp. & Univerſitatem noſtram Superis commendant) curam & formidinem abigat! Quando verò Cl. HOFMANNUS è Digeſtis tuis delectari Te animadvertit paraphraſi Orationis Dominicæ, mittit en! Tibi legendos verſus ſuos, quorum ſimplicitati non minùs favebis, quàm aliorum ſplendori, ornatui & Sophocleis cothurnis. Addidi Phaleucos Conr. Rittershuſii ad Andr. Dinnerum nondum-editos; ſed, ut puto, legi dignos & Auctoris nomine mihi venerabiles. Valdè velim ſcire, num quicquam Tibi conſtet de Panegyrico Iſaaci Caſauboni, quem Jacobo VI. Britanniæ Regi dicturus erat, niſi vis altior interceſſiſſet. Ejus fragmenta quædam in manus meas pervenere, deſtinata jam Gronovio, niſi alibi publicata cognovero. Academiæ noſtræ ſtatum quod attinet, videtur ea ſopitis paulliſper odiis & coërcitâ judiciorum intemperantiâ priſcam faciem induere, niſi quod latrocinium illud in novitios exerceri ſolitum multum curarum & negotii facit, quod videbis ex incluſa Citatione: In ea quum pro ſimplicitate mea ficum ficum, ſcapham ſcapham dixiſſem, factum eſt, ut qui nuper (liceat mihi abuti Titi Veſpaſiani elogio) AMOR ac DELICIÆ fui, nunc ſim ODIUM ac NAUSEA STUDIOSI GENERIS. Nihil intereſt. Operam certè dabo, ut occaſione proximâ, quibus ægrè eſt, ægriùs fiat. Inter auſpicatiſſima Univerſitatis

referro

[illegible]o Viri Nobiliſſimi Dn. JOAN. JODOCI SCHMIDMAIERI libera-litate in [illegible]uſtrem Bibliothecam noſtram, ſed cui optarem adjectas has vel ſimiles conditiones, *ut de libris emundis non privatim, neque in Collegio hujus vel illius Facultatis, ſed publicè atque in pleno Senatu Academico deliberetur. Et ubi primum Theologi facultatem emundorum librorum à Rectore & Senatu impetra-[illegible] ut ii non ſuos nobis obtrudant, ſed novos coëmant, vel ſaltem aliena Bibliotheca libros; emptu[illegible],iis, rationem rurſus Senatui reddant. Idem ut in reliquis ſervetur Facultatibus.* His conditionibus tam egregium Viri Nobiliſſimi beneficium contra omnes illas corruptelas puto munitum eſſe, quibus Vogelianum hactenus obnoxium fuit. Ut ingenuè fatear, plerunq; PHILOSOPHI CATHEDRARII ſumus: Fortiùs loquimur, quàm vivimus: Contra affectus vehementi Spiritu, multo corporis motu diſputamus; domi avaritiæ ſuccumbimus. Habeo plura: Sed jam plus ſatis tempora tua moratus ſum. Ita ſoleo. Cum excitor, ſupero illum ipſum tinnientem mulierum ſexum, quarum

Una laboranti potis eſt ſuccurrere Lunæ,

ut cenſet Juvenalis. Vale, Vir Nobiliſſime, ac, niſi grave eſt, Nobiliſſimæ Uxori tuæ & genero Dn. Doppelmajero cum ſalute nuncia condolentiam illam meam, quam teſtatus ſum ſuprà. Scr. Altorphii a. d. XVI. Cal. Majas A. S. 1643.

Idem Eidem.

VIr Magnifice, Nobiliſſime & Ampliſſime, Domine & Patrone magne. Fiducia benevolentiæ tuæ tam confidentem me fecit, ut de faſciculo literarum ac [illegible]ium tuum curando proximo feſto Petro-Paulino coràm Te compellarem, & rogarem. Ac quoniam petitionem iſtam ita ſucceſſiſſe mihi video, ut promiſsa ſingulari gratiâ uti poſſim, mitto nunc illum ipſum, quem dixi, faſciculum cum comiſtro. Valde intereſſe meâ puto, ne pereat. Eſt enim amor erga me filii tuí planè ſingularis & injuvandis ſtudiis meis cum nullius alterius fide comparandus, alicubi etiam nimius. Quòd ſi adhuc plures illi ſimiles fortunæ beneficio contigiſſent; næ infelicitatis meæ facilè obliviſcerer, quæ peregrinandi facultatem & occaſionem coràm venerandi magnos Viros jam mihi ademit omnem. Vivat ille tuus, ille princeps juventutis non tam eruditæ quàm humanæ ac bonæ! Ajunt hîc Fliſſingam Selandiæ jam veniſſe, ut inde naviget in Galliam. Id ſi verum eſt, CHRISTUM JESUM,

cui ſoli imperium pelagi ſævumq; tridentem

è miraculis illius datum novimus, ſupplex veneror,

- - - - ut temperet æquor
Atque rotis ſummas levibus permulceat undas!

Corrigenda verò erit inſcriptio literarum mearum; & pro Lugduno Batavorum nominanda Lutetia. Vale, Vir Magnifice, cum Nobiliſſima Domina tua, cui pro miſſa confectione betonicæ, quas poſſum, gratias ago. Ita tota RICHTERIANA domus me nexum habet, & Tecum, qui auctor es ſalutis & promotionis meæ, certare videntur, Uxor ac liberi. Valete omnes iterum. Saluto Excellentiſſ. Dn. DILHERRUM quàm obſervanter. Dabam Altorphii d. XVI. Julii A. S. cIↄ Iↄc XLIII.

Richterus Ruperto.

MI Clariſſime Ruperte, Amice inter pauciſſimos. Inſignem verò injuriam, quâ literis tuis aliàs longè gratiſſimis afficere me viſum Tibi eſt, dum faſciculo ad filium κόμιςρον adjungere non dubitâſti, quod heic remitto. Quaſi verò alia officia longè majora præſtare Tibi vel nolim, vel non debeam, ut nihil dicam, quòd pro libris mihi nuper miſſis ære longè graviori Tibi ſum obſtrictus, cujus ſolvendi lentum nomen ita movere, credo, voluiſti. Sed ſtat ſententia, & ita privignæ quoque, quum dictos libros paucis abhinc diebus, inſcio me, ſecum attulit, omni aſſeveratione confirmavi, me certò libros omnes Tibi remiſſurum, niſi pretium ſignificaveris, quod etiam ante Tibi coràm, non dicis ergò, inculcavi. Si igitur de injuria, quam dixi, reconciliatum me Tibi cupis, pretium, quod debeo, ſignifica, & habebis iterum me ad omnia promtiſſimum. Interim faſciculum primâ occaſione diligenter curabo: Quanquam, ubi filius nunc hæreat, nondum novi, à quo alter nunc menſis eſt, quum nullas accepi. Ab aliis verò intellexi, eum aliquot ſeptimanis Roterodami ventum ſecundum, quo Fliſſingam veheretur, expectâſſe, unde in Galliam trajicere conſtituit. Faxit DEUS, pro clementia ſua, feliciter! Tezelius ante menſem terreſtri itinere Lutetiam proſperè venit. Haberem plura, quæ Te non neſcire Tuâ intereſt, ſed nolo ſcriptione; quo vel ſic tandem adventum tuum, tam diu hactenus deſideratum, accelerare queam. Quin & rogo vehementer etiam atque etiam, ut, ſi me amas, has ferias caniculares elabi nolinas, prius, quam Te heic præſentem viderim. Erit autem adventus tuus eò commodior, quo maturior, quia proximâ ſeptimanâ conventus Statuum Circuli Franconici heic habebitur, qui, præter occupationes ſolitas, novas quoq; afferre ſolet. Vale, & ad nos advola. Saluta Cl. Hofmannum noſtrum, Senem venerandum. Dilherrus aliquot diebus abfuit, qui adſcriptam ſalutem gratiſſimam habere ſolet, & nunquam Tui mentionem facit, quin affectum erga Te ſui ſingularem cum voto omnigenæ proſperitatis exprimat. Vale iterum. Dabam Norib ergæ ad d. XIX. Julii A. C. 1643.

Idem

Idem Eidem.

MIſit ad me heri Cl. D. Hornii, Medici præſtantiſſimi mihiq; amiciſſimi, p. m. vidua, Camerarii olim noſtri neptis, & Scaligeri Euſebium, quem, me intercedente, defunctus Tibi nuper commodavit, repetiit. Dixi fore, ut propediem reſtituatur, ni animus ipſi ſit, librum vendere, & pretium æquum accipere. Illa paulò pòſt denuò ad me miſit, & venditioni annuit, pretiumq; X. florenorum poſtulavit. Quid Tibi videatur, velim, proximè ſignifices. Si liber placet, VIII floreni Tibi ſufficient, Reſiduum ipſe curabo. Vale, Amicorum dilectiſſime, & feſtinanti animo ignoſce. Præter alia enim negotia conſueta Ordinum quoque Franconicorum Conventus, quem denuo heic habemus, & cujus cauſâ ad curiam mihi nunc properandum, operam noſtram requirit. S. apud Vos relegatum carcere heic detineri jam, credo, inaudiviſti. Stat ſententia, diſciplinam Academicam ſeriò vindicare, & Academiam vel bene moratam habere vel nullam. Vale iterum Noribergæ ad d. VI. Sept. A. C. 1643.

Rupertus Richtero.

VIr Magnifice, Nobiliſſime & Ampliſſime, Patrone maxime. Jam animus erat, Euſebium Noribergam remittere, quem tamdiu totq; votis expetitum inæſtimabili beneficio tuo tandem adeptus ſum. Excerpſi Animadverſiones pene totas, quòd ſpem comparandi hujus libri planè abjeciſſem. Sed exiſtimo nunc cognoſco ex tuis, vænalem eſſe: Nec quicquam temporis deſcribendis tot ac tam prolixis obſervationibus perdidiſſe me credo. Sic enim omnia diligentius expenſa & memoriæ mandata ſunt. Cætera, quæ, ob brevitatem temporis, jam non potui, tamen aliquando neceſſaria ſunt. Igitur omnino habemus meum tacere; & mitto hîc florenos octo, æquum, ut reor, pretium. Non ſum equidem immemor eorum, quæ ad me ſcripſit filius tuus, (cui ſive iter Gallicum ingreſſo, ſive Pariſiis jam degenti

- - - Θεοὶ μαλ᾽ ὄλβια δοῖεν!)

ſed profectò immanes ſunt hac in re Batavi, eoq; magis, quò turpioribus mendis ab improbis operis divinum opus contaminatum eſt. Scaliger & emendatius & auctius daturus erat, quod in hac editione ſemetipſum quæreret, nec reperiret, ſicut ex epiſtolis ejus cognovimus. Multa omiſſa; multa tranſpoſita; &, quod graviſſimum, numeri corruptiſſimi. Unde dum lego, dum excerpo, iis tricis involutus ſum, quibus ne nunc quidem extricor. Quas verò Tibi gratias agam, optime-maxime Patrone? qui deſideriis meis tam prolixè indulges, etiamſi vehementiſſima & propè nimia ſint? Ut ingenuè fatear, illa ipſa beneficio-

rum

rum magnitudo non tam animum ligat quàm linguam. S. Noribergæ malè eſſe, Univerſitati bonum eſt. Relegationes enim jam incipient æſtimare, quibus ſub tam effrænem hominis licentiam in territorio Norico exercitam jocus ac ludus hactenus fuere. Heu infelicitatem ſeculi! Intra unum & alterum menſem ſex vel ſeptem foro Academico ceſſerunt, quod proſcriptiones in ſeſe non judicarent notabiles, aut fœdas, quibus jam multi puniti ſunt. Rectoris noſtri, cui profectò conclamatiſſimam provinciam tradidit anteceſſor, magna ſolicitudo, multæ vigiliæ ſunt. Quòd ſi Livor diſſimulare velit, Metus & Odium [illegible]a-ſtrorum καὶ μαχαιροφόρων noſtrorum loquetur. Is ipſe ſententiam Nobiliſſimi Collegii Dnn. SCHOLARCHARUM de Kreſſii relegatione & Pfelleri pœnâ quam avidiſſimè expectat. Vale, Vir Magnifice, & commodâ valetudine fruere! Saluto Excell. Dn. DILHERRUM, Nobiliſſimam uxorem ac filiam tuam. Scr. Altorphii d. VII. Sept. A. S. cIↃ IↃC XLIII.

Idem Eidem.

VIr & Patrone maxime, Æternum illud beneficium tuum eſt, quo Euſebium Scaligeri, divinum opus, nunc habeo, tot votis deſideratum, tot literis quæſitum. Pro quo, ut & aliis innumeris, quæ jam à decennio prodigo in me ſinu effudiſti, licèt nihil habeam, quod reponam, niſi ut DEUM Opt. Max. ardentiſſimis precibus venerer, orem atque obſecrem ſervet Reipublicæ ſervet Univerſitati Te φωσφόρον ἀστέρα! tamen auxilium tuum rurſus appellare ſuſtineo, quòd, qui benefacere nunquam deſiiſti, beneficia perſeveraturus mihi videris, præſertim in tam honeſta re. Legi his diebus Annotata Hug. Grotii, Viri maximi, ad libros de jure Belli ac Pacis, ac in iis ſæpius laudata deprehendi. Nicolai Peireſii, quem ipſe Virum æternâ memoriâ digniſſimum appellat, EXCERPTA MANUSCRIPTA EX JOHANNE ANTIOCHENO, NICOLAO DAMASCENO, DIONE, DIODORO SICULO, POLYBIO, quorum tres poſtremi quantum ad ſupplendos Faſtos factura ſint, facilè conjicio ex reliquiis, quas ab Urſino, Rhodomanno & Caſaubono recens vulgatas, adeoq; Stephano Pighio aliiſq; Annalium conditoribus non viſas, jam primum conferre cœpi. Magnam ſæpe ſymbolam dedit, vel neglectiſſimum fragmentum, & ubi vel auctorum inopia longas Antiquariis ferias indixit, vel ad conjecturas fugere coegit, quibus cum hiſtoria nunquam bene convenit; una & altera ecloga, tum ad reſtituendam hiſtoriam, tum ad emendandos auctores ingenti mihi præſidio fuit. Ceterum ita perſuaſus ſum, me dicta fragmenta Peireſiana vel nunquam habiturum, vel ope filii tui, cui tam celebritas Ampliſſimi Nominis tui, tum ipſius propria virtus, tum commendatitiæ Cl. Gronovii nihil

non

non à Grotio impetrare poſſunt. Quod igitur Mithridates ol'm ſuaſit, *utor occaſione*, ac Te, Vir Nobiliſſime, etiam atq; etiam vehementer rogo, ut hoc deſiderium meum, quo maj is eſſe nullum poteſt, filio tuo proximis, quas ad illum daturus es, literis benevolè commendare velis. Sumptus qui faciendi ſunt, ut per hominem Græcarum literarum non admodum ignarum deſcribantur, refundam & gratiſſimo animo & citiſſimè, etiamſi majores ſint. Tuis vero tam ingentibus meritis celebrandis, quamvis impar ſim futurus, *dum ſpiritus hos reget artus*; tamen quantum in me erit, efficiam, ut meæ in his terris gratitudinis extet monumentum, Tibi tuisq; gratum, bonis ac literarum fautoribus acceptum. Florum nunc iterum interpretor privatim, ut manibus Studioſorum excutiam infelicem illum primi anni conatum, eoq; inviſiorem, quò plures adverſarios mihi peperit. Quo abſoluto, ſi DEUS mihi vitam conceſſerit, idem faciam in Salluſtio. Exercitiorum Oratoriorum argumenta petita nunc ſunt è nummis Octavii Stradæ, ut ſic Antiquitatis, Eloquentiæ & Politices ſtudia conjungantur, ac tandem etiam Commentarii prodeant in illum auctorem. Statum Univerſitatis quod attinet, eum ignorare non potes. Pfeiferus, quum ſuperiori ſeptimanâ ingentes turbas feciſſet, & vitæ periculum poſtponendum cenſuiſſet pœnæ carceris inferioris, tandem ſe permiſit ſupremo Nobiliſſimi Ordinis decreto. A. delictum vita honeſtiſſimè acta & induſtria ſingularis à V. Cl. Dn. D. L. in Senatu commendata prorſus velare potuiſſet, & judices ad animum revocare illud Aſinii Pollionis: *Quâ major pars vitæ atque ingenii ſtetit,„ eâ judicandum de homine eſt.* Et ſi rectè percepi, legibus contra monomachiam latis hoc additum, *ut circumſtantiarum ratio haberetur.* Hîc autem me commoviſſet iſta, quòd Dresdenſis quidam, A. vicinus, hominem ſimplicem & futuri parùm providum metu infamiæ impulit, ut P. ad duellum provocaret. Nimirum ſceleratiſſimi quidam turbones ſuperioribus annis licentiam ſibi ſumſere infamandi publicè, quos ad duella decertanda viderent parùm pronos. Qui homines quum, ut peſtilentia ſidera, etiamnum afflaturi videantur adoleſcentes ſimplices, ac ſuapte naturâ bonos, nihil contra provocantes & provocatos vel ſeveriſſimas leges proficere puto, niſi peculiari Superiorum mandato nebulonibus illis, nimium ſibi tribuentibus, obviam eatur. Hic enim totius mali fons eſt, quod pauci vel animadvertunt, vel animadvertere volunt. Quicquid tamen ſit, A. utiliter puniri viſus eſt & mihi licet adfini acrimonia ſeveri juris præ lenitate placuit, quòd hæc nocitura videretur reliquis legibus, imò Noribergenſibus, qui ſtudiis hic operam navant omnibus, imò Profeſſoribus, quos ne favore Noribergenſium corruptos dicerent peregrini, metuendum erat. Dum hæc ſcribo, veniunt ab Ag. literæ, quibus me multis precibus rogat, *ut ſi ſe commen-*

dem Magnifico Dn. Pro-Cancellario, qui reſtitutionem ipſius maturare poſſit. Quid faciam? Video deliquium magis virtutis fuiſſe quàm ex vitio crimen, & occurrit fervor ille ſtudiorum, quo maximè flagrans redire deſiderat ad Præceptores ſuos. & commiſſi pœnitentia, quam nemo ſtudioſorum egit, ut opinor, ſinceriùs. Quæ quum ita ſint, ſupplex Tibi fio, Vir Magnifice, ac, quâ par eſt obſervantiâ rogo, ſic apud NOBILISS. & AMPLISS. DNN. SCHOLARCHAS juvenem iſtum in gratiam reponas, ut voti ſui quamprimum compos fiat. Deliquit; ἀλλὰ τὸ μηδ' ὁπωσοῦν ἁμαρτάνειν ὑπὲρ ἀνθρώπινον, καὶ τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως ἔξω. Quamvis etiam apud Vos, qui Juriſconſulti eſtis, temeritate non careat facti alieni promiſſio: Tamen intimiùs perſpecto juvenis hujus animo, audebo hîc obligare fidem meam, nimirum talem illum impoſterum futurum, qualem maximè velle & optare debemus. Vale, Vir Magnifice, cum tuis, quos ſaluto, ut & V. Exc. Dn. DILHERRUM, Fautorem meum magnum: Cui ad nuperas ad me datas reſpondebo proximo Lunæ. Nunc enim non potui. Scr. Altorphii d. XXII. Sept. A. S. cIↃ IↃcXLIII.

Richterus Ruperto.

LEntum nomen me nôſti in officio literarum tum ob laborum, qui etiam Milonem delaſſare poſſint, multitudinem juxta atq; gravitatem, tum ob invaletudinem frequentiorem, quæ me nunc aliquot ſeptimanas vel lecto affixit, vel nauſeam ad omnes ferè ſcriptiones peperit. Interim tamen nihil ſuavius, nihil gratius literis tuis mellitiſſimis mihi ſcito, quarum numerum ne cum meis exæquare velis, jam antè quoque, ni fallor, petii. Simul verò, ut ut verbis reſpondere ad tuas XXIII. Septembr. mihi redditas, ex cauſſis dictis hactenus diſtuli, re ipsâ tamen nihilominus perficere, quod me rogâſti, curæ mihi fuit: Dum & Ag. Veſtrum in integrum reſtituere laboravi, & quæ per filium meum ab Hugone Grotio impetrare deſideras, excerpta, inquam, manuſcripta ex Johanne Antiocheno, Nicolao Damaſceno, Dione, Diodoro Siculo, Polybio, quamprimum illum Lutetiam veniſſe reſcivi, ut voti tui compotem Te facere velit, ad eum ſcripſi: Id quod ante dies XIV. demum factum; ſtatim nimirum pòſt (citiùs enim ne licebat quidem) quàm ille literas Lutetiâ ad me dedit, & ut iter ſuum per Hollandiam, Brabantiam & Flandriam, in Britanniam, & inde per Piccardiam & Normandiam, in meditullium Galliæ, terrâ mariq; tempore hoc, periculis pleno, ſingulari Dei O. M. clementiâ & favore, perfecerit, ſignificavit: Pro quo beneficio divino, quin unà nobiſcum Numinis benignitati gratias acturus ſis, amor tuus in nos dubitare non ſinit. Reſponſum verò dum ab ipſo nunc expecto, ecce has incluſas ad Te accipio, in quibus, quid memoratu dignum narret,

ret,

ret, ſi quid eſt, niſi grave Tibi eſt, participem me facias, rogo: Ad me enim tam raras parca q; literas cum mittere tantum non indignor. Diſputationem ipſius Juridicam, quam Lugduni Batavorum habuit à genero meo, ſpero, accepiſti. De Statu Academiæ noſtræ inter alia, quæ narrâſti, cumprimis mihi perplacuit ſtudium tuum, quo Oratoria exercitia ex Octavii Stradæ nummis ſumere Tibi ſedet, quod & Tibi & Academicæ juventuti honorificum non minùs quàm fructuoſum fore confido, ideoq; continuare perſeverabis. Vale, & literis tuis literatiſſimis ſæpius me beare, quantum per graviores curas Tibi licet, quæſo, ne grave habeas. Saluta diligenter Hofmannum noſtrum, ſenem ſuſpiciendum. Dab. Noribergæ d. VI. Decembr. clↃ IↃc XLIII.

P. S. Vanitatem iſtam, quam effigiem dicere volunt, uxoris perſuaſione factam Tu ab uxore liber liberè æſtima, & animum Tui amantiſſimum boni conſule.

Rupertus Richtero.

Minimè cogitabam expectare, donec mihi literas tuas imputare dignareris, non quòd meas unquam tam literatas, tam excultas putem, ut conſpectum tuum ſubire debeant; ſed quòd inter officia clientum ponam literarum ad Patronos frequentiam. Ut igitur nunquam animus, ita ſemper argumentum ſcribendi hucuſq; defuit, donec par iſtud longè ſuaviſſimarum literarum acciperem, quibus Tu, Vir maximè, ac filius tuus eruditæ juventutis næ primum ſidus, prothymiæ veſtræ obligare me pergitis. Utinam ſic verbis explicare poſſem, ut me beatum ſentio tam multis unius domus & meritis & amoribus hoc in primis tempore, quo ubiq; friget etiam conſanguineorum fides! Sed quum id præſtare non poſſim præcipuo beneficiorum in me cœlitus demiſſorum, (& ſanè dubito, an ulla Suada poſſit) ſaltem intra me tacitus miror venerorq;, & ad ſolita vota confugio, ut omnia, quæ veſtris alis veſtriſq; auſpiciis peto, in DEI Opt. Max. gloriam & utilitatem literarum cedant. Mitto autem hîc ipſas literas, quas deſiderare Te video, nec ſanè moleſtum fuiſſet, ſi reſerâſſes ante me, quod ipſe ad plures jactare ſoleam tam inſignem amicitiam, cui, præter maximi Parentis benevolentiam, nihil antepono. Unicum mecum ridebis, ſcio, quòd poſt eruditiſſimum Gronovium in locis Livii Rupertum audire velit, & experiri eum, non quid poſſit, ſed quantum non poſſit. Vix erit, ut impunè mihi ferat has facetias. Nuncius tam longi, tam periculoſi itineris lapidem me feciſſet ob intuta viarum, quas inſidebat Anglicanus miles, ut in civili bello diſciplinæ legibus ſolutus; niſi eventum mihi narrâſſet, cujus felicitas non minùs atq; animi generoſitas omnem audaciæ culpam abolere poteſt. Interim DEO gratias debemus ſingulares, qui

angelum miſit per tot inimica comitem ac ducem! Effigies tua longè acceptiſſimum munus fuit, & bene ſit Nobiliſſimæ Uxori tuæ, quæ non tantùm nobis, quibus eam felicitatem DEUS largitus eſt, & ut in poſterum largiatur, etiam atque etiam rogamus, ut præſentes præſente fruamur, ſed & exteris, qui nunquam niſi ex illuſtribus ingenii monumentis conſpexerunt, ex amore Tibi debito curavit hoc magnarum virtutum incitamentum. Ita ſanè cum Romano Sapiente interpretor clarorum ac bene-meritorum Virorum imagines, quas ob id, ſi quis alius, avidè colligere ſoleo. Dicam tamen candidè, (nec enim oculis noſtris tam negligenter infixus es, ut judicium abſtinere debeamus) non agnovi omnia venerandi ſimul atque amandi oris tui lineamenta, quod idem Cl. Senex Dn. D. Hofmannus cenſuit, cui exemplum, quod miſiſti mihi, relinquere debui. Accepimus & Diſputationem filii tui, de qua, rogo, boni conſulas ſequentem fabulam. Quum in ædibus Dn. D. A. fortè à convictoribus mentio facta eſſet filii tui, B. U. inter alia de illo adfirmabat, jam ſtudiorum cauſâ morari Paduæ. Id quidam Wertheimenſis excepit, & poſt prandium hiante ore ad me cum dicto, quod ex U. audierat. Quum aliàs, judice Lampridio in Elagabalo, ita ſeſe habeant vota hominum ad credulitatem feſtinantium, ut quod deſiderant, verum eſſe putent; tamen adeò blennus non eram, ut admitterem, ſed nec erroris cauſam ſtatim deprehendi. Juſſi igitur U. adire denuo, & ex eo quærere, unde ſciret Richterum juniorem Paduam veniſſe. Obſequitur: Cui U. *Rem indubiam eſſe* ait, ac ſtatim confirmaturus id, quod ſemel dixerat, allatâ è muſejo filii tui Diſputationem pro Patavio Antenoris monſtrat Lugdunum Batavorum. Quò faciliùs à nimio riſu me continerem, illud erat, quòd hoc ab eo ſcirem admiſſum, qui nobis convivis ipſe quondam narrârat, quum ſe puero Noribergæ perageretur comœdia Friſchliniana *Priſcianus Vapulans*, à Præceptoribus ſeſe productum in ſcenam præcipuas in ea partes ſuſtinuiſſe. Unde vetus illud cogitabam, *ſervavit odorem teſta diu.* Sed ſuam ecce facit quidam controverſiam de calcato collo Imperat. Friderici Barbaroſſæ ab Alexandro III. Pont. Rom. nec aliter obſervationibus Fortunati Olmi ſuperbit, quam qui olim ferebant Junonis ſacra. Miratur enim *inveniri potuiſſe, qui tam præfractè tantâq́, verborum petulantiâ id negarent.* Valdè velim ſcire, in quos inveheretur iſte Manlius, intolerabilis futurus, ſi Olmus eſſet. Ego novi N. longè doctiores ac meliores, in primis, Berneccerum cum Remo, quorum alter Diſputatione, alter Oratione publicè habitâ negativam propugnavit, rationibus ſanè non contemnendis. Horum ſententiam ſecutus ſum olim in lectionibus publicis, & quum animadverterem Eliam Ehingerum in Remum iviſſe, quòd argumentatus eſſet à ſilentio vetuſtiorum ſcriptorum firmare conatus ſum hoc argumentandi genus, nec temerariè,

rariè, ſed adhibitis in conſilium Philoſophis. Ne nunc quidem ſententiam mutare poſſum, quòd, ademto illo, Philologi multa ſpuria à genuinis diſcernere non poſſint. Beliſarium, Ducem Juſtiniani veſtri, effoſſis oculis mendicâſſe contra Joann. Tzetzem. Petrum Crinitum, Raphaëlem Volaterranum negant, quod nemo ſcriptorum, qui Juſtiniani ævo & paulò pòſt vixerunt, id memoriæ prodiderit. Romanos Alexandrum Magnum legatione veneratos eſſe contra Memnonem c. 27. Plinium l. 3. c. 5. negant cum Arriano lib. 7. quòd ea de re ſileant non ſolùm Romani Scriptores omnes, ſed & Ptolomæus & Ariſtobulus Hiſtorici, uterq́, Alexandri ſocius, alter etiam Dux & poſtea Rex Ægypti. Sic Scaliger, Caſaubonus, & Philologorum primates in aliis quamplurimis argumentantur, præſuppoſito ſcilicet hoc, *ſupereſſe ſcriptores illorum temporum, de quibus diſceptatur, qui res perfectè tradiderint.* Nec illud ignotum erat, de eadem hiſtoria Barbaroſſæ per tertium & quartum decimum ſeculum, quæ præ ceteris *καιροὺς τερατολογίας, tempora portenti loquiorum*, an *ἀγνοίας, ignorantia,* appellet? Viri eruditiſſimi jure dubitant, ad nos multa alia defluxiſſe velut turbido alveo. Venetis annulum aureum ab Alexandro III. pro deſponſatione maris datum magno conſenſu hodie tradunt, & his ſe jungit Piccartus noſter dec. 16. Obſerv. Hiſtorico pol. c. 5. motus auctoritate P. Juſtiniani. Sed Joſeph. Laurentius 1. Polymath. 2. ex archivis Venetorum demonſtrat, multò antè, quàm in urbem Venetam ſe reciperet Rom. Pontifex Alexander, deſponſationem illam celebratam. Multitudinem ſcriptorum recentiorum & ipſum Joannem Stellam, Sacerdotem Venetum, quem P. veſter tantopere crepat, non ignorabam, ſed hunc & alios lubens porrexeram ſtipem tam anxiè colligentibus, & ex omni lacu trahentibus piſcem. Nimirum, verbis Prudentii leviter immutatis.

> \- - - - *ſæpe obſervatio crevit*
> *Ex uno quondam malè cœpta, deinde ſecutis*
> *Tradita temporibus, ſeriéq́, nepotibus aucta,*

ſive, ut Seneca loquitur 1. de Vita beata c. 1. *Multi pecorum ritu ſequuntur antecedentium gregem, pergentes, non quà eundum eſt, ſed quà itur.* Tandem ſuſpicabar, pictorem, qui Ahenobarbi hiſtoriam in publico Senarum atrio ante hos ducentos quinquaginta annos exhibuerat, primum inſpectam Matthæo Dandulo & Aloyſio Mocenico Legatis Venetis, ſimplices ita infatuâſſe, ut ingenii luſum tandem in veram hiſtoriam converterent: Et ſicut hodieq; victorum imaginibus dicta & ſententiæ circumſcribi ſolent, ita pictorem addidiſſe: SUPER ASPIDEM ET BASILISCUM AMBULAVIT ET CONCULCAVIT LEONEM ET DRACONEM, quæ eadem ſculptor qui-

 dam

dam adjecit imagini & currui triumphali Heraclii Imperatoris, ſicut ex nummis conſtat. Imò acclamationem Byzantini populi hanc fuiſſe, tradit Sigfridus epitomator bene vetus in anno 689. ubi de Juſtiniano Imp. *utrumq́ue cepit* (Abſimarum & Leontium) *& eorum corda calcavit, populo acclamante, ſuper aſpidem & baſiliſcum ambulabis, & ſic decollati ſunt.* Hæc Sigfridus, quæ adeò ſimilia noſtris, ut hæc ad illa omnino picta & conficta videantur. Darem ſimilia multa, ſed moror tua tempora, Vir Nobiliſſime. Hoc unum nunc etiam atq; etiam quàm vehementer rogo, adjicias ceteris beneficiis tuis, & ſi habere potes titulum libri, qui N. tam ſuperbum fecit, ut, quam in aliis modeſtiam deſiderat, ipſe non præſtet, deſcribi mihi cures, ut Olmum iſtum parare mihi queam. Ero enim in hanc ipſam controverſiam intentus, & ſi vincit Olmus, cedam Veritati: Si imponit, & falſò jactat antiqua monumenta (ut Itali plerunq; ſolent, qui credunt, Tranſalpinos naſum non habere) depectam eum, ſicut meretur, & à petulantiæ crimine liberabo beatiſſimas manes, uti par eſt. Quanquam, vincente Olmo, petulantiæ crimen impingi poteſt nemini, niſi qui poſt Olmum ſcripſere publicatis jam monumentis & archivis, nec Veritati tamen victas dederunt manus. Atq; hos N. nominare cogetur, & niſi nominaverit, ſeu ſuperior, ſeu inferior erit Olmus, ipſe infamiam incurret hominis φαντασιοκοπουμένου. Si nominaverit (nam Olmus ex ipſius confeſſione nimis recens eſt auctor, quod vix, ut opinor poterit) tamen ὄνος erit ἄγων μυστήρια, quem in tantum inflârunt obſervationes, ut in triumpho duceret viros doctos, quarum ipſe auctor non eſt. Quum omnia conſideravi, tandem in eam venio ſententiam, quorundam mores non multùm abhorrere, à moribus tyrannicis & petulantibus ipſorum adverſariorum, qui Religionem propagatam volunt per vera, per falſa, immemores aureæ ſententiæ B. Chryſoſtomi in Matth. Μή μοι γένοιτο ἀπὸ τοῦ ψεύδους τὴν ἀλήθειαν συστήσασθαι, *abſit à me, ut veritatem per mendacium velim ire confirmatum.* B. V. Patrone maxime, cum Tuis, quos omnes quàm obſervanter ſaluto, ut & Excell. Dn. Dilherrum, cui librum ſuum remittam proximè. Nunc enim haud potui, quia ſine literis nolui, quas ſcribere temporis anguſtiæ prohibent, & programma Univerſitatis nomine concipiendum, quo proſcribuntur Krebſius, Dettenius, & Beinius, triga famigeratiſſima. Valete iterum. Scr. Altorphii a. d. III. Eid. Dec. A. S. 1643.

Richterus Ruperto.

REmitto epiſtolam filii mei, quæ tum ob alia, tum ob amorem atque cultum in Te ſui ſingularem, quem perpetim Tibi debet, magnopere me delectavit: De cujus conſtantia & perennitate in filio ut nullus dubito; Ita & in hoc eum

Paſca-

Parentis veſtigia premere non poſſum non gaudere, mihiq; gratulari animitus. Quantopere enim Te æſtimem, & quam valdè animum hæreditario jure in filium transferre ſatagem, probè noviſtis uterq;. Tuum erit affectui noſtro erga Te non vulgari, pari, quod facis, jure nunquam non reſpondere. Fabulam illam de collo Friderici Barbaroſſæ Imperatoris ab Alexandro III. Pontifice Romano pedibus calcato, quam N. pro hiſtoria credi ſibi poſtulat, nihil minùs quàm hiſtoriam eſſe, veritatis hiſtoricæ probè gnari, verè nôrunt. Ex quo ille ſi monitore publico rectiùs ſapere jubeatur, ut pote qui ſecùs ſentientes præfractè hoc facere autumat, & verborum petulantiam illis imputare conſueto ſupercilio ſibi ſumit, non habebit; credo, quod jure conqueri poſſit. Fabulas ejusmodi in omnibus ferè hiſtoricis, Græcis & Latinis, pro hiſtoriis ſæpe recitari, & hoc genus erroris eſſe vulgatiſſimum etiam in autoribus probatiſſimis, olim me annotâſſe memini, de quo forſan alio tempore, aut etiam publicè aliquando plura monere licebit. Tu interim pro dexteritate tua veritatem vindicare perſeverabis. Titulum libri, quem deſideras, cujus autorem ille Olmum laudat, deſcribi Tibi curabo, & mittam proximè, ſi fieri poterit. De imagine exſculpta non candidè minùs quàm verè Te judicare perquam gratum mihi eſt. Eandem culpam Dürerus, magiſter ſummus, Eraſmum olim fingens, eſt expertus, ut ad Pirckheimerum noſtrum ipſe Eraſmus ſcripſit, & ſive ridendo ſive indignando conqueſtus eſt pluribus. Mitto tamen aliud exemplum, quia alterum Hofmannus noſter amare dignatus eſt. Ingenii potiùs effigiem æſtimandam bonis vel ex illo Pirckheimeri, quem laudavi, ſymbolo non ignoras: *Vivitur ingenio.* Sed hæc hactenus. Tu amicorum cariſſime Vale & ſalve, & me, quod facis, filiumq; ama. Salvere Te jubet Dilherrus noſter. Dab. Noribergæ ad d. XVI. Decembr. A. C. cIↃ IↃcXLIII.

P. S. Lepidum illum Geographum, qui Lugdunum Batavor. pro Patavio habet, & Hollandiam novâ metamorphoſi in Italiam transfert, riſimus pectore dulci.

Rupertus Richtero.

E Filii tui literis cognoviſti, quantum in auctoritate tuâ ponat Cl. Gronovius, ut per eam ab Ampliſſimo & Conſultiſſimo Viro Dn. D. Hulſio, Collega tuo MS. Livium, editionibus omnibus, ut ajunt, auctiorem, impetrare poſſit. Intereſt Reip. literariæ atque ipſius poſſeſſoris gloriæ, ne ſupprimantur, quæ ne quæſtum quidem carcerarium faciunt. Quòd ſi loco nolit moveri, ſaltem Norbergæ nonnemini conceſſerit cum editione aliqua colla[illegible]ro, & præſtabitur ipſi ſanctè, quamcunq; exegerit, fides. Scripſi literas ad Gronovium,

quòd

quòd inſperatâ planè benevolentiâ ſtudium ſuum obtuliſſet in excerpendis Gvalteri tabulis; & eas incluſi reſponſo, quod debui filio tuo. Sed quod à pudore meo impetrare vix poſſim, ut ego ſumtus faciam, alii ferant; cogitabam de alia via, quâ ſine rubore meo Lutetiam perferrentur. Ut enim lætor beneficiis abs Te affici, quod de ſingulari benevolentia certò mihi conſtat: Ita rurſus ſcio, ſecundam Charitum, quæ accipit, etiam eſſe virginem, quam verecundia deceat. Rurſus memor literarum, quibus petitionem meam licèt æquiſſimam de accipiendo comiſtro planè refutâſti; patior æs alienum, quod apud Te contraxi, exceſcere in infinitum. Specimen lectionum mearum publicarum cogitabam ad Te, Vir Magnifice, mittere, ut audirem conſilium tuum. Nam ſi pergendum erit, ut quidam volunt, vix erit, ut intra proximum ſemeſtre dimidiam partem ſuſcepti operis abſolvam. Sed defuit, qui deſcriberet. Valdè optarem, gratiam mihi à Nobiliſſimo Dn. Scholarcharum Collegio tam anguſti temporis, quòd ſperem, plus utilitatis Hiſtoriæ antiquæ Studioſos, me favoris habiturum, ſi non nihil exequi liceat, quæ promiſi. Tamen permitto me prudentiæ tuæ, ut ſi exiſtimaveris Nobiliſſimum Ordinem id rogandum non videri, ſtringam metas interiore rotâ. Quod ſanè mihi longè facilius, quàm excutere tot ſcriptores, controverſias definire, &, ut verbo dicam, dare me in metallum plurimarum difficultatum. Vale, Vir Magnifice, cum Nobiliſſima uxore & filia & omnibus tuis, quibus ex animo precor, ut hic annus novus currat quàm feliciſſimè. Scr. Altorfii a. d. IV. Eidus Januarias.

Idem Eidem.

ILluxiſſe mihi diem, quo cognoſcerem filii tui optimi doctiſſimiq; felicem reditum, eſt; quod in maxima felicitatis meæ parte colloco. Nec enim tantum æſtimo, (quod tamen inæſtimabile eſt) recepiſſe me verè Pyladéum pectus, heredem paternæ erga me benevolentiæ; quam Te, Virorum maxime, unicum filium, ipſam virtutum TUARUM imaginem: Cui quicquid inædificare voles patriæ bonisq; omnibus ſalutare, libenter & bene feret. Quod quum ad recuperandas vires corporis, ſi quid aliud, magnum momentum adferre TIBI poſſit, hoc ipſum eſt, quod ad ſalutem meam pertinere videtur. Totum enim decennium iſtud docere me potuit, accedere fortunæ meæ, quicquid accedit valetudini TUÆ, dum ea præſtitiſti, quibus homo homini majora non poteſt, & quidem ſolus. Nam aliorum Patronorum in tantis inimicitiis & calumniis, quibus ſubinde circumventus ſum, & ignorantia recti quanta inopia eſt? Sed licèt præſenti (quod maximè voluiſſem) non licuerit cognoſcere TUAM, Nobiliſſimæq; Conjugis TUÆ ad primum nuncium lætitiam, videre concurſum, amplexus,

plerus, oſcula, & conjungere vota gratulantibus amicis, adfinibus, caritatibus omnibus; fuit tamen hujus lætitiæ ſenſus etiam abſenti. Faxit DEUS Opt. Max. ut hæc nobis perpetim conſtet alacritas, nec unquam oblitteretur niſi à majori gaudio, quale ſperare nos jubet Virtus illa ſupremis honoribus digniſſima! Ceterum erubui quum legerem in literis tuis, coëmiſſe mihi quædam filium tuum, ut monumenta eſſent gratitudinis & obſervantiæ. An enim ille quicquam mihi debeat, quem ingenio excellentem, ſuæq; naturæ ſtimulis ſatis excitatum (ſincerè dicam) ne tantillum quidem juvare potui. Næ ſtupor ſim hominis, niſi hîc quoq; agnoſcam abundantiam & prodigalitatem adfectûs erga me; cui dum ſe gratum exhibere profitetur, omnia gratis facit. Humaniſſimâ invitatione tuâ (pro qua gratias & habeo & ago, quas poſſum) non aliud quicquam fuit acceptius: Et quanquam faciliorem hactenus expertus es, quàm verecundiam meam decebat; tamen nunc quoq; occaſionem ambabus, quod dicitur, manibus arripiam, tum propter ea, quæ coràm ſignificanda mihi cenſes, tum quòd avariſſimus ſim videndi & amplexandi filii tui. Niſi fortaſſe deſiderium meum ſufflaminârit valetudo, quam hiems & æſtas, utraq; πρέσβυς, graviter adflixit. V. F. Vir Magnifice, & ſi onerandus es petitionibus meis, ſaluta Nobiliſſimam TUAM conjugem, filium, filiam, caritates omnes. Scr. Altorfii Pr. Cal. Jun. A. S. cIↄ Iↄc XLIV.

Idem Eidem.

Vir Magnifice, Nobiliſſime & Ampliſſime, Patrone obſervandiſſime. Diuturnum ſilentium meum, quòd Magnificentiæ tuæ negotiis gravioribus deberi ſemper exiſtimavi, rumpere me juſſit aliena cauſa dicam an mea, an Profeſſorum omnium?

Nam quisquis eſt, à quo Profeſſor læditur
Reliquos eadem malitiâ auſit aggredi.

Et quamvis ſcirem Magnificentiam tuam omnia κατὰ λεπτὸν cognoſcere poſſe vel è Protocolli Academici Excerptis, vel ex Univerſitatis literis ad Nobiliſſimum DNN. SCHOLARCHARUM ordinem datis: Tamen privatim etiam adeunda mihi fuit vel propter Dn. F. petitionem, qui quum ſeſe per Urbem paſſim ab adverſariis traductum inaudierit, eò magis per collegas minùs corruptos & rerum omnium gnaros vindicari cupit. Ita verò ſe habent omnia. Diſputationem quandam Metaphyſicam ſub ipſius præſidio habendam inſcripſerat Reſpondens M. J. homo pauper, ſed eruditus, & qui nuper magna cum laude peroravit diverſæ conditionis hominibus, & ex iis Nobili cuidam Holſato, G. à B. eamq; Nobili abſente, obtulit Ephoro, ut more ſeculi καταχρηστικῶς loquar. Is paucis horis pòſt, dictum J. redire juſſum acriter increpat, quòd in dedicatione Nobilem ſuum

rejeciſſet in tam indignum locum. Ecce, poſtpoſitus erat Univerſitatis Notario & Vicario Eccleſiæ Altenthannenſis, tanquam ſtudioſus adoleſcens in honore publico conſtitutus! Nihilominus dignitate generis habitâ primum locum habebat inter ſtudioſos ceteros. Ita collocari juſſerat conſultus à Reſpondente Præſes, in quem proinde facti totius invidia vertebatur. Tamen ab illo tempore, quo ab Ephoro compellatus eſt Reſpondens, quies & ſilentium. Ipſe Præſes omnia tuta & compoſita credebat. Affigitur poſt duos integros menſes Diſputatio; & quod abſens tum eſſet F. diſtulit etiam Nobilis, quod ignominiæ genus inferre cogitabat: Sed quum affigeretur ſecundâ vice, ac jam rediiſſet F. per mancipium, quod etiam anno ſuperiori ad immane facinus obſequentiſſimum habuit, nomen ſuum in Diſputatione ſuâ deleri jubet. At ſervulus ſive per literarum imperitiam, ſive per incuriam abolet nomen Ill. & Generoſi DN. Baronis ab Eck, cui & ipſi Diſputatio dedicata fuerat; quo errore animadverſo, Nobilis Diſputationem per miniſtrum Academicum, inſcio Dn. Rectore ac Præſide, diripit aliamq; ſuffigit, ſed quum prius nomen ſuum eraſiſſet, ut in exemplari primùm affixo juſſerat. Hæc res ut omnibus erat ſcandalo, ita tandem Præſidem latere non potuit, qui, auditâ ignominiâ bis illatâ, graviter commotus ſtatim ſe confert in Collegium, & reponit nomen hoc modo: G. B. C. NB. Hæc autem nota referebat nomen eò, quò Nobilis collocatum ſe volebat. Tamen illud ipſum exemplar ſtatim demit, & affigit novum, quod illo die tertium erat. Tum rem defert ad Magnificum, qui Nobilem ad ſe vocari jubet. Ille verò audito novum exemplar affixum eſſe, tam diu cunctatur coram Magiſtratu comparere, donec iterum delere poſſet nomen ſuum, quod & fecit, decies facturus idem, ut credo, ſi exemplaria decem affigi potuiſſent. Ea mali propoſiti pertinacia & contumelias contumeliis adjiciendi lubido fuit! Ceterùm proxima die Lunæ habetur Senatus; & cùm ipſe reus eſſet, F. ſubjicere conatur pro reo, *familiam ſuam antiquiſſimam nobiliſſimamq́, contumelioſè ab illo habitam, quia ipſius ſuperbiſſimus eſſet & fortunâ ſuâ nunquam contentus affectaret altiora;* & quæ fuêrunt alia ſtudioſo & hac ætate prorſus indigna. Igitur quum F. reconveniret, ob brevitatem temporis dilata res in proximum Mercurii, quo quum conveniſſemus, ſententiam dicturi de utroq;, ille libellum tradit, (Ephoro dictante, uti ſuſpicantur, ſcriptum) quo non tam Magnificum ſuggillare audet, quod F. in ſcheda quadam Collegam ſuum honorandum appellâſſet, quàm nos omnes ut ſuſpectos Judices rejicit. Habes, Vir Magnifice, rerum illarum narrationem veriſſimam: Unde facilè conſtare poteſt, *quousq, tandem evaſura ſit quorundam licentia, ſi fortuna ſpiraverit.* Imò, quia ſpiravit hactenus, iſta quidem nunc audienda & videnda ſunt. *Ubiq, cachinni & triumphus de victa boneſtate*

ſtate & impeditis per varias artes melioribus. Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ. jubet me Homerus in Iliad. XIX. Sufficit ſatisfeciſſe me Collegæ petitioni, qui me apud Magnificentiam tuam teſtem eſſe voluerat rerum actarum. Lubenter in me recepi, quamvis animo in B. non ſim alieno; Sed quia jus & fas ita poſtulare videbantur. Alioquin ab eadem fortuna non ſum adeò procul. Nec enim diu eſt, cùm mihi ſtudioſus quidam, præſentibus multis, periculum apud maximum quendam Virum minitari auſus eſt, quod an executus ſit, me quidem latet. Qui autem mihi bene cupiebant, oppoſuerunt ſe illi & dehortati ſunt à calumnia. Dum ſcribo, accipio veniſſe literas à Nobiliſſimo DNN. SCHOLARCHARUM ordine de F. B. cauſa. Quamobrem occaſione proximâ negotii totius eventum Magnificentiam tuam docebo. Bene vale, Vir Magnifice, Patrone incomparabilis cum omnibus caritatibus tuis, quas perofficioſè ſaluto. Scr. Prid. Cal. Apr. A. S. cIↃ IↃcXLV.

Chriſt. Adam. Rupertus Albert. Richtero, Amico ſuo,

S. P. D.

QUod candidi ſolent, ut curas, cogitationes & officia permiſceant, id à nobis quoq; pridem factitatum nôſti. Me ipſum quod attinet, cum Te, hoc eſt, illum ipſum, qui toto pectore me jam dudum admiſiſſet, adeſſe cernerem, non exiſtimavi, coram tam aperto tamq; amico homine ullum verbum retrahendum. Omne igitur conſilium meum detexi, labores in Nobilitate Romana, (ſi ita per modeſtiam dicere licet) afferenda oſtendi, ſubſidii deniq; librorum ac monumentorum inopiam explicavi. Ut rem totam ab initio revolvam, erant in animo tot exempla vigiliarũq;, quibus Romanam antiquitatem nitori ſuo reſtituere conati ſunt non viri modò, ſed juvenes, imò ætate quoque me ipſo inferiores. Quamobrem non arbitrabar, me cujusquam boni reprehenſionem incurſurum, ſi adoleſcentiæ meæ, ne defideret, proſpicerem. Quid multis? jam ante triennium, & quod excurrit, Gentes ac Familias quà patricias, quà plebejas colligere cœpi. Omnibus enim temporibus iſtam hiſtoriæ partem non apud privatos modò, ſed multò etiam apud Principes & Magiſtratus civiles ſummo in honore habitam, paſſim obſervaveram. Apud Romanos primus M. Terentius Varro de Familiis Trojanis opus conſcripſit: In quo ſeptingentorum illuſtrium nomina & imagines inſeruit. Citatur ſæpe à Servio: Laudatur verò quàm maximè à Plinio, l. 35. c. 2. ibi: *Inventione muneris etiam diis invidioſus factus eſt, quando immor-*

immortalitatem non ſolùm dedit, verùm etiam in omnes terras miſit, ut præſentes eſſe ubiq; & claudi poſſent. Sed & T. Pomponius Atticus, ut eſt apud Cornelium Nepotem in ejus vita, quod difficillimum fuit, ſic familiarum originem ſubtexuit, ut ex eo clarorum virorum propagines potuerint cognoſci. Fecit hoc idem ſeperatim in aliis libris, ut M. Bruti rogatu Juniam familiam à ſtirpe ad ſuam ætatem enumeraverit, notans qui à quoq; ortus, quos honores, quibusq; temporibus cepiſſet. *Quibus quidem libris,* (inquit ibidem Nepos) *nihil poteſt dulcius eſſe iis, qui aliquam cupiditatem habent notitiæ clarorum virorum.* Juventus eſt poſtea Caj. Julius Hyginus, Auguſti Cæſaris libertus, qui Varronis & Attici veſtigiis inſiſteret. Videndus ipſe in Aſtronomicorum opere. Item M. Valerius Meſſalla, Orator & Hiſtoricus clariſſimæ familiæ & dignitatis; qui jam ſenex de Familiis volumina aliquot condidit, teſte eodem Plinio, loco citato. De Suetonio deniq;, ὡς ἔγραψε τὸ σίμμα Ῥωμαίων ἀνδρῶν ἐπισήμων, conſulendus Suidas. Sed hi omnes, quos dixi, fato ſuo functi ſunt, tantisq; viris. Fama quàm Æternitas æquior extitit. Illa nomen eorum ſervavit, hæc ſcripta ea de re non aſpexit, ut verba Incomparabilis Lipſii è Not. in Vell. l. 2. c. 71. de M. Varrone huc traham. Cæterùm noſtro & majorum ævo materiam iſtam ſuſceperunt viri doctrina & eruditione inſignes, è quibus magni Politiani diſcipulus, PETRUS CRINITUS, Commentarium de Romanis Familiis ſeſe ſcripſiſſe affirmat l. 2. de Honeſta Diſciplina c. 13. & l. 21. c. 2. Sed eum nunquam vidi, nec is fortaſſe lucem: At de eodem argumenti genere RAPHAELEM quoq; VOLATERRANUM nec non ONUPHRIUM PANVINIUM in medio eſſe ſcribit Nicol. Reusnerus Præf. in Opus Genealogicon Catholicum Eliæ Reusneri fratris germani. Ac Onuphrii quidem, ſæpius à Caſaubono Not. in Spartianum non ſine honoris præfatione nominati, Faſtos, & ea, quæ hic Reusnerus indicat, vehementer deſidero. His acceſſit REINERUS REINECCIUS, quem cum aliis Noribergæ ſe habere dicebat mihi V. CL. Dn. D. Nicolaus Rittershuſius, Fautor meus magnus. E Germanis porrò viam iſtam calcârunt Vir Generoſus RICHARDUS STREINNIUS, L.B. *Schvvarzenavius,* Lanſio in marg. Orat. pro Germania citatus, & ELIAS REUSNERUS. Ille pro conamine ſuo non exiguam laudem, & quidem, ſi judicare mihi licet, jure tulit, ſed is conſulares tantùm expreſſit, & ut apud Te, Richtere amiciſſime, loquar, multa ſine auctoritate, multa quoq; contra hiſtorias & temporis ſcripſit rationem. Quæ tamen non dico, ut tam illuſtri Viro juveniliter inſultem. Abſit, abſit tam craſſa, tamq; improba à me imprudentia! Manebit illum & propter hanc ipſam diligentiam & propter eximia in Eccleſiam merita

- - - virtutis GLORIA *merces,*

dum

dum ſidera ordinato & certo curſu incedent. Hic eſt ille STREINNIUS, qui D. Maximiliano II. & D. Rudolpho II. poſtea à conſiliis fuit. Alter verò. REUSNERUM dico, ne latũ quidem unguem à STREINNIO diſcedit, adeò, ut totum illum exſcripſiſſe videatur. De ſuo certè aut parùm aut nihil addit. Jam verò omnium hoc in argumento laudem ſuperârunt duo egregii Viri, quorum alter ANT. AUGUSTINUS, Epiſcopus Ilerdenſis, Pauli Manutii judicio. Comm. in l. 5. Cic. epiſt: 19. longè doctiſſimus; alter FULVIUS URSINUS, deprædicante eum Schegkio. Not. in Vell. Patercul. l. 2. c. 85. de antiquitate ſummè meritus, Romanas Familias in Urbis ſuæ ruderibus quaſi ſepultas, ſuperioribus temporibus iterum excitârunt, & quaſi ab inferis vindicârunt. Sed AUGUSTINUS quidem per paucas admodum easq; conſulares exhibuit: URSINUS eo libro, quo veterum Romanorum numiſmata declaravit, quamplurimas nobis recenſuit. Id opus antiquitatis ſtudioſis ſanè quàm utile, cùm Romæ tantùm, ut arbitror, cuſum ſit, inventu difficile eſt, nec unquam mihi viſum. Quamobrem è lucubrationibus iſtis ſaltem excerpta, A. 1592. Lugduni edita, adhibui. Sed, ut inde didiceram, auctori FULVIO non alius fuit animus, quàm origines breviter indicare, easq; tantùm perſonas, quarum in numis ſuis mentio, producere: Adeoq; nullam, ut alii, Familiarum ſeriem ſubtexit, ſed paucos admodum in una quaq; gente enumerat, ut hinc maximam partem poſteritati eruendam reliquerit. Interim dum librum ipſum tamq; præclara monumenta videre non licet, noſtra opera graviter impeditur. Deniq; & GLANDORPIUS quædam auſus, ſed in Julia, & Antonia gentibus, quod è Georgii Draudii Catalogo Univerſali conſtat, acquievit. Has ob cauſas ſi poſt modò laudatos Viros horas aliquot ſubciſivas Nobilitati Romanæ impendam, minimè actum agere me putabo. Fuere tamen, quæ, ne tam periculoſo vado cymbam meam committerem, nuper ferè perſuaſiſſent. Calumnia, inquam, Difficultas argumenti & ſubſidiorum Penuria. Et Calumniam quidem nôſti, quam frequentem habeam, quamq; juvenilia iſta inſectari ſoleat: Sed facilè me hîc conſolor, non poſſe ullam auctoritatem habere ſententiam, ubi, qui damnandus ſit, damnet. Qui enim iſti? homines ad hoc unum nati, ut linguam viperinam exerant, & more canũ quorundam pro conſuetudine ſua latrent, imò quamcunq; aream invenerint, ibi pedem tollant, ac oletum faciant. Hos igitur jam non ampliùs moror. Difficultatem verò quod attinet, facilè video, proletariam hîc exulare debere operam. Muretus id requirit lib. 3. Var. lect. c. 8. ibi: *Fieri poteſt, ut fallar: Nunquam enim harum rerum valdè diligens indagator fui: Non equidem, quò eas contemnam ac deſpiciam; ſed quòd diffidam, parem me eſſe perferendo labori, quem video capiendum eſſe iis, qui SUBTILITER*

talia perſcrutari volunt &c. Ea propter ego adoleſcens, & qui, ut cum non nemine loquar, ante hos XXIV. annos natum me neſcio, ſæpè mecum dubitavi, an non medio in curſu ſuccumbendum mihi ſit. Verum enim verò edoctus à Marone, *laborem improbum omnia vincere*, iterum me erexi, ignarus inſuper, quid pro me Diogenes Epiſt. ad Apollexidem dixerit: Οὐκ ἔδει δὲ τὴν εὔχρηστον εὐχρηστον διὰ τὴν ἡλικίαν περιελθεῖν. h. e. *Non decet rem quodammodo utilem propter ætatem rejicere.* Ut enim alia heic non attendam, utilitas certè varia & maxima eſt. Critici, & qui in auctoribus explicandis nominum rationem habere debent, hujusmodi ſcriptis docentur, ne ex Familiarum ignorantia temerè, quidpiam mutent, ſivè perſonas cum perſonis confundant. Alii, ut ſtemmatum iſtorum intuitu ad virtutis ſtudium excitentur. Sæpe audivi, inquit Salluſtius in bello Jugurthino. *Q. Maxumum P. Scipionem, præterea civitatis noſtræ præclaros Viros ſolitos ita dicere: Cum majorum imagines intuerentur, vehementer ſibi animum ad virtutem accendi: Scilicet non ceram illam neq; figuram tantam in ſe vim habere: Sed memoriâ rerum geſtarum eam flammam egregiis Viris in pectore, creſcere neq; priùs ſedari, quam virtus eorum famam atq; gloriam adæquaverit.* Hinc non immeritò Senecæ epiſt. 64. imagines iſtæ, ſeu, ut lib. 3. de Benef. c. 28. loquitur, *nomina Familiæ longo ordine ac multis ſtemmatum illigata flexuris, animi incitamenta vocantur.* Quid? quòd hinc fortunæ laſcivientis mores penitus cognoveris, quum modò florentium, modò afflictarum gentium ſeſe offerant exempla. Metellos intuere, quorum intra XII. annos aut conſules fuere, aut cenſores, aut triumphârunt ampliùs duodecim, ut ſcribit Vellejus, cujus numerum, contra Lipſium, hîc retinemus. At mox Cæſareum atrium ingredere; nulla non ibi imago aliquo ſuorum incommodo inſignis eſt: Nemo non ex iſtis in ornamentum ſæculorum refulgentibus Viris aut deſiderio ſuorum tortus eſt, aut à ſuis cum maximo animi cruciatu deſideratus: Ut ſcribit idem Seneca Conſol. ad Polyb. c. 33. Deniq; quum ad univerſæ Nobilitatis Romanæ occaſum deveneris, videbis eam tyrannicis temporibus poſſeſſoribus ſuis fuiſſe rem exitioſiſſimam. Illos enim ingentium Virorum nepotes, illos libertatis poſteros, ut è Plinii Panegyrico loquar, nihil aliud perdidit, quàm *malis Principibus ſemper formidoloſa Nobilitas.* Nec immeritò Tacitus lib. 6. Annal. tanquam rarum notat quòd L. Piſo Pontifex in tanta claritudine fato obierit. Jam quid à me præſtitum ſit, ad petitionem tuam Tibi habe. Conſcripſi ultra ducentas quinquaginta Familias, Conſulares, Prætorias, Quæſtorias, Tribunitias, veteriq; Pomponii Attici methodo, de qua ſuprà, quantum fieri potuit, inſtiti: Loca complura earum auxilio emendavi: Hiſtoriæ Romanæ Scriptores, quà Græcos, quà Latinos cum optimis interpretibus in auxilium advocavi, Faſtos deniq; Capitolinos emendatiſſimos

tiſſimos cum Caroli Sigonii Commentariis inſpexi. Qui Vir, ut ut partim hoc in opere, partim in Scholiis Livianis de antiquitate optimè meritus, momum tamen non effugit, Franciſc. Robertellum dico, qui bonum iſtum bonæ literaturæ vindicem modò indoctum hominem, modò imperitum, & nullo judicio præditum, modò inſcitum, modò neſcio quem appellare ſolet: Ipſe interim, licèt natu grandior, his in ſtudiis

Infelix puer atq; impar congreſſus Achilli.

Nemo tamen majori nobis adjumento fuit atq; ille, Gruteri judicio Not. in Vell. l. 1. c. 14 omnis antiquitatis condus promus STEPHANUS VINANDUS PIGHIUS: Cujus elaboratiſſimos Faſtorum libros mecum communicavit Vir Magnificus Dn. GEORGIUS KOENIGIUS, Theol. D. benevolentiâ inſigni mihi cognitus. Sed erat is liber ſaltem ad annum CCCCXXCIIX. ab urbe condita deductus. Auctorem enim morrte præventum eos Faſtos non abſolviſſe, adeoq; perpetuo imperfectam manſuram Venerem illam hiſtoricam, ſcribit & auguratur citato loco Gruterus. Poſtea tamen è Draudii Catalogo Univerſali didiceram, ANDREAM SCHOTTUM, doctiſſimum Virum, in rei publ. literariæ uſum reliquos duos tomos prælo Antverpienſi commiſiſſe. Hæc igitur poſtuma, ſi ad manus jam eſſent, lucubrationibus meis colophonem ferè adderem. Quamvis ne quid diſſimulem, multa alia quoq; mihi deſint, Æternum opus Inſcriptionum Gruterianarum. Sed & Numi, quos vel Goltzius edidit vel Welſerus, VIR, in quo ne invidia quidem, quod reprehendere poſſit, invenit, ut è G. Eremitæ Itinerario MS. (nondum enim editum eſt) teſtimonium de tanto Viro producam. Numi certè iſtiusmodi cauſas, cur cuſi fuerint, tacitis Signis ſæpe exprimunt, provinciarum, gentium, & Familiarum origines, ſtirpes, nobilitatemq; priſcam oſtendunt? atq; plurimum ad hiſtoriæ Romanæ intellectum & antiquæ doctrinæ ſcientiam conferunt, judice ſuprà laudato Pighio, 6. Annalium ſub f. Id ſæpe hactenus expertus ſum, ejusq; rei teſtimonia in Foslia ſive Foſtlia, Antiſtia, aliisq; Familiis, quarum origines è numis tantùm conſtant, adduco. Vides nunc, Amicorum optime, quàm inſignia monumenta me deficiant; quæ ſi in Bibliotheca noſtra Altorphina quærere velim, metuo, ne fruſtrà ſim. Noribergam implorem? quis admittet? quo fautore aut promotore res tentanda? ſed omittam fortè & tenebris me damnem? Nolo, mi Richtere, Patronis diutiùs carere, & comparandi jam ſunt, qui in conclamatis hisce temporum difficultatibus Muſis meis adſpirent. Tu, qui temporum momenta & opportunitates apud tuos probè gnarus es, poteris aliquando, ubi Noribergam profectus fueris, à Viro Ampliſſimæ Dignitatis DN. D. GEORGIO RICHTERO fratre tuo obſervandiſſimo, conſilium hac de re explorare.

Spero

Spero, magnum iſtum PATRONUM ingentibus ſuis, meritis jam ante biennium mihi exhibitis, conſilium & opem inſtituto meo utilem, quantum in ipſo erit, adjecturum. Sed hæc omnia datâ occaſione. Nam graviſſimis tanti VIRI negotiis obrepere velle, religio mihi ſit. Vale, fave & ignoſce. Dab. in Muſeo VII. Novembr. A. C. cIↄ Iↄc XXXVI.

Viro Magnifico,

DN. D. GEORGIO RICHTERO,

Chriſtophorus Arnold, S. P. D.

CUm vale facto *Noriberga* diſcederem, VIR AMPLISSIME, pollicebar hoc Tibi bona fide, *Batavia* quomodo ſe habeat, quæ item præclara rei literariæ monumenta nunc exſtent, haud parcè me perſcripturum. Ante omnia verò id accipe, quàm feliciter *Leydam* tetigerim. Ubi per dies aliquot (blandè ac benignè mercatoris hoſpitio exceptus) *Amſtelodami* me ſuſtinuiſſem, *Dn. Adolphus Viſcherus*, in Eccleſia noſtra, apud Amſtelodamenſes, ſummo propter eruditionem facundiamq; Belgicam honore & nomine, comitem ſe mihi dedit; meq; *Harlemum* deduxit: Inde is abiturus, Viri Illuſtris, *Dn. Theod. Graſvvinckelii* (nam fauſto omine eadem vehebamur tractoria) fidei me cõmiſit; ac totius Belgii Fœderati, ceu vocant, Fiſcalem hunc eſſe, quem Hugo Grotius in intimis ſuis ſemper habuerit, clàm in aurem inſuſurravit: Cujus ſingularem amicitiam ipſe tandem Graſwinckelius, & in menſa & in eſſedo, liberè prædicavit, id faſſus apud me inſuper, aureos illos *de jure Belli ac Pacis commentarios*, in bibliotheca ſua, ex ore dictantis *Grotii*, ſe excepiſſe; eosq; in ordinem demum redegiſſe. Quantum conjectura aſſequi poteram, animo in *Dan. Heinſium* erat ſingulari; non ita *Salmaſio* favens.

Verùm ut ex hoc diverticulo in viam rurſus cum Graſwinckelio meo revertar, ductu hujus & comitatu primùm Muſas *Lugdunenſes*, nocte jam provecta, inviſere cœpi: Amicè ac liberaliter in hoſpitio Germanorum me habuit, rurſum iterumq; benevolentiam erga me ſuam his teſtatus verbis: *Tractabo te, ut Batavum*! Altero autem die, inſcio me, nomina noſtra exſolvens, & Hagam Comitis omni feſtinatione properans, in bibliothecam ſuam hoſpitaliter me invitavit. Commendatitias, quas ab imagine animi & corporis tui, Filio, lætus acceperam, *Gronovio* tandem exhibui, ſingulari confecto itinere; nam ab *Amſtelodamo Hardervicum* mari, dein *Daventriam* terra petere, contendi. In *Hardervicena* Academia compellavi *Georgium Hornium* (quem urbs Noriberga ſuum

quoq;

quoq; nominat) Virum prorſus inſignem in re hiſtorica, cùm ſacra, tùm maximè profana: Placerent. ſcio, *Diſſertationes* illius *politica*, quas de variis regnis ac rebuspublicis, juribus, oppidis, inſulis, provinciisq; Fœderati Belgii, non ſine magno peregrinantium concentu inſtituit, habuitq;. *Rerum Britannicarum* (ceu noſti) *libros ſeptem* emiſit, *quibus res in Anglia, Scotia, Hibernia ab anno* cIↄ Iↄc *XLV. bello geſta exponuntur*; quarum continuationem ſeriemq; ad futura (ut verbo Claudiani utar) librabit temporum momenta: Nam illos ſupplemento explebit, & novos ſcribet. Diſcordiarum Eccleſiaſticarum (quas vulgò ſectas in Anglia vocant) hiſtoriam ἀξιοπίστως ſcripſit, hoc nominis ſui anagrammate uſus: *HONORII REGGII de Statu Eccleſia Britannica hodierno liber Commentarius: Unà cum appendice eorum, qua in Synodo Glasguenſi contra Epiſcopos decreta ſunt.* Neq; Is fluxa fide, ex ore aliorum, leviter hæc conſignavit; ſed in Angliam ipſe profectus, quæ oculis auribusq; longo intervallo perceperat, ita in unum contulit libellum, ut ſuos teneat lectores. Significavit mihi nuper Britannus quidam, GANGRÆNAM duabus partibus à *Thoma Edvvards*, Eccleſiæ Anglicanæ Miniſtro, Anglicè conſcriptam extare; qui liber ſit inſtar Catalogi errorum, hæreſeon, blaſphemiarum, ſectarumq;: Hunc in ipſa aliquando Britannia mihi comparabo, jucundis (ceu ferunt) epiſtolis hiſtoriolisq; refertiſſimum. Sed ad ſemitam.

Ex *Hardervicena* ocyùs abeunti optimus ille Hornius (qua eſt erga noſtros, aliosq; humanitate) Res Britannicas, dono datas, pro comite obtulit: Has ego, Belgarum more, vel legentium vel diſceptantium in itinere, aliquoties pervolutavi; donec urbs *Daventria* mihi occurrit. Huc die altero adventanti, tanquam totius Athenæi atq; ipſius urbis dexteram *Gronovius* porrigens, vultu Germano me excepit, apud quem literas ſedem ac domicilium collocaſſe, ſtatim intellexi. Horas multas, & in muſæo, & in viis publicis, ſuaviſſimo ſermone conſumſimus, de amicis in Germania, de eruditione, hoc eſt, philologia; de hiſtoria, de antiquitatibus juris, de optimo veteres interpretandi auctores modo; qua illum præ cæteris pollere peritia, ipſi Batavi pleno ore prædicant. Poſt hæc in *bibliotheca publ. Templum* me deducens, inter alia quædam cimelia *Eraſmi* (nam magni eſſe ubi Eraſmum, ſat ſcio) *Tomos*, ab ineptis glutinatoribus, hoc eſt, monachis per omnes paginas charta (vox Plauti) feneſtrata in locis iſtis obtectos, oſtendebat; in quibus acerrimi judicii Scriptor temporis illius Eccleſiam & mores Religioſorum, notaverat. Operæ ſanè pretium foret, ſi quis glutinatorum veſtigia relegens, chartis ſcalpello parùm elevatis, inſignes illas [illegible] excerperet. Hujusdem *Eraſmi opuſcula* aliquot ſeorſim prodierunt, quæ deſideranti communicare haud piget: *Vita Eraſmi* & *Modus*

orandi Deum: Precationes, cum oratione Dominica: De immenſa Dei miſericordia: De contemtu Mundi liber: Explicatio in ſymbolum Apoſtolorum, & Decalogum: De Virtute amplectenda Oratio: De præparatione ad mortem: De morte Declamatio: De puero Jeſu concio: Miles Chriſtianus: Lingua. Inſtitutio Principis Chriſtiani: Querela pacis: Encomium Moriæ, cum Ger. Liſtrii Notis, & Epiſtolæ aliquot in fine additæ: De concordia Eccleſiæ ſarcienda: Ciceronianus: Conſultatio de Bello Turcis inferendo. Dialogus de recta Latini Græciq; ſermonis pronuntiatione: Enarratio in Pſalmum primum, Beatus vir: In Pſalmum viceſimum ſecundum: Chriſtiani matrimonii Inſtitutio: Flores, unà cum ſeptem Centuriis: De conſcribendis Epiſtolis. Prodibunt occaſione deincipe: *In Pſalmum trigeſimum tertium: In Pſalmum trigeſimum quintum: In Pſalmum octuageſimum quintum.* Edidit illa Arminianus quidam, *Jo. Maire*, formis nitidiſſimis, hortatu, ceu ferunt, atq; inſtinctu *Guil. Henrici Vorſtii*, Eccleſiæ Remonſtrantium, in pago *VVaermond* Miniſtri certè doctiſſimi; cum quo mihi de ſtudio inprimis Rabbinico ſermo ſolet eſſe creberrimus; quiq; *ineditam Lipmanni particulam* ex Cod. MSto mecum communicavit benigniſſimè.

Præterea, dum hæc ſcribo, in memoriam venit Apologia, qua *Caſp. Barlæus* Eraſmum in *Bogermanno* 'ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΩ ſtrenuè defendit, adverſus ſocerum generumq;, hoc eſt, *Bogermannum*, Eccleſiaſtem Leowardienſem, & *Sladum*, Scholæ Amſtelodamenſis Rectorem; hic enim otii Scholaſtici omninò pertæſus, uti Theologus aliquando etiam videretur, multa Eraſmo crimina impegerat, ac ſi is *de auctoritate S. Scripturæ contemtiùs ſenſiſſet; in Spiritum S. fuiſſet injurius; Arianus faviſſet.* Quas indignas magni Eraſmi criminationes Barlæus *à pag. 46. usq; ad pag. 67.* recenſuit, ac ſummam accuſatoris impudentiam egregiè confutavit. Præ cæteris verò hæc ipſa, ut opinor, placebunt verba Barlæi: *Libet adſcribere luculentum* Martini Buceri *de Eraſmo teſtimonium. Is in libello ſuo de Reconciliatione Eccleſiarum in hæc verba infit:* At cùm Dominus Eccleſiæ ſuæ miſertus, tantæ ejus ac tàm calamitoſæ oppreſſioni ſubvenire aliquando vellet, Eraſmum Roterodamum primùm in medium produxit, qui magno acumine, viviſq; argumentis, & qua pollebat eloquentia & dexteritate, commonere cœpit, ſalutem noſtram non poſſe nec reparari, nec conſervari ceremoniis, ſed vera fiducia in J. Chriſtum &c. *Theodorus quoq; Beza inter primos inſtaurati Chriſtianiſmi autores Eraſmum locavit. Bellè verò ſe habet* Reformatorum *res, ſi is, qui primus negotium illud reformationis aggreſſus eſt,* Arianus *au-*
„ *diat, & autoritatis S. literarum incertus fuiſſe credatur. UNICUM HOC*
„ *malè habet Sladum, quod videat MAGNI FIERI A REMON-*
„ *STRANTIBUS ERASMUM; idq; propter ſanioris & moderatioris*

Theolo-

,, *Theologia genium, quò totus ejus vernat ſermo: Ideoq́, ut tanti viri auctorita-*
,, *tem proſligat, impietatis & hæreſios notam illi inurere ſtudet, quo ſcriptorum*
,, *ejus pretium vilescat apud credulos; & excellens hactenus de Eraſmo concepta*
,, *exiſtimatio in diſcrimen adducatur.* *Fuit vero hæc, inquit* Eraſmus *in Epi-
ſtola ad* Guilhelmum Waramum, *Archiepiſcopum Cantuarienſem*, vetus mona-
chorum ac pſeudotheologorum conjuratio, hoc agentium, ut libros meos ex-
cutiant è manibus hominum, ſed, mihi crede, non habebit ſucceſſum. *Epi-
ſtol. Lib. 19. Et hic quoq́, noſtrorum zelotarum candor eſt, hæc ſinceritas, hic irre-
tortus animus, ut viros extra omnem judicii aleam poſitos, non vereantur floccifa-
cere, tantum ob hoc, quod idem cum ipſis non ſentiant.* Et poſt nonnulla ſic
pergit: *Inquirat, inquam, anxius, ſcrutetur, rimetur, quid reprehenſioni op-
portunum ſit; aut quæ aliquando reprehenderunt otioſi iſti ventres, recocta reponat.
De nullo meliùs merebitur, quam de Romanenſium Pontifice. Etenim, quas
ille Eraſmi lucubrationes olim, ut hæreticas, damnavit, has nunc* pædagogi iſtius,
& quidem reformati ſuffragio adjutus, majore cum ratione damnaſſe credetur.
,, *Sciat tamen, NON DEFUTURUM ERASMO PATROCI-*
,, *NIUM, NON PATRONUM. Neq́ enim tam malè unquam cum*
,, *humano genere actum fuit, ut virtuti præſidium deeſſet; neq́ tam impunè tulit*
,, *unquam improbitas, ut deſerta viri boni cauſa negligeretur. Denique nemi-
nem fore puto tam marcidi animi, & proſtituta quietis amantem, qui hic ſilendum
nobis fuiſſe arbitrabitur. Cùm pluris æſtimanda ſit iſtius viri fama, quæ integra
ſuum eruditioni & Theologiæ conſtat decus; quam ejus, qui non ante, quàm bono-
rum obtrectator eſſe cœpit, notus fuit! Apud æquos ſaltem, quotquot ſunt, hæc no-
ſtra pro Eraſmo ſuſcepta diſſertatio, profeſſione pietatis aut laudata erit, aut excu-
ſata.* Hæc ipſa *Bailæi* me commonent de Eraſmi laude, qua eum *Caſaubonus* in
Exercitationibus ſuis Baronianis olim proſecutus, aliquando *ſummum virum* in-
terdum & *virum magnum* appellavit; quòd librum oppidò inſulſum, *de Nativi-
tate ſancta Mariæ*, multò ante Baronium, *Hieronymi* eſſe negaverat; deq́; ſup-
poſititio partu iſto veram ſententiam protulerat. Huic autem elogio cùm *He-
ribertus Rosvveydus*, Jeſuita, in *Scorpiaco* ſuo (Retaliationis inſtar contra *Caſau-
boni* Legem Talionis) pro Baronii Annalibus ſcripto obſtreperet, *Richardus
Montacutius* iſtum meritò his objurgavit verbis: *Hic verò Eraſmi (ex occaſione
nominati, viri tamen ſine controverſia eruditiſſimi) laudes meritas, & commenda-
tionem quamcunq́, vel minutiſſimam, patienter non ferunt pleriq́, τῶν ἐξ ἐναντίας;
Præcipuè Societatis Patres. Libenter hominem arrodunt, occaſionem nacti: Vix
nacti interdum vel leviſſimam occaſionem, ſtudioſè nihilominus calumniantur.* E-
ribertus, *vir certe doctus, & alioqui non malus, opinor, aſtu quodam abreptus gen-*

 tilitio,

tilitio, non ſemel hac prurigine, ſive ſcabies eſt, ſe tentatum oſtendit. Nam cùm Caſaubonus *obiter, ut fit, illum* virum magnum *appellaſſet, eruditione, induſtria, ingenio, præſtantem:* Quod Eraſmum magnum aſſeras, *ait Taliator*, næ ille major fuiſſet, ſi minor eſſe voluiſſet. *At quid attinebat hic Exercitatori obſtrepere, de Eraſmi illius, magni an parvi, nihil intererat, præconio?* Ac poſt nonnulla idem Montacutius: *Capaciſſimum fuerat magni illius Eraſmi, rumpantur ut ilia Codro, ingenium. Et ut* Scaliger *in Epilogo poſt libros de Poëtica abſolutos ad Sylvium filium:* Fretus ingenii ſui magnitudine, multa tractare aggreſſus eſt. *Certè quidem multa aggreſſus eſt tractare, cùm in ſacris tùm in profanis, ſucceſſu tanto, tam propitio Numine; ut niſi vir ille viam ſecuturis muniviſſet, hærerent etiamnum in luto laſſi &c.* Hæc ille in *Analect. Eccleſ. Exerc. V. fol. 176. 177.* Liceat nunc, quæſo, VIR AMPLISSIME, ſeriis, non tamen usq; ad cothurnum, jocum etiam, non infra ſoccum, intexere: Nuper quidam *Amſtelodami* ædium ſuarum inſigne *Calvinum* eſſe voluit; mox eo abſtracto *Eraſmi* imaginem ſubſtituit: Quod cùm ſecus interpretarentur, queis nempe religio cordi eſt, *Eraſmo* (cui favent Remonſtrantes) migrare juſſo, *Calvinus* iterum remigravit.

Sed quorſum excurro? culpa omnis in glutinatoribus iſtis hæret, qui feneſtratum poſt ſe Eraſmum reliquêre, ab ipſo (ceu dixi) *Gronovio*, in Academiæ Daventrienſis ſacello, tum temporis oſtenſum. In illius igitur familiaritatem ubi penitiùs me dediſſem, poſtridiè in Bataviam reverſus ſum. Cumq; recederem à *Daventria*, ad rotundum urbis illius *turrim Noribergenſem* (ceu vocant indigenæ) Noribergenſibus amicis fauſta & felicia quævis precabatur; quorum Tu certè omnium primus ac nobiliſſimus es. *Hardervicum* exinde repetens, in Philoſophum illum, apud nos celebratiſſimum, *Gisb. ab Iſendoorn* feliciter ac *molliter* ſatis incidi; quo nemo erat comior, nemo jucundior: Nam ſuavi pariter ac vera alluſione, *per glaciem & ſpinas*, ſua liberaliter officia bonis omnibus pollicetur. Et quod maximè in Academia illa ſum admiratus, Is *collegarum ſuorum laudator* fuit *dexterrimus.* Laudabilis hîc Profeſſorum concordia; quæ in urbem (ut dicam cum Nonio) paucies venire ſolet. Ad Muſas Batavas me reverſurum ventus adverſus in lacu *Flevo* (qui vulgo nunc dicitur, *de Zuyder-zee*) maximo flatu, quaſi diſſuaſor abitus mei, Hardervicum fermè repulit: Verùm, præcipiti jam die, ac veſperaſcente cœlo, ventum magis idoneum nactus, paſſis (quod ajunt) velis *Amſtelodamum* pervectus ſum.

De rebus novis quid ſcribam? Amſtelodamenſes mihi narrarunt, quendam pro ædium ſuarum ſigno ſuſpendiſſe NOVAM REMPUB. ANGLIÆ; quam ancilla petulans in vicinia, domini ſui (nî fallor) inſtinctu, primæ noctis ſilentio, pice nautica collutulavit, delevit, deturpavitq;: Hac re ſtatim ad magi-

ſtratum

ſtratum delata, atq; cognita, non ancillæ ſolùm petulantiæ multa, ſed & temeritatis domino iſtarum ædium, iſtac hedera ſuperbientium, meritò conſtituta fuit.

Academia ſuum hîc ſtatum tenet: Profeſſores ſunt ſatis induſtrii, neque infideles, aut exteros faſtidientes: Lectionum catalogus (quem pater meus exhibebit) non pictus in porticu Ποικίλῃ paries eſt; ſed omni cura provident, ut illius ſeriem, ſine mora, ſequantur. Noviſſimè Gallus quidam, *Barth. Lectius. Jacobi Nep.* (in gratiam, ceu ferunt, Salmaſii) præſide *Bernh Scotano*, *diſſertationem* defendit, *qua probatur, in mutuo non dari alienationem*. Singularis & erudita diſputatio, ſine præſide quidem, duce tamen & auctore *Boxhornio* ſuperiore anno habita fuit à Nobiliſſimo Juvene, *Franciſco ab Aerſſen de Sommelsdyck, Plata & Bommeliæ Domino* (cùm in Lugdunenſi Batavorum Academia, emenſo ſtudiorum curriculo, ad Exteros eſſet profecturus) de LEGATO, hoc eſt, de ampliſſimo Legati munere & jure. Prodiit anno eodem inauguralis, *de Lege Rhodia de jactu, Jo. Stipelii*: Item, *Antonii Matthæi J C.* Oratio, *pro Lege Conſtantini M. de Adulteriis*. Rariores, vel etiam recentiores, deſideras libros? indicabo aliquot, à me comparatos: *Sam. Bocharti Phaleg & Canaan*: D. Cocceji (ut ajunt) *conjecturam de Gog & Magog ad Ezechielis XXXVIII. & XXXIX. Hug. Grotii Diſſertationem de Cœna adminiſtratione, ubi Paſtores non ſunt. Item, an ſemper communicandum per ſymbola?* Ejusdem *Explicationem Decalogi, ut Græcè exſtat; & quomodo ad Decalogi locos Evangelica præcepta referantur?* Ut & *Conſultationem de reformandis Horis Canonicis, ac ritè conſtituendis Eccleſiaſticorum muneribus*. Sed hæc omnia Grotii, ſine auctoris nomine. Scripta ab hoc ipſo *Grotio*, adverſus Fauſtum Socinum, *Defenſio fidei catholicæ de Satisfactione Chriſti*. Oxoniæ jam dudum edita fuit, unà cum *Gerh. Joh. Voſſii, ad judicium Herm. Ravenſpergeri de hoc libro, reſponſione*. Latere ſcias, velim, in oc- "
culto adhuc ſummi illius viri ſcripta quædam poſtuma, velut *de pace Germa-* "
niæ; de ſummis poteſtatibus in Hollandia, & jure Magiſtratuum in urbibus; de "
lite Naſſaviorum, Geldriam & Juliacum ſpectante; de provinciis Belgii fœdera- "
tis, cum Imperio Rom. Germ. conjungendis: Multa inſuper theologica ſupereſſe, "
vir quidam eruditus valdè affirmavit; nimirumam *de ſummo Sacerdotio; de* "
poteſtate circa ſacra; de modeſtia & tolerantia, in controverſis Theologorum ſen- "
tentiis adhibenda; de regimine Eccleſiæ Chriſtianæ; de prædeſtinatione & gratia, "
variisq; hac de re opinionibus conciliandis; de dogmate uno & item altero quæ a- "
liquid detrimenti reipub. injungant. Et alia fortaſſe cimelia, quibus recen- "
ſendis vir ille (cujus interim nomini parco) operam aliquando dabit, niſi ab aliis hoc ei amicitiæ munus ſurripiatur. Nunc verò ad excuſos revertar, quos impenſo paravi pretio: *Jo. Dartis libros tres de Ordinibus & Dignitatibus Eccle-*

ſiaſticis, in quibus breviter (&, ceu mihi quidem videtur, leviter) *reſpondetur ad Apparatum Salmaſii de Primatu Papæ*: Hujusdem Salmaſii (quamvis mutato nomine) *VValonis Meſſalini de Epiſcopis & Presbyteris, contra Petavium, Diſſertationem primam*. Porrò, *Simplicii Verini ad Juſtum Pacium Epiſtolam, ſive Judicium de libro poſthumo Hug. Grotii*: Ejusdem Simplicii *de Transſubſtantiatione ad eundem contra Hug. Grotium*. De lite trapezitica hæc apud nos ſchediaſmata ſparſim circumvolant, de quorum ſerie certiorem Te ut redderem, petiiſti: *Excerpta ex Claudii Salmaſii diſſertationibus de Trapezitis, & in ea Theologi cujuſdam breves notæ*: *Cl. Salmaſii brevis confutatio notarum*: *Jo. Cloppenburgii Epiſtola, qua ad calumnias Salmaſianas ex parte reſpondetur*: *Cl. Salmaſii Reſponſio ad calumniatoriam epiſtolam Jo. Cloppenburgii*. Illius quoque eſſe perhibent *ψευδογέλοιον de Coma dialogum*, in quo *Cæſarius* & *Curtius* interlocutores. Sed nomen ſuum præfigere haud dubitavit *Speciminis Confutationis Animadverſionum Deſ. Heraldi, ſive, Tractatus de Subſcribendis & ſignandis teſtamentis*: Item, *de antiquorum & hodiernorum Sigillorum differentia*: Ut & *Hippocrateo Aphoriſmo LXIX. Sect. IV. de Calculo*, ad *Beverovicium*, inſignem prorſus & Medicum & Philologum; cujus ſunt *Epiſtolicæ Quæſtiones, cum Doctorum reſponſis*: *Idea Medicinæ veterum*: *Epiſtolica Quæſtio de vitæ termino, fatali an mobili*, in *tres partes*, altera editione, diviſa. Plerique verò nunc æſtuant deſiderio legendi *Defenſionem Regiam* Salmaſii, *pro Carolo I. Magnæ Britanniæ Rege*. Superiorum auctoritate ne imprimeretur, non ſemel prohibitam. In plurimorum manibus nunc etiam hærent *Obſervationes politicæ, ſuper nuperis Galliæ motibus*: *Elenchus motuum nuperorum in Anglia, ſimul ac Juris Regis & Parlamentaris brevis Enarratio*: Nec non, *Sam. Bocharti Epiſtola, qua reſpondetur ad tres quæſtiones*. I. *De Presbyteriatu & Epiſcopatu*. II. *De Provocatione à Judiciis Eccleſiaſticis*. III. *De Jure ac Poteſtate Regum*. In quibus de ſtatu Anglicano quàm plurima. Recentiorum acceſſionem faciunt, *Sulpitius*, cum notis *Druſii*, ac *Hornii*, ſanè aureis; *Curtius*, cum notis Variorum, opera *Nic. Blancardi*: *Jo. Fred. Gronovii* varia, quæ ſeparatiùs in Catalogo adjunxi: *Palephatus de Incredibilibus*, cum verſione ac notis *Cor. Tollii*, quem, Voſſii quondam amanuenſem, pleraq; domino ſuo debere, ajunt. *Juſti Lipſii ad Theod. Leeuvvium, Supremæ Batavorum Curiæ Adſeſſorem, Epiſtolæ nunc primùm editæ*, curante Boxhornio: *Marci Antonii Dominici, S. Conſiſt. Conſiliaris, & ordinarii Regis Hiſtorici, de Treugis & Pace, ejusq; origine & uſu in bellis privatis Diſſertatio*, Pariſiis, anno ſuperiore, excuſa. In raritatibus ponendas quoque cenſeo Inſcriptiones illas tredecim, ad ripam oppidi *Domburch* (quod in *VValachria* Zeelandiæ inſula, ſitum eſt) d. 5. Jan. A. C. 1647. repertas; quas æri inciſas (quoniam in his crebra DEI NEPTUNI,

& DEÆ

& DEÆ NEHALENNIÆ mentio) ſingulari libello Belgico, ex parte interpretatus fuit Boxhornius, cœruleo hoc uſus titulo: *Bedìedinge van de tot noch toe onbekende Afgodinne,* NEHALENNIA, *over de duſent ende ettelicke hondert Jaren onder het Sandt begraven.* Id eſt: *Significatio incognita hactenus Deæ* NEHALENNIÆ, *millenis & centenis aliquot abhinc annis contecta arenis, atque ſepulta.* Scripſit & Reſponſum ad quæſtiones nonnullas de eadem Dea ſibi propoſitas: *Antwoord gegeven op de Vraghen hem voorgeſtelt over de Bedìedinge van de Afgodinne,* NEHALENNIA. Hunc ego libellum ex Belgico verti Latinè ſui auctoris; neque me ſuſcepti laboris pænitet, utpote qui mihi quaſi magiſter fuit in idiomate hoc maturiùs perdiſcendo. Idem Boxhornius *Chronicon Hollandiæ, Zelandiæ, ac VVeſtfriſiæ, à Jo. Vellenario ducentis (& quod excedit) annis abhinc ſcriptum,* lingua quoq; patria emiſit, & annotationibus illuſtravit. Verùm, ne faſces librorum venalium exponere videar, finem hic ego faciam.

Dan. Heinſius, & Bernh. Schotanus, & Georgius illic Andreas Richterus plurimum Tibi ſalutem verbis meis nunciant: Hic Palatinus (quem noſti) vocum ſingularium ex N. T. collectarum collegium aliquod Amſtelodami nunc meditatur. De cætero magnas, Ampliſſimo Filio Tuo pro commendatitiis ad Gronovium (cui me ſolus inſinuavit) gratias ago, quas perhibere non queo: Is ipſe hactenus in Athenis Batavis me viſitavit, & ſæpicule Muſas meas ſe reviſurum, promiſit. Veniam his da, oro, ceu ſiniſtram implentibus; quas dextra ſtipulata, cùm diſcederem, certò pollicitus ſum. Bene vale, VIR EXCELLENTISSIME, cum Tuis omnibus: Saluta veterem & amicum & hoſpitem meum, Excell. Dn. Jo. Fabricium, generum Tuum clariſſimum.

Lugd. Bat. a. d. 2. Aug.
A. S. cIↃ IↃcL

GEORGIUS RICHTER

M. Chriſtophoro Arnoldo,

S. P. D.

TRimeſtre eſt, quod excurrit, cum à Parente Tuo, Viro Reverendo optimoq; literæ Tuæ longè mihi acceptiſſimæ redditæ ſunt: Ad quas volebam reſpondere citius, ſed brevi poſt vagæ arthritidis, ſive panagræ, doloribus vel continuis, vel recidivis impeditus, ita ut hactenus vix ſemel iterumq; domo egreſſus ſim, ære iſto Tuo liberare me nondum licuit. Certè beaſti me literis Tuis dulciſſimis, quibus omnia, quæ de *Hollandiæ*, & cumprimis *Academiæ Lugdunenſis* ſtatu ſcire avebam, tàm accuratè ſcripſiſti: Eaq; inter, quo maximè gaviſus

viſus ſum, quod *Heinſius* & *Scotanus*, Heroës Excellentiſſimi, hodieq; valent & vivunt; quos ambos ante annum vita defunctos fama mentiebatur. Ab[illegible]oq; ego & filius amari porrò cupimus, & per occaſionem utriq; ſalutem & officia per Te nunciari rogamus. *Gronovio*, virtute & eruditione ante cæteros quod placemus, magnam felicitatis partem æſtimamus; quem de meo filióq; amore & honore erga ſe, quàm diu vivemus, certum eſſe, quæſo, jubeas. Scire velim, quid ingenium ipſius præclarum, & non niſi ad maxima natum, inter iſtos fœtus, quos meritò laudaſti eximios, de *Papinio Statio*, literato orbi promittat, quem
„ *manuſcriptum* ante aliquot annos ipſi miſimus. Quod etiam *Eraſmi*, viri
„ absq; exemplo ſummi, opera tàm feliciter de novo in lucem prodeunt, eſt
„ profectò, quod omnibus ſolidæ pietatis atq; eruditionis ſtudioſis gratule-
„ mur; eò magis, quò acriùs hoſtes veritatis & prudentiæ, in Germania præ-
„ ſertim, divinas viri dotes, omni invidia majores, bonis invident; & nec tan-
„ tus theſaurus pluribus communis fiat, omnem lapidem movent, nulliq; pecu-
„ niæ, in coemendis & ſupprimendis ejus operibus, parcunt. Sed benè eſt,
„ quod vel paucos Numinis benignitas in bonum publicum excitat & fovet:
„ quò plures in ſtudio pietatis non fictæ & doctrinæ ſanioris habeant, quod fe-
„ liciter imitentur. Ulli bono ſiniſtram de ERASMO opinionem animo ſe-
„ dere, fieri non poteſt, qui ſcripta illius non mutilatim, ſed integrè, & cum
„ primis *Tomum IX qui totus apologeticus eſt*, legere non detrectaverit. *[illegible] Bogermannum ἐλεγχόμενον* ſumtu meo vel mittas, vel ipſe ad nos rediens afferas, rogo. Ut gratum quoque fuit, quod de Græco *Georgio Andrea Richtero*, filii mei amico, ſcripſiſti; ita etiam gratiſſimum erit, ſi plura præſertim de collegio ipſius N. T. addideris. Nolim enim poſthac ſcribere ad me deſinas, ſi mihi vel occupationibus publicis, vel invaletudine diſtrictus, non ſemper, vel non ſtatim reſpondere queam. *Hugonis Grotii*, viri incomparabilis *tomos duos Annotationum in N. T.* ſine dubio, vidiſti, quos magna cum admiratione legi. Et quia in præfatione ſecundi etiam *tertius* promittitur, & quæ ibi *in Apocalypſin* notavit, num tertius ille editus, vel quid ſpei de illo ſit, quàm diligentiſſime inquiras, meq; certiorem reddas, velim. Vides, qua libertate Tecum agam, virtute Tua atq; eruditione non vulgari fretus. Sed eadem quoque Tibi erga me uti licebit, neque fidem fallam. Plura forſan aliàs, quia tempus nunc non ſinit. Vale igitur, & à filio meo quàm plurimùm ſalve.

Dab. Noribergæ, ad d. VII. Februarii,
A. C. cIↃ IↃc LI.

Viro Summo,

DN. D. GEORGIO RICHTERO
Chriſtophorus Arnold
S. P. D.

IN cœlo ſum, MAGNIFICE DOMINE, quod literarum (quæ magni cujusdam hominis & perſapientis primo ſtatim intuitu videbantur) Tuarum beatitudo in me tantillum benevolentiam ſuam navare voluit. Mirificam ſanè voluptatem ex illis cepi, & pergratum hoc fuit, quòd ea, quæ ſcire avebas, dante & dictante (ſi credere fas ſit) Fortuna, perſcripſi. Ceterum officii mei haud immemor, ſatis inſtructus, & ad reſponſionem intentus eram; ſed amicas quasdam à *Schotano*, quas ſponte ſua ad Te dare promiſerat, diu quidem expectavi, nec dum impetravi ab eo, qui ſubſarcinato negotiorum pondere ſemper oneratus ac prægravatus erat. At enim amori Tuo, Mecœnas Optime, lubens ac meritò, vel ſine illis, jam nunc reſpondeo; ne inhumanus, & (quod ſuper omnia eſt) impius fortaſsè videar. Reſalutatione Te impertit magnus ille HEINSIUS, rogans inſuper, ut priſco favori Tuo ſe commendem. Venerandus Sacerdos ille Juris, D. SCHOTANUS, ſalute accepta redditaq́, gaviſus, & (quod, Tulliano judicio, haud decet) tantùm non lætatus fuit, amicos in Germania ſupereſſe adhuc, qui benè ipſi cupiant. Ecquid de GRONOVIO Veſtro referam? Is ipſe (quem vel nominaſſe ſufficiat) hac ſeptimana, cum amiciſſimis literis, *Monobiblon Obſervatorum è Patribus, & Scriptoribus Eccleſiaſticis*, Daventriæ recèns editum, ad me miſit; RICHTERORUM mentione non intermiſſa, quibus Obſervatorum exemplum ſe offerre, ſignificavit. De amicitia Veſtra (peropportunè enim literæ undequaque venerant, quod à me in omen magni amoris acceptum eſt) in reſponſoriis meis certiſſimum eſſe juſſi. De Gronovianis (quæ quidem in nuperrimis enotavi, ſed neſcio qua incuria deperierunt) ſic iterum habe: In *Papinii Statii libros V. Sylvarum Diatriben* jam dudum edidit, & *Cruceo*, Pariſienſi Philologo, crucem in ea (ac fortè per decuſſationem, ceu loqui amat Vitruvius) ſæpiſſimè fixit: Neque is eandem divellere in *Sylvarum Frondatione*, ſive *Antidiatribe* ſua ſuperſedit. Tandem Gronovius *Elenchum Antidiatribes*, cum Cl. Salmaſii epiſtola, *Frondatori* feliciter oppoſuit. Nuper etiam Amſtelodami, erudita ejuſdem cura *Agellius* longè emendatior, quam antè, prodiit. Jam verò ſecundæ curæ in *Livio* tantopere ſub manibus excreſcunt, ut quis earum finis futurus ſit (ceu ipſe fatetur) nondum prævideat. De ſtatu Academiæ hujus celeberrimæ hæc porrò accipe: Rector magnificus

ab Illuſtr. Fœderati hujus Belgii Ordinibus conſtitutus fuit *Jac. Golius*, Matheſ. & Arab. Ling. P. P. præceptor meus (cui me non pauca debere, libenter prædico) fideliſſimus, chariſſimusq;. *Valckenborgio*, celebri Anatomico, *Hornius*, Belga ſucceſſit; qui brevi temporis ſpatio tria inſignia ſpecimina, ſecando homicidam, Leydæ ſecuri percuſſum, & infantem ſpurium, ob matris fugam, ſubſtillo (ut voce Varronis utar) ſanguinis, ex umbilico negligenter defluentis, exſtinctum; & gravidam matrem (ſordidi cujusdam Wallonis conjugem, eo venditam pretio, quo viva iterum ac vivida benè emitur) unà cum partu ἑπταμήνῳ (qui JCtis legitimus, & ex *Ambroſii* ſententia *Epiſt. XXXIX.* occulta ſeptenarii virtute præditus eſſe perhibetur) præclarè, inquam, ac luculenter edidit. *Simon Vinnius*, Arnoldi F. Prof. Juris extraordinarius, titulos duos D. de R. J. & V. S. explicare cœpit: Orationem verò inauguralem habuit *de Romanorum Sapientia, qua uſi tùm in jure conſtituendo, tùm in eo reddendo interpretandoq;*. Cæterum ne nova *Renati des Cartes* philoſophemata ſic interirent, acutiſſimus Ejusdem Diſcipulus, *Jo. de Raey*, Doctor medicus, publicè hîc docere juſſus eſt, inaugurali etiam oratione habita, *de Gradibus & Vitiis notitiæ vulgaris circa contemplationem Naturæ, & officio Philoſophi circa eandem.* Subtiliſſimus rei medicæ indagator, *Lindanus*, è Franeckeranâ huc evocatus, quotidiè expectatur. *Biſterfeldium*, qui Theologorum quadrigam hîc implere debebat, Transſylvaniæ Princeps abire haud patietur. *Boxhornius* tertia pomeridiana *Vellejum* (ſepoſitis *Taciti Hiſtoriis*) diſcurſibus politicis illuſtrat. *Rivetus*, rivi inſtar, ex oculis viventium, Bredæ, effluxit, ipſo Epiphaniæ feſto; cùm paullò ante cygnos in hoc imitatus, divinam prorſus *de Senectute Bona*, ad Guilelmum fratrem, apud Santones Paſtorem, epiſtolam ſcripſiſſet.

Nunc publica quoque attingam: Fœderatum hoc Belgium Principi ſuo ſatis amplum funus ac ſplendidum maturè faciendum curavit a. d. VIII. m. Mart. ut ſumtus aulici contractiores fierent. Exſequias funeris proſequi unus & item alter recuſarunt, ob inverſum iſtud Comici: *Ibo præ, ſequere!* Legatus Hiſpanicus (cum ea de re verbis diſceptaſſet) Bruxellas tandem ſe contulit, aliquid regii muneris ibi expediturus: Gallicus altero die ſuperveniens, ſolus Legatorum funus ire dubitavit. Præter Fœderatus itaque Status neminem videre licuit, niſi Regis Angliæ filium, Luſitaniæ Principem, & (ſi benè memini) Electoris Brandenburgici Legatum, inſignem certè virum. Defunctum pro roſtris Academicis laudavit *Boxhornius*, oratione ſatis politica; rebusq; Hollandicis, Hiſpanicis, Indicis, aliis refertiſſima, quas typi (credo) referre haud ſuſtinebunt. At ſingulari arte dicendi uſus, morbum reticuit. Equi Principis, hinc inde in portis urbium, venales leguntur. Illud præ cæteris memoria dignum eſt, cum juſta

eſſent

eſſent ſolvendi funeri, vi ſubita aquarum, aggeres Amſtelodamenſium (quibus ſingulari artificio occluſis, undiſq; turgeſcentibus hoſtes ſolent eludere) tribus in locis diſruptos divulſoſq; fuiſſe. Tanta exinde torrentis copia fuit, in ipſa urbe, ut in porticus mercatorum aſcenderet; utq; extra urbem amœniſſima Tempe, *'t Timmer meer*, molis aquariis ante decennium evacuefacta, funditùs convelleret; ac profunda ſubmerſione ædificia pulcherrima penitùs diſperderet. Ex abundanti nunc adjicio, literas Principis, in quibus cauſſas obſidionis Amſtelodamenſis Ordinibus Potentiſſimis olim expoſuerat, nec ſolutas, nec recitatas fuiſſe; ſed è veſtigio auctori earundem remiſſas, ne ſcilicet reſponſoriis conamen iſtud probare, vel improbare tenerentur. Superiore ſeptimana Legatus ordinarius ſimul ac extraordinarius (cum Luſitanus eo ipſo momento diſcederet) ex nova rep. Angliæ Hagam Comitis commearunt: Ille *Anglicano* ſermone uſus in auguſto conſeſſu, reſponſum *Belgicum* tulit. Belgæ enim integram vernaculæ ſuæ majeſtatem, more veterum Romanorum, ſervare amant. Longè aliter Legatus Luſitaniæ, qui ibidem dixit Latinè, & quidem (ceu ferunt) terſiſſimè: Sed neſcio quî factum ſit, ut illicò exceſſe juberetur ab illis, penes quos facultas erat bellum indicendi graviſſimum. Vetus hic mos eſt Germanorum (nec non Belgarum hodiè) de quibus ita Tacitus: *Erumpentibus paulatim indiciis, quæ Germani, læta bello gens, non diu occultaverant. Lib. IV. Hiſt.* Sic pleriq Belgarum exteras libenter petunt nationes, *ſi civitas* (ait idem in de Mor. Germ.) *in qua orti ſunt, longa pace & otio torpeat: Quia ingrata genti* (Batavæ) *quies, & faciliùs inter ancipitia clareſcunt; magnumq; comitatum non niſi vi belloq; tuentur.* Exteras, inquam, nationes dum invadunt, ſæpiùs prodeſſe patriæ ſuæ, quàm obeſſe ſolent. Tantum profectò abeſt, ut, etiamſi adhuc Fabius aliquis in ſinu bellum pacemq; portaret, pacem eligerent; ut potiùs ſucclamarent cum Pœnis: *Bellum*; dummodò non civile fuerit, quod maximè reformidant. Angliæ Legatus extraordinarius mox ad ſuos revertetur, ut nunciet Parlamento, quàm acceptus hîc ſit Ordinarius, qui ultra centum itineris ſui comites ſecum adduxit: Metus enim non falſus ſubeſt, ne Dux Eboracenſis, Regis occiſi filius (qui, ſuaſu amicorum, Bredam cum ſuis abiit, graviore animi impetu, dolori & iracundiæ parens) ne patricidium ulciſci ſtudeat: Cumprimis ob extraordinarii iſtius præſentiam, qui & regiæ cædis judex extitit. Hinc omnes famuli ejus, & curſores, gladios benè longos, non lateri accinctos, ſed erectos in dextra gerunt; brevioribus ſclopetis haud deſtituti.

De rebus, eruditionem ſpectantibus, hæc accipe: *Jo. Miltonus*, Anglus, *Defenſionem* (ceu vocant) *pro populo Anglicano*, contra *Salmaſii Defenſionem Regiam*, ſuo nomine divulgavit: Elzevirii *Tractatum Pacis inter Hiſpaniam &*

unitum Belgium Monaſterii, ut & Germanica Osnabrugis inita emiſerunt: *Nico. Peireſcii Vita, per Petrum Gaſſendum deſcripta*, juxta exemplum Pariſienſe recuditur. *H. Grotii Tomus tertius Annot. in N. T.* unà cum libris *de Ver. Rel. Chriſt.* Pariſiis editus proſtat: Ut & Hujusdem poſtumus. *De imperio magiſtratus politici circa ſacra*, cum ſcholiis *Dav. Blondelli*, ac *judiciis variorum Theologorum. Jac. à Comite*, Batavus, ſuccinctum *Juris municipalis commentarium ad L. non dubito, D. de Capt. & Poſtlim. Reverſ.* concinnavit, in quo mores & inſtituta Fœderati Belgii (ſi quidem titulo fides) vicinarumq; regionum paſſim illuſtrantur. Prælo nunc ſubjecit *Dav. Blondellus* (cujus familiaritas & amor in literis valdè me delectat) volumen primum *Everſionis Vindiciarum Hiſpanicarum*; quas *adverſus Regis mei* (ait) *gentem & dignitatem per orbem Chriſtianum diſſeminavit* (ſit venia verbo, Vir Prudentiſſime!) *ardelionum nequiſſimus; quem pro ſuo merito excepturus ſum.* Pro gradu Doctoratus diſputabit *Adolphus Thomaſius, Indo-Batavus*, quem mireris, *de teſtamentis privilegiatis.* Modeſtiæ ſingularis, ſed (ob aëris noſtri craſſitiem) tenuiſſimæ valetudinis Indus is eſt; quare in patriam ſuam, hoc eſt, Bataviam Indorum, ocyùs redire feſtinat. De *Barlæi Bogermanno* (qui quidem rarior eſt) videbo; ſi occaſio erit, ac tempus. De Græcis Richteri ſtudiis, propter abitum ejus, plura ſcribere non habeo; meis interea Muſis canens, inq; Gallica ſimul, ac Anglicana lingua operæ plurimum conſumens. Inter hæc Deum pro incolumitate Tua, Mecœnas Maxime, non rogo ſolùm, verùm etiam obſecro, ut planè valeas.

Lugd. Bat. n. d. IV. m. April.
A. S. cIɔ Iɔc LI.

Viro Magnifico,

DN. D. GEORGIO RICHTERO

Chriſtophorus Arnold

S. P. D.

PRidem eſt, VIR EXCELLENTISSIME, quod Te literis non compello; partim quia majoribus ſemper adſtrictus, nova Tibi ipſe negotia importas, liberaliter dextreq; in Rep. obeundo officia: Partim quia longulum iter emenſus, viſendi fermè cauſſa usq; adhuc in commeatibus fui. *Brabantiam* menſe Junio peragrans, *Altdorffina* natalem in *Lovanienſi* Academia celebravi; cùm die feſto *Petri & Pauli* ligneum, velut in ſella curuli, Petrum ſuſpirioſi aliquot vitiorum miniſtri circumgeſtarent. *Bruxellis* ego deveni, aut potiùs commodè incidi in *Laurentium Chiffletium, S. J.* vel Lælio comiorem; qui me grata

grata ſalutatione *Præpoſito* Societatis *Mechlinenſi* commendavit. Hic inter cætera memoratu digna, in horto, ad canalem, ſive foſſam aquariam, Jo. Friderici Electoris, à Carolo V. capti, carcerem oſtendit. In Bibliotheca Societatis *Orationes Tuas*, non ſine laudatione, commonſtravit; de auctore earundem doctiſſimo diligenter anquirens. Itinere hoc per *Brabantiam*, & limites aliquot Flandriæ (nam ob ſubitas Gallorum excurſiones pedem ulteriùs proferenti eſſe haud licuit) via ſatis æſtuoſa citiùs confecto, *Roterodamum* repetii; ibiq; navem prætoriam a. d. VI. m. Jul. conſcendi, qua in Angliam a. d. X. velis ſecundis advectus ſum. *Londini* aliquandiu commoratus, in *Oxonienſem* primò Academiam, dein *Cantabrigienſem* me contuli, novis Clariſſimorum virorum amicitiis ubiq; coràm, vel in literis uſus. *Londini* magno *Seldeno* familiariter utor, qui me in Bibliothecam ſuam inſtructiſſimam libenter admittens, nonnunquam in hortos, ad Tameſin ſitos, deducit; ubi rariores & Græcorum & Romanorum inſcriptiones, lapides, marmora: Quæ legiſſe, eſt Græciam ſimul ac Italiam in Magna perluſtraſſe Britannia. E Bibliotheca *Cottoniana*, cui is præeſt, inſignia Anglosaxonum MSSta aliquoties communicavit; & tabellas commendatitias ad Bibliothecarium Oxonienſem, *Jo. Rous*, virum certè humaniſſimum, ultrò mihi obtulit. Præterea in *Jac. Uſſerii*, Archiepiſcopi Armachani, totius Hiberniæ Primatis, familiaritatem penitùs intravi; cujus ſingularem humanitatem, an divinam potiùs memoriam mirari æquè ac venerari debeam, inceſtus ſum: Nam è Græcis Latiniſq; Hiſtoricis (dum de antiquitate ſermo ſit) integras ſæpè paginas incunctanter recitat. *Jo. Duræus* prope Weſtmonaſterium σύγκαπνος meus factus eſt, Vir ex ipſa, ceu noſti, comitate natus, & nunc deſignatus Bibliothecæ quondam Regiæ, in aula Jacobi, Cuſtos; inibi enim ſacellum eſt, pro Sponſa (ceu narrant) Hiſpanica olim exſtructum, in quo nova librorum pegmata jam conſtruuntur. Regios inſpiciendi Codices ſpes quidem affulgebat; ſed Duræus ſine deſignatione libros, quos acervatim ei obtrudere quidam conantur, accipere ſeriò recuſavit: Ferunt enim, præclariſſima Bibliothecæ illius MSSta Legato Batavo, ſtatim poſt mortem Regis, dono oblata, & negligentiùs habita fuiſſe. Cæterum Vir ille, cui profectò pectus ſapit, ſingulis fermè diebus cum Parlamentariis convivit; mihiq; ſermonis communicatio de novæ Reip. ſtatu cum illo ſolet eſſe creberrima. Hujusdem ſtrenuus Defenſor, *Miltonus*, libenter ſe in ſermonem dat, pura ejus elocutio eſt, & ſcriptio terſiſſima. De antiquis Anglorum Theologis, horumq; in S. Scripturæ libros commentariis (ipſam eruditionem teſtor) ſanè doctiſſimis, durius ſaltem, ſi non iniquius judicare judicium, omninò is mihi videbatur. *Jo. Greaves*, Aſtronomiæ Profeſſor, Arabicæ Perſicæq; linguarum peritiſſimus, in *Oxonienſi*, me

quoq; diligit, & curat. *Fr. Junius*, Gerh. Jo. Voſſii affinis, Vir literatiſſimus, Angloſaxonicæ linguæ elementa; ut & Lexicon Angloſaxonicum editioni parans, mecum omnia communicavit benigniſſimè, item *novorum ac renovatorum Operum Gerh. Jo. Voſſii* (quæ ille, unà cum filio Iſaaco, ſedulò curabit) *ſyllabum* exhibuit; quem his inſerere, non piget: *Origines, novem voll: De Vitiis Sermonis libb. X. De Arte Grammatica: De Poëtis Græcis & Latinis: De Philoſophia: De Philoſophorum Sectis: De Manichæis & Stoicis: De cognitione ſui: Ars hiſtorica: Iſagoge in Chronologiam ſacram: Theſes Theologicæ: Progymnaſmata: Harmonia Evangelica de paſſione & morte Chriſti: Diatriba De Reſurrectione & Aſcenſu Chriſti in cœlos: De Miraculis Chriſti: In Epiſtolam Plinii de Chriſtianis, & Edicta Cæſarum adverſus Chriſtianos, Commentarius: De S. Scriptura, ac veterum Theologorum lectione, ad pacem Eccleſiæ componendam, Diſſertatio: Diſſertatio epiſtolica de jure Magiſtratus in Eccleſiaſticis: De Gradibus miniſtrorum Eccleſiæ, & de Epiſcopis: De Primatu Petri, & ſedis Rom: De Idololatria, ac præcipuè Pontificia: De Theologia Gentili*, quam nondum integram habemus. Οἰκονομία, ſive conſpectus univerſi operis de *Theologia Gentili*, & *Phyſiologia Chriſtiana*, hic ipſe eſt:

- CULTUS
  - proprius
    - *ſubſtantiæ*
      - *ſpiritualis*, ut Dæmones, aut Genii, de quibus, *lib. I.*
      - *corporeæ*
        - *particularis*
          - 1. Cæleſtis, aut elementaris, *lib. II.*
          - 2. Meteorum, hominum, quadrupedum, avium, *lib. III.*
          - 3. Piſcium, ſerpentium, inſectorum, *lib. IV.*
          - 4. Plantarum, *lib. V.*
          - 5. Lapidum, ac metallorum, *lib. IV.*
        - *univerſalis*, ſive totius mundi. } de quibus *lib. VII.*
      - partim *ſpiritualis*, partim *corporeæ*. } de quibus *lib. VII.*
    - *accidentis*, ſive affectionis corporeæ, *lib. VIII.*
  - ſymbolicus, *lib. IX.*

Præterea *D. Guil. Petty*, artis Medicæ Londini, in Collegio Greshamæo Prof. de admirandis Naturæ, & inſtrumentis mechanicis, aliquot Διαλόγους, cum quadam illecebra & voluptate utiles, mecum habuit. Nobiliſſimus *Dn. Foxius*,

Foxius, olim *Comitis ab Arundell*, ad Inviĉtiſſimum Imperatorem noſtrum Legati, in itinere comes, velut admiſſionalis, *hortos Arundellianos* ita mihi aperuit; ut omni tempore ſtatuas, imagines, marmora, inſcriptiones, urnas, & vaſa varia perluſtranti pateant. *Mericus Caſaubonus*, in rure amœno & ſuburbano degens, per literas mecum ſermones miſcet. Cæterum dedi me ſic in conſuetudinem *Hermanni Mylii*, Illuſtr. Comitis ab Oldenburg, ad Anglicanam Rempub. nuper Legati, ut ſæpè unà vivam, quoniam propè à meis ædibus eſt. Apud illum coitio hominum clariſſimorum, velut Gallici illius Concionatoris celeberrimi, *Jean D'Eſpagne*, *Durai*, Secretarii Hollandiæ, aliorum. In Academia *Cantabrigienſi*, Vir peramans mei, *Abrah. VVhelocus*, Arab. atque Angloſaxonicæ Lingg. Prof. & Bibliothecarius publicus, Codices MSS. cumprimis Græcos, ut & Regum Chartas, ad Academiam matrem ſcriptas, perlibenter mihi impertit, ex eadem Bibliotheca publica, aliquot Epiſcoporum Bibliothecis mirificè hactenus aucta. Hujusdem commendatione gratiam adeptus ſum inſpiciendi illuſtres in *Domo Petri*, *Collegio Reginæ (Queens-colledge)* & *Collegio Johannitico* Bibliothecas, theſauris MSStorum refertiſſimas. Obſtupui in *Johannitica*, cùm mihi magnam *ſacrorum* librorum *Græcobarbarorum* copiam oſtenderent, à benefactore quodam Anonymo, ſuaſione *Richardi Sybbes, S. Theologiæ Profeſſoris*, *& hujus Collegii quondam Socii ſenioris*, *A. D. 1628.* dono oblatorum. Hîc etiam *libros Chinenſes* videre licet, imaginibus, hiſtoricisq; lineamentis pulchrè diſtinctos: Item *Maimonidis Sophne Torah, voll. quatuor*, Venetiis, in charta cærulea, impreſſos; ubi plurimas conſpexi περικοπὰς, nefaria Recutitorum manu leviter deletas. In Bibliotheca publica ipſius Academiæ, velut inter ignes Luna minores, *Lexicon* emicat *Syro-Arabicum MS. Bar Bahlull:* Omnia in hoc opere Syriaco charactere deſcripta ſunt; niſi quod *minoribus Arabica*, *majoribus*, verò *Syriaca*. Celebris ille apud Anglos Philologus ſacer, *Boduvellus*, eidem Bibliothecæ *Lexici Arabici volumina ſeptem*, conſcripta manu ſua, unà cum typographia Arabica, legavit.

De utriusq; Academiæ ſtatu hæc accipe: Multi ſtudioſorum milites jam evocantur; cumprimis autem in *Oxonienſi*, & quidem in *Collegio Chriſti* è ſexaginta ſtudioſis tantùm undecim nuper relicti ſunt, qui nomen militiæ dare recuſarunt In hujusdem Collegii ſacello feneſtræ diverſicoloribus diſtinctæ picturis, ob ingens nempe ſcandalum, ab iſtis removebantur, qui libertatem conſcientiarum anxiè defendunt. Tectum plumbeum de *Æde Chriſti*, ibidem A. C. 1641. extructa, miles dejecit; quòd glandibus fundendis aptum eſſet: Nam Ulpianus veſter (ignoſce quæſo loquacitati, Vir Prudentiſſime!) *publicum jus etiam in ſacris* ait *conſiſtere*. *Quare & populus ipſe mutata voluntate poteſt*

ex

ex ſacro profanum facere; quod non obſcurè indicant JCti, Paulus & Venulejus. *Et temporum neceſſitate* (inquit Hugo ille Delphicus) *videmus res ſacras ab his, qui ſacraverant, in belli uſus converſas*; ut à *Pericle* ſub pollicitatione reſtituendi tantundem, à *Magone* in Hiſpania, à *Romanis* bello Mithridatico, à *Sulla, Pompejo, Cæſare*; quidni igitur & à *Cromvvello* in Anglia? *Cauſſa hujus rei eſt* (quam idem *Hugo lib. III. de J. B. & P. cap. 5.* §. 2. indicat) *quòd, quæ ſacra dicuntur, revera non eripiuntur humanis uſibus, ſed publica ſunt; ſacra autem nominantur à fine, cui deſtinata ſunt.* Sed quid in epiſtola diſputatione opus eſt? Socii Collegiorum ex antiquiſſima ac *Regia*, quæ *Cantabrigiæ* eſt, Academia, catervatim in *Oxonienſem* tranſcurrunt; cujus Cancellarium Cromwellum eſſe ſcias. Doctiores è Collegiis interdum ſuis proſcribi, vulgò quidem queruntur; ſed & duriuſculè, ni fallor, de hac Angliæ metamorphoſi loquuntur. Non ita pridem (Cantabrigiæ Socius Collegii Immanuelis, *Guil. de Sancta Arte* (aliàs, *Sanctcraft*) ab actu ac beneficio remotus fuit; quod ſermonem ad Clerum habens de *ἱκανῷ*, aculeatis dictis uſus eſſet. Manuſcriptum non ſine magno labore nactus, hæc inter alia, ſtatim in proœmio, obſervavi: *Probè hoc intellexit* (ſcilicet, *religionis incolumitatem ſine ſtudiorum auxilio nunquam durare poſſe) qui nihil omiſit, quo rei Chriſtianæ jugulum peteret, magnus ille Gehennæ inſtitor, ingenioſè nequam Apoſtata*, Julianus; *qui poſt excuſſa omnium inferorum ſcrinia, poſt ſolicitata in conſilium ipſa Satanæ profunda, hanc tandem inſtitit, perdendo ex hoc orbe Chriſtianiſmo, viam maximè compendiariam; interdixit literarum ſtudia.* (Theod. lib. III. c. 7.) *Ingemuerunt ad hunc ictum priſcæ Eccleſiæ proceres, &* Diocletianum *crudelem cum ſanguinario* Caligula *certatim refodiebant. Priores perſecutiones fortiter, ut potuerint, tuliſſent; mortem ſub omni forma ſpreverant, catenas & carceres, cruces & patibula, flammas & vivicomburia ex alto deriſerant; & obſeratas ſcholarum januas, diſciplinarum portis obductum peſſulum, linguarum & artium ſtudiis precluſos aditus videre. Enimverò ex illis decem primitivæ Eccleſiæ malis hoc nimio peſſimum, & ex omnibus procellis fluctus verè decumanus. Faxit clementiſſimus Deus, in cujus tutela eſt utraq; Academia ſervanda (vovemus) ad inſtar pupillæ oculi; ut nemo unquam inter nos reſurgat* Julianus *viribus, Academiarum ſimul & religionum hoſtis juratiſſimus. Sunt certè quàm plurimi & lippientes oculi, qui limis nos intuentur Academicos; & libentiſſimè* lumina Iſraëlis *vellent exſtingui, veſpertiliones & noctuæ, obſcœnæ & inauſpicatæ volucres, tenebrarum amaſiæ, Soli ipſi maledicentes, & rebelles luci.* „ Greenwodus *quidam &* Barrous, *ſchiſmatis quondam doctores & primipili, regnante B. M. Elizabetha, etiam illam Reginam clàm ſollicitabant, ut utrumq; Angliæ oculum effoderet*, utramq; aboleret Academiam. *Liberavit nos tum*

tempo-

temporis bonus Deus à timore (Pſ. 91, 5.) *nocturno; at væ nobis hodiè à ſagitta volante in die. Fuerunt veteres illi literarum hoſtes timidi & meticuloſi, inſtar negotii ambulantis in tenebris: At volitant hodiè in clara luce, inſtar dæmonis meridiani;*
gliſcunt audacia, & aperta fronte non verentur profiteri, ſe eſſe infenſos Acade- "
miis, invidi Philiſtæi; qui, quos foderunt patres noſtri p.m. puteos aquæ vivæ, ſtu- "
diosè obruunt, & humo opplent; & per ſubterraneos meatus, derivatis aliò flumi- "
nibus, proprios hinc agellos clàm fœcundant, & reddunt irrigatiores. Oh, quàm "
miserè capiunt nos illi miſeros, & proinde clamant ex alto cum illo Calebo, Joſ. 15, 16: Quicunq; percuſſerit Kiriath Sepher, urbem librorum & literarum, huic dabo Achſa filiam meam uxorem! *Ecce autem ut delabitur ex aſino ſuo procax & avara femina, &* dediſti, *inquit*, mihi terram ſiccam; da etiam irriguam, & Auſtralem, v. 19. *Nimirum ſanguiſugæ huic datæ ſunt filiæ, OFFER & ADVEHE.* Prov. 30, 15. *Nec ſatis huic unquam gurgiti fiet, donec* utriq; fonti *apros immiſerit, utrumq; penitùs depleverit. Sed nolo eſſe unguis in ulcere. Hoc tantùm dicam: Vulnera piam matrem, membranam capitis ſic dictam, perit cerebrum, homo moritur extemplò. Læde almam matrem, & doctrina omnis it peſſum, & cum doctrina omnis unà ſacerdotii dignitas, omnis pietatis cura.* Hactenus Guil. de Sancta Arte.

Lectiones æquè ac diſputationes publicas inter hos armorum ſtrepitus per triennium jam conticuiſſe, perhibent. In privatis verò Collegiorùm Oxonienſium diſputatiunculis tantam *Ariſtotelis auctoritatem* eſſe ajunt, ut ſi quis opponendo eam infringere, aut vilipendere ſuſtineat, ſolidos quinq; Anglicanos (hoc eſt, Philippicum unum) ſolvere omninò teneatur. Profectò ſi tantum S. Scriptura, quantam Ariſtoteles, in Anglia gravitatem haberet, non tot ſchiſmaticorum maledictis figeretur.

De *rebus Eccleſiaſticis* quid ſcribam? Dominantur nunc in Eccleſia *Independentes*, qui plerunq; coram magiſtratu ac primoribus concionantur. Hi quidem in ſupremo Pauli templo, *Presbyteriani* autem in ſubterraneo, conciones ſuas habent. Venalis illorum eloquentia omne exercet forum, ubi ſermones *(the Speeches)* ad recens iſtoc negotium accommodatæ, inſanùm magno clamore venduntur. Ex utraq; Academia, variiſq; regni provinciis concurrunt Theologi, coram Parlamento, non ſine hujus indulgentia, declamaturi: Sic enim parochiarum, munerumq; Eccleſiaſticorum numerum augent, ut *diverſis in locis* tot ſimul ſpartas obtineant, quot ad *hexametrum*, vel etiam integrum *diſtichon*, voces requiruntur. Hæc nempe officia accepiſſe fertur *Dn. VVhite*, juxta hunc verſiculum:

Uſury, St. Dunſtans, Pauls, Chriſtchurch, Salſbury, VVindſor.

Sequentia conſecutus eſt *D. Hill*, ſecundum hoc diſtichon:

VVeſtminſter, Martins, Aſſembly, Trinity, Tichmarsh,
Michaël, Procan, ſede vacante Mary.

Rariores hoſce in Cantabrigienſi verſiculos ea Tecum benevolentia communico, qua nuper iſtos à fidiſſimo accepi. In cuſtodia nunc XL. Sacerdotes habentur; atq; in vinculis ſervantur conjurationis, ceu vocant, duo vel tres auctores ad judicii diem: *D. Draco, M. Chriſtophorus Love*, & vir quidam nobilis, *John Gibbons*, in quos ſupplicia propediem conſtituentur. Dux Independentium, *Hugo Petrus*, aliiq; homines (ceu quidem videntur) ſacri, centuriones & primipili fiunt, & anteſignani; qui ordines Londini, & alibi, ducunt. *Hugo* iſte cohortem in *Hibernia* habet, cujus fortitudinem ipſe imperator Cromwellus in tantum prædicat, ut vel ſolum hunc concionatorem militibus centum potiorem ducat: Hunc enim ſemper in aggere occupando primum reliqui è veſtigio inſequuntur; ita ut jam aliquot in Hibernia urbes hac ipſa alacritate ceperit. Enthuſiaſtæ ac Fanatici, die Dominica, finitis (ut ajunt) concionibus, quarta veſpertina, privatæ pietatis exercitia inſtituunt: Opifices quatuor in via latebroſa (quam angiportum S. Laurentii, *S. Laurentzlane*, nominant, aliàs nunc vulgò, *viam hæreticorum)* prope Tameſin ex ordine concionantes hac ſeptimana audivi; qui ſeſe κατ' ἐξοχὴν *Chriſtianos* appellant. In urbis vico, *Clarkenvvell-greene* dicto, vinculis mandati ſunt *the Ranters*, quos propriè *ſchismaticos*, vel religionis *ruptores* interpretor: Hi ipſi hominem non *hominem*, ſed *a fellovv creature* hoc eſt, *creaturam ſociam*, einen Creatur-geſellen / indigitant. Ibi & blaſphemus iſte, cujus uxor gravida Meſſiam ſit paritura; huic ſimul annexa eſt virgo quædam, futurum ex illa fœtum, ceu ſalutis noſtræ auctorem, cunctis eò venientibus mirum in modum commendans. Oberrat etiam una ex cuſtodiarum agmine femella, quæ ſe *Judæum*, nec *Judæam* eſſe, contendit: In nervo & fatuus iſte jacet, qui tàm excors tamq; demens eſt, ut ſe *Jeſuam* eſſe credat: Ibidem Chiliaſta quiſpiam regnum cum Meſſia expectat.

De novæ hujus *Reipub. ſtatu*, dubiis hiſce formidoloſiſq; temporibus, periculoſè ſcribitur; quare Pythagoricum me eſſe autumes, velim, qui in quinquennali ſua ἐχεμυθίᾳ jam eſt. Singularem Parlamenti modeſtiam, quâ vægrandes exterorum titulos in publicis literis faſtidiunt, multi ſanè collaudant; hoc ſolo enim contenti lemmate, Au Parlement de l' Angleterre, ſi alio modo inſcriptam exhibuerit Epiſtolam Legatus, eam non ſolvunt; ſed auctori remittere jubent. *Acta Parlamenti*, impreſſa jam, in magnum excrevere volumen; ex quibus ego *Theologica* quædam ſelegi, *De Abolitione Decanorum, Capitulorum, Canonum, Prebendarum, aliorumq; Officiorum ac Titulorum, ad Cathedra-*

thedralem vel Collegiatam Eccleſiam, aut Capellam, in Anglia ſimul ac VValliâ pertinentium: De ſuſtentatione Miniſtrorum concionantium, aliiſq; piis uſibus; cum Additionali: De meliore Propagatione ac Prædicatione Evangelii in VValliâ: De Promotione ac Propagatione Evangelii Jeſu Chriſti in Nova Anglia: De Relevatione religioſorum & pacificorum hominum, ob rigorem priſtinum, in materia Religionis: De Suppreſſione deteſtabilium PECCATORUM, Inceſtus, Adulterii, & Fornicationis: De Suppreſſione impiæ jurandi & Imprecandi conſuetudinis: De Obſervatione diei Dominicæ, aliarumq; tùm Pœnitentiæ tùm Gratiarum actionis publicæ; unà cum collectione priorum Legum, Statutorum, Ordinationumq;: Contra atheiſticas, blaſphemas, & execrabiles Opiniones quaſdam, Deo de honore derogantes, humanamq; ſocietatem deſtruentes: De mutilatis Militibus, ac Viduis, curandis in Scotia pariter ac Hibernia: De puniendis Criminibus, in mari, vel trans mare commiſſis. Addo & illud, in omnibus ferè oppidis, aulis, collegiis, Academiis, templis, curiis, pontibus, juſſu Superiorum, ſtatuas Regum, imagines, inſcriptiones ac titulos, deſtrui; atq; ibi locorum *Crucem Angliæ, Lyramq; Hiberniæ*, id eſt, hujus Parlamenti inſignia affigi. Id ſolum miror, in via publica, prope *Stronbridge*, ſummo ædium parietati hanc Epigraphen, Regum temporibus inſcriptam, haud deleri:

REX MAJESTATE,
GREX LIBERTATE,
LEX VERITATE
GAUDET SUA, VERAX MERLINUS
ANGLUS EXOPTANS DIXIT.

Inter nova templi Weſtmonaſterienſis monumenta, penes *Iſaaci Caſauboni*, & *Richardi Coxe*, epitaphia, ſepulchralis quoq; inſcriptio *Thomæ May* conſpicitur; qui *Supplementum Lucani libris VII.* nec non *Hiſtoriæ Parlamenti Angliæ Breviarium, tribus partibus explicitum*, nobis dedit. Illam igitur, ceu aliquid novi, hîc quoq; appingam:

Quem Anglicana Respub:
habuit vindicem,
Ornamentum Literaria,
Secli ſui Vatum Celeberrimus,
Deliciæ Futuri:
Lucanus Alter plus quàm Romanus,
Hiſtoricus Fidus,

Equitis Aurati Filius Primogenitus,
THOMAS MAJUS
H. S. E.
Qui Paternis titulis Claritatis Suæ
Specimen usq; adeò ſuperaddit,
ut à ſupremo Anglorum Senatu
ad Annales ſuos conſcribendos
fuerit accitus.
Tandem fide intemerata Parlamento
præſtita. Morte inopina
Noctu correptus. Diem
ſuum obiit.
Id. Non.
A° Libertatis {Humanæ / Anglicanæ} reſtitutæ} M.DC.LI.
Ætatis ſuæ LV.
Hoc in honorem Servi tam
Benè Meriti,
Parlament⁹: Reip: Angl:
P. P.

Univerſa ferè Nobilitas ruri vitam agit, ut data quaſi opera ignorando ea, quæ indies hîc geruntur, ſuſpicionem & culpam à ſe ſegreget. Magnus ille *Seldenus* alterum è Parlamento extulit pedem, altero jam dudum elapſus, ſi non expulſus: Interea tamen recentia Acta parietibus ac valvis ſuis affigi ſedulò curat. Idem & album meum hoc exornavit chariſterio:

Lupus in fabula:

- - - *fruere, quæ laudas, canis:*
Regnare nolo, liber ut non ſim mihi.

Salmaſius autem hac utitur gnome Martialis:

Reges ac Dominos habere debet,
Qui ſe non habet.

Nunquam ex animo meo diſcedet voti illius memoria, quod Socius in Æde Chriſti, Oxoniæ, pro Anglia ſua fecerat: *Deus*, ait, *reſtituat nos ſanæ menti!* Venit noviſſimè rei monetariæ magiſter è Galliis, qui argentum Anglicanum in orbe ſignare

ſignare inſtituit; quoniam numisma illud publicè ſignatum multi hactenus violarunt deſcalpendo, rodendo, vel in orbem attondendo; quod eſt *radere*, *L. 8. D. de falſis*, aut, *menſuram circuli exterioris in ſolido incidere, & arrodere*, *C. Theod. lib. IX. tit. 22.* Qui id agunt, παραψαλίσται in Baſilicis vocantur; ac tale numisma *clipped money*, ſive *cut money* ab Anglis dicitur. De horum moneta, à variis vindicanda fraudibus, elegantem hoc anno libellum *Violetius*, JC. Anglicanus, patrio emiſit ſermone: *The Commons of Engeland &c.*

Poſtremò auctarium librorum (imperio morem gerens) nunc adjiciam. Rariores hi ſunt, quos *Jo. Seldenus*, ὁ θαυμάσιος, ſcripſit, vel ſaltem edidit Latinè: *Eadmari, Monachi Cantuarienſis, Hiſtoria Novorum, ſive ſui Seculi libri VI. ex Bibliotheca Cottoniana, cum Notis & Spicilegio*: *Analecta Anglo-Britannica*: *Janus Anglorum*, in quo jus Anglo-Britanniæ: *De Succeſſionibus in bona defunctorum, & in Pontificatum*: *De jure Naturali & Gentium, juxta diſciplinam Ebræorum, libri VII*: Horum poſtea quaſi ſupplementum evulgavit *Uxorem Ebraicam, ſeu de Nuptiis & Divortiis, ex jure Civili, id eſt, Divino & Talmudico, veterum Ebræorum libros III*: *FLETA, ſeu Commentarius Juris Anglicani, ſic nuncupatus ſub Edvvardo Rege I. ſeu circa annos abhinc CCCXL. ab Anonymo conſcriptus*: Accedit *Tractatulus vetus de Agendi Excipiendiq́, Formulis Gallicanus*, FET ASSAVOIR *dictus*: Subjungitur etiam *Seldeni ad Fletam Diſſertatio Hiſtorica*: *Eutychii Ægyptii, Patriarchæ Alexandrini, Eccleſiæ ſuæ Origines, ex Arabico, cum Verſione & Commentario*: *De Anno Civili, & Calendario veteris Eccleſiæ, ſeu Reipub. Judaicæ*: *De Synedriis & Præfecturis Juridicis veterum Ebræorum.* Anglicano autem idiomate libros exhibuit ſequentes: *Titles of Honor*, i. De Titulis Honorum: *The Hiſtorie of Tithes*, i. Hiſtoriam Decimarum, cujus partem primam *Rich. Mountagu* ſingulari hoc impugnavit libro: *Diatriba, upon the firſt part of the late Hiſtory of Tithes*; &, expreſſo Seldeni nomine, *Steph. Netles*, SS. Theol. Baccalaurius: *An Anſvver to the Jevvish part of M. Seldens Hiſtory of Tithes*, i. Reſponſum ad ſententiam Judaicam Dn. Seldeni, in Hiſtoria Decimarum. Sunt & alii Ejusdem *de Duello*, *de Prædiis Nobilium*, Anglicè conſcripti; nec non vetus liber Juridicus, *Foreſcu*, cum notis Illius: quos non poſſideo. *Jo. Milton*, celebris ille Populi Anglicani defenſor, olim & *Areopagitica* conſignavit: *A Speech for the liberty of unlicenc'd printing, to the Parlament of Engeland*, i. Sermonem pro libertate ſine licentia imprimendi libros, ad Parlamentum Angliæ; contra hujus conſtitutionem, qua non niſi cum licentia approbatos imprimere permiſſum erat. Percurioſus Scriptor iſte jam pridem hodiernam libertatem, hoc eſt, A. C. 1644. in Areopagiticis ſuis cogitaſſe, mihi videtur.

Deniq; cum & Theologica voluptate grata Te afficiant, Vir Conſummatiſſime, nonnulla *Henr. Spelmanni*, Equitis Aurati, recenſebo: *Concilia Pambritannica, Pananglica, Scotica, Hibernica, Cambrica, Mannica, Provincialia, & Diœceſana*, tribus diſtincta tomis; quorum *primus tantùm* editus eſt, ea continens, quæ *à primis Chriſti ſeculis, usq; ad introitum Normannorum* (id eſt An. Dom. 1066.) habita ſunt, & celebrata: *De Sepultura*, item, *de non temerandis Eccleſiis*, Anglicè: *Gloſſarium*, continens *Latino-barbara, Peregrina, Obſoleta, & novatæ ſignificationis vocabula*; quæ poſt labefactatas à Gothis Vandalisq; res Europæas, in *Eccleſiaſticis* maximè, profanisq; *Scriptoribus* occurrunt: Dolendum ſanè, dimidiam illius partem tantùm exſtare. *Jac. Uſſerii*, Archiepiſcopi Armachani, hæc ſunt: *Graviſſimæ Quæſtionis, de Chriſtianarum Eccleſiarum, in Occidentis præſertim partibus, ab Apoſtolicis temporibus ad noſtram usq; ætatem continua ſucceſſione & ſtatu, Hiſtorica Explicatio*; cujus continuationem ſeriemq; coràm pollicebatur: *Britannicarum Eccleſiarum Antiquitates, quibus inſerta eſt peſtifera adverſus Dei gratiam à Pelagio Britanno in Eccleſiam inductæ Hæreſeos Hiſtoria*. Ut & *Gotteſchalci, & Prædeſtinatianæ controverſiæ, ab eo motæ, Hiſtoria; unà cum duplici ejusdem Confeſſione: Veterum Epiſtolarum Hibernicarum Sylloge*; quæ duo ſcripta *Dublini* excuſa ſunt: *De Romanæ Eccleſiæ Symbolo Apoſtolico vetere, aliisq; Fidei formulis, tùm ab Occidentalibus tùm ab Orientalibus, in prima Catecheſi & Baptiſmo proponi ſolitis*; quibus *Athanaſii Symbolum, à Græcis interpolatum*, aliaq; acceſſerunt: *Polycarpi & Ignatii Epiſtolæ*, cum vulgata, & antiqua, ex duobus MSStis verſione; quibus præfixa eſt, non de *Ignatii* ſolùm & *Polycarpi ſcriptis*, ſed etiam de *Apoſtolicis Conſtitutionibus & Canonibus, Clementi Romano tributis*, Diſſertatio: *Appendix Ignatiana*, in qua continentur *Ignatii Epiſtolæ genuinæ* ex Græco Mediceo exemplari: *Ignatii Martyrium à Philone, Agathopode, & aliis, qui paſſioni illius interfuerant, deſcriptum*; *Tiberiani, Plinii, & Trajani, de conſtantia Martyrum illius temporis, Epiſtolæ*; *Smyrnenſis Eccleſiæ, de Polycarpi Martyrio, Epiſtola*; *in Ignatii & Polycarpi Acta, atq; in Epiſtolas etiam Ignatio perperàm adſcriptas, Annotationes*: *Annales Vet. Teſt. à prima mundi origine deducti, unà cum rerum Aſiaticarum & Ægyptiacarum Chronico*: Illius quoque eſt *Diſſertatio de Macedonum & Aſianorum Anno Solari, cum Græcorum Aſtronomorum Parapegmate, ad Macedonici & Juliani Anni rationes accommodato.* Stylo autem Anglicano exaravit ſequentia: *An Anſvver to a Challenge, made by a Jeſuite in Ireland*, i. Reſponſum ad Provocationem, à Jeſuita quodam factam in Hibernia; ibi ex antiquitate potiſſimùm de *Traditionibus, Præſentia reali, Confeſſione, Poteſtate clavium, Purgatorio, Precibus pro defunctis, Limbo Patrum, Invocatione Sanctorum, Imaginum cultu, Libero*

bero Arbitrio, & Meritis operum, copiosè cum iſto, ac ſcitè diſputavit: *A Diſcourſe of the Religion, anciently profeſſed by the Iriſh and Brittiſh*, i. Diſcurſus de Religione, quam Hiberni ac Brittones antiquitùs profitebantur. Adjiciam ſacris *a Geographicall and Hiſtoricall Diſquiſition, touching the Aſia, properly ſo called*, i. Geographicam atq; Hiſtoricam Diſquiſitionem, ad Aſiam propriè ſic dictam attinentem; in qua etiam de *Lydiana Aſia* (hæc verò eſt *Aſia* illa, cujus in N.T. ſæpiſſimè mentio fit) *Proconſulari Aſia*, & *Aſiana Diæceſi* agitur. Erat olim in Oxonienſi homo doctiſſimus, & ſacræ antiquitatis peritiſſimus, *Jerem. Stephanus*, SS. Theol. Baccal. qui ſingulari cura *Gregorii Magni lib. de Cura Paſtorali*, foràs dedit, emendatum ex vett. MSStis, cum Romana editione collatis, ab eximiis aliquot Academiæ Oxon. Theologis: *Cæc. Cypriani lib. de Unitate Eccleſiæ*, cum vett. MSStis diligenter ab iisdem Theologis collatum, unà *cum annotationibus* hujusdem *Stephani*: Nec non *Cypriani lib. de Bono Patientiæ*, ex MSS. Oxon. *cum Spicilegio notarum*. Vix hodiè habetur *Mer. Caſauboni Iſ. F. Pietas, contra maledicos patrii nominis, & religionis hoſtes.* Gallus quidam Theologus, *de Diſciplina Eccleſiaſtica*, brevem & modeſtam Diſſertationem, *ad Eccleſiam Scoticam*, compoſuit: *Jo. Nortonus*. Eccleſiæ Ipſuicenſis in Nova Anglia Miniſter, *Reſponſionem* dedit *ad Quæſtionum Syllogen Guil. Apollonii, de controverſiis, circa politiam Eccleſiaſticam, in Anglia agitatis.* Epiſcopatus Jura *Diſſertationibus quatuor Henr. Hammond*, SS. Theol. P. P. contra ſententiam *Dav. Blondelli, Salmaſii*, aliorumq; defendit; his & Diſſertationem præmiſit de *Antichriſto*, de *Myſterio Iniquitatis*, de *Diotrephe*, & de *Gnoſticis*, ſub Apoſtolorum ævo ſe prodentibus. Exiit nunc *Epiſtola ad Lambertum Osbalſtonum*, cui *Apologia* ineſt *pro D. Jo. Williams, Archiepiſcopo Eboracenſi*: Habemus etiam *Articulorum Lambethanorum*, à D. Whitakero, *de Prædeſtinatione*, & annexis capitibus, *Lambethæ* exhibitorum *Hiſtoriam*; prout ab Epiſcopis Theologisq; concepti, & admiſſi fuere: Quibus annexum eſt *Lanceloti Andrewes*, Wintonienſis Epiſcopi, *de illis Judicium*; acceſſit & *Cenſura Cenſuræ D. Barreti de Certitudine Salutis*, ac *ſententia D. Overal*, SS. Theol. olim Prof. Cantabr. *de Prædeſtinatione.* Concordiam & Pacem Eccleſiaſticam, quibus hæc rationibus olim in Eccleſia propagata; qualis, & quibus rationibus nunc propaganda, ex Anglis oſtenderunt *Thomas Hayne* (qui & *de Linguarum cognitione* diſſeruit) in Tractatu ſuo, *Pax in Terris*: Huic libellus *Joſephi Halli* ſimillimus eſt, *Pax Terris.* Ad fraternam communionem, inter Evangelicas Eccleſias reſtaurandam, *Jo. Davenantius*, Epiſcopus Sariſburienſis, *duplici Commentatione* adhortatus eſt. Junctim, de hac Pace, *Sententiæ quatuor* prodierunt trium Epiſcoporum, *Dunelmenſis, Jo. Sariburienſis, & Joh. Exonenſis*, hoc eſt, *Mortoni, Davenantii*,

nantii, & *Hallii*; ſententia ultima ab eximiis quibusdam *Eccleſia in Gallia Theologis ac Paſtoribus* conſcripta fuit: Quæ omnes *D. Jo. Duræo*, in hoc opere jam per aliquot annos deſudanti, tradebantur. Idem *Duræus* (qui familiariter Tibi notus eſt) Pacificatorem, ceu vocat *(a Peace-maker)* de reformandis hac tempeſtate Profeſſoribus ac Miniſtris in Anglia, componendisq; Eccleſiarum diſcordiis: Diſcurſum *(a Seaſonable Diſcourſe)* de fundamento ac methodo reformandæ Religionis ſimul ac Eruditionis, beneficio linguarum Orientalium, myſteriorum Judaicorum, & univerſæ ſapientiæ: Deniq; Scholam Reformatam, talemq; Bibliothecarium *(the Reformed School, and the Reformed Librarie-keeper)* hoc anno divulgavit. Hîc in ſacello quodam, non longè à vetere foro mercatorum, è regione templi Gallicani, valdè vetuſtam *Eraſmianæ paraphraſeos in N. T. verſionem Anglicam* nuper conſpexi; & quidem Londini *A. C. 1548. ab Edvvardo VVhitecurch, in the Fleteſtreet*, hoc eſt, in via Carcerum, typis exſcriptam. Tantum de re literaria, quam ſuſpenſo animo expectas. Sed jam modum, aut finem potiùs, ſcribendi faciam; modum enim epiſtolæ jam diu multumq; exceſſi, dum charta me, ut vides, ſcribentem deſerit. Valebis interim, Vir Ampliſſime, & indulgentiam Oxoniæ hibernandi, à chariſſimis parentibus meis, ceu ſpes eſt, pro auctoritate Tua, facilè impetrabis. *Londini, a. d. 7. Aug. A. S. cIↄ Iↄc LI.*

GEORGIUS RICHTER JC.

Clariſſimo Viro,

CHRISTOPHORO ARNOLDO

SUO.

AD binas Tuas reſponſum debeo, quarum alteras ante quadrimeſtre, & quod excurrit; alteras heri ab optimo Parente Tuo accepi. Ut moram iſtam priorem, quam invaletudo partim, partim labores concatenati, invito mihi impoſuere, nonnihil emendarem; hodiè ſtatim ad ſcribendum me accinxi. Ambigo certè, quid potiſſimùm in Te laudare debeam; diligentiam in ſcribendo, an judicium in ſignificandis rebus incognitis, an felicitatem in parandis amicis; quos inter tot tantiq; viri ſunt inſignes, quorum notitia, ne dicam favor ſingularis, non ultima felicitatis pars eſt; an dexteritatem in acquirendis bonis rarioribus, quæ vulgus peregrinantium, vel infeliciter neſcit, vel imprudenter negligit: An affectum Tuum in me ſingularem, quem meritò magni æſtimo, ſuaviſſimeq; exoſculor; vel, quod verè pronuncio, omnes iſtas virtutes Tuas conjunctas ſimul? Eodem modo neſcio, quid in literis Tuis, inter tot nova egregia,

gia,

gia, omnium primò rimari, obſervare, admirari debeam; ita nimirum omnia & ſingula perpendens accuratiùs, nihil eſt, quod non maximoperè animum hunc afficiat atq; delectet. Macte virtute illa Tua, Vir eximie, & quod cum Deo feliciter cœpiſti, ejusdem Numinis faventia ad optatum finem perducere ne ceſſa. Permittent Parentes, me ſuaſore, ut hyemem in Anglia tranſigas; faxit bonitas Divina, ut quàm proſperrimè. Novi enim, & expertus ſum ipſe ante annos XXXIV. quales & quantos Viros in re literaria, quales Bibliothecas, qualia manuſcripta Natio iſta habeat; *& quanta ibi hominum ſit humanitas, erga peregrinos diſcendi cupidos.* Et ſi ipſe his oculis non uſurpaſſem, vel ſolus *Eraſmus Magnus* abundè me docere poſſet, qui Angliam Angloſq; ſatis laudare nunquam potuit; quo defermè omnes ejus epiſtolæ mirè loquuntur. Unum nunc deſidero, ut librorum iſtorum præſtantiſſimorum, *Seldens* præſertim, Viri ſummi, & Voſſii τοῦ πάνυ, quos magno numero recenſes, copiam videndi aliquando, à reditu Tuo, quem Deus fortunet, nanciſci liceat. D. DURÆO, Viro incomparabili, cujus amicitia frui Tibi contigit, gaudeo, Tibi gratulorq; animitus; cum quo ego ante annos XVIII. in Legatione *Heilbronnæ* primùm *Francofurti*, ubi cum Magnæ Britanniæ Regis Legato erat, familiariter vixi, ad quem etiam ſemel iterumq; amicè ſcripſi; quem ut quàm officioſiſſimè à me ſalutes, etiam atq; etiam Te rogatum volo. Vidiſti, ſine dubio, ſcripta illius divina, pietatis, pacis, prudentiæ laude eximia & ſtudium concordiæ in controverſiis religionis pium & ſincerum amabis; quicquid nonnulli malè feriati, maleq; ſani (qualis eſt vitilitigator ille ſine nucleo) ſiniſtri de illo judicent: Quos *patientia vincere, optimum vincendi genus eſt.* De Orationibus meis, quod ais, eas etiam *Mechliniæ* haberi miror. Quicquid ſit, Juventutis ſtudio, quomodo libet, juvare cupio. Sed aliò vocatus abrumpere cogor, & quidem ægrè: Ab iis enim, quos amamus, difficulter nos divelli patimur. Sed ſolatur me promtitudo Tua ſcribendi, quam inpoſterum quoq; aveo, peto, expecto. Vale, amicorum dulciſſime, & nos, quod facis, amare perſevera. Dab. *Noribergæ, d. XXII. Auguſti, A. S. CIↃ IↃC LI.*

Ut videas manum meam, iterum ſcribo
Tuus

Georg. Richter JC. mp.

Viro Excellentiſſimo,

DN. D. GEORGIO RICHTERO

Chriſtophorus Arnold

S. P. D.

JAmdudum juſſeras, VIR SUMME, ne poſthac ſcribere ad Te deſinerem; etiamſi non ſemper, vel non ſtatim reſponderes. En, adſum ad imperandum, vel ad parendum potiùs; ſic enim antiqui loquebantur. Mihi certè obſequii gloria relicta eſt, nihil obedientius facturo, quàm ut (ſuaſu Maronis) cedam Phœbo, & monitus meliora ſequar, hoc eſt, uti ad Te diligenter ſcribam. Modeſtia hiemis (loquar cum Tacito) apud Anglos me commoratum, in Regiam *Cantabrigienſem* (ubi, non gravi pretio, ſat benè vivitur) valdè liberaliter invitaverat; ut manſuetiores Muſas meas in illa perhiemare paterer: Sed flamma vicinæ iſtius diſcordiæ, vel potiùs belli, quod Belgio Fœderato indictum, diligentiſſimè in Britannia paratur, nuper perpulit me, ut *Lugdunum*, ſine mora, repeterem. Interea grates Tibi ago, *Mecœnas Optime*, quod, Te ſuaſore, Parentes diutiùs me in illis locis adhæreſcere haud recuſarint: Nolui equidem perſtare in bello, errare me intelligens, niſi literis me involutum undiq; ſubmoverem, & (dicente Seneca) intra cutem meam cogerem; ſtudiaq; humanitatis mecum ſimul in ſuas ſedes revocarem.

Multa commemorabilia proferre jam non poſſum; id tantùm ad memoriam inſigne eſt, quod *Cantabrigiæ, in collegio Reginæ*, quadrimum (ceu ferebant) & vidi & audivi puerulum, lotricis pauperculæ filium; qui confabulantium cum eo ſtudioſorum opera, centena aliquot vocabula Græca, & caſuum formationes promta voce & alacri recitabat: Breviores quasdem locutiones facilè conſtruebat. Res memoratu non indigna!

In exitu nunc forent literæ meæ, VIR EXCELLENTISSIME, ſi iisdem finibus amicitiam noſtram, quibus epiſtolam eſſem terminaturus: Sed quia ſtudio doctrinæ ac literarum, in ipſa ſenectute (quam Tibi placidam ac lenem precor) pariter atq; inſimul delectaris; ea Tecum communicare ſuſtineo, quæ mihi, commentariolum in *Valerii Catonis Diras* tandem aliquando typis paranti, in mentem noviſſimè venerunt, de FREA, & LIBERA PUELLA; cujus haud infrequens in *Legibus Longobardicis* mentio occurrit, quas *Nic. Boberius* J. U. Interpres, *Capitulare Divi ac Sacratiſſimi Caroli Magni, Imperatoris & Franciæ Regis*, A. C. 1512. inſcripſerat. Quare nugarum mearum aliquid accipe, qui amici intemperiem ferre jam didiciſti.

Res

Rex Limprandus Legem hanc Longobardicam *lib. II. tit. 46.* tulit de *frea*, his verbis: *Si quis fream alienam, ſine voluntate mundoaldi ejus, movere de caſa, ubi ipſa habitat, præſumſerit. &c.* Idem & *tit. 52.* hunc in modum infit: *Continet autem anterius edictum de frea ſua, qui eam malè tractaverit, amittat mundium ipſius, &c.* In Legum veterum Gloſſario *Lindenbrogius* hæc habet: *Frea, id eſt, mundo.* Vel, prout eſt in Gloſſis Papiæ: *Frea eſt mundo.* Sed quid hoc? quærit *Henr. Spelmannus in Archæologo*: Opinor, inquit, pupilla; utpote quæ in mundio eſt, ſeu tutela, & ſub alterius poteſtate. Videtur ſanè, illud *mundo* eſſe Germanicum noſtrum mündig; hinc etiam tutor à nobis vocatur Vormund/ qui *præeſt* perſonæ, quæ *mundo* ſive mündig appellatur. Verùm id diſcriminis Te non celabo, quod *Bignonius in Not. ad Marculſi Formulas* profert: *Longobardicis Legibus feminarum tutor Mundoaldus & Mundius dicitur.* Hîc diſertè Bignonius vocat *feminarum tutorem*; ita ut *Mundoaldus*, vel *Mundius*, de utriusq; ſexus (ceu voces illæ, Vormund / & mündig apud nos hodiè in uſu ſunt) tutore accipi fortaſſè non queat? De *Legibus Longobardicis* verum id quidem eſſe largiar; ita tamen, ut veteri linguæ Teutonicæ obſervatio illa, de latiore ſignificatu vocis Mund/ & quæ inde formatur, mündig/ nihil deroget: Nam Mund/ ſive *Mundius* in genere, ut ajunt, *tutorem* ſonat; & *Mundium* nihil aliud eſt, quàm *tutela*. Sic apud Longobardos mulieres etiam nuptæ *erant in mundio* alicujus, ut Romæ *in* perpetua *tutela*; ceu Vir ille celeberrimus, *Jo. de Laët*, ſua manu ad Capitulare, à Boherio editū, id annotavit. *Rechardus Verſtegan* in eleganti libello ſuo, qui titulus eſt, *a Reſtitution of decayed intelligence in Antiquities*, Saxonicum nomen Edmund *cap. VIII.* hoc quidem expoſuit modo, cujus hæc ſunt verba, ex Anglico translata idiomate: *Ab* Ed/ *rectiùs* Ead (i.e. Juramentum) *&* Mund; *quod in vetere lingua noſtra eſt* Muth (i.e. Os.) *Sed anteceſſores noſtros uſurpaſſe reperio* Muth *pro* Mouth. *Sic igitur uſurpabant* Mund / *ceu id in Belgio adhuc ubiq; locorum receptum atq; uſitatum eſt.* At verò totius antiquitatis peritiſſimus, *Jo. de Laët*, in margine illius libri Anglicani (quem ego ex Ejusdem Bibliotheca haud ingratus poſſideo) ad verba iſta: Mund/ *quod in vetere lingua noſtra eſt* Muth/ hanc notam appinxit: Muth *quidem inveni*, *ſed* Mund *nequaquam*; Mund *veteribus eſt patronus*, *& tutor.* Hæc ille. Nimirum *Edmundus* ſignificat *juramenti tutorem*, ſive cuſtodem; neq; *os juramenti.* Quapropter *Mundius*, itemq; Mund/ aut Vormund in genere tutorem denotat. *Marculfus lib. II. Form. tit. 24.* hæc duo concinnavit: *Sub mundeburde, vel defenſione.* Nam *mundeburdium* ipſi *tutela*, ſive *tuitio* & *defenſio*, ut loquitur Greg. Turonenſis, aut *munimen* eſt.

Nunc porrò LIBERAM PUELLAM videamus; de hac præclarè,

 ut ſolet,

ut ſolet, *Voſſius lib. II. de Vitiis Sermonis, cap. 7.* inter alia: *Frea* in Legibus Longobardicis dicitur *puella* ingenua, vel *libera* in *mundio*, ſive ſub *tutela*. Ac *mulier* quoq; Saxonibus *freo*; nempe non quælibet nupta, ſed *libera*. A *freo* autem Saxon. *libera*, Germanis Frau. Itaq; propriè *dominam* notat. *Jo. Loccenius in Lexico Juris Sueo-Gothici* commemorat Suecicum, Husfröa/ Weſtgothicum Husfrea/ & Islandicum Husfreij/ quæ & *uxorem* ſignificant. Cæterum *Fulfrea*, vel *Fulfreal*, in Gloſſis exponitur, *ſive ingenua, ſive libera*. Nempe ſic dicitur (ait ibidem Voſſius) qui, quævé, *plena fruitur libertate*; ex eo, quod *plenus* Saxonibus foll/ uti Anglis full: & *liber* Germanis frey/ Anglis free. Vox illa, *Fulfreal* extat in Legg. Longobardicis *lib. I. tit. 25. l. 6.* quæ Rhotaris eſt: *Si mulier libera fulfreal ſuprà furtum comprehenſa fuerit*. Sententia eſt, ſi furata ſit mulier *plena libertatis*, qualem dicimus *Fulfrealem*. Item *lib. II. tit. 12. l. 1.* legere eſt: *Liberam uxorem, id eſt, fulfreal.* Etiam *tit. 14. l. 17.* hæc habentur de liberto: *Libertus homo, qui fulfreal factus eſt.* Hæc, ante Voſſium, obſervarunt *Jo. Martinus Lydius in Gloſſis Latinobarbaris, pag. 58.* ſub finem Operum Nicolai de Clemangiis; & *Henr. Spelmannus in Archeologo*, ſive, *Gloſſario, fol. 301.* Expreſſè autem, *libera puella*, vocatur *lib. I. tit. 45.* ubi de nuptiis: *Si quis ſponſaverit liberam puellam &c.* Item tit. ſequente: *Si quis liberam puellam absq; conſilio, vel voluntate parentum adduxerit ad uxorem, &c.* Super hæc puellæ *liberæ*, perinde ac (alio nomine) *freæ*, competebat *mundium*, ſive tutela, *lib. I. tit. 2.* ex hac lege: *Omnes verò regales cauſæ, quæ ad manum Regis pertinent, unde compoſitio expectatur, aut culpa quæritur, dupliciter ſecundum antiquam conſuetudinem componantur; excepto* mundio *de* libera, *aut morte, aut aliis, quæ ſimiles ſunt.* Nec verò quicquam *freæ*, ſive *liberæ* puellæ de libertate ſua decedebat, licet in mundio eſſe, hoc eſt, ſub tutela prudentum, & conſilio vivere juberetur; quæ ſumma bonarum libertas erat. Ideò & nulli Longobardæ mulieri, ſine mundio vivere, concedebatur, ut è *lib. I. tit. 51.* apparet; ubi non (prout Lindenbrogius edidit, *Lotharius*, qui præcedentis tituli legem ultimam ſanxit; ſed, ut habet vetus Boherii codex) Rex Rhotaris: *Nulli mulieri liberæ ſub regni noſtri ditione, lege Longobardorum viventi, licet in ſuæ poteſtatis arbitrio, i. ſine mundio vivere, &c.* Hac ipſa etiam de cauſſa puellarum *monaſteria* quaſi *in mundio* eſſe cenſebantur; cùm regulariter viverent: *Monaſteria virorum* (inquit Pipinus) *& puellarum, tanquam in mundio eſſe noſcuntur; vel in mundio Epiſcopi ſui, ſeu reliquorum hominum: Et diſtringat unusquisque, in cujus mundio ſunt, ut regulariter vivant.* Adde, quod puella, in jure Longobardico, interdum dicebatur *libera* vel *à marito*; & ſic viduæ *lib. I. tit. 45.* jungebatur: *Si quis puellam liberam, aut viduam ſponſatam habuerit, &c.* Nec non titulo ſequente: *Si*

puella

puella libera, aut vidua, ſive voluntate parentum, ad maritum ambulaverit, &c. Vel quoq; *à ſervitute libera* cenſebatur; & ſic *Lib. II. tit. 31.* à ſervo diſcernebatur: *Si puella libera ſervum alienum foris provinciam ſecuta fuerit, &c.* Simile huic Legi ſtatutum Danicum, de nobilibus puellis, in *Receſſu Regis Chriſtiani III. Art. 36.* nuper inveni, cujus rubrica, ſive lemma eſt: Om fry Quinde tager vfry Mand. Id eſt: *De libera muliere, quæ in conjugio acceperit ſervum.* Idem titulus, ſed inverſus, *num. 31.* Legitur de ſervo Longobardico: *Si ſervus liberam puellam, vel mulierem in conjugio acceperit.* Sed hîc obiter monemus, in jure Danico vfry Mand *ignobilem* potiùs, quàm *ſervum*, denotare; nam *Chriſtianus* Oſterſön *in Gloſſario Juridico Danico* Frymand/ *liberum hominem* exponit per Adelsmand/ *Nobilem*; & fry Quinde/ *liberam puellam* pluribus deſcribit in Adelige Fruer. In eodem Articulo de tali conjugio Rex diſtinctè loquitur, quod quidem cum ignobili, ſed vel ſuorum conſenſu, vel ſine eo contractum fuerit: Si prius evenerit, amiſſa liberæ mulieris hæreditas ad cognatos tranſit; ſin poſterius, ita Rex ſtatuit: End ſkeer det met möſter Venners Raad/da ſkal hun hauffe mact/at ſelge det inden Aar oc Dag/til fryt Folk. Id eſt: *Etſi cum conſilio maximè cognatorum fiat, poteſtatem habeat vendendi eam* (hæreditatem) *intra anni dierumq; ſpatium* (liberæ, i. e.) *nobili cuidam familiæ.* Fryt Folk alio nomine appellatur Adels Folk/ in *Receſſ. Frid. II. Art. 12.* Sic Belgæ ferè *liberum*, aut *nobile* quidpiam vocant, quod præſtans, quod eximium, & bonum eſt: *Een vry Man*, item, *een nobel Man*, vir bonus, & eximius. Ita Poëtis dicitur *nobile vinum*, nec non Germanis Edelgeſtein/ gemma, q. d. *lapis nobilis*, i. e. pretioſus & inſignis. Quid, quod in Danico jure, velut in Longobardico, libera, ſive nobilis puella ſuum Vörge/ id eſt, Mundoaldum, tutoremvé, habere dicitur? De ere under Vörgemaal/ *quæ eſt in mundio*; ceu nos docet *Oſterſ. in Gloſſario.*

Hinc ducor ad ſuſpicandum, atq; ex ea puellarum, mulierumvé, libertate conjecto libertatem ſexus melioris: Ut hic ſimilis & compar illarum fieret, *liber* etiam *adoleſcens*, aut *liber homo* nominabatur. Ita non ſolùm Chremes, adoleſcens Terentianus, in *Eun. a. IV. ſ. 7.* Pamphilam ne tangat, his prohibet verbis: *Scibis: principio eam eſſe dico liberam.* Verùm & Parmeno eunuchum cum *liberò adoleſcente* comparat *a. III. ſ. 2.* in literis, in palæſtra, in muſicis: *Quæ liberum ſcire æquum eſt adoleſcentem.* Similiter Belgis liber atq; ingenuus adoleſcens à libertate dicitur, *Vryder*, vel *Vryer*; ceu veteribus Germanis Frank/ hoc eſt, fry Ank/ adoleſcens, vel juvenis liber: Et libera puella illis vocatur *Vrydſter*, *Fryſter*, vel etiam antiquitùs *Vryerſſe.* Convenit omninò cum voce Perſarum, *Friſtar, Virgo*; prout *Phil. Marnixius Sant. Aldegondius* è Raphalengii Lexico, quod ex ipſo Pentateucho collegerat, jamdudum commonſtravit. Non

poſſum, quin ex eruditiſſimo *Loccenii Lexico Jur. Sueo-Goth.* hic nonnulla inſeram de illis, qui in Suecia Fryborne mån / in Germania Freygeborne Leute audiunt. *Libertini* ſunt, ait, vel *Ingenui*; illos *Livius lib. X.* ita deſcribit: *Ingenui, qui ipſi majoresve ipſorum ſervitutem non ſervierant; majores autem usq; ab avo repetebant.* Temporibus Appii, & deinceps aliquandiu, apud Romanos *Libertini* dicti, non niſi, qui manumitterentur; ſed *Ingenui*, ex his procreati, ut notat *Suetonius in Claud. c. 24.* Quidam Fryborne in Suecico jure (ceu anteà in Danico) *liberæ conditionis* homines, quos hodiè *Nobiles*, Frelſe / aut Frålſiſmån interpretantur. *Ericus Upſal.* eò reſpexit *lib. VI. Hiſt. Suec.* cui nimirum *Liberti* ſunt Fryborne / aut Frålſiſmån / in his verbis: *Tempore igitur præfato accedunt ad locum Epiſcopi, prælati, milites, liberti, &c.* De Engelberto quodam, in Dalecarlorum regione *Jo. Magnus lib. XXII. cap. 5.* narrat, quod fuerit *mediocri nobilitate conſpicuus, utpote libertino patre natus.* Idem eſt, ac ſi diceret, Fryboren. In Legibus Regis Canuti Angloſaxonicis *Freoman* hoc nomine eſt, qui dignus habebatur, ut in centuriam reciperetur. Initium illius *Legis XIX.* ſic interpretatus eſt *Guil. Lambardus,* in Ἀρχαιονομίᾳ, ſive de Priſcis Anglorum Legibus: *Præterea autem præcipimus* [that ælc freoman beo on hundrede] *ut liberæ conditionis quisque in centuriam, ac decem virale aliquod collegium ſe conjiciat; ſi modò qui ſe purget, atq; ab alio capitis æſtimationem petat, ſe dignum habere cupiverit. Neq; enim aliter, annum ætate duodenum progreſſus (ſi fortè injuria afficiatur) pari cum* ingenuo *jure fruatur.* In Angloſaxonica lingua, in qua legem Rex ille rogavit, longè ſignificantiùs illud *ingenui jus* exprimitur: *Otheſe be ne beo æniges* freorihtes *vvyrthe.* Hoc eſt: *Aut non erit ullo libero jure* (Freyrechts) *dignus.* Scilicet hac ipſe Lege Rex Canutus Potentiorum famulos coërcuit, quos aliàs *liberos* eſſe affirmantes per Leges poterant protegere, quoties injurias & iniquitatem petulantes exercuiſſent. Inde & Anglis hodienum *Freeman* civis eſt, & municeps, ac *liber homo.* Nunc tandem ad jus Longobardicum revertor, ubi *libero* quoq; *homini* liberrimæ voluntatis puella in matrimonium dabatur; ſic enim Rex Limprandus *lib. II. tit. 52.* de frea, à Mundoaldo ſuo malè habita, ſtatuit: *Inſuper addimus, ut nec ad* liberum hominem *eam ad maritum dare præſumas, absq; ejus voluntate; quia pejùs tractata eſſe non poteſt, quàm ſi illum* virum tollat, *quam ipſa non vult.*

Videtur hæc quidem locutio, *virum tollere,* Latinis auribus idem ſignificare, quod *auferre, removere, repellere,* & matrimonium cum tali vel tali viro *impedire*; ita ut fortaſſe legendum ſit: *Quem ipſe* (mundoaldus ſcilicet, ſive tutor) *non vult.* Vel tali etiam modo: *Quem ipſa* (ſcil. puella libera) *vult*; ita ut redundet negatio? Sed fruſtrà: *Tollat* (quod me, fateor, illuſtris Salmaſius docuit) idem

idem eſt, ac ſi ſcriptum pro eo foret: *Sumat.* Sic enim dicimus: *Tolle librum*, pro, *ſume*, vel *accipe*. Atq; hunc verum Legis illius ſenſum eſſe, poſtea demum variis didici exemplis, quæ cum à Lindenbrogio in veterum Legg. Gloſſario miſſa ſint omnia, velut in digreſſu (quem mihi concedas, oro) libens his inſeram. *Tit. 53. lib. cit.* Legis primæ initium tale eſt: *Si aldius* (i. e. qui antea ſervus, ſic libertatem conſecutus, interprete *Voſſio lib. II. de Vit. Serm. c. 2.* ut interim veteri domino foret obnoxius) *cujuscunque liberam uxorem tulerit.* Et ſequente *tit. 54. l. 2.* hæc ipſa leguntur: *Si mulier aut puella notum habuerit, quemcunq; hominem uxorem habere; & ſuper ipſam introierit, & tulerit maritum non ſuum, ſancimus &c.* Verbum illud *tollere* per *accipere* exponitur *l. 3. t eod.* qua prohibetur, *ut nec uxor à viro dimiſſa alium accipiat* (i. e. tollat) *virum, vivente viro.* Præterea *lib. I. tit. 40.* ita incipit: *Si vir mulieri violentiam fecerit, & invitam eam tulerit ad uxorem, &c.* Et poſt nonnulla, ſub initium Leg. ſecundæ: *Si quis violento nomine tulerit uxorem &c.* Succedit Lex tertia: *Si quis puellam, aut viduam, alteri ſponſatam (illa tamen conſentiente) tulerit, &c.* Ubi gloſſa Nic. Boherii: *Aliàs deeſt [illa tamen conſentiente.] Et loco verbi tulerit, eſt, rapuerit.* Id verbi, *rapuerit*, pro, *tulerit* cùm ex aliis ejusdem tituli Legibus patet, tùm verò ex undecima: *Si quis rapuerit qualemcunque feminam liberam ſecularem &c.* Deniq; ne ſcrupulus vel tenuiſſimus reſidere aliquis videatur, locutio iſtæc Longobardica modo ſeſe prodit infinito: *Si quis ſponſaverit puellam liberam, aut mulierem, & poſt ſponſalia facta, & fabulam firmatam, per duos annos ſponſus neglexerit eam tollere &c.* Lib. II. tit. 1. *Et ſi, poſtquam purificata fuerit, eam tollere uxorem neglexerit &c.* Ibid. Leg. 2. *Et non compellatur ipſe invitus eam tollere.* Leg. 3. *Secundus autem maritus, qui eam tollere diſponit, &c.* Leg. 4. Ex his igitur conſtat primò, verbum *tollere* idem eſſe, quod *accipere*, & aliquando *rapere*: Dein id uſurpari tàm de viro ducente, quàm de nubente femina: Poſtremò dici, *tollere virum*, aut *maritum* nec non, *ad maritum tollere* lib. II. tit. 53. *Si aldia, aut libera, in caſa aliena ad maritum intraverit, & ſervum ad maritum tulerit &c.* Hoc etiam modo, *tollere uxorem*, ut ſuprà; *tollere ad uxorem*, Leg. 3. *tollere in uxorem*, Leg. 10. tit. eod.

Perlubenter hic modum aliquem, & finem huic epiſtolæ facerem, niſi ex priſca eruditione nobilis & clarus *Olaus* ille *VVormius lib. I. Faſt. Danic. cap. 15.* me nunc ad *Fream* iſtam Septentrionalem pertraheret; quæ uxor *Orbini*, ſive *VVodani*, hoc eſt, *Martis* credita, inſtar *Veneris* Deæ colebatur: *FRIGA pacem voluptatemq; moderabatur; cujus etiam ſimulachrum turpitudinem ſexus præ ſe ferebat: Et ob id tantum apud Gothos, quantum VENUS apud Romanos venerabatur: Diemq; VENERIS, usq; ad noſtra tempora, ſibi retinet conſecratum;* ut

ut ſcribit Archiepiſcopus Upſalienſis, *Olaus Magnus lib. III. Epit. Hiſt. Gent. Septentr. c. 3.* Hæc ipſa igitur Gothorum Venus, *Frega, Frigga, Frigo, Fricco*, vel *Frea*, item *Frea*, aliàs *Fria*, noſtratibus (ſcribit *Wormius* de Danis ſuis loc. cit.) *Freya* dicta eſt: Quod *proprium* jam in *appellativum* degeneravit, *qualibet matre familias hunc ſibi vendicantis honoris titulum*; ut Islandis *Husfreya* ſalutetur, nobis Danis Husfrue.

Antequam verò de his Gothorum ſuperſtitionibus plura ſcribere, & gentilium iſtorum impietates de *Frea* ac *Wodano* explicare inſtituam, hoc breve dicam; non ſolùm Græcos, vel Romanos (quod multis probatum ivi exemplis ad *Val. Catonis Diras v. XX.*) verùm & Germanos quoq; amaſias, interdum & conjuges ſuas, *Veneres* appellaſſe. Laudaturus Laidem ſuam *Ariſtænetus Epiſt. I.* haud veritus eſt ſcribere: Διὰ πάντων ἔμψυχος τῆς Ἀφροδίτης εἰκών. *Tun' meam Venerem vituperas?* quærit homo Plautinus, *Curc. a. I. ſ. 3.* De vocabulo *Veneria*, quod eſt à *Venere*, non minùs accuratè, quàm rectè *J. Seldenus Synt. II. de Diis Syris, cap. 7* cujus verba hîc enotabo: *VENERIAM vocabulum eſſe, à VENERE petendum, nemo eſt, qui neget. Inde enim* non infrequens eſt apud priſcos Romanos nomen fœmineum. *Veteribus, quæ excuſa prodiere, inſcriptionibus non ſemel obvium fit. Et in Arundellianis, ad Thameſis ripam, ædibus viſitur cippus ſepulchralis, ita dicatus:*

D. M.
CLAUDIAE VENERI
AE. CONJUGI SANCTISS
IMAE. Q. JUSTEIUS.
PROBATUS. SIBI. SUIS
QUE. POSTERISQUE
EORUM.

Goldaſtus, ad Winsbekiæ Parænesin (quæ inter veteres illius Paræneticos habetur) ſub finem hæc obſervavit: Amicæ ab amantibus *Veneres* dictæ, non *Latinis* modò, ſed *Germanis*. Herzoge Heinrich von Preſſla: *Ich klage dir* Venus *ſendú leit.* Her Rudolf von Rotenburg: *Wolde geluke ſin Der* Venre *min.* Her Heinrich von Morunge: *Ich vvene, ſi iſt ein* Venus *here, die ich da minne.* Wolfaram von Eſchilbach: Venus *du Göttinne. lebt ſi noch, ſi múſte bi ir verblichen ſin.* Meiſter Chunrat von Wurzburg: Venus *dú feine dú iſt entſchlaffen, Dú vvilent hoher minne vvielt.* Sic igitur & *frea*, & Friu/ ſive Frau/ ab iſta Gothorum Venere, *Frea*, nomen accepiſſe, omninò credibile eſt, neq;

hæc

hæc inter ſe pugnant, utramq; *fream*, hoc eſt, & Deam & puellam à *freo*, ſive frey/ hoc eſt, à *libertate* primam cœpiſſe originem.

Sed dicis fortè? Incerta adhuc iſta, & ſcrutanda ſunt, an *Frea*, ſive *Freja*, fuerit *Venus*? Pro hac ipſa ſententia (quam non titubanter Olai teſtimonio jam aſſerui) documenta hæc habeo: I. Venus *Martis*, Frea *VVodanis* conjux erat; ſic enim Longobardi filius, *P. VVarnefridus lib. I. de Geſt. Longob. cap. 8.* eam vocat: *Fream, uxorem VVodan.* Ab hoc ipſo Wandali, quaſi à Marte, victoriam de Winilis ibidem poſtularunt. *Gotfridus Viterbienſis in Pantheo*, ſive Chronico univerſali, transpoſitis literis *Feriam*, & Wodanem *Godam* nominans, eandemq; Wandalorum fabulam recenſens, hos, ait, *ad Deam, nomine* Feriam, *uxorem ſcilicet* Godam, *tunc acceſſiſſe.* Friggam, *Othini* modò *uxorem*, modò *conjugem*, deſcribit *Saxo Grammaticus, lib. I. Hiſt. Dan. fol. 13.* Idem & ex veteribus annotavit *Henr. Spelmannus in Archaologo, fol. 296.* Fream, aliàs *Friam*, Saxonum Deam fuiſſe, *uxorem VVodeni, al. Goddani.* De hac uberiùs *Rich. Verſtegan in Reſtit. of dec. intell. chap. III. pagg. 77. 80. & Jo. Loccen. lib. I. Antiq. Sueo-Goth. cap. 3.* II. Dies Veneris Sueo-Gothis, Danis, & Germanis Fredagh/ Fridag/ item Freitag/ ceu Saxonibus *Frige dæg*, ab eadem *Frea, Freja* ſive *Friga* dicitur. Sic Olaus ille: *Friga*, inquit, *diem Veneris usq; ad noſtra tempora ſibi retinet conſecratum.* III. Adulterio ſcortationibusq; celebris erat, more ipſius Veneris; teſtor Saxononem loco citato, de aureo Othini ſimulacro: *Cujus conjux Frigga, quò cultior progredi poſſet, aſcitis fabris, aurum ſtatua detrahendum curavit. Quibus Othinus ſuſpendio conſumtis, ſtatuam in crepidine collocavit; quam etiam mira artis induſtria ad humanos tactus vocalem reddidit. At nihilominus Frigga cultus ſui nitorem divinis mariti honoribus anteponens*, uni familiarium ſe ſtupro ſubjecit; *cujus ingenio ſimulacrum demolita, aurum publicæ ſuperſtitioni conſecratum, ad privati luxus inſtrumentum convertit. Nec penſi duxit*, impudicitiam ſectari, *quò promtiùs avaritia frueretur. Indigna fœmina, quæ numinis conjugio poteretur.* Hactenus Saxo. IV. Colebatur, ut præſes voluptatum, libidinumq;, ſi Olao Magno credimus: *Pacem*, ait, *voluptatemq; moderabatur; cujus etiam ſimulachrum turpitudinem ſexus præ ſe ferebat.* Idem innuit *M. Adamus*, in Septentrionalium populorum Hiſtoria, ex Henr. Ranzovii Bibliotheca olim edita: *Fricco, pacem voluptatemq; largiens mortalibus; cujus etiam ſimulachrum fingunt ingenti Priapo.* Talis fortaſſe pax fuit, qualem Terentianus Thraſo Thaidi conceſſerat. Ab hoc ſpurciſſimo nomine *Frig, Friga, Frigga*, vel *Fricco* deductum iſtud Germanorum vocabulum videtur, Frech/ petulans, *libidinoſus*; Frechelt/ *libido*, petulantia. Quin etiam Fryd/ *voluptas* in-

 didem

didem venerit, à *Freya* nimirum, nullus dubitavit *M. Brynolphus Suenonius* in Conjectaneis ſuis; ex quibus *Stephanus Jo. Stephanius in lib. I. Hiſt. Dan. Saxonis, fol. 43.* ad iſta petulantiſſima Hartegrepæ, Hadingum juvenem ad Venereas voluptates provocantis, verba [*Dum* Venerem coluiſſe *piget*] de libidinoſo Freyæ, hoc eſt, Veneris cultu, eruditam hanc notam attulit: Ut *libidini ſua frontem prætexeret - ſuaſit illud ſuum πρόσχημα ex intima hominum illorum religione; quibus Divarum haud poſtrema fuit FREYA, Amatorum προξένη, &* illarum voluptatum promaconda: *Quam violare, aut contemnere Skapto, vel Thorballus Sidenſis (nunc enim, uter eſſet, non exactè memini) parum aberat, quin capitali diſcrimine didicit, ut erat periculoſum; qui ad Chriſtianam fidem converſus, parùm honorificè de Freya, in carmine hoc ſuo, erat locutus:*

Vil eg um God geya,
Grey thik'er mier Freya.

Hoc eſt: De Diis latraturus (vel, locuturus) Freyam inſtar caniculæ, vel vulpeculæ, judico. *Quæ res continuò ut increbuit, ἀποσυνάγωγος factus in capitis periculum inciderat: Niſi divinitùs accidiſſet, ut illo ipſo anno, quo in eum maximi quiq; viri conjuraraut, Chriſtiana fides in foro univerſali recepta fuiſſet.* Tanti ſcilicet Venereas fecére voluptates, ut ipſam quaſi Libidinem, priſca formidine ſacram, perverſa & impia religione colerent. V. Uti veteres de ſexu Veneris dubitarunt; ſic enim *Macrobii lib. III. Saturn. cap. 8.* locus notatu dignus ſe habet: *Apud Calvum Acterianus affirmat legendum,*

Pollentemq; Deum Venerem,

non Deam. *Signum etiam ejus eſt Cypri, barbatum corpore, ſed veſte* muliebri, *cum ſceptro ac ſtatura* virili; *& putant eandem* marem *&* fœminam *eſſe. Ariſtophanes eam* Ἀφρόδιτον *appellat. Levinus etiam ſic ait:* Venerem igitur almam adorans, ſive fœmina ſive mas eſt. Prorſus ita incertum Gothis erat, num Fricco, vel Freya maſculini aut fœminini extiterit ſexus; licet fœmineo choro (ut verba *Ol. Wormii lib. I. Monum. Dan cap. 4.* mea faciam) plures illud adſcripſerint. Hinc *Olaus Magnus*, ex anteceſſoris ſui Jo. Magni, Archiepiſcopi Upſal. Hiſtoriis aſſerit, apud veteres Gothos paganos, *tres Deos, prima veneratione obſervatos* fuiſſe; quorum *primus* erat potentiſſimus Thor, *alter* Othen, *tertius* Friga. Præterea *habitum* hujus *virilem* his excuſat verbis *Pingebatur gladio & arcu cum armis, quod in illis terris uterq; ſexus ſemper ad arma promtiſſimus eſſet.* Idoli hujus formam expreſſit *Verſteganus, lib. cit. pag. 76.* hanc inſuper expoſitionem ei ſubjungens, quam ex Anglico verti: *Hoc idolum repræſentat utrumq; ſexum, tàm viri quam fœminæ, velut Hermaphroditus ha-*

buiſſe

buiſſe dicitur &c. Dextra ſtrictum tenet gladium, & arcum ſiniſtra, his ſignificans, fœminas, aquè ac viros, tempore neceſſitatis ad pugnandum paratas eſſe debere. VI. Vocum aliquot Teutonicarum origines probilitati non ſunt contrariæ; *Freya erſi*, i. e. poëſis, quæ Amores ut plurimum tractat; de hac *VVormius in Faſtis.* Freitag/ aut Fridag (de qua voce ſuprà) & Fryd/ voluptas, & frien. Sic enim *Goldaſtus* ad carmen Winsbekiæ: *Minne*, Dea amoris, Latinis *Venus*, Aboriginibus Germanis *Fria*; cujus nomen remanſit in eidem illi ſacrata die, *Fritag*, in verboq; *frien*, nubere. Referuntur huc à Bruynolpho & Loccenio, Frö/ *ſemen*, & Frw/ *genetrix.* Quibus addatur Germ. Frucht/ Belg. *Fruyt*; item *Vroed.* frugi; *Vroedvvijf*, & *Vroedmoeder*, obſtetrix.

Hæc itaq; *Frea* omninò *Venus* cenſenda eſt, de qua Olaus: *Tantum apud Gothos, quantum Venus apud Romanos venerabatur.* Illius verò maritum & *Martem* fuiſſe, dixi quidem; ſed nondum probavi ſatis: *Odhen, hoc eſt, fortior* (ait idem Olaus) *bellis præſidet, hominibus in hoſtes auxilia ſubminiſtrans.* Et poſt nonnulla caput integrum, de tribus Diis majoribus Gothorum, his concludit verbis: *Odhen verò armatus ſculpitur, uti Mars, ſimili gentilium ſuperſtitione apud Romanos; diemq́; obtinuit æterna memoria ſuo nomini conſecratum. Et quia vivus tota Europa divinitatis titulum, quod nulli in arte militari cederet, aſſecutus fuiſſet; hinc eveniſſe creditur, ut Gothi (ſicut Dio Græcus, Ablabius, & Jornandes teſtantur) Martem, quem Deum belli putavit antiquitas, apud ſe dicerent progenitum; prout etiam aſſerit Poëta:*

Gradivumq́; patrem, Geticis qui præſidet armis.

Quem Gothi ſemper aſperrima placavere cultura, morte ſcilicet captivorum, opinantes, bellorum præſidem aptiùs humano cruore placari. A quo viciſſim omnem belligerandi induſtriam adeò perfectè didicerunt, ut devictis Europæ & Aſiæ potentiſſimis imperiis, ſummum fortitudinis gradum reportarint. Confer *Jornand. de Reb. Get. cap. 5.* Haud aliter de Wodane *M. Adamus*, in Septentrionalium populorum Hiſtoria: *Alter VVodan, id eſt, fortior, bella regit, hominumq́; miniſtrat virtutem contra inimicos.* Poſtea, de ſimulachro iſtius, hæc ſubjungit: *VVodanem verò ſculpunt armatum, ſicut noſtri Martem ſculpere ſolent.* Quare etiam Wandalos, *ad Wodan accedentes, victoriam de Winilis poſtulaſſe*, & iſtum reſpondiſſe, ſe illis *victoriam daturum*, perhibet *P. Warnefridus.* Ethelverdus, citante Camdeno: *Wodan barbari, ut Deum, honorarunt; ſacrificiumq́; obtulerunt pagani, victoriæ cauſa, ſive virtutis.* Idolum Martis Gothici *Ol. Wormius lib. I. Monum. Dan. c. 4.* hunc in modum delineavit: *Hic armatus pingebatur, quippe qui bellis præerat, & cui victorias attribuebant; ac victos & occiſos in bello ſacrificabant. Columnæ inſiſtens coronam capite geſtabat, dextra ſicam, ſeu*

 enſem

enſem Saxonicum, ſiniſtra clypeum, pedibus calceatus. Ita & à *Verſtegano p. 72.* expictus eſt. Quantùm conjectura aſſequi poſſum, ducor ad ſuſpicandum, Septentrionis invaſorem iſtum volitantem, Odinum nempe, audaciæ promtæ Gigantem fuiſſe; quia *Arngrimmus Jonas* hunc ipſum *Aſiaticæ immigrationis*, in orbem Arctoum anno XXIV. ante natum Chriſtum factæ, *anteſignanum*, nec non *Aſiaticorum infuſionis ducem*, commemorat *lib. I. Crymogææ Rerum Jsland. cap. 4, & 5.* Certè in Septentrionem is venit, *non ſecus ac olim Cadmus in Bœotiam*, ut Jonas monuit ibidem. Poſtea verò quàm erro iſte in poſſeſſionem regionis Sueticæ pedē poſuerat, magia diabolica, velut ſpecie quadam divinæ aut cœleſtis ſapientiæ, apud ſuperſtitioſum & credulum populum, admirationem ſibi auctoritatemq; paraverat; ne ex poſſeſſione, in quam tum temporis vacuam involavit, facilè dejiceretur. Is enim raptorum pariter ac tyrannorum mos eſt, ut fictam exambientes divinitatem, Diis ſuis videri cupiant. *Odinus*, inquit Jonas in Crym. c. 6. *ob inſignem magiæ diabolicæ peritiam, qua divinitatem, ut Machomet alter, adfectabat, poſt obitum in Deorum numerum relatus eſt.* En Martis rapacis ſcilicet numen, quod clariùs idem indicat Jonas cap. 4: *Odinus iſte, omnes veteres incolas magiæ excellentia in ſui admirationem rapiens, poſt fata cœpit in Deorum numero coli; cùm priùs adhuc ſuperſtes, inter alias terras Septentrionaliores etiam Norvvegiam, inter Nori poſteros, ſublata monarchia, diſtributam, ſubegiſſet, eamq; filio Semingoo, ſeu Hemingo addixiſſet.* Tangit hanc fraudem Saxo: *Cum Othinus quidam*, ait lib. cit. *Europa tota falſo divinitatis titulo cenſeretur &c.* Idem de eodem lib. VI: *Olim enim quidam magicæ artis imbuti, Thor videlicet & Othinus, aliiq; complures.* Quid, quod præſtigiator hicce & Magus, illa tempeſtate nulli ſecundus (ſic eum appellat *Stephanius in Notis, fol. 50.*) vel ad certos ſiderum poſitus, vel etiam per Dæmonum ἀστρογγίστας, qui à Magis invocati ſimulachra ingrediebantur, eò quoque fine ſtatuam ſuam *mira artis induſtria* (verba hæc ſunt Grammatic.) *ad humanos tactus vocalem effecit*; nempe ut futura prædiceret, oracula depromeret, fidemq; divinitatis ſibi apud imperitum vulgus adſtrueret. Nec *ſtatua* tantùm, ſed & *lacus*, & medius ſeptimanæ *dies*, impia hac religione colebantur: Odenslund / *lacus* prope Upſaliam *Odino* ſacer, in ſingulari apud gentiles iſtos veneratione fuit, uti referunt *Adamus Bremenſis in deſcriptione Scandinaviæ*, & *Ericus Upſalienſis lib. I. Hiſtor. Sueogoth.* De die, quem Romani aliàs Mercurio dicarunt, iterum Olaus: *Diem obtinuit, æterna memoria ſuo nomini conſecratum.* A nomine *VVodani*, vel *Vodani* hodienum dies Mercurii Danis Wodensdag dicitur, Anglis à *VVodeno* (inquit Spelmannus) *VVednesday*, Scotis (prout *Jo. Skene* in ſuo *De Verb. Signif.* juris nimirum Scotici, *pag. 74.* innuit) *Odenuday*, vel etiam *VVednisday*. Belgæ corruptè (vel contractè potiùs)

tiùs)

tiis) *VVoensdag* dicunt, pro, *VVodensdag*; ceu *Bon. Vulcanius* dudum monuit, *Annot. in P. VVarnefrid. lib. I. pag. 14.* Haud malè nomen iſtud interpretatus eſt *Bureus*, diem hunc Martis, Ødensdag/ quaſi *vaſtatoris diem* appellatum fuiſſe, autumans. Similiter ôde Germanis idem eſt, quod deſtructum, vaſtum, vaſtatumvé; & deſertum Einôde. Verbo, ſi poſſum, ediſſeram: *Odinus* iſte invaſor, raptor, & *vaſtator* erat terrarum Septentrionalium. Hinc in quorundam ex vulgo animis (teſte *Loccenio*, qui de hodiernis Süecorum moribus ibi loquitur) illud adhuc ex veterum ſuperſtitione reliquum eſt, ut, ſi aliquod *ſpectrum* fortè, cum magno ſtrepitu & ſuſurro, circa veſperam aut noctu *adequitans*, vel *armatum* appareat, *Oden* iſtac tranſire dicant. Eſt præterea ab hoc vaſtatore Vodano, id eſt, Marte, vox Wode/ vel Woden/ quæ *periculum* & *perniciem* indicat; quinetiam Islandis Oden pro *Diabolo* ipſo capitur, ut in imprecandi formulis: Oden eige dig/ *Odinus te poſſideat!* Item, Far du til Odens / *Vade ad Odinum*, ſive, in malam rem. Item, Huada Odens latun? *Quid hoc mali eſt?* Contuli hac de re *Ol. Wormium lib. I. Monum. Dan. cap. 4. & lib. I. Faſt. Dan. cap. 15.* Germaniæ vaſtator, *Druſus*, pœnè alter Odinus fuit, qui, ſimili quadam imprecandi formula Holſatis, in memoriam hodieq; revocatur: Dat dy de Drus ſlag! *Druſus te perdat!* Qui nempe gentem Holſatorum fortiſſimam, frenumq; Romanorum diu mordentem, ex omnibus noviſſimam ſubegerat. Hactenus de Sueogothorum Marte, Wodano; cujus numen pariter ac nomen *Eliam Schedium Syngram. I. de DIs Germ. cap. 4. 5.* vel *6.* ne leviter quidem attigiſſe, ne dicam ignoraſſe, mihi maximam admirationem movit.

Facerem his literis finem, Eruditiſſimorum Nobiliſſime Domine, & clauſulam longioribus imponerem; niſi varia vocis iſtius Gothicæ ſcriptio Te nonnullam in dubitationem fortè videretur adducere. Tot iſta pingitur modis: *Oden, Odhen, Odinus, Othinus, Hoden, VVoden, VVodan, Voden, Vodan, Godan, Ghodan, Guodan, Guoden, Guode.* Quidni fidem habeamus *VVarnefrido lib. I. cap. 9.* ita ſcribenti: *VVodan ſanè, quem adjecta litera Godam dixerunt, &c.* Magnus ille literarum heros, *Voſſius lib. I. de Idol. cap. 7.* idem affirmat: *Vodan, inquit, ſive Voden, eſt idem ac Guoden, ſive Guode, pro quo* Gode *vel* God *nunc dicimus; & Vodan, Guodan, Godan, &c.* Alio vocatur nomine *Vodanus*, quod è *Baronii Tom. VIII. Annal. Eccleſ. ad Ann. Dom. 612.* haud perplexè indicavit *Ant. Dauroultius in Floribus Exempl. cap. I. tit. 5. ex 3.* ibi: *Apud Moguntiam ſunt nationes Suevorum, qui Deo ſuo, VADONO nomine, libabant.* Non mirum, Suevos apud Moguntiam ei libaſſe; *nec enim ſubitò, ſed pedetentim has terras* (Septentrionales ſcilicet) *intravit Odinus, in Germania priùs, & vicinis terris ſubſiſtens.* Uti non docet *Arngr. Jonas in Crymog. cap. 5.* Ad hoc tanta ſuperſti-

perſtitionis diabolicæ vis erat, ut longè lateq; diffunderetur: *Ea tempeſtate*, inquit Saxo, *cùm Othinus quidam* Europa tota, falſo divinitatis titulo cenſeretur, *apud Upſalam tamen crebriorem diverſandi uſum habebat; eamq; ſive ob incolarum inertiam, ſive locorum amœnitatem, ſingulari quadam habitationis conſuetudine dignabatur.* Ab iſto igitur *Wodano*, ſive *Wadeno*, aut *Vadeno* vox Germanorum Wadlich/ *fortis*, ſich wadlich wehren / *pugnare fortiter*, deducta mihi videtur; quoniam Olaus pariter Magnus, ac Adamus ille Bremenſis, nomen *fortitudinis* eſſe (locis jam ſæpè citatis) aſſerunt. Ille quidem: *Alter* Odhen, *hoc eſt*, fortior, *bellis præſidet; hominibus in hoſtes auxilia ſubminiſtrans.* Hic verò: *Alter* Wodan, *id eſt*, fortior, *bella regit; hominumq; miniſtrat virtutem, contra inimicos.* Immò ſaca, vel enſis Saxonicus, Wadner (nam placet aliquando in his etiam ludere, ſi fortè conjector falſus verborum ſim) ab iſto armorum præſide, ac bellorum Deo, Wadon/ tàm congrue & convenienter derivatur; quàm vetus illud vocabulum *Degin*, quod majoribus noſtris ſignificabat *propriè hominem nobilem, fortitudine ac virtute præſtantem, humani generis officio belli domiq; paratum.* In ſumma, *hominem bellicoſum & heroicum.* Ita gladius Degen nuncupatus, quod ejus miniſterio in defenſione utimur. Plura de hac ipſa voce *Thegan*, ſeu *Degin*, congeſſit *Goldaſtus in Animadv. in Tyrolis, Scotorum Regis, Paren. ad Fridebrandum Fil. §. 18.*

At verò diverſa nominis ſcriptio admiratione nos afficit? *Hodan*, *VVodan*, *Godan*, *Guodan*, eandem ſuſtinet mutationem, quam alia in aliis patiuntur linguis vocabula: Ebræi dicunt ferè הוא, Græci ὅς, Angli *vvho*, Belgæ *vvie*, Germani wer / Latini *qui*, vel *quis*. Notum utiq; eſt, *VV.* ſæpiùs tranſire in *Gu.* ut *Guilelmus*, *Guolfgangus*, *Guido*, *Gualterius*, *guardia*, *guaſtare* Ital. pro, *vaſtare*. Quid, quod *Varinus* Veronenſis (ait *Jovianus lib. I. de Aſpiratione*) doctus vir, tamen in hoc à multitudine non diſſentiens nomini ſuo, quod Romanum eſt (à *Varo* enim, ſeu malis *Varrio*, fit *Varinus*) *G.* præponebat ſemper, & *Guarinum* ſcribebat. Vel tranſit illud *VV.* in *Qu.* ut, Belg. *vvie*, Lat. *qui*. Nos Germani uſurpamus, welcher; Belgæ, *vvelck*; Galli, *quelque*; Scoti, *quhilk*.

Cæterum, ne quid diſſimulatione transmittam, accuratiſſimè monent Runicæ, Iſlandicæ, Suecicæ, Finnonicæ, Scandicæ, Danicæ, Anglicæ, Scoticæ, Cambricæ, Belgicæ, aliarumq; linguarum (quas vetus Germanica filias ſuas vocat) *certas* quasdam *literas*, quæ quaſi, *ab initio*, *cum aſpiratione aliqua* efferuntur, ex conſuetudine illarum gentium, ſigno *H.* vel *VV.* in fronte ſtatim notari: Nonnunquam & veteres *HVV.* ceu geminam aſpirationis notam, in monumentis ſuis junctim poſuiſſe; at per metatheſin hodiè *VVH.* non rectè ſcribi: Quæ

nota

nota poſterior *H.* indicium lectori faciat, ipſum *VV.* (cumprimis ante vocales poſitum) non noſtro, hoc eſt, Germanorum more, ſed planè ſingulari, & populis illis proprio, ſuaviùs pronunciandum eſſe; ac ſi vel ſola aſpirationis nota ſubaudiretur: Idq; ſubtiliùs, quàm vulgò etiam Germani ſolent; *quorum validiora labia voces ipſas, velut ab imo ſtomacho ductas, in aërem excutiunt*; cenſore *Carolo Bovillo Sarrarobrino*, qui hanc ſibi liberiùs de nobis judicandi libertatem ſumſit in libello ſuo, *De differentia*, ſive, *vitiis vulgarium linguarum, cap. 32.*

Age verò, poſterioris (quæ ad nomen *Odan*, vel *Vodan*, aut *VVodan* maximè facit) obſervationis regulam primò, & exempla ejus accipe. *Alexander Gill in Logonomia Anglica cap. 4.* hoc me tirocinio imbuit: W. *aſpiratum conſona eſt quam ſcribunt per* W H. *& tamen aſpiratio precedit. Illa namq; voces, quæ per* W H. *ſcribuntur, poſſunt, atq; etiam, ad exempla majorum, ſcribi debent per* H W. *aut* H U. *Ita enim nihil aliud inde colligi queat, quàm quod ex ipſo* WH. *intelligimus; ut* wil *ſive* uil, *naſſa*; hwil, *ſive* huil, *rota. Tamen quia noſtra experientia docet,* W *&* WH. *veras eſſe, ſimplicesq; conſonas, in quarum elatione* U. *ſuggrunnit tantùm, non clara vocalis auditur; ideò illud* W. *ante vocales aut diphthongos jus aſſignatum obtinebit; at* WH. *mala tantùm conſuetudine valebit in* what, *quid*; whether, *uter*, & ſimilibus. Quicqnid verò ſit, conſuetudo hæc ex antiquiſſimi Anglorum vatis, *Spenceri*, nec non *Fajeri, Goldingi, Sidneji, Tuſſeri, Johnſoni, Jo. Daviſii Hereffenſis, Haringtoni*, aliorumq; Poëmatibus ſatis apparet; in quibus ſæpè legitur *vvhü* & *vvhich*, qui; *vvhat*, quid; *vvhöm*, quem; *vvhër*, ubi. Hoc etiamnum ſcribuntur modo, *vvhit*, albus; meliùs Dani, huid; Iſlandi, hvytur; & Angloſaxones, *hvvite*. Inſignis ille JCtus *Jo. Covvell*, in *Interprete* verborum Juris Anglicani, *vvhite hart ſilver*, q.d. Weiß-hirſchen-ſilber/ *candidi cervi argentum*, dicit eſſe tributum, vel mulctam ſolutam in abaco aut tabula Foreſtorum albi cervi. Hoc verò argentum à temporibus *Henrici III.* cœpit, quod ipſe Rex impoſuit *Thomæ De la-linde*, quòd præclarum telo occupaſſet cervum (ceu puer Hermolaus aprum, de quo *Curtius lib. VIII. cap. 6.*) quem Rex ferire deſtinaverat; teſte *Camdeno in Britannia, pag. 150. A vvhore*, meretrix; Germ. Hur. *VVhole* totus, Græc. ὅλος. Belg. *heel.* Iſland. Heill. Græcum quoq; eſt εἱλέω, verto, volvo; à quo *Mer. Caſaubonus* Anglicum *a vvheele*, rotam deducit in *Part. I. Commentat. de Quat. Ling. pag. 265.* In Lexico Juris Anglicani *vvharfa, vvharfe*, locus eſt (eodem *Covvello* interprete) amplus, latus, planus, ac ſpatioſus, in angulo vel cornu maris, aut fluvii; in quem deponuntur merces, ut exinde in alia loca tranſportentur. Ad exempla verò majorum (ut loquitur *Gillius*) in Angloſaxonica quadam epiſtola Ælfridi Regis Angliæ, ad Wülſſigeum Epiſcopum, unà cum Gothicis ac Longobar-

gobardicis Vulcanii Scriptoribus edita, legitur particula, *hvvylce*, quomodo. Et in *Lambardi Gloſſario*, de Legibus Regum Angliæ excerpto, exſtat vox illa *Hvveige*, ſed ſine Latino (ut in cæteris) gloſſemate, quæ, ni fallor, eadem eſt, quam *Covvell* habet: *VVeigh (vvaga)* certum pondus eſt caſei, vel lanæ, continens 256. libras. *Jo. Davies in Rudiment. Linguæ Cambro-Britannicæ pag. 3.* obſervat, Demetas (qui ſunt Auſtralis Walliæ, ſive Cambriæ habitatores, ut eos *Lelandus*, atq; alii ferè omnes appellant; & ipſe *Sylveſter Giraldus*, in ſua Walliæ Topographia, Auſtralem Cambriæ regionem *Demetiam* nuncupat: Quamvis non deſint, ut innuit *Gloſſarium Legum Henrici I*, ex antiquo Codice MS. olim S. Auguſtini Dorobornenſis, qui Auſtrales Wallos in *Cornubia* locant; atq; ingenti illo maris brachio, quod ab Occidente terram intrans, ad dextram *Cornubiam*, ad lævam *VValliam* abluit, à Borealibus Wallis disjunctos exiſtimant) illos, inquam, Demetas, Anglorum æmulos *CH.* leviuſculè, quaſi tantùm *VVH.* eſſet, ita proferre, ut *vvhaer* pro *chvvaer* dicant; & *vvharae*, pro, *chvvarae*: Cum aliàs Cambro-Britannis revera duplicem ſonet aſpirationem denſam. Quid Angloſaxones commemorem? Et Pſalterium & Evangelia, hoc ipſo exculta idiomate ſi inſpiciam, vel ſexcenta inibi occurrunt: *Hvvomme*, angulus Pſ. CXVII, 21. *Hvvelp leona*, catulus leonis, Pſ. XVI, 13. & catellus, Matth. XV, 27. *Hvvettan*, exacuere, wetzen/ Pſ. LXIII, 3. *Hvvy*, quare, Matth. IX, 9.11. *Hvvylc*, quis, Pſ. CXXXVIII, 5. *Hvvon*, paululum, puſillum, ut: *Tha he vvas* lytwhon *thanon agan*, hoc eſt, *cùm eſſet paululum progreſſus*, Marc. XIV, 35. & I, 19. *Hvvemlaſſan*, paulò minùs. Pſ. CXVIII, 87. *Hvvilvvendlic*, Temporarius, Matth. XIII, 21. Vir ille integerrimus, *Fr. Junius*, Lexicon Angloſaxonicum, quod ex Bibl. Seldeni manu ſua deſcripſerat, dono mihi dedit; in quo reperi, *hvvitha*, *hvviotha*, aura, inde noſtrum, wetter; *hvvet*, virtus, valor: *Of tham hvveteſtan mannan Germania*, de nobiliſſimis totius Germaniæ viris; unde potiùs vox ista, wadlich. Hos imitantur Sueci, dicentes: Hwarföre/quare; hwart man will/quaſilibet; hwarigenom/quaqua; hwilken thera/quiſnam. Quæ didici ex *Jo. Wolimhus Syllabo Linguæ Latino-Suetica*. Hwan/ & hwarn/quodlibet; hwarken dera/neutrum horum, *Loccenius in Lex. Sueogoth.* Quid de Cambro-Britannis dicam? *Jo. Davies in Dictionario* hæc ſuppeditat: *Hvvy*, illi, *hvvynt*, illæ; *hvvyedig*, prolongatus; *hvvyad*, anas; *hvvyl*, velum, & valetudo, & iter; *hvvylus*, proſper; *hvvylvvynt*, ventus proſper, *hvvylio*, dirigere; *hvvyr*, ſerus, veſpertinus, tardus; *hvvyrfrydig*, tardanimis; *hvvynyn* (nota) idem quod *hoenyn*, pilus majuſculus, ſeta. In aliis Septentrionalibus linguis pro *HVV.* uſurpatur etiam *HV.* vel *HU.* Sic Islandi ajunt: Hvort/quò; hvadan/unde; hvor/quis; hvör/thermæ; hvernen/quomodo; hvar/ubi; hvaß/auctus; quæ equidem doctiſſimo

Juveni

Juveni, *Thorchillo Jonæ*, Arngr. F. amico meo ſingulari me debere, libenter fateor. Compoſita hver er / quisquis; hver ed / quicquid; hvor ſem helſt / quicunque; hvereyrn / unusquisque; & hvor tueggie / uterq; &c. exhibet *Runolphus Jonas in Rudim. Grammat. Island. cap. 7.* Prædii *Hvammar* meminit *Arngr. Jonas in Specim. Hiſtor. Islandiæ, Sect. 54.* Et inter Norwegiæ nobiles haud ultimi, Thorſteni candidi, *Hinn Hvitte*, in ſinu Wopna-fiórd; *in Spec. Chorogr. Isl. Sect. 7.* In lingua Danica, & Cimbrica præſertim, *hvevs*, crabronem, webs / ſcribendum cenſuit *Jac. Matthia Arhuſienſis, lib. I. de Literis, pag. 103.* ubi de vocum ſimilitudine agit. Hanc verò ſcriptionem æquè ac pronuntiationem procul dubio Runis acceptam ferant, neceſſum eſt; nec fallor, ſi *Runicum* admirandi illius *Wormii Lexicon* evolvo: *Huimleidur*, inviſus, quem omnes faſtidiunt. *Huitmenne*, vir candidus. *Huitakriſtur*, ſic appellarunt veteres Chriſtum à probitate & candore, quaſi candidum Chriſtum. *Ad huorla hejed*, fœnum dejicere & diſpergere. *Ericus Schroderus in Lexico Latino-Scandico* ad oculum oſtendit, Venedicæ ſeu Finnonicæ linguæ has voces eſſe: Huone / domus, ab habitando, wohnen / ſic dicta, eine Wohnung: Huonen laino / diverſorium: Harioitus huone / auditorium, ſchola: Huuli / labrum: Huora / adultera: Huoruus / adulterium: Huorin theda / adulterium committere: Huleandelemus / inconſtantia: Huuta / clamare. *Stephanus Johannis Stephanius in Nomenclatore Latino-Danico* recenſet ſequentia: Huiler / acquieſco; hueder & hueſſer / acuo; hueller / concamero, gewelben; huinner / hinnio; huiſſer / muſſo; huiſler hen / jacto &c. Item, huis / cujus, weſſen; huilcf / quis; huor / ubi, Belg. *vvaer*, Germ. wo. Galli ſimillimè: *Huile*, oleum; *huiſſier*, ſatelles; *huit*, octo.

Immò vel ſola conſona W. inſtar adſpirationis erit, ſi uſum ſpectes: Græcum eſt ὡς, Belg. *hoe*, Angl. *hovv*, Dan. huorledeis / Germ. wie. Ita ὕλη, Sax. Holt (more Ebræorum, quorum Tau nomina in fine format) Belg. *Hout* (nam *l*. ante *t*. more Gallico quaſi eliſum, in *u*. mutatur) Angl. *vvood*, lignum; Germ. Wald / ſylva. A Græcis Ἰλεεμ© ſcribitur, pro, *VVilhelmus*; atq; ἔνετ©, pro, *venetus*; ἐσθίω, unde *veſcor*; ἐσθής, unde *veſtis*; ἦρ, unde *ver*. Manilius *Heſperum* mutavit in *Veſperem*, hoc verſu: *Accenſo cum ducit Veſpere noctem. Lib. I.* Nam Æoles, denſum ſpiritum non habentes, digamma ſuum adhibuerunt in his vocibus: Fεσπέρα, Fύδωρ, pro, ἑσπέρα, ὕδωρ. Quid, quod Latini retinuerunt digamma Æolicum in medio vocis, ut, *ſerFus*, *oFum*, *aFum*, *&c.* De hoc digamma, præter *Priſcianum* ac *Feſtum*, *&* *Maurum Terentianum*, *Quinctilianus lib. I. cap. 5. Adol. Mekerchus lib. de Ling. Græc. vet. pronunt. cap. 33. Jul. Scaliger lib. I. de Cauſ. Ling. Lat. cap. 15. Voſſius lib. I. de Arte Gramm. cap. 16.* Fundum ſuum *Formianum* vocat *Cicero ad Atticum lib. IX.* Digamma, quod no-

men ejus ab F. litera initium ſumeret, cujus figuram & ſonum repræſentabat. Hæc quoque cauſa eſt, cur idem Cicero (ſicut annotat Fabius) pro *Fundanio* teſtem Græcum irriſerit, qui primam ejus literam, quod eſſet digamma, à ſolis ſcilicet Æolibus inter Græcos uſurpatum, pronuntiare non poſſet: Nam ex eadem figura *F.* (Terentiano teſte) qua utebantur Græci pro ſpiritu aſpero, fecerunt Latini *V.* conſonans, dicentes (ut antea oſtendi) *Venetus, Veſcor, Veſtis, Ver, Veſper.* Certum id eſſe, quod ſcilicet *F.* digamma Æloicum ſonarit olim, ut *V.* conſonans, probat *Agellius lib. XIV. cap. 5.* Hanc ipſius F. & in vetere Britannorum lingua poteſtatem non ſatis advertens Hiſtoriæ Britannicæ Anglicus interpres, *Ephraimum* quendam, manifeſto errore, ſedi Aſaphenſi præfecit Epiſcopum; quem ſedes illa nuuquam vidit. Errori anſam præbuit, quod in Hiſtoriæ Britannicæ MSS. codicibus *Efream*, more Britannico dictus ſit *Abraham* Epiſcopus; ceu & in eadem Hiſtoria appellatur *Abraham* Patriarcha. Quam vocem cùm *Evream* legi debere non attenderit, *Effraem* mendoſè legit: Cambro-Britanni enim ſimplici litera *F.* utuntur, ad ſonum *V.* exprimendum; gemina verò *FF.* quæ per *F.* Latinum ſcribuntur, pronuntianturq; , ut, *ffyd*, fides; *ffynnon*, fons; *ffurf*, forma; *ffenſter*, feneſtra; *perffaith*, perfectus. Hæc à Latinis vocabulis per *F.* ſcriptis, deducta quis non intelligit? Sic ſcribunt & merè Britannica, ut, *ffonn*, baculus; *ffaig*, vice; *fford*, via; *ffelaig*, dux, princeps. Quare & nomen illud Epiſcopi, *Efream* (qui anno ſalutis 1232, ut habent Archiva Aſaphenſia, & Hiſtoria Britannica, fatis ceſſit) legi debebat *Ebream*, non *Effream*, & exinde *Effraem*; ut ſic *Ephraimus* fingeretur. In eodem MS. codice Hiſt. Brit. habetur *Efervvic*, pro *Eboraco*; *Efrai*, pro ſermone *Ebræo*; *Elfod*, pro *Elbodio*. Iidem Britanni *Cufydd* dicunt, à Latino, *Cubitus*. Hæc omnia *Jo. Davies in Rudim. Ling. Cambro-Britt. pag. 3. & 5.* quæ meritò ei accepta refero. Quocunq; calamum verto, rurſus digamma eum implicat; dum & *Faliſci* in memoriam veniunt, ab *Haleſo* ita appellati, de quibus *Naſo lib. IV. Faſt.* canit;

Venerat Atridæ fatis agitatus Haleſus,
à quo ſe dictam terra Faliſca *putat.*

Id, quod dicit Ovidius, ex Servianis ſcholiis ad *lib. Æn. VII. v. 695.* adminiculari poteſt: *Hi autem immutato* H. *in* F. *Faliſci dicti ſunt; ſicut* febris *dicitur, quæ antè* hebris *dicebatur:* Formiæ, *quæ* Hormiæ *fuerunt*, ἀπὸ τῆς ὁρμῆς. *Nam poſteritas in multis nominibus* F. *pro* H. *poſuit.* Hæc Servius. Ita *hariolus*, quaſi *fariolus*, à fando; quæ conjectura *Turnebi* eſt, *lib. XXIV. Adverſ. cap. 17.* Apud Hiſpanos (obſervante *Freinshemio ad Flori lib. I. cap. 12.*) uſitata harum literarum invicem mutatio. Nimirum priſca Luſitanorum (quod is fortè ſibi volebat) vocabula, ab *F.* incipientia, hoc omiſſo, cum adſpiratione ſcribuntur;

ut ſi

ut ſi Luſitani dicant, *forno, falo, ferro, fumo, fillo, &c.* Hiſpani pro his uſurpant *horno, habla, hierro, humo,* & *hijo.* Addatur illis, quæ antea de ſigno Æolum notavi, *Voſſius lib. I. Gramm. cap. 29.* Calame, πῦ περὶ ὃνεις; Uſque adhuc de adſpiratione, quam litera *VV.* & *V.* maximè æmulantur.

Sed nunc illud in mentem eſt, quod *Fabius lib. I. Inſtit. cap. 5.* de veteribus tradit; hos rariſſimè vocibus, à vocali incipientibus, adſpirationem præmiſiſſe: *Parciſſimè ea veteres uſi, etiam in vocalibus, cùm* ædos ircosq; *dicebant.* Haud aliter profectò Germani, qui non ſolùm *H.* verùm etiam *VV.* in multis vocabulis omittebant; addebantq; poſtea, ut, Anno/ Hanno; Ulderich/ Hulderich; Ammon/ Hammon; Eul/ ulula; heulen/ ululare; Ohr/ auris; hören/ audire; Uhr/ Græci Latiniq;, *Hora*; Erb/ Romani, *hæres.* Es/ Dan. & Angl. *it*, Belg. *het*, Angloſ. *hit.* Arm/ brachium, Nubiani errones apud Vulcanium, *Harms*, thorax; Tauricæ Cherſoneſi incolæ, *Jel*, vita, ſanitas; Saxones inferiores, Hiel; nos Germani ſuperiores, Heil; Cambro-Britanni, *Hvvyl.* Sic inquam, Islandi, Olf; Germani, Wolf: Dani, Ord; Belgæ, *VVoord*; Germ. Wort. Et, ut eò redeam, unde in hoc diverticulum exceſſi, ſic Gothi dixerunt Oden & Woden; hinc legitur Onsdag & Wonsdag in *VVormii Faſtis, lib. I. cap. 15.* Idem & apud Scotos obtinet, ut quartus ſeptimanæ dies, *Odeinsday*, ſive *VVednisday* vocetur.

Poſterioris & regulam & exempla obſervationis nunc habes; ſed nec prior de adſpiratione conſonarum initialium planè prætermittenda eſt, quæ idem commonſtrat, *VV.* uti *H.* certas quaſdam literas ab initio adſpiratas reddere. *Arngr. Jonas lib. I. Crymog. cap. 3.* de Islandorum conſuetudine ſcribendi monet, *L. N. R.* interdum *adſpiratione* modernos; *veteres rarius*, aut *fortè* nunquam. Benè profectò fecit, quod particula *fortè* uſus, judicium ſuum lenivit; in lingua enim Runica, & Angloſaxonica, vetuſtiſſimi codices adſpiratas oſtendunt. *VVormius in Lexico Runico* hæc recenſet vocabula, quorum initium eſt *L. N.* aut *R.*, & quidem adſpirata: *Hlita*, obtemperare. *Hlydne*, obedientia. *Hlyfar*, arma munitiva. *Hlyre* frater. *At Hnifa*, ſtrenuè ſcyphos exhaurire; inde noſtrum Napf/ & nüpfen. *Hniefig, Hniefigur*, lapſus, genulabatio, item diminutio, exinanitio. *Hnuskan*, agitatio, concuſſio. *Hra*, cadaver. *Hrak*, res abjecta. *Hreinn*, purus, ſincerus; inde fluv. Rhein/ adſpiratione transpoſita. *Hröp*, clamor & probrum. *Hryd*, notabilis tempeſtas cum nive, grandine, aut inſigni pluvia; & alia quàm plurima. Angloſaxonica in Lexico MS. Bibliothecæ Seldeni extant vel ſexcenta: *Hladre*, ſcala. *Hleda*, ſedile. *Hleovvth*, apricitas. *Hleovvſtede*, locus apricus. H*lithe*, quietus, leis. H*lud*, ſonorus, laut. H*nap*, ſcyphus, ein Napf. *Hnol*, vertex capitis. H*non*, tonſus. *Hraman*, Hry-

man, clamare, flere. H*reg*, inundatio, Regen. *Hrinan*, ornare. In libello quodam MS. Bibliothecæ Cottoninnæ, qui agit *de ſomniorum diverſitate, ſecundum ordinem Abcharii Danielis Prophetæ*, inter alia obſervavi, *hlihian*, ridere; *hnyte*, nuces. Item, in nobili illo Anglorum Grammatico, *Ælfrico*, qui nongentis abhinc annis Priſcianum ac Donatum inter ſe contulit, adjecta verſione Angloſaxonica, has reperi voces: *Hlehter*, riſus; *hlennys*, macies; *hlyſt*, auditus; *horshnægth*, equus hinnit; *oxa hlevvth*, bos mugit; *hlaford*, dominus, herus; *hlæfdige*, domina. Evolvi præterea Hymnos & Precationes MSS. in eadem Bibliotheca, cum verſione interlineari; ex quibus tum temporis enotavi, de SS. Trinitate, hanc precationis clauſulam: *Thas vvuldor* hlynth *on eallum middanearthe.* Id eſt: *Cujus gloria reboat in omni mundo*; ad verbum, *in omni media terra.* Evangeliorum interpretatio Gothica orationis Dominicæ *hlaif unſarana*, pro pane quotidiano habet. In brevi Gloſſario, de Legibus Regum Angliæ *hlothe*, cohors, & *hlućtres* annotatur à *Lambardo*. Igitur Islandi, quorum idioma cum Runico Angloſaxonicoq; cognatione conjunctum eſt, veteres in hoc ſequuntur; dum ſcilicet moderni præterea conſonis *L.N.R.* (teſtem *Runolphum Jonam in Rudim. Gramm. Island. pag. 2. & 3.* cito) præponunt H. ut in his vocibus: Hlaatar/ riſus; hlutur/ res; hlaanar ade/ nix reſolvitur; eg hlö/ rideo; hnaus/ ceſpes; hneppe/ quantum brachiorum amplexu includi poteſt; hnöttur/ globus; hroeſun/ commendatio; hrutur/ aries. *Arngr. Jonas in Crymog. lib. I. cap. 6. & 7.* de Islandorum Ariſtocratia perhibet, eos *hreppar* appellaſſe provincias, quarum quælibet regulariter ad minimum XX. (nam ſæpè plures) colonos continebat, certo rei familiaris augmento definitos; earundemq; magiſtros, ſive præfectos, H*reppſtiorar* dictos fuiſſe. Idem ille in *Specim. Island.* H*iſtor.* Borealis Islandiæ chorographiam exhibens, *Sect. 6.* Thorderum adducit, cognomine H*rada*, quaſi timorem, vel terrorem; eò quod hunc fortibus auſis aliis incuteret. H*rolleifus*, homo nequiſſimus, flagitioſus, & tandem ſicarius (à cujus nomine vallis intermontana, in tractu *Slieta-hliid*, poſtmodum H*rolleiffs-dal* appellata) inſeritur *Sect. 13.* Islandis hlauſt eſt cavum auris; ad hlauſta til/ aurem adhibere; ut in MSto Cottoniano, de Somniis, *rædende lyſtan*, legentem audire. Belgæ pro eo, *luyſteren*, auſcultare. Quapropter & in nominibus Germanicis, tribus mutis ac liquidæ *R.* apponitur ſpiritus denſus; ceu indicant nomina illa, in Legibus Longobardicis, *Hlotharius*, *Hlimprandus*, *Hludovicus*, *Hrotharis.* De his benè monet *Voſſius lib. I. Gramm. cap. 11.* pleroſq; prælo excuſos corruptè edere pro eo *H. Ludovicus*, & *H. Lutharius*; ut aliquoties factum ab editore ſynhodi Pariſienſis de imaginibus. At rectè, inquit, *Hludin* perſcriptum eſt in Capitularibus Caroli M. idemq; denotat,

quod

quod *Hludovicus*, ſive *Clodovicus*, aut *Clodoveus*; quomodo & *Hlutharius* idem eſt, quod *Lutherus*, ſive *Lotharius*. De hac ipſa veterum adſpiratione agens *VVormius lib. V. Monum. Dan. mon. 7.* duo protulit numiſmata, in Dania prope Lethram (quam arcem primùm à Skjoldo Rege Daniæ exſtructam, poſt à Rolvone Krage ornatam, Antiquitates Islandicæ *Hledro* vocant, monente *Stephanio in Notis ad Suenonis*, primi Danicæ gentis Hiſtorici, *Opuſcula, pag. 16.*) effoſſa; in quorum altero crux viſitur, quam ambit hæc inſcriptio: HLUDVVICUS IMP. parte averſa figura templi, circa quam XPISTIANA RELIGIO. Nummus alter pariter in ambitu crucis, HLUDVVICUS IMP. ab altera parte majoribus, non ambientibus imaginem aliquam characteribus, VENECIAS. Cambro-Britanni *L.* & *R.* adſpiratum, ætate ſuperiore ſcripſerunt; & illud hodieq; ſcribunt literis geminatis *Ll.* velut *Rr.* Nos radicalem R. ſemper adſpiramus, ait *Jo. Davies in Rudim. Ling. Cambro-Brit. pag. 7.* Et cùm tradat Jo. Aventinus, veteres Germanos *L.* cum adſpiratione uſurpaſſe; Cambros ſuos excuſat, nullamq; Ll. pronunciandi difficultatem eſſe diſputat; cùm Hiſpanis inſuper eadem ſit ſcriptura, & ſonus non multùm abſimilis, in his, quæ à Latinis *Cl.* vel *Pl.* incipientibus, mutuantur; ut, *llamar*, clamare, Cambr. *llafaru*; item *llorar*, plorare. Idem repetiit de *L. adſpirato*, in figura & poteſtate literarum Britannicarum; quam Dictionario ſuo præfixit.

Haud aliter Anploſaxones olim (ut Angli hodiè, ac Belgæ) pro *H.* uſurparunt *VV.* in literarum *L.* & *R.* adſpiratione. Eques ille Wilburghamenſis, *VVilliam L'isle*, diverſa linguæ Angloſaxonicæ Monumenta, cum verſione Anglica, annis abhinc ſeptingentis ſcripta, in lucem emiſit; ubi in primo monumento, quod *de Vet. Teſt.* inſcribitur, ſtatim ſub initium hæc leguntur: *Tha gimeleaſan men, the beora lif adrugon on ealre idelniſſe, and ſvva geendodon, beora gemynd is forgiten on halgum gevvritum.* Id eſt: *Homo ſalutis negligens, qui vitam transigit in omnibus vanitatibus, ejus memoria oblivione deleta eſt in ſacra Scriptura.* Illis uſitatum erat *gevvrit*, pro quo Angli *vvrit* dicunt. Et poſt nonnulla, creaturas pulcherrimas à Deo conditas affirmat auctor illius monumenti, ut eſſent viventes in perfectione, *libbende ſvva vvlitiges.* Regis Edelfridi filii (de quibus *Beda lib. III. Hiſt. Eccleſ. cap. 1.*) cum magna nobilium juventute (juxta verſionem Regis Angloſaxonum Alfredi) *gemid Scottum, gemid Pehtum vvracode*, id eſt, *apud Scotos, ſive Pictos exulabant.* In codice Cotton. de Somniis, occurrit *vvrohte*, accuſatio. In eodem volumine, *fol. XXXV.* Tonitrua, pro varia temporum ratione, exponuntur; ibi: *Gif hit thundrath on tide feoſtan midre nihte, hit getacnath ſumne ſvveg utgangende of vvuruldе, oththe* wrace *on middam earthe.* Id eſt: *Si tonitruaverit hora quinta media noctis, id ſignificat aliquem ſonum*

egredientem de ſeculo, vel vindicta *in mundo.* In Nov. Teſt. invenio *vvrecan*, vindicare: *VVrac me vvith minne vvithervvinnan*, Vindica me de adverſario meo. Luc. XVIII, 3. & 5. In Pſalterio Angloſaxonico (quod *Jo. Spelmannus*, *Henr. F.* cum quatuor vetuſtiſſimis exemplaribus MSS. contulit, ediditq;) lego *vvrithan*, conſtringere. Pſ. XXX, 12. *Se gevvrith forgniſeddniſſa beora*, qui alligat contritiones eorum. Pſ. CXLVI, 3. *To gevvrithenne cyningas heora*, ad alligandos Reges eorum. Pſ. CXLIX, 8. *He vvrath his vvunda*, alligavit vulnera ejus. Luc. X, 34. Notandus hîc venit interpres vetus Pſalmorum, qui *Excuſſorum filios* reddidit, *vvregundra bearn*, Pſ. CXXVI, 5. Legiſſe is autem videtur, *Excuſatorum*, aut *Excuſantium filii*; quoniam vox, *vvregan*, excuſare ſignificat. Pſ. CXL, 4. Anglis adhuc in uſu ſunt ſequentia: *VVracke*, violentia; *vvrangling*, litigatio; *vvrap*, intrico; *to vvraſtle*, luctari; *vvrath*, indignatio; *to vvreath*, *vvreſt*, & *vvrinch*, contorquere; *vvreake*, vindicta; *vvretch*, miſer; *vvrie*, limus; *vvright*, faber; *to vvrinckle*, corrugare; *to vvring*, adſtringere; *vvrought*, factum, effectum, &c. Poſtremò Belgæ his quotidie utuntur vocabulis: *VVraeke*, vindicta, Rach; *vvreken*, vindicare, rächen; *vvryven*, terere, reiben; *vvritſelen*, commovere, rittelen; *vvroeghen*, urgere, regen/ rütten; *vvronk*, flexus, ſimultas, dolus, Rank; *vvroeten*, runcare, reuten. Tantum de FREA ſcilicet, & WODANO.

Quid aliud de hoc literarum faſciculo (nam ſuo rem appellabo nomine) judicabis, VIR EXCELLENTISSIME, niſi ut de hac ipſa epiſtola uſurpes, quòd alii de re longa, & inexplicabili: Sardi venales! Sed eo nunc tabellario utor, qui bajulo munus ſurripiens, Hamburgum dum proficiſcitur, has ſecum afferre haud recuſat: Quare libertatem ſcribendi (dum charta & tempus ſuperſit) calamo libenter indulgeo. Tradam apicum gerulo, ut amicus amici onus porrò perferre diſcat. Limprandus *tit. de Ariolis 73.* hanc tulit Legem: *Simili modo, & qui arborem, quam ruſtici SANCTUM vocant, atq; ad fontanas adoraverit, &c.* Lindenbrogius in vett. Legg. Codice legit, *ruſtici SANGUINUM vocant:* Sed in lectionibus variis, ac notis, addit: *Ita MS. melioris nota. In alio ſcripto eodem: ruſtici SANGUINEM vocant. Editio Baſilienſ. SANCTIVUM.* Tandem in Gloſſario legendum putat, *quam ruſtici SACRIVUM vocant*; velut *arbores ſacrivas*, in Concil. Antiſſiod. *cap. 3.* SANCTIVAM retinet *Schedius Syngr. II. de Diis Germ. cap. 24.* Gloſſa *Boherii* in vetere libro aliam lectionem notat: *Aliàs eſt, SCRINIUM vocant.* Quam igitur nunc viam ingrediar? aut quid potiùs ſequar? Pro SANGUINUM, legere quidem animus erat, SAGMINUM, ex occaſione Ejusdem gloſſæ: *Vid. tex. in l. SANTUM. ff. de re diviſ.* Nam ſtatim in *pr. Leg. 8. d. tit.* dicitur: *SANCTUM eſt, quod ab injuria hominum defenſum atq; munitum eſt.* Dein *§. 1.* id ipſum exponitur: *SANCTUM autem*

dicitur

dicitur à SAGMINIBUS; ſunt autem SAGMINA quædam herbæ, quas legati populi Rom. ferre ſolent, ne quis eos violaret. Verùm, lectionem hanc doctam magis, quàm veram *Cl. Gronovius,* cujus accurato judicio uſus ſum, haud probavit; cum non veriſimile ſit, hunc ritum Romanorum ita Longobardis, doctrinæ politioris expertibus, innotuiſſe, ut *arborem ſagminum* nominarint. Tantum verò abeſt, ut Gloſſa iſta à vetere me abſterreat lectione, ut potius confirmet, SANCTUM omninò legendum eſſe; ceu legit editio Baſilienſis SANCTIVUM, quæ me non parùm juvat. *Max. Tyrius* memorat *Diſſert. XXXVIII.* Celtas excelſam quercum coluiſſe, & *Jovis nomine* ſolemniter appellaſſe. Hi nimirum lucos eligebant, in quibus maxima robora, & vetuſtiſſimæ quercus eſſent; *nihil enim Druydæ habebant robore ſacratiùs,* auctore *Plinio lib. XVI. cap. 44.* Certè ab arboribus, aut ſylvis iſtæ videntur dictæ; quoniam *Prudentius lib. I. adverſus Symm.* eas appellat *ſylvas Dryadas.* Vetus Germanorum vocabulum Trö/ Danis pariter ac Norwegis uſitatum, velut Anglorum *Tree*, id eſt, arbor, & Angloſaxonum *Æfel-tre*, arbor pomifera (hinc noſtri hortulani non niſi pomiferas Aſſalter / corruptè vocant) non leve teſtimonium præbent; quamvis poſtea Græcis ſpecies arborum, *quercus δρῦς* dicta fuerit. In ſuperiore Germania non paucæ oſtenduntur arbores, quas ſuperſtitioſa ruſticorum ſimplicitas vulgo Druden-bäume/ q. d. *Druidum arbores*, vel lamiarum potiùs, ac veneficarum eſſe credit: Infelices ac tortuoſæ iſtarum frondes Druden-büſche nominat; quæ inveteratam gentilium redolent impietatem. Rurſus mihi *Plinius* eſt repetendus, qui *lib. XII. cap. 1.* de vetuſtiſſima ſylvarum, arborumq; ſuperſtitione: *Hæc fuere numinum templa, priſcoq; ritu ſimplicia rura etiam nunc Deo præcellentem arborem dicant.* Verbo, ſi potis ſum, dicam: Arbores erant SANCTI ruſticorum, quos Rex Carnutus alio nomine *gentium Divos, cujusq; generis arbores,* notavit in *Legg. Polit. cap. 5.* Apertè *Concilium Namnetenſe, cap. 20.* arbores *Dæmonibus conſecratas* damnat, hoc ritu verborum: *Summo decertare debent ſtudio Epiſcopi, & eorum miniſtri, ut arbores Dæmonibus conſecratæ, quas vulgus colit, & in tanta veneratione habet, ut nec ramum vel ſurculum inde audeat amputare, radicitùs exſcindantur, atq; comburantur.* Stolidam iſtanc ſuperſtitionem prodit *Lucanus lib. III.* quæ iſti haud abſimilis:

- - fortes tremuere manus, motiq; verenda
majeſtate loci, ſi robora ſacra ferirent,
in ſua credebant redituras membra ſecures.

En, inanis arborum, velut Deorum, timor! *Curtius lib. VIII. cap. 9.* de priſcis Indiæ incolis: *Deos putant, quicquid colere cœperunt; arbores maximè, quas violare capital eſt.* Mercator quidam Beverovicenſis, Vir integerrimus, in India ſimul

ſimul ac Perſia, per annos ſeptendecim, benè verſatus, ac nuper ex itinere longiſſimo in patriam ſuam reverſus, familiariter mihi narravit, per omnem Indiam, usq; ad regnum Chinenſe, prægaltas arbores, ſi vaſtis diſponſæ ſint ramis, facilè cultorem ſacrificulum invenire; qui in ædicula, cominus exſtructa, degens, arborem multo inungat oleo: Hanc viatores (propter umbras fortaſſe) venerari, ad inſtar Dei; genua huic ponere, & ſacrificulo largiorem ſtipem offerre: Noctu candelas accendi ad arborem, ut peregrinantes hoc viarum ſolatio fruantur: De cætero tantum ſanctis arboribus honorem haberi affirmabat, ut non, niſi vento, folia iſtarum ſtringere fas ſit. Amicus meus ſingularis, *Georg. Gentius*, nuperrimè etiam ex itinere CPtano redux factus, de Perſis retulit, hos in arboribus publicas preces figere, ubi ſterilis & avida tempeſtas fuerit; uti viatores, huc tranſeuntes, pluvium exorent Jovem: Sacra ſub illis fieri memoravit, æſtivo imprimis tempore; quo nocturna, ob æſtus vehementiam, itinera, usq; ad menſem Septembr. inſtituuntur. Inter Amſtelodamum (ceu ferunt) & Ultrajectum integras ſæpe arbores effodiunt agricolæ, diluvio quodam abſorptas; quas hujuscemodi Sanctos gentilium fuiſſe, non levis conjectura eſt; ſi Willebrodi, Ultrajectenſis Epiſcopi, precibus fides habenda ſit: Is enim Hollandiæ Apoſtolus à Deo impetravit diluvium, quo omnes iſtæ arbores ſic perirent. *J. Parival*, in Deliciis Hollandiæ, recenter editis, *cap. 3 part. I.* Gallico verborum ſtalagmate fabulam hanc (neſcio, an veram) depinxit: *Quelques autres ſoutiennent, que ce deluge arriva du vivant de ſaint Villebrorde, Eveſque d Utrecht, lequel ne pouvant retirer par ſes predications, les habitans de l' idolatrie, qui adorojent les dieux payens, auxquels ils avojent dedié & conſacré les dites foreſts; obtint par ſes prieres de ce grand Dieu jaloux, que ces arbres fuſſent mis par terre, afin qu' ils ne ſerviſſent plus de retraite, & de cachette a ces idolatres nocturnes.* Talis profectò lucus iſte fuit, prope Upſaliam, Odenslund/ Odino ſacer; atq; in iſtorum Deorum cenſu *Tanfana* fuiſſe creditur, apud *Tacit. lib. I. Ann. cap. 51. §. 2.* cujus nomen verè derivatur à Tan/ vel Than/ abies, & Fahna/ vel Fan/ quæ eſt vox Gotho-Teutonica, *dominum* aut *numen* ſignans. Iſidorus in Gloſſis: *Fones æ Dii ſylvatici.* Templum *Tanfana* (quod nomen *luci patronum*, vel *dominum* ſonat) fuit in luco inter Amiſiam & Luppiam, in Weſtphalia; ut ejus ſitum deſcribit *Cluverius lib. I. Germ. Antiq. cap. 11. & 47.* Sed nolo falcem immittere in meſſem uberrimam *Loccenii lib. I. Antiq. Sueo-Goth. cap. 3.* Vive & vale, VIR SUMME, Deus immortalis Te ſervet!

Lugd. Bat. a. d. XVI. m. Decembr. A. S. cIↃ IↃc LI.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE
45927

Digitized by Google